



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Specvlvm Magnvm Episcoporum, Canonicorum,
Sacerdotvm Et aliorum Clericorum omnium tam
Secularium quam Religiosorum**

Tympe, Matthäus

[Köln], 1614

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51447)



Th. 2990.

J V

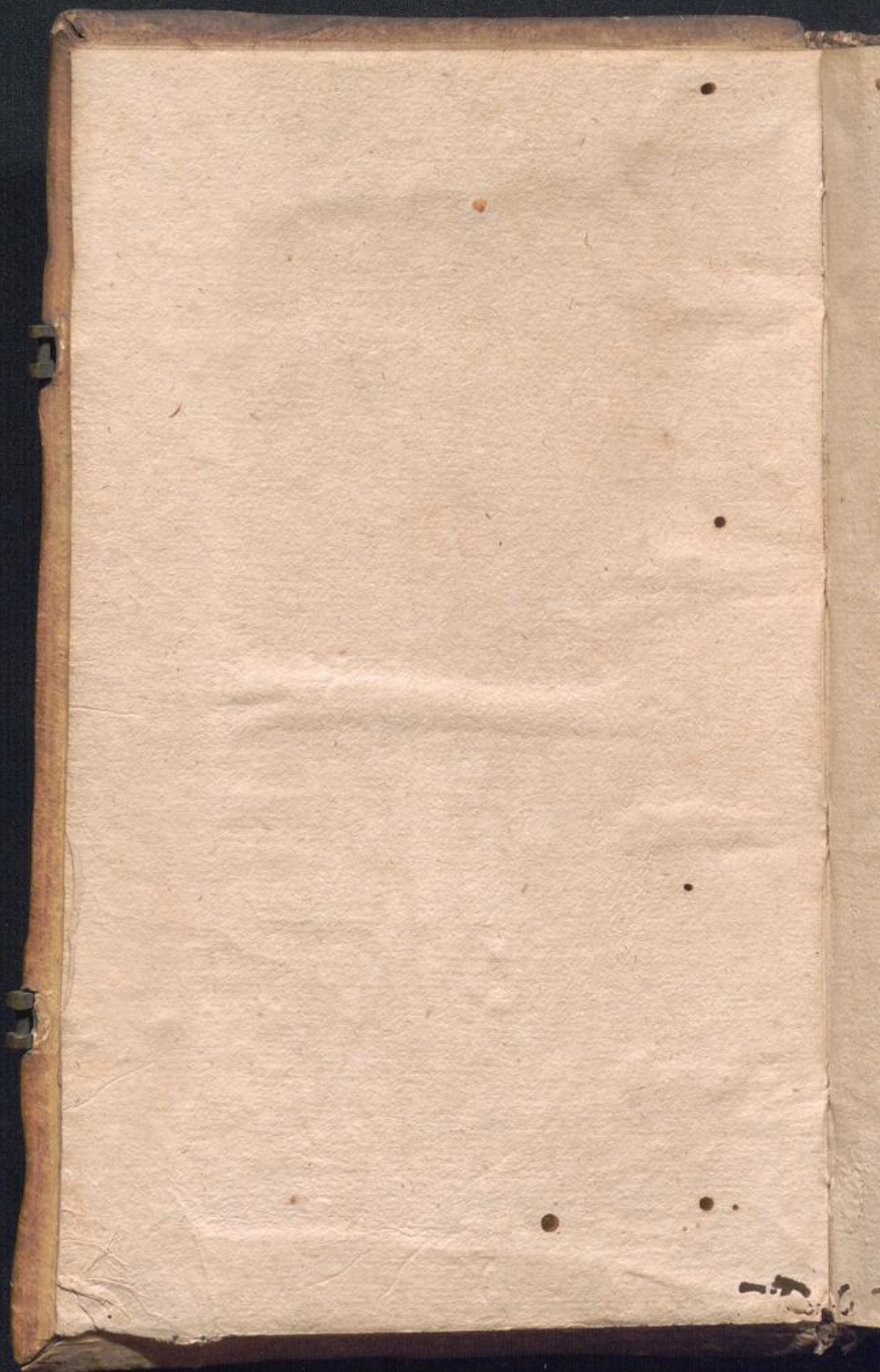
36



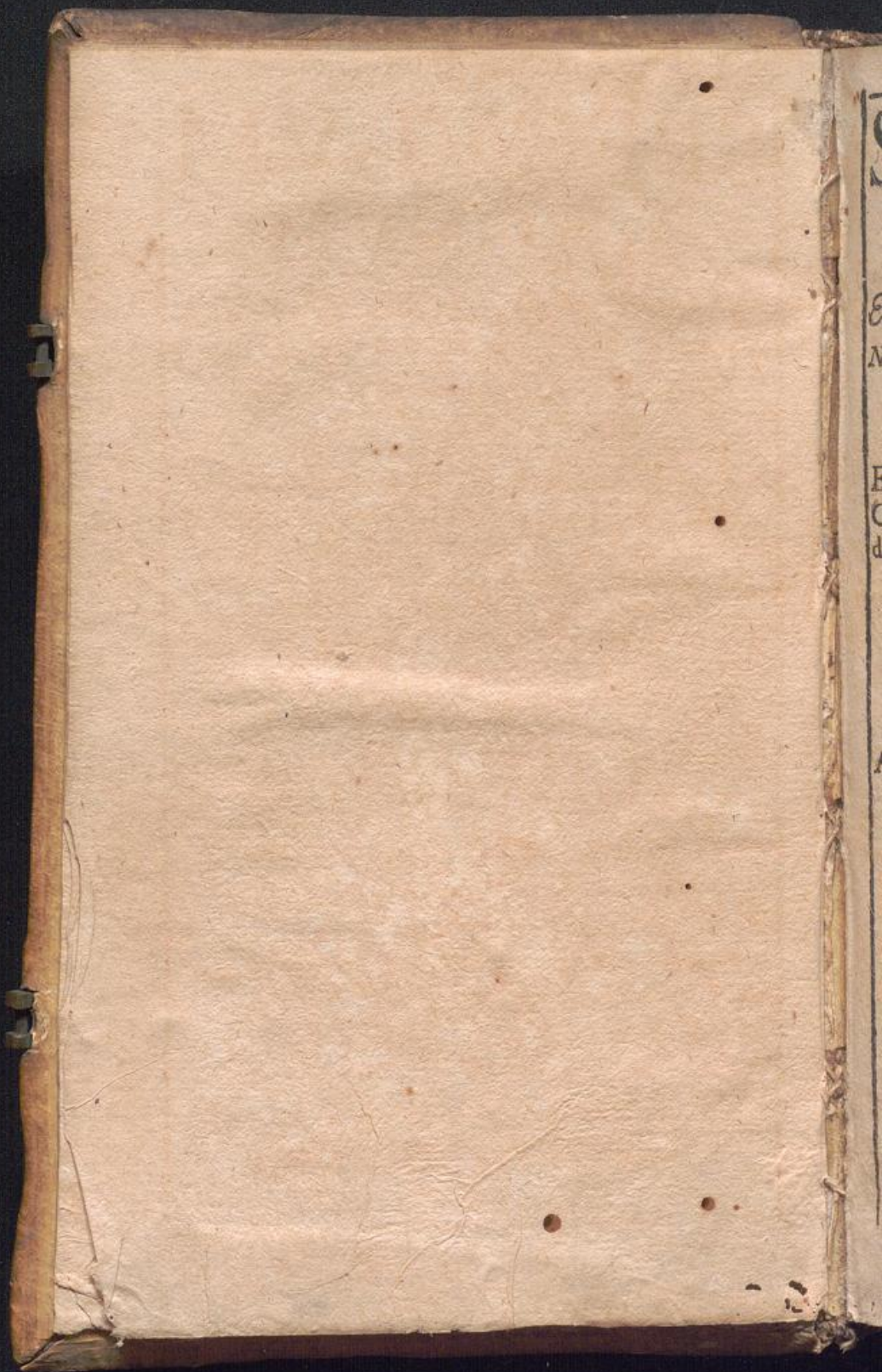












SPECVLVM MAGNVM

EPISCOPORVM, CANO-
NICORVM, SACERDOTVM ET
*aliorum Clericorum omnium tam Secu-
larium quam Religiosorum.*

EX ADMIRANDIS PONTIFI-
CVM, EPISCOPORVM, SACER-
dotum, aliorumque Ecclesiasticorum dictis & factis in
gratiam Conclonatorum & eloquentiz Studiofo-
rum per locos communes iuxta Alphabeti
seriem digestis, concinnatum

PER

MATTHAEVM TYMPIVM Theol.

Accessit eiusdem industria SPIRITVALIS
MILITIA CLERICORVM.

Libro Collegij Societatis Jesu Paderbornae.



Permissu

Superiorum.

MOGVNTIAE,
Sumptibus PETRI HENNINGII,

ANNO M. DC. XIV.

Heb. 13. v. 7.

Mementote praeceptorum vestrorum; qui vobis locuti sunt verbum Dei, quorum intuentes exitum conuersationis; imitamini fidem.

B. Athan. in vita S. Antonij.

B. Antonius Monachorum cellas obibat ac sedulo obseruabat singulorum virtutes ac mores vt eos imitare posset.

Cassian. lib. 5. inst. mon. c. 4.

Vetus B. Antonij admirabilisque sententia; Monachum spiritualia mella condere cupientem velut apem prudentissimam debere vnquamque virtutem ab his qui eam familiarius possident deflorare, & in sui pectoris vase recondere.

Cassiod. ad Calchedonium & Geron-
tium Abbates.

Vitas Patrum & passiones Martyrum legite, vt sancta imitatio vos prouocans ad caelestia regna perducatur.



REVEREN-
DISSIMO ET IL-
LUSTRISSIMO PRINCIPI

AC DOMINO, D. THEODORO

Episcopo Paderbornensi, S. R. Imperij

*Principi, Domino suo Cle-
mentissimo.*

SUBLIMIS ille apex Phi-
losophorum *Plato*, illu-
strissime Princeps, &
Patrone Clementissime,
discipulos suos admone-
bat ut se ebrios in specu-
lo contemplarentur, sic
enim fore, ut, dum faciem suam furibun-
dam, fanaticam, ac turbulentam intue-
rentur, in posterum ab ebrietatis vitio ab-
horrent. Huius præceptor *Socrates* sua-
visse discipulis fertur, crebro ut semet in
speculo contemplarentur, ut, qui eorum
sua pulchritudine sibi foret complacitus,
procuraret ne corporis dignitatem mo-
(:) 2 rum

P R A E F A T I O.

rum dehonestamento pollueret: qui vero minus in se visendam formam inspectasset, strenue laboraret, ut virtutis splendore inopiam formæ collustraret, seu, quod corpori deesset virtutibus compensaret. *Pythagoras* denique discipulis mandabat in speculo se, non ad lucernæ alicuius lumen, sed ad solem contemplari, non inconcinne innuens cum optimis & doctissimis esse conferendum pedem, unde quantum promouerimus quantumque nobis desit clarius illucescat.

Quot hic
exempla,
tot specula.

24. Mor. c.
6.

Ego vero in hoc spirituali Clericorum Speculo, omnibus qui se diuino ministerio dedicarunt, exempla bonorum Clericorum tanquam specula diligentissime contemplanda, nec non vita ac moribus exprimenda propono. Rectissime enim ait S. Greg. *Qui plenissime intelligere appetit qualis est, tales debet conspiciere qualis non est, ut ex bonorum forma metiatur, quanto ipse deserto bono deformis est. Ex ijs quippe quibus plenissime bona adsunt perpendit recte quæ sibi minus sunt, atq; in illorum pulchritudine conspiciat fæditatem suam, quam in semetipso & perpeti potest, & sentire non potest. Iustorum ergo debemus vitam conspiciere ut subtiliter deprehendamus nostram, illorum species quasi*

PRÆFATIO.

quasi quadam forma nobis imitanda proponitur, quia viua lectio est vita bonorum. Et S. ^{Hom. II. in Gen. agens de profectu virtutibus.} Chrysostomus: Propterea sanctorum omnium vitas & conuersationem in diuinis scripturis præscriptam spiritus sancti gratia reliquit, ut discerent quod licet eiusdem fuerint natura, virtutibus tamen studuerunt, ne simus nos ignaui ne desides in ijs exercendis. An non natura nostra fuit & B. Paulus? Flagro amore huius viri, & propterea cōtinuo versatur ipse in ore meo, & quasi in architypum aliquod exemplar ita in illius animam respiciens obstupeſco, in hoc vim miram affectionum supplantationem, fortitudinis excellentiam, amoris in Deum feruorem, & arbitror quod vnus homo omnes virtutes congregarit & perfecerit.

Atque speculi huius ex bonorum duntaxat Clericorum exemplis fabricam & concinnationem ideo libenter suscepi, ^{Fruſtus huius speculi, puritas animæ, lumen gratiæ, & post huius visa curriculum beatissimæ visionis fructus.} quod mihi persuasi posse hoc Ecclesiæ Christi ministris esse calcar & incitamentum ad virtutem sectandam ac vitium fugiendum, eosque ex contemplatione horum exemplorum hunc fructum collecturos vt purgato mentis obtutu Clarius diuinam erga se voluntatem intueantur, iuxta normam illius se suosq; actus com-

*Virtutis
tramitem
seclari, &
vitiis
lenocinia
deuitare,
est legem
implere.*

ponant, videndæ ipsius faciei in cœlis in se
desiderium inflamment, & eiusdem ali-
quando idonei speculatores fiant De ma-
lis Clericis altum hic volui esse silentium
propterea quod benignitatis seu liberali-
tatis commendatione auarum argui, & ca-
stitatem laudando libidinosum obiurgari
non ignoravi.

Te autem vnum, Reuerendissime &
Illustrissime Princeps, huius Speculi Cle-
ricorum propterea tutorem ac Patronum
elegi, quod Cels. Tux Religionem Or-
thodoxam tam egregio zelo tot annos
propugnanti ac latissime propaganti Cle-
rus sese plurimis nominibus obstrictum
esse mecum confitetur libentissime. Quan-
ta enim commoda ad omnes posteros
transmittet, & in vniuersam hanc prouin-
ciam importabit nouum Soc. Iesu Colle-
gium admiranda tua munificentia Pader-
bornæ & exædificatū & amplis redditibus
dotatum ac ditatum. Quantum boni non
in tuam solum ditionem, sed in exterarum et-
iam nationes diffundet Nouitiatus Tua
beneficentia etiam Paderbornæ constitu-
tus? Quantos denique fructus per vniuer-
sam Germaniam disseminabunt doctissi-
mi Philosophiæ ac Theologiæ Professores
illu-

P R A E F A T I O.

Illustri benignitate Tua ibidem liberalissime fundati? Hi certe innumeros in S. Palæstra exercitatos milites in apertam cum hostibus Ecclesiæ aciem producent. Hi dogmata vera ac salubria confirmabunt, adulterina ac spuria dissipabunt, deformes, inquam, errores & de cauernis orci egredientes colubros Euangelico ense detruncabunt. Hi corda hæreticorum dura ac instar filicis indomabilia sermonis malleo contudent, & fulminis in morem disijcient. Hi multa studiosorum millia à mortiferis culpis prohibebunt, & innumeris, ab insidiosa vitiorum via auersis, directum ad cœlum iter ostendent.

Tibi igitur, Reuerend. atque Illustrissime Princeps, tam benignissimo atque munificentissimo Clericorum P A T R I (vt alias Heroicas tuas virtutes ne attingam quidem) Speculum hoc Clericorum debetur, tibi illud æternum cum omni reuerentiæ significatione offero, dico, & consecro.

Magnus illi animarum nostrarum Episcopus Christus Iesus Reuerendissimam
atque Illustrissimam Celsit T. sub grauissimarum rerum & curarum ponderibus
(:) 4 men-

P R A E F A T I O.

mente recta gradientem , Romanæ seu
Catholicæ Ecclesiæ nec non imperio Ro-
mano quam diutissime conseruet inco-
lumem, Dat. Monasterij in collegio Det-
teniano Anno CHRISTI 1614.

T. Reuerendissimæ & Illustrissimæ
Celsitudinis

Seruus & humilis Cliens.

Matthæus Tympius SS.
Theol. L^d.

A V-



AVREA PA- RÆNESIS MAT- THÆI GALENI QVON-

DAM APVD DVACENSES CAN-

cellarij, ac Primarij Professoris in hom.

Catecheticis, ad Cle-
ricos.



Aulus ad Heb. 5. docet quod in can- Catech.
didato Sacerdotij requiratur, vt sit 204.

ex hominibus λαμβανόμενος, id
est, separatus, seiunctus, & vt pro-
prie dicam, egregius, vt enim in re-
bus aliis non nisi quod est excellens,

eximiumq; Deo vouendum est, ita hoc in negotio nil vile,
maculosum, deridiculum, contemptibile Deo sistendum.

Equidem cum Nazianzeno in Apologetico Pontico dico
neminem debere de Sacerdotio suscipiendo cogitare qui
non prius Deo se totum deuouerit, obtulerit, mactarit, vt
corpore & spiritu Deo seruiat. S. Paulus dicto loco requirit
vt Sacerdos induat viscera misericordiae, vt non solum de
se submisceat aliorumq; misereatur, verum etiam
eo se demittat vt putet peccata fratrum sibi concredito-
rum esse propria, perindeq; in ijs expiandis atq; pro suis
sit sollicitus. 1. ad Tim. 2. Paulus à Diaconis praeclare se ge-

(:) 5 rentibus

rentibus ut altiore gradum, Presbyterij nimirum, sibi
acquirant, requirit ut sint inculpati, non bilingues, non
vino dediti, & qui mysterium fidei in pura conscientia
portent, hoc est, qui non tantum credant & habeant per-
specta fidei dogmata, sed & animum immaculatum usque
vitiis liberum quæ sint ipsi in aliis reprehensuri. Si hæc in
Diacono, quid in Presbytero, de quo sub Episcopi nomi-
ne eodem loco scribit, ut sit sanctus, iustus, pudicus, prædi-
tus facultate obturandi ora aduersariorum, habeatque
testimonium etiam ab iis qui foris sunt. Eadem repetit
ad Tit. c. 1. & ista putemus ad nos non pertinere, sed eo
tempore duntaxat in usu fuisse? Atqui dum initiamur
hæc eadem ab Episcopo nobis occinuntur. Scias tibi, inquit
ille, præstanda quæ Paulus docuit suos Timotheum & Ti-
tum, in primis (hæc enim addit) iustitiam, deinde mise-
ricordiam, mox constantiam, hinc fortitudinem, postre-
mo ceteras virtutes. Merito à Sacerdotibus requirit ius-
titiam quod illis maxima quæq; olim credebatur & ma-
xime in dicendis sententiis, in occultis confessionum iu-
diciis, ut commueant ad potentum peccata soloq; rusticos
ac pauperes grauent, sed iustitiam iudicent, commeri-
tumq; iuste puniant, innocentem, fragilem, desperabun-
dum consolentur, sic autem erunt iusti ut simul sint mi-
sericordes, ut iustitiæ misericordiæq; temperatura neu-
tram in partem impingant vel seueri vel remissi nimium.
Ad hæc oportet exprimam constantiam Ambrosianam &
Cantuariensis illius Pontificis, qui vitam erant parati
profundere potius quam ut sineerent quicquam Ecclesia-
sticæ Maiestati detrabi. Et ideo requiritur etiam fortitu-
do. Deinde absorbet Episcopus mystagogus reliquum ve-
luti virtutum pelagus legitimo Sacerdoti necessariorum
addit porro debere Sacerdotes meditari iugiter in lege

Domi-

Domini, & ijs qua legerint credere, qua vero crediderint
in populum refundere, refusa moribus exprimere, neque
Pharisaica Philautia totum onus in alienos humeros de-
uoluere, atq; interea nolle subire ferreq; sarcinam alijs
impositam. Reliqua scripturae requirunt in Sacerdote
summam eruditionem vt sit quidam magister totius or-
bis. Hinc Canon 6. Aurel. Concilij precipit indoctos Sa-
cerdotes arcendos ab Altaribus, nec in officio tolerandos.
Debet certe Doctor totius plebis, diuinitatis hypopheta,
Christiana plebis legatus eruditione haud vulgari esse
armatus. Dent igitur operam qui huc quandoq; sperant
se consensuros vt mediocrem saltem comparent erudi-
tionem, vt vel priscos adaequent Catechumenos, ne sem-
per propter ministrorum ignorantiam nostra sacramen-
ta contemnantur, rideantur, conspuantur.

IN SPECVLVM CLE-
RICORVM CARMEN AD
PIVM LECTOREM.

MARMORE non Locris sculpet noua iura
zaleucus;
Nec Polydectiden pagina cauta sapit.
Dogmata Cecropius moderatur cruda Draconis
Legifer, à Tympi sunt procul illa libris.
Dum videt immiti titubantem errare carinam
Sidere Petreiam, & fluctibus vsque quati.
Hanc vltro allabi, innocuaeque aduerrere ripæ
Incitus ardor agit, Christi adumque salus.

Et

Et lecum hæc repetens; quid debita pectora O-
lympo

Naufraga sub stygias, deprimis, inquit, aquas?
Eripui, & porro Eripiam, obuertere puppim
Ni piget, & Zephyris pandere vela nouis.
Sirenium transuecta melos, Neptunia Ponti
Monstra, petet superi pergama tuta Poli.
Vos Cleri decus appellat, quis credita sacri
Cura gubernadi est: flectite, rostra, retro.
Tutum iter Expandit, Ciræo immune periculo
Quod Patriæ inuexit millia multa Patrum.
Nauta per æquoreas quæ singula sidera poscit
Doctus aquas, Tympi cymbia cuncta vident.
Luce palam, & Phœbes umbris, Titama lampas
Spargit inextincto lumine clara facem.
Nil Helice Euariat, summi Sobolesq; Parenque
Numinis, atque astris quot micat aula Dei.
Virtutum quanto decoratus honestamento
Mystrarum supplet cœlica damna chorus?
Quot donis ornant Hierarchæ altaria oplinis?
Laura quot insontes misit ad astra animas?
Has decorum struices, veterisq; amicimina Cleri
Exhibet his, cura est quos penes vna Dei.
Mille notis facilem sese offert prompta legenti
Pagina, quo vultum fers speculare vides.
Extremum auctori gratabere, si, qua reuolues
Moribus apta tuis, mens tua, vita legat.

R.P.O.D.F.

AD SPECVLI HV- IVS INSPECTOREM ET LECTOREM.

IN Theatro historico pœnarum & præ-
miorum falsam esse docui persuasionem ^{Athei a-}
Atheorum & politicorum nostri tempo- ^{trocem in-}
ris, qui sibi imaginantur nullum esse nu- ^{iuriam ir-}
men à quo istud vniuersum & res huma- ^{rogāt Deo,}
na gubernentur, sed omnia, vel natura quodam impetu ^{suntque rei}
vel fortuito caussarum concursu euenire. Nam Deum na- ^{lesa maie-}
non solum post hanc vitam, sed sæpe etiam in hac vita ^{statis diui-}
rationem actorum exigere, pro male gestis pœnas infli-
gere seu irrogare, & pro bene actis præmia distribuere,
copia Exemplorum haud parua ostendi; eam duntaxat ^{Deus ma-}
ob causam, vt omnes Christiani, & Clerici & Laici, eo- ^{lesacta sup-}
rum consideratione cum à stagitiis absterreantur, tum ^{pliciis be-}
ad virtutem incitentur, valideque diuinum numen (cu- ^{nefacta præ-}
ius potentiam & dominatum nemo effugere valet) re- ^{miis con-}
formident, ne illius leges & sanctiones violantes vin- ^{pensat.}
dictam & pœnas immortales in caput suum accer-
sant.

In hoc vero speculo cum solis mihi negotium est Cleri-
cis, iisque bonis. Magnum illud Græcia deus S. Chryso-
stomus recte dixit in c. 21. Mat. hom. 38. Sicut de tem-
plo omne bonum egreditur, sic & de templo o-
mne malum procedit. Nam si Sacerdotium inte- ^{V. Basil. ep.}
grum fuerit, tota Ecclesia floret: Si autem corruptum ^{69. & 70.}
fuerit, omnium fides marcida est, non aliter atque si sto-
machus sanus fuerit, totum corpus validum est: si autem

A

disi-

dissipatus fuerit, totū corpus infirmū est. Mala certe qui-
 bus Ecclesia olim afflicta, pressa, & concussa fuit, à Cle-
 ro suam traxisse originem testantur historia, Synodi,
 Patres. Nulli enim alijs sciderunt Ecclesiam, & de domo
 Domini populos primum seduxerunt præter Clericos.
 Nam aut ab his hæreses originem duxerunt aut horum
 negligentia in agro Domini (qui ipsis colendus commissus
 est) pullularunt, ut non dicam in hoc delirio mundi Eccle-
 siasticam disciplinam negligentia Prælatorum collapsam
 multis (imprudenter ex corruptis moribus falsam esse fi-
 dem concludentibus) dedisse occasionem ab Ecclesia vni-
 tate & fide recedendi, dum nostrorum Clericorum vi-
 uendi licentiam cum antiquorum patrum & Religionis
 nostræ heroum parsimonia, ambitionem cum modestia,
 negligentiam cum sollicitudine, & morum nostrorum ob-
 scuritatē cum nascentis Ecclesiæ sanctitatis splendore
 compararunt. Nunquam profecto adeo vexaretur Eccle-
 sia communis omnium nostrorum mater, à qua in Chri-
 sto geniti sumus, cuius vberibus educati, monitis aliti,
 præceptis instructi, fide confirmati, nisi immaniſſimi ho-
 stes, hæretici, Clericorum vitia & opprobria ei possent
 exprobrare. Optimo igitur iure Dominus cum Clericis
 potest expostulare eisdem verbis quibus olim de filiis Israel
 conquerebatur: filios enutriui & exaltaui, ipsi au-
 tem spreuerunt me, & vsque adeo sensibus orbati
 sunt ut neque sint cum brutis animantibus comparandi.
 Nam & boues suum dominum agnoscunt, impositumque
 ab illo iugum libenter subeunt, & a fini dum præsepia do-
 mini frequentant se prouidentia domini sustentari non
 ignorāt: at Clerus hic meus tot à me honoris insigni-
 decoratus, tāvisq; beneficiis cumulatus beneficiorū memoriā
 prorsus abiecit, & honoris mei sollicitā curā plane deposuit.

Esa. i. v. 2.
 vid. ca. 2.
 Mat.

S. Cy-

S. Cyprianus presbyteris & diaconis fratribus Africa
calamitatem & deuastationem adscribit, quando inter
cetera ait. Fecit Dominus noster voluntatem Pa-
tris & nos non facimus voluntatem Domini, pa-
trimonio & lucro studentes, superbiam sectan-
tes, æmulationi ac dissensionibus vacantes, simplici-
tatis & fidelis negligentes, sæculo verbis solis &
non factis renuntiantes, unusquisque sibi placent-
tes & omnibus displicentes. Vapulauimus itaque
& meremur, cum scriptum sit: Seruus qui co-
gnoscit voluntatem domini sui & non paruerit
voluntati eius vapulabit multis. Quas autem
plagas quæ verbera non meremur, cum nec illi
qui exemplo ceteris ad bonos mores esse debue-
rant, teneant disciplinam?

Idem agens de causa ob quam Deus tam immanem
persecutionem in Ecclesiam seuire & à Decio tyranno
excitari permiserit in commentario de lapsis: Si, inquit,
excitatio causa cognoscitur & medela vulneris in-
uenitur. Dominus probari familiam suam vo-
luit, & quia traditam nobis disciplinam pax lon-
ga corruerat, iacentem fidem & pene dixerim
dormientem censura cœlestis erexit. Cumque
nos peccatis nostris amplius pati mereremur,
Clemētissimus Dominus sic cuncta moderatus
est, ut hoc omne quod gestum est exploratio po-
tius quam persecutio videretur. Studebant au-
gendo patrimonio singuli, & obliti quod cre-
dentes aut sub Apostolis ante fecissent, aut sem-
per facere deberent, insatiabili cupiditatis ardo-
re ampliandis facultatibus incubabant. Non in
sacerdotibus religio deuota, non in ministris fi-

Epist. 4. li. 4

Luc. 12.

Consule

Baron. An.

Christ. 253.

de istius tē-

poris Chri-

stiana disci-

plina vigo-

re plane e-

neruato

atque cor-

rupto.

des integra, non in operibus misericordia, non in moribus disciplina: corrupta barba in viris, in foeminis forma fucata; adulterati post Dei manus oculi, capilli mendacio colorati, ad decipienda corda simplicium callidæ fraudes, circumveniendis fratribus subdolæ voluntates: iungere cum infidelibus vinculum matrimonij, prostituere gentilibus membra Christi, non iurare, tantum temere, sed adhuc etiam peierare. Præpositos superbo tumore contemnere, venerato sibi ore maledicere, odiis pertinaciter inuicem dissidere. Episcopi plurimi (quos & hortamêto esse oportet cæteris & exemplo) diuina procuratione contempta procuratores rerum *secularium* fieri, derelicta cathedra, plebe deserta, per alienas provincias oberrantes negotiationis quæstuosæ nûdinas aucupari, esurientibus in Ecclesia fratribus non subuenire, habere argentum largiter velle, fundos insidiosis fraudibus rapere, vltis multiplicantibus scœnus augere, quid non perpetuales pro peccatis eiusmodi mererentur?

*Pf. 28. Si de
reliques
runt.*

*Lib. 8. ca. 1.
c. 2.*

*Ex multa
libertate
mores sunt
vitiati.*

*Ex soluta
disciplina
Eccles. per-
secutio est
exorta.*

Sic & Eusebius ille Casariensis Episcopus qui nobis insignem illam à primordiis Ecclesiæ reliquit historiam atrocissimam sub Diocletiano tyranno descripturæ persecutionem, prius eius causas commemorat his verbis: Cum nos præ nimia quadam licentia in mollietiem delicatam & dissolutam segnitiam essemus prolapsi, cumque alij aliis inuidere, maledictis in sectari, & prope nos ipsi inter nos petulantibus linguis tanquam mutuis armis oppugnare, & casu aliquando verborum contumelias velut hastas vnus in alium intorquere, & præfides Ecclesiarû alter

alter alterius vires infringere, & populus in populum seditionem concitare inciperent, cumque ficta & adumbrata sanctitatis species quæ oratione nequit exprimi & simulatio fronte occultata ad immensam quandam prauitatem serpsisset, diuina ultio cœpit in nos animaduertere. Sed *Baron. An. Christi. 302. refutat. que hic de discordiis Episcoporum recitantur.* ubi veluti sensib. orbat & præstricti mente, nulla cura aut cogitatione incubuimus, vt diuinum nomen in nos incensum beneuolum & placatum efficeremus, sed tãquam impij nostras res à Deo nec curari nec animaduerti arbitrati, alia vitia aliis acceruatim adieciimus, & pastores nostri depulsa repudiataque pietatis regula d. ssidio & contentione inter se exarserunt, quin etiam nullas alias res præterquam discordias, minas, æmulationem, inimicitiam & odium inter ipsos mutuo adaugere studuerunt, & animis ambitionis æstu incensis tyrannorum more principatum obtinere laborarunt, tunc demum, iuxta illam Hieremiæ sententiam: Quomodo obtegitur caligine (obscurauit) in furore suo Dominus filiam Sion &c. Hæc Euseb. *Thren. 2.*

Quis autem nescit in quam multis & heu clericis etiam hoc nostro tenebricoso sæculo sal. Apostolicus euauerit? Adeo enim a facie peccatorum spiritualia condimenta sugerunt vt multis in locis v. x. insulsum olus in horto illo voluptatis in clero inquam, videas virere in multis omnia mentis germina nocens eruca populatur, latam scientiarum segetem edax locusta consumit, & multorum præcordis piger insidet bruchus. atque intimas vitalium Ecclesiæ Catholicæ fibras exedit rubigo. Cum autem in clericos, a reb. sæculi in altiore locum sublatis, tanquam in Speculum, omnium Laicorum oculi sint coniecti Omnium

Gen. 9.

V. P. Serar.
verum Mo-
gunt. lib. 4.
in Archiep.
35. ca. 3.

ora conuersa vt ex iis sumant quod incitentur, & nihil sit quod alios magis ad pietatem & Dei cultum assidue instruat quam eorum vita & exemplum qui se diuino ministerio dedicarunt, nihil certe e contrario Laicos magis a vero D. i cultu ad impietatem deducit quam multorum clericorum dissoluta & inhonesta vita. Norunt e quidem p̃j quadam quorundam scandala in Ecclesia Dei deesse nunquā, a nudatis per ebrietatem parentis sui pudendis iudem oculos auertunt, fratrum suorum lapsus deplorant, Dei iudicia extimescunt, & ex malorum poenis discunt peccata, ob quae illi diuinitus puniti sunt, non imitari. At vero si quid ab vllō Pontificum, Episcoporum, Clericorum, & Monachorum impudice, intemperanter, crudeliter, vel impudenter peccatū est statim omnes imp̃j & heretici & Catholici tibias omnes inslant, letitia gestiunt, ac tripudiant, & quidquid illud peccati est ab iis vbiq̃ue & apud omnes assidue narratur, scribitur, canitur, pingitur, & quidem multis variisque mendaciorum ficturis discentum & exaggeratum. Quemadmodum enim perlibenter vitiosum hominum sanguinem exsugunt hirudines, immundi excrementa vorant sues, & quidquid in aere, parietibus, & floribus putrilaginis ac veneni est, colligunt araneae: ita quidquid in Clericorum moribus ac humoribus corruptum, quidquid in Ecclesiasticorum ordine spurcum ac sordidum, quidquid in Ecclesia tota putridum ac vitiosum est, id studiosissime querunt heretici, hoc tanquam summas delicias auidissime vorant ac liguriunt, eoque mirifice pascuntur ac saginantur omnes mali.

Quare vt Ecclesiastici ad exemplum duntaxat clericorum bonorum vitam suam confirment, ex multis admirandis & dictis & factis Clericorum bonorum hunc librum

librum concinnavi, illamque Speculi titulo insigniui, Cur hic li-
propterea quod in eo se contueri & contemplari possunt, ber speculi
& videre num vitam vocationi & ordini suo conuenie-
tem atq; conformem ducant. Sic .n. & S. Gregor. sacrā-
scripturam speculum appellat, cū inquit: Scriptura sa-
cramenti oculis quasi quoddam speculum op-
ponitur, vt interna nostra facies in ipsa videatur:
ibi enim fœda, ibi pulchra nostra cognoscimus,
ibi sentimus quantum proficimus, ibi à profectu
quam longe distamus. Et S. Augustinus librum quen-
dam suum ex vtroque testamento præcepta diuina ad vi-
ta regulam pertinentia continentem speculum nomina-
uit, vt qui iam credens, quemadmodum ipse Aug. lo-
quitur, Deo obedire voluerit, hic se inspiciat quā-
tum in bonis moribus operibusque profecerit,
& quantum sibi de sit attendat. Quemadmodum &
S. Bern. initio sui speculi monachorum ait: Si quis e-
médatoris vitæ desiderio tactus cogitationum,
locutionum, operumque suorum sollicitus ex-
plorator vniuersos excessus suos corrigere ni-
tatur in præsentis paginæ frequenti lectione
& assidua meditatione, tanquam in specu-
lo, interioris hominis sui faciem contemple-
tur.

Cum autem vino vendibili (vt est in prouerbio) suspen-
sa hedera nihil sit opus, & quæ per se bona sunt, alienis
præconiis non egeant, neque exoticam commendationem
desiderent, sed per se placeant atq; delectent, emptores q;
sua præstantia ad se sponte sua alliciant, operæ pretium
non esse existimo illustra hæc & dicta & facta Clericorum
Clericis proponenda, magnificis encomiis laudibusq; ex-
tollere. Si enim ieiuna mea orationē ac insulsis verbis

Probat. me-
rū facile
reperit
piorem.

illud efficere conarer, nihil efficere aliud viderer, quam si lumen solis per se splendidissimum obscura quadam sacula illustrarem. Hoc vnum constanter assuero: multa hic, candide Lector, erunt quae te oblectabunt, omnia autem candide & sine fūco commemorata sunt, propterea quod ad hoc diuinus honos & Religionis auita zelus mentem & manū commouerunt. Catholicum enim me profiteor, eiusque Ecclesiae membrum in cuius gremio, (vbi magnus ille Poloniae Cancellarius in supremis testamenti sui tabulis loquitur) mori felicius est quam ab initio nasci, cum non nasci satius sit quam in hac non mori.

Vtinam omnes clerici pio hoc meo labore incitati diligenter secum expendere, quos mores, quam vitam magna & excellens ipsorum dignitas postulet, & requirat. Cum enim inter homines duo sint dignitatum genera, vnum saeculare & laicum, alterum sacrum & Ecclesiasticum, de hoc posteriore S. Greg. ait: Quis dubitet Sacerdotes Christi Regum & Principum omniumque fidelium Patres & magistros censerī? Et B.

Lib. 8. c. 21.

Orat ad
ciu.

Dignitas
cler. est spi-
ritualis.

Spiritus lo-
ge nobilior
est corpore.

Hom. 5 vi-
di domi.

Regis splen-
dor (ex au-
ro & potē-

Naz. ad Laicos principes ait: Lex Christi sacerdotali vos subicit potestati atque hisce tribunalib. subdit. Dedit enim & nobis potestatem, dedit principatum multo perfectiorem principatibus vestris. An vero iustum vobis videtur si cedat spiritus carni, si à terrenis caelestia superentur, si diuinis praefertantur humana? Et S. Chrysost. Sacerdotium (inquit) principatus est ipso etiam regno venerabilius & maius. Nec mihi obiciās purpuram, neque diadema, neque vestes aureas, vmbrae sunt ista omnia, & flosculis leuiores. At Sacerdoti thronus in caelis collocatus est, & auctoritatem habet

habet iudicandi de cœlestibus negotiis. Quis hoc dicit? ipse cœlorum Rex; quæcunque ligaveritis super terram, erunt ligata & in cœlis.

*tia totus
est in rebus
terrenis.*

Matth. 18.

L.

Vtinam propter hanc status sui excellentiam clerici virtuti etiam consummata & omnibus partibus ac numeris absoluta studerent, maxime cum multi ex ipsis triplici plane persona sint induti, Christiani hominis, clerici, & praelati. Quod ad Christiani obligationem attinet, lex certe Evangelica (quam David immaculatam appellat & castam, puramque, tanquam argentum septies purgatum) ita perfecta est, ut nihil labi admittat, hoc est, omnia vitia excludat, omnes virtutes requirat, atque a deo otiosum quodlibet verbum prohibeat, & ita prohibeat, ut non sine sua poena, ac supplicio abiturum minetur. Quicumque autem hanc legem professus est, hoc professus est, se ex illius præceptis esse victurum, nec ab illis villo modo discessurum. Quare Christianum esse & Baptismum suscipere, vult S. Leo esse, renuntiare diabolo, in novitatem à vetustate transire, & terreni hominis imagine deposita cœlestem formam suscipere, in eoque intervenire quandam speciem mortis, & quandam similitudinem resurrectionis, ut homo susceptus à Christo Christumque suscipiens non sit idem post baptismum, qui fuerat ante baptismum. Huc pertinet illa exhortatio Cypriani: Convertetur ut quasi Dei templa, ut Deum in nobis constet habitare, nec degeneret actus noster à Spiritu, ut qui cœlestes & spirituales esse cœpiamus non nisi spiritualia & cœlestia cogitemus. Et: Considerandum est & identidem cogitandum renuntiassé nos mundo, & tanquam hostes & peregrinos hic degere.

Pf. 18. & 11.

Mat. 22.

*Obligatio
omnium
Christ.*

*Ser. 14. de
pass.*

*De orat.
dom.*

*Serm. de
lapsis.*

A 5

Longe

2. Longe maior est obligatio Clericorum, qui ad hoc ipsam segregati sunt, ut peculiarem Deo seruiant seruitutem, quia ideo sunt instituti, ut hominum peccata comedant, ut inter vestibulum & altare plorantes diuinam iram placent, ut populos à vitijs reuocent, & ad virtutem forment. Accedit quod Clerici summe cū Deo coniunguntur & copulantur. Hinc S. Greg. vult eos mystice vocari Bethel, hoc est, donum Dei, quia, inquit, dum spiritualibus studiis inhærent veluti domestici Dei,

Ezech. 3. omnipotentis familiares sunt. Idem adferens illud ex Leuitico, quo prohibetur, ne vllus qui maculam habet ad Dei accedat mysterium. Cæcus, inquit, est qui supernæ contemplationis lumē ignorat. Claudus, qui quidem quo pergere debeat aspicit, sed per infirmitatē mentis vitæ viam perfecte non valet tenere, quam videt. Fracto etiam pede vel manu est, qui viam Dei pergere omnino nō valet. Gibbus vero, quem terrenę sollicitudinis pondus deprimit ne vnquam ad superna respiciat, sed solis iis quæ in infimis calcantur intendat. Et S. Hieronymus inquit. Non solum Episcopi, Presbyteri & diaconi debent magnopere prouidere, ut cunctum populum cui præsidere, conuersatione, feruore, ac scientia præcedant, verum & inferior gradus exorcistæ, lectoris, & ditui, & omnes omnino qui domui Dei seruiunt, quia vehementer Ecclesiam Christi destruit meliores laicos esse quam clericos.

Ab his vitiis abesse debent qui sese Ecclesiastica vita deuouerunt.
In ep. ad Tit. c. 2.

Vtinam Clerici nostri considerarent veterem illum clerum, ut à Christo institutus, ab Apostolis excultus, & primis illis sæculis in Dei Ecclesia vixit, atq; ita se instruerent ne ab huius status præstantia & perfectione degenerarent.

rent. Quis enim illis temporibus erat feruor? quæ in
 Deum charitas? quis animus, quæ alacritas ad martyriū
 subeundum? quis deniq; zelus in proximorum salute pro- ^{Multum à}
 curanda, pro qua nullis laboribus, periculis nullis parce- ^{prisca illa}
 bant? Deniq; quātus contemptus rerum omnium terre- ^{cleriformis}
 narum, honoris, diuitiarum, commoditatum, cum etiam deflexerūt
 plerique, vt de Cypriano accepimus, paternas omnes pos- ^{multi.}
 sessiones & quidquid habebant venderent ac pauperibus
 distribuerent, ipsi vero vt plurimum in paupertate &
 summa rerum omnium inopia traherent vitam? Itaque
 non illi ordinem hunc vt gradum ad ambitionem, aut ad
 opes augendas suscipiebant, sed tanquam Dei militiam
 & obsequium, vt se totos eius numini consecrarent. Hinc
 S. Greg. Quasi iuuenis, inquit, erat Samuel quando in 4. li. Re.
 Sacerdotum ordo solis cœlestibus desideriis in- ^{c. 4.}
 hians, dum nulla terrena quæreret, quo efficacius ^{Ib. iam diu}
 superna prædicare poterat, eo ad ea nihilominus ^{est quod Sa}
 verbis & exemplis subditorum animos accēde- ^{muel se-}
 bat, valebat enim robore & iuuenili pulchritudi-
 ne radiabat, dum vim cœlestis verbi in splendore ^{Hac P. Pla-}
 ostenderet sanctæ conuersationis, quia quidquid ^{tus de off.}
 validum loquendo poterat prædicare nitebatur ^{card. c. 7.}
 et à sublimiter viuendo ostendere, &c. Si tāta per- ^{3.}
 fectio omnibus clericis est necessaria, multo magis iis, qui
 in clero ipso eminent, & quo magis eminent eo magis o- ^{1. mor. c. 7.}
 mni virtutis laude præcellere debent. Ii enim sunt, vt S.
 Greg. qui vt Noe arcā in vndis, ita dū ad formā virę
 populis præfunt, S. Ecclesiā in tentationū fluctib. ^{9. mor. c. 10}
 regunt, ipsi et orbē portant, quia tantorū ponde- ^{Episcopi vt}
 ra vnusquisq; sustinere cōpellitur quantis in hoc ^{perfectores}
 mūdo principatur: maxime aut Episco. perpetuo nexu ^{(Dio. eccl.}
 obligationē suscipiūt ad opera perfectionis, cū ad id se ob- ^{hier. c. 5. 6.)}
 ligant,

quia aliis ligant, ut animas sibi creditas illuminent, instruunt, ad perfectionem adducant, ac pro ipsis etiam, si opus sit, vitam profundant. Cum honor qui homini tribuitur simul & premium quoddam sit virtuti redditum, & indicium ac testimonium virtutis, quæ in homine sit, certe magnus pralatorum honos magnam in ipsis requirit virtutem. Ac nisi ita sit mendacium quoddam committitur seu furtum in re maxima. Accipitur enim & exigitur maximum decus minime debitum. Adhæc cum omnium oculi in eos, qui ceteris præsumt potissimum respiciant, sanctiores esse ceteris debent, etiam ob hanc causam, quod admodum difficile est, inter tantos honores humilitatem retinere, aut inter tantas opes illam spiritus paupertatem, sine qua, ut Saluator ait, nemo regnum coelorum adipisci potest, itaque ut ad

*Celsitudinem loci
vita & vir-
tutis celsi-
tudine tu-
cantur.*

maiores hostium numerum prosligandum maius requiritur robur, sic Prælatus, si salutem consequi velit inter tot salutis aduersarios necesse est, ut magna quadam & excellenti virtute sit præditus. Ad extremum quemadmodum coelestes ordines ac hierarchia Angelorum, Archangelorum, aliorumque usque ad summum Deum ita distributi sunt, ut quo superiores eo perfectiores sint diuinisque donis ornatiores, idem hic quoque in ordinibus Ecclesiæ militantis esse oportet. Certe si Episcopum prodire in publicum contingat, sine ijs ornamentis, quæ illi ordini hominum more vsuque congruunt, contra vero sacco aut pannosis biuuli vestibus indutum, quam ipsum pudeat, quam omnes offendat? Quid igitur si interiori illo habitu, qui multo magis ipsi quam hic externus conuenit, spoliatus, & vulgaris vitæ vitiis deformatus incedat. Cum de Religioso quid audit Episcopus, quod statum illum non de-

ceat,

et, indignatur, carceres & supplicia minatur,
 cum enim perfectionem profiteatur iure ab eo exigatur,
 quod proficitur:) atqui Episcoporum status multo ma-
 gi obligat ad perfectionem, quam religiosorum status
 religiosum, quare si eam non habeant turpius etiam eis
 est, quam religiosis. Recte scribit S. Bern. ad Eugenium: *Lib. 2. de*
confid. c. 8.
 Omnes quidem erubescere debent cum orna-
 mentis virtutum nudati sunt, sed multo magis
 qui in loco eminenti sunt, quia quo quis illu-
 strior eo sine his insignibus est deformior. Nun-
 quid potest abscondi ciuitatis supra montem
 positæ desolatio, aut latere funius lucernæ ex-
 tinctæ, super candelabrum. Simia in tecto Rex
 fatuus in folio sedēs. Monstruosa res gradus sum-
 mus & animus infimus, sedes prima & vita ima,
 lingua magniloqua & manus otiosa, sermo mul-
 tus & fructus nullus, vultus grauis & actus leuis,
 ingens autoritas, & nutans stabilitas.

Vtinam hoc Metaphysicum hominum genus, sicut
 postquam exornatum est, ordinibus sacris, vestes aliasq;
 res externas mutat, ita noua statim indueret consilia,
 nouas cogitationes, nouos spiritus, nouos animos eosq; illi
 statui & illi vocationi qua eos Dominus dignatus est con-
 uenientes. Cum Samuel diuino iussu Saulem vnxisset in
 Regem illud etiam præter cetera prædixit: Infiliet in te *1. Reg. 10.*
 Spiritus Domini, & mutaberis in virum alium. *Num. 11.*
 Idque paulo post cum omnium admiratione euenit. Et
 cum Moyses 70. viros adlegisset, quorum opera in tanto
 populo gubernando subleuaretur, scriptum est, descen-
 disse in nube Deum, & abstulisse de eius spiritu, &
 dedisse illis 70. & quidem indicio manifesto, cum sta-
 tim prophetare cepissent stupentibus omnibus rei noui-
 tate:

tate. Utinam, inquit, eadem mutatio in clericorum pe-
lore fieret cum ad tantum honorem adsciscuntur, ut i-
psi quoque aliam mentem & cor aliud conciperent, totos-
que sese Deo Domino & eius sponsæ Ecclesiæ (quisque in
sui ministerij genere) dederent & consecrarent.

Sed cum meum (qui me tam excellenti statu cleri-
corum iudico esse indignum) non sit, verbo, vel scripto
Clericos Ecclesiæ docere (absit enim ut id mihi arrogem)
hæc abrumpo, & cum omni submissione etiam atque et-
iam peto, ut non meis, sed Patrum maximorum exem-
plis, & verbis hoc speculo propositis animum adiciant,
clerici & expendant quale sit onus, quod vel ipsi
expetiuerunt vel ab aliis impositum
susceperunt.

P R I-

PRIMUM CLERICI BONI
SIGNVM EST.

ABVSVS COR-
RIGERE, ET PRA-
VOS MORES EVELLERE,

*seu, omnes in eo nervos contendere, vt pernicio-
sa consuetudines ritusq; fædi tollantur, vel
vt perniciosi moribus sublati, extermina-
tis, atq; reuulsis salutes inducantur.*



Postolus Paulus Agapas seu cō-
uiuia, quæ olim in Ecclesiis & *1 Exemplū*
publicis cōuentibus ante Eucha- *Agapas*
ristiæ sumptionē instituebātur, *charitatē*
(ad imitationē Christi, qui & ipse *significat,*
communē cœnā Eucharistiæ institutioni, distribu- *quia chari-*
tatis inuen-
tione, & sumptioni præmisit) ob graues abusus *da, conser-*
qui irrepserūt, sublatas esse voluit. Reprehēdit. n.
ep. i. ad Cor. c. ii. non modo hoc q̄ pauperes & te- *tegranda,*
nuioris fortunæ homines ad epulas illas non ad- *Exresarciē-*
mitterēt, & soli omnia esculēta & poculenta absu- *da argu-*
merent nō ad satietatē duntaxat, verum ēt vsq; ad *mentum*
temulentia, q̄ certe nō erat Dominicam cœnam *erant haa*
manducare. Nā in Dominica cœna cōi & vsuali, *conuiuia*
quā Christus ante institutā Eucharistiā inuit nihil
simile accidit. Neq; .n. alij esuriebāt, alij ebrij erāt
sed oēs æqualiter de cœna illa participabant: neq;
alius alium anteueriebat, sed cibos illos non nisi
omnib. præsentib. gustarūt. Hinc Paulus monet
Corinthios, vt si quis adeo fame vrgetur, vt cæte-
ros expectare nequeat domi cibū caplat, & famē

eximat, vt deinceps in Ecclesia absque debitor-
dinis perturbatione expectare queat. Absolute
non culpatur quod in Ecclesia cibum sumerent ad
imitationē cœnæ illius, quam Christus cum dis-
cipulis suis ante Eucharistię institutionē iniit, sed
quod id perperā agerent, cū temulētia exclusiq;
egenis, qui in ruborem dabantur, q̃ paria facere
nequirent. Desiit tamē postea mos iste & penitus
ex Ecclesia sublatu est, introducta communi o-
mnium consensu hac consuetudine, vt Eucharis-
tia non nisi à ieiunis sumeretur.

*Aug. 8. de
ciu. Dei, c.
vlt.*

II. Erat mos collocādi cibos (dapes merumque)
supra sepulchra defunctorum, vt meritis & pre-
cibus martyrum esculenta & poculēta sanctificatē-
tur, & tā ad salutē animę quam corporis conduce-
rent. Hic mos, teste S. Aug. li. 5. conf. c. 2. à S. Amb.
Episcopo est sublatu, & quia nonnulli credebāt
animas hoc ferculorum officio nō solum egere,
sed & delectari, istum errorem S. Aug. omni ora-
tionis vehementia profligauit & exterminauit,
ho. 15. de Sanctis, ser. 130. de diuersis epist. 64. lib.
de moribus Ecclesię Cath. c. vlt.

*Lib. 4. de
bapt. c. 4.
c. frustra,
dist. 8.
Cypria. de
har. bap.*

III. S. Augustinus: *Frustra*, inquit, *qui ratione cō-*
uincuntur consuetudinem nobis obiciunt, quasi consue-
tudo maior sit veritate, aut nō sit in spiritualibus sequē-
dum, quod melius à spiritu sancto reuelatum est. Nam
quæ neq; S. Scripturarū auctoritatibus continē-
tur, nec in cōciliis Episcoporum statuta inueniūtur
nec consuetudine vniuersalis Ecclesię roborata
sunt, sed diuersorum locorū diuersis moribus in-
numerabiliter variantur, ita vt vix aut nunquā o-
mnino possint inueniri causę, quas in iis consti-
tuendis

*Cyp. Con-
suetudo si-
ne veritate
vetustas er-
roris est, c.
consue. d. 8.*

uendis homines secuti sunt, vbi facultas tribui-
tur, sine vlla dubitatione refecanda esse idem S. *Ep. 119. c. 19*
Aug. sibi persuadet. Siquidem Ecclesia Dei inter *c. omnia, d.*
multam paleam multaq; zizania constituta mul- *12. cap. qui*
ta tolerat, & tamen quæ sunt contra fidem vel *cont. dist. 8.*
bonam vitam non approbat. Idem Aug. ait: *Qui*
contempta veritate præsumit consuetudinem sequi, aut
circa fratres inuidus est & malignus quibus veritas reue-
latur, aut circa Deum ingratus est, inspiratione cuius
Ecclesia eius instruitur. Nam Dominus in Euangelio:
Ego sum, inquit, veritas, non dixit, ego sum consuetudo.
Itaq; veritate manifestata cedat consuetudo veritati. *Ioan. 14.*
Idem ex Mauritanæ per antiqua illa vrbe quam
Cæsaream appellant crudelem ludum & nefariū
relegauit, quo in ludo (si ita eū nominare fas est)
duo aduersi ciuium exercitus lapidibus inter se
tanta & immanitate & impletate decertabant, vt
à liberis parentes, à parentibus liberi, à fratribus
fratres, à cognatis cognati, ab amicis amici nece-
rentur. At Augustinus barbaræ crudelitatis im-
patiens aduocata concione in humanam illā con-
suetudinem grauissimis verbis, vt erat oratione
& copiosus & vehemens acculauit, nec ante dicē-
di vel fulminandi potius & tonandi finem fecit,
quam ex omnium lachrymis & fletu cognouit ef-
feras populi mentes ad humanitatem & lenita-
tem inclinare. Ergo immane certamen authore *Hanc præ-*
Augustino sublatum est, & salutaris eloquentiæ *claram vi-*
vis declarata, quæ inermis & nuda, impia Cæsari- *toriam no-*
ensium arma compressit, luctuosumq; ciuium *tent, qui in*
spectaculum ex Christianorum oculis in perpe- *concionan-*
tium remouit. Disertæ certe concionis tanta vis *di curricu-*
lo stadioq;
versantur.

B est,

est, vt q̄ corruptissimæ nostræ naturæ inuisa maxime sunt, vehemēs idemq; suavis persuadeat orator, furetesq; amētia populos in officio cōtineat.

Quod prauum hunc Cæsariensium vsum correxerit ipsemet his verbis narrat: Cum apud Cæsaream Mauritanie populo dissuaderem pugnam civilem,

De doct.
Christ. li. 4.
c. 24.

vel potius plusquā civilem, quam cateruā vocabant, neq; enim ciues tantummodo, verum propinqui & fratres, possremo parentes, ac filij lapidibus inter se in duas partes

Ioco dire
pugnabant

diuisi per aliquot dies continuos, certo tempore anni solemniter dimicabant, & quisq; (vt quemq; poterat) occidebat. Egi quidem granditer quantum valui, vt tam crudele atque inueteratum malum de cordibus & moribus eorum auellerem pelleremq; dicendo. Non tamen egisse aliquid me putavi, cum eos audirem acclamantes, sed cum silentes viderem, acclamationibus quippe se doceri & delectari, flecti autem lachrymis indicabant. Quod vbi

V. Baron.
An. Chr.
418. Tom. 5

aspexi, immanem illam consuetudinem à patribus & auiis longeq; à maioribus traditam, quæ pectora eorum hostiliter obsidebat, vel potius possidebat, deuictam antequam re ipsa id ostenderetur, credidi. Moxq; sermone finito ad agendas Deo gratias corda atque ora conuertii. Et ecce iam ferme octo vel amplius anni sunt, propitio Christo, ex quo illis nihil tale tentatum est.

De temp.
ser. 215.

Irreperunt & alij ex Gentilium ritu in Africanam Ecclesiam prauus vsus quos idem verbi Dei falce succidit, vbi Balationes quas saltando exercebant, insitatur, inter cætera ait: Videte si iustum est, vt ex ore Christianorū, vbi corpus Christi ingreditur, luxuriosum canticū quasi venenum diaboli proferatur.

Etiam superstitiones abolere conat^o est. hinc ad eundē populū inter alia. Si adhuc videris aliquos ad

fon-

fontes aut ad arbores vota reddere, & sortilegos et diuinos, vel percantatores inquirere, phylacteria et diabolica & characteres, aut herbas, vel succos sibi aut suis appendere, durissime tanta eorum p̄tā increpantes dicite, quia quicumq; fecerit hoc malū perdit baptisimi sacramentum. Et quia audiuimus quod aliquos viros, vel mulieres ita diabolus circumueniat, vt quinta feria, nec viri opera faciāt, nec mulieres lanificiū, corā Deo & S. Angelis eius contestamur, quia quicumq; hoc obseruare voluerint nisi per prolixā & duram p̄nitentiā tale sacrilegium emendauerint, vbi arsurus est diabolus ibi & ipsi dānandi sunt &c. Et: Quoscūq; tales esse cognoueritis durissime castigate. Et si se emendare noluerint, nec ad colloquium, nec ad conuiuium vestrum eos venire permittite. Si vero ad vos pertineat, etiam flagellis cedite, &c.

Ab eodē sublatus est in festis Sanctorū Martyrū vltus citharæ, conuiuiā atq; choreæ sublata, de quibus amouēdis extant eiūsdē sermones ad populū habiti. In festis etiam est et abusus illos quos ex negligentia quorundā Christianorum sensim illabi cognouit, eosdemq; ipso sui ortu conuellendos curauit, vt illorū, qui negligebant interesse sacris missis, quiue recedebāt ante q̄ absolueretur, quiq; sermones in Ecclesia miscebant dū missē dicebātur, & qui querebātur de prolixitate missarū. IV. Generatores seu usurarij (pestilēs hominū genus) funeri aliqui intercesserint, ne mortui terra mundarentur nisi prius summa credita resoluta & depensis vsuris, aut certe dāris vadibus seu fideiusoribus. Hanc prædonum improbā & ab omni humanitatis sensu remotā consuetudinē notauit, irrisit, & detestat⁹ est, S. Amb. li. de Tobia

De diuersis
ser. 115. de S.
Cyp. ser. 2.
& in Ps. 12.
conc. 1.

Ser. 151. de
temp. ubi
insinuat
fuisse morē
pristinū
canendi o-
mnes mis-
sas.

biacap. 10. Dixi, ait, tenete reum vestrum, & ne vobis possit elabi, domum ducite, claudite in cubili vestro carnificibus duriores, quoniam quem vos tenetis carcer non suscipit, exactor absoluit. Peccatorum reos post mortem carcer emittit, vos clauditis. Legum seueritate defunctus absoluitur, vobis tenetur: certe hic sortem suam iam memoratur implese. Non inuideo tamen, pignus vestrum reseruare. Nihil interest inter funus & scenus, nihil inter mortem distat & sortem, personat funeris vlulatum scenoris vsura, nunc vero capite minutus est, quem conuenitis, vehementioribus tamen nexibus alligate, ne vincula vestra non sentiat. Durus & rigidus est debitor, vt qui iam non nouerit erubescere. Vnum sane est, quod non timere possitis, quia poscere non nouit alimenta, iussu igitur lauari corpus, & ad sceneratoris domum exequiarum ordinem duci &c. victus religionis consuetudine scenerator (nam alibi suscipi pignora etiam ista dicuntur) rogat, vt ad tumuli locum etiam reliquia deferantur.

*S. Amb. ad
Eugenium
imp. Nemi
ni facio in-
iuriam si o-
mnibus
Deum pra-
fero.*

Tunc tantum vidi humanos scenatores, &c.
V. Abusum celebrandi capitula tempore diuini officij concilium Colonienſe Anno 1536. (de Metrop. cathed. & colleg. eccl. c. 18.) abrogauit eo quod Dei causa omnibus alijs debeat anteponi, vt & Synodus Moguntiacā Anno 1549. celebrata, cap. 72. & Basiliensis can. 24. & Treuirensis An. 1549.) & concilia Colonienſia prouincialia celebrata Anno 1260. c. 7. Anno 1307. c. 9. & Anno 1398. c. 72. &c.

VI. Postquam ego aliquando ex alma Academia Colonienſi ad clauum & regimen cuiusdam Scholæ classicæ perhonorifice essem vocatus, ex

gravi-

grauibus hisce causis mihi videbatur non expedire, vt personatus dictæ Scholæ Episcopus pridie S. Nicolai deinceps, publice ludum suum puerilem exerceret.

1. In locis vbi plures sunt Sectarij quam Catholici, ideoq; hic ludus nullum habet fauorem, nullo modo expedire videtur istam consuetudinem, in hoc mundi delirio, amplius publice obseruare, idque propter multos, eosque grauissimos, qui sese ingesserunt, abusus; potissimum h'c, vbi, procedente Schola cum personato isto Episcopo, sentina totius ciuitatis, sese in immunitatem effundit Ecclesiæ, & in Ephoros seu Professores ac discipulos Gymnasij omne, quod toto anno collegit, vnico impetu euomit virus, eosq; maximis afficit iniuriis, idque non sine discipulorum etiam nostrorum insigni dissolutione.

2. Sectariis lusione tam ridicula sanctissimam & purissimam nostram religionem propinamus deridendam, & quasi pedibus conculcandam, nolunt enim intelligere, quid velit perridiculus, hic Episcopus, dum per S. Nicolaum à gehennæ incendiis exoptat liberari &c.

3. Valde indecore & irreuerenter cumque dedecore nostræ Ecclesiæ toleratur, quod eo tēpore in sepulchris mortuorū omnis generis nequitiam exercent omnis generis nebulones, quibus nemo præsens resistere potest. An vero non gentes quædam antiquis temporibus propter violata maiorum suorum sepulchra grauissima bella susceperunt? &c.

B 3

4. Octa-

4. Octaua Synodus Generalis sub grauissimis centuriis prohibuit, ne in anlis principū Græciæ laicis insignibus Episcopalibus & cæteris ornamentis personatum Episcopum ageret, & similis crearetur ridiculus Patriarcha, quo se oblectarent: Nos vero non Imperatores, Reges, aut principes, sed scurras duntaxat, hac lusione absona recrearemus?

5. Patres Concilij Basiliensis expresse hanc lusionem damnant, dum alunt Sess. 21. Turpem abusum in quibusdam frequentatum Ecclesiis, quo certis anni celebritatibus nonnulli cum mitra, baculo, & vestibus Pontificalibus more Episcoporum benedicunt, homines ad spectacula & cachinnationes mouent, alii comessationes & conuiuia ibidem preparant, hæc S. Synodus detestans statuit & iubet tam ordinariis, quam Ecclesiarum Decanis & Rectoribus sub pœna suspensionis omnium prouentuum Ecclesiasticorum trium mensium spatio, ne hæc aut similia ludibria exerceri amplius permittant. Cur hoc Spiritus Sancti decretum non obseruaremus?

6. Propter hunc abusum festum innocentium protomartyrum, in quo personati huius Episcopi officium terminatur, dictum est festum fatuorum.

7. Hic abusus in plerisque Ecclesiis Catholicis abrogatus & explosus est.

8. Hic ludus à domo Dei arcendus est, cum multa in eo inuoluantur, quæ magis vanitatem & irreuerentiam, quam pietatem promouent, maiestas vero nostræ religionis eiusmodi in-

diineptias, grauissime damnat. Hinc Reuerendissimus in Christo Octavius, &c. Episcopus Tricaricensis, Apostolicæ sedis per Germaniam inferiorem & Belgarum prouincias Nuntius in Directorio suo disciplinæ Ecclesiasticæ ait: *Quoniam domum Dei decet omnis grauitas atque sanctitudo, abolitum prorsus esse volumus festum, quod stultorum vocant, omnesque stultitias, leuitates, & abusus, qui hoc nomine in Ecclesiam irrepperunt, sablatos. Et licet longo vsu plerisque locis receptum sit, vt pueri à die Sancti Nicolai vsque ad festum Sanctorum innocentium personatum Episcopum suum habeant, eam quoque consuetudinem, quod puerilibus dissolutionibus & petulantis plena esse cœpit, multumque grauitatis ac decoris diuinis officiis detrahat, antiquatum iri vehementer optamus, &c.*

Ab his enim cum magis carnem sapiant, quam spiritum, sponsam CHRISTI Ecclesiam volumus esse liberam. Et quo id sine murmure aut contradictione fiat, ludæ magistris (qui alioquin forsitan obstrepent) potius aliquid pecuniæ ex communi aulario Ecclesiæ donandum censemus, quam vt diutius illo personari Episcopi lusu, non sine Episcopalis dignitatis ac honoris diminutione & contemptu, emendicando, pecuniam in symbolum corradant. Hæc ille.

9. Ecclesia Catholica res multo grauiiores & momenti maioris propter obrepentes abusus sanctissime abrogauit. Maiores nostri SS. Eucharistiam percepturi mutua oscula iungebant, &

osculabantur se inuicem in osculo sancto, de quo S. Petrus in fine epistolæ primæ: Sed quia, etsi viri seorsim à mulieribus in templis agerent, paulatim tamen fraus aliqua & libidinis turpitudine irrepsisse arte diaboli videbatur, osculi sancti vsus, in osculum tabellæ mutatus est. Vbi nunc antiquus in Ecclesia sacrarum vigiliarum vsus? Vbi multa alia? Prædictus Episcopus Octavius in eodem Directorio ait: *Repræsentationes trium Mariarum visitantium Dominicum sepulchrum, quæ nocte resurrectionis dominicæ in quibusdam Ecclesiis fiunt, cum potius in iis inueniamus, quod mouere risum possit, & deuotionis intentionem deprimere, quam pietatis aliquem affectum excitare, prorsus intermittere volumus.* Cur non eodem modo, cur non multo magis intermitterimus hanc repræsentationem Episcopi Sancti Nicolai, quæ spectantium animos ad risum, non ad poenitentiam commouere potest? Adhæc cur Scholæ non amplius celebrant frondalia? Cur non amplius carmen canunt Scholasticum? Cur multa alia, pro ratione horum temporum, intermittuntur? & lusum tam ineptum retinemus?

10. Si vllum huius lusus placet retinere vestigium, longe commodius in Schola potest exerceri, vbi & Rector suos potest docere, ex qua causa vnus sustineat personam Episcopi, alij canonicorum, eosque inuitare vt imitentur vetera & recentia exempla eorum, qui (quod à pueritia pietatem & studia excoluissent) ad Ecclesiæ honores & dignitates, etiã inuiti, ascenderunt inter quos

quos eis commendari potest, ratione festi, magnus P. Nicolaus, qui ob vitam sanctissime ab ipsis incunabilis inchoatam diuinitus ad Episcopalem dignitatem promotus est. Nec omittendus Magnus Confessor Athanasius, acerrimus Catholicæ fidei propugnator, & contra omnes Arianorum calumnias, contumelias & persecutiones animo tam infracto, ut hæretici nonnulli agnoscant plura eum ab Arianis esse passum, quàm pertulerit ullus Apostolorum.

Absoluta pia ista Rectoris Parænesi, Episcopus cum suis si placet, in publicum procedat, reliqui vero discipuli ab onere eum deducendi sint immunes.

VII. Priscis temporibus hæc viguit consuetudo ut Episcopi peregrini ad verba faciendâ ab eius ciuitatis Episcopo ad quem diuertissent inuitarentur. Hinc in Apostolicis constit. sic habetur: *Rogabis Episcopum eum (peregrinum Episcopum) ut sermonem habeat apud populum docendi causa.* Lib. 2. c. 38. Est enim hortatio & monitio hospitum grata, & mirum in modum vtiliss. qui mos videtur acceptus ex eo quod Act. 13. dicitur missos à principibus Synagogæ qui inuitarent Paulum ac Barnabam ut si quis esset in eis sermo exhortationis ad plebem, dicerent, idem sæpe legimus obseruatû ab antiquis monachis qui hospites ad pios sermones inuitabant, eumque morem, ut multa a lia S. Card. Borromæus in Mediolanensem Ecclesiam, & decretis, & usu, reuocauit.

VIII. Multis in locis consuetudo iam introducta est à Clericis ut sub quadragesimæ finē initio

B 5 heb-

hebdomadæ sanctæ instituatur publica 40. horarum supplicatio in templo, quo tota ciuitas statutis horis per parœcias distributa conueniat. Proximis quoque ante cineres dieb. bacchanalibus, quibus multiliberiori vitæ habenas laxant, iam sancta inducta est consuetudo multis in locis celebrandi solum pompa eodem modo 40. horarum oratio ē adhibitis breuiusculis sermonibus musicoque concentu ad auertendos ciuium animos ab indecoris spectaculis & in Christiano officio continendos. 5. Carolus Borromeus tolebat per eos dies in diuersis parœciis sanctiss. Eucharistiæ communionem cum solenni apparatu magnoque fructu suarum ouium ministrare.

SIGNVM II.

Clerici boni signum est Adulationem & Adulatores fugere.

BONUS Clericus omnes adulatores procul à se repellit, & si quando laudum suarum præconia audire cogitur ad minimum tristitia vultus ostendit sibi ea displicere, & ipsemet adulationis vitium studiosissime canet.

1. Pet. 2. v.
25.

Matt. 22.
v. 16. ca. 12.
v. 39.

1. Christus pastor & Episcopus animarum nostrarum cum à Scribis & Phariseis eorumque discipulis per adulationem laudaretur, durius semper eis respondit quam cum impeteretur maledictis. Cum dicerent, *Magister, &c.* Respondit, *Hypocrite, &c.* Et cum miraculorum patra-

parratorem eum agnoscerent signumque ab eo peterent: *Generatio (inquit) mala &c.* At cum Iudei illi per summam contumeliam obliicerent, *Ioan. 8 v. 40.* Samaritanus es, &c. mansuete respondit.

2. S. Paulus Apostolus ait: ita loquimur, non *1. Thes. 2. v. 4.* quasi hominibus placentes, sed Deo qui probat corda nostra. Neque enim aliquando fuimus in sermone adulationis sicut scitis: neque in occasione auaritia, Deus testis est: nec quarentes ab hominibus gloriam, &c. Et si *Gal. 1. v. 11* hominibus placerem Christi seruus non essem.

3. In Concilio Carthaginensi I V. cui D. Augustinus interfuit decretum est vt Clericus qui adulationibus vacare deprehenditur ab officio degradetur ca. 56. c. Clericus qui dist. 46. idem August. ait: Magis optabo à quolibet reprehendi, quam *2. de Trin.* ab adulante laudari. Nullus enim reprehensor formidandus est amator veritatis. Laudator vero errat & confirmat errorem.

4. S. Hieronymus Rustico monacho viuendi *Tom. 1. epi. 4. c. 8. v. ep. 14.* formam præscribens, ait: Ne credas laudatoribus tuis inuicem irrisoribus aurem ne libenter accommodes. qui cum te adulationibus fouerint & quodammodo impotem mentis effecerint, si subito respexeris, aut ciconiarum deprehendes post te colla curuari, aut manu auriculas agitari asini, aut æsquantem canis protendi linguam.

5. Hormisdas Papa: Quæ (inquit) est ista iustitie *c. si quis inimica bonitas, palpare criminosos, & vulnera eorum diac. di. 50. v. locum de concion. Num. 22.* vsque in diem iudicii incruentia seruare?

6. Etiam Balaam Propheta mercede à Moabitum Rege conductus vt iret & Israeliticam gentem maledictis configeret, tum vbi ad locum ventum est, precio corrumpi non

non potuit, sed spreto terreno Rege ad cœlestis
dominatoris loquutus est voluntatem.

SIGNVM III.

*Aegros blande inuisere & benigne tractare,
seu pietatis studia erga morbos
exercere.*

*Manual. li. I.
p. ca. 5.*

Pacomius Abbas fratribus morbo impli-
catis assedit, non dedignatus ministri ope-
ram, ut obsequium præstaret domino iubentia
dicenti: *Qui maior est vestrum fiat sicut minor.*

2. De officiis charitatis quæ S. Bernardinus
tempore pestis exhibuit ægris V. in Triumpho
virtutum locum de charitate proximi. Et quoniã
pestilentia nullus morbus est formidabilior, cõ-
tagiosior, crudelior, (hic enim paucorum men-
sium interuallo ciuibz vrbes viduare solet, in-
gentesq; solitudines inducere. Atque adeo duo
sunt quæ eum præ cæteris morbis horrendum
terribilemque efficiunt, vnum quod summa ve-
locitate venenum suum ad cor vsque diffundit,
& hominem paulo ante sanum pene in momen-
to tẽporis extinguit: alterum, quod cum vnum
interficat centum alios inficit, & longe lateque
tam celeriter serpit, ut si hodie domum vnã in-
uaserit, breuitotam ciuitatem cadaueribus re-
pleat) Ob hanc, inquam, causam non solum de
officiis charitatis quæ maiores nostri peste infe-
ctis impederunt, sed de causis etiam maiestatem
diuinam ad homines peste puniendos impellen-
tibus

tibus, nec non de Spiritualibus remediis quibus nostri maiores contra eam vsi sunt, paucula hæc libet subiicere.

3. Cum anno Christi 256. immanis Africam vastaret pestis, S. Cyprianus Episcopus (vt tradit *In vita Cyprian.* Pontius) aggregatam primo in loco vno plebem de misericordiæ bono instituit, docens diuinæ lectionis exemplis quantum ad promerendum profint officia pietatis. Tum deinde subiūgit nō esse mirabile si nostros tantum debito charitatis obsequio foueremus, eum perfectum posse fieri qui plus aliquid publicano vel ethnico fecerit, q̃ malum bono vincens & diuinæ clementiæ instat exercens inimicos quoque dilexerit, qui pro persecutōum salute, sicuti Dominus monet & hortatur, orarit. Oriri facit Deus iugiter solem suum *Matth 5.* & pluuias subinde nutriendis seminibus imperit, exhibens cuncta ista nō suis tantū sed etiam alienis, & qui se Dei etiam filium esse profiteretur cur non exemplum Patris imitatur? Respondere nos decet natalibus nostris, & quos renatos per Deum constat, degeneres esse non congruit, sed probari potius in sobole traducē boni partus æmulatione bonitatis. Distributa sunt ergo continuo pro qualitate hominum atq; ordinum ministeria. Multi qui angustia paupertatis beneficia sumptus exhibere non poterant, plus sumptibus exhibebāt, compensantes proprio labore mercedem diuitiis omnibus chariorem. Et quis non sub tanto doctore properaret inueniri in parte aliqua talis militiæ, per quam placeret & Deo Patri & iudici Christo, & tum bono interim Sacerdoti?

doti? Fiebat igitur exuberantium operum largitate quod bonum est ad omnes non ad solos domesticos fidei. Fiebat plus aliquid quum de Tobie incomparabili pietate signatum est, nec atos ille à Rege & profectos sui tantum generis colligebat, &c. Cum lues illa multis annis perdurauerit, his se officiis pie Cyprianus exercuit quādiu pestis illa in Africa vigit.

Quod Pontius ait ea vigente mortalitate ad hæc toleranda & ex officiis pietatis ad diuinam gratiam promerendam ipsum suos instituisse, eiusdem est argumenti oratio illa (vel liber) cuius est titulus, De Mortalitate, qua cum debiles ad tolerantiam excitet & ad contemptum humanæ vitæ amore celestis, tum etiam angusti pectoris homines, qui offendeantur quod debitum gentilium crudelitati supplicium Christianos quoque pertingeret, erigat, eos his alloquitur verbis: *Quid nobis in hoc mundo non commune cum ceteris quamdiu adhuc secundum legem primæ natiuitatis manet caro ista communis? Si qua conditione, qua lege crediderit Christianus noscat & teneat, sciet plus sibi quam ceteris in hoc seculo laborandum, cui magis sit cum diaboli impugnatione luctandum. Multi ex nostris in hac mortalitate moriuntur, hoc est, multi ex nostris de seculo liberantur. Mortalitas ista ut Iudæis & Gentilibus, & Christi hostibus pestis est, ita Dei seruis salutaris excessus est improvidi & ingrati sumus ad diuina beneficia, nec quid nobis conferatur agnoscimus. Excedunt ecce in pace tuta cum gloria sua virgines venientis Antichristi minas & corruptelas & bipanaria non timentes: pueri periculum lubrica ætatis euadunt, ad continentie atque innocentie*

utilitas pe-
stis.

pra-

premium feliciter perueniunt: tormenta iam non timet
 delicata matrona, metum persecutionis & manus cru-
 ciatusque carnisfiscis moriendi celeritate lucrata. Pauore
 mortalitatis & temporis accendantur tepidi, constringū-
 tur remissi, excitantur ignaui, desertores compelluntur
 vt redeant, gentiles coguntur vt credant. Vt manifestius
 diuina providentia iudicia clarescerent, quod Dominus
 prescius futurorum suis consultat ad veram salutem. cū
 quidam de collegis & consacerdotib. nostris iam infirmi-
 tate defessus & de appropinquante morte sollicitus com-
 meatum sibi precaretur, astitit ei precanti, & iam pene
 morienti inuenis honore & maiestate venerabilis, statura
 excelsus & clarus adpectu, & quem assistentem sibi vix
 posset humanus adpectus oculis carnalibus intueri, nisi
 quod talem videre iam poterat de seculo recessurus. At
 ille non sine quadam animi & vocis indignatione infre-
 muuit & dixit: pati timetis, exire non vultis, quid faciam
 vobis? Audiuit frater noster collega, moriturus
 quod cæteris diceret, nam qui moriturus audiuit
 ad hoc audiuit vt diceret, audiuit non sibi ille sed
 nobis. Nam quid disceret iam recessurus? didicit
 imo nobis remanentibus, vt dum sacerdotem
 Dei qui comeatum perebat increpitum esse
 comperimus, quid cunctis expediat agnoscere-
 mus. Nobis quoque ipsis minimis & extremis
 quoties reuelatum est, quam frequenter atque
 manifeste de Dei dignatione præceptū est, vt cō-
 stanter, assidue, & publice prædicare, fratres no-
 stros nō esse lugendos accersitione dominica de
 sæculo liberatos, cū sciamus nō eos amitti sed præ-
 mitti, recedentes præcedere vt proficiscentes
 & nauigantes solent, desiderari eos debere non
 plangi,

Nota quid
 mortem
 formidanti
 diuinitus
 fuerit expro-
 bratum &
 hunc in a-
 gone petiis-
 se Eucha-
 ristiam.

Diuina vi-
 sio ostensa
 morienti.

*Ad luctum
composita
vestes pro-
hibentur.*

plangi, nec accipiendas esse hic atras vestes, quādo illi ibi indumenta alba iam sumpserint, occasionem dandam non esse Gentilibus ut nos merito ac iure reprehendant quod quos viuere apud Deum dicimus ut extinctos & perditos luceamus.

4. Christianam virtutem & humanitatem summo opere declaratam, & egregie vbiue testatam esse temporibus immanissimæ pestilentie etiam hæc & Clericorum & Laicorum exempla docent. De pietate ipsorum erga fratres exhibita Anno Christi 263. cum pestis vrgeret Alexandri nos hæc Euseb. lib. 7. ca. 17. ex Dionysij Episcopi Alexandrini refert litteris. Iam lamentationum plena sunt omnia, iam lugent omnes, iam mærores, iam querele vniuersam urbem propter multitudinem cum illorum qui modo mortui sunt, tum horum qui quotidie

Exod. 12.

P. Scherer

domin. 6.

post Trin.

asserit eos

seipos inter

ficere qui

tempore pe-

stis sine vr-

gente neces-

sitate peste

infectis ad-

hærent &

locum non

mutant

Syr. 3. qui

amat pe-

vic. &c.

moriuntur occupant. Nam sicut de primogenitis Egyptiorum scriptum est, sic & nunc ingens clamor editur: non enim est domus in qua non sit mortuus. Quam plurimi è fratribus nostris adeo immenso quodam charitatis & fraternæ benevolentie ardore erant inflammati, ut minime suæ parcentes vitæ, sed ipsi firme inter se adherentes eos qui morbo opprimebantur nulla sui cura aut cautione adhibita sedulo inuiserent, illis inseruirent assidue, pro viribus ob Christi amorem curarent, vna cum illis decederent è vitæ, libentissime aliorum contagione infecti etiam morbum à proximis quodammodo ad se attraherent, suæque sponte aliorum mærores beneuole mitigarent. Multi item diem aliis ægrotantibus curam adhibent illisque vires restituunt ipsi aliorum mortem in se deriuantes vitam amittunt. Et verbum illud

quod

quod vulgo semper dicitur, quodque vera benevolentia videtur solum conuenire, nimirum ut singuli pro amicis abeant e vita seque eorum causa (ut ita dicam) reiectamentum efficiant, re ipsa expleuerunt. Ex fratribus igitur qui virtute facile erant præstantissimi ad hunc modum mortem oppetuerunt, quorum nonnulli erant presbyteri, alij diaconi, quidam e populo virtutis ergo multum laudati, adeo ut istud mortis genus quod propter incredibilem pietatem & robustam fidem suscipiebatur nihil à martyrij splendore abesse videretur. Quin etiam sanctorum corpora manibus erectis supinisque excipere, gremio suo reponere, occludere oculos, ora obturare, gestare humeris cadauera, deceter ornare, illis adherescere, amice complecti, lauare accurate, & linteo funebri inuoluere, non sunt grauati, ipsique qui supererant paulo post similia officia in se collata propterea adepti quod eandem mortis viam instarent quam qui præiuerant institissent. Gentiles autem his omnia fere contraria, eos enim qui a grotare incipiebant ab edibus extrudere, deferere amicissimos, in plateas seminiuos proicere, cadauera insepulta canibus exponere dilanianda, mortis participationem & quasi communionem auertere, quam plura vel infinita diuerticula quærentes nullo modo poterant euitare. Hucusque Dionys. de peste post bellum Alexandrinum. Adeo autem illustris remansit illorum memoria qui fraternæ charitatis causa mortem lubentissime oppetiere, ut eorum omnium anniuersaria celebritate recolenda tabulis Ecclesiasticis adscripta sit pridie Kalend. Martij.

5. De egregiis Christianorum pietatis exercitiis tempore pestis sub Maximino exhibitis sic scribit Euseb. li. 9. ca. 7. Quo quidem tempore clara

C

singul-

Peste affectis ministrantis de-
functi ut
martyris
habiti.

Gentilium
peste grassitate inhu-
manitas.

singularis Christianorum erga quemque & studij & pij
 animi indicia apud omnes increbuerunt. Nam hi solum
 in tanto malorum cumulo suis recte factis & pijs officijs
 misericordiam declarabant & benignitatem: quorum
 alij in dies singulos mortuorum funeribus & sepultura
 (infiniti enim erant quibus sepeliendis nemo cu-
 ram adhibuit) diligentem nauarunt operam: alij mul-
 titudine eorum qui per totam ciuitatem fame vrgeban-
 tur in vnum coacta omnibus panes dispartierunt, vsque
 adeo vt hoc praeclarum facinus per omnes homines con-
 stanti fama & magna celebritate peruaderet, & singuli
 Christianorum Deum gloria & laude predicarent, eos-
 que solos & veros Dei cultores re & factis comproba-
 tos faterentur. Pro quibus rebus hunc in modum conse-
 ctis magnus ille & coelestis Christianorum propugnator
 Deus, simulatque his calamitatibus in omnes infideles
 pro maleficijs quae prater equum in nos admisisse ter-
 rorem suum & indignationem palam ostenderat, clemē-
 tem & eximium suam de nobis prouidentiae splendorem de
 integro erga nos effudit, nobisque tanquam in profunda
 tenebrarum caligine constitutis mirandum in modum
 praeclarum pacis suae lumen coelitus demisit, & omnibus
 planum fecit se Deum esse, qui nostrarum rerum semper
 diligentem rationem ducit, qui populum suum castigat
 qui rebus afflictis, cum tempus postulat eum coercet, qui
 rursus, ubi suos disciplina & correctione satis afflixerit,
 se propitium & beneuolum iis qui in eo spem ponunt, ma-
 nifeste declarat. Hucusque Euseb.

6. Anno Christi 1006. fames ingens & pe-
 stis orbem vexauit & afflixit vniuersum, nam Si-
 geb. ait: fames & mortalitas tam grauiter per totū
 orbē inualuit, vt sepeliētū tædio viui adhuc spiri-
 tum

tūtrahentes obruerētur cū mortuis. Quo tēpore
 s. Odilo Abbas Chiriacēsis teste Petro Dāiano, in
 erogādis elemoŷnis ita largus erat, vt nonnulli
 dū eum omnia dispergentē sine cunctatione cō-
 spicerēt, non dispensatorē sed prodigū indicarēt,
 p̄sertim quodā tēpore, dum fames valida Aquita-
 niæ fines vehemēter affligeret, ac plurimas Gal-
 lia: ū puincias pestilenter arctaret, exhaustis iam
 in pauperū vsus ærariis & horreis quorūcunque
 prouentuū nō mediocriter profligatis, mox etiā
 plurima sacra vasa confregit, insignia Ecclesiæ or-
 namenta distraxit, coronæ quoq; q̄ lib. imp. Hē-
 ric⁹ q̄b sui memor ā destinauerat, nō pepercit. Vt
 tā acerbæ famis, in quib. valuit, tēperaret inopiā,
 quidquid hinc inde corradere potuit facultatū in
 sustentationes & alimēta tradidit egenorū. Qui-
 dā die dū per publicū pius equitator incedit duos
 itinere pueros fame perēptos reperit, mox equo
 defiliens lancē, qua indutis erat ad carnē, subdu-
 xit sibi interulā, ea; prout velaminis quantitas
 permittebat, utrūq; adauer obuoluens, exhibet
 mortuis sepulturam. Nam & vespillones merce-
 de conduxit, & funereis vsque ad tumulum pro-
 sequutus exequiis defunctis fratribus debitum
 humanæ pietatis exsoluit.

Nemo Clericorū dicat, nimis me uo mortē, &
 p̄pterea morbidis nulla pietatis officia exhibeo.
 Nā a vero Christiano mors merito contemnitur
 cū sit trāsitus ad patriā cælestē, & terminus pere-
 grinationis, seu instar pontis quo ab hac æ: ū nosā
 ad felicē æternāq; vitā transimus, nec possit nō ei
 q̄ cū uolūtate Dei cōsērit feliciter euentire. Adhuc
 liberari à carcere & vitæ erūnis plena optabile est

Sap. 9.

De causis
pestil.

Exarce to-
nantis tot
mala quid
mundo cō-
gerit: im-
pietas.
Ob persecu-
tionem Ca-
tholicorum
sanit pestis.

cur igitur timeamus cū Deus nos è custodia cor-
poris in gloriæ libertatē euocat? Adest præterea
Christus in officiis charitatis pie morientibus,
adest sanctorum custodia Angelorum, præsto est
recte factorum & veræ pœnitentiæ conscientia,
quare igitur esset ea mors pertimescenda? Hac
etiam lege nati sumus vt moriamur, & post bre-
uis vitæ vsurā ad immortalitatem perueniamus,
cur igitur non libenter eam subiremus mortem
per quam & naturæ debitum soluimus & melio-
rem ingredimur vitam. Accedit quod mors pro
seruitute libertatem, pro labore quietem cōfert.
Cum enim corpus quod corrumpitur aggrauet
animam, & deprimat terrena inhabitatio sensum
multa cogitantem, vt anima libera euolet & in
vno creatore suo conquiescat, caducum ei corpus
& terrena inhabitatio relinquenda est. Certe qui
liber est ab omni peste animæ, seu à peccato, is
pestem corporis timere non potest. Ob peccata
enim Deum in nos pestilentiam immittere hæc
& similia probant exempla.

1. Quia Nemo primus Romæ Christianos
suppliciis & mortibus affecit (ait Oros. lib. 7. c. 7.)
ac per omnes prouincias pari persecutione ex-
cruciari imperauit, ipsumque nomen extirpare
conatus, beatissimos Christi Apostolos Petrum
cruce, Paulum gladio occidit: mox acervatim mi-
seram ciuitatem obortæ vndique clades oppres-
sere. Nam subsequente autumnno tanta vrbi pe-
stilentia incubuit, vt triginta millia funerum in
rationem libitinæ venirent, &c.

2. Anno Christi 170. lues magna, inquit Euseb.
in Chro-

in Chronico, provincias occupauit, Roma ex magna parte vexata: fuit ea pestilentia tanta, ait Iulius Capitol. in m. Aurelio, vt vehiculis cadauera sint exportata sarracisque, & fuit (ait de L. vero) eius fati vt in eas provincias, per quas rediit, Romam vsque luem secū deferre videretur. Et nata fertur pestilentia in Babylonia vbi de templo Appollinis ex arcula aurea quā miles forte inciderat spiritus pestilens euasit, atque inde Parthos orbemque compleffe. Quam iusto Dei consilio factum est vt ab eo loco, in quo Æsculapium habebant pro Deo & pestis propulsatore, dira pestis egressa, Romanum imperium deuastarit idque in vlcionem sanguinis Christiani. Meminit eiusdem pestis etiam Galenus, qui tunc Ro-
*in vita Ga-
leni.
de presag.
expuls. li. 3.
ca. 3.*

3. Anno Christi 256. lues immensa orbem vexauit, postquam Gallus & volusianus persecutionem in Christianos instaurarent. Ab Æthiopia eam originem sumpsisse in vniuersumq; prope orbem progressam vix intra decennium quiescisse tradit pomp. Lætus. De qua hæc Oros. l. 7. c. 21. Exoritur vltio violati nominis Christiani, & vsquequo ad profligandus Ecclesias edicta Decij cucurrerunt, catenus incredibilium morborum pestis intenditur: nulla fere Romana prouincia, nulla ciuitas, nulla domus fuit que non illa generali pestilentia correpta atque vastata sit. Eiusmodi clades non nisi impietatem numine vlciscente per Angelos malos immitti solere, sed ad Euangelij profectum à Deo permitti, demōstrat Greg. Nyssenus, dum luem Neocæsareæ in
*de morb.
vulg. lib. 3.
agr. 1 &
lib. 6. 29.
Pestis decennalis
coepta vna
cum per-
sec.*

Orat. in
Greg.
Thaum. seu
Neocasa-
riensem.

Ex 5. v. 3.
Sacrifice-
mus Deo
ne forte ac-
cidat nobis
pestis.

Ponto exortam (cum Greg. Thaumaturgus illā suscepisset Ecclesiam administrandam) & causam eius atque progressum simulque modū describit h. s. verbis: Ferie quaedam publicae & vniuersales erant in vrbe demoni cuidam domestico patrio quodam ritu ac more solenni celebrari cōsuetae ad quas vna cum vrbani celebrandas vniuersa propemodum gens ex tota ea regione confluebat, atque eorum qui concurrerant theatrum plenam erat, & eorum qui postremi affluerant multitudo subselliis vndique superfundebatur, &c. Tum cōmunis ab omni multitudine erumpit vox, dæmonem cuius diem festum agebant implorantium, & ab illo sibi laxitatem fieri petentium, cum magnus ille vir (Greg. Thaumaturgus) hoc audiret quodam ad eos: nullo, laxitatem ait ipsis mox datum iri maiorem quam optarent. Hac autem ab eo voce tanquam tristi quadam sententia prolata, pestilentia frequentem illum serias agentium & ludos celebrantium conuentum excipit. Ac statim tripudiantium choris lamentatio miscebatur, adeo vt in luctus & calamitates eius voluptates conuerterentur, cū pro plausibus & cantu tibiarum alique superalicias nātiæ cantusque lugubres urbem passim inuasisset. Cum enim semel morbis homines aggressus esset opinione citius propagabatur, atque serpebat ignis in modum domos depascens, adeo vt ædes quidē sacrae, quo speculationis atque remedij confugiebant, iis qui morbo peribant repletæ, fontes vero, aquæ ductus, scaturiginesque ac putei eorū quos atrocitate morbi si is exurebat, refecti essent, in quibus aqua morbi incendiū restinguere nō valebat: qui semel morbo cor-

bo correpti essent perinde postquam sumptum atq; antequam sumpsissent, affectis. Multi etiā vltro transierunt ad sepulchra, eo quod superstites sepeliendis mortuis non amplius sufficerēt. *Spectrum* Nec inopinato malū homines inuadebat, sed si *pestem præ-* spectrum quoddā eas eades quib. perniciēs immi- *nunciat.* nebat accederet, ita certū exitiū subsequēbatur.

Vt igitur causa morbi omnib. patefacta est, qd dæmon ab ipsis inuocatus male stultorum ac miserorum preces impleteret, qui hanc quē morbum sequuta esset, laxitatē in vrbe efficeret, magno isti viro (Gregorio) supplices fiunt orantes vt per eū quem ipse Deum agnosceret ac prædicaret, cū so- *Pestis occa-* lum reuera Deum esse & in omnes imperiū ha- *sione multi* bere confiterentur, mali impetū susteret & inhi- *Ethnici cō-* beret. Nam cum spectrū illud ante futuram pestē *uertuntur* alicui domui appareret ac protinus desperationē *& sunt* vitæ habitatorib. iniiceret vna periclitantib. sa- *Christiani.* lutis ratio erat si eades illas magnus Gregorius ingrederetur, ac per preces morbum, qui domum inuasisset, repelleret atque summoueret. Cum autem celeriter pereos qui primi ea ratione seruati erant ad omnes fama permanisset omnia quæ prius vanitate atque stulticia adducti curabant omittebantur oracula, sacrificia peculiaria, in delubris simulachrorum commoratio, omnibus magnum sacerdotem intuentibus, & vnoquoque eum ad se familiæ suæ seruandę gratia alliciente. Mercedem autem ab iis qui seruabatur salutem animarum consequēbatur. Cum vero eiusmodi experimento pietas sacerdotis, patēficeret non amplius differendū censebant quin

*In vita Cy-
priani.*

mysterium approbarent, qui per opera virtutem fidei cognoscebant &c. Totam etiam Ægyptum his temporibus à peste vexatam fuisse Euseb. tradit in Chronico. De eadem quoque lue Africam infestante ait Pontius: Erupit postmodum lues dira & detestabilis morbi vastitas nimia, innumeros per diem populos à sua quemque sede abrupto impetu rapiens continuatas per ordinem domos vulgi trementis inuasit. Horrere omnes, fugere, vitare contagium, exponere suos impie quasi cum illo pestis metu etiam mortem ipsam aliquis posset excludere. Iacebant interim tota ciuitate non tam corpora sed cadauera plurimorum, & misericordiam in se transeuntium contemplatione sortis mutua flagitabant, &c.

4. Anno Christi 263. ob persecutionem Christianorum sub valeriano excitatam Deus inter alia plagam pestis, belli & famis in Ægyptios Gentiles immisit. Neque solum Ægyptum huiusmodi adeo immani clade contigit exagitari verum & aliæ orbis regiones aliis diuersis & atrocioribus afflictæ sunt malis. Neque dubium est in sanguinis Christiani sub Valeriano effusi vindictam à Deo vindice hæc fuisse immissa.

5. Anno Christi 312. furentis Maximini in Christianos impetus, immissis à Deo cladibus multiplicibus, retardati ac penitus repressi fuerunt dirissime eius imperio fame, peste, & bello afflicti. Pessus, inquit Euseb. lib. 9. c. 7. omnes domos integras & familias penitus depascebatur & eos vel maxime quos fames propter alimentorum affluentiam quæ fruebantur consumere & conficere non poterat. Magistratus & præfecti alique prope infiniti qui cum

pote-

potestate & imperio erant omniumq. rerum copia circumfluebant perinde, ac si fames de industria eos missos fecisset, vt peste inierirent, acerbissimam mortem & maxime repentinam sustinuerunt. Omnia igitur loca, angiportus, forum, platea, lachrymis, & planctu redundabant, neque aliud quicquam spectare licebat, quam miserabiles sterus, quos pro tibiis cantu & strepitu ipsis in more posito ediderunt. Quocirca mors hisce duobus telis peste & fame, hoc modo bellum gerens vniuersas familias breui tempore absumpsit & depasta est, adeo vt iam plane conspici licuisset duo aut tria mortuorum corpora ex vno adibus pariter ad sepulturam elata. Arrogantis tyranni Maximini ostentationis & decreto- rum per singulas ciuitates contra nos (Christianos) sanctorum tale premium ac merces fuit.

6. Anno Christi 467. Anthemius Imper. veniens in occidentē secum Romam vexit pestem, quia contagia hæreticorum secum duxit in occidentem. Etenim secum in urbem intulit Macedonianos hæreticos, qui continuo miscere cuncta & conuenticula seorsum agere aggressi sunt, adeo vt nisi Hilarius Papa infracto pectore continuo restitisset, candor Romanæ fidei sordibus hæresis infici periclitata fuisset.

7. Victor de perfec. Wand. lib. 3. refert post persecutionem ab Hunerico Rege VVandalorum in Catholicos excitatam fame dira & peste totam Africam vna depopulatione fuisse vastatam, & tam copiose recenset funera non Africanorum solum, sed & VVandalorum tum fame tum peste pereuntium, vt plane in laelementa clamasse videantur in ultionem offensæ diuini-

Ob hæresim.

*An. Christi.
484.*

Nota fructus ortos ex semine quod in suis impietatis seminat hæresis.

tatis tales tantasque simul immixtas esse in Africam clades quibus omnes desolatae fuerunt urbes. Quorum consideratione & eorum quæ erant ante oculos inspectione idem Victor confessor instar Hieremiæ seorsum positus lugubres threnos flebili voce crebris interrupta suspirijs dolens ac mœrens occinuit.

Ob sacrilegium.

8. An. Chr. 555. Pestilentia Alemannos milites templa diripientes inuasit. Nam, ut ait Agathias lib. 2. templa diripiebant simul & deformabant sacraque ex auro vasa & ad peragendam rem diuinam parata pretiosamque cæteram suppellectilem cum sustulissent in possessionem turpiter vendicabant. Sed partim bello, partim morbo interiere. Quam terribilem Dei in se iram expertus sit Leuthares, qui Alemannos ducebat, dum onustus sacrorum spoliis domum reditum parat idem Agathias, his verbis conscribit: Paulo

*In libello de Terramoto-
zu, c. 5. do-
cui peste sa-
pe homines
puniri ob
impudici-
tiam, blas-
phemiam,
&c.*

post pestilens morbus cum hos inuasisset multitudinem absumebat & ipsum principem ex Deo ingesta supplicia diuexabant. Quippe cum demens iam factus in apertam estrabiam versus, ut amentes solent & furibundi. Vertigo præterea crebrior quadam eum excepit, eiulatusque edebat horribiles, cernuusque nonnunquam, vel vtrumque in latus se prouendo illis solo volutabatur, abundantique spuma os ipsum proluebatur, tamen oculi horribiles visu inuersique erant, & eo iam miser vesania venerat, ut vel propria membra desauendo gustaret, brachius siquidem, ubi iam mordicus inhaesisset dentibus carne dilacerata in fera bestiae morem his vescabatur, defluentemque lungebat cruorem.

Sic

Sic demum suo exatiatus & paulatim deperditus miserime ex humanis excessit. Cateri vero passim moriebantur nil penitus remittente malo quousque tandem universi interiere.

9. An. Chr. 583. dum pestis Gallias depasceret Ob persecu-
ea etiam tactus abreptusque ex hac vita est Nan- tionem pio-
tinus Comes Engolismensis, qui cum in sancta rum & in-
loca Deique ministros mala multa patrasset vlti- iustitiam.
mo ipse elogio quid pateretur ob scelera perpe-
trata testatus est, clamavit enim, vt ait Greg. Tu-
ron, lib. 5. hist. Franc. c. 36. Heu, heu, ab Heraclo Anti-
stite exuror, ab illo crucior, ab illo ad iudicium vocor, co-
guosco facinus reminiscor iniuste iniurias me intulisse
Pontifici, mortem deprecor ne diutius crucier hoc tor-
mento. Hæc cum maxima in febre clamaret, defi- ob immen-
ciente robore corporis, infallentem animam fudit sa scelera
indubia relinquens vestigia hoc ei ad vltionem perpetrata
beati viri venisse, nam exanimus corpus ita ni- excommu-
gredinem duxit vt putares eum prunis superpo- nicat.
situm fuisse combustum. Ergo omnes hæc obstu-
pescant, admirentur, & metuant ne inferant ini-
urias sacerdotibus, quia vltor est Dominus ser-
uorum suorum sperantium in se. Hæc Greg.

10. An. Chr. 964. exercitum Othonis Imp. di-
rainu. sit pestis ob iniurias ab ipso illatam Bene-
dicto Papæ, vt testatur Ditmarus eius temporis
nobilissimus scriptor.

11. Sub Herode Rege grauiss. pestilentia Hie- Ioseph 15.
rosolymorum urbem afflixit, & maximam sena- antiq. c. 12.
torum partem absumpsit propter iniuste cæsam
Mariam men Reginam.

12. An. Chr. 1065. pestilentia diuinitus in vzar
Scy-

*Religione
flectitur
Deus.*

Scytharum gentem Rom. Imper. inuadentem immissa ad sexcenta fere millia hominum interemit. Imperator enim Constantinus Ducas indixit ieiunium, & sibi, & populo frequentes supplicationes adhibuit, ipse pedes cum lachrymis incedens & contrito corde.

*V. Acta A-
lexandri
III. Pont.*

13. An. Chr. 1167. cum Fridericus Imp. urbem Rom. obsideret & ignem iuberet immitti in Ecclesiam S. Petri immisit in eius exercitum Dominus Deus tantam subitanæ mortis pestilentiam, ut infra 7. dierum spatium fere vniuersi maiores ipsius principes, qui secum Ecclesiæ aduersabantur subitanea morte corruerent, & miserabiliter morerentur. Reliqui quoque Barones & milites ac cætera pugnatorum maxima multitudo cum languerent & nullum sanitatis possent remedium inuenire, spiritum miserabiliter exhalabant quorum cadauera vsquequaque inhumata iacebant.

*Ob lasas S.
Reliquias
& imagi-
nes.
V. Niceph.
lib. 18. c. 28.
29.*

14. An. Chr. 600. Pestis depascebat Auares, ob violatum sepulchrum (vel S. reliquias) Alexandri Martyris, teste Theophane in Miscella: Ecclesiam, at Alexandri incenderunt, sepulchrumque ipsius argenteo tecto coopertum spoliât, sed & iniuriis corpus martyris afficiunt, Deus autem vindictam martyris faciens Alexandri, pestilentiam languoris barbaris intulit, & in vno die septem filios Chasiani (Regis Auarum) per febrem & inguinariam passionem occidit vna cum aliis turbis multis.

*Theopha-
nes.*

15. An. Chr. 746. pestis ingens bubonis dicta in Calabria & Sicilia incipiens velut quidam ignis depal-

depascere inuasit demum Constantinopolim re-
giam urbem eamq; tres annos depasta est flagel-
lans impium Constantinum Copronymum, &
cohibens ab infania quam aduersus S. Ecclesias,
& S. ac venerabiles imagines intentabat. Theo-
dorus Studica orat. de s. Platone: Eodem, ait, die a-
liquis mortuum efferebat & ipse mortuus efferebatur,
duo simul in feretro, quatuor in iumento portabatur, &c.
in quorum vestibus salutaris crucis signum caruleo colo-
re velut à manu aliqua pulcherrime pingente, sed Dei
potius digito & superna manu expressum cernebatur, &
mors statim afferebatur, &c.

Vt nostri maiores præsertim Clerici hoc flagel-
lum Dei auerterent singulari zelo & feruore in pestilentia.
cultum Dei exarserunt & intercessionem San-
ctorum implorarunt, uti sequentia testantur ex-
empla.

1. An. Chr. 544. sub Iustiniano Imp. lues magna
in oriente grassari cœpit, cui (ut ait Procopius de
bello persico libro 2.) remedium nullum inuen-
tum præterquam ex Deo, unde venit. Incipiebat
autem hoc modo: Phantasmata dæmonum mul-
tis humana specie visa sunt, quot enim in ipsa in-
ciderent, percuti se ab aliquo viro putabant mor-
busque subito irruebat. Tanquam lymphati, seu
spiritu maligno agitati, amicos vocantes minime
audiebant, in locis quoque angustis coerceban-
tur. In stultitia corripui sibi visi aut inuadi clama-
bant, auertere seque fugiebant, quorum curato-
res & ministri dira, atque intoleranda patiebantur,
quod furentes, aut è lecto se præcipitare, aut
ad flumina ob sitim properare volentes vix reti-
nebant.

Antidota

Spiritualia

pestilentia.

Sic & Eth-

nicus Imp.

m. Aurel.

restituit

cultum mi-

num, ut

ingruentem

indies ma-

gis pestem

propulsaret

Iul. cap.

Pestis im-

missa in

Orientem

per angelos

malos.

Effectus

mirandi

pestilentia!

nebant. Tribus mensibus huiusmodi lues Cō-
stantinopoli præualuit, & ab initio quidem pau-
ci, deinde in singulos dies quinque sæpius etiam
decem millia efferebantur, hæc & multa alia de

Lib. 4. c. 28.

*Const. libe-
rantur à
peste inter-
cessione
Deipara
virginis.*

*Dei geni-
trix sedas
pestem.*

*ἡ παύσις
vel ἡ
obuiam
procedo.*

*Festum pu-
rific. Ma-
ria dicitur*

*ἡ παύσις
ῆς vel*

*ἡ παύσις
ob Simeo-
nis & Ma-*

*ria sanctiss.
occursum.*

hac immani peste Procopius. Euagrius scribit
eam annos 52. inter homines grassatam esse, neq;
Orientem solum, sed vniuersum ferme terrarum
orbem ab eadem fuisse depastum nonnullasque
vires omnibus fuisse habitatoribus per eandem
orbatas, atque in illa ipsa loca, quæ antea inua-
sisset sæpe reuersam, plura insuper symptomata
in ægrotantibus accidisse ac plane diuersa ab eis
quæ Procopius tradit. Quod vero non amplius
quam tribus mensibus ciuitatem Constantino-
politana occupauit miraculo tribuitur, nam
tantum beneficium solemnī die festo in hono-
rem Dei genitricis instituto, anniuersariaq; die in
Ecclesia repetendo remansit posteris perpetua
memoria consignatum, cum idem Hypapanti est
nominatus, id est, humilis occurfus Simeonis,
cum Delpara suum filium Iesum Christum in
templum intulit. Sed hoc festum CCC. annis
ante Iustinianum Imp. institutum esse ex diser-
tiss. S. Chrysostomi, Amphilocho, Ambrosij,
Gregorij, Nysseni, Cyrilli, Hierosolymī, & Me-
thodij orationibus, quas ad populum habue-
runt, probat R. P. Del Rio in opere Mariano,
& addit: Festum iam olim institutum cum Iustina-
ni imperio maximi terra motus orbem perterrerent
sanxit Imperator, coli diem certis operibus pœniten-
tiæ, & supplicationibus superadditis ad diuinam iram
auertendam.

Vult

Vult igitur sub Iustiniano hanc solemnita-
tem duntaxat esse adauctam. Baron. in Marty-
rologio asserit Gelasium, qui Anno quadringen-
tesimo nonagesimo secundo, Papa designatus
est, huius festi in occidente seu Latina Eccle-
sia fundamenta iecisse, cum lupercalla penitus
abstulit.

2. Anno Christi 565. (quo Iustinianus Imp.
mortuus est) pestis inguinaria vniuersam inua-
sit Italiam, peruasitque etiam regiones Borea-
les, teste Paulo Diacono de gest. longob. libro
1. cap. 4. Greg. Turon. testatur eam homines in
amentiam & furorem deducere consueuisse, &
quomodo Rhemensis ciuitas ea fuerit libera-
ta, his verbis describit (de glor. confess. capi-
te 79.)

Cum omnes terrerentur huius cladis auditu, cu-
currit Rhemensis populus ad Sancti Remigii sepulchrum
congruum huius cause flagitare remedium. Accensis ce-
reis lychnisque non paucis, hymnis, psalmisque celestibus
per totam excubat noctem. Mane autem facto quid
adhuc precatur desit, in tractatu rimatur. Repe-
riunt etenim reuelante Deo qualiter oratione pramif-
sa adhuc maiori propugnaculo urbis propugnacula mu-
nirentur. Assumpta igitur palla de beati sepulchro com-
ponunt in modum feretri: accensisque super cruces ce-
reis atq; ceroferalibus dant voces in canticis, circumeunt
urbem cum vicis, nec pretereunt vllum hospitium quod
non hac circuitione concludant. Quid plura? Non
post multos dies fines huius ciuitatis lues aggre-
ditur memorata. Verumtamen vsque ad cum locum
acce-

*Pestis hac
etiam Gal-
lias & Ger-
maniam
peruasit &
triduo ho-
minem ex-
tinguebat.
Rhemenses
effugiunt
pestem opa
S. Remigii.*

accedens quo beati pignus accessit, ac si constitutum cerneret terminum, initio ingredi non modo, non est ausa, sed etiam quæ in principio peruaserat huius virtutis impulsu reliquit. Hæc Greg. Turon.

3. Idem quoniam modo Treuerensis ciuitas, *S. Nicetius liberat Treuerenses ab inguinaria* ab eadem ingruente, tunc lue fuerit liberata per Sanctum Nicetium, hoc tempore eius Episcopus narrat in libello quo eiusdem Sancti res gestas persecutus est, his verbis: Cum lues inguinaria Treuericum populum in circuitu ciuitatis valde vastaret, & sacerdos Dei pro ouibus commissis Domini misericordiam, imploraret assiduo, factus est sonus de nocte magnus tanquam tonitruum validum super pontem amnis, ita ut putaretur vrbs ipsa absorberi. Cumque omnis populus exterritus in lectulis resedisset, lethiferum sibi interitum opperiens, audita est in medio vox vna cæteris clarior, dicens: *Et quid hic, o socij, faciemus? Ad vnam enim portam Eucharis sacerdos observat, ad aliam Maximinus excubat, in medio versatur Nicetius, nihil hic ultra praeualere possumus, nisi finamus hanc urbem eorum tuitioni.* Hac audita voce statim morbus quieuit, nullusque ab eo ultra defunctus est.

4. Quomodo precibus S. Galli Episcopi populus Atuernensis ab eadem lue sit liberatus refert, his verbis (hist. Franc. li. 4. c. 5. & in vita S. Galli) Cum lues illa in diuersas regiones desequeret, & maxime tunc Arelatensem prouinciam depopularetur S. Gallus Atuernensis Episcopus non tantum pro se quantum pro populo suo trepidus erat. Cumq; die noctuque pro populo deprecaretur,

retur, vt veniens plebem suā vastari non cerneret
per visum noctis apparuit ei Angelus Domini
quitam cæsariem quam vestem in similitudinem
candidam efferebat. & ait ad eum: *Benefacis o sa-*
cerdos, quod sic Dominum pro populo tuo supplicas, ex-
audita est oratio tua, & ecce eris cum populo tuo ab
hac infirmitate liberatus. Expergefactus autem &
Deo gratias pro hac consolatione agens, quod
eum per cœlestem nuncium confortate digna-
tus est rogationes illas instituit, vt media Qua-
dragesima p̄sallendo ad basilicam B. Iuliani mar-
tyris itinere pedestri venirent, sunt enim in hoc
itinere quasi stadia trecenta sexaginta. Tunc et-
iam in subita contemplatione parietes, vel do-
morum, vel Ecclesiarum signari videbantur, vnde
a rusticis hæc scriptio Thau vocabatur. Cum
autem regiones alias lues ista consumeret ad ciui-
tatem Aruernam, S. Galli intercedente oratione
non attigit. (Sic & cum An. Chr. 590. lues ingui-
naria inuaderet populum Rom. Vnde sunt sagittæ
cœlitus de lapsæ in homines quos mox pestis
improvisa percuteret.)

5. Quomodo populus Constant. ad auertendam
pestem An. Chr. 557. totus in supplicationi-
bus fuerit retuli ex lib. 5. Agath. in libello de Ter-
remotu, c. 5.

6. Quomodo Constantinopolitani An. Chr. ^{V. Euag. li.}
578. precibus S. Eutychij Episcopi ab exilio reuo- ^{5. c. 13.}
cati, a peste liberati sint Eustathius his refert ver-
bis. *Non ignoratis magnam & diuturnam antequam re-* ^{Apud Sur.}
uerteretur (Eutych.) pestem extitisse, qua quidē ita sa- ^{10m. 2. die}
uebat, vt nisi hic à Deo electus tanquam alter Phinees ^{6. April.}
obstitis-

D

obstitis-

Eutych. pe-
stem preci-
bus auer-
tit. obstitisset, omne genus hominum, atque omnis etas in-
terisset. Quomodo autem placatus est Deus? Supplicatio-
nibus quas ipse cum Christi studioso populo adhibuit, à
sanctiss. magna Ecclesia incipiens vsque ad eadem sancte
& immaculata domina nostra Dei genitricis semperque
virginis Maria, que in Blanchernis colitur. Dum igitur
supplicationes ad Christum Deum nostrum, quem ipsa
virgo de Sp. S. concepit, fierent, pepercit ille populo, ange-
lumq; cohibuit, qui ciuitatem sine intermissione percu-
tiebat. Ab eo igitur die, vsque ad beati viri vite finem
Christus Deus noster à populo prouocatus iram cohi-
buit.

7. Cum An. Chr. 583. ingens pestis Gallias de-
palceret, & Chilperici Regis Francorum filij duo
ea conflictarentur & extinguerentur; Regina
Fredegundis, inquit, Gregor. Turon. hist. Franc.
libro 5. cap. 34. sero pœnitens ait ad Regem: Dii
nos male agentes pietas diuina sustentat: nam saepe nos
febris & alius malis corripuit & emendatio non suc-
cessit. Ecce iam perdimus filios. Ecce iam nos lachry-
ma pauperum, lamenta viduarum, suspiria orpha-
norum interimunt, nec spes remanet, cui aliquid
congregemus. Thesaurizamus nescientes cui congregi-
mus ea. Ecce thesauri remanent, possessore vacui, ra-
pinis ac maledictionibus pleni. Nunc si placet venite
incendamus omnes descriptiones iniquas. Sufficiat si-
sco nostro, quod suffecit patri Regique Clotario. Hæc
effata Regina pugnis verberans pectus iussit li-
bros exhiberi qui de ciuitatibus suis per Marcum
venerant proiectisque in ignem iterum ad Re-
gem conuersa. Quid tu, inquit, moraris? fac, quod
vides à me fieri, vt et si dulces natos perdimus vel pœnam
perpe-

Pœnitentia
Regina.

perpetuam euadamus. Tunc Rex compunctus corde tradidit omnes libros descriptionum igni, cōflagratique illis misit qui futuras prohiberet descriptiones. Rex multa Ecclesiis siue basilicis, vel pauperibus est elargitus.

Rex in magliorem frugem mutatur.

8. An. Chr. 681. graui fame & peste laboratum Obiit eadē in Anglia quomodo autem ab ea lue libertati *peste impia* sint serui Dei narrat Beda libr. 4. c. 14. his verbis. *Regina Aelfregilda.*

Cum monasterium cui Eappa præerat inuasisset, visum est fratribus triduanum ieiunium agere, & diuinam suppliciter obsecrare clementiam, vt misericordiam sibi dignaretur impendere, siue periclitantes hoc morbo à præsentī morte liberaret, seu raptos è mundo à perpetua animæ damnatione seruaret. Erat tunc temporis in eodem monasterio puerulus quidam de natione Saxorum nuper vocatus ad fidem, qui eadem tactus infirmitate non pauco tempore recubans in lectulo iacebat. Cum ergo secunda memorati ieiunij ac supplicationum dies ageretur, contigit forte ipsum puerum hora ferme secunda diei in loco in quo æger iacebat solum inueniri. Cui diuina dispensatione subito beatissimi Apostolorum principes dignati sunt apparere, qui salutantes illum dicebant, Noli timere, fili, mortem, primum expectare debes, donec missa celebrentur, ac uatico dominici corporis ac sanguinis accepto infirmitate corporis & morte absolutus ad æterna in cœlis gaudia subleueris. Clama ad te presbyterum Eappam, & dicito illi quia Dominus exaudiuit preces vestras & deuotionē ac ieiunia propitius aspexit, neque aliquis de hoc monasterio, siue de adiacentibus ei possessiunculis, hac

D 2 clade

clade vltro moriturus est præter te solum, qui hodierna
 es die liberandus à morte, & ad visionem Domini Chri-
 sti, cui fideliter seruisti perducendus in cælum, quod di-
 uina vobis misericordia per intercessionē religiosi ac Deo
 dilecti regis Osvaldi, qui quondam genti Northan-
 brorum & regni temporalis auctoritate, & Christiana
 pietatis, quæ ad regnum perenne ducit, deuotione subli-
 miter præfuit conferre dignata est. Hac enim die idem
 Rex ab infidelibus in bello corporaliter extinctus mox ad
 sempiterna animarum gaudia assumptus in cælum, &
 electorum est sociatus agminibus. Celebrant ergo missas
 per cuncta monasterij oratoria, & cunctis conuenienti-
 bus ad Ecclesiam fratribus communicent omnes sacrifi-
 ciis cœlestibus. Quæ verba cum vocato ad se Pres-
 bytero puer narrasset, & Presbyter missas fieri, &
 omnes communicare & puero de eodem sacrifi-
 cio dominicæ oblationis particulam deferri præ-
 cepisset eodem die puer defunctus est, & nemo
 præter ipsum tempore illo ex eodem est mona-
 sterio raptus de mundo. Copiosius hæc Beda.

9. Cum An. Chr. 590. pestis inguinaria Italiã,
 Hispaniam, atq; Galliam peruaderet Rex Franco-

*Pestis cura
 ra precibus
 vigiliis, &
 ieiuniis.* rum Guntheramnus ad eam auertendam iussit,
 ait Greg. Turon. lib. 9. hist. Franc. cap. 22. omnem
 populum ad Ecclesiam conuenire, & rogationes
 summa deuotione celebrari, & nihil aliud in
 vsum vescendi nisi panem hordeaceum cum a-
 qua munda assumi, vigiliisque adesse instanter o-
 mnes iubet, per triduum ipsius eleemosynis
 largius solito præcurrentibus, ita de cuncto po-
 pulo formidabat, vt iam tunc non Rex tantum,
 sed etiam Sacerdos Domini putaretur totam
 suam

suam spem in Domini miseratione transfundens, &c.

10. Eodem Anno Gregorius Magnus electus *Greg. Tur. lib. 10. c. 1.*
in Rom. Pont. ad hanc luem auertendam litanias
indixit, easdem pio studio frequentauit, & hac
paranes; pia populum ad pœnitentiam prouo-
cavit. Oportet, fratres charissimi, ut flagella Dei quæ *Pestis tem-
pore concio
S. Greg.*
ventura debuius, saltem presentia & experta timeamus
conuersionis nobis aditum dolor aperiat, & cordis
nostri duritiam ipsa iam quam patimur pœna dissoluat,
ut enim propheta teste, prædictum est: peruenit gladius
vsque ad animam. Ecce cuncta plebs cœlestis ira mucro-
ne percutitur & repentina singuli cæde vastantur, nec *Hier. 4.*
languor mortem præuenit, sed languoris moras (ut
cernitis) mors præcurrit. Percussus quisque ante ra-
pitur quam ad lamenta pœnitentia conuertatur. Pen-
sate ergo qualis ad conspectum districti iudicis peruenit
cui non vacat flere quod fecit. Habitatores non ex parte
subtrahuntur, sed pariter corruunt, domus vacuæ
relinquuntur, filiorum funera parentes aspiciunt, &
sui eos ad interitum heredes præcedunt. Vnusquisque
ergo nostrum ad pœnitentia lamenta confugiat dum
flere ante percussione vacat. Reuocemus ante oculos
mentis quidquid errando commisimus, & quod ne-
quiter egimus flendo puniamus. Præueniamus faci-
ciem eius in confessione, & sicut propheta admonet,
leuemus corda nostra cum manibus ad Deum. Ad Deum *Thren. 3.*
quippe corda cum manibus leuare est orationis nostræ
studium cum merito bonæ operationis erigere. Dat
profecto, dat tremori nostro fiduciam qui per prophe-
tam clamat: Nolo mortem peccatoris, sed ut con-
uertatur & viuat. Veterinosas namque Ninuitarum *Ezech. 18.
Ion. 3.*
culpas

Matth. 27. culpas tridua poenitentia absterfit, & conuersus
larro vitæ premia etiam in ipsa sententia sua mor-
tis emeruit. Leuemus igitur corda & præsumamus
nos iam percepisse, quod petimus. Cuius ad precem
iudex flectitur, si a prauitate sua petitor corrigitur.
Imminente ergo tanta animaduersi-
ones importunis fletibus insistamus, ea namque que
ingrata esse hominibus importunitas solet, iudici ve-
ritatis placet, quia pius & misericors Deus a se vult
veniam precibus exigi, qui quantum meremur non
vult irasci.

Psal. 49.

Hinc etenim per psalmistam dicitur inuoca me in
die tribulationis tuæ, & eripiam te, & magnifi-
cabis me ipse ergo sibi testis est, quod inuocantibus
misereri desiderat, qui monet vt inuocetur. Proinde,
fratres charissimi contrito corde & correctis o-
peribus crastina die primo diluculo ad septiformem li-
taniam deuoto mente cum lachrymis veniamus. Nul-
lus vestrum ad terrena opera in agros exeat, nullus
quodlibet negotium agere præsumat, quatenus ad
Sanctæ DEI genitricis DOMINI Ecclesiam con-
uenientes, qui simul omnes peccauimus, simul o-
mnes mala, quæ fecimus, deploremus, vt districtus
iudex dum culpas nostras nos punire considerat ipsa
sententia proposita damnationis parcat. Hactenus S.
Gregorij sermo.

Hac septi-
formis li-
tania per
diuersarū
personarū
& locorum
ordinem
erat distin-
cta clerus
exibat ex
Ecclesiā
&c.

Omnes septem ordines personarum, hu-
ius litanie, (Clericorum, Monachorum, An-
cillarum Dei, virorum, viduarum, scemi-
narum, coniugarum, pauperum & infan-
tium) de singulis distinctis Ecclesiis exeun-
tes cum precibus ac lachrymis in Basilica Bra-
tæ Ma-

re Mariæ congregabantur. Et quia non semel
 huiusmodi indicæ fuerunt litanie habent ve-
 teres Rituales libri ultimi litanis esse pro-
 cellum ad Basilicam Sancti Petri, atque ab eo-
 dem Gregorio Sanct. imaginem Deiparæ ma-
 gna veneratione delatam, fuisse autem illa
 traditur, quæ hæcenus extat in Basilica Sanctæ
 Mariæ ad præsepe & à populo honorifico cul-
 tus frequentatur. Et tunc mirandum illud acci-
 disse tradunt, vt cum peruenisset præcedendo
 Gregor. ad molem Hadriani in signum recon-
 ciliati numinis visus fuerit Angelus nudatum
 gladium in vaginam reponere, eoque sym-
 bolo morbum cessasse, significare voluisse,
 quemadmodum per sagittas visas cœlitus la-
 psas idem fuerat diuinitus præmonstratus. Sic
 itaque in tempore concitatæ iracundiæ Grego-
 rius factus est reconciliatio.

*V. in Triū-
pho virt. in
loco de cul-
tu imaginū
exempl. 3.*

*V. Ord. Ro-
manum.*

*Greg. 4.
dial. t. 36.*

Syr. 44.

*V. Anasta-
si. in Aga-
thone pont.*

*Sigeb. in
Chron.*

II. Cum Anno Christi sexcentesimo o-
 ctuagesimo, pestis ingens vastaret Italiam,
 visibiliter, ait Paulus Diaconus libro sex'o, capi-
 te quinto, apparuit, quia bonus & malus ange-
 lus noctu per ciuitatem pergerent, & ex ius-
 su boni Angeli malus Angelus, qui videba-
 tur venabulum in manu ferre quotiens venabu-
 lo ostium cuiuscunque domus percussisset tot ex
 eadem domo die sequenti homines interirent.
 Tunc per reuelationem cuidam dictum est, quod
 pestis ipsa prius non quiesceret, quam in Basilica,
 quæ B. Petri ad vincula dicitur S. Sebastiani Mar-
 tyris altarium poneretur. Factumq; est, & delatis
 ad urbem Romam B. Sebastiani martyris reliquiis

D 4 mox

mox vt in iam dicta basilica altarium constitutum est pestis ipsa quieuit. Hucusq; Paulus Diac. Extat, inquit, Cardin. Baron. adhuc integrum ipsum altare, necnon eiusdem S. Martyris imago in suo opere expressa.

Qua Episcopi agere debeant tempore mortalitatis.

12. Cum Anno 599. pestis grassaretur in Africa & Oriente S. Greg. Pont. ad Dominicum Episcopum Carthag. scribebat qualiter se gerere deberet eiusmodi luis tempore, eumque admonerat non vt salutis suae consulens dereliqueret gregem, sed vt pro eo vitam exponeret: *Vestra*, inquit, eos lingua (sicut & credimus) magis ac magis a prauo operis perpetratione coerceat, bonorum praemia, malorum poenas edisserat, vt qui bona minus diligunt, saltem mala pertimescant, & ab his se qua sunt plerenda contineant. Nam inter flagella positos flagellis digna committere contra ferientem est specialiter superbire & sequentis acius iracundiam irritare. Atque est primum genus dementiae nolle quempiam a malis suis iuste quiescere & Deum iniuste a sua velle ultione cessare.

Sed quoniam in his diuino adiutorio opus est iniunctis, dilecte frater, precibus omnipotentis Dei clementiam exoremus, vt & nos digne ista tribuat exhibere & populorum ad haec operanda misericorditer corda compungat.

13. Anno Christi 717. Constantinopolitana ciuitas Sarracenorum obsidione in maximum est discrimen adducta, sed liberata, vt testatur Theophanes, Dei genitricis auxilio, ciuibus, ait Beda de sex aetat. Multa instantia ad Deum clamantibus plurimi eorum fame, frigore, pestilentia perie-

perierunt ac pertæsi obsidionis recesserunt. Erat
 populus Constant. Dei genitricis studiosissimus
 cultor, cuius ope quam læpissime fuit à barbaris
 vrbs liberata. Theophanes addit duas classes Sar-
 racenorum pariter male periisse, cum, inquit,
 Deo cooperante per intercessionem intemeratę
 Dei genitricis Marię protinus submersi sunt ini-
 mici &c. trucidatis etiã ex Sarracenis à Bulgaris
 viginti duobus millibus. Cum tot tantaq; atro-
 cia vna simul passi sunt Sarraceni, experimento,
 inquit Theophanes, didicerunt quia Deus & san-
 ctis. Virgo Dei mater Maria hanc munivit vr-
 bem & Christianorum imperatorem, & non est
 omnimoda dimissio Dei in iis qui eum inuocant
 in veritate, licet admodum quid castigemur pro-
 pter peccata nostra, hæc Theop. qui fere semper,
 cum magnum aliquid à Deo consequutum esse
 Constantinopolitanum populum tradit, id acce-
 ptum precibus sanctissimę Dei genitricis affir-
 mat non ob aliam causam quam quod celeberrim-
 us illic esset beatissimę Deiparę cultus, cui ea-
 dem ciuitas fuerat dedicata. Greg. Pont. Rom.
 Epif. ad S. Germanum Patriarcham Constanti-
 nop. Si, ait, Bethulia per manus Iudith Israelitis
 seruata est, cuius opus Holofernis erat sublatio
 quomodo non oportebat & tuam sanctitatem
 huiusmodi propugnatrice (Deipara) vtentem
 hostibus ciuitatis præualere, ipsamque victoria
 coronare? Cum autem Gregorius in præce-
 dentibus agat de cultu eius imaginis, signifi-
 cat eius venerandam effigiem supra muros so-
 lennibus ritibus fuisse circumductam & sic ab

*Paul. diac.
 in gestis
 Long. li. 6.
 c. 47. tradit
 intra Cost.
 trecenta
 hominum
 millia peste
 interuisse.*

Iud. 4.

D 5 immi-

imminenti periculo ciuitatem tunc libera-
tam.

14. Cum Anno Christ. 982. Oriens laboraret
peste Lacedymonij destituti humano auxilio ad
opem diuinam implorandam assurgebant, lega-
tionemq; decernebant ad Niconem virum san-
ctiss. de qua in rebus ab ipso præclare gestis hæc

Nota qua inter cætera narratur: Venire illum cupiebāt quod se
lege & ex diuinis eius precibus liberandos considerent. Ille vero in-
ceptione cu gruentis mali propulsionem spondit si modo ipsi Iudæi
rare promit gentem ex vrbe sua pellerent, ne execrandis eorum
tat pestem. cam gentem ex vrbe sua pellerent, ne execrandis eorum
Expellant (vt aiebat) moribus piaculisque religionis sue diuinitas
Catholica contaminarent: in his, ait, si me audieritis, & pestis a vo-
urbes ha- bis recedet, & ego quod superest vitæ ducam vobiscum.
veticos. Quibus verbis monita alia adiiciens, sacras etiam

Cap. 4.

Ieremiæ voces subinde aspergebat: *via tua fecerunt hac tibi, & iniquitates tuæ præualuerunt & duro ludo percussa es, cumque illi eius oratione commoti seipsos condemnarent atq; omnia quæ iusserat facturos promitterent, nihil amplius cunctatus cū legatis illis profectus est, non cantherio aut lectica vectus, nec multo comitatu stipatus sed solo virtutum choro circumseptus. Ad eius porro aduentum lues cessauit, & Iudæi vrbe pulsi sunt. Videres accurrentes quotidie ex vniuerso Peloponneso ægrorum omnis generis cateruas, quibus ille non minus animæ quam corporis curam impendebat, mellitis enim adhortationibus ad pietatis zelum eos accēdebat, ad salutem cuiusque suam pœnitentiæ ope disponebat.*

15. Anno 1029. Lemouicini aspectu corporis
S. Martialis peste seuisissima liberati sunt. Lues gra-
uissi.

ultima ait author. Aquitanicæ hist. Lemouicinos deuorauit, incendens corpora, & exardescendo deuorans, donec omnes Aquitanicæ Episcopi Lemouicæ congregati corpus B. Martialis ab imo sublatum sepulchro mortaliū v. sibus ostenderunt, & mox pestis ipsa cessauit.

SIGNVM IV.

Affabilem se præbere.

1. Quid res ab Apostolo Paulo gestæ & in Apostolorū historia à B. Luca descriptæ aliud spirant quam admirandam mansuetudinem & comitatem? Quod totæ eius Epistolæ declarant Rom. 16. v. nisi incredibilem sermonum morumque affabilitatem & suauitatem? id liquido apparet ex salutationibus officij plenis ad calcem epistolarū adscriptis, tū ex rogandi hortandique formulis, denique ex generali descriptione morū suorum. 1. Cor. 9. v. 19.

2. S. Ambr. 2. de off. c. 7. Quantas, inquit, Moyses à populo Dei illatas absorbebat contumelias, & cū Dñs insolentes vindicare vellet, se tamen pro populo offerebat frequenter, vt indignationi diuinę plebē subduceret. Quā miti sermone post iniurias appellabat populū, solabatur in laboribus, delinibat oraculis, fouebat operibus? Et cū Deo cōstater loqueretur, homines tñ humili & grata appellatione affari solebat. veriss. est. n. illud Syracidisc. 6. v. 5. *Verbum dulce multiplicat amicos & mitigat inimicos &c.*

Affab. conciliat sibi hominum beneuolentiam.

3. S. Greg. Naz. in laudatione magni Athanasij hoc præter cætera commemorat tāquam magnū quod esset vita sublimis, animo humilis, atque

atque ea quidem virtutis excellentia vt nemo ad eam aspirare posset, sed simul ea comitate vt eius congressus & colloquium esset omnibus expofitum, essetque sermone iucundus iucundior moribus, neque in eo vel mollities dissolute, nec seueritas factuosa & importuna appareret.

*De S. An-
tonij affabi-
lit. eiusque
pramio V.
Triumphu
virtutum.*

Certe Clerici boni blandi sunt & faciles, eorum animi & aures omnib. patent, & aditus prae-bent facilimos, inferiores non aspernantur, sed potius omnem humanitatem praestant omnib. nec irascuntur intempestiue accedentibus, aut inepta rogantibus. Odiosa enim morositas est leuioris animi, & qui nec alias ferre, nec seipsum vincere potest. Si benignitas & comitas honoratis duntaxat hominibus exhibeatur nihil omnino praeclarum habet. Quis enim id non faciat nam nec aliter licet: illud vero ex virtutis officio est cum affabilitas etiam in homines multo inferiores atque etiam in tennes exercetur.

SIGNVM V.

Ab Ambitione seu honorum cupiditate alienissimum esse & omnes dignitates respuere.

Phil. 2. v. 6

1. **C**hristus magnus ille pastor ouium (ad Heb. 13. v. 20. atque adeo princeps pastorum (1. Pet. 5. v. 4) semetipsum exinanivit formam serui accipiens, deinde vt seruus per annos 30. & fabri filius intra maternos parietes latuit, inde in publi-

publicum progressus quasi seruus & peccator à seruo suo Ioanne Baptista cum summo honoris omnis contemptu baptizari voluit, desertum vero ingressus diabolum de ambitione omnium regnorum mundi se tentantem acri obiurgatione repressit, & Apostolum Petrum à dedecore & contumelia futuræ passionis dehortantem coercuit. Adhuc cum populus trans mare Galilææ obpatratum miraculum eum rapere & regem facere vellet, in montem aufugit. Et quia docuerat se non venisse ministrari sed ministrare, tanquam minister linteo se præcinxit, & pedes discipulorum suorum, inter quos erat proditor Iudas, lauit, dicens, exemplum dedi vobis, vt quemadmodum ego feci ita & vos faciatis. demum humiliavit se vsque ad mortem, mortem autem crucis, hoc est, omnium ignominiosiss. & omnib. mundi honoribus è diametrotro contrariam. Ecclesiasticus ait: Noli querere à Domino ducatum, neq. à Rege cathedram honoris. Hinc honoris cathedram cum quærent Christi discipuli duo eos his verbis redarguit: principes gentiũ &c. idem respondit Matt. 23. v. 6. scribis & pharisæis cum eos acriter reprehendisset quod amarẽt primos accubitus in cœnis &c. Tertia tentatio diaboli qua Dominum ipsum inuadere non dubitauit, fuit de ambitione regnorum omnium mundi, quam & Dominus acriore responso velut Satanicam profligauit, dicens, vade Satana.

2. S. Ambrosius à populo & Imp. Episcopus Mediolanensis postulatus noctu ex vrbe se protulit seu aufugit, & cum Ticinum iter intendisset,

Matt. 3. v.
13. 4. v. 10.
16. v. 23.

Ioan. 6. v. 15.
Mat. 20. v.
23.
Ioan. 13. v.
4.

Phil. 2. v. 16
Heb. 12. v. 2
ca. 7. v. 4.
Mat. 20. 25.

V. Locum
de humilitate
Paulin.

set, non sine miraculo mane deprehendit se esse in porta Mediolanensi.

*Epiph. Epi.
ad Ioan.*

3. S. Hieronymus ita refugit omnes honores, vt licet sacerdos, tamen ministeria sacerdotis in suo monasterio exercere reformidavit.

Metaphr.

4. S. Chrysost. vt ipse fatetur li. i. de sacer. cū rumor increbuisse de se ad Episcopatum rapiēdo sese occultauit seu veritus ne ad honores eueheretur in solitudinem aufugit sed Flavianus diuinitus monitus ē spelunca extractum sacerdotem fecit, vi deinde Antiochia ad Archiepiscopatum Constantinopolitanum pertractus.

5. S. Greg. vt habet Ioā. Diac. li. i. c. 44. electus summū pontificem, non solū aufugit, seu clandestina fuga ab vrbe decedere decreuit, & tū exitum omnem diligenti septum custodia videret dolio se condi & exportari fecit. Tum proximi montis vastam solitudinem penetrans antrū quoddam adiit satis ibi se latere sperans, literis etiam Mauritium Imp. compellauit ne cōsentiret electioni. indicio autē cœlesti columnæ igneæ proditus & ad gubernacula pertractus seu pōtifex factus prius se epistolis seruū seruorū Dei appellauit.

*Lucida nu.
bes loco in
cundens
prodidit la-
tentem.*

6. Isaac Monachus cum rescisset decerni sibi presbyteratum de Scythia transmigravit in Ægyptum, vastæ solitudinis secessum quæritās vt hominum effugeret conspectum. Sed qui diuinitus eligebatur latere non potuit. Cum enim fratres in Ægyptum vsq; illum quæsitum profecti essent & asellus quem secum habebant per desertū fugiens ad speluncam ipsius subitiisset, dum a se lūcōprehēdunt, monachū conspiciunt. Quare læti ipsum vt secum redeat hortantur, igitur cū se ille

mutianimalis indicio deprehensum agnouisset,
intellexit Dei voluntatē, & fratrum votis annuens
ad monasteriū reuersus presbyter officium suscepit.

7. B. Cypri. de Cornelio Papa (lib. 4. Epi. 2.) Qui
ait, Episcopatum ipsum nec postulauit, nec voluit,
nec vi. (vt ceteri quos arrogantia & superbie sue
umor inflat) inuasit, sed quietus & modestus, &
quales esse consueuerunt q. ad hunc locum diuinitus eli
git, vim passus est vt Episcopatum coact⁹ exciperet:
laudantur & multi alij sancti qui dignissimi esset,

tamen oblatum Episcopatum repudiarent, atque
in primis 8. Moyses & 9. Ieremias qui post oblatam
etiam à Deo prefecturam imbecillitatis suae me
mores se purgarunt 10. Ionas vero etiam aufugit.

11. Grego. Thaumaturgus, quem iam fuga elapsum
Phidanus Amasiae Episc. licet corpore absente in
Antistite Neocaesariense consecrauit. 12. Greg. Na
zianzenus qui in pontum fugit, ne à parente ad E
piscopatum Nazianz. eueheretur, pro qua fuga A
pologeticum doctiss. scripsit qui exstat. 13. S. Marti.

quē inuitū ad thronū Episcopale Turonicū pro
tractum testatur Seuerus Sulp. 14. S. Ammonias E
remita aurē sibi pēdidit ne fieret Episc. 15. S. Malac.
auctore. S. Bern. nō ante Episcopatum in Hibernia
suscepit q. Episcopi anathema ei comminaretur.

16. S. Bernar. S. Thom. aquinas. S. Bernar. aliq; mul
ti honorem Episcopalem delatum non semel re
pudiarent 17. B. Petrus Damiani Cardinalis Episco
patum suum deseruit & ad monasticen rediit.

Plurimi etiā quod Episcopatu excidisset quem
cupide ambierāt, facti sunt heretici & heresiarche
vt Simon magus (q. nō solum ambiuit Apostolicū
primatū sed pretia coercere voluit) Theobutes

Exo. 4. 10.

Ier. 1. 6.

Ioan. 1. 3.

Greg. Nyss.

Pallad. in

hist. Lausica

cap. 12.

li. 1. v. 9. v.

10.

Act. 8.

(de quo Euseb. li. 4. hist.) Valentinus (de quo Tertull. li. contra Valentinianos) Marcion (teste Epiph. hier. 42.) Montanus (teste Theod. lib. 3. de hæret. fab.) Nouatianus (vt habet Euseb. li. 2. hist. c. 33.) Sabellius (de quo Epiph. hæret. 57.) Arius (de quo Theod. li. 4. hæret. fab.) Aërius (de quo Epiph. hæret. 75.) Nestorius (de quo Theod. li. 4. hæret. fab.) Ioannem Wicleff. factum hæresiarcham cum Episcopus esse non posset testatur Thomas Waldensis li. 2. doctrinæ fidei c. 60.

Apol. 1.

*V. Chryso.
hom. 15.
in 2. Epi.
ad cor.*

Greg. Theologus ait: Sit sane aliquis Episcopus nō modo à vitiorum contagione purus, verum etiā ad summum virtutis fastigium euectus, haud equidem video quam scientia instructus aut quibus virib. fretus huiusmodi Præfecturam suscipere intrepidi queat. Nam profecto ars quædam artium, & scientia scientiarum mihi esse videtur hominem regere animal omnium maxime varium & multiplex. Id porro hac demum ratione quispiam perspexerit, si animarum curandarum rationem cum corporum medicina contulerit, quantoque hæc nostra laboriosior quam illa sit expenderit, ac tum materie natura, tum artis facultate, tum actus sine præfatio-
rior, illius enim labor circa corpora versatur omnino tandem interitura, at huius studium circa animam impenditur quæ ex Deo est, atque diuina supernaque nobilitatis particeps illius medicus regiones & tempora, & ætates, & anni partes ceteraque huius generis explorabit, medicamenta agrotanti propinabit, victusq; rationem præscribet, noxiaque obseruabit, ne præsidii artis agroti cupiditates obsistant, ignem etiam interdum & ferrum, asperioraque medicamenta nonnullis adhibebit, quæ tamen si perquam laboriosa & molesta esse videantur, nihil
tamen

tamen eorum perinde arduum atque difficile est ut mo-
 res, & affectus, & vitam, vitæque instituta atque alias
 huiusmodi res intestinas perspicere ac meditari, atque a-
 gressibus omnibus belluiniisque vitiis à coniunctione nostra
 expulsi, id omne quod mansuetum est ac Deo gratum in
 eorum locum subrogare ac confirmare. Quia illud etiam
 mecum considero, quod omnia ea quæ modo enumeravi,
 velut medico seruata, constanter in sua natura manent,
 nec versute quicquam contra moluntur: ac nobis ingenij
 solertia, & cæcus nostri amor, & quod facile cuiquam ce-
 dere nec scimus nec sustinemus, plurimum ad virtutem
 impediendi adfert, ac velut instructa acie sese iis qui
 nobis opem ferunt opponit, quantumque studium à nobis
 adhiberi conueniebat ut morbum medicis detegeremus,
 tantum ad medicinam fugiendam adhibemus, atque in
 nostram perniciem fortes sumus. Velenim tarpiter &
 abiecte peccatum supprimimus non secus ac malignum
 quendam morbum & subputridum in intimis animæ re-
 cessibus occultantes, vel excusationes in peccatis proferi-
 mus verborum patrociniū vitiis nostris exquirentes, vel
 etiam obstrictis aspidis surde ritu auribus nostris obstina-
 to studio in hoc incumbimus, ut ne incantantium vocem
 audiamus. Accedit quod sicut non eadem medicamenta,
 nec eadem alimenta corporibus omnibus offeruntur, sed
 alia aliis, eodem quoque modo animæ diuersa ratione di-
 sciplinaque curantur. Alios enim mouet oratio, alij an-
 tistitis exemplo componuntur, alij calcaribus opus habet,
 alij si eno: alius laus prodest, alius reprehensio, modo utra-
 que tempestiue adhibeatur alios cohortatio ad officium
 ducit, alios obiurgatio atq; hæc rursus alios si palam ar-
 guantur, alios si remotis arbitris increpentur. Quidam
 nam studiose obseruandi sunt ut ne minima quidem & le-
 uissima

E

uissima eorum errata dissimulentur, contra in aliis ad nonnulla conuere satius fuerit, ita ut videntes non videamus, & audientes non audiamus, sicut dici solet. Quia etiam cum nonnullis ita agendum est, ut irati hominis ac de salute eorum desperantis speciem prae se feras, cum tamen reuera nec ipsis irascaris, nec pro perditis ac deploratis habeas, alij rursus leuitate & humilitate curandi, coniunctaque animi alacritate ad meliorem spem reuocandi, alios vincere, alijs cedere plerumque vtilius fuerit. Aliorum item opes & potentiam, aliorum egestatem calamitatemque vel laudare, vel execrari. &c.

Quoniam hunc Apologeticum Gregorij Nazianzeni legerat prudentissimis Romanorum pontificum S. Greg. Romanus ita in prologo, patris sui pastoralis scribit: Ut longe ante nos reuerenda memoria Grego. Naz. edocuit non vna eademque exhortatio cunctis congruit, quia non cunctos per morum qualitas astringit. Sepe namque alijs officium qua alijs profunt. Quia & plerumque herbae quae hac animalia nutriunt alia occidunt, & leuis sibilus equos mitigat, scutulos instigat. Et medicamentum quod hunc morbum imminuit alteri vires iungit, & panis qui vitam fortium roborat, paruulorum necat, pro qualitate igitur auditium formari debet sermo Doctorum, ut & sua singula congruant, & tamen à communis edificationis arte nunquam recedat. Subiicit deinde 36. formulas admonitionum, quomodo aliter hi, aliter illi, viri aliter & foeminae, viri aliter quam senes, domini quam serui &c. sint admonendi.

Ob dictas aliasque causas S. Patres & plerique omnes Scholae Theologi indicant temere facere eos qui licet idonei sibi videantur appetunt vel

ambunt Episcopatus munus. S. Greg. Naz. cū in A-
pologerico multas rationes attulisset, cur refugif-
set honorem Episcopatus, quem tamen tandem
oblatum accepit, ita sermonem concludit: Vide-
nam recte & iuste vtriusque metus causam discepte,
ut nec minime oblata praefectura cupide appetatur, nec
oblata repudietur. Illud enim temerarium est hominū
hoc praefactorum & contumacium, vtrumque vero in-
eptorum. Atque ipse inter nimium audaces & nimium
ignavos & timidos quodammodo interiectus sum, & his
qui ad praefecturas omnes temere profiliunt, timidior, &
is rursum qui ab omnibus abhorrent praesidentior.

S. Chry. li. 3. de sacerdotio cum explicasset quam
formidabile & periculosum sit munus Episcopo-
rum & sacerdotū? Sacerdotis, ait, animū honoris illius
desiderio vndiq; vacare oportet. Nā si ad eum principatū
adipiscendum vehementi animi affectu rapietur, eo ade-
pti impotentiorē sane ambitionis suae flammā incendat, ac
vi tandem captus, ut sibi adeptum honorem stabiliat nul-
li non peccato seruiet.

S. Aug. in actione, ait, non amādus est honor in hac vi-
ta siue potētia, quoniam omnia vana sub sole, sed opus ip-
sū, quod per eundem honorem vel potētiā fit, si recte
atque vtiliter fit, id est, ut valeat ad eam salutem subdito-
rum quae secundum Deum est. Propter quod la it Aposto-
lus, qui Episcopatum desiderat bonum opus desiderat.

S. Bern. o peruersitas, o abusus filiorū Adam, quia cum
ascendere difficillimū sit, descendere autē facilimū, illi & ascens.
leuiter ascendunt & difficilius descendunt, parari ad honores
& celsitudines graduū Ecclesiast. ipsis etiā Angelicis hu-
meris formidādos. Et agēs de in idoneo ad Episcopa-
tū. Talis alius quidem non prodest, sibi vero obest plurimū.

19. de Civ.
Dei c. 19.

Ser. 2. de

Serm. 20. in
Cant.

Rom. 35.

Auctor operis imperfecti in Matth. Quicumque desiderauerit primatum in terra, inueniet confusionem in cælo, nec inter seruos Christi computabitur qui de primatu tractauerit.

Lib. 4. in
Luc. c. 4.

S. Ambros. Hoc ipso perniciosior ambitio est quod blanda quedam est conciliatricula dignitatum, & saepe quos vitia nulla delectant quos nulla potuit mouere luxuria, nulla auaritia subruere facit ambitio criminosos. Habet enim forensem gratiā, domesticum periculum, & vt dominetur alius prius seruit, curuatur obsequio, vt honore donetur.

1. Tim. 3.

Quoniam in honoribus multa sunt pericula peccandi (ideo enim S. Paulus ait: Neophytus accens in fide non fiat Episcopus, ne superbiat) prudentes admodum faciant Clerici qui hæc pericula fugiunt. Recte S. August. ait: Locus superior sine quo reg-

29. de ciu.
c. 19.

populus non potest etiam si ita teneatur atque administraretur vt decet, non tamen decenter appetitur. Et B.

4. in li. 4.
Reg. c. 4.

Greg. de Saule domilante: Quia nunc in Ecclesia qui se subtrahant tantis honorib. pauci sunt, qui se ingerant multi, notare qui se ingerunt debent, quia is qui Prophetam absconditus domi dicitur non ad spirituales Ecclesie dignitatem sed ad sacularem regni gloriā querebatur, non enim in Pontificem hunc querebant, sed Regem facere volebant. Videat ergo sacerdos quam mente fugiendum sit culmen S. Ecclesie si culmen saculi conscendere tam caute Reges fugerunt. Et: Sicut is qui inuitatus renuit, quæsitus refugit sacris est altaribus ad mouendus: sic qui vltro ambit vel importune se ingerit est procul dubio repellendus. Nam qui sic nititur ad altiora conscendere quid agit nisi vt crescendo decrescat & ascendendo exterius, interius ad profana decrescat. Et

lib. 7. Epif.
109.

ille ad dignitatem pastoralis officij debet prouehi qui ad li. i. post. ca. 10.
 aliena cupienda nō ducitur, sed propria largitur, qui per
 pietatis viscera citius ad ignoscendum flectitur sed non,
 plus quam decet ignoscens, ab arce rectitudinis inclina-
 tur. Quia nulla illicita perpetrat sed perpetrata ab alijs
 repropria deplorat? Qui ex affectu cordis aliene infir-
 mitati compatitur, sicque in bonis proximi sicut in suis
 prouectibus letatur. Ad dignitatem pontificalis excellen-
 tię recte peruenit qui ita se imitabilem ceteris in cunctis
 quę agit insinuat vt inter eos non habeat quod saltem de
 transactis mens erubescat: Qui sic studet viuere vt pro-
 ximorum quoque corda arentia doctrinā valeat fluentis
 irrigare. Qui orationis vsu experimento iam didicit quod
 obtinere a Domino quę poposcerit possit, &c. Qui adhuc c. 11.
 desiderijs terrenis adstringitur caueat ne districti iram
 iudicis grauius accendens dum loco delectatur gloria fiat
 subditis author ruina. Solerter ergo se quisque metiatur
 ne locum regiminis assumere audeat, si adhuc in se vitiū
 damnabiliter regnat, ne is quem crimen deprauat pro-
 prium intercessor fieri appetat pro culpis aliorum.

Cum Dominicus Carthaginensis Episcopus li. i. epi. 39.
 eidē amice gratulatus esset de Pontificatu, respō-
 dit, agnoscere se quidem eius integerrimę chari-
 tatis affectum sed sibi tamen aliū longe sensum
 esse, quoniam ex consideratione eius ordinis mē-
 tem transuerberaret vis doloris. Graue namque, Nota que-
 inquit, est pōdus sacerdotij prius quippe sacerdoti neces- relam, do-
 se est vt ceteris ad exemplum viuat, ac deinde seruandū lorē & me-
 vt mentem per ostensa exempla non eleuet, de prædica- tum ponti-
 tionis semper ministerio cogitet, intensissimo timore con- ficiis.
 siderans quod recessuris ad percipiendum regnum Domi- Luc. 19.
 nus & talenta seruis distribuens, dicat, negotiamini dū
 venio.

venio. Quod profecto negotium tunc vere nos agimus si uiuendo & loquendo proximorum animas lucratur, si firmos quosque celestis regni gaudia predicando in super-
no amore roboramus, si proteruos ac tumidos gehennae supplicia terribiliter insonando flectimus si nulli contra
veritatem parcimus, si supernis amicitias dediti huma-
nas amicitias non timemus, sed ad hoc ego pondus meam
firmitatis expauesco, & quod accepto regno pater fami-

Heb. 13. per
vigilant ra-
tionem red-
dituri pro
animabus.

lias redeat rationem nobiscum positurus aspicio. Sed qua-
eum mente sustineo cui de suscepto negotio animarum
lucram aut nullum aut pene nullum reporto? Idem lib.
1. Epi. 4. dolebat & querebat quod uerustā nauē
vehementer contractā suscepissē tū q̄ vndiq; flus-
sus intrarent, & cuius tabule ppter quotidianas
& validā tempestatē quassatæ naufragiū sonarēt.

S. Chrysost. ho. 35. in Matt. Quis ait sapiens vltro
subicere festinat seruituti, labori, & periculo tali.
Et de Episcopo ait ho. 3. in act. Eriam quod alij per-
cant illi imputatur, si vel vnus tantum decedat non ba-
ptizatus nonne totam ipsius subuertit salutem? vnus
nim animæ perditio tātam habet iacturam vt nullare-
tio possit aestimare. Etenim si vnus animæ salus tanti
vt ob hanc filius Dei fieret homo, tantumque pateretur
cogita quantam pœnam eius merebitur perditio. Ne
hi dixeris, peccauit presbyter, aut diaconus, nam omnia
horum crimina redundāt in caput eorum qui hos elegerunt.

2. de confid. runt. Hinc S. Bern. ad Eugen. Tu es cui clauēs traditæ
cui oues creditæ sunt, nec modo ouium, sed & pastores

Ep. 237. ad tu vnus omnium pastor es: & altiore locum sortitus
Eug. non tutiorem, sublimiorem, non securiorem &c. Et
Ep. 38. quendam Card. Iudicium graue iis qui præsunt, si
Sap. 6. etiam prodesse laborant. Ne inueniaris in Christi horto
ditat

ditate querens quæ tua sunt, sed memor esto semper Apostolicum: Nihil intulimus in hunc mundum haud *1. Tim. 6.*
dubium quia nec quicquam auferemus. Quamobrem
eam quæ immortalis est animam serua &c.

Cyp. lib. 1. Ep. 2. Fænore quodam, inquit, nocendi
quanto fuerit amplior summa dignitatis & honorum,
tanto maior exigitur & usura poenarum.

S. Ambr. de dig. sacer. c. 3. vt lenius est de plano cor-
rumpere, sic grauius est quod de sublimi ceciderit dignitate,
qua mira quæ de alio est grauiore casu colliditur. Honor
quidem Episcopalis hominib. præclarus est, sed si ruinam
sustinent, dolor magnus est, magna sublimitas magnam
debet habere cautelam. Honor grandis grandiori debet
solicitudine vallari cui plus creditur plus ab eo exigi-
tur.

S. Hieron. Quid eos iuuare poterit Episcopi no- *In ca. 12.*
men & presbyteri, vel reliquus ordo Ecclesiasti- *Hier.*
ci cum magis grauentur dignitatib. suis & po-
tentes potenter tormenta patiantur? Et: Grandis
dignitas sacerdotum, sed grandis ruina eorum qui pec-
cant. Letemur ad ascensum, sed timeamus ad lapsum. *In ca. 44.*
Non est tanti gaudij excelsa tenuisse, quanti mæroris de *Ezech.*
sublimioribus corruisse.

Hugo ille cuius exstant commentaria in scriptu-
ram vniuersam doctissima ex Dominicanorū or-
dine ad cardinalatum euectus An. circiter 1230. ū
ad exitū vitæ propinquaret ita dixisse fertur: Quā-
to mallē vel elephantino morbo oppressus in meo paupere
institutū vixisse q̃ Cardinalis fuisse? Et tamē hic ex o-
ptimis Card. fuit. Cum. n. aliquando mille Turo-
nenses libræ (erat eo tēpore grandis pecunia) of-
ferretur, nō vt aliq̃ d diceret cōtra equitatē, sed vt

Plura exē-
par. in
Theatro
vind. diui-
ne.

aliquid reticeret quod erat pro equitate, omnino reiecit & auersatus est Damna ex ambitione pro-
uenientia vel hoc vnicū docet exemplum. Fuit,
vt Sanders l. 1. Schism. Angl. narrat, in Anglia
Thomas Volsens, qui humiliac potius plebeio loco
natus cum ad Henrici octavi sacellū obrepisset,
deinde etiam regis elemosynis præfectus esset
ita Regis beneuolentiam sibi conciliauit, vt Lin-
coniensis primū Episcopus, deinde Dunelarsis,
tū etiā Vintoniēsis, simulq; Archiepiscopus Ebo-
racensis, mox totius regni Cancellarius, quē post
Regē princeps dignitas est, postremo Cardinalis
& in vniuerso illo regnō pōtētiū a Latere Legatus
crearetur. Accedebant deinde cōplures Abba-
tiæ locupletissimæ, annuæ pensiones permagnæ,
quotidiana munera ingentia. Accedebat gratia
duorū summorū principū Caroli V. Imp. & Fran-
cisci Galliarū Regis q. pene ceratim i hoc hōc
bi deuinciēdo laborabāt, ita vt Carolus sepissime
ad eū & amārissime sua manu scribere, & in extre-
mis litteris eius se filiū & cognatū appellare non
grauaretur. Verū cū insuper etiā summi Pontifi-
catus cupiditas eū inuasisset, vt se per Carolū id mi-
nus consequi posse cognouit, totus in Franciscū
conuersus primus omnīū impiū illud funestūq;
Angliæ consiliū caput vt Henricū Regē ad diuor-
tiū cum Catharina Caroli matertera faciendum
impelleret, hoc quidē animo vt eo ad Gallias nu-
prias conuerso Regē illum arctius sibi adiūgeret.
Itaq; cū in eo efficiendo summā vim ac contētio-
nem adhibuisset: cælumq; & terrā, vt dicitur, mi-
scuisset, hoc quidem quod volebat non obtinuit
illud

illud consequutum est, quod nolebat, ut Henricus Catharina relicta alteram sibi foeminam per scelus ascisceret, simulq; & se & totum regnum à fide Catholica à Romanæ sedis obseruantia se-
lungeret. Nec vero Volsæus, tantorum malorum origo, tantum flagitium tulit impune. Nam paulo post Regis gratia, Cancellariæ munere, altero etiam Episcopatu & palatio, quod magnificen-
tissime extruxerat, spoliatus, postremo in magna nobilium corona comprehendi à satellitum ma-
nu tussus, dum in Londinensem arcem trahitur, in ipso itinere, tot miseriarum totq; calamitatum concursu oppressus animam exhalauit. Cuius
hoc etiam dictum fertur cum in eo capiendo clamarēt satellites, teneri illum ob læsam Regiam
maiestatem, respondisse ipsum. *Vtinam non magis*
*diuina maiestatis læsæ reus essem: nunc autem dum Regi-
nimum seruo & Deum offendi, & Regis gratiam per-*
didi.

*V. Platum
de off. cand.
c. 31.*

SIGNVM VI.

*Auaritiæ infestiss. hostem esse, atque adeo
tenacitatis omnem etiam leuiss.
suspicionem deuita-
re.*

1. **C**hristus cum filius Dei esset, vel in forma
Dei, Deo equalis, Rex Regum, & Domi-
nus dominantium exinaniuit se, & formam serui
pauperis accepit, in stabulo ut pauper natus, pā-
nis inuolutus & in præsepio depositus, in sinu
paren-

*Phil. 2. v. 6.
De auaris
sacer. Mal.
1. Quis est,
Ecce.
Eze. 34.*

E 5 paren-

Luc. 9. v. 8. parētum pauperum suo labore & alienis opibus sustentatus ita de se dixit: *Vulpes foucas habent & volucres caelinidos, filius autem hominis non habet vbi caput reclinet.* Pauper deniq; & nudus in lecto crucis mortuus est & in alieno sepulchro humatus. Deniq; pauperes elegit discipulos, eisque auctor fuit vt ad arctissimam totius vite paupertatē relictis omnibus quæ in mundo haberent, vel habere potuissent religione voti se obstringerent, (propterea quod desiderium habendi alias curas officio clerici necessarias absorbet) imo omnib; Christianis consuluit eandem paupertatis perfectionem dicens diuiti adolescenti: *Si vis perfectus esse, vade, vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in cælo.*

Mat. 19. v. 21.

Abdias.

2. *S. Bartholomæus* Apostolus Indiæ Rege offerente sibi camelos argento auroque oneratos, eo quod filiam eius ab immundo spiritu liberam reddidisset, nihil prorsus accipere voluit, sibi his nequaquam opus esse dicens, neque ad hoc se venisse, vt munera acciperet, sed vt in Christum credentibus viam adipiscendæ salutis monstraret:

Hæc res non minus quam dictum miraculum impulit Regem vt baptisma suscipere, & relicto regno discipulus Apostoli fieret. Sic nec *Elisæus* dona accipere voluit (4. Regum 5.) Nec *Samuel* (Syr. 46.) nec *Daniel* (cap. 5.) nec *Petrus* (Actorum 8. num. 20.)

V. Theo. li. 4. c. 10. Niceph. li. 14. c. 20. & 10.

3. *Iudas Thadæus*, cum *Abagarum* gentis ultra Euphratem positæ Regem graui valetudine laborantem solo tactu sanitati restituisset magnam

vim

vim argenti atque auri pro eo sibi oblatam con-
stanter recusavit: *Sinofra*, dicens, *dereliquimus*, *nerum con-*
quomodo aliena accipiemus? Tantum diuitiarum *temptu.*
contemptum in tam paupere viro Rex admira-
tus, non ita cupide paulo ante expetierat sani-
tatem, ut tunc Christi suscepit fidem, neque enim
dubitavit veritatem ab eo sincere predicari à quo
abarat captatio lucri.

4. Apostolus Paulus de seipso scribit 1. ad Theff.

2. Neque aliquando fuimus in occasione auaritiæ, &c. *1. Reg. 12.*

Hinc S. Hier. ep. ad Oceanum. *Auaritiam*, ait, in Sa-
cerdote vitandum, & Samuel docet, nihil eripuisse
se coram populo probans, & Apostolorum pau-
peritas, qui refrigeria sumptuum à fratribus acci-
piebant, & præter victum atque vestitum nihil se
aliud nec habere, nec vellegloriabantur.

5. S. Ambrosius cœlesti potius, quam humana
voce (idque officij omni conatu detrectans) de-
lectus Episcopus nil habuit prius quam ut omni-
bus sese bonis paternis exueret, ut nudus & ex-
peditus nudum sequeretur Episcopum anima-
rum nostrarum (Christum) omne aurum atque
argentum, ait Paulinus, quod habere poterat,
Ecclesiæ vel pauperibus contulit, prædia autem
quæ habebat, reseruato germanæ suæ usufructu,
donauit Ecclesiæ, nihil sibi quod hic suum
diceret relinquens. Idem & sacra vasa ad re-
dimendos captiuos liberaliter promenda do-
cuit.

6. Hilarion abbas Orioni à quo legionem dæmo-
num expulerat, dona immodica secū allata porri-
genti, Nonne legisti, ait, quid Giezi, quid Simon passi
sint,

*Hier. in vi-
ta Hil. c. 6.*

*V. Locos de
Simoniacis
de munerū
contemptu.*
Cap. 8.
Cap. 14.

sint, quorum alter accepit pretium, alter obculit, ut ille venderet gratiam Spiritus Sancti, hic mercaretur. Cumque Orilon flens diceret: accipe & da pauperibus, respondit: Tu melius potes tua distribuere, qui per vrbes ambulas & nosti pauperes, ego qui mea reliqui cur aliena appetam? Tristi & in terra iacenti, noli, inquit, contristari fili, quod facio pro me, & pro te facio. Si enim hæc accepero, & ego offendam Deum, & ad te legio reuertetur. Alteri quem itidem à nequitia spiritu vexatum sanum fecerat decem auri libras offerenti, hordeaceum panem porrexit, dicens: Qui talicibo aluntur non pluris estimant aurum quam lutum, alius ab ipso curatus cum plurima munera offerret, audiuit dictum Christi: Gratis accepistis, gratis date.

7. Leo X. Pont. purpuream crumenam quotidie aureis nummis sibi repleti iubeat ad incertas exercendæ liberalitatis occasiones Sacerdotes fraterculos & sacras virgines, quæ intra septa religiose pudicitiam custodirent menstruis subsidis eleemosynæ nomine iuuabat &c. Iouius in Leon. 10. lib. 4.

Si ciuitas legationem aliquam decernat ad Regem suum de negotio maximo & in quo ciuitatis maxima utilitas aut salus ipsa verferetur, seligat oratores eosque ad hoc ipsum ornet honoribus, augeat comitatu, prosequatur amplissimo viatico, isti vero his omnibus acceptis, cum ad Regem venerint, publice utilitatis obliti propriam quisque causam tractare cœperit, quis non eos clamet infideles & communis boni proditores esse? Eodem modo clerici

clerici tantis facultatibus quasi splendido viati-
co instructi, si ad priuata emolumenta & com-
moda conuertantur, fidem deserunt, pro-
duntque publicam causam & depositum quo-
dammodo fallunt. Hinc Sanct. Bernhard. con-
tra eos acerbè inuehitur qui cum sint de crucifi-
xi patrimonio nimium incrassati, impinguati, di-
larati, animarum vel salutem vel ruinam nihili
æstimant. Qui, inquit, Christi opprobria, sputa, fla-
gella, clauos, lanceam, crucem & mortem, hæc omnia
in fornace auaritiæ constant & profligant, in acquisitio-
nem turpis quæstus & pretium vniuersitatis suis mar-
supiis includere festinant. Et: Timeant Clerici, ti-
meant ministri Ecclesiæ, qui in terris sanctorum quas
possident tam iniqua gerunt, vt stipendiis quæ sufficere
debant minime contenti sint, superflua quibus ege-
ni sustentandi forent impie sacrilegè, sibi retineant,
atque in vsus suæ superbiæ atque luxuriæ victum paupe-
rum consumere non vereantur, duplici profecto ini-
quitate peccantes, quod & aliena diripiunt, & sa-
cris in suis vanitatibus an turpitudinibus abutun-
tur.

Serm. 10. in
cant.

Serm. 23. in
cant.

Gen. 24.

Siferuus, quem Abrahamus ad vxorem filio
suo deducendam misit, herilis sponsæ nullam
in itinere rationem habuisset, si indignius eam
tractasset, gemmis aut ornamentis spoliasset,
quod supplicium meritis esset? aut quem in
eum animum habuisset, tum sponsus Isaac,
tum Abrahamus sponsi pater? Sic cum Clerici
serui Christi sponsi de Ecclesiæ sponsæ commo-
dis nihil aut parum cogitant, toti in sua com-
moda intenti sunt, aut ex eis quasi spoljs orna-
re se

De poenis
auar. V.

Theatrum
vind. diu.

re se & ditare student æternum illum sponsum
grauissime offendunt, itaque ad eius seuerissimi
tribunal soli & nudi rapti tanquam serui villica-
tionis suæ rationem vsque ad nouissimum qua-
drantem reddere cogentur, ubi enim tota vita in
examen veniet, & iudicium (1. Pet. 4.) incipiet a do-
mo Dei, scrutabor, inquit Deus (Soph. 1.) Hierusa-
lem, (Deo dicatos) in lucernis.

Clerici boni, vt suspicionem illiberalitatis vi-
tent, reddituum procuracionem, aut dati vel ac-
cepti supputationem per alium, vti suadet S.
Bern. fidelem ac prudentem curant, vel si virum-
que in vno coniunctim non inuenitur, (vt sit &
fidelis & prudens) fidei committunt. Si vero
nec satis fidelis suppetat malunt minus fidelem
sustinere, quam ei se labyrintho immergere
cum & Saluatori Oeconomus fuerit Iudas, & S.

4. de confid. Bern. dicat: Quid Episcopo turpius quam incumbere
suppellectili & substantiæ suæ scrutari omnia, scru-
tari de singulis, morderi suspicionibus, moueri
queque perdita, vel neglecta? Et Sanctus Grego-
rius: Cum diuinæ lectionis testimonio Idolorum serui-
tus auaritia nuncupetur, quo studio de domo Dei si pe-
lenda cognoscitur, & à quibusdam sacerdotibus, quod ge-
mentes dicimus non cauetur.

Matth. 16. Si animum in cœlum & cœlestia erigant cle-
rici facile despicient diuitias. Quid enim pro-
est, &c. Superioribus diebus cum Provincia-
lis quorundam Religiosorum pie ad me dice-
ret: Non colligam meos thesauros iubei: Recte
nec enim esset venenum conijcere in angustam vestram

familiam vel societatem, iuxta illud, Religio peperit divitias, & filia deuorauit matrem. Qui opes Num. 23. ribus tabernaculi præsidebant oblationes superfluas prohibebant, &c. Ex fidelium oblationibus, ait Baronius. Anno Christi 57: Ecclesia ordinis & officia solita victum accipere iam ab ipso Ecclesia nascentis exordio, certum est, imo cum adhuc superstes Dominus munus prædicationis obiret, ex his que dabantur vna cum suis victum capere consueuerat. Perseuerauit autemque est idem vsus temporibus Apostolorum ad quorum pedes suorum bonorum credentes oblationem liberam spontaneamque faciebant simulq; deferrebant, ex quibus cum ipsi tum ceteri qui egerent, victitarent. At sicut fides est amplioribus est cui contigit nihil amplius optet. Ammian. Mar. li. 27. V. Apud Baron. An. Chr. 390. & 370. Lib. 20. de Episcop. & Cler. eod. Theod. lib. 26. c. eodem. Cypr. ep. 34. Ex sportulis quas accipiebant.

Arbitrio voluntatis potius quam recti iudicii ratione sepe conari sunt. Erogabat eas Episcopus cuique Ecclesie ministro, prout opus esse videbatur, sumebat quisque mensuram sportulam. Hinc Cyprianus Clericos sportulantes appellat eos qui hæc victus stipendia ab Ecclesia capiebant, Epist. 66.

Cum Constantinus Magnus Imp. An. Christi 319. immunitatē clericis concessisset, ut ab omnibus muneribus excusaretur, illud accidit ut Decuriones, atq; eorū filij necnō prædiles nonnulli, non

Ioan. 12.
Iudas &c.
Horat.
Quod satis
est cui con-
tingit nihil
amplius
optet.
Ammian.
Mar. li. 27.
V. Apud
Baron. An.
Chr. 390.
& 370.

Lib. 20. de
Episcop. &
Cler. eod.
Theod.
lib. 26. c.
eodem.

Cypr. ep. 34.
Ex sportu-
lis quas
accipiebant.

Tanta erat gloria rerum Ecclesiasticarum ut nobilissimi Decuriones cuperent in clerum adscribi.

non religionis amore, sed ut ea amplissima potarentur immunitate, sese ad clerum transferent. Quamobrem cum videret Constantinus eiusmodi homines ex religione quæstum quærere, nec recto pede (Gal. 2.) ingredi in Euangelium veritatis, legem sanxit qua prohiberet eiusmodi curiis obligatos, vitandi oneris causa ad clericatum confugere. Idem edictum reperit An. 326. idque his verbis concludit: *Opulentos seculi necessitati subire oportet, pauperes Ecclesiarum diuitiis sustentari. Utinam pecuniæ inhiantes tanquam fuci inutiles iusta repulsa à melle Dataria Apostolica accerentur.*

SIGNVM VII.

Beneficia Ecclesiastica seu sacerdotia plura nolle occupare.

Platina.

1. Calistus III. Pont. dum Episcopus esset et Cardinalis beneficium aliquod in commendatione nunquam acceptauit dicens se sponsa & quidem virgine contentum esse, hoc est, Ecclesia Valentina.

2. de Confid.

Bernar. ad

Rubertum:

Quid tibi

blandiris

de dispensa

tione cuius

conscientia

reneretur di-

uina sen-

tia ligata.

2. S. Bernar. Eugenio Pontifici scribens: *Non sum, inquit, tam rudis ut ignorem vos positos dispensatores, sed in edificationem non in destructionem: necessitas urget excusabilis est dispensatio, ubi utilitas prouocat dispensatio laudabilis est, utilitas dico conscientia munis non propria. Nam cum nihil horum est non placet longe noster fidelis dispensatio, sed crudelis dissipatio est.*

Ex his Diui Bernhardi, verbis Thomæ

Campegius Episcopus Feltrensis intra statu suo
de pluralitate beneficiorum infert: Ne sibi dispen-
sati blandiantur propter superioris auctoritatem
quoniam etsi curi sint quoad militantem Ecclesiam ne
desuper molestantur & ne poenas incidant iuris positivi,
non tamen ipsi, nec dispensans tanquam infidelis dispen-
satori sunt in foro conscientie, hinc D. Albertus
cuidam Canonico Coloniensi ex curia cum
dispensi. Poteras ire in infernum sine licentia, nunc
licet cum dispens. (in plur. benef.)

3. An. Christ. 1238. Luterie disputatum fuit
authore Gulielmo Episcopo de plura sacerdotia
obtinendis, & tandem decretum determina-
tum ac constitutum, ut nemo nisi vni praeesset,
nisi lethali noxa se vellet obstringere, seu nemi-
nem sine periculo peccati mortalis duo benefi-
cia posse tenere, quorum alterum sufficit ad su-
stentationem.

4. Scribunt contra pluralitatem beneficiorum
Calixtus, item Dionys. Carthus. Guilielmus Per-
aldus (vel de petra alta) Episc. Lugdun. in summa
se vit. & vit. to. 2. tract. 4. de auaritia, c. 11. & multi
alii. Prohibet eandem concilium Trident. sess. 24.
can. 17. quod utinam Clerici aureis litteris descri-
berent & observarent. Recte enim Picus mirad.
in ep. Magna insania Evangelio non credere, cuius ve-
ritatem sanguis martyrum clamat, Apostolica resonat
vires, prodigia probant, ratio confirmat, mundus re-
flectitur, elementa loquuntur, daemones confitentur. Sed
longe maior insania est, si de Evangelij veritate non
dubitas, vivere tamen quasi de eius falsitate non du-
bitas.

F

5. Con-

V. Langbo-
crucium de
vita & ho.
eccl. li. 4. c.

Annal
Francorū.

Naucterus.

S. Ber. Qui
non unus
sed plures
in benefi-
ciis est, non
unus sed
plures erit
in suppli-
ciis.

5. Contra eandem ambitiosam plurimum beneficiorum cupiditatem militant hæ rationes

1. ipsa cupiditas & affectus habendi plura est peccatum. Esaie enim 5. dicitur: *Va qui coniungitis domum ad domum, & agrum ad agrum copulatis*

*Cum infer
nus eorum
animas ab
sorbebit,
plura de-
siderare ces-
sabit.*

&c. nunquid habitabitis vos soli in medio terræ? quo

modo ergo non erit vix eis qui accumulantes beneficia beneficiis, & coniungunt dignitates ad

dignitates, & copulant etiam more auarorum negotiatorum minimas modicasque præben-

das maximis, ac si ipsi soli in medio Ecclesiæ viuere ac dominari deberent? Sanct. Chrysostomus

*ho. 14. in
ep. 1. ad
Cor.*

ait: *Nullum malum Deus fecit, sed omnia bona, quoniam bona etiam sunt pecunie, sed*

demum si in eos qui possident dominatum non conuer-

neant. Neque enim bona est lux illa qua non delet tenebras, sed eas auget. Neque eas dixerim diuitias quia

paupertatem non adimunt sed augent. Quare non sunt diuitie, sed pauper animus qui diuitias conuertit in

*Rom. 12.
1. Cor. 12.
Eph. 4.*

paupertatem. 2. Est contra ius naturæ, quod vni membrum habeat locum in diuersis corporibus

ergo vnus Ecclesiæ minister in diuersis Ecclesiæ membris esse nequit. 3. Eidem iuri naturali

pugnat quod caput vnius corporis sit membrum alterius, ergo prælati vel caput vnius Ecclesiæ

non potest esse manus, id est canonicus vel clericus in alia. 4. Nihil magis natura abhorret quam monstrum: at res monstruosa est, cum

qui in vna Ecclesia debebat esse caput, vel corpus, residet & officium explet in alia, atque

priorem priuat capite, cum eodem tempore in diuersis locis esse non possit. 5. Ius Pontificis

cum seu Iura Canonica passim prohibent plu-
 ralitatem beneficiorum, capite Sanctorum di-
 stinctione septuagesima, & quaestione prima
 capite Clericus, &c. 6. Ius Caesareum seu le-
 ges civiles improbant ut quis duas militiae prae-
 fecturas simul habeat. (qui militare non pos-
 sunt, l. his quidem, &c.) 7. Quid rationi na-
 turali magis aduersum quam vnum varia Ec-
 clesiae stipendia in variis & distantibus saepe lo-
 cis, & quibus varia incumbunt onera in se su-
 scipere? Cum nulla Resp. humana suos iudi-
 ces, consules & alios officarios stipendiis in
 absentia frui & vagari permittrat, & nullus in
 sua quantumvis ampla & ditissima domo vni
 ministro absenti salaria plurimum persoluat cur
 sola domus Dei, Ecclesia Sancta, suo priuatur
 ministerio? Cur per hanc inordinationem
 multorum alit accipitres, educat canes, saginat
 equos, nutrit lenones ac adulescentes patrimonio
 Christi dilectissimi sui sponsi quod flagellis,
 alapis, effusione sanguinis acquiunt? 8. Mul-
 ta ex hac pluralitat. benefic. sequuntur incom-
 moda & absurda: Vnus qui vix vnicum offi-
 cium (propter quod datur beneficium) potest
 perficere nec rebus eius necessariam curam
 impendere, plurimorum sibi vendicat stipen-
 dia, quae multis literalis, vitae puritate ac bonae
 famae testimonio pollentibus viris abunde pos-
 set sufficere, si aequa fieret distributio. 2. Qui
 in diuersis distantibusque locis possident bene-
 ficia, eos necesse est vagari & saepe us huc atque
 illuc discurrere, redire colligere, negotia percurare
 F 2 nunc

*In vet. test.
 leuita qui
 capiebat in
 Bethlehemi
 non pote-
 rat capere
 in Hierusa-
 lem.*

*Cultus di-
uinus po-
tius erat
augendus.*

nunc hic nunc illic aliquo tempore residere, qui
diuagationem corporis sequitur morum disso-
lutio & animi inconstantia. 3. Deus priuatus
debito cultu, & obsequio quod sibi à pluribus
impendendum erat. 4. Numerus ministrorum
Dei Ecclesiæ minuitur, dum idem plura occu-
pat ministeria, sicut autem cœlum ornant stellæ
sic Ecclesiam splendidiorem reddunt personæ di-
uinum ministerium puto corde, morum grati-
tate, animi alacritate, ac mentis deuotione, non
voce exequentes & fructus labiorum suo-
rum altissimo reddentes. 5. Detrahitur honor
& commodis Ecclesiarum. 6. Hospitalitas debi-
ta non obseruatur. 7. Iura & libertates Ecclesi-
arum perduntur & negliguntur. 8. Ruinis paten-
t ædificia quæ magnificentia maiorum extru-
ta. 9. Cura animarum negligitur. 10. Viti-
orum semina sibi fomentum præbetur. 11. Voluntas testi-
torum & fundatorum defraudatur, seu, sicut
uorum multi quibus hæc stipendia distribu-
berent condignis præmiis seu sustentationis
stipendijs, ita defuncti suis suffragijs & ipsi fu-
datores subsidijs à se intentis priuantur atque
ratione violatur iustitia, frangitur fides, com-
mittitur fraus, animæ defunctorum à pœnis
dius liberantur, à cœli gaudijs diutius suspen-
duntur, ac per hoc tota cœlestis curia lætitia
de eorum habent præsentia, spoliatur. 12. Multi-
gna hinc oriuntur scandala, cum multi patrimo-
nio pauperis Christi impinguantur, increpantur
dilatantur.

S. Antonius ait: Querere aut etiam recipere

male plura beneficia quam Cardinalis status, vel necessitas, vel decencia exigat, peccatum esse, propterea quod hoc nihil sit aliud quam auferre iis qui egent, imo non modo venari superfluas opes, sed etiam oblatas admitte-
ri putat esse culpam.

Aluarius Pelargus ait peccari à Cardinalibus cū nimis dilatant redditus occupantes multa beneficia, deuorantes stipendia multorum ministro-
rum. Quod enim multorum esse debet vni non est accumulandum, licet quo quisque altiori in statu est eo maioris illi sumptus sint conceden-
di.

S. Hieron. in c. 22. Eccl. asserit eos auare sectari lucra, qui nequaquā illo sunt cōtenti, qui seruiūt altari viuunt de altari, sed postquam ad ministerium Diuinae accesserint Crēsi diuitias congregant.

Paulus Curtius iustum volumen de Cardinalatu scripsit ad Iulium II. in illo inter cætera col-
legit viginti rationes cur omnium Cardinalium redditus debeant esse æquales. Quisnam autem modus Clericorum redditibus statui debeat re-
linquendum est sapientum arbitrio qui tum di-
gnitate tum dignitatis oneribus perpensis id æ-
stimant atque decernant. Tantum illud maneat
abundantiam quæ iustos & rectos limites exce-
dat peccatum esse.

Eheu quam multi sunt qui licet multis bene-
ficiis Ecclesiasticis sint non ornati, sed onusti,
ut adeo tamen magno ære alieno obruti sunt,
ut collati cum ijs qui vnico beneficio sunt con-
tenti pauperrimi, miserrimi, & mēdicitati proxi-
mi mihi esse videantur. Cum aliquando vnum ex
huius-

huiusmodi Metaphysico hominum genere amice hortarer vel potius ab ipso peterem, ut ratione optimi quod possidebat sacerdotij (si noller propter alia tua beneficia & officia) ad minimum deus dominicis rem diuinam veller peragere, adderemque, me, cum idem sacerdotium per alium me infcio & inuito pro me Romæ esset impetratum, omnium primo quasiuissse & legisse foundationem istius beneficij, cumque ex ea didicisssem me illud sine vulneribus consciëntiæ obtinere posse, Bullam, ut vocant, summi pontificis ab omni mora Dominis qui eam impetrarant retinuisse (licet monitus essem ut aliquem ex cognatis eo beneficio ornarem) doleo, & ex animo doleo, tum sacerdotem Dei altissimi mihi laico nihil aliud respondisse quam, foundationis istius limas esse antiquas. Nam si antiquæ, certe illis satisfaciendum est, non enim propterea, sunt antiquatæ.

SIGNVM VIII.

Ad beneficia Ecclesiastica indignos non promouere.

v. locum de
ordinib. sa-
cris.

Militēs qui parati sunt ad omnia bella ne dijudicant sintne iusta & ratione susceppeccant, sic & illi qui ad honores, ad gradus ad ecclesiastica beneficia promouent indignos, eos de quibus non satis eis constat an sint digni. Quod enim per se iniustum est, tum multo est iniustius cum alij digniores excluduntur.

SIGNVM IX.

Beneficium esse in proximum.

Beneficētia Clericus prope accedit ad Deum
cuius natura est semper benefacere. Est autē
beneficētia in proximum duplici in genere, vna
quæ pecunia & subsidio rei adiuuat, altera quæ
opere impenditur, vt dando consilio, eripiendo
ex periculis & aliis huiusmodi factis S. Ambr. ait.
Sciopleroque sacerdotes quo plus contulerunt *2. de off. cō.*
plus abundasse. *15. 16.*

SIGNVM X.

Benignum esse.

S. Paulus vult Episcopum esse benignum, non
iracundum, non percussorem, (hoc est, ait Tit. 1.
Ambr.) manus improbas ad eadem non habeat, *1. Tim. 3.*
& suspicionibus prauis minime percutiat cōsciē- *li. de digni.*
tias aliorum: ab alijs illatas patienter ferat iniu- *sacerdotali*
rias, vt mentis modestiam cunctis hominibus
tranquillam demonstret & firmam patientiam
cunctis ostendat) & non litigiosum (id est, ait
idem Ambros.) Ne per eandem linguam, per
quam laudes refert D E O, & diuina libat sa-
crificia, litium venena proferat, quia non de-
cet de ore Episcopi benedictionem simul &
maledictionem egredi, ne per eandem linguam
qua D E V S laudatur homo maledicatur,
F 4 quia

quia non potest de vno fonte dulcem & amarum
producere aquam.

lib. 3. de Sa-
cerdotio.

2. S. Chrysostomus docet Episcopum debe-
re esse ab omni iracundia & furore alienum. Hec
in synodi, inquit, ingenio pradi, qui ad contumeliam
viri, incommodum, molestum aliquod verbum grauius
excandescunt, ab Episcopatus cancellis, à sacerdotij clas-
sibus procul arcenti sunt. Nam Episcopum inedia mi-
me cruciari, extenuarique, tum eundem nudis pedibus
non ingredi, id certe nihil incommodabit Ecclesia vni-
uersitati. at vero agrestioris animi ferocitas furorque
tum domino possessori que suo, tum etiam proximorum
gentium calamitatum auctor saepe fuit. Atque ita qui
dem qui virtutes illas non prestant, nulla à Deo com-
minatio, at temere excandescendibus gehenne flama-
mas aternas Deus comminatus est.

SIGNVM XI.

*Bibliothecas instituere aut colligere, atque
de quasi ex armamentariis tela depro-
mere unde fidei hostes atque ipsa
peccata confodiant.*

1. **A**lexander Episcopus & martyr instituit
bibliothecam Hierosolymitanam. 2. Ro-
mani Pontifices Vaticanam, vti & alteram quæ
apud Canonicos D. Petri Romæ habetur.
3. Franciscus Ximenius Archiepisc. Toletanus
& Card. eam quæ extat compluti.
4. Clariss. ille Bessarion Romanæ Ecclesiæ

Cardinalis, patriarcha Constantinop. Bibliothecam graecam triginta millibus numerum aureorum empram Venetiis extruxit apud S. Marci eodem.

5. Cogitabat Sixtus V. Pontifex se patrem patronumque orbis Christiani, nullumque maius emolumentum in Ecclesiam posse redundare, quam è S. Patrum scriptis & rubricis ad haereses omnes conuellendas, neque ignorabat omnium sectarios in id incumbere ut veritatem suae sectae repugnantia dogmata studiose expungent, vel ab exemplaribus reiiciant. Bibliothecam instruxit tanta magnificentia in Vaticano loco quem Belvedere nominant, conuerso in eum vltimo antiquo theatro quod illic visebatur, ut omnem non modo eloquentiam, sed cogitationem superet. Ad hanc namque libros omnes intulit è priori loco, nouis auxit, deperditos restituit & marmoream in ea tabulam quae hanc inscriptionem refert appendit: Sixt. Pont. Max. Bibliothecam Apostolicam à sanctiss. prioribus illis Pontificibus qui B. Petri vocem audierunt in ipsis adhuc fugienti Ecclesiae primordiis inchoatam, pace Ecclesiae redita Laterani institutam, à posterioribus deinde in Vaticano ut ad vsus Pontificios pacatior esset translatam ubique à Nicolao V. auctam à Sixto IV. insigniter excultam quo fidei nostrae & veterum Ecclesiae disciplinae rituum documenta omnibus expressa & aliorum multiplex sacrorum librorum copia conservarentur ad puram & incorruptam fidei veritatem perpetua successione

F 5

in

*V. in appa-
ratu sacro.
p. Ant. pos-
sessori rer-
um Biblio-
theca.*

in nos deriuandam toto orbe celeberrimam, ei loco depresso, obscuro, & in salubri sita esset, aucto per amplo vestibulo, cubiculis circum & infra scalis, porticibus, totoque ædificio à fundamentis exstructo, subsellijs pluteisque directis libris dispositis, in hunc editum, perlucidum, seculubrem, magisque opportunum locum exultantibus picturis illustribus undique ornauit liberalibusque doctrinis & publicæ studiorum utilitati dedicauit,

*Bibl. Alexandrina
à ptolemaeo
philadelpho 70. volu-
minum
millibus
ditata est.*

6. Cum Ioannem II. Episcopum Hildeshemensem in Bibliotheca sibi commonstraret, rogantem aulici & Canonici in armatum optime instructum deduxissent hisce libris Episcopum, cum contra hostes defendendum esse dictum, ait, apegæ inquit talem Bibliothecam, nec viam meæ instituto nec moribus cōgruentem, statimque relicto Episcopatu ad priuatam vitam rediit non multo post Augustæ Vindelicorum factus Episcopus, ubi inter libros, quibus Bibliotheca illa munifice instructa est, tranquille vixit.

SIGNVM XII.

Blasphemos dignis pœnis mactare.

*ho. r. ad
pop. Ant.*

*De pœnis
blasph.
V. Thantu
vind. dio.*

Sanct. Chrysostomus ad hoc hortatur etiam quemuis Christianum, cum inquit: Si quem in publico & foro Deum blasphemantem audieris, accede, increpa & si verbera infligere oporteat, nec cuses: ipsius faciem alapa percutere, conterere os ipsius percussione manuum tuam sanctifica. Et si vlli accusaueris

& si in carcerem traxerint, sequere, & si iudex penas
pro tribunali reposit, dic cum libertate quod An-
gelorum Regem blasphemavit si enim Regem terra blas-
phemantes punire oportet, multo magis Deum contume-
lia afficientes commune crimen est publica iniuria, cui-
que volenti licet accusare. Discant & iudei & gentiles,
quod civitatis saluatores sint Christiani, & curatores,
& praesides, & magistri, & discant dissoluti, & perversi
quod Dei servos ipsos timere oporteat & si quid tale lo-
qui aliquando eligant sese vndique circumspiciant, ac um-
bras timeant anxiantes ne forte Christianus audiens
insiliat & vehementius puniat. Non audisti quid Ioan-
nes fecerit? Tyrannum vidit hominem nuptiarum leges
subvertentem & cum fiducia in medio fori dixit: Non li-
cet tibi habere uxorem Philippi fratris tui. Ego autem non
ad tyrannum te duxi, neque ad iudicem, neque pro nuptiis
temerarius, neque pro servus contumelia affectus, sed pro
furore in Deum aequalem castigare deposui, &c. Et: is
qui taliterum illud fodere, non pro reatibus suis tunc
accusabatur, integrum enim depositum reddidit
sed quoniam ipsum non multiplicavit, quoniam
non castigavit ceteros, quoniam argentum ad nu-
mularios non detulit, non increpuit, non corre-
xit proximos peccatores inordinatos, idcirco abs-
que misericordia in illas intolerabiles penas mit-
tebatur.

Mar. 6.
Luc. 3.

SIGNVM XIII.

Bona Ecclesiastica non alienare, nec consanguineis & propinquis deferre.

Quia res Ecclesiae ex propria natura alienari non
possunt cum humanae conventioni nullatenus sub-
ijciantur.

*Cōceditur
tamen cer-
tis urgenti-
bus casibus
necessitatis
maiorisue
utilitatis
alienatio.*

*Fulgos l. 4.
c. 3. Egnat.
li. 4. c. 3.*

*Successor
male alio-
nata possit
reuocare.*

ijciantur. v. li. i. septim. decretal. t. 7. c. v. constitu-
tionem Pauli II. & cap. 4. Paul. IV. cap. 6. Pij. IV.

I. Clemens IV. summus Pontifex factus Ann.
1265. ante Sacerdotium coniugatus Bononiæ le-
gum doctor atque professor, cum duæ eius filia
ex legitimo matrimonio susceptæ adhuc innup-
dotem ab illo pererent præsentî dignitatî pater-
næ conuenienter respondit, *Papam non habere fi-
lias, sufficere illis debere patrimonium totum illis reli-
ctum*, atque ita inanes dimisit, seu (vt ait P. Pla-
tus de Card. ca. 25.) alteri filia vt in monasterio
collocaretur 30. libras Turonenses, alteri vt nu-
beret trecentas numerari iussit, ea lege vt æqua-
lis conditionis, viro nuberet Nepoti nihil ipse
vnuquam dederat, sed Gallia Antistites in gra-
tiam Pontificis tres contulerant in eum Canoni-
catus, multis deinde roganibus vt aliqua eum
dignitate cohonestaret non modo nunquam ad-
duci potuit, vt illud faceret, sed eum etiam com-
pulsit & coegit, vt ex tribus illis beneficiis vnum
quod mallet retineret, reliqua resignaret. Ali-
quanto post obitum eius repertum est hoc Breue
ad nepotem Petrum Grossum in cœnobio Do-
minicanorum Barchinonensi: *Multis de nostra pro-
motione gaudentibus, nos soli sumus qui certius immi-
sitatem oneris experimur. Et ideo quod aliis gau-
dium, nobis metum subministrat & fletum. Sane, vt
scias qualiter his auditis debeas de habere, scire te vo-
lumus quod humilior solito debes esse. Neque enim quod
nos vehementer humiliat debet nostros extollere, ma-
xime cum honor huius seculi momentaneus sit, & sicut
ros transeat matutinus. Nec ad vos, nec fratrem tuum,
vel ex aliis nostris aliquem venire volumus sine nostro spe-*

ciali mādato, quia spe sua frustratus, si secus venire praesumeret, oporteret ut rediret confusus. Sed nec in sororia nuptiis gradum queras propter nos altiore, nec enim nos haberes propitios, nec in aliquo adiutores. Si tamen eam filio militis simplicis desponsaueris in tercentū libris Turonensibus tibi proponimus subuenire. Et si altera quaesueris nec à nobis denarium speres unū. Et hoc ipsum secretū esse volumus, & tibi & matri solummodo notum esse. Illud etiam scias quod nullum nullamque de sanguine nostro sub nostra sublimitationis obtentu iustari volumus, &c.

Ann. 1334.

2. *Benedictus XII.* Pont. nullum ex suis propinquis ad ullum Ecclesiae munus accersuit, solebat enim dicere, Pontificem non habere propinquos.

3. *Nicolaus IV.* Pont. in cognatos & affines ita semper affectus fuit, ut ijs nihilo se plus debere diceret quam cuius bono, itaque hoc quasi domestico vinculo expeditus eo facilius omnes suas curas in communibus Ecclesiae commodis curandis defigebat.

Ann. 1288.

4. *Laurentius Iustinianus* Patriarcha Venetus rogatus à consanguineo quodam non ita paupere ut pecunia eum iunaret in filiae dotem, respondit Considera quæso frater, si parum dederō non est quo opus habes, si multum, defraudauerō multos ut vni satisfaciam, & præterea quidquid illud est quod est ad cibos potius pauperū quā ad inter-

Hoc est publica non privata commoda querere.

Publica priuatis anteferenda bonis.

5. *Euectus* erat sacerdos quidam præter omnem expectationem ad Episcopatum. Affines tā inoperta eius fortuna exultantes non magis officij causa quam emolumentī spe ad congratulandum

landum confluebant. hic nepotem, ille patrum
 alius sororium se esse, dictitantes ille, vero ab illo
 serio perquirens quot annos nati essent, cum ex
 tem singulorum obseruasset: Et quid hoc mon
 est, inquit, trium dierum spatio tot mihi natos esse, qu
 nudius tertius à nemine vestrum agnoscebar? Caterum
 Episcopi amici esse velitis, qui sacerdotis esse renuiss
 sic habetote, sacerdotem vestro destitutum auxilio du
 n expe ad Episcopatum promotum esse, Episcopum ven
 Melchisedechi exemplo absque patre & matre satum
 nullos priuatos agnoscere amicos, nec pietati religio
 que consecrata bona in consanguineos transfusurum.

6. *Urbanus VII.* Pont. pecuniam quam Cardin
 lis parsimonia & moderatione sua collegerat
 propinquis (quos multos & tenues habebat) le
 virginibus collocandis reliquit.

7. *Adrianus VI.* Pont. difficulter cognatos ad be
 neficia prouehabat, non quia eis candide non fa
 ueret si idonei fuissent, sed quia, vt dicere solebat
 edificari Sion in sanguinibus noller, hoc est, quia
 sacris respicere necessitudines natura noller, r
 quæ ibi locum non haberent. Quinimo in ijs et
 iam in paribus dotibus, aliorum potius quàm suo
 rum rationem habiturus videbatur proinde le
 teris magnatum quorundam inferioris Germ
 nia sollicitatus vt quædam propinquum suum ad
 lescere & forma & ingenio præstantem, qui tum
 magister philosophiæ creat studia altiora Lou
 nij sequebatur galero Cardinalitio ornaret, ne
 quaquàm voluit. Patruelis filiū, ait P. Plar, in Sen
 Gymnasio literis studentem, quod non vocatum
 Romam venisset confestim meritorio equo in
 poli

de offic.

Card. c. 15.

positum remisit, & alios satis arcta affinitate con-
iunctos qui ex Germania ad eum accurrerant,
cum singulis sagum laneum & mediocre viaticū
donasset, pedibus item, vti venerant, reuerti
iussit.

8. *Cælestinus V.* vt narrat Aluarus cum audis-
set fratris filium in curiam venisse eijs statim ius-
sit, & cum multi Cardinales deprecatores se in-
terposuissent, multo labore & præcibus hoc ad
summum impetrarunt, vt ei simplex ac tenue
quoddam beneficium concederet quo accepto
statim ille remissus est domum.

9. *Marcellus* Pontifex factus neminem suorum
Romam venire passus est, ne fratrem quidem A-
lexandrum, cuius etiam filios duos quos ipse Ro-
mæ educabat à nemine saluari, raro in publicum
nec nisi ad sacrum fere audiendum prodire per-
misit. Narrat etiam Onuphrius, qui fuit ei, fami-
liarissimus, eiusq; intima consilia norat, fuisse ei
deliberatum & fixum tantum fratri eiusque libe-
ris largiri quantum nobili alicui eo loco nato
habere conueniret, non tamen vt ultra priuatam
conditionem se efferrent, nec ad vilam prouehe-
rentur dignitatem, imo vero de Ecclesiæ fructi-
bus ne aliquid donare constituisse, nisi ex
Cardinalium omnium sententia.

Quia S. Vdalricus Episcopus Augustanus A-
dalberonem nepotem suū in successione studuit
promouere per visum ad Dei tribunal raptus di-
dicit se ob hoc studium erga nepotem ad purga-
torum esse condemnatū (seu pœnis purgatorijs
manci-

lib. 2. de
planctu
Eccl. ca. 15.

Td. 10. ann. mancipandum. Plane vnus duntaxat Iesu Christi
Ch. 971. filij Dei (ait Baron) fuisse in diuinis scripturis le-
Ioan. 14. gitur gloriatio: *in me nō habet quicquam* (princeps
mundi.) Reliquorum vero (eiusdem Iesu Christi
filij Deigenitrice Maria excepta) etiam ipsorum
1. Ioan. 1. Apostolorum vera est, confessio: *Si dixerimus*
3. Reg. 8. *quoniam peccatum nō habemus ipsi nos seducimus.* Nō
est homo quamuis sanctissimus qui non peccet
licet aduersus peccata bellum iurauerit sempiternū,
ea detestans, damnans, cauēs, fugiēs, abominans,
infectans, ac puniens. Fallax diabolus antiquus
hostis, decipiendi arte versutus, quos aperte
to Marte frustra se aggredi posse cognoscit, de lo-
ge, specie ostensa recti, fallere sanctos nō frustra
Nota qui- laborat. Ecce tibi sanctissimus Vdalricus anno
bus armis natus 81. & proxime moriturus, ablegare cupiens
diabolus secularia à se negotia quibus semper carere de-
pugnet cō- re rebus diuinis mancipatum monet Apostolus
tra sanctos. dicens: *Nemo militans Deo implicat se negotiis sa-*
2. Tim. 2. *cularibus, tantumq; sibi & Ecclesie vacaturus,* qui
rens cui illa refundat, nepos in mentem venit, nō
putat abique instinctu diuino f. Etiam quod potest
laboriosam illam (ad limina Apostolorum) peregrina-
tionem assiduis precibus ad confessionem
Apostolorum Romae faciendum perijisset. His ac-
cedebant nepotis ipsius virtutes quibus ipse fuit
alumnum imbuerat. De eo namque auctor vita-
ca. 24. S. Vdalrici testatur, fuisse doctum, in seruitio Deo
studiosum in bonis operibus strenuum, in di-
cendo eloquentem, in donando largum, com-
patientem aliorum molestijs, ad mileros suble-
uandos festinum, atque multis virtutibus

mulatum. An non tot tantisque pollens virtutibus, etiam si fuisset extraneus, erat ab eo successor oprandus & dum vliueret coaptandus? eo-
 que magis quod cum Reges manus iniecerint in Episcopatus, saepe contingeret è militia sæcula-
 ri, militantes inquam in Palatina militia sese ob-
 trudentes in Episcopos eligi. At laudauerit ista
 homo, atque iuste probarit, adeo autem impro-
 bari & punita admodum seuera fuisse scimus
 in primis Adalberone morte repentina ex hac
 vita subducto, ipsi vero Episcopo non nisi expia-
 to peccato digno sanctorum consortio iudica-
 to.

At ubi culpa dices, quam necesse est precede-
 re poenam? nouit eam ipse cum ante diuinum il-
 lud terrificumque tribunal vocatus audiuit eam
 quam & ipse in se reuersus astantibus patefecit,
 dicens: *Quia secundum desiderium suum consensie-*
ram ei, noluit me impunitum in suum recipere con-
sortium. Quibus indicatum est, non spiritus,
 sed fuisse carnis illum impulsus, ut nepotem
 ad potestatem eligeret successorem seu sibi surrogaret, illo
 perorante, obnixaque petente, & à viro san-
 ctissimo & timetandem assiduus precibus extorquente,
 his ac quem ex hoc aestimare debuisset indignum, dum
 ipse illud peteret, quod refugit omnis dignus. Po-
 terat tentissimum diaboli solum est, amor affinium,
 quo etiam sanctos appetit, quia *nemo carnem* Ephes. 5.
in diuina odio habet sed nutrit & fouet eam. Eam au-
 tem pie odisse nos debere monuit Dominus si-
 cut *Luc. 14.*
subleues suos seque ad bellum gerendum aduersus Matth. 16.
eos gladium ministrasse testatus est, adeo ut
 G euadat

euadat, nemo nisi qui eos non sibi propinquos
sed inimicos esse intelligat, & in eos, ut in hostes
arma spiritualia compareret, quibus non obstitit,
profit, eoque remedio se suoque; lucretur, per
vero se cum suis, quibus indulgear.

Regula Canonorum ipsis in Concilio
quibusque præscripta, ait, cap. 116. Res Ecclesie
sunt fidelium, pretia peccatorum & patrimoniorum
perum; fideles namque fidei ardore & Christi amore
censo ob animarum suarum remedium & celestium
tria desiderium suis propriis facultatibus sanctam
pletem fecerunt Ecclesiam, ut his & milites (miles)
Christi alerentur, & Ecclesia exornarentur, pauperes
res recrearentur, & captiui pro temporum opportu-
tate redimerentur. Quapropter vigilantia ac
cura providendum est, his qui eius facultates ad-
ministrant, ne eas in suos solummodo usus conuertant
&c.

Magna certe est dementia, magno suo dam-
alijs utilitatem comparare, & quidem suo
tuali damno, eoque æterno, utilitatem cog-
emere temporalem & breuem. Recte ergo
Hieron. Moses cum posset successores principum
filios suos facere & posteris suam velut heredi-
tariam relinquere dignitatem, non hoc tamen
legit, sed Iosuem ex aliena familia, atque etiam
aliena tribu, ut disceremus has dignitates non
guini deferendas, esse sed vitæ, &c. Et Conc. Carth.
3. statuit ut quæ Episcopus vel quæ Clericus ex
pere ditior factus emisset ex bonis Ecclesie
Ecclesie cederent, nec illo in quemlibet quo-
titulo transferendi eidem facultas esset.

In c. 1. ad
Tit.

Cap. 49.
Ecclesia si-
bi vendica-
bit quæ Cle-
ricus ex re-
bus Ecclesie
bona qua-
libet.

Adhæc est communis sententia (ait Binsfeld. in Pastoral. c. 13. p. 4.) Doctorum Clericos habentes Ecclesiastica beneficia, si fructus honestam & dicentem sustentationem excedentes expendant in viis profanos aut illicitos, & ad delicias, voluptatem, aut pastum, aut ut consanguineos & amicos ditiores reddant, aut augeant, si notabilis sit excessus mortaliter peccare.

*Quidquid
habent Cle-
rici paupe-
rum est, V.
Binsfeld.
Concl. 8.
1. de off. c. 3.*

S. Ambros. ait ad Clericos: Melius est, ut ipse tuis sumptibus quibus pudor est ab aliis sumptum deposcere, non tamen ut illi ditiores fieri velint ex eo quod tui conferre potes in opibus: Neque enim propterea te Deo dicasti, ut illos diuites facias, sed ut tibi vitam perpetuam fructu boni operis acquiras, & pretio miserationis peccata tua redimas, putant se parum postere, pretium auarum bonum vitæ tuæ fructum adimere contendunt, & accusant quod eos diuites non feceris cum te velint æternæ vitæ mercede fraudare.

Canon Apostolorum 37. est: Omnem negotiorum Ecclesiasticorum curam habeat Episcopus, & ea, quæ Deo contemplante, dispenset, nec ei liceat ex eis aliqua omnino contingere, aut parentibus propriis, aut Deo sunt condonare. Quod si pauperes sunt tantum pauperibus subministret, ne eorum occasione Ecclesiæ depraudentur.

Etiam Concilium Tridentinum interdicat, Sess. 25. c. 1. de reform. ex redditibus Ecclesiæ Clerici consanguineos aut familiares suos augere studeant, & iuvet, ut omnem humanum erga fratres, nepotes, propinquos, carnis affectum, unde multum in Ecclesiâ malorum seminarium extat peccatus deponeret.

G 2

Potest

*Copiosius
hac P. Plat.
de off. card.
c. 24.*

Potest tamen Clericus de bonis Eccles. & re & dotare sororem aut consanguineum quod eget, & non habet aliunde, imo & filias quando aliunde non habet, in quo tamen de feruare moderationem. Cum quanto timore na Ecclesiastica sint distribuenda, cum quoniam periculo possideantur & congregentur, ac quoniam maximo discrimine salutis propriæ & alienæ morte relinquantur, de eo consule Scholastici Theologi disputant & accurate tractant hanc quæstionem, an qui Ecclesiasticis suis fructibus fruuntur eorum fructuum ac prouentuum sint domini, an vero usus tantum eis sit conce- Certe si dominium non habent nihil sunt quam administratores qui non possunt abut sum ad libitum profundere, aut cui volunt, erogand sed ut rem alienam caste sobrieque dispensatis, m vero dominium habent, tamen ea quæ vitæ tui superflua sunt in pauperum alimenta di oportet, cum ad huc finem redditus sint tuti. Non solum autem cum extrema occur- cessitas (hæc enim vel sæculares ipsos obli- sed simpliciter in egestate pauperibus sub- oportet. Fas igitur non est ista superflua ad suas vel suorum diuitias cumulandas, rum statum augendum & promouendum. Urbanus Pont. Res, inquit, fidelium qua- runtur non debent in alios usus quam Ecclesia Christianorum fratrum vel indigentium conuer- vota sunt fidelium, & pretia peccatorum & pauperum. Quare pro certo habendum est se omnino clericum sine magna culpa ex

fisticis opib. propinquos suos locupletare. Quo
 circa S. Anton. *Non thesaurizent, inquit, nec tribuat* c. 2.
con sanguineis plusquam indigent, & plusquam eis con-
grui. Andreas Barbatius in libro quem scripsit ad
 Bessationem Card. sentit, quidquid Cardinalis ac
 quirit ex Cardinalatu acquiri Ecclesiae, nec dona-
 re posse nisi exiguam partē. Quod si ex ea pecu-
 nia emerit bona, illa bona Ecclesiae deberi, imo
 vero si in ipso paterno solo edificaret, non tantū
 id quod edificauit, sed etiam solum ipsum Eccle-
 siasticis succedere. Addit hoc eo certius esse si quis eo tē-
 pore quo ad Cardinalatum prouectus est nō ha-
 buerit propria bona, si vero dubiū sit an habuerit,
 sunt autem praesudicium esse pro Ecclesia. Disputat etiā
 summus Pontifex concedere possit Cardinali
 ut, erogandi facultatem de rebus ex Cardinalatu que-
 rentis, multa q; adfert cur non possit, quia cum hac
 & vita bona Ecclesiae sint, non debet ea suo iure priuari,
 ita ut si concedat, ita intelligi debere ad pias so-
 cietates & ad eleemosynas faciendas, siue ad
 occurrēdum benemeritos, non autem ad lo-
 cupletandos propinquos.

Extat Canon ex Synodo VII. *Quisquis Episcopus* C. *quisquis*
quid transfulerit extra Ecclesiam irritum sit. Non li-
 cet, autem ei fraudare quicquam ex illis, vel cognatis propriis
 bonis, quae Dei sunt. Quod si pauperes fuerint ut pau-
 peribus largiatur, sed non sub horum occasione quae sunt
 Ecclesiae defraudentur.

Concil. Toletanum (d. 89. c. Deut.) *Quicumque* Vt paupe-
Episcopus aut sanguine propinquis, aut personis qui- ribus parti
bus, sine favore sibi coniunctis, talia lucra commendare culam ali-
Episcopus irritum sit, & per annum excommunicatio- quam liceat
ni sub- dare.

ni subiaceat. Et (cap. peruenit, l. q. 3.) Quicumque
Episcopus decimas & oblationes laicis confert, & fami-
lis, vel, quod grauius est, consanguineis, inter maxime
hereticos & inter Antichristos, non minimus ha-
tur. Concilium Tridentinum, vult vt si eodem
gnati pauperes sint ij, vt pauperibus distribu-
tur.

1. de off. c. 30 Certe pauperes cognati etiam aliis pauperibus
proferri & possunt & debent. S. Ambrosius
vt nec deferantur cognati cum opus est, nec
detur quam opus sit. Est etiam illa, inquit, proba
liberalitas, vt proximo: seminis tui non despicias
cognoscas. Cum autem graui tuo damno ex bo-

Necessaria Ecclesiae aliis benefaciat Clericus, videndum
vita. subleuetur necessitas, non vt expleatur cupi-
Necessaria tas.
persona.

Potest subuenire cognatis, non solum
non habuerint vnde viuant, sed etiam si non
buerint, vnde decenter viuant & conuenienter
loco & conditioni suae, modo in eo ipso quo
gentibus suis benigne fecit, meminere non
tural amore propinquitatis duci ad benigne
ciendum, sed studio Christianae charitatis. Neam
qui hoc naturae duntaxat affectu impellitur, non ob
dit meritum apud Deum. Potius igitur, quod hoc
facit faciat ex vera charitate, vt sit vera eleemo-
na, ne diuina mercede frustretur.

4. de conf. Sanctus Bernhardus de Cardinalib. loquens
Qui, inquit, non de dote viduae & patrimonium
crucifixi se vel suos ditare festinent. Viduam vocatus
Ecclesiam, quasi orbam suo sponso Christiane

qui in cælum abiit, eius autem dotem, facultates, quibus illa instructa est, quas etiam patrimonium Christi appellat, quoniam hæc quoque bona Christi sanguis adeptus est: ideo *Hom. Ecce* ut sic idem Sanctus Bernhardus: De altari, inquit, nos reliquit, non superbiat, non luxurietur, denique non datur, nec, contra sancti cuiusdam plane dignam omni acceptione sententiam, ex clericali ditior fiat. Non sibi de bonis Ecclesie ampla palatia fabricet, nec loculos inde congreget, nec in vanitate aut superfluitate dispergat, non extollat de facultatibus Ecclesie sanguineos suos, aut neptes (ne filias dixerim) nutru tradat.

Sanctus Hieronymus: Amico, ait, quippiam cupere furtum est, Ecclesiam fraudare sacrilegium est, ac episcopo quod pauperibus erogandum sit & esurientibus solum plurimis, vel cautum esse aut timidum, aut, quod si non peritissimi sceleris est aliquid inde subtrahere omnium venientiarum crudelitatem superat.

Si quis sibi ipsi totum mundum acquireret, animam vero perderet, stultissimus esset ac denique mentissimus. Quanto ergo dementior, qui patris. Neam perdit, aut periculo perdendi, se exponit, ut non ob suam, sed ob alienam vilitatem? Nonne hoc faciunt etiam illi qui beneficia sua mature eleemosinæ cognatis, ut de manu in manum transferantur, nec unquam ex illo domo exeant, ut loquitur Psalmo dicitur: *Hæreditate possideamus sanctuaria patrimonium Dei.* Boni certe Clerici despiciunt penam votivus propinquos, quos sciunt DEO mihi Christum esse charos & laudant promouent-

Epist. 43.

In Euang.
hom. 38.

que duntaxat Deo acceptos Greg. Naz. in testimonio Alypianam Gorgoniae sororis suae filiam mulierem frangi esse ait, sibi que ob id charissimam praedicat, despectis reliquis eius duabus sororibus Eugenia & Nonna iuxta illud Phil. 14. *Ad nihilum deductus est in conspectu eius* (viri boni) *malignus*, timentes autem Dominum glorificati. Sanctus Hieronymus sororem suam virginem lapsam, sed ad poenitentiam reuocatam esse. Chomatium & collegas scribit S. Greg. Papa lapsa Gondiana virginis amicitiae suae ad populum pro concione agit.

SIGNVM XIV.

Bona ex rebus Ecclesiae quae sita in pauperes erogare.

Epist. 2.

Hier. 12.

Cum reddita pace Ecclesia ubique bonis afflueret, complures ex ijs, qui eadem ministrabant pietatem conuertentes in quiescentem, tepescente in eis sanctitatis vitae studio vel cura pauperum frigefcente, colligendi & uitias tantummodo ardore flagrant, agrum agro iungentes & domum domui copulantes hos plane fugillat S. Hieronymus, hos utique ueat admonet Nepotianum, cum ait: *Obsecro & repetes iterumque iterumque monebo, ne officium clericus genus antiquae militiae putes, id est, ne lucra saeculi Christi queras militia, nec plus habeas quam quando christianus esse coepisti, & dicatur tibi, clerici eorum non praesent*

rint eis. Nonnulli enim sunt ditiores monachi quam fue- Ecclesia
rant seculares, & Clerici qui possident opes sub Christo ingemiscit.
paupere, quas sub locuplete & fallaci diabolo non habue-
rant, ut suspiraret eos Ecclesia diuites quos mundus tenuit
ante mendicos. Et: Negotiatorem Clericum & ex inope
diuitem, ex ignobili gloriosum, quasi quandam pestem
fuge. Cum vero ad eiusmodi negotiatorum po-
tius dicendorum quam Clericorum auaritiam
compescendam segniores essent Episcopi legis
vindices, & ipsi interdum eodem morbo lāgue-
rent, merito Episcopus Romanus ad vendicandā
eiusmodi ex bonis Ecclesiæ partas ac male con-
gestas opes per provincias consuevit mittere ex-
actores, quos nominant collectores de quorum
importuna exactione cum multi querantur ait
Baron. hoc facile vitabunt, & prudenter arte de-
ludent qui bona Ecclesiæ quæ supersunt non cō-
gregarint, sed in pauperes erogarint. Habitan-
tes enim in terra falsuginis (pauperes) clamorem nō
audient exactoris. Lutherus autem edidit. Anno
1523. libellum quo principes prophanos horta-
tur ut omnia bona Ecclesiastica ad se trans-
ferant & in suos vsus conuertant. V. Tho-
mam Bozium de signis Eccles.

tom. 1. lib. 12.

ca. 13.

Hæc Barð.
to. 5. Anno
Christi
397.

Lib. 39.

V. locum de
Eleemosy-
na.

G 5

S I-

SIGNVM XV.

Breuiaria quibus diuina laudes recitantur & lectiones sacrarum scripturarum ac vita sanctorum siue earum commemorationes continentur, tanquam uxores spirituales ardentissime amare.

AD honestatem enim & munus proprium Clericorum pertinet vt multo amplius plebei vacent precibus iisque certis & secundum certa tempora distinctis. Nam & in veteri testamento, Leuitæ soli (qui typum nostrorum Clericorum gerebant) Psalmis decantandis vacabant vt patet ex c. 15. & 16. li. 1. Paralip. in testamento nouo (vt liquet ex c. 6. act.) Apostoli posthabita re temporalium solitudine orandi officium & cõcionandi sibi tribui voluerunt, Nos inquentes orationi & ministerio verbi instantes erimus. Sicut enim nõ omnium sed certorum Ecclesiæ Dei ministrorum est verbum Dei publice exponere populo, ita conuenit etiam certos homines sacros institui qui vacent publicis precibus habendis diuinoque officio celebrando. Si enim Respublicis certos asciscit milites qui pro tuendis vrbs manibus noctu diuque vigilent & excubent, cur non & spiritualis vel Ecclesiastica Respublica deligat sacros milites qui similiter nocturnis diurnisque horis vigilent & armis spiritualibus as-

fidua-

fiduarum precum incursum hostium spiritualium
 auerant? maxime cum Dominus ipse dicat: *Super Esa 62. v. 6*
muros Hierusalem constitui custodes tota die & nocte,
in perpetuum non tacebunt. Ad quæ verba scribit S.
 Hieron. Qui custodes (pastores Ecclesiæ) nec die-
 bus debent nec noctibus tacere, sed semper Domini cle-
 mentiam deprecari, ut grex illius & muri Hierusalem
 custodiantur & valentur eius auxilio. unde & ad eosdē
 custodes atque doctores sermo dirigitur: *O vos qui recor-* *V. locos de*
damini Domini, eiusque clementiam die ac nocte precib. *horis Ca-*
fatigatis cauete ne vnquam in ore vestro fileat oratio, *nonicis, &*
Hæc S. Hieron. *de Oratione.*

SIGNVM XVI.

*Calumnias non leuiter contemnere,
 nec præter modum reformi-
 dare.*

Nulla enim, ait S. Chrysost. res magis famam au- *Lib. 5. de*
 gere seu bonam seu malam quam vulgus incom- *sacerd.*
 positum, ut quod audire & eloqui temere soleat, nulla
 prorsus veritatis habita ratione. Si quis ob populi dicta a-
 nimio statim deiici cœperit, nã is nihil vnquã quod gene-
 rosam admirandumque sit parere poterit, siquidem mœ-
 stitia, itemque cura ac sollicitudines perpetuæ, animi
 vires maxime possunt prosternere.

S. Bern. Ego plagis conscientie meæ nullum iudico *Ser. de filio*
 accommodatius medicamentum probis & contumeliis prodigo.
 non est proinde quod permouear homuncio omni appro-
 prio dignus & despectione.

S. Aug.

2. Confes. c.

2.

Lib. 3. Ep. 9.

S. Augustinus Tu Domine semper aderas misericorditer fauens & amarissimis aspergens offensionib. omnes illicitas iucunditates meas.

S. Cyprianus: magis optamus & cupimus contumelias & iniurias singulorum clementi patientia vincere quam sacerdotali licentia vindicare.

SIGNVM XVII.

*Horas Canonicas quotidie religiose & cum deuota cordis attentione tanquam persol-
sum seruitutis sue persol-
uere.*

dist. 29. c.
fina.

IN variis Episcoporum Synodis variæ leges la-
tae sunt de diuino officio à Clericis certis horis
peragēdo. I. Synodi Toletanæ primæ verba sunt:
Si quis presbyter, aut diaconus, vel quilibet Clericus Ec-
clesiæ deputatus, si intra ciuitatem fuerit, aut in quolibet
loco in quo Ecclesia est, & ad quotidianum psallendū
officiū matutinis vel vespertinis horis ad Ecclesiam
conuenerit, deponatur a Clero, si tamen castigatus ve-
niam ab Episcopo per satisfactionem noluerit prom-
reri.

Cap. 131.

Patres Cō-
cilij aquisg.
prescrip-
se Canoni-
ce Regulā.

2. Regula Canonicis in Concilio Aquisgra-
nensi 1. sub Ludouico Imp. 1. anno Domini 816.
prescripta (quam nostra Cathedr. Ecclesia mo-
nast. habet manuscriptam) Srudeant, ait, summo-
re Canonici prædictas horas vigilantissima cura custodi-
re, & in his diuinum officium humiliter ac deuote persol-
uere. Mox enim vt datum fuerit signum festinato omni-

ad Ecclesiam conueniant, qua non pompatice aut inho-
 nelle, vel incompote, sed cum reuerentia & Dei timore cil.
 ingrediantur religiosissime illic standum & psallendum
 est. Omnes ab otiosis sermocinationibus auditum pariter
 castigant & lingua, in Ecclesia cum timore & veneratio-
 nestantes aut orent, aut cantet, aut legant, aut audiat. *secularium*
 Laudes Deo in communi persoluentes, pro suis populorū-
 que oblationibus viuunt, delictis Dominum exorent. De-
 bent quoque iuxta Apostolum primo omnium ab his fieri
 obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actio-
 nes, pro omnib. hominibus. Caueant etiam ne pro requie
 sibi in locis diuino cultui mancipatis concessa otio tor-
 peant, sed magis in persoluedis diuinis laudibus prom-
 ptiores ac deuotiores existant, & per hanc quietem bene-
 ciprantes ad eam quæ sine caret peruenire valeant. Qui
 vero has horas frequentare, & in his (vt dignum est) cæle-
 ste neglexerit officium persolvere digna inuectione corri-
 piatur, vt & ipse emendetur, & ceteri timorem haben-
 tes huiusmodi negligentia caueant. Qui segniter aut
 corde ad matutinum aut ad aliud quodlibet diuinum
 obsequium peragendum occurrerit, dignum est vt non cū
 aliis in choro sed omnium vltimus, aut certe (vt erubescere
 discat) in loco huiusmodi negligentibus a Prælati
 constituto stet, foris vero nullatenus remanere præsumat
 ne otio aut fabulis vacet, & à Dei laudibus penitus alie-
 nus existat. Psallentium in Ecclesia Domino mens con-
 cordare debet cum voce vt impleatur illud Apostoli (1.
 Cor. 14. v. 15.) psallam spiritu, psallam & mente. Quoniā
 quamuis vbiq. Dominum per potentiam, præsentiam,
 & essentiam diuinitatis nouerimus esse, præcipue tamen
 eum, cum diuino assistimus officio per gratiam nobis cre-
 dimus adesse, de qua re Beda venerabilis presbyter in ex-
 posit.

V. To. 3. C8
 Omnia fere
 collegia Ca
 non. nunc
 fundata
 sunt secun-
 dum hanc.
 Regulam.
 c. Tim. 2.

Preparat se
 ad diuinū
 officium huius
 militate
 & contri-
 tione. Ter-
 ribilis est
 locus iste
 vt canit
 Ecclesia.
 Conueniāt
 ad Ecclesiā
 antequam
 officium sit
 inceptum.
 Ca. 132.

posit. Euangelij Luca ita dicit: Non lateb, crebro Angelus
electis inuisibili adesse praesentia, ut eos vel ab hostibus
lidi defendant insidiis, vel maiori coelestis desiderij gratia
sustollant, Apostolo testante qui ait. Nonne omnes admi-
stratorij spiritus sunt? &c. maxime tamen Angelici spiritus
nobis adesse credendi sunt cum diuinis specialiter in-
cipamur obsequiis, id est, cum Ecclesiam ingressi vel in
lectionibus sacris aurem accommodamus, vel psalmodiam
operam damus, vel orationi incumbimus, vel etiam missarum
solemnia celebramus, vnde ait Prophetas: in conspectu
Angolorum psallam tibi. Nec dubitare licet ubi corpus
& sanguinis dominici geruntur mysteria supernorum
cuius adesse conuentus. vnde studendum est solerter, ut
cum Ecclesiam vel ad diuina laudis debita soluenda, vel
ad agenda missarum solemnia intramus, semper Ange-
lica praesentia memores cum timore & veneratione con-
petenti coeleste compleamus officium. & ne si (quod absit)
id negligenter aut inhoneste, vel tepide expleuerimus, &
ad perficiendum pigri aduenerimus, in sententiam qua
dicitur: Maledictus homo qui opus Dei fecerit negligenter,
miserabiliter labamur. Ergo solerti industria nobis
obseruandum est, ne quid in Ecclesia Dei ineptum, ne quid
indecent, aut cogitatione, aut verbis, aut actibus perpetr-
mus quatenus & conspectu Angelorum (al. Dominus) in-
igni efficiamur, & Dominus ad nos veniens non quod con-
demnet in nobis sed potius quod remuneret inueniat. Ta-
les ad legendum, cantandum, & psallendum in Ecclesia
constituantur, qui non superbe sed humiliter debitas do-
mino laudes persoluant & suauitate lectionis ac melo-
dia, & doctos demulceant, & minus doctos erudiant, plus
que velint in lectione vel cantu populi adificationem quam
popularem vanissimam adulationem. Studendum sum-
mopere

Heb. 1.

Ps. 139.
ca. 132.

Ier. 48.

ca. 133.

ca. 137.

in opere cantoribus est ne donum sibi diuinitus collatum
vitiis sordeat, sed potius illud humilitate, castitate, &
sobrietate, & ceteris sanctorum virtutum ornamentis
exornent, quorum melodia animos populi circumstantis
ad memoriam amoremque coelestium non solum subli-
mitate verborum sed etiam suauitate sonorum erigat.
Cantorem autem sicut traditum est a sanctis patribus
& voce & arte praeclarum illustremque esse oportet, ita,
ut per illectamenta dulcedinis animos incitet audien-
tium. Psalmi in Ecclesia non cursim & excelsis atque in-
ordinatis seu intemperatis vocibus sed plane & dilucide
& cum compunctione cordis recitentur, ut & recitan-
tium mens illorum dulcedine pascatur, & audientium
aures illorum pronuntiatione demulceantur: Hæc &
multa alia lege in Regula Canonicorum vide et-
iam Concilium Agathense (quod citatur in de-
cretalibus) dolentes de celebrat. Miss. ca. presby-
ter) & Lateranense habitum sub innocen-
tio. III.

ca. dolentes
de celebrat.
Miss.

3. In Cornelio Senonensi Anno 1528. consti-
tutum fuit, ut laudes diuinæ non cursim ac fe-
stinanter sed tractim cum pausa decenti (præ-
sertim in media cuiuslibet versiculi Psalmorum)
reuerenter ab omnibus persoluantur: ut Cleri-
ci in Choro seruent grauitatem quam locus &
officium exposcunt, non cum aliis confa-
bulantes seu colloquentes aut litteras, seu
scripturas alias legentes, & cum psallendi
gratia ibidem omnes conueniant, muta aut
clausa labia non habeant, sed omnes præsertim
qui maiori funguntur honore in psalmis hym-
nis, & canticis Deo alacriter modulentur
cum

Tit. de de-
cret. mor.
c. 17.

cum dicitur Gloria Patri &c. omnes confurgant cum nominatur gloriosum nomen Iesu, omnes caput inclinent, nemo ibidem cum horę in comuni cantantur legat vel dicat priuatim officium &c. Eadem in concilio Basil statuta sunt ca. 17. & simile quid in Colonienſi vt de Archiep. cathed. coll. Eccl. c. 5. vt & in Hildeſemenſi & Treuirenſi Colonienſe Concilium excipit eum quem alius officium Eccleſiæ aut publicum alio ſtatim recipit.

4. *Misnenſis Eccleſia* olim nullo neque diurno neque nocturno tempore à cantu vacabat, & hymnis cœleſtis concentus perpetuitatem inſtata diuinas laudes quolibet diei noctiſque momento celebrabat. Eſtque laudanda Erneſti Albertique Saxonię Principum religioſa libertas qui continentem illum chorum inuenerunt annuiſque fructibus ſtabilitum & fundatum liquerunt: P. Ioan. Bruſ. lib. 3. de inſtit. Chriſtianorum pueri.

Lib. 12. hiſt.
c. 47.

5. *Nicephorus* narrat quod zeno Episcopus puero coniunctionem ſceminæ auerſatus totum in miniſterio Dei fuerit, atque vbi ad eam peruenit ſenectutem vt iam centeſimum attingeret, num haud quaquam vnquam neglexit aut pretermiſit receptos, ſtatosque vel matutinos, vel vespertinos hymnos Dei, & reliquum ſacraminiſterium ſuum, principio pſalmodiarum aſſe, eiſque præire ſolitus, niſi grauis interueniens morbus eum impediuiſſet.

*Tract. de ordine an-
ſiphonarij.*

6. *Amalarius Fortunatus* Episc. Treuirenſis ait: Debitores ſumus nos qui ex oblationibus fidelium

uimus tam pro eorum peccatis intercedere quam pro no-
stro.

7. Radulphus Decanus olim Tungtensis (li. de *V. Locum*
obseru. prop. 8.) omnes, inquit, Ecclesiastici ad librum de labore
Psalmorum per diligens studium merito debent se trans- *Etc.*
fere, ut ea quae tenentur quotidie orare & psallere di-
scant intelligere & sic intelligendo gustent interiore gu-
sta dulcedinem ipsius sapientiae, salutaris scilicet libri, di-
uinae laudis. S. Hieron. ad Rusticum. Discatur psalte-
rium ad verbum.

8. S. Bernardus ad Canonicos: Moneo vos pure *V Dionys.*
semper & strenue laudibus interesse diuinis, strenue qui- *Richel. de*
dem, ut sicut reuerenter ita & alacriter Deo assistatis, *vita Ca-*
non. An. 19
non pigri, non somnolenti, non oscitantes, non parcentes
vocibus, non praeidentes verba dimidia, non integra trā-
sientes, non factis & remissis vocibus muliebre quiddam
balba de nare sonantes, sed viriliter dignum est sonitu, &
affectu voces S. Spiritus depromentes: pure vero ut nihil
aliud cum psallitis, quam quod psallitis, cogitetis.

SIGNVM XVIII.

Divina officia per se, non per substitutos, obire
& cum effectu, celebrando & cantando,
non instar mutarum statuarum,
ijs adesse, cum sint omnia
personalia.

1. EX diuersis hymnis à S. Ambrosio compo-
sitis & in Ecclesia cum solis, nec non ex
H pre-

Ib. c. ii. ait: Cum Canonici & alij beneficiati diuina obsequia & seruitus Ecclesie adscripti sint, & distributibus (quæ sunt pars beneficii) ac alius Ecclesie stipendiis sustententur, atque a laicis ac fundatoribus prout redditus fructus, aliaque bona temporalia ipsis data & legata sint, ad diuina officia & seruitia pro salute animarum suarum ab ipsis in Ecclesia facienda: idcirco nullis officia & seruitia per seipsos non præstiterint, videtur quod contractent & usurpent rem alienam fraudulenter contra Dei, Ecclesie, & fundatorum ordinationem atque voluntatem, & per hoc quasi sacrilegium committant. fraudantes sic benefactores & Ecclesiam debitis seruitus & officiis imo quandocumque aliquid datur ob causam, ea non secuta, repeti potest. Ca. is probat Canonicos per actus suos capitulares à diuinis officiis Chori per se obeundis non excusari.

7. Baron. tom. 7. Anno Christi 528. asserit etiam Iustinianum Imp. sanciuisse vt omnes Clerici diuina munia per seipsos impleant, atque ita radiocinatum fuisse: Si multi laicorum, vt iuganimæ consulant ad sanctissimas Ecclesias confluentes studiosi circa Psalmodiam ostenduntur quomodo indecens non fuerit Clericos ad id ordinatos non implere suum munus.

8. Horæ Canonice (sub quibus & sacrificium *v. Bern. ser. 7. in cant.*) vocantur officium diuinum vel Clericorum, vt etiam ipso nomine ad magnam diligentiam eis adhibendam Clerici impellantur, vniquisque enim libenter ac diligenter exequi suum officiū, & cui Clerici in hoc officio nō esset

H 2 calidi

calidi ac feruentis, cum eo Deus ad misericordiam fleatur, Angelorum munus perficiatur, cœlestis patria læticia perfundatur, dæmones cohibeantur?

9. Causæ & rationes propter quas Ecclesiæ preces in septenas horas ab Ecclesia sunt distributæ merito Clericos ad singularem in his industriam inflammant. Nam 1. teste Cypriano honorem sanctiss. Trinitatis tertia quoque hora Ecclesia Deum laudat 2. ad memoriã (ut volumus Athan. Basil. & Cassianus) redemptionis consecratiuam, propterea quod 7. horis omnia eius mysteria completa videantur. Nam *Vesperina* (vnde officium Ecclesiasticum initium sumit) Christus cœnam cum discipulis faciens Eucharistiã instituit. Hora *Completorii* orauit in horto, captus ad Annam ac Caipham deductus & illusus est. *Matutino* in Concilio Pontificum & Phariseorum de nece Christi actum est. *Prima* ad Pilatum & Herodem ductus. *Tertia* flagellatus & spinis coronatus à Pilati milite. *Sexta* Crucifixus, & à terra exaltatus se pro salute nostra maximum Deo patri sacrificium obtulit. *Nona* spiritum emisit, ad inferos descendit, & regnum satanæ destruxit. *Vesperina* rursus hora de cruce depositus & sepultus est. *Completorii* vero sepulchrum signatum est à militibus & custodia septum. *Matutina* sub aurora resurrexit, *prima* apparuit sanctis mulieribus. *Secunda* Spiritus sanctus descendit in Apostolos. *Tertia* S. Petrus oras mandatum accepit de gentilibus in Ecclesiam recipiendis. Et S. Paulus conuersus in Ecclesia & Gentilibus Prædicator destinatus. *Nona* Con-

Ser. 6.

Dicuntur

Canonica,

quia regu-

lariter in

patribus ob-

seruata.

Psal. 118. Se-

pries in die

laudem di-

xi.

Psal. 62. in

matut.

Psal. 140. Sa-

cris. Vesper.

Psal. 151.

Act. 2.

Act. 10.

nelius centurio primitiæ gentium, per Angelum
ad audiendum S. Petrum missus. 3. Angelico ma-
gisterio Cano, horarū ordo est constitutus. ^{9. Ioan.} ^{V. Cass. li. 2.}
narrat in martyrologio trucidatis tempore Dio-
cretiani multis sacerdotib. circa eorum reliquias
auditam cælestem psalmodiā, mane, vesperi, ter-
tia, sexta, & noua, quibus martyres illi Deum lau-
dare consueuerant.

10. Quia populus variis rerum curis & nego-
tiis impeditur decet vt Clerici inter populum &
Deum mediatores, pro populo frequentius orēt
& subsidia necessaria remissionemque peccato ū
à Deo petant, vnde Sacerdotes Osee 4. peccata
populi comedere dicuntur.

Consule de his prolixam meam Orationem
de prisca & nostræ ætatis Ecclesiasticis deque
modo ac via auiam felicitatem ac venerandam
antiquitatis faciem reuocandi: est inter themata
mea oratoria partis 1. thema 18. Lege etiam Pastro-
rale Binsfeldij par. 4. c. 8. 9. 10. 11. 12.

SIGNVM XIX.

*Castitatem corporis amare thesaurumque pu-
dicitie in vasis fictilibus repositum con-
stantissime tueri.*

4. S. Ambrosii castitatem probant libri ipsius de
virginitate ad sororem suam Marcellinam
& è mundi remotioribus regionibus atq; ex ipsa
Mauritania multarum virginum aduentus Me-
diolanum vt à S. viro velamine sacro ornarentur.
Diuina enim sapientia libenter vtitur administris
qui

<sup>Lib. S. Am-
brosii de
virginibus
vocat Ba-
ronius ve-
re aureos
to. 4. anno,
377.</sup>

qui iisdem donis præditi sint, quæ vult confecti in alios.

2. Continentiam & castitatem vitæ S. Chrysostomus membra ipsa pene demortua dum adhuc viueret horrationesq; perpetuæ ad eas virtutes, assidue corporis mortificatio, summa vigilantia, quod esset abstemius, mors deniq; ipsa, quam præcellens ingens crux & cum cruce germina conuersionis variorum populorum, indicarunt. Recte idem Chrysostomus in Matth. hom. 83. *Quo non oportet esse puriorem vultu fruentem sacrificio? Quo solari radio non splendidiorem eam manum quæ carnem hanc diuidit? os, quod igne rituali repletur, lingua, quæ tremendo nimis sanguine rubescit?*

3. S. Aug. ait S. Ioannem Euangelistam à Christo plus cæteris amatum quod neque uxorem duxerit, & ab ineunte pueritia castissimus vixerit. Ioan. tract. ult. prope finem. De cœlibatu Ioannis quod nunquam nuptias contraxerit.

F. Hieron. 4. Sophronius Hierosolymitanus ait: *Andreas* cœlibem vitam ducens. Præcursoris Domini factus est discipulus.

Ignat. Sp. ad philad. 5. S. Hieron. ca. 36. & adu. Iou. li. I. infert ex verbis Christi Matt. 19. *qui reliquerit, &c. uxorem, &c.* Apostolos omnes ex quo à domino electi ipsi secuti sunt. Vxoribus relictis, qui coniugati erant carnali copula abstinuissent. Sicque reliquissent uxores, ut quod pertinet ad illum actum desisterent esse viri. Petrus enim nomine omnium respondit. *Ecce nos relinquimus omnia, &c.* Idem ad Pammachium Episc. 50. *Apostoli, inquit, vel virgines vel post nuptias continent: Episcopi, presbyteri Diaconi, aut virgines*

eligantur. aut vidui, aut certe post sacerdotium in aeternum pudici. 6. Epiph. hær. 29. ait: Iacobum Hieros. Episc. semper virginem permanisse, & nudis pedibus incedere consueuisse. Hinc etiam Iudeis admirationi erat qui ipsi soli sancta sancto-ram intrare permittebant, & plerique postea ob illius necem Hierosolymam euersam putabant. Eufos. lib. 2. c. 23.

7. Ignatius, & Trallianos. Quid Diaconi nisi imitatores Angelicarum virtutum Deo ministrantes ministerium purum & immaculatum ut Sanct. Stephanus S. Iacobo, Timotheus & Linus Paulo. Anacletus & Clemens Petro. Idem Scribens ad Philadelphos adnumerat Clementem &c. Pont. inter eos qui virgines vsque ad & obitum permanferunt. Sic enim alloquitur virgines: *Fructus vestra sanctimonia, ut Iesu filij Naue, ut Melchisedech, & Elisæi, ut Hieremiæ, & Baptistæ Ioannis, ut dilectissimi illius discipuli, ut Timothei, ut Titi, ut Euodij, ut Clementis, qui in puritate exegerunt hanc vitam.*

8. S. Apostoli Pauli cœlibatum multis probat Cardinal. Baron. Anno Christi 57. inter cetera vitur hoc argumento. cum ipse dicat: *Volo vos sine solitudine esse.* Qui sine vxore est sollicitus est quæ Domini sunt quo modo placeat Deo: qui autem cum vxore est, sollicitus est quæ sunt mundi, quomodo placeat vxori, & diuisus est: quis adeo mente captus existimet eum, qui ad tam ingentem molem agitandâ, nepe Apostolatû Gentium omnium administrandû

H 4 dele-

2. *Thim. 2.*

delectus erat, voluisse insolubilib. coniugii vinculis deuinciri, ac negotiorum domesticorum curis perstringi, cum ipse etiam Timotheum moneret: *dicat: labora sicut bonus miles Christi Iesu. Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus, ut ei placeat: cui se probauit? Declarans quid à cunctis præstandum optet, ait: Volo autem omnes homines esse sicut meipsum. &c.* Quoniam vero hæc subobscuram deri poterant, eadem dilucidius aperiens addidit: *Dico autem non nuptis & viduis, bonum est illis, si sic permanserint, sicut & ego, &c.*

1. *Cor. 7.*

9. Anno 1552. obiit *Franciscus Xauerus*, quinque annorum quanta terrarum spatia obierit, quot in locis quousque sit oneratus, quot hominum milibus domesticis sit usus, quotidie cum illis verba faciens & conspiciens, & nihilominus virgo migravit è vita.

Sur. in Ap.

10. Narrat *B. Greg. Turonensis* Episcopus S. Imperatoris cerdotem *Niceram* tantæ puritatis cultorem fuisse, ut viam vt reformidaret etiam infantium membra frangendis manib. contingere, & si quâdo ratione officio indigeret tangere debebat, non nisi veste interiecta atque clausis gisse.

11. *Sozom.* scribit mirabilem *S. Ammonium* vniuersum cum socio suo *Theodoro* ad *Lycum* flauium peruenisse, & cum naus ad traiciendum abesset, inuenisse socio vt longius secederet, ne nudus, erat nimiamnis vadit, conspici ab eo posset. Eorum ro digressio cum subpudisset & seipsum contemneri, ecce diuina manu in alteram ripam delatus adeo Deo placebat tantum pudicitij studium.

12. *S. Anselmus* pius Monachus erat, qui mortificandum se animo decreuerat à contrariis corporis

*Li. de vita**Sanct. c. vi.*

*Omnes cle-
rici huma-
ni generis
infestissimo
tracti, im-
portunissi-
mi & odio-
sissimi esse
velle debe-
bunt.*

Narrat præterea aperte cum diabolo hunc eundem pugnavisse pessimumque dæmonem impudenter ab hoc petisse, ut vel semel illius flagitio consentiret, virginemque omnium pulcherrimam se daturum promississe. Cuius terum impius Dæmon mendaciorumque opifex vanissimis verbis, & verberibus protulit nihil. Nam Pugil strenuus virilique durici- ditus permansit inuictas, eumque nec vel inimici perfregit, nec languida voluptas liqu- fecit.

15. Si fœda reperet cogitatio, præcordiis vel minimam mortiferi ignis scintillam admo- ri intelligeret D. Hilarion, statim vel pugno- cædebat. Atque hoc modo secum loqueba- paleis te, non herbis pascam Aselle, & ne luxu ac calcitres, dabo operam fame, siti oneribus, astu- re, omnique molestiarum congerie disces te non sed iugum patienter tolerare. Nec vero quæ- ri solebat non effecit qui herbarum succo, nisi quarto quoque die sumpto, vitam alere potius mortem perferre consueffet. Hanc ætu continentiam, extremamque parsimoniam non solam habuit, nam rasto humum exercebat animoque & mente cum Deo colloqui non sinebat. Itaque iunij, precum, laborisq; armis hostiles impetus, tum corporis appetitum comprimebat.

*In scalaca-
stiratis.*

16. Narrat Climacus visum à se Monachum fuisse qui ne cogitationi fœdæ assentiretur, ricas frequenter, ubi nares fœtore, oculos mundo visu cruciabat, mentiq; infestas turp-

rum imagines hæc faciens euellerebat. Res Climacum minime laetit, qui socium & amicum illius vitæ confortem in cloacas ventitantem puridissimamque in loco gentia flectentem, manusq; supplices tendent in loci indignitate & offensus reprehendit. Sed ex postulanti Climaco, is qui obiurgabatur, respondit, illuc se venisse, ut loci commoditate adiutus obscenæ voluptati resisteret, cuius erant impetres graues & metuendi. Præclare quidem, nam à libidine sensum commodè auertimus, cum suauitatem respuimus carnisque leuociniam acerbitate & dolore temperamus.

17. Pugnam carnis difficilem confecit S. Benedictus. Nam cum foemina quam aliquando videbatur, species animo obiecta esset, seque magis ac magis furioso igne inflammari sentiret, nudasse corpus dicitur, illudque in vepribus ac spinis non longe positis voluisse: dolore sedata libido est sanguinisque è cruentato corpore manantis fluctu, voluptatis incendium extinxit. Tanta ex eo tempore consequuta tranquillitas est, ut nulla amplius cogitatio turpis sancto Dei militi iniecta esse dicatur. Nam qui fortiter dimicant hostis audaciam comprimunt, redduntq; ad nocendum tardiores.

18. Cûs. *Franciscus* molliri animû cogitatione nuptias suadente vidisset præclaro consilio tela refregit inimici. Etenim ad niuem quæ multa erat, accessit pilasque septem nudus ex gelidissima illa massa coiecit, quas etiam amplexu fouens hoc modo loquebatur: *Francisce omnium maxima tua est uxor, & adsunt duo filij toridemq; filia, seruus & ancilla*

m.

S. Greg. li. 3
dial. c. 2.

S. Bonan.

magnam te alere familiam oportet, da operam, ut
 etus & vestitus domesticis tuis suppetat. Conficiam
 vestes quamprimum, ne prae gelu & frigore liberum
 genuisti, quique tibi seruiunt famuli moriantur.
 Quod curarum multiplicium te moles non tam
 quam prouisa deterret, Deum sequere, cui quae
 secundant omni corporis & animi modestia iu-
 tur.

Hæc Christi signifer Franciscus cum ego
 verbaque huiusmodi protulisset, enersorem
 ducitæ Sathanam conuicit, elinguemque
 didit tergiuersantemque catnem edomuit. Cui
 stique iugum pati coegit. Nec solum Francis
 bella fortiter conficere solebat, verum etiam
 ci consulere, quæ nihil esset insidiarum habere
 fertur enim dixisse comiti aliquando nullam
 de facie cognitam esse mulierem.

Ioan. Garz.

in vita

D. Tho.

19. D. Thomas, cum fratres ad labefactam
 ipsius constantiam mulierculam immisit, cui
 nullaque ad propulsandum hostem arma
 terent, titionem ex foco sumpsit, quo inimicum suc-
 tem castitati sceminam egregie profligauit. Sed
 enim permittunt vim vi repellere, ignemque
 superare.

*A Germano & curpis
 amor &
 timor est
 victus.*

20. Cum Germanus (& moribus pulcher-
 cie.) S. Dominici institutum complecti statueret,
 meritricem ab improbo praeceptore, &
 ligionis consilia molesta erant ei immisit. Sed
 iniectam sancte fortiterque reiecit, ne faripe-
 etoris animam immutauit, & in eandem
 liam regulamq; pertraxit.

21. P. Io. Bonifacius in instit. Christiani

lib. 5. qui agit de Castitate, refert de quodā Theologo D. quod iam Senex, & cum non procul abesset à morte de se narrare solitus sit, libidinis se expertem esse, nilque neque amatorium, neque turpe sibi vnquam placuisse, idem octogenarius tunc cum negotio poscente ad sceminam quantam adiuisset, nec eam toto colloquij tempore esset mutus, quæ fuit ex eo mulier, cur se nō aspi- ceret? *Mulier es*, inquit. Egregia sane vox, inquit, *P. Bonifac.* quæ virum hunc non minus ornauit, quam præclara librorum volumina, quæ scri- psit.

22. *Amon* Ægyptius Abbas à parentibus acci- pere uxorem coactus Virgini vt Virginitatem seruaret persuasit, diuisis ergo lectulis vsi, sed ta- men eodem contubernio, cum iam 18. Annos corpore ac mente integri vna peregissent ipse ad solitudinem Nitriæ se contulit, &c. *Pallad. hist. 3.*

23. *Amator* Antisiodorensis Episcopus paren- tum suorum voluntati cedens, inuitus puellam accepit. Genere & formæ insignem, in matrimonium du- cit. Sed eam suadendo induxit, vt secum castita- tem profiteretur. Sulcepto vtriusque voto, ange- lum Domini viderunt, & virginittis coronas de manu eius acceperunt, mox illa virginum mona- chorum ingreditur, ipse Clericus efficitur, & post illam Episcopus.

24. *Vando* Pipini Gallorum Regis nepos, à Dagoberto regni successore compulsus est ducere uxorem, sed is etiam nuptæ persuasit, vt sacra- rum virginum Collegium iniret, ipse monacho- rum,

rum, Abbatisque functus est officio, & miram nobilitatis.

*Greg. lib. 4.
dist. c. 11.*

25. *Vrsinus*, Presbyter ordinatus, ita ab uxore quam antea duxerat, alienus fuit, ut ex nulla causa ipsam ad se propius accedere passus sit. Post nos 40. in tali continentia transactos, dum illam nimiam ageret, & cessante nouissimi singularem helitu decessisse putaretur, ipsa ad mortem auream adhuc spiraret, explorare coepit.

Mira res: per sensit mulieris tactum, qui seipsum iam non sentiebat, tum quidquid vitalitatis mortuo pene corpore residuum erat, totum in os collegit, prorupitque in vocem dicens.

*Pramia ca
storu Cler.*

mulier, nondum penitus extinctus est ignis, tolle palam.

Recedente illa apparuerunt Petrus & Paulus Apostoli, quos ipso vidente, caeteri videre non poterant, & dum ab eis (ut aiebat) inuitati venire respondisset, expirauit.

*V. in Triu-
pho virt.*

26. *Anianus* Alexandrinus Episcopus Marci Evangelistae successor & discipulus, mulierem quam intuitus, mortem sensit intrare per fenestram scandalizantem oculum eruit, & a se proiecit. Haec solebat corpus in gelidis mersare aquis, diuque & vigiliis fatigare, ut aestuantem in precordiis libidinem exstingueret. Hinc montem citur transulisse.

*Iouin. in
Had. VI.*

27. *Hadrianus* VI. Pontifex erat Christiani ueritate adeo verecundus, ut nihil nisi sobrie & pudicum vel ioculariter auribus admitteret.

Certe in omnibus Clericis requiritur Antica castitas. Hinc antequam discipuli Christiani sacerdotes consecrarentur, pronuntiati sunt

di dicente domino: *Et vos mundi estis, & tamē ad-* *Io. 13. v. 20.*
 huc amplius mundati sunt & pedibus loti. Vete- *Sacerd. m.*
 ris legis Sacerdotibus dicitur (Leu. 22. v. 3.) *Omni-*
nus, nimis
eximiam
postulat
munditiā.
 homo qui accesserit de stirpe vestra ad ea, quæ cō-
 secreta sunt, & quæ obtulerunt fili j Israel Domi-
 no, in quo est immunditia peribit coram Domino *Vmbra ob-*
scura india.
 Adhuc candida vestis quam non occulte, sed pa- *citur can-*
dor.
 lam gestant Clerici, & suis aliorumq; oculis ostē-
 tant, præ se fert, & contestatur ipsorum castitatē.

Sic & Samuel ē in teā succinctum veste describit *1. Reg. 2.*
 scriptura. Quod S. Greg. Morali sensu sic interpre- *2. in lib.*
 tatur. *Quid, inq; in Ephod lineo nisi cōtinentiæ cā-* *Reg. c. 3.*
 dor ostenditur? Quo Ephod accingimur cum ad

nitorem pudicitiae omni ex parte retinemur. Cū
 animæ & carnis nulla pars à districtionis lege ab-
 soluitur, per quam ad luxuriæ caliginem de flua-
 mus. Talis itaque minister in conspectu Domini
 est, quia de omnipotentis Dei sperata visione non
 fallitur, cui cum tanto accinctionis nitore famu-
 lamur.

Præterea omnes Clerici in ordinibus sacris
 suscipiendis, sancto & solemni & perpetuo vo-
 to castitatem & perpetuam continentiam spon-
 dent. Est enim votum solenne, quod fit vel sacri
 ordinis susceptione, vel professione approbatæ *C. quod an-*
tem de vo-
to in 6.
 ab Apostolica sede Religionis. Quamvis autem
 ordinandi ad sacros ordines expressis verbis vo-
 tum seruandæ continentiae non præstent, sicut
 Religiosi, per sacrorum tamen ordinū susceptio-
 nem, quibus ius Ecclesiasticum annexuit perpe-
 tuam continentiae legem, hoc ipso facto & opere
 saltem implicite profitentur, maxime cū ab Epi-
 scopis

scopis ante sacri ordinis collationem moneant
& requirantur, vt si coniugari sint, aut alicui
matrimonio contrahendo, fidem dederint, a
deinceps continenter & caste viuere nolint, dis-
dant, si non, procumbant, & genua flectant ad
ordinem sacrum suscipiendum. Neque vti ita fiat
tritioni & æquitati repugnat, hoc est, vt pari com-
nientia cum Presbyteris Diaconi & hypodiaconi
eorum ministri obstringantur, quia de omnibus

Isa. 52. 11.

Ep. 48. c. 10.

in iud. d. 32.

his dictum est: Mundamini, qui fertis vasa Domini. Vnde S. Leo Pont. ad Anastasium Episcopum scribens: Omnium, inquit, Sacerdotum tam ex-
lense est electio, vt hæc quæ in aliis Ecclesiæ membris
cant culpa, in illis tamen habeantur illicita. Cum
extra clericorum ordinem constitutis nuptiarum
tati & procreationi filiorum studere sit liberum, ad
hibendam tamen perfectam continentiam puritatem
subdiaconis quidem carnale connubium conceditur
etiam qui habent, sint tanquam non habentes, &
non habent permaneant singulares & inuoluti. Quia
in hoc ordine qui quartus exstat à capite dignum
stodiri, quanto magis in 1. vel 2. tertioque seruandum
ne aut Levitico, aut Presbyterali honore aut Episcopali
excellencia quisquam idoneus existimatur, qui
luprate luxuria necdum refranasse deregitur.

In cap. 44.

Ezech.

Rumpentes hoc votum sacrilegium committunt. Hinc S. Hieron. Melius est non promittere, quam
promissa non facere. Anna obtulit Samuellem, Chrysostomus
in æterna sanctificatione permansit, & Maria
obtulit Samson filium, sed sanctificationem
pillorum eius Dalila libido turpauit, denique
minus recessit ab eo, & cæcitate damnatus est.

Magna profecto seruandæ continentiæ necessitas est in eo qui se omnipotenti Deo obligauit qui seipsum eius maiestati suis labijs consecrauit, eiusque promissi innumerabilem illam cœli militiam testem aduocauit, in quos suæ tunc sp̄sionis testes habuit totidem deinde si sefellerit, in iudicio aduersarios, & accusatores sit habiturus.

Nemo dicat, exuperat meas vires hæc virtus, cum nemo eum promittere coegerit quod vires ipsius superabat. Cur tam promptus ad promittendum, tam imbecillus ad exequendum? aptissime homini tunc inconstanti quadrat illa B. Petri in Ananiam obiurgatio, de agri pretio fraudato: Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

Nonne manens tibi manebat, & venundatum in Act. 1.

hom. 19. in
ep. ad Heb.

1. Cor. 7.

esse

I

esse sicut me ipsum. Pergit deinde Chrylost. ostendere in omnibus rebus & in omnibus artibus non sufficere solam voluntatem, sed necesse esse studium & applicationem ad opus, ut in gris colendis, in honoribus adipiscendis, de in omnibus non satis esse desiderium sed oportere rem aggredi & constanter exequi. Quod idem de tuenda castitate dicendum ait, non rem adeo grauem ut sit supra vires, sed tamen quid applicationis & curæ ac studij diligentia requirere, atqui multi (ait p. Platus de officiis Card. cap. 14.) sic viuunt quasi hoc ipsum de industria ut dæmonem aduersus seipsum ment, carnem incendant aduersus castitatem omnes commoditates, omnem molliam, omnia corporis blandimenta sectantur, ita refect omnem austeritatem. Quare nihil mirum debet si his difficilis omnis pudicitia videatur, riginem audient veterem doctorem, & huiusmodi tutis amatorem acerrimum: Nescitis quia nem solum nutriatis, & ipsam frequenti mollium & deliciarum luxu foueatis, insolescet necessarius spiritus & fortior illo efficietur. Quod si fiat, bio eum in suam ditionem redactum suis cogit ac vitis obedire. Nutrimenta igitur spiritus sunt lectio, orationes, assidue sermo doctrina. His alius his conualescit, his victor efficitur; Quod quia nolite conqueri de infirmitate carnis, nolite dicimus, sed non possumus. Tu das stimulos carni tuæ aduersus spiritum tuum armas & potentem facis eam carnibus satias, vino nimio inundas, omni palpas & ad illecebras nutris. Hæc Orig.

hom. 9. in
Leu.

DE CASTITATE CLERIC. 131

Apostolus ait nos thesaurum hunc habere in
 vasis fictilibus, id est, infirmis & maxime
 fragilibus, quæ ad omnem incursum rumpi so-
 lent. Ex quo sequitur vt omnis diligentia & at-
 tentio atque animi præuisio adhibenda sit in ijs
 seruandis, & nisi adhibeatur nemo euadere pos-
 sit naufragium. *Magnis*, inquit Sanct. Hieronym. *ep. 22. ca. 7.*
inimicorum circumdamur agminibus, hostium plena
sunt omnia, caro fragilis & cinis futura post modicum
pugnat sola cum pluribus. Non querit diabolus homines *ca. 2.*
de obsequiis & eos qui foris sunt & quorum carnes Rex as-
sumit. In olla succendit de Ecclesia Christi rapere festi- *Hier. 29.*
plum. Esca eius, secundum Abacuc, electa sunt. Iob subuer- *Abac. 7.*
tere cupit, & deuorato Iuda ad cribrandos apostolos ex-
citiam, petit potestatem. Ecce diabolus omni quidem ho-
ra refectum conditioni infestus est, multo tamen ma-
nirum gis exultat gaudio si clericos fœde misereq; præ-
deat. caput, crescit enim peccatum ex eorum dignita-
te, crescit Dei iniuria, crescit hominū scandalum,
quia crescit Ecclesiæ damnum, quibus omnibus im-
probus ille gaudet mirum in modum ac tryum-
phat. Declaratū est hoc eo viso, quod S. Greg. nar *2. dial. c. 7.*
fiat. fuit objectum esse cuidā, qui in phano idolorum
regem magnam dæmonum cateruam vidit principi suo
sunt. & clementium, & actorum rationem reddentium,
aliorum vbi cum multi multos variis hominibus fucos
non factos exponerent, vnum postremo indicasse tē-
derationem Andreæ Fundano Episcopo iniectam,
ut tue. ita vt domesticæ mulieris amore tactus nutaret.
in facie. Quare Principē illū qui reliquos nihil curauerat
mi. de Episcopo inhiāter audisse, & quasi de grā-
di lucro gauisum esse. Ecce quantum risum Cle-
 I 2 rici

rici dæmonibus præbent, cum se aut facto aut
gitatione supplâti sinunt. P. Platus dicto
duo alia præsidia proponit: primum est, res
re statim cogitationi subrepenti, quoniam ut
stes cum ciuitatem aggrediuntur facilius rep
possunt: Si vero pedem intulerit, ita omnia
cupant, ita dominantur ut exturbari neque
Sic etiam in ista præsertim tentatione vsu
Alterum est perfugere ad orationem eaque
pem & auxilium à Domino Deo implorare.

ep. 21. c. 2.

utroque S. Hieron. Statim, ait, ut libido iu
rio sensum, cum blandū voluptatis incendium dula

Psal. 117.

cap. 3.

calore perfuderit, erumpamus in vocem. Dominus
liator mihi, nō timebo quid faciat mihi caro: Nolo
cogitationes crescere, nihil in te Babilonium, nihil
sionis adolescat. Dum parvus est hostis interfice, ne
ne Xizania crescant, elidatur in semine. Quia enim

Psal. 136.

1. Cor. 10.

possibile est in sensum hominis non irruere inmatu
dullarum calorem, ille laudatur, ille prædicatur
qui ut cœperit cogitare sordida, statim interficit
tus & allidit ad petram, petra autem Christus est.

1. Reg. 17.

Iuuat præterea, addit P. Platus, vel magis
Custodia sensuum, Præsertim oculorum, qu
si licentia vagandi permittatur, non potest
quantam vim habeant ad perdendū. Quod
Dauidem talem Dei amicum post tot reuel
nes, post incerta & occulta diuinæ sapientiz
nifestata perculit atq; prostrauit nisi vn^a conser
oculorum, ut omnes tanto exemplo discant
dignitatem, neque sapientiam, neq; sanctitatem
satis resistere posse eiusmodi periculis iisque
gnis quas aspectus affert, sensus omnium ac

mus. S. Hieron. scribit ad Nepot. clericum: Offi-
cui est non solum oculos castos seruare, sed &
linguam: nunquam de formis mulierum dispu-
tes. Quo præcipit nunquam loquendum esse,
nunquam alios iudicandos de huius vel illius for-
minæ elegantia aut specie.

5. Vltimum aduersus ignita hæc diaboli iacu-
la adimentum est temperantia in victu. Cibus
enim qui sumitur primum quidem in san-
guinem & in corporis alimentum vertitur, quod
si abundantio fuerit quam conseruando corpori
sufficiat, ex eo quod superest generantur humores
obsceni, qui sunt animantibus à natura insiti ad
procreandos. Hi vero humores cum geni-
tiferint, ut ait Galenus, extimulant animal, *lib. 6. de lo-
cis aff.*
& impellunt ad id cuius gratia facti sunt, co-
que magis pro maiore copia. Quamobrem vere *ep. 15.*
de hoc S. Amb. Cibo, inquit, flamma alitur & deficit,
quidem scænum, stipula, lignum, oleum, aliaq; eiusmo-
di alimenta ignis sunt, quibus pascitur. Similiter ergo
corporis cibo alitur aut minuitur, cibo excitatur, *orat. 6. de*
solvitur: Luxuria igitur mater libidinis est. S. Chry *pron.*
ost. Ut nauis, ait, cum plus equo onerata est, necessario
mergitur, nec eam iuuare potest maris tranquillitas, nec
scientia gubernatoris, non multitudo nautarum, non ap-
paratus copia, non deniq; vlla res alia: Sic qui delicate
& moliter corpus tractant in excij pelagus demergun-
tur, nec eos doctrina & institutio, non admonitio, non
consilium, non timor futurorum, non pudor presentium
conseruare poterit, ita fluctuantem animam, sed nolen-
tem deprimat, & eo proicit, vnde resurgere difficile est.
In quas non miseras omnis prosperitatis affluen-
tia,

tia, licentia (ruinæ proxima) lautarum mentium & 6. ira e
 rum abundantia, quotidianæ epulæ & mollis *Hospitalia*
 etorum apparatus Clericos, nisi caueant, im- *pedis ter a*
 lere possunt? Extat Card. Borromei ep. ad *liter igno*
 dream Battorium Card. Polonia Regis prop- *manus tre*
 quum, in qua cum præter alia testatus esset *Etior Dau*
 Sanctiss. statu Cardinalium exigi omnino *esse sapien*
 moniam, & quidem singularem adiungit: *da possessio*
 nunquam assequeris nisi te carnis maceratione affi- *sanctus fr*
 ueris, sensus omnes compresseris, otium ut pestem *bua quel*
 geris. Denique nisi in huius diuini doni pulcherr- *non fuerit*
 conseruationem, quod ille sibi custodiendum dedit *et as anus n*
 nem animi ac mentis tua intenderis, mirum est *beneficiu*
 quam facile ab iis perdat, qui in eius conserua- *tua fruct*
 nem non inuigilant. Nec aliam ob causam Sancti *huisse corp*
 lus Timotheum quem ab infanzia educauerat *sa ministrat*
 que litteras edocuerat, qui corpore erat imbecill- *officium*
 inferno, qui ieiuniis & aqua potu carnis per- *quam do*
 tiam fregerat, tum serio monet ut seipsum castum *conuber*
 stodiat. *te seq*

in e. 2. ad
Mich.

S. Hieron. Ecclesiæ Principes, ait, qui deliciis *amist*
 fluunt, & inter epulas atque lasciuias pudicitiam *ur. Soli*
 uare se credunt, propheticus sermo describit quod *non sede*
 sunt de speciosis domibus, lautisque conuiuiis, & *bet nutri*
 labore, epulis conquistis, & eiiciendi propter mal- *maritat*
 gitationes & opera sua. Et si vis scire quo eiicien- *ea habe*
 Euangelium lege, in tenebras exteriores, ubi erit *suspicion*
 & stridor dentium. Si in Apostolorum loco sum- *ingatur*
 solum sermonem eorum imitemur, sed conuersati- *la, & fa*
 quoque & abstinentiam complectamur. *degustat*
 Utinam Clerici obseruarent aurea S. Hieron. *etiam am*
 documenta de hoc argumento tradita ep. 12

Mat. 22.

v. locum de
peccati oc-
casione.

casione.

mentis & 6. ita enim alloquitur Neporianum Clericum: *ad Nepor.*
 Hospitolum tuum aut raro, aut nunquam mulierum
 pedes terant, omnes puellas & virgines Christi aut aqua *v. locum do*
 liter ignora, aut equaliter dilige. Ne sub eodem tecto *commora-*
 manas, nec in praterita castitate confidas. Nec san- *tione mulie-*
 ctior David, nec Sampson fortior, nec Salomone potes *rum cum*
 esse sapientior. Memento semper quod paradisi colonum *clericis.*
 possessione sua mulier eiecit. Aegrotanti tibi quilibet *Gen. 2.*
 sanctus frater assistat, & germana, vel mater, aut pro-
 ba qualibet apud omnes fidei. Quid si huiusmodi
 non fuerint consanguinitatis castimoniam, persona, mul-
 tas anus nutrit Ecclesia, qua & officium prabeant, &
 beneficium accipiant ministrando, vt infirmitas quoq;
 tua fructum habeat eleemosynae. Scio quosdam conua-
 luisse corpore & animo aegrotare coepisse, periculose tibi
 ministrat cuius vultum frequenter attendis. Si propter
 officium Clericatus aut vidua visitatur, aut virgo, nun-
 quam domum solus introeas. Tales habeto socios quoru
 contubernio non infameris. Si lector, si acolitus, si psal-
 tes te sequitur, non ornentur veste, sed moribus, nec ca-
 lamistro crispent comas, sed pudicitiam habitu pollicean-
 tur. Solus cum sola secreto & absque arbitro vel teste
 non sedeas. Si familiarius est aliquid loquendum, ha-
 bet nutricem maiorem domus, virginem viduam, vel
 maritatum: non est tam inhumana vt multum prater
 ea habeat cui se audeat credere. Caueto omnes
 suspiciones, & quicquid probabiliter fingi potest, ne
 fingatur, ante deuota. Crebra munuscula, & sudario-
 la, & fasciolas, & vestes ori applicitas, & oblatos, ac
 degustatos cibos, blandasque ac dulces litterulas san-
 ctus amor non habet. Mel meum, lumen meum,
 meum desiderium, omnes delicias & lepores, &
 I & risu

risu dignas urbanitates & ceteras ineptias amato
in coemedia erubescimus, in seculi hominibus detestamur
quanto magis in monachis & clericis, quorum & sacra
d otium proposito, & propositum ornatur sacerdotii

Vtinam clericis nunquam excideret, Episcopum ordinaturum subdiaconos legem perpetuam continentiae huic ordini impositam esse, neminemque in hypodiaconorum ordinem cooptandum esse cui ultro hanc legem accipere non propositum, his verbis admonere & edicere solere: Fratres dilectissimi ad sacrum subdiaconatum ordinem promouendi, iterum atque iterum considerare debetis attentius, quod omnes hodie appetitis. Haec enim liberi estis, licetque vobis pro arbitrio ad saecularia vota transire. Quae si hunc ordinem susceperitis, amplius non poteritis a proposito resilire, sed Deo, cui seruire regimini est, perpetuo famulari, & castitatem illo adiuvante servare oportebit, atque in Ecclesiae ministerio semper esse mancipatos. Proinde dum tempus est cogitate, & si in sancto proposito perseverare vobis placet in nomine domini huc accedite. Vtinam & publicam Ecclesiae Catholicae constitutionem voto perpetuae continentiae hypodiaconum maiorumque maiorem ordinibus initiatorum diligenterissime secum semper expenderint. Nam Beatorum Gregorij Pontificis Romani lex est: Nullum facere subdiaconum praesumant Episcopi (Sicilia) nisi qui se videturum promiserit & quia nullus ad ministerium altaris accedere debet nisi cuius castitas ante susceptum ministerium fuerit approbata. Et Synodi Toletanae II. decretum: ut quos voluntas parentum clericatus

in Pontif.
Rom. at
filiis

li. 1. c. 42.
op. c. nulli
dist. 78.

C. I. C. de
iis. d. 28.

manipavit, ubi 18. et at is sue complederint annum corā
 totius cleri plebisque conspectu voluntas eorum de expe-
 tendo coniugio ab Episcopo perscruteretur, quibus si gra-
 tia castitatis Deo inspirante placuerit, & professionem
 castimoniae suae absque cōiugali necessitate sponderint
 servaturos, hī tāquam appetitores arctissima via levis-
 simo Domini iugo subdantur, ac primo subdiaconatus
 ministerium habita probatione professionis suae à vigesi-
 mo anno suscipiant. Et concilij i. Aquisgran. (quod *v. locum de*
 Regula Canonice praescribit. Completorio comple- *hom. Cano*
 toporter ut Canonici epulis, non potationibus, vanis- *niciis.*
 que reseruant loquelis, sed his penitus postpositis humi-
 liter & honeste dormitorium petant. Et nequaquam *ca. 136.*
 duo in vno lecto, sed singuli in singulis lectis quiescant. Lu-
 cerna quoque in eodem dormitorio noctis tempore iugi-
 non later ardeat. Nihil deniq; inhonestum aut indecens in dor-
 mitorio geratur ab aliquo, nec quisquam aliquem in-
 idium quietare presumat, nec ad verba inutilia & otiosa pro-
 pinistere cōtempere cogat.

Certe Dionysius Richelius ait Bestijs decies *in c. 4. Osee*
 seuemillies deteriores (sunt) qui Virginis filium ore *vid. Clich.*
 & manibus tractant, quibus contrectant filias *de vita &*
 Veneris. Idem de vita Cler. art. 14. ait S. Hierony- *mor. sac. c.*
 mus in extremis positum in praesentia corporis *20.*
 Dominici Christum his verbis esse allocutum.
 Vt sumentibus te indigne certe ad sui reatum &
 penam te denuo crucifigunt. Heu quid dicam,
 Domine, quoniam sacerdotes te hodie come-
 dunt in altari, quemadmodum volucrū & pecu-
 dum carnes in mensa, quoniam noctu fruuntur
 mulierum actu turpissimo, & mane te comedūt
 celebrando. Vt vobis sacerdotibus qui eodem

ore osculamini filiam Veneris, quo paulo ante
lumpfistis filium Virginis Mariæ, ô impii Iudei
osculo filium hominis traditis? &c. idem Dionysius
ait S. Augustinum in persona Christi dixisse: *Nam
ô sacerdos me amplius peccando affligere, plus namque
me ladir, hoc est, amplius displicet mihi vulnus tui peccati,
quam vulnus lateris mei, magis delinquis qui me
cælis regnantem fornicando offendis, corpusque meum
& sanguinem irreuerenter tractas, & plebem meam
pro cuius salute crucifigi dignatus sum, scandalizasti, &
me in terris ambulanti crucifixerunt.*

Vtinam sibi ob oculos ponerent viginti
nes pœnitentiales ad clericos pertinentes, quod
ex sanctis patribus proponit Ioann. Langhorne
cuius lib. 3. Spec. Canon. c. 10. inter quos hi sunt
*Presbyter si fornicationem fecerit, quanquam, ut
eent Canones Apostolorum, debent deponi
men, ut docet B. Syluest. si in vitio non per
uerit, si sua sponte confessus adiecit ut res
decem annis pœniteat, &c. Si quis sacerdos
filia spiritali fornicatus fuerit, sciat se graue
terium commisisse, ab omni officio deponi
& peregrinando duodecim annis pœniteat, p
ad monasterium vadat ibique cunctis diebus
sua Deo seruiat. Si Episcopus fuerit, quindec
annos pœniteat, &c. Clerici qui illa incont
tia quæ contra naturam est deprehensi fuer
laborare, deijciantur Clero, vel ad agenda
nitentiam in monasteria detrudantur, hoc
vitium maius est (teste Augustino) quam
gnoscere matrem.*

Sanct. Paulus à Diaconis requirit pudicitiam

c. Cler. de
exer. prob.
subdi.

1. ad Tim. 3. vers. 8. *Diaconos, ait pudicos*, Græce
 est *ἄγνους*, quæ vox etiam significat graues & con-
 stantes. Et: *Diaconi sint vnius vxoris viri*, quibus v. 12.
 verbis indicat, si necessitas coegerit aliquando,
 ad diaconatum assumi coniugatos, non esse as-
 sumendos nisi monogamos vti de impudicitia
 minus suspectos. S. Ignatij ad Heronem diaco-
 num monitum est: *Te ipsum castum custodi, vt Chri-*
sti habitaculum, templum Christi es, &c. Sanct. Pau-
 lus 1. ad Tim. 3. vers. 2. & ad Tit. 1. vers. 6. vult
 Episcopum esse vnius vxoris virum, pudicum,
 continentem, filios habentem subditos cum
 omnicastitate. Vnius vxoris virum vocat mo-
 nogamum, hoc est, qui neque simul neque suc-
 cessiue vxores duas habuerit, vt exponunt patres
 Tertull. lib. 1. ad vxorem, Epiph. hom. 59. Amb.
 ep. 82. Hieronym. in ep. ad Tit. Aug. de bono
 coniugali c. 18. Chrysost. ho. 2. in ep. ad Tit. & B.
 Leo ep. 88. ad Afros ait hoc semper seruatum in
 Ecclesia, vt digami ad sacerdotium non admittā-
 tur. Cur autem monogami admitterentur causa
 est quia monogami minus quam digami vel tri-
 gami suspecti sunt de incōtinentia, vt habet Tert-
 ulli. 1. ad vxorem, Epiph. hær. 59. ac Chrys. in loca
 pauli, atq; ideo liberius hortari poterant homi-
 nes ad continentia, vt tradit Ambr. 1. de off. c. vlt.
 Deinde vult Paulus Episcopum esse continentē,
 intellige ab vxoris amplexib' vt ad Tit. exponit
 S. Hier. si ante Episcopatū vxorē duxerit. Si. n. o-
 mnes cōiugati iuxta doctrinā Apostoli ex cōsēsu
 ad tēpus ab illis abstinere debēt, vt orationi insta-
 re possint, certe Episc. & alij sacri homines quib.
 per-

1. Cor. 7.

Gal. 2.

perpetuo vacandum est orationi, perpetuo
abili se continere debet, quemadmodum omni
veneranda docuit antiquitas, & Bellar. demonst.
li. 1. de cleric. c. 19. Denique ab Episcopo siue co
iugato siue non coniugato exigitur ut sit pudicus
castus. Etenim sacerdotis animum (inquit Sanctus
Chrysost. initio libri 6. de sacerdotio) solaribus
radiis puriorem esse oportet, ut ne quando Spi
ritus sanctus desolatum illum relinquat, ut dicitur
illi liceat: Vinum equidem non amplius ego, vinum
autem in me Christus. Nam si qui eremum inha
bitant & perpetuo portus tranquillitate perfusa
sunt, tanta diligentia dicere & facere omnia ad
hibent, ut cum puritate sincera quantam humi
nus captus ferre potest, ad Dei conspectum acc
dere possint, quantam putas sacerdotem pra
dicare debere tum vim, tum potentiam, ut animas
ab omni vindice scelerate, ut spiritalem pulch
ritudinem illam atque incolumem seruet?

SIGNVM XX.

Catechesin docere & promouere.

v. inter the
mata mea
oratoria
26.

1. **C**hristus in congregandis animabus con
parauit se gallinae qua nullum animal ex
fetus suos (ut Aug. ait) magis infirmatur pietate
de mittuntur alae plumaeque; hirtae fiunt, rancida
vox querula, obliuiscitur ipsa cibi & incredula
supra vires animositate pullos tuetur. Hinc S. S.
nodus Tridentina in Catechismo ad parochos

DE CATECHESIN DOCEND IAI

Si ipsa aeterni patris sapientia in terras descendit ut in
carni nostra humilitate caelestis vite praecepta nobis tra-
dere, quem non compellat charitas Christi ut paruulus
suus in medio fratrum suorum, & tanquam nutrix fo-
uens filios suos ita cupide proximorum salutem deside-
ret, ut quod de seipso Apostolus testatur, eis velit non so-
lum Euangelium Dei, sed & animam tradere. *Thef. 2.*

2. Ioan. Gerson monachus ordinis caelestinorum *P. Ant. poss.*
& Parisiensis Academiae Cancellarius quo tem- *bibl selecta*
pore schismatis turbo peruerterebat Ecclesiam, vi- *li. 4. 2. 6.*
dens animarum pacationem nunquam futuram
nisi quasi seminaria iuuentutis instaurarentur, cu-
ram puerorum ad fidem pietatemque instituen-
dorum ipsemet suscepit, id ubi diligenter aggres-
sus fuit, ecce procellam obtreptantium, non ferē
tantum Theologum & concionatorem, at-
que adeo Parisiensis Academiae Cancellarium ad
hac quae videbantur aut vilia, aut laboriosiora,
&c. debere se demittere, ille autem ut sicut fidelis
seruus paruulos traheret, quorum patrocinium
Dominus Iesus susceperat, tractatum edidit de
paruulis ad Christum trahendis. Accum in hac
re ageretur spiritu Dei, sciretque inflare scientiam
nisi intra humilitatis & charitatis terminos con-
tineretur, ab illo Domini verbo: *Sinite paruulos sapor.*

S. Bern. v.
bi amor est
ibi non est
labor. sed

venire ad me, &c. libellum suum aureum inchoa-
uit, in quo plurimas adfert rationes quibus esse
Theologis in sanctum hoc negotium incumben-
dum plenissime ostendit.

3. RR. PP. Soc. Iesu, vnum hominem per Cate-
chesin è mortis aeternae faucibus ereptum am-
plissimi regni loco habent. Cum à Christianae
fidei

*Salus vni
anima.*

fidei explicatione, vt P. Ignatium auerteret frat-
eius natu maior, auditorum paucitatem opp-
fuiſſet, Ignatius qua erat modestia, vel vnum de
taxat puſionem quem erudiſſet ſibi ſatis ſe
confirmavit, nihilque vel fratris voluntatem
hominum aliorum iudicia veritus Chriſtiana
dei rudimenta docere cœpit in patria, ad quæ
explanationem frater etiam ventitabat, ad au-
torium ingens multitudo concurrebat. Sic ſe
euenit vt vnico ſolum accedente puerulo, vel
vnico gallinæ pullo, Patres de Ignatij familia
chiſmum docentes exultent, ac gloriari perſe-
rent fouere pennis arcereque miluum, & ſec-
præclare agi putent, ſi ei vni quem ſunt nati
duces præbere poſſint in cœlum. Quanti autem
vnus animæ ſalus concionatori eſſe debeat
dit S. Chryſoſt. c. 2. ad Gal.

*v. eundem
in ep. 1. ad
Cor. ho. 3.*

SIGNVM XXI.

Charitate Dei flagrare.

*1. ex. A.
poſtol. &
disci. Chri-
ſti.*

*Ardeſſi-
mus erga
Chriſtum
amor.*

Charitas Dei multos Clericos non mo-
diuitiarum dignitatumque ſæcularium
rum etiam vitæ huius contemptores fecit. H-
accenſi complures nullis tyrannorum minis
pliciſque abſtineri potuerunt ne nomen Dei
bique palam prædicarent atque extollerent
rus, Andreas, Philippus, (Apoſtoli) crucifi-
recuſarunt, Iacobus & Paulus capite truncati, I-
bus, alter de ſummitate templi deiſci & ſullo
fu

fuisse mactari, *Ioannes* in bullientis olei dolium nudus demitti, *Thomas*, & *Matthaeus*, lanceis confodi *Stephanus* lapidibus obrui, *Matthias* securi percuti, *Simon* & *Iudas* cruenti sacrilegorum imperu elidi atque obteri. Reliqui omnes discipuli Christi diuersis tormentorum generibus absumi.

2. Amor quem *S. Paulus* erga Christum habuit non solum eius cor possedit, nec modo regnauit in eius pectore, sed plane de toto Paulo triumphauit, eumque veluti suae victoriae gloriosum trophaeum ac spectaculum per totum prope orbem circumtulit. 1. Tunc possedit eum, cum ab ipsomet Christo vocatus & prostratus totum ei corpus tradidit. Vix audierat: Ego sum *Iesus Nazar.* &c. Cum & ipse succlamauit: Domine quid me vis facere? Sensit tunc se adeo Christi amore tanquam aurea catena vinciri, vt iam nullo alio magis titulo gloriari posset quam eo quo postea usus est, *Paulus victus Iesu Christi*. Fuerat aliquando spirans minarum & caedis contra Christi Ecclesiam, sed vbi sanctissimi nominis Iesu suauitas tanquam balsamus cor eius perfudit, coepit per omnes gentes illius odorem ita afflare ac spirare, vt dicere non dubitauit, *Christi bonus ador sumus in omni loco*. Si heroicas ac plane diuinas actiones quas in Euangelio permulgan- do exercuit, innumerabilesque ac grauissimas consideremus ærumnas quas pertulit, vna CHRISTI imperante & vrgente charitate nonne hanc recte dicemus in Paulo tanquam in affluentissimo regno sese iactasse & magnificū quen-

Paulus trophaeum amoris Christi.

amor Christi cor eius possedit.

Act. 9.

v. s. Chryst. in pref. ep. ad Rom.

Eph. 3.

in eius pectore regnauit.

quendam in eo dominatū exercuisse? Quis enim
 amorem erga Christum & Ecclesiam in tot pro-
 clavis obeundis facinoribus explicet dū ad Ch-
 sti nomen propagandum late omnes peragra-
 terras, & omnibus se debitorē profiteretur Ge-
 cis & Barbaris, sapientibus & insipientibus? Qu-
 si vniuersum mundum genuisset sic currebat,
 omnes in Regnum Dei festinabat inducere,

*Atlas hic
 totum ter-
 rarum or-
 bem hume-
 ro sustinet.*

cendo, pollicendo, orando, terrendo, tanta
 dentia & modestia vt omnibus morem gerere
 omnibus omnia fieret, vt omnes Christo lucr-
 ceret. Mirum est quod tantas tamque arduas
 inter pericula, molestias, atq; hominum saui-
 minas & iniurias perpetrauerit, adeo vt mori
 omnes in Paulum conspirasse viderentur, &
 men per Paulum conuerterebantur ad Deum
 per illum quem volebant modis omnibus per-
 tum salutem aeternam consequebantur. Ma-

*Chrysost.
 cogit apela-
 gi facientis
 furor emi,
 & vim gu-
 bernatoris
 intelliges*

in ipso erat in tam multis tempestatibus con-
 tia mentis, & inuictus in rebus aduersis tole-
 dis animi vigor. Nullum mare ita sauis fluctu-
 agitur vt assiduus quatiebatur ærumnis per-
 Pauli. Foris pugna: intrus timores angoresque in-

2. Cor. 7. 1.

dum adeo graues vt ipsemet dicat, grauati sumus

2. Cor. 15. 4.

supra modum ita vt taderet nos etiam viuere, instam
 quotidiana sollicitudo omnium Ecclesiarum. Exter-
 ra quis numeret, famem, nuditatem, catenas,
 ceres, bestias, iniurias, pericula fluminum, latro-
 num, falsorū fratrum, maris, mortis etiam,
 dicat, quotidie morior propter vestram gloriam, vt
 in hanc horam & esurimus, & sitimus, & nudi sumus
 & colaphis cedimur, & instabiles sumus.

Sed aspice tot inter procellas ac fluctus (incur-
 santes assidue ac vndique calamitates) scopulum
 eminentem ac firmum, maledicimur, inquit, & be-
 nedicimur, blasphemamur & obsecramus, persecutionē
 patimur & sustinemus, imo superabundo gaudio in omni
 tribulatione, tanquam vas plenum, quod vndique
 effluit. Gloriamur in tribulatione, atq; adeo inuitat
 amicos, ut sibi gratulentur, ac si ad magnam esset
 dignitatem, aut felicitatem euectus, si immolor, *Phil. 1.*
 aut super sacrificium fidei vestrae in hoc gaudeo, & con-
 gratulor omnibus vobis, id ipsum & vos congratula-
 mini mihi. Totum hoc ardentissimo amorī de-
 bet adscribi quo erga Christum & propter eum
 in totam Ecclesiam ferebatur, implebatur, cede-
 bat. Hic enim ita in eius corpore animoque re-
 gnabat, ut stimularet eum perpetuo ad multa a-
 genda praeclare, ad grauiss. tolerandas ærumnas
 inflammaret.

Imo amor Christi ita de Paulo triumphauit, ut
 ipsum totum plane absorbuisset & transforma-
 uit in eum, nihil ut aliud in Paulo videri posset &
 agnosci, quam Christus. Omnes eius cogita-
 tiones, desideria, verba, omnia denique studia
 in Christum tendebant cuius amore arden-
 tissimo flagrabat. Non indicanti, ait, me scire aliquid *1. Cor. 2.*
 nisi Christum, existimo omnia detrimentum esse propter
 scientiam Iesu Christi Domini nostri, propter *Phil. 3.*
 quam omnia detrimentum feci, & arbitratus sum ve-
 luti crucem, ut Christum lacrifaciam; Mihi absit gloriari *Gal. 6.*
 in cruce Domini nostri Iesu Christi; Quis nos sepa-
 rat à charitate Christi, tribulatio an angustia, an *Rom. 8.*
 timor? Si quis non amat Dominum nostrum Iesum *Phil. 1.*

K Christus

A. For. 4.

1. Cor. 13.

1. Cor. 1.

Gal. 2.

2. Cor. 1.

Gal. 2.

Phil. 1.

Christum sit anathema, desiderum habeo dissolu-
esse cum Christo, non solum alligari, sed & mori pe-
tus sum propter nomen Iesu. An experimentum
ritis eius qui in me loquitur Christus? Nos pradi-
Christum crucifixum. Christo confixus sum cruci.
ut abunde Christi passionem in nobis, ita & per
sum abundat consolatio nostra. Stigmata Domini
in corpore meo porto, vivo iam non ego, vivit verum
Christus, & mihi vivere Christus est, & mori
crum.

De charitate Pauli vide etiam A. 11. 21. & omnib.
8 Phil. 1. 3. 1. Cor. 10. 16. 1. ad Cor. 13. ait: Si
hominum loquar &c. A. 5. (mortuum instrumentum
tum) &c. ad Eph. 3. vocat charitatem radicem totius
fundamentum omnium bonorum.

3. De charitate Petri erga Christum V. L. quasi vi-
Ioan. 21. 6. Matt. 16. Marc. 8. Matt. 17. Mar. 9. Ier. qui
13. Matth. 26. Ioan. 20. 21. dicebat ad Christum &
Ta scis Domine, quia amo te, & animam meam pro oculis
ponam. Præmium charitatis Petri V. in Triumphantem
virt. Cum omnes Christianos Deo quam certam dig-
tissimos esse oporteat, quia S. Paulus omnia exigit
hortatur, ut conversatio eorum in cælis sit, eius gra-
non decet clericos? B. Antoninus afferit C. 1. 1. 1. 1. 1.
les purpuram ferre in signum magni, ferunt. 4. I.
incensi & ardentis charitatis, ita ut parati sint S. Amb.
guinem fundere, qui est summus amoris gratiam Sac.
Et certe omnes Clerici boni diligunt (ut loquitur C.
tur S. Ioannes Epist. 1. capite 3.) non veritate, sed
lingua, sed opere & veritate, id est, factis molestis.
Nam præponunt semper Dei honorem ac amoris
tatem omnibus suis cupiditatibus, & cunctis amore,
&c.

Anima
maxime
coniungi-
tur cū Deo
amando.

p. 3. tit. 22.
c. 1.

& quantuncunq; vtilitati, idq; impigre, constanter & alacriter, vt nihil sit tam charum, vel tam pretiosum, quod si Dei causa ita postulet, non statim contemnant & abijciant. Sæpe enim incidunt tempora cum ex vna parte magni alicuius commodi vel magni honoris spes proponitur, aut melius faciendi iacturam, siue honoris, siue fortunæ, ex altera vero parte proponitur ipsius Dei obsequium cui illa repugnare videntur. Quæ cum in contentionem veniunt, Dei respectus rebus omnibus huius vitæ præferendus est. Cum Dominus Rex arcam Dei deduceret, ad reliquam solennem ceremoniam hoc insuper addidit vt ipse radiorum totis viribus saltaret seminudus, quia etiam cum de hoc à Michol vxore derisus esset quod semel quasi vnus è scurris in populi conspectu nudasset. Idem debet Clericus quisque & contumguare sedulo & profiteri. Cur enim non ad tantam certam dignitatem à Deo euecti cum opus est & cumulus contra exigit Dei causa, & rem & honorem suum in elis sit, eius gratiam exponant, atque ipsi quoq; ludant ut Cariores viliiores fiant?

4. De S. Laurentio Card. c. i. Sixto Pontifice ait ratif. Amb. Talis erat contentio digna certe de qua certatoris gratiam Sacerdos & minister, quis prior pateretur pronuntiare (vt loquitur Christi). Ita decet, non modo, non recusat, sed vltro subire & cum gaudio quidem, factis molestias pro Deo. Nam effectus & indicium rem amoris erga DEVM est zelus pro DEI honore, quo vno, (vt loquitur Sanct. Bernhard.

K 2

ser.

*Amor hic
vincet a-
morem vi-
ta, multo
magis
ri, &c.
2. Reg. 6.*

*1. de off. c.
41.*

2. Cor. 11. *serm. 23. in Cant.) estuare deet eum qui alius pre quem admodum estuabat doctor gentium, qui dicitur Quis infirmatur & ego non infirmior? qui scandalizatur & ego non vror?*

Hunc Clerici boni toto animo diuini hominis propagationem cupiunt, eiusque incrementum gaudent, dolent autem & cruciantur eius decrementis, & cum vel religionis cursum impediunt vel Ecclesie dignitatem aut utilitatem imminuunt, mouentur tanquam proprijs, vel etiam quam proprijs incommodis, & se totum possunt opponunt pro domo Dei, nullum reiparcunt, quin etiam cupiunt si fieri possit ipsorum iactura publicam redimere iacturam.

Ioan. 2.

5. Huius zeli exemplum Dominus ipse sacerdotibus dedit, qui cum suas iniurias, conuicias, opprobria, omnia tum leniter toleraret, idem tamen iniuria Dei commotus, facto ex fusticulis flagellatorum negotiatores omnes exturbauit ex templo, & visio scribit Ioannes recordatos esse discipulos eius, scriptum esse, *zelus domus tue comedit me.*

Psalm. 68.

nam hic zelus prelatos angeret, cruciaret, humilaret, atque etiam interdum partem aliquam vitam nocturnae quietis ipsis auferret. Non debet

*Premia
feruentium
in cultu di-
uino, V. in
Triumpho.*

3. Reg. 19.

Clericus ut quisquam res suas quam ipse reuerentius (tanto maiores & meliores) audentius amare curare videatur.

6. Hinc Eliae verba instar facis ignis erant, & cebatque, zelo zelatus sum super Domino Deo tuo.

7. S. Dominicus postquam iam multas Turcas habuisset conueriones conquerebatur coram

de exiguo eorum fructu, ideo beatiss. Dei geni-
 tix ei affuit, eumque blande consolata admo-
 nit, ut filij sui Christi nostri Saluatoris mysteria
 in concionibus tractaret quam sapissime, inde
 futurum, ut magnum singuli fructum excerpe-
 rent.

8. Cum M. Ioannes Auila esset singulari modo
 in Christum animatus, maxime ad mysterium
 incarnati verbi & SS. Eucharistiae, dum Christum
 in peccatis & cordibus inculcasset messem ani-
 marum faciebat yberissimam. Tantum valet ar-
 dens in Deum amor.

V. Locum
 de zelo ani-
 marum.

SIGNVM XXII.

*Ardentissima charitate prosequi
 proximum.*

S. Augustin. libro de moribus Ecclesiae Ca- C. 32. 23.
 Scholastica non solum in Monachis & Cleri. *Premia An-*
 sed in omnibus tam viris, quam foeminis Ro- *tidy, Bern-*
 har, vel Mediolani, sub vno Praefecto seuerissi- *hardini,*
 m abbatem agentibus ardentissimam notauit *Sanctuli,*
 charitatem. Meminerunt, inquit, quantopere scri- *Et c. proxi-*
 ptum diligenti- *um dili-*
 gentium V. *in Trium-*
 pho virt.
 charitati sermo, charitati habitus, charitati vul-
 neratur, coit in vnam conspiraturq; charitatem,
 ne violare tanquam Deum nefas ducitur. Huic si quis
 expurgatur atq; vitatur. Hanc si quis offendit vno
 durare non finitur. Scimus hanc ita commendatam
 Christo & Apostolis, ut si hac vna absit inania, si
 absit plena sint omnia.

K 3

2. Quan

Hom. 16.
ad Rom.

2. Quanta fuerit charitas Apostoli Pauli
gie describit S. Chrysost. cum ait: Quidquid
ris nihil tamen hac dilectione dignum forebat proxi-
Fuit enim illa quous pelago fufior, omni uisibili
flamma vehementior. Vnde est, quod tantus qu-
queat sermone declarari. Solus illam nouit, qui prolece-
diligenter illam possedit ac tenuit. Optabat
(dicebat Paulus) ego ipse anathema esse. Quia hem-
est, ego ipse? Ego ipse qui doctor omnium quoda-
constitutus sum, qui innumeris recte factis, quia Chri-
mendos, qui coronas exspecto plurimas, proximo
Christum usque adeo diligo ut illius dilectione me stig-
omnibus praeferam, qui propter ipsum quomodo erat &
veluti flammis, ira, molestiis & afflictionibus esse
pe consumor, & omnia dilectioni illi quam non renu-
ipsum habeo postpono. Hae Chrysost. lecturam,
diamus ipsum Paulum. Tanta ardebat charitas con-
erga proximos ut diceret. Testis est mihi Dominus. Hic a-

Phil. 1.

modo cupiam vos omnes in visceribus Iesu Christi amore

2. Cor. 9. 6.

Filioli quos iterum parturio donec formetur Christus in uobis.

1. Thess. 2.

Et: Os nostrum patet ad vos, cor nostrum in uos aper-
tum est. Et: Facti sumus paruuli in medio uestrum sicut et oculos

Aui hanc
matrem.

quam si nutrix foueat filios suos, ita desiderantibus ex-
cupide volebamus tradere uobis non solum Euangelium, sed etiam

Phil. 4.

Dei, sed etiam animas nostras. Et: Fratres mei, sicut prius, prius

2. Cor. 12.

risimi & amanti sumus gaudium meum & coronam meam accepisset

Rom. 4. v. 3

Et: Non quero quae uestra sunt sed uos, ego libens uiuam ut ue-

1. Cor. 4. v.

pendam & superimpendar ipse pro uinibus uestris Dei.

3.

Optabam ego ipse anathema esse a Christo pro fratribus

1. Cor. 9. v.

meis. Et: In cordibus nostris estis. Et: Cum libens uiuam ut ue-

19. c. 10.

ex omnibus, omnium me seruum feci, ut plures in uos

Ego per

cerem.

Cre.

1. Infirmatur etiam cum in firmis, & vitur cū
 quid dñs qui scandalizantur. Breuiter tantopere dilige-
 re debet proximos, siue amicos, siue inimicos, vt nul-
 lus ex illis existerit quacunq; ærumna vel afflictione gra-
 uod trahatur, quem non intima animi commiseratione
 mouit, sit persecutus; idem pro capitalibus suis inimicis
 orabat non solum mortem obire: Verum etiam
 te. Quia hema fieri à Christo, hoc est à societate Chri-
 sti, quodammodo excludi, non quo gratia & ami-
 factis causa Christi exideret (propter quem diligebat
 imat, proximos) sed societate elatæ visionis Christi in
 ectione gloriæ, quam supra omnes vitas lumen a-
 quonabat, & ob quam suspirans dicebat: *Cupio dissol-*
uere ut esse cum Christo. Hoc summo bono priuari *Phil. 2.*
 quam non renuebat pro salute fratrum suorum Israeli-
 st. scilicet, licet ipse in summo odio apud illos esset
 et charæ contemptu.

Hic amor magnum illi vicissim conciliabat
 amore eorum ad quos verba faciebat: Testi- *Gal. 4.*
 monium perhibeo vobis, inquit, quia si fieri pos- *c. 10. v. 37.*
 set oculis vestros eruissetis, & dedissetis mihi, in
 teis cum Paulus discederet, procidentes o-
 culantur eum flentes. Fructus huius mutue
 charitatis erat illa admirabilis gentium conuer-
 sio, prima ad Theſſalon. secundo, ait: Cum
 accepissetis à nobis verbum auditus Dei, accepistis illud
 non ut verbum hominum, sed, sicut est vere, verbum
 Dei.

3. Greg. Nazianz. cognomento Theologus
 charitatem coluit cum omnibus, sui etiam no-
 minis & throni dispendio. *Proiicite me,* inquit,
K 4 in ma-

*¶ Lacum de zelo anti-
marum.* in mare, si propter me orta est tempestas. indeque
quidem Casare aliisque piis gementibus, Ne-
rio, summo ac dirissimo Patriarchatu Constan-
tinopolitano post Apostolicum amplissimo, co-
sit, ne vel minimum Schismatis inter Episcopos
cerneret.

*Baron An.
Chr. 109.* 4. Cum S. Ignatius Antiochenus Episcopus

Tratano tyranno à decem militibus Romanis
sumendas, ut impostor quidam poenas, perducen-
tur, & qui ipsum ducebant aliquantisper Smyrnam
in itinere consisterent, an ne ut opportunum tēp-
navigandi expectarent, an vero alia ex causa
corraderent quantas vellet pecunias, incertum
est, S. Polycarpus Smyrnenfis Ecclesie Episcopus

*Hæc mors
auctorum
custodum
erant num-
dina.* pus eum omnibus, quibus licuit, officiis pro-
cutus est. S. Chrysostomus de transl. S. Ignatii, c. 6. V.
tates, ait, quæ erant in via undique concurrentes,
lem excipiebant, & cum magno comatu dimitte-
precibus & legationibus ipsum adiuvantes: Et ipsi
vulgarem consolationem ex ipso percipiebant, cernu-
martyrem tanta cum alacritate ad mortem currere
pote qui ad regna cælorum proficisceretur. Homo
ctus, ferale militum custodia sepius, ad be-
damnatus vel Romæ damnandus, perinde
non ad poenas, sed ad triumphum duceretur.

omnibus omnium officiis accipitur & honorum
cumulatur. Cum enim Sanctissimi viri viri
Asiae Ecclesiis innotuissent, & quæ propin-
res erant, de eius adventu Smyrnam fuissent
ditæ certiores continuo unaquæque ex illis
gatos, qui debite Salutationis officia impen-
rent, ad eum misit, imo & ipsi illarum Eccle-

*Hæc ut sibi
liceret à
Truculentis
custodibus
ingenti pe-
cunia redi-
mabant.* rent, ad eum misit, imo & ipsi illarum Eccle-

Episcopi vna cum aliis eodem functi munere, ad eundem Smyrnæ agentem quantocyus accurrerunt. Ephesij ad eum miserunt Pauli discipulum Onesimum suum ipsorum Episcopum vna cum aliis. Hinc ad eos scribens: *Vtinam, ait, meam pro vestra liceat commutare animam, &c.* Ad Ecclesias à quibus honestissimas legationes acceperat literas scripsit Smyrna, easdem ad Ecclesiasticam disciplinam conservandam vehementer impellens. Tralliani miserunt ad ipsum Episcopum suum Polybium. E Magnesia ciuitate Ioniae Demas Episcopus vna cum Presbyteris & Diaconis ipsi adfuit.

5. S. Francisco hoc solenne fuit, vt diem hominibus, noctem Deo daret.

6. Vt S. Paulus dolebat ob fratrum interitum ad Rom. 9. v. 2. *Tristitia mihi magna est & continuus dolor cordi meo,* & 2. ad Cor. 11. v. 29. *Quis infirmatur, Gaudete.* Et ipsa ita & Esaias alienis malis potius condolebat quam exultabat, ideo enim ait, c. 21. v. 3. *Propter destructionem Babylonis repleti sunt lumbi mei dolore sicut angustia parturientis.*

7. Heliæus vel sponte pro Sunamitide deprecatores se fore apud Regem & militiæ primopem promittebat. 4. Reg. 4.

8. Cum Anno Christi 388. deploratissimus esset status ciuitatis Antiochenæ, propterea quod Antiocheni deiecissent statuas Theodosij Imp. & Placillæ Augustæ, ideoque Imp. misisset Iudices ac milites vindices sceleris, monachi qui multos annos in cauernis fuerant conclusi nemine aduocante, luadente nemine, quasi

K 5 cœle-

Chrys. ho.
17. ad pop.
ut eos etiā
dolore pres-
ses fuisse
consolatos.
&c.

In li. SS PP
c. 13. ait eū,
quod nihil
nisi hordeū
madefactū
comedere
soleret, fuisse
se dictum.
xpi b. p. d.
709.

coelestes milites, & tanquam quodam classico
 excitati conferto agmine properabant Antio-
 chiam, & principibus ipsis arridentes cum fide-
 cia loquebantur pro reis, & omnes sanguinem
 effundere parati erant & capita deponere, ut ca-
 pto ab expectatis tribulationibus eriperent, di-
 dicerunt se non prius recessuros quam iudices
 parcerent civitatis populo, vel se communiter
 cum reis ad Regem ligatos mitterent. Reliqui
 est, inquit, qui nostrae genti dominatur fideliter
 pietate vivens. Nos igitur ipsum omnino recon-
 bimus, non permittemus vobis neque concedemus en-
 possu, re, nec ullius abscindere caput. Si vero hoc non fa-
 tis, & nos cum ipsis omnino moriemur. Gravia quidem
 parrata & nos confitemur, sed Regis humanitatem
 excedit gestorum iniquitas. Dicitur quidam illorum
 aliud verbum sapientiae plenum dixisse, quod
 tua quidem delecta & rursus erecta fuerunt & p-
 priam receperunt firmam & factum correctionem
 buit celerrimam: si vos autem Dei imaginem occideris
 quomodo rursus poteritis commissum reuocare
 quomodo perditos resuscitare & animas corporibus re-
 dere? Theodoretus li. 5. ca. 19. affirmat hunc fa-
 se Macedonium vita insignem Monachum
 cum de ipso ait: In media vrbe prehensio alter
 iudicum pallio ambos ex equis descendere
 ber, illi vero cum viderent senem, statura ex-
 pannis sordidis amictum, primo indignari qui-
 sed ut primum à quibusdam illorum qui ante
 debant viri illius virtutem didicerant, desilire
 equis, genua amplecti, veniam denique pre-
 coeperunt. Macedonius diuina imbutus sapie-

talios oratione compellat : Dicite viri Charissimi
 Imperatori haec verba, non solum Imperatorem eum esse
 sed hominem etiam, itaque ne oculos tantummodo ad
 imperium adiciat sed suam ipsius naturam mente com-
 plectatur. Nam cum homo sit, imperat illis qui sunt eius-
 dem naturae participes, humanam autem naturam ad
 Dei imaginem & similitudinem esse fabricatam. Qua-
 re tam crudeliter & inhumane imaginem Dei me-
 desolli iubeat : nam bilem mouet opifex cum eius ima-
 ginem contumeliose tractet. Consideret enim quam
 magno animo tulerit ipse aneam coniugis imaginem
 contumelia affectam esse, se tamen in imaginem Dei
 contumeliosum esse non dubitare. At quantum inter-
 sit inter imaginem inanem & animatam, viuum
 ac rationis compotem, omnibus qui sunt mente prae-
 ditus conspicuum est. Illud praeterea secum cogitet,
 nobis per facile esse pro vna aenea imagine multas
 fabricare, sed eum non posse omnino facere vel
 pilum vnum illorum qui interfecti sunt & cetera.
 S. Chrysostomus de studio horum Monacho-
 rum ait : Quoniam quadam reorum mater nu-
 dato capite & canis ostensis iudicaturi equum freno
 apprehendit, & per forum praetercurrens sic ad iudi-
 cum simul ingressa est, omnes obstupescere sumus, omnes
 admirati pietatem & magnanimitatem. Quomodo
 non magis hos obstupescere oportet ? illa enim, etiam si
 mortua esset pro filio, nihil mirandum, magna enim
 natura vis, & inexpugnabilis viscerum necessitas. Hi
 vero non genuerunt nec educarunt, imo vero quos
 non nouerunt, quorum nomen non audierunt, qui-
 bus cum nunquam conuersati sunt, quos ex sola noue-
 runt calamitate in tantum amauerunt, ut etiam si
 infiniti-

infinitas habuissent animas, omnes pro ipsorum salute tradere vellent. Neque mihi dicas hoc quod non iugulati sunt nec sanguinem effuderunt, sed quod tanta contra iudices vsi sunt libertate, quanta solos de salute sua desperatos vti verisimile fuit, & talium sententia de iudicibus ad tribunal cucurrerunt. Nec enim, nisi prius se neci preparassent cuiuslibet, tam libere potuissent iudices abloqui, & tantam tunc exhibere magnanimitatem. Erant enim ante pratorij ianuas totos dies agebant sedentes abducendos de manibus carnificum eripere parati.

Lib. 3. de
Sacerd.

9. Idem Chrysost. agens de charitate & ex illa nata ingenti lætitia & concordia cœnobitarum ait. Soli in tranquillo portu & securitate summa residentes velut ex cœlo ipso ceterorum naufragia prospectant. Neque conuersationem plane cœlestem elegerunt, nihilque deterius Angelis affecti sunt. Vt enim illis nulla inest æqualitas, nec alij successibus rebusque secundis gloriatur elati, alij extremis malis & incommodis opprimuntur, sed omnes pariter in gaudio & quiete summa, que illa & cœlesti gloria exultant: ita fieri quod perfectas in monasteriis, nullus ibi paupertatem exprobrat, nullus diuitum honestior est, inde id quod omnia pertrahit & perturbat Meum & Tuum penitus eliminatum est. cuncta quippe illis communia sunt, mensa, domus, indumentum, & quod sane mirabilius est, vnus etiam idem animus omnibus est. Omnes eadem sunt nobilitate nobiles, omnes eadem seruitute serui, eadem libertate liberi, vna ibi voluptas, vna iucunditas, vna delicia, vnum desiderium, vna spes omnibus inest. Nulla ibi inæqualitas, ceterum ordo summus, & moderatio, & conuenientia, & ineffabilis concordia seruanda diligentia, iugisque perpetua lætitiæ materia. Quocirca omnes omnia

patiuntur & faciunt ut una latentur & gaudeant.

10. R.R. P.P. Soc: Iesu ubique locorum suarum charitatis impressa vestigia relinquunt, etiam tempore pestis, dum peste laborantibus praesto sunt, & deinde subinde contagio pereunt. Quam multa perferant & sustinent dum ex suis collegiis excursionem in oppida faciunt? annon libenter nonne etiam intempesta surgunt ut vel animam agere, vel urgente morbo peccata confiteri volentibus praesto sint? Sciunt enim verissimum esse illud Ciceronis: *Non ut sacrificij sic consilij certum est tempus.* Semper hominibus salutare esse exoptant, hinc toties cum Christo ex alto (ex sanctis meditationibus) descendunt, in camporum planities, ubi est multitudo magna languentium, consistunt, operam suam nulli denegant, & manus suas ad alienos usus porrigunt. Alij remotissimas etiam nationes Christianae lucis radiis illuminant, & gentes immanitate barbaras locisque disjunctas ad Christum adducunt, alij Christianis Principibus difficillimo tempore piam operam navant, alij recto & umbra gaudere non cupiunt, sed Romanorum iussu Pontificum itinera laboresque luscipiunt, atque ita pro autoritate Ecclesiae pugnant, ut nullos impetus, nullos ictus nulla pericula reformident: alij semper in erudiendis sanandisque hominibus sunt occupati, quos a se aversos vident cum illis amicissime colloquantur, nec animi alienioris indicia praefertunt. Agros, (ut cum S. Hieron. loquar cœnob. Epist. ad Euseb. Ier. e.)

Notent hos
qui verbo
pastores re
lupi voraces
deceptis
vrum ouium
miserabile
stragem edunt.

Philip. 3.

Epist. ad Euseb.
Ier. e.)

lente) et fouent vt non vrbis delicias non man-
quærant affectum.

11. Cum aliquando vnus è cubiculariis Pont.
Pont. senem verbosiores facere dicendi finit
apud Pont. clam submonuisset, Pontifex rep-
omnia iussit, conuersusque ad cubicularium
to similis, an nescis, inquit, ex quo inui Pontifici
aliis me viuere oportere, non m. hi?

e 10. v. 12.

12. Christum apud S. Ioannem à Prælati-
ram exigit charitatem vt parati sint animam
nere pro ouibus suis, cuius exemplum illi
ipse met præbuit, dicens: Ego sum pastor bonus
nus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Ex

Ep. 1. c. 3. v.

16. |

meam pono pro ouibus meis. Et S. Ioannes a tibi
gnouimus charitatem Dei, quoniam ille an man-
pro nobis posuit. Et: Nos debemus animas pro fratri-
nere. S. Chrysost. Sermon. 29. in Ep. ad Romanos: O-
sum diligens & gregem illius vtique diligit: Et Mo-
sen tum primum super populum Iudæorum
fuit, quando qua esset in illum beneuolentia
ipsa iam declarauerat. Dauid quoque similiter

1. Reg. 17.

do regni suscepit gubernationem posteaque
apparuerat quam amico esset in populum.

Ibid. 12.

ctu, ita quippe iuuenis adhuc populi causa de-
ac zelauit, vt & animam suam exponeret, cum
deret barbarum Philistæum quem occidit. Et
muel quoque amator populi erat, vnde dicitur
Absit à me hoc peccatum, vt cessem pro vobis orare
minum. Et Paulus multo plus omnibus arde-

Ioh. 30. v. 11

erga subditos: Et Christus optimi pastori

canonem ferens dixit: Bonus

pastor, &c.

SIGNVM XXII.

*Pari amore nobiles & ignobiles prosequi cum
apud Deum non sit personarum
acceptio.*

ANimium enim par est nobilitas ex Christi
sanguine, nec anima nobilis carius est em-
piamquam ignobilis, & oro homine rusticano to-
tus Christi sanguis effusus est non mirus quam
providano: Gehenna si pereant manet eadem
utrumque.

Hinc Regula Canon'corum in Concilio, A-
nglicanensi vult ut Canonici etiam ex familia
Ecclesie (seu seruos) probabilis vii & viros in con-
gregationem suam admittant, & inter cætera ait:

Irrationabile iustumque coram Deo & hominibus ut in Cap. 121.
unaqueque congregatione canonica à min mo vsque ad Ad Cleri-
maximum cibum & potum omnes equaliter accipiant, corum se-
breuiam qui propter aliquam utilitatem in numerum clusa pers.
Canon'corum fuerunt admissi. Et: Irrationabiliter atq; acceptioe
dispense sit ut nonnulli clerici qui in diuitiis affluunt, una erit cū
& aut parum, aut nihil utilitatis Ecclesie conferunt, bi & potus
maiores ceteris, diuinum strenue peragentibus offi- equalitas.
cium annonam accipiant, cum hoc fieri debere nusquam
in authoritatibus scripturarum, nec in tra-
ditionibus S. S. Patrum possit quoque modo san- Ca. 122.
tum reperiri. Et: In singulis locis in quibus Ergo abis-
sacris Canonice Domino militatur, panem & sus iustitia
palamentum & partes Eleemosynarum equaliter salte reser-
candus est. candus est.

Ca.

Canonici accipiant. Et: Quando tempus sterilitatis
ni extiterit, sicut crebro peccatis praepedientibus eni
solet, & praelati, quantum debent, dare vinum Ca
nonicis qui uerint id quod dederint sic discrete & te
rate distribuunt, ut omnes communiter eo utantur.

autem id murmurantes sed magis cum gra
rum actione quod dari potest accipiant. Vinum S. S.
aut quemlibet alium potum in Eleemosinam
tum in communi recondant cellario, quatenus orauit
imminente huiusmodi sterilitatis tempore quod sibi
suis eo suffragentur communiter necessitate. 1. lac
Non tamen eis propter hoc à praelatis potus annua ter
bitus penitus subtrahatur, si est unde detur. Turbat
vero & suis & Ecclesiae abundant rebus in sterilitate
sterilitatis tempore eis, quos pauperes pascitur.
Ecclesia, suis facultatibus cum charitate & humi 3. Ve
rate suffragari procurent, ut iuxta Apostolum scopus
frater fratrem adiuuet, & ambo consolentur. Mateel
tamen ob id superbiendo se extollant, quia, acrat &
in libro Prosperi legitur non se debent huiusmodi ex
di inani iactantia praeferre his quos nihil habet. Idcirco
tes pascit ac vestit Ecclesia. Illud interea praeuexatu
semper caueant, ne id quod dare debent aut intale
sunt qualibet dissimulatione aut tenacitate & itis &
ditis subtrahant, ne paupertatis occasione & itis &
pulsati per diuersa vagari ac turpibus se imp Christian
negotiis cogantur, & praelati qui eis necesse non
ria largiendo à Domino remunerari possunt De
terant, districte & seuerè iu
dicentur.

Rom. 15.

SIGNVM XXIII.

*Etiam inimicis beneface-
re.*

S. Stephanus Diaconus pro illis à quibus fal- *Act. 7.*
sus accusatus, iniquè damnatus, crudeliter
lapidum ictibus impetebatur, genibus prouolu-
quatus orauit, ne ipsis hoc ad peccatum imputaretur,
tempus sibi cedere sciebat ad gloriam.

1. Iacobum Apostolum Alphæi filium, cum de *Euseb. li. 2.*
portu templi lapidum ictibus deturberetur, ac *c. 23.*
deturbatus fullonis fuste caderetur, orasse ac-
tis in se ipsum, ut illis ignosceretur à quib. iniuste ne-
pascitur.

3. Venustianus Tusciæ præses *Sabinum* *Afflij* *Beda &*
episcopum cum duobus diaconis *Exuperantio* *Adofur.*
Matcello ob Christianam fidem comprehendit *tom. 6.*
quia decerat & in carcerem trudi. Diaconos diuersis
torturis excruciatos interfecit. Episcopo utramq;
manu hauriuit. Mox ipse graui oculorum dolo-
re per vexatus ab eodem remedium poposcit, cui iam
intulerat mala, atque ille veluti beneficiis ob-
icit & nulla affectus iniuria libenter accessit,
orauerunt, efficaciter sanauit, & ex infideli
Christianum fecit. Maius bonum pro malo red-
dere non potuit quam ut inimicum suum dili-
gendo Deum amicum faceret, & eum pro Chri-
stianam patientiam suppliciorum animaret, à quo
pertulerat supplicia.

4. Spiridion Cypri Episcopus fures nocturnos *Metaph.*
comprehensos, cum multis ut eiusmodi sce- *Sur. to. 6.*
lere

lere abstinere, admonuisset, non solum im-
nitos, sed etiam veruece, quem furatum ven-
donatos, dimisit.

*Greg. lib. 1.
dial. c. 3.*

5. *Felix* Monachus cum hortuli curam ge-
reret, ac subinde illum expositum videret, terro-
re percipit ut aditum custodiret, neminem le-
Fur adueniens in primo statim ingressu vi-
serpentem pauidus retulit pedem, quo ve-
alre implicato ipse in caput contruens proni-
pendit donec superuenit *Felix*. Qui pendens
miseratus confectum deposuit, & oleribus
de collatis amice hortatus est ne per scelus
reret, quod innocenter se largiente habere
quoties petiitum venisset.

Syr. to. 6.

6. *Odo* Chiniacensis cœnobij Abbas
qui sibi equum noctu subducere attentauit
eoque concenso neque descendere cum ve-
neque omnino descendere quauerat, mane
pertum benigne ac perhumane corripuit,
pœnitentiam criminis adduxit. Data etiam
veluti equi mercenarium custodem, non
deprehenlum ab actorem dimittendum cum

Syr. to. 3.

7. *Clodouico* Rege aduersus *Gothos*
mouente, quidam ex militibus prædæ cupi-
Maxentij abbatis pictauensis monasterium
lerunt, & cum vnus abbatem sacrilegio (ut
rar) tententem ferire vellent, manum cum
sublatam demittere nequiuert, reliqui nescientes
stupiditate mentis correpti immobiles con-
re. A *Maxentius* immanitatis violentia quæ-
rum oblitus pœnam miseri cepit, & præ-
ne liberos ab ægritudine reddidit.

8. *Elphegus* Cantuariensis Archiep. Romam *Sur. tom. 2.*
 versus pergens cum in urbem Aufoniam diuer-
 sisset, omnib. quæ secum habebat exutus vrbeq;
 electas fuisse dicitur. At cum, Deo vlciscente san-
 ctinuitiâ, repentino recta in cedio cõflagrare ce-
 ssent, reuocatus oratione flâmas extinxit. Quo
 miraculo malignitas hominum in munificentia
 versa est, ita ut plurima ei offerrent dona, ipse ve-
 ro nihil accepit præter ea quæ sibi modo per vim
 accepta erant. Idem Deo supplicando & panem
 benedictam morbo affectis porrigendo pesti-
 lenti sedauit in ipsos tantum grassantem qui Cæ-
 sariam occupantes magnam partem ouium su-
 derant, monachos interfecerant, templum in-
 derant, sibi graue vulnus inflixerant & car-
 ere deterrimo constrictum menses septem in-
 cerauerant.

9. *Mauro* abbat qui B Benedicto in guberna *Sigeb. Géb.*
 one successerat monasterium in agro Andeua- *Sur. tom. 1.*
 nsi construenti quidam ex operariis detrahere
 tentius cœperunt dicentes; ipsum non ex pietate
 sed ex hypocrisi hoc monasterium construere,
 inde satanæ traditi, vnus qui criminis causa
 erat & caput statim expirauit, reliqui mira-
 tum à dæmonio vexati sunt. Mauro autem pro
 lo (vt) cum lacrymis deprecante, & mortuus reui-
 um gar & qui nequitie Spiritu agitabantur liberati
 nesciunt.

10. *Vitalius* Alexandrinus monachus homi- *In vitia*
 tæ quæ, à quo alapam acceperat, statim à dæmone *PP.*
 & propterea dum pro illo orasset, omni prorsus mo-
 dia liberauit.

Greg. lib. 3.
dial. c. 14.

11. Isaac Abbas eum à quo: la pa perentissim
erat, cum ob hoc à demonio vexaretur, super
cumbens pœna liberauit. Idem iis qui nocte
tim in hortum suum irreperant & nec a
quicquam nec inde discedere potuerant, man
uentos de proposito quidem corripuit, sed
hospites pradio excepit, & collectis hortu
tibus quos furatum venerant donauit atque
euntes deduxit.

Leontius
Metaph.
Suy. tom. 1.
Ibid.

12. Ioannes Eleemosynarius conquerenti
de villico conuiciatore respondit, se ita in
vindicturum vt nemo non sit miraturus: ac
tumque villicum annuis pensionibus libe
fecit. Idem cum à quodam medico prodita
mosyna contumeliam recepisset, clericos in
insurgentes cohibuit, se in causa esse asse
perenti minus quam indigera: impendisse
loque accito omnem quam habebat pecu
coram effudit, vt quanta sibi opus esset suo
trio sublatam ferret.

Ioan. Pa
triarch.

13. Ioannes Damascenus non quidē sacerdos
omnib. disciplinis excultus, pro eo, cuius co
calliditate perfidia in Theodosiū Imp. Inno
dānatus dexteram amiserat, diu intercessit
dolo deprehensus capite puniretur. Imper
miratus hominis patientiam, ipsum pro qu
gabatur interfici etuit, sed tamen ne tantu
lus impunitum abiret in exilium ablegari
sanctum honore affecit scribæ illi officiū in
antea fuerat restituens, cum eidem manus
tegrata B. Mariæ Virginis beneficio fuisset
cessit deinde in eremum.

14. Samson Dolensis Archiep. eum qui sibi ve- Baldricus
ni poculum propinauerat spiritu immundo Manuali
oppressum miseratus Deo supplicando sanitati lib. 3. c. 3.
adestruit, ad penitentiam hortatus est, veniam
indulget, viuit illum in æternum cupiens, qui si-
per insidias molitus erat necem.

SIGNVM XXV.

Concionandi seu Concionatorium ponderosum Concioni
& grauiissimum munus haud grauito hu- difficulta-
meris suis pati imponi & populum tes atque o-
Dei S. verbi pabulo libenter ac nera non
feruenter pascere & su- deuit are-

A Postoli vniuersum terrarum orbem per Act. 20. at-
Agrarunt vt eum luce Euangelij comple tendire.
nt, in tanta vastitatis pelagus rete piscationis 1. Pet. 5. pa-
miserunt, vt apud omnes prædicatio Euange- scite Con-
illucesceret. cil Triden.
S. Paulus assiduus erat in concionando: Vos sessio 5. c. 4.
ait, quomodo nihil subtraxerim vtiliū quo minus Sess. 24. ca.
4.
nunciarem vobis & docerem vos publice & per domos: Act. 20.
diem: nocte & die non cessauī cum lachrymis mo 1. Thess. 1.
vniūquemque vestrum: memores estis laboris no- Act. 6. iti-
nera Pauli.

3. Cum S. Franciscus, ait S. Bonau. animarum sa- c. 8. vita
viscosa pietate appeteret & feruida emulatio Franc.
zaret suauissime se dicebat repleti odorib. & quasi
quanto pretioso liniri, cum sanctorum fratrum per or-
diantium odorifera fama multos audiret ad viam
trahendū, ex talium auditu exultabat in spiritu,

benedictionibus omni acceptione dignissimis fratribus
 accumulans, qui verbo & opere ad Christi amorem
 du. erent peccatores.

4. RR. PP. Soc. Iesu ad Exemplum Apostolorum
 rum, Vincentij Ferrerij Petri martyris, Antonij
 padua, Bernardini senensis & aliorum vbi geritur con
 que se offert occasio diuina spargunt semina & Angel
 erubescunt etiam compitales conciones: Dominu
 dam non senectus à concionandi munere: Christus
 hit, non retardat inualerudo: plerique (quod verba bati
 exquisita doctrina & sine mentis ardore fieri Euang
 potest) sententiarum pondere mentes & S. C.
 (vt loquitur Philon de vita contempl.) rapta verb
 & ad hoc quasi parturientes lachrymis, preter quoti
 verberibus diuinum auxilium implorant, exordio l
 que inuocant Spiritum sine cuius afflatu nil, dom
 mus vocisque sonos inanes fundimus. Quangelio
 alacritate iidem PP. excurrant in pagos & per Do
 ad diffaminandum Christi Euangelium, ad in Ecc
 tationem missorum à Christo Apostolorum officio Epis
 circumbant per castella Euangelizantes cum per ip
 rantes vbiq; atque hac ratione tota sapientia
 da ita perpurgant & ad omnem pietatis nos certo
 instaurant, vt altera plane esse viderentur negot
 5. Sed & ipse Christus Circuibat omnia peri
 uitates & castella docens in Synagogis & quod pra
 cans Euangelium regni, & post ascensum verbo D
 eius Apostoli perpetuo in his missionibus cum ext
 cupati totum peragrauerunt orbem terrarum. Ta
 instar solis omnia regna luce Euangelij colluconu
 runt. Sciebant parem esse animarum nobis sic f
 tem, ex Christi sanguine qui totus non in Dio loqu

Matro. &

Luc. 4.

2. Par 13.

missi sacer
 dotes docen
 bant.

fratrum pro homine rusticano effusus est quam pro vr-
 bano, & Christo nato prima Euangelij prædica-
 tio facta est pastoribus, & quidem ab Angelo cui
 Apoc. 1. fuit multitudo cœlestis, vt non solum prædi-
 catione sed etiam diuino concentu commenda-
 tum videretur concionatoribus, pauperes quos ita Deus *Luc. 2.*
 cernit & Angeli quasi cœlorum Apostoli & Christus
 ies: o Dominus, qui eis natus dicebatur, honorauit.
 iere: Christus ipse libenter cum turbis & pauperibus
 (quos uisitabat, atque ad opem laiam dicit, se missum *ca. 61.*
 ore fieri Euangelii zaret pauperibus.

res & c. 6. S. Cyprian. nihil antiquius habebat quam
 L. 1. rari dei verbum assiduo prædicare, quippe qui sole-
 is, præter quotidie: l'ud populo annunciare, vt ipse in
 ranti cordi libri de disciplina & Bono pudicitia tra-
 flatur, dum ait: Semper enitor vel maxime quotidianis
 s. Quæ Angelorum tractatibus aliquando vobis fidei & scien-
 gos & ne per Dominum incrementa prestare. Quid enim a-
 um, aut in Ecclesia Domini vtilius geri, quid accommodatius
 olorum Episcopi potest inueniri quam vt doctrina diuino-
 ntes cum per ipsum insinuata collataque verborum, possint
 a sepe pendentes ad repromissum regnum peruenire cœlorum,
 eratis: certo mei & operis & muneris quotidianum voti-
 centiam negotium, absens licet, obtinere conuitar: Hæc
 t. omni. perliteras exhibens quotidianum pensum,
 is & quod præfens tunc reddere minus posset, qui
 centum verbo Dei semper intentus inter concionan-
 onibus dum extremum diem claudere haberet in vo-
 erratis. Tanta Sanctus Cypriano (ait Pontius eius
 ij coll. diaconus) fuit sacri cupido sermonis vt opta-
 non sic sibi passionis vota contingere, vt dum de
 non de loqueretur in ipso sermonis opere necaretur.

Hæc felicitas quæ S. Cypriano in optatis fuit
 detur amantissimo crucis *Andrea* Apostolo
 tigiſſe, qui ex deſiderato ſibi ſuſpenſus patib
 b: duo quo ſuperuixit non ceſſauit tanqua
 ſuggeſto populum docere.

7. In *Dunſtano* Cantuarienſi in Anglia Ep
 po inſignis erat verbi diuini prædicandi ard
 quo in opere dum verſaretur die quodam C
 ſti aſcenſioni ſacro, ecce in templo oranti ing
 multitudo Angelorum candida affuit, mon
 tium, ſe veniſſe ad eum in cœlum deducend
 ſi tamen paratus eſſet: quibus ille, quod ad ip
 at ineret, ſe quidem eſſe paratum, ſed tamen
 leſte laturum ſi tam celebri die populus ſon
 cri verbi pabulo priuaretur. Tum Angeli
 ſatione accepta diem proximum eius migrat
 præſiniunt, quo deinde cum magno ſuo ga
 deſunctus eſt.

8. Ex S. *Bernardi* concionibus innumera
 ex vitiiſ ad bonam frugem ſe receperunt, m
 diſſidentes eius oratione ſunt reconciliati, m
 ex ſatanæ faucibus erepti, alios enim à turp
 ne ad caſtitem, alios ab illicitis lucris ad aq
 tem, ab ira & odiis ad concordiam & pacem
 traduxit: non paucos à mundi amore quo
 abſorpti erant ad eiufdem contemptum & a
 rena omnia deferenda impulit, quocunq
 tio eius accedebat, diuini amoris faces in
 videbatur: q̃ vel ex eo apparet, quod præter
 qui illius opera ad alios religioſos ordines ſe
 culi vanitate recipiebant, nunquam ille C
 vallem rediſſe dicitur niſi magna ſtipatus car

monitorum, quos illius sermones in rete Domini compulerant, & quidem ferme Theologia & eloquentia, tum etiam nobilitate insignium, inter quos Heinricum numerant Franciæ Regis germanum fratrem, & alterum Herueum nomine, ex sanguine item Regio. Idem (ser. 51. in Cant.) dilerte proficitur se fructum animarum, qui ex concione colligitur, suæ contemplationi anteponere, dum ait: *Orare, legere, scribere, meditari & quæ sunt alia spiritualia studij lucra hæc arbitratu suo propter vos detrimenta.*

9. Bernardinum Senensem ex ordine minorum ita dicendo valuisse accepimus, ut quocumque tempore, & quocumque loco concionatus fuisset, non modo otiosi, sed ipsi opifices, tabernaculis, reliquæ etiam omnes domibus occlusis ad concionem concurrerent.

10. Petrus Martyr ex ordine prædicatorum totam fere Italiam obiens, singulis in ciuitatibus, magis pagis insistens omnes mortales clamoribus salutaribus ex vitiorum peccatorumque cœno excitaui. Cui ferunt ad urbem oppidumue aliud æquod venienti solemne fuisse, ut omnes incolæ concionam effunderentur, summi & infimi cum ve quoque & cum tubarum sonitu: quin etiam receperunt eadem cum pompa deducerent, tanta perseverantia ut vix ab eo diuelli possent, ad concionem autem tantam multitudinem confluere solitam, ut sæpe Camera ex tabulis facta gestari necesse fuerit, ne à turbis elideretur.

11. Ad Anthonium Patauinum audiendum tanta hominum multitudo concurrebat, ut cum

L 5 templa

templa, quæ ad hoc ipsum deligebantur ac
plurissima capere non possent, suggestus in ca-
pos, vel plateas latissimas deferretur, quæ
etiam ad occupandum tempestive locum
ab omnibus certatim properabatur, ut cen-
te esset nobilissimos viros atque matronas
tequam licet concursantes & ad multa
horas vocem illam quasi de cælo venturam
præstolantes. Illo autem loquente, cum
pe aut millia hominum triginta adessent, tem-
re non strepitus, non murmur, non ex-
tus audiebatur, tantum erat, omnium silentio
& attentio.

Lev. 10. v.
10.

Ad Aaron eiusque filios iam olim ita locuti sunt Ap-
est Dominus: *Habentis scientiam discernere inter bi-*
ter Sanctum & Proprium, inter pollutum & mundum. Non est bi-

Ezech. 44.
v. 23.

Ad Sacerdotes & Levitas: *Populum meum*
cebunt, quid sit inter Sanctum & pollutum, & inter
ter mundum & immundum ostendent eis: Et M. Valens

Ep. 1. c. 3. v.
2. c. 4. v.
12. 16.

custodient scientiam, & legem requirent ex ore
quia Angelus Domini exercituum est. S. Paulus
bit ad Episcopum Timotheum: *Oportet Episcopum*
pum irreprehensibilem esse, prudentem, doctum, v. 12.
Exemplum esto fidelium in verbo, in conversatione, in
attende lectioni, exhortationi & doctrina &c. M. Valens
etiam viac vehementia orationis ipsum collaturus
tatur, ne propter homines quibus inservit

Ep. 2. c. 2.
v. 2. c. 4. v.
2.

prædicatio veritatis, aliquam sibi segnitiam
dicandi subrepere sinat: Quæ audisti à me,
quit, per multos testes, hoc commenda fidelibus

mibus qui idonei erunt & alios docere, prædica ver-
 bum, inſta oportune, importune, &c. In Epistol. ad
 Titum, cap. 1. verſic. 7. Vult vt Episcopus po-
 tens ſit exhortari in doctrina ſana, & eos qui
 contradicunt arguere. Hinc (12.) S. Ambroſius *Docendi*
 1. de off. cap. 1. agens de ſe ad Episcopatum com- *prouincia*
 pulſo, ait: iam effugere non poſſumus officium docen- *maxime*
 ti, quod nobis refugientibus impoſuit Sacerdotij neceſ- *propria eſt*
 ſitudo. Illius primi capitis Epigraphe eſt: Epi- *Episc. & Sa-*
 ſci proprium munus eſt docere populum. Eſi enim *cerd.*
 Presbyteris quoque & Diaconis prædicandi po-
 teſtas conceſſa ſit, ea tamen olim proprie fuit
 Episcoporum. Nam Episcopi proprie ſucce-
 dunt Apoſtoliſ, Apoſtoli autem Act. 6. dicunt:
 Non eſt bonum nos derelinquere verbum Dei & mini-
 ſtrare menſis.

Poſſidius in vita S. Aug. c. 5. ſcribit Valerium
 Episcopum conceſſiſ: ſe Sancto Auguſtino Pres-
 bytero ſuo prædicandi poteſtatem. Et Synodus
 Et N. Valenſis vult vt cum deeſt Presbyter conciona- *Can. 4.*
 tor Diaconi loco concionis Homilias S. Patrum
 ex ore populo prælegant.

Debent certe prælati Eccleſiæ prouidere, vt
 quæ ſibi commiſſæ ſunt ſaluti conſula-
 tur, vt ſalubria eis pabula non deſint, debent ar-
 cere corruptelas & vitia quæ ſunt quaſi morbi &
 peſtes huius gregis. Deniq; debent veros ſe præ-
 ſtare paſtores.

Sic (13.) Galdinus Sala Archiep. Mediolanenſis *Sub Alexie*
 non ſolum aſſiduſ precibus & ieiunſis omnique
 vitæ ſanctimonia enituit, ſed etiam ſeruſdo a-
 nimarum zelo, ita vt à concionibus ad populum
 haben-

*V. Platum
de off. Car.
6.4.*

habendis Catharisque præsertim hæreticis con-
furandis nunquam cessaret, in quo etiam mun-
re immortalis est. Sic enim tradunt, quodam
concione finita simul etiam animam Deo tra-
disse.

Vtinam cogitatio prælatorum totum orbem
complecteretur, ipsamque Ecclesiam vni-
sam, quomodo hæreses adeo iam diffusæ
beant profligari & prouincie à recta fide alien-
tæ ad sanitatem renouari, & quomodo omni-
incommodis, quæ quasi malum gramen in Di-
mini vinea assidue suboriuntur, possint occi-
dere.

Vtinam hæc ipsorum essent studia, hæc cogi-
tationes, ut omnes suas curas ad Ecclesiam refer-
rent, & in Ecclesia consumerent, ut omni-
suam mentem & diligentiam, & industriam
hoc vnum excitarent. Vtinam secum expen-
rent illud S. Bernardi quo hortatur Cardina-
ut Abailardi pullulantem hæresin excindant.

Epist. 88.

re pro loco quem tenetis, pro dignitate quam polletis,
potestate quam accepistis. Vtinam excubarent
bono communi & in continua quadam vigi-
essent aduersus hæreses & aduersus omnia
ne dignitas & potestas ipsorum nihil esset ali-
quam gladius vagina reconditus, aut talentum
à seruo nequam in terra defossus, quæ cum
tenebris exterioribus, fletu & stridore den-
æterno vindicata est. Vtinam Ecclesiam vel
rum & vitæ suæ oppositu defenderent, se ho-
nes communes existimarent, vereque omni-

Matth. 23.

patres ac tutores, nec solum ita sentirent, sed etiam factis ostenderent, ac prae se ferrent.

Vnam perpenderent id quod S. Bernhard. *4. de cons.*
ad Eugenium requirit in Cardinalibus, vt seruet *Seruando*
in legationibus sibi commissis: Qui, ait, legatione, *Primo in*
pro Christo fungi quoties opus erit, nec iussi re- *suscipiendae*
nuant, nec non iussi affectent. Qui quod vere- *legatione.*
cunde exulant, obstinatius non recusent. Qui
post aurum non eant. Sed Christum sequan- *Secundo in*
tur. Qui quæstum legationem non æst ment, *admini-*
nec requirant datum sed fructum; Qui Regibus *strandæ*
Ioanitem exhibeant, Ægyptij Moysem, fornica- *Phil. 4*
tibus Phinees, Heliam Idololatris, Heliseum
maris, Petrum mentientibus, Paulum blasphemantibus,
negotiantibus Christum. Qui vulgus
non spernant, sed doceant, diuites non palpent
sed terreant, pauperes non grauent sed foueant,
minas principum non paueant sed contemnant.
Qui non cum turba intrent, nec cum ira exeant,
qui ecclesias non spolient, sed emendent, qui
mas supla non exhauriant, sed corda reficiant &
crimina corrigant, famæ prouideant suæ, nec in-
uideant alienæ. Quorum sermo ædificatio, quo-
rum vita iustitia, quorum præstantia grata, quo-
rum memoria in benedictione. Qui se amabiles
præbeant non verbo sed opere, reuerendos ex-
alibant, sed actu non fastu. Qui ad te redeant fa-
ciunt qui quidem non suffarcinari, simul & glorian-
tes quod non curiosa seu pretiosa quæque terra-
rum attulerint, sed quod reliquerunt pacem re-
gis, legem barbaricis, quietem monasteriis, Ec-
clesiis ordinem, clericis disciplinam, Deo popu-
lura

lum acceptabilem, sectatorem bonorum: hæc Benedictus.

*Li past. x. in
proemio.*

Vtinam ponderarent & illud Sancti Gregorii Preconis officium suscipit quisquis ad Sacerdotium cedit, ut ante aduentum iudicis, qui terribilis, sequens ipse clamando gradiatur. Sacerdos ergo si praeconis est nescius quam clamoris vocem daturus est, co mutus? Fortes perseverantesque Doctores impetribilia ligna quarendi sunt, qui instructi sacrorum voluminum semper inherentes sanctae ecclesiae unitatem denuncient, & quasi introitus in circulis arcam DOMINI portent. Vectibusque arcam portare, est bonis Doctoribus sanctam ecclesiam ad rudes infidelium mentes predicando adduci. Qui auro quoque iubentur operiri, ut cum sonante alius insonans, ipsi etiam vitae splendore faciant.

*In past. p. 3.
admo. 25.*

Et illud eiusdem Gregorii: Quo reatu agantur respiciant, qui dum peccantibus fratribus bonum predicationis fugiendo subtrahunt, morientibus animabus vitae remedia abscondant. Et sunt nonnulli qui magnis muneribus dilati dum solius contemplationis studiis inardescunt, utilitati proximorum predicatione refugiant, secretum quietis diligenter cessum speculationis appetunt, de quo si districtione centur ex tantis proculdubio rei sunt, quantis veritate in publicum prodesse potuissent. Nam recte

*In dia. cum
Triph.*

Iustinus Martyr: Qui possunt docere, nec docere damnationem incurrunt. Et Beda. Qui praedicatio verba retinet, maledicatur, qui in solius culpa tibi pro multorum quos corrigere potuit poena damatur.

14. Guilielmus Hollandæ Comes idemque
Rom. Imp. Christianum II. Moguntinum Ar-
chiepiscopum, ut in bellum secum proficiscere-
tur mouerat, at ille: *Episcopi, inquit, munus est ver-
bum Dei predicare, non armis decertare. Christus enim
per gladium in vaginam recondere precepit. Etenim
seruum Dei populo annunciare me iusseris, presto sum.
Sed enim id esse mei munus.*

Boni Clerici Dei gloriam suo studio, zelo
& industria ad veram pietatem religionemque
publicis concionibus populum incitando au-
gent & illustrent, multas à peccatis liberatos
Deo restituant seu reconcilient, & verbo Dei
inquam gladio sibi à Deo dato bonam militant
auxilium.

Norunt enim quanta sit dignitas pro Chri-
stianæ legatione fingi, cooperari Deo, ad eius &
Christi Iesu gloriam, in Salutem animarum
et ministerium verbi Domini. Norunt quis
color animi, quæ contentio ad hanc coopera-
tionem adhibenda sit, cum ipse Deus tantum
in hoc opere effecerit. Norunt quantopere
propter organum electum ac familiare sibi
electum Apostolum Paulum dignitatem Euan-
gelici concionatoris his verbis exponat: *Mihio-
mnium Sanctorum minimo data est gratia hæc genti-
bus angelizare inuestigabiles diuitias Christi, & il-
luminare omnes, quæ sit dispensatio Sacramenti abscon-
di à seculis &c.* Norunt S. Chrysostomi de fru-
ctibus verbi diuini inter cætera dicere: *Hoc est
Sacramenti instar, hoc ignis loco, hoc ferri vice, hoc &
mentem animam suscitamus, & tumescentem compescimus*
hoc.

Ro. 10. Quo
modo &c.

2. Mac. 15.
accipe &c.

De Sacram.
li. 4.

hoc & supernacua amputamus, & quæ desunt suppleamus. Quæ
ceteraque omnia conficimus, quæ ad animi consuetudinem moliti-
incolumitatem. Norunt quid sit munus obire Deum. Ipsi
Prophetarum & Apostolorum, interpretem gerant ea
legatum esse altissimi, tubam Spiritus sancti, & quam facit
quam & os Dei.

*Psalm. 18.
Cœli enar-
rant &c.*

*Osæ 6.
Scientiam
Dei volui
plusquam
holocausta.*

*Ioan. 17.
Hæc est vi-
ta æterna
& cogno-
scant, &c.*

Norunt opus maxime proprium Dei esse, lumen veri-
notam facere gloriam, & cunctis in rebus
sibi habere propositam, ac proinde nulla re
gratificari homines Deo, & ad eius imitationem, inquit
ita prope accedere, ut eius gloriæ serviens, salutem
quod conclonatores faciunt, Deum Dei personam De-
mensas virtutes ac perfectiones prædicando, ut os me-
populum ad Dei cognitionem & cultum perducant, ait, n-
cendo. Toti enim in eo versantur ut cognoscant in
tur Dei magnalia, & debitis laudibus achom. Norunt
bus celebrentur.

Norunt quam magnum sit bonum procul Chrylo
salutem animarum. Quid enim est gratia Dei, quæ
qua salus animæ in hac vita consistit? Quibus præmi-
summa illa in cœlo ac sempiterna felicitas, quando in-
qua salus consummata post hanc vitam sita consistit
Quid ex altera parte offensa Dei & supplicia animarum
na? tantum malum prohibere, & tantum bonum
curare quid est? Antonius Papa Epist. 1. ad Agricolum
copos Boetice: Quæ precor, inquit, maior charitate pronur-
aut quod efficacius pietatis patrocinium potest a operariis p-
piam alicui impendi, quam si ignorantie tenebras exierit. &
peritiæ caliginem ab eo repellat, & veræ fidei pavimenta
ad quæstum, non ad ambitionem, sed ad eruditionem. Norunt
adificationem reficiat. S. Dionys. Omnium, ait, diuini agrum
rum diuinissimum est cooperari Deo in salutem animarum.

Quantum enim esset posse cooperari Deo *Hom. 15. in*
confut. in molitione cæli & terræ? Atqui apud Ch y. *c. ad Cor.*
 Deum ipse sic loquitur: Feci ego cælum & *& hom. 55.*
 terram eadem conditionis facultate te dono, ut ter- *ad pop. ten.*
 ram facias cælum: Accendi ego luminaria. accende
 & clariora illis, namque potes his qui in errore sunt
 lucem veritatis accendere, hominem facere non vales;
 bus tuis gratumque Deo potes efficere. Vide quam te
 alla tibi qui maiora tibi faciendi potestatem iribuo. Ut
 rationis, inquit idem Chrysostom. quantum bonum sit
 salutem nostram & alias lucrari, audi Prophetam ex *Hom. 3. in*
 Gen. *Gen.*
 Si separaueris pretiosum à vili, *Hier. 15.*
 quid hoc est? qui ab errore ad verita-
 tem peruenit, ait, manu duxerit, vel à peccato ad virtutem pro-
 gressum induxerit, me imitatur.

Notunt etiam opus prædicandi præcellere *Hom. 3. in*
 operibus misericordiæ corporalis: nam recte ait *Gen.*
 Chrysost. Ut anima corpore melior est, ita his qui
 Deo gentibus pecunias & facultates suppeditant maio-
 ribus premiis digni sunt ij, qui admonendo & continue
 citas, tendo in viam rectam supinos & desides inducunt,
 in suam monstrando eis diuinarum virtutum fragrantiam &
 licitiam suorum maleolentiam.

Clemens Alexandrinus loquens de spirituali
 agricultura, cum duplicem esse dixisset, & scripto
 pronuntiatione: Veròuis, inquit, modo Domini
 restitutus praeclarum frumentum seminauerit & spicas
 bras exierit & messuerit; iure diuinus apparebit agri-
 pator.

Notunt S. Greg. dicere: Recessurus ad percipien- *Li. 1. ep. 39.*
 ait, dum agrum Dominus talenta seruis distribuens dicit:
 in agriamini dum venio, quod profecto negotium tunc

M

tere

perenos agimus, si viuendo & loquendo proximam
animos lucremur, si infirmos quosque, calidius
qui gaudia prædicando, in superno amore roboramus
si superbos, ac tumidos, gehennæ supplicia terrorem
ter insonando flectimus. Et: Sed ad hoc ego prostratus
mea infirmitatis expauesco, & quod accepto reuerentia
redeat paterfamilias rationem nobiscum positurus, illius il
spicio.

Norunt se participes fieri omnium bonorum
operum, quæ fideles propter illorum ad
tationes efficiunt. Nam recte Moyles & Mo

Li. 4. ep. 26

Diligentes

Conc. con-

stant sibi

magnam

summam

meritorum

minus Presbyteri & alij confessores Beato
priano, qui ipsos ad constantiam adhorta
rat, in hæc verba respondent: Redder tibi
nus pro ista tua charitate mercedem & huius
noris representabit debitam frugem, non enim
coronæ mercede condignus est, qui hortatus est,
qui & passus est: non minus laude condignus,
cuit quam qui & fecit: non minus honorandus
monuit, quam qui dimicauit, nisi quod non
magis gloriæ cumulus redundat ad eum qui in
quam ad eum qui se docibilem discipulum submis
uit, hic enim fortassis hoc quod exercuit non habu
si ille docuisset.

Li. 2. const.

Apost. c. 28

Sic & S.

Paulus eos

qui labo-

rant in ver-

bo à doctri-

na duplici

honore di-

gnos esse de

Apud S. Clementem habetur: Presbyteri
asidue in studio docendi verbum Dei laborauerunt
plam esse deponendam portionem, in gratiam Apo
rum Christi quorum locum tenent, ut qui sint comp
Episcopi, & Ecclesiæ coronæ, concilium & Senatus
te si vnus cuius seruatori honestissima olim
manis dabatur corona, quam gloriosa red
in celo concionatoribus qui splendidam

proximam de dæmonibus reportarunt, dum multos ^{cernit: dum}
 celestis Hierusalem ciues ab interitu sempiter- ^{ut qui do-}
 oborauit seruauerunt, & ad Martyrij ac virginitatis amo- ^{ti &c.}
 & terram hominum voluntates incenderunt. Chri- ^{Mat. 5. Qui}
 ego posuit alt. Matt. 10. Qui confitetur me, &c. Quantus ^{fecerit &}
 cepto vero erit honor quando Christus Iesus in angu- ^{doct. &c.}
 stissima illa diuinitatis regia à totius curiæ cele-
 stis confessu confitebitur fideles famulos qui i-
 bonorum hic confessi sunt.

SIGNVM XXVI.

Erudiendi populi prouinciam non suscipere
 monte, sed legitima potestatis imperio cogen-
 te & prope vim affectante: seu. Non
 temere ad arduum hoc
 munus profili-
 re.

Esaïas Propheta cum se ab Angelo Carbonis ^{Cap. 6.}
 de altari sumpti tactu purgatum (labia e- ^{Contra}
 ius eius contagio populi erant maculata) anim- ^{scabiosum}
 querisset, & Dominus dixisset. Quem mittam ^{concionandæ}
 primum.
 andem dixit, mitte me Domine.

1. Cum Ieremias à Deo ad erudiendos rudes & ^{Cap. 1.}
 ignaros populos legaretur, suâ inscitiâ exposuit,
 ignorantiam excusauit, atq; onus illud vt effugeret
 peritiliter balbutiuit, clamans, a, a, a, Domine Deus
 nescio loqui quia puer ego sum.

3. Ipse Christus priusquam concionibus &
 preceptis mundum illuminaret, totos 30. annos
 vacuit, ne prius prædicare cœpit, quam tentatus
 famem

famem vicisset in deserto, auaritiam in morte
nam gloriam in templo.

Bonau c. 4.
Facultatē
quā in con-
cionando
pollebat oc-
culabat.

4. Antonius Patauinus ordinis minorum
dicare verbum Dei iussus imperitiam excusa-
maiorum tamen iussioni obtemperans talem
cit sermonem, qualis exercitatus o tribu
tuisset. Cum aliquando de cruce Christi verba
ceret, P. Franciscum qui viuus adhuc in alia
uincla degebat, prope astatē in aere vidit,
confirmantem omnia, quæ ab ipso dice-
tur.

5. P. Borgias Soc. Iesu in quodam suo bre-
puiculo: Angustia mihi, inquit, sunt vniuersa
quid eligam ignoro. Timeo, ne si predicationi vacem
diam, quare tu enarras iustitias meas. & assumas
mentum meum per os tuum, tu vero odisti disciplinam
Quod si non vacem, dicere cogar aliquando, ne
quia taciui. Timeo negligentiam & incuriam in
opere ne sim auditurus, sanguinem animarum de ma-
tua requiram. Timeo vanitatem ambitionis, & incedenti-
timeo ne absconditi alicuius talenti, quod à Deo mihi
rim reus fiam in die mortis. Video Hieremiam ex-
tem se de hoc officio & Isaiam se Deo humiliter offi-
tem, ecce ego, mitte me, & vterque timorem incutit
meo videns Ioan. Bapt. non nisi post longam penitentes ba-
tiam, solitudinem, orationes & contemplatiua & Qui P.
ua vita perfectionem huic officio mancipatum, & tione tan-
longe ab hoc apparatu abesse. Video ipsum Christum non cont-
non prius aggressum Euangelicam predicationem, & C.
quam apertis caelis vox desuper delapsa sit, & per
tu Sancti presentia baptizatus fuerit, & per
ti asperitatem seipsum praparauerit. Timeo

V. Locum
de ord. sa-
cri. S.
Luc. 19.

quantos perpeſſi ſunt labores non ſolum Dignus Paulus, *Act. 9.*
 de quo Chriſtus dixerat, ego oſtendam ipſi quanta *Matt. 10.*
 portet pro nomine meo pati; Et omnes Apoſto-
 li, quibus pronunciatum fuerat: Ecce ego mitto
 ſicut oves in medio luporum, & tam multi Apoſto-
 li qui ſpiritu Dei repleti in hoc concionandi agone
 multa paſſi ſunt. Timeo, inquam, in tanto onere
 ſubiendo ſufficientes humeros non habeam, & ta-
 meo timeo ne ibi & abiecto animo minus Dei vir-
 tute confidens eius voluntati obſtrecari audeam.

SIGNVM XXVII.

*Etiam paucos docere non erube-
 ſcere.*

Egitus Petro Hieroſolymis primum ver- *Act. 2. 4.*
 baſiciente ad populum, die vno tria mil- *& 10.*
 lia hominum baptizata fuiſſe, in dies quoque
 credentium numerum creuiſſe: & alio deinde
 die quinque millia ſuperioribus addita fuiſſe:
 cum autem gentiles quoque Domini iugo ſub-
 terficiendos per viſum cognoviſſet, Cornelium
 Centurionem, & qui cum illo domierant, cre-
 dentes baptizavit.

Qui Paulo ante vna ſolum atque altera con- *Chriſtus*
 ſione tam multos conuerterat, idem paucos *Io. 4. vni*
 non contempſit, neque itineris laborem, vt *Samar.*
 ſicet Caſaream vique euocatus, recuſa- *mulieri cō-*
 tionabatur *cō-*

Si tamen populus plane ſit obſtinatus, nec
 docere vel ſequi, concio-

M 3

natoris

natoris est eum deferere, ne dum in sterili solo
mentem iacit, fecundæ interim glebæ, nullo
tro subacta, fructu vberiore fraudentur. Pro
Qui erudit derisorem. &c. Act. 13. Paulus & Bar
bas peragrant oppida Iudææ in Synagogis præ
cantes, invidentibus vero Iudæis & ad con
furente rabie prorumpentibus, conuersi sunt
gentes, & c. 16. prohibiti sunt loqui in Asia.

Cron. lib. 3. 2. Aldebertus Pragæ Episcopus dum effren
Ser. To. 2. indomitam plebem nullis prædicationum
citationibus ad modestius viuendi rationem
digere potuisset, Episcopatum reliquit, & in
mi Pontificis permissu ad cœnobium Cal
montis perueniens, monachum se fecit. Si
tanta animi sollicitudine vocisque content
in monendo vltus fuerat, ob incorrigibilem
Exo. 3. & men plebis perversitatem Pontificatu se ab
33. uit, quanto magis timere debet lucerna sub
Isa. 6. dio posita, sal fatuum, canis mutus non va
1. Cor. 9. latrare?

SIGNVM XXVIII.

*In labore suo inanem gloriam deuitare,
concionibus suis laudes humanas & po
puli plausus non venari, sed
gemitus & fle
tus.*

1. **C**VM Sanctus Bernhardus Abbas Cl
uall. aliquando inter prædicandum

placere cœpisset ad inanem gloriam occul-
ta suggestione se illico animaduertens, aduer-
sus demonem protinus inclamavit: Neque per
te maligne spiritus prædicationem hanc inchoavi, neque
per te finiam.

Hoc repens & arrogantiam cauit, & hu-
militatem conseruauit. Idem ait: *Va qui bene* Ser. 41. Su-
de Deo & sentire & loqui acceperunt, si quæstum esti- per Cant.
ment pietatem, si conuertant ad inanem gloriam quod
allucina Dei acceperant erogandum, si alta sapientes
humilibus non consentiant.

2. Sanctus Prosper ait: Non se debet Ecclesia do-
ctur de accurati sermonis ostentatione iactare, sed
magis sequantæ sit eruditionis ostendere. De vit.
cont. li. 1. c.
23.

3. Sanctus Gregorius: Sanctæ & vniuersalis
Ecclesiæ spiritualis quisque prædicator in cun-
ctis, quæ dicit solerti cura se inspicit, ne in
eo quod recte prædicat, vitio elationis se ex-
collat, ne vita à lingua discorder, ne pacem
quam in Ecclesia annunciat, in seipso dum
bene dicit, & male viuunt, amittat; Sed stu-
det summopere contra maledicos mores ad-
uersantium & defendere loquendo, quod vi-
uit, & ornare viuendo, quod dicit: Nec
in his omnibus suam, sed authoris, gloriam
querit, atque omnem sapientiæ gratiam, quam
reloqueretur, accepit, non suis se aestimat meritis,
sed eorum intercessionibus pro quibus loquitur, acce-
pisse.

Scit enim quod bona quæ innotescunt hominibus,
sine periculo esse vix possunt. Idem ait octauo

Mor. cap. 16. Adulter non prolem, sed voluptatem querit: ita vanagloria seruiens prädicator, et adulterare verbum Dei dicitur, quia per sacramentum non Deo filios gignere, sed suam scientiam ostendit ostentare.

SIGNVM XXIX.

Vomere verbi Dei Ecclesias reddere frugiferas.

QUum magno agricola Sancti Chrysostomi Antiochena Ecclesia reddita sit frugifera ad alimenta pauperibus præstanda exposita milia 33. ad pop. Anton. facile colligitur, quæ ait: Habens prouentum Ecclesia, quot per singulos dies viduus sufficiat, quot virginibus cognationam ad trium millium ascendit numerum earum catalogus, & præter has, quot carcerem inhabitantibus, quod in Xenodochio laborantibus, sanctis peregrinis, corpora habentibus mutilata, altariis dentibus, & victus & vestitus causa suppliciter quædam accedentibus, & nihil ei de substantiis diminutum est.

Admiracione dignum pauperem adhuc Ecclesiam, quæ usque ad Theodosij tempora persecutionem diram passa fuerat, cum nec in ciuitate fideles consistere poterant, sed in campis collatas agebant, adeo in elemosynis pauperum abundasse.

SIGNVM XXX.

*Se primum quam alios doce-
re.*

S. Lucas de Christo initio actuum Apost. scri- ^{Ca. 1. v.}
psit: primum sermonem feci de omnibus quæ cepit ^{Rom. 2. v.}
facere & docere. Nam S. Bern. Sermon. 18. in Can. ^{19. qui alim}
monet eum qui alios vult docere similem esse de ^{docet, &c.}
Concha, quæ donec impleatur expectet, & sic quod ^{Matt. 5. v.}
abundat sine suo damno communicat, non canali ^{19. qui fo-}
pene simul & recipit & refundit, S. Ambro. in Ps. ^{cerit & de-}
ait. ante vitam quam doctrina querenda est. Chrys. ^{cuerit.}
ponens illud Ps. 4. peccatori dixit Deus: Habens
sua claram vocem eadem quæ dicis docentem.

SIGNVM XXXI.

*Accommodare se ad captum audi-
torum.*

Apostolus Paulus optimus Magister & vnicum
exemplar concionatorum, (quem à Deo vni-
ad Evangelium toto orbe disseminandum ab
huc æternitate destinatum & segregatum ab vte-
pora per matris, Iesus Christus ipsemet egressus è cœlo
ec in portas Damasci grandi miraculo vocavit, & ad
in can. ipsum munus vas electissimum reddidit,
nem nouimus tanquam auream tabam cœlesti
spiritus afflatu personantem magnam totius or-
is partem peragrasse, & Christi gloriosum no-
men circumtulisse, populosque quam plurimos

M s ad

ad Hierusalem cœlestem ac primitiuorum
 clesiam aggregasse) hic, inquam, paruult
 Christo (vt est ad Cor. 3. v. 2.) lac doctrinæ
 stianæ, hoc est, rudiorem exposi tionem fidei
 steriorum, viris vero & prouectis solidum
 bum sublimiorum mysteriorum apponebat.
 Etus Iudæis tanquam Iudæus, gentilibus ver
 lis qui sine lege erant tanquam sine lege esse
 firmis infirmus, omnibus denique omni
 Etus vt omnes saluos faceret (Hab. 5. v. 13. ad
 9. v. 20.) Nam recte ait S. Gregorius 30. Mor.
 Sape alius officiunt quæ aliis profunt. Nam & panis
 que herba quæ hac animalia reficiunt, alia occidunt
 lenis sibilus equos mitigat, catulos instigat, & mor
 mentum quod hunc morbum imminuit, alter
 iungit, & panis qui vitam fortium roborat, paruult
 necat. Et Prosper 1. de vit. cont. ca. 23. Sermo
 ficiis ab intelligentia sui nullos, quamuis imperiti
 cludas.

SIGNVM XXXII.

*Non plus a quo sectari elegantiam
 fucos sermones.*

S. Paulus, ait, 1. ad Cor. 2. v. 4. Sermo meus
 scatio mea non in persuasibilibus humana sap
 verbis, sed in persuasione Spiritus & virtutis. Et ca
 20. Non est in sermone regnum Dei sed in virtute.
 S. Augustinus lib. 4. de doct. Christ. ca. 11.
 Bonorum ingeniorum insignis est indoles, in ver
 rum amare non verba. Quid enim prod

is aurea, si aperire quod volumus, non
potest: aut quid obest lignea si hoc potest?
quando nihil quærimus nisi patere quod clau-
sum est.

SIGNVM XXXIII.

*Non suum lucrum quarere sed anima-
rum.*

Oni Clerici animas aliorum tanquam
Christi sanguine perfusas & omnes proxi-
mos vt Christi membra & Spiritus sancti tem-
perant. Infirmos ad moriendum bene ad-
ducunt, nec prius deserunt quam in gratia Dei
se credantur. Mulierculis quæ turpi quæstu
sum procurant loca quærunt in quibus à
peccato recedant, orphanas Virgines nuptui
ducunt, atque ita grauibz earum periculis
adiuuant eunt, omnia cum Paulo fient omni-
bus, accommodando se iis salua tamen con-
scientia, vt omnes lucrifaciant, sciunt enim
perissimum esse illud: *Oderunt hilarem tristes, tri-
stique seueri.*

S. Gregorius cornu Samuelis oleo plenum *Lib. 1. c. 26.*
concionatori accommodat, quia cornu debet
erre peccatores acute redarguendo, sed idem
debet esse plenum Oleo, quod tunc fit, cum
concionatoris sublimitas non habet asperita-
tem minarum, sed blandimenta fauorum. *Eccl. 3. in Iob
c. 9.*
item quærît, cur Iob concionatores potius
ceruas

ceruas vocet quam ceruos? quia, inquit, doctores sunt qui cum per rigorem discipline patres per pietatis viscera matres esse nouerunt, qui sanctae conceptionis tolerant & proferendos Deifutura vterum charitatis portant, in edenda enim plus matres laborant. Utinam omnes concionares ad suos auditores ex intimo affectu cordis in visceribus Christi dicere possent. Me putarem vestrarum animarum esse & id vos velle committere, ut in vobis nec macula nec ruga possit ante trahere aeterni iudicis apparere, animabus autem vestris hum ornamenta sed etiam medicamenta prouiderem. fiderans studio disuta consue, conscissa sarcire, rata curare, abluere sordida, reparare perditas, sunt integra spiritualibus margaritis ornare. S. ait, Matres vos fouendo, patres corripiendo beatis: Cur morsus à serpente paruulus conscientiam sacerdotis, ad quam eum oportuerat tanquam ad sinum matris rrisse?

S. Dominicus interrogatus qua ratione nimas Christo lucrificeret? respondit, se ea prædicabat, in libello Charitatis & S. Spiritu uenire.

7. Cor. 9. v. Cum S. Paulus potestatem haberet de Eu-
18 gelio viuendi, ea tamen non est usus ut plures
Matt. 10. nimas lucrificeret: Quæ est, inquit, merces
Gratis da- Euangelium prædicans sine sumptu ponam Euangelium
tu. ut non abutar potestate mea in Euangelio. Nam
ber essem ex omnibus omnium me seruum factus
plures lucrificerem.

SIGNVM. XXXIV.

Non facile cessare à prædicatione propter
obstinationem auditorum: vel quam-
uis fructus exiguus se-
quatur.

August. ait de Christo. Quid Iesus Iudæos, Pha-
risæos, Saducæos non solum minime credituros, verū
etiam maxime contradicuros & persecuturos eum, tam
locutus est? Et: Sicut malignus suasor peccati, et-
iam si non persuaserit, merito poenam deceptionis incur-
rit, & in aëlis iusticie prædicator, etiam si ab hominibus
reprobatur, absit ut apud Deum sui officij mercede frau-
detur. Et Dominus dicit in Euangelio: Cum ingres-
sueritis, dicite, pax huic domui: si digni fuerint qui ibi
requiscent super eos pax vestra. Si minus, ad vos re-
vertetur. Numquid eos certos fecit quod essent
eorum pacem suscepturi quibus eam prædica-
tione certos tamen fecit ut eam sine cunctatione
prædicarent.

S. Chrysost. ait: aquarum vena, etiam si nullus ve-
nat ad aquatum, manant tamen, & fontes, quamuis ne-
qua exauriat scatebras emittunt. Et allato exemplo
Jeremiæ, qui se ab hoc munere subtrahere co-
gitabat, multis concionatorem, ne animum in
solo labore despondeat, confirmat, quorum sum-
ma hæc est: Non sumus polliciti te vno die om-
nes capturum, si vnus persuasus sit, sufficit. Imo
si nemo sit persuasus, tamen fieri non potest, ut
sermo in tam multis disseminatus vacet omni
fructu,

Lib. 1. con-
tra Cresc.
c. 8.

Matt. 10.
v. 12.

In c. 16.
Luca. con-
cio. 1. de La-
zaro.

1.
2.

fructu, quia illi ipsi qui ad peccatum redeunt, non
 haud tanta cum impudentia audaciaque
 3. ciunt. Etsi non profuit sermo malis, tamen
 nos in bonis propositis ac consiliis confirmat.
 4. Adhuc hodie non persuasis cras persuadet. Quo
 tero, quod si minus cras, perendie aut quodam die
 abhinc die, ut piscator qui per totam diem
 cum attraxit rete, sub noctem iam abire parat, vero
 capto qui ipsum per totum fefellerat diem, ipsum salu
 5. discedit. Denique etsi homines in suis actibus sed
 crebro frustrantur optatis, nec res ex voto tra
 cedant, tamen ad easdem redeunt: & contenti
 tor, qui etsi iactum semen auditor non recit: Ego
 tamen mercedem suam accipiet, non animo. Do
 stanti in ministerio ad quod vocatus est, perimplere
 raret.

Ad Tim. S. Bern. ait, 4. de confid. Fac tu quod tuum
 ne forte det nam Deus quod suum est curabit, planta, riga, et
 illis Deus expleuisti partes, sane incrementum ubi voluerit
 poenit. Deus, ubi forte noluerit tibi deperit nihil. Medici
 dicamenta adhibere, non est in manu medici semper
 leuetur ut ager: En plaga tibi incumbit, cum eam
 exigens non curationem.

Etiamsi Christus sciret Iudam certissime
 nandum, tamen nunquam cessauit ei quod
 erat muneris prestare. Daemon non cessat te
 re viros sanctos, etsi non valde confidat te
 quam effecturum, ut patet ex historia Iob, et
 rentes agrotantibus filiis, etsi medicorum
 tentia sint desperati, tamen omnia quae possunt
 ad supremum usque halitum admovent.

Iacobi Laynij primi post Ignatium gene

im redempti Soc. Iesu consilium erat, versandum esse
 que id animo, Deum quarundam rerum velle studia & cona-
 tamenus nobis, quarum omnino vel nolit effectum, vel ab
 confirmari velut, idque ex his Dei verbis ad David doce-
 suaderet: Quod cogitasti in corde tuo edificare domum nomi-
 aut quia non beneficiisti hoc ipsum mente tractans: verunta-
 in diebus tuis non edificabis mihi domum sed filius tuus. Igni-
 ore patrum vero Loyolæ consilium erat in hac proximo-
 diem primum salutem imitandam esse ex vna parte Angelo-
 suis autem sedulitatem & industriam ex altera eorum-
 ex voto eadem tranquillitatem si euentus non succedat ex
 & contententia. S. Chrysost. i. de Laz. generoso Spiritu
 non recitat: Ego meo ipsius animo persuasi quoad spirauero &
 animo meo: Domino visum fuerit nos in presenti vita versari,
 est perimplere ministerium, siue quis attendat, siue non at-
 tendat, &c.

od tuum
 riga, &
 voluerit
 Aedifici
 ici semper
 eam co

SIGNVM. XXXV.
 Paratum esse animam pro auditoribus, si
 opus sit, ponere.

S. Ioan. de Christo ait (Ep. i. ca. 3. v. 16.) animam
 suam pro nobis posuit & nos debemus pro fratribus
 animas ponere. Hinc S. Chrysost. ho. 6. de laudibus
 S. Pauli: Neque saltem attingere quisquam de-
 bet præclari huius muneris (prædic.) functio-
 nem, nisi paratus sit millies animam suam tra-
 here in mortem atque discrimina: dicit enim
 Dominus Iesus: si quis vult venire post me,
 abneget semetipsum & tollat crucem
 suam & sequatur me.

SI-

*Summa animi magnitudine, liberrime
prudenter in vitia etiam Principum
uehi, & Dei gloriam propugna-
re.*

Ca. 1. 6. 38.

annuntia
populo scelerata.

ca. 2.

Matt. 10.

Nolite timere eos

qui corpus occidunt.

1. Reg. 18. v.
37.

4. Reg. 1.

OMnes Prophetæ & Apostoli peccatores arguunt, minis peccatores detinent, Dei & pœnas in eos impendentes exaggerant. Esaias sic orditur suam concionem. *Vagabundus & cauterius, semini nequam, filius sceleratus.* Ad Hieremum postquam ad prædicandum esset electus, dicitur statim: *Ecce dedi te hodie super gentes & regna, ut euellas & destruas, ut dispergas & dissipas, ut fices & plantes.* In libro quem Ezechiel deus scripsit erant lamentationes & vix. Beati autem tendunt omnes Prophetarum conciones, rigant & emendent.

2. Apostolis Spiritus S. datus est ut per eos Spiritus argueret mundum de peccato, & de iudicio & de iustitia. Iidem Christum sæpe rant scribarum vitia accerrime increpantes multitudinis corruptos mores cum magno ritu corrigentem.

3. Elias Propheta Achab Regi irato ac dicitur: *Tu es ille qui conturbas Israel, audacter respondit: Non ego turbavi Israel sed tu & domus patris tui, reliquistis mandata Domini, & secuti estis Baal.* Idem Ochosiam Regem, qui ipsum compellere quæsierat, ultro adiit, & eo morboque

VI. peccatus iacebat, eo quod de recuperanda valetu-
dine Deum Accaron consultum miserat, peritu-
ram prædixit.

4. Reg. 15.
A. Azarias Sacerdos Ozia Regi super altare thi-
amatis incensum adolenti restitit intrepide,
quasi sacrilegio pollutum de templo Domini
eiecit.

S. Paulus 1. ad Tim. 5. Peccantem coram omnibus
peccati sui ceteri metum habeant, argue, obsecra, increpa
nent, 1. ad Cor. 5. Tradidi Satanae, &c.

Bernardinus Senensis tantam in dicendo liber-
tatem tenuisse scribitur, ut nullo respectu, cum
& causa postularer etiam in potentium ho-
minum viia publice inueheretur. Quod cum a-
nando Mediolani aduersus Ducem in concio-
ne fecisset, ille grauiter offensus mortem denun-
tiasset, nisi absteret. At Bernardinus poste-
rie in magna populi frequentia idem vitium,
ut etiam quam antea, obiurgare perrexit:
libertas ac fiducia Ducem ita fregit, ut mo-
do ei ultra exhibere ausus non sit. Quin et-
iam illius animum pertentandum aureum ei
scutulum auro plenum misit, quod cum vir San-
tus cum stomacho reiecisset, ille pluribus pre-
missis adiectionis referri iussit, quas nuncij dum ita
proponerent, & urgendi finem non facerent, fur-
or Bernardinus eosque sequi iubens ad carce-
rem perrexit, quo obærat tenebantur, quos eo
omnes vinculis exemit.

Eandem legimus fuisse Columbani fortitu-
dinem in Theodorico Gallorum Rege obiurgā-
do eius facinoribus, cuius aliquando aduentū
cum

N cum

V. exem-
pla Mosin
in Pharonē
Nathan in
Davidem:
Helia in A-
chab Heli-
sai in Ioram
Ioan. Bapt.
(Luc. 3.)
praconis poe-
nitentia in
Herodem.

Syr. 34.

cū Rex cognouisset, cenā regio cultu & re-
necessaria ad eius hospitium longo famulo
ordine deferri curauit, quæ ut vidit Columba
vultu & voce auersatus est, prolato verū
scriptura: *Munera impiorum reprobant altissimu*
gnūque esse ut Dei seruorum ora eius cibo
luerentur, qui cum ipse istam iniustum belli
ret. Vix autem verba finierat, cū vasa omnia
bus cibi illi continebantur, disrūta sunt,
& sicera in terram effusa, reliqua huc illuc
cta. Quare attoniti ministri, Rex ipse
territus accurrit, seque in eius potestate
bus omnibus fore pollicitus est, quem
breui ad vomitum reuersum iterum Colum-
nus seuerioribus obiurgationibus & minis
gressus est.

P. Platus l.
2. de bono
status reli-
giosi c. 6.

Ezech. 33.
si specula-
tor videns
gladium
venientem
non inso-
nuerit,
quicquid
damni se-
quutum
fuerit de
eius manu
requiretur
Ec.

8. Quid mirabilius animo Antonij Pa-
qui ut accepimus, cum ad Ezelinum adijisset
ille tempore Italiam cæde atque incendiis ve-
his eum verbis compellauit; *Sauere ac*
tyranne, quando iam humani sanguinis effundere
nem facies? Qui exordio cum reliquā orationem
congruentem adiecisset commemoratis
pinis, cædibus, direptionibus ciuitatū, Deique
ac pœnas imminentes denunciasset, hæc
tes satellites nihil expectabant aliud quam
ri illius pro eius more nutum ut tam mole-
monitorem confoderent. At ille contra
collo imponens, atque ex lupo agnus esse
in genua procidens humillime peccatorum
niam precatus, insuper etiam pollicitus est
quid pœnæ iniungeretur libenter subire
libenter subire

Idem tamen paulo post in sua flagitia relapsus de
creuit sancti virtute in hoc modo explorare; Mi-
serit ad eum quosdam ex suis cum præclaris mune-
ribus, quibus ita mandauit, vt precibus & omni
opportunitate id agerent vt ea acciperet; qd si fa-
ceret, ilico eum obtruncarent, si nō acciperet, pa-
uer ferrent quicquid ab eo diceretur. Illis igi-
ficta humilitate instantibus multumq; oran-
tus vt munus illud Domini sui admitteret; An-
tonius voce liberrima abite, inquit, quam primum
vestri impijs donis, ne vel ruente tecto vel dehiscen-
terranos quoq; exitio vestro inuoluamur. Ita illis di-
xit Ezelinus re cognita semper illū deinceps
hominem sanctum veneratus est. Tantū etiā
impiorum animis contemptus rerū terrenarū
mirationis habet. Ad hui⁹ exemplum, cum de
more Dei agitur, propria dispendia non sunt ti-
da, cum ipsum dispendium pro Dei causa sit
num lucrum. Matt. 5. Beati qui propter iusti-
prosecutiones patiuntur. Melius est pro veri-
supplicium pati, quam pro adulatione be-
ficiū adipisci.

Antonius cum ad eum Constantinus tantus
perator cum duobus filijs Constante & Con-
antino literas crebro mitterent tanquā ad pa-
rem, officiosissimas & quam demississimas,
eadeo eas non magnificiebat, vt hoc suis di-
ntra cōsolaret, nihil magnum videri debere, quod
es seculi ad Dei seruos epistolas darent, quia
nescio quid amplius potentia habere viden-
tus esset, eadem tamen esset omnium natura, eadem
subitūendi & moriendi conditio, illud vere magnū

*v. in thea-
vindicta di-
uina locum
de pœnis
periurii.*

& magno opere æstimandum esse, quod Deus stolas suas, id est, legem suæ volūtatis indicem nos misisset, nobisque per filium loquutus. Quæ cum diceret, tamē rogatus à suis ut responderet, ne tantorum principum humilitatem aspernari videretur, ita rescripsit, ut eos stiticiam & clementiam hortaretur, utque semines esse meminissent, & à Christo, qui vniuersum Dominus est, iudicandos.

Non sunt prælia (10) *Basilii* contra valentem imperatorem hæreticum; Et (11) *Naſianzenſis* contra *Arrianos* *Macedonianos* *Apollinaris* sectas, & ipsum *Iulianum*. Nota virtus & comitas (12) *Chrysostomi* aduersus *Gainam* *Arrianum* principem, atque adeo aduersus *Eudoxium* *Augustam*, quam etiam pro concione alteram diadem appellare non dubitauit.

13. *Fulgentius* *Transamundi* Regis personam in Catholicos solus sustinuit cum auctoritate & sanctitatis auctoritate & incredibili diuinitate, qua pollebat, tute suos confirmare tineret, tum aduersarios magnopere persequeretur, quam etiam ob causam relegatus est in exilium, eoque abiens mœrentibus omnibus, ut ait, plane propheticè de suo celeri reuocari firmare, quod etiam euenit, *Transamundi* ita multo post sublato.

14. Cum *Hēnricus* Angliæ Rex ab *Urbanus* Pontifice maximo capitali schismate diuisus, eiusque nomen in toto regno ne appellari pateretur, eius furorem *Anselmus* *Archidiaconus* *Cantuariensis* in Synodo ad hoc ipsum

teror Episcopos & Abbates aliosque principes regiarum minarum metu percullos, solus cum nobis aliis, quos ipsius auctoritas retinuit, ita expugnauit, ut pontificias partes tueretur, atque super Angliam relicta exulatum abiret.

16. *Dunstanus* Cantuariensis an. circiter 1020. Anglia Archiepiscopus tanta fiducia ac liber- tate duos Reges *Etelstanum* & *Eduardum* eius suc- cessorē reprehendere solebat, ut ob eā causam ite- ratumque iterum in exilium pelleretur, semper reuocatus est, & ob præstantem pruden- tiam ab eisdem ad grauissima quæuis publica ne- cessaria adhibitus.

17. Non veriti sunt Pontifices Romani in con- stantium se dare (summam suam dignitatem reti- nentes) hostium suorum, eosque sola vultus ma- iestate & sermone grauitatis pleno ad officium regere. Numquid enim non maximus fuit ani- mus *Leonis Magni*, aut cum *Attilæ* qui se flagellū terroremque orbis nominabat, occurreret bellicissimarum gentium copias trahenti? aut *Genferico* ex Africa ad urbem diripiendam operanti?

18. Cum *Iustinianus* illicita quædam veller ex- gere ab *Agapeto* Pontifice & minacia verba daret, respondet imperterritus *Agapetus*. At ego me non ad *Diocletianum* sed ad *Iustinia-* num putabam venisse, qua voce sic fractus impe- rit, ut protinus illi daret assentum.

19. *Urbanus* ut cum Romani seditione facta tu- lerentur, & armis arreptis impetu facto in- iuriam Papæ irrumperent, Pontifex haud ex- ter-

v. Thr.
Boz. de se-
gnis Eccl. l.
11. c. 2. hone-
sta animi
magnitudo
seu magna
nimitas.
Liberii cum
Constantio
imp. virus
sui stom-
achi euome-
te, constan-
tie admira-
bilis & gra-
uitatis ple-
nissimum
colloquium
narrat
Theod.

territus pontificalia ornamenta poscens iam intrans
grauitate & dignitate in oculos seditionum
dedit, inquit id solum quem queritis? ad hanc
protinus exanimati conquierunt ac depelluntque
rore iussa fecerunt.

*Galsiod. li.
10. ca. 3. in-
uictissimus
Christi bel-
lator Chry-
sost.*

19. Multa commiserat Gainas Celticus
nus intoleranda flagitia, & illud inprimis
collectorum militum instructique exercitus
bis imperio potiretur, & cum auderet neminem
gationem obire, Christianorumque Principum
ad barbarum metuendumque latrocinatorem
data perferre, Antiochenus ille Ioannes
mento *Chrysostomus* ad illius est castra profectus
cuius aduentum multo ante Gainas praefatus
longo ei occurrit itinere, prorectamque locis, his
dextram oculis venerabilis imposuit, facit
Antistitis genua, liberos quos secum adduxit
iussit osculari. Legati religionem, ut propriam
defensione animi alacritatem is qui Arianam ei
& truculentus agnouit reueritusque est. Similiter
Praefules Regibus imperare volunt & hostilitate
esse terrori, priscos istos Pontifices imitarentur
cesse est. Nam virtus, ut *Theodor.* ait velimenter
simos pudore afficere & obstupefacere
Chrysost. regressus Constantinopolim neque
cuius causa legatione functus erat, bene
ad populum sic oritur suam concionem
tempore filii & post longum temporis spatium
ritatem vestram reuersus sum, quanquam id
dit vlla vel animi socordia, vel corporis desidia
fui tumultus componens, fluctus sedans, tempus
corrigen, eosque qui iam demergi ceperant ad

*Baron. an.
Chr. 400.*

*Theod. lib.
5. c. 33.*

intranquillum porrecta manu deducere studens.
 itio foris, cum enim communis omnium Pater, eoque necesse est
 ad hanc rem agere non tantum eorum qui stant, sed eorum
 depelluntur qui collapsi sunt, non eorum modo qui secun-
 da nautant venis, sed & illorum qui tempestate ia-
 llicus est, non eorum modo qui in tuto sunt, sed illorum
 rimis et periculis. Harum sane rerum gratia reliqui
 re citius, et temporis spatium, obambulans, exhortans, ob-
 ret neminem, supplicans ut à Domino ea calamitas dissolue-
 e Principum. Postquam autem in amœnis illis ac tristibus si-
 cinatibus impositis, denuo me ad vos recepi, &c.

lib. 5. c. 32.

Quomodo idem Chrysostomus antea huic
 ra profecto ab Arcadio Imper. Constantinopoli
 s præfatus Arianis templum poscenti intrepide resti-
 que locum, his verbis refert Theod. Iste labe asper-
 fuit, sacra Ariana postulat ab imperatore vnum ex sa-
 m addens sibi templis dari. Imperator autem re-
 proprium de se de ea re capturum consilium, & v-
 Ariam ei curaturum promittit. Itaque diuino il-
 est. Sicut Ioanne accersito (Episcop. Constantin.) el-
 t & basilicatum Gainæ exponit, commemorat eius
 imitentiam, moliri tyrannidem indicat, orat ut
 t velintem eius animum templo donato placer.
 facere nobilis ille vir: Nec (inquit) istud ei polli-
 lim negare, neque Sanctum Dei canibus mandes. Nam,
 bene cunctis equidem patiar, ut qui Dei verbum San-
 onem & auguste laudibus & hymnis celebrant, ex-
 atium a Sacro Templo, idemque tribuatur ijs
 em id nunc contra eum loquuntur blasphemias. Atque
 esilia, barbarum illum omnino metuas imperator,
 tempore me & illum in vnum locum conuoca, tu-
 ant ad silentio vtriusque sermonem ausculta.

N 4

Ego

Ego certe me hominis linguam refrenaturum spero, vincitur
 suarumque ne postulet quod ei concedi non debeat. Quare, quæ
 bus auditis imperator vehementer latantibus p
 postridie eius diei utrumque accersuit. Quæ ciuitate
 quidem promissum exposcit, Magnus autrum h
 Ioannes respondet illi ex aduerso: Non licet tibi exte
 ratori, qui pietatem colere instituat, aliquid contra 20.
 sacras temere moliri. Cui quidem dicenti tempus Con
 sibi dari oportere, respondet Ioannes: Tempus certe
 sacrum apertum esse, neminemque eum prohibere
 bere quo minus in eo, si libeat, preces faciat, Po
 Tum Gainas At ego, inquit, alterius sectæ sumus, &
 & cum hominibus eius sectæ vnum sanctum templum exeam
 habere postulo, atque istud quidem non immerito peto. Co
 lo, quippe qui multa bellica certamina pro tuis quæ
 confecerim. At præmia (inquit Ioannes) tuentem,
 pterea tributa labores tuos longe superant, nam dum An
 & honore consulari dignatus. Quia etiam tecum palat, n
 considerare quis fueris olim, & quis iam sis, quæ non trad
 præterita tua inopia, & in qua iam abundantiæ honorat
 degas, quibus quoque vestimentis indutus essis, palat,
 Istrum traiceris, & quibus iam operis. Comprobat;
 re igitur animo quam pauci sint labores & quæ præmia
 pla præmia, atque noli erga eos qui tibi honorem præst
 detulerunt, ingratus esse.

2. Cor. 10.

Arma no-
 stra non
 carnalia,
 &c.

Hac oratione habita Ioannes celebris
 orbis terrarum doctor, os obturauit Gainas
 que adeo obmutescere coegit. Hæc Theo
 que ita qui iniquas atque indignas, imo &
 pes coegerat Arcadium imper. pacis com
 nes accipere, vt tamen velamento pacis
 nidem violentus acciperet, idem ipse ab
 loquens

um spero vincitur Sacerdote, cogiturque à cœptis desiste-
debeat. Cre, quæ instigatione Arianorum magnis spiri-
tibus petere aggressus erat, usque adeo ut in ea
fuit, Gaudere, ubi ipse præsidio militari summam re-
gnus ætæ sibi vendicabat, cogatur, ut hæreticus à sa-
nctis extorris, carere basilica.

Bar. ann. 360. *Quem pa-
nent Reges
eum Chrys.
vi puerum
virga com-
pescit.*
id cont. 20. Sancti Hilarius Episcopus Pictaviensis con-
stantium imper. Arianum scribens, in-
es: Tunc cetera ait, *Christus expectetur, quia obtinuit an-
eum p. christus, clament pastores, quis mercenarii fuge-
recesserunt, Ponamus animas pro ouibus, quia fures introie-
s fecerunt, & leo sapiens circuit, ad martyrium per has vo-
tum tenet exequi, &c. Quod per Antichristum intel-
meritum Constantium imperatorem, docet his ver-
pro his quæ subdit: Pugnamus contra persecutorem fal-
nes) tantum, contra hostem blandientem, contra Constan-
at, nam Antichristum, qui non dorsa cedit, sed ventrem
in tecum palpat, non proscribit ad vitam, sed dicit in mortem,
sis, qui non tradit carceri ad libertatem, sed intra palatium
ordantur ad servitutem, non latera vexat, sed cor oc-
utus effundit, non gladio caput diffecat, sed animam auro
us. Comendat; non ignes publice minatur, sed gehennam
& quantum accendit, non contendit ne vincatur, sed
honoratur ut dominetur. Christum confitetur ut neget,
ritatem procurat ne pax sit, hæreses comprimit ne
lebris Christi sint; sacerdotes honorat ne Episcopi sint;
it Gal. ecclesia recta ponit ut fidem destruat.*

c Theod. Postquam deinde induxit in exemplum san-
imo d. c. fimos viros qui veritatis amore ipsos Reges
cis con- edarguerunt, vehementius in eundem inue-
pacis- tus, addit: Proclamo tibi, Constanti, quod Neroni
se ab- loquutus fuisset, quod ex me Decius & Maximiniana

Iob 28.

nus auderent, contra Deum pugnare, contra Ecclesiam suam, sanctos persequeris, predicatorum Christi odis, religionem tollis, tyrannus non iam humanorum sed diuinorum, &c. Et: Christianum te mentis Christi nouus hostis es, &c. Qui autem facit reus pondus, non pro arbitrio eos perflare uult, sed nutu compescuit, & quemadmodum ad Labande Jacob locutus est Dominus: uene quicquid asperum loqueris contra Iacob, si pace sine abire: ita Constantio præcepit Hilario, quem in pace reuerti ex exilio ad suos.

hist. erip. li.
9 ca. 36.
prolixè hac
Baron. an.
Chr. 390.

21. Quoniam Theodosius Augustus in Thessalicenses, supra quam quod iustum quumque esset, animaduerti fecerat. Mediolani ab Ambrosio Episcopo Ecclesiæ aditum habitus palamque reprehensus, patienti animo pertulit, & commissum confitens penitentem egit. Idem cum Paschali quodam die Ecclesiam ingressus intra Chorum consedisset, ait non eum locum purparatorum esse, sed sacerdotum, iubentique Ambrosio ut inde deret, obediuit. Posthæc Constantinopolim Ecclesiam ueniens, ut in Choro sessum deret, à Patriarcha inuitatus, nequaquam quieuit.

2. par. 24.

22. Zacharias Ioiadam Sacerdotis filius dubitauit Ioram Regem Iuda palam arguere quod patriæ ritu relicto ad idolorum cultum conuersus fuisset: Prophetantem quidem in templo domus Domini lapidibus obruerunt. Deo innocentis necem ulciscente ingentes

rum copiae à paucis Syris prostratae sunt. Sic & alij multi ex Prophetis extrema pati, quam Regum populorumque vitia non corripere, maluerunt. Eſaias in duas partes ſectus eſt; Ieremias lapidibus obrutus; Amos vecte per tempora tranſſatus, &c.

23. Eliſeus cum ſtaret corā Ioram Rege Iſrael idololatra, & coram Ioſaphat Rege Iuda Deum colente vt pro illis Dominum conſuleret, illum conſtanter redarguit, hunc ſurem reueritus eſt, Ad Ioram enim dixit: *Quid mihi & tibi eſt? vade ad Prophetas patris tui (Achal) & matris tuae (Ie-* 4. Reg. 3.
v. 13.
ſabel) viuit Dominus DEVS Iſrael in cuius conſpectu ſto, quod ſi non vultum Ioſaphat Regis Iuda conſulere, non attendiſſem quidem te, nec aſpe-
xiſſem.

24. Ioannes Baptiſta Herodis perſonam non reſpexit, quo minus ei libere diceret: *non licet tibi habere uxorem fratris tui.*

25. Ipſe Chriſtus (de quo Eſaiæ 11. v. 3. prædicitur: *Non ſecundum viſionem oculorum indicabit*) etiam Scribis & Pharifæis ac Iudæorum Principibus dixit: *Vobis hypocrite, auferetur à vobis regnū* Matth. 23.
Dei & dabitur genti facienti fructus.

26. Quia immodica occupatione in laboribus externis à cōſuetis deuotionis exercitijs Eugeni⁹ vt ex monacho Ciftercienſi factus ſummus Pōtiſ ex videbatur arceri ſolicit⁹ de eius ſalute S. Bernardus quinque doctiſſimos libros de conſideratione ad eum exarauit.

27. Micisla⁹ vt Polonorū Princeps auare ac ſuperbe impabat & p̄ Præfectos ſuos populū expilabat,
Gedeon

Gedron Cracouiensis Episcopus blande primo
 Principem redarguere, mox ubi contumacia
 esse vider, pio astu rem aggreditur; Mulierem
 subornat, quæ sordido ac miserabili habitu
 sumpto ubi in conspectum Principis venit, la-
 tabili voce ac eiulatu ementito opem eius impo-
 rat; motus eius lacrymis ac importuno clame-
 re Miecislaus accitatus, quid sibi velit, rogatus;
 illa gregem se ouium numerosum habuisse &
 lio commendasse, illum porro mediastrinis
 cendum commisisse, eorum negligentia gregem
 à lupis dilaniatum, seque ad extremam inopiam
 inde redactam esse. Rogare ut cuius culpa da-
 num datum esset, ab eo præstaretur. Circa
 diastini qui pariter subornati venerant, ne-
 sua negligentia damnum datum esse, sed adolescen-
 tis, qui priuignus esset mulieris, culpa. Eum
 nim venationi deditum feros canes alere, qui
 luti partim ipsi gregem laniant, partim di-
 ctum ac dissipatum lupis in prædam dedere.
 Eum igitur præstare oportere, se neque
 abigere, neque dispersis ouibus succurrere
 tuisset. Adoret & adolescens crimenque in-
 diastinos referebat, se præsidio gregi canes
 re. Neque tamen satis illorum dicta refellere.
 Cognita causa Miecislaus condemnat adolescen-
 tem damni illati. Approbant, qui tunc ad
 senatores principis iudicium. Ibi tum Gedro-
 nis, inquit, & sapienter iudicasti, tu filius es huius
 plissima & florentissima Reipublica, sed tu te
 gnū eius habere mauis, tu gregem tuum nummaria
 dicibus & magistratibus tradidisti: tu feros canes, hoc

acerbos & crudeles exactores & præfectos facul- *Proceres Re-*
 tibus & sanguine innocentium hominum sa- *gem digni-*
 ginas, quorum caeca cupiditate & asperitate fit, *tate priua-*
 tenuiores ut à potentioribus perinde quasi à lu- *runt.*
 pis diripiantur & opprimantur.

SIGNVM XXXVII.

*Alios iuxta legem diuinam prudenter, & cum
 lenitate, modestia & humanitate cor-
 rigere.*

San. Bernardus, cum esset Abbas vel Præpo- *Leu. c. 19. v*
 situs sui monasterij, dicebat: Quoniã in mul- *17. Syr. 19.*
 tis offendimus omnes, mihi tacere non licet cui *v. 13. Ser.*
 ex officio incumbit peccantes arguere, magis au- *42. in cant.*
 tem urget Charitas: San. Augustin. (in Enchir. *Eccl. 38.*
 ad Laur.) correctio ex charitate profecta spiritua- *v. 8. Va.*
 lis est eleemosyna. *& c. abie-*
ctum non

Hinc boni Prælati diligenter in subditos delin- *reduz. c. 8.*
 quentes inquirunt, ut pastor in oves aberrantes *v. 8. Fode.*
 vel scabiosas. Et palam delinquentes etiam cum
 resipuerunt palam arguunt idque propter allo-
 rum exemplum, iuxta illud: 1. Tim. 5. v. 20. Pec-
 cantes coram omnibus argue ut & ceteri timorem ha-
 beant. Et illud Gregorij in Registro: Manifesta pec-
 cata non sunt occulta correctione purganda, sed palam
 sunt arguendi, qui palam nocent, ut dum aperta obiur-
 gatione sanantur hi, qui eos imitando deliquerant corri-
 gentur.

Non autem increpando sed monendo leniter
 & congemiscendo eos ad emendationem vitæ
 inui-

inuitat, iuxta illud ps. 140. v. 5. *Corripier me in misericordia; Et illud ad Gal. 6. v. 1. Si praecupuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis in modum instruere in spiritu lenitatis. Et 2. ad Tim. 24. Seruum Domini non oportet litigare, sed modum esse ad omnes, docibilem, patientem, cum modum corripientem eos qui resistunt veritati; S. Gregorius ait. Christi discipulus es mitis & humilis in infirmitatesque nostras portantis. Si primum luctetur, leniter expecta; si secundo, ne animi despondeas, nondum enim curationis tempus effluxit; Si tertio, benignum illum & humanum praeditum agricolam imitare, Dominum ad precare, ne infructuosam ficum excidat, vel conuertat & curet.*

ho. 3. ad po.

Ant.

S. Chrysost. *vis fratrem corrigere? lacryma Deum ex corde apprehensum admone, consule, curare; Sic Paulus faciebat. Demonstra charitatem*

2. Cor. 12.

v. 21.

2. Cor. 1. v.

20.

Non libenter

sectioni

buse & can.

teris ut.

dum.

peccatorem, persuade ipsi quod consulens & iurans peruulgare volens peccati ipsum commonescit. prehendere pedes, osculari ne erubescas, si modo vis. Hae & medici faciunt saepe diffidiles agra bentes, deosculantes, rogantes persuadent saluare, fumere medicinam.

Hom. 7. Ipse Deus Adamum mansuetissimum reipuit; Sanct. Ambrosius lib. 8. in Luc. cap. Plus proficit amica correptio, quam accusatio bulenta, illa pudorem incurrit, hac indignatio mouet.

Collat. 2.

6. 13.

Ioan. Cassianus Chrysostomi discipulus exemplum commemorat de monacho qui ad increpationem patris spiritualis in desperationem adactus est.

Cum tamen lenior correctio parum profu-
torum creditur, vsurpant duriores, sed ex charita-
te, animo dilectionis non ultionis, vt loquitur
August. in Psal. 102. Nouerunt enim Heli ob
missam duriores in filios animaduersionem 1. *2. Tim. 4.*
Reg. 2. grauiter à Deo castigatum esse. Et quia *v. 2,*
Paulus hunc modum præscribit Timotheo & *Tit. 1. v. 13,*
c. 3. v. 10.
vinum olea
iunge.
Luc. 10.

SIGNVM XXXVIII.

Concordia in omnibus rebus studere.

Postoli post Christi ascensionem, Catho- *Mar. 16.*
lica fidei consulturi, antequam in orbis pro- *Baron an.*
fincias proficiscerentur, quid singuli essent præ- *Chr. 44.*
scuri gentibus, ne vlla ex parte aliqua vel ap-
parens inter eos in annunciatione Euangelii di-
uersitas esset, quosdam fidei Canones, quibus v-
niuersam Christianam fidem perstringentes fir- *Discordia*
mentac stabilirent, constituerunt, quos pro- *pax as v. 13*
nomine Dei Ecclesia nominare consuevit *theatro*
vindicta de
una.
Symbolum Apostolorum, vel quod singuli ex eis
ad perficiendum attulerint suum Symbolum,
quoniam, qui Christiani essent, eo Symbolo,
ut tessera militari, dato, dignosci possent.
Inus in præf. expos. Symb. Apost. ait: Dis-
cessuri Apostoli ab inuicem, normam predicationis
commune constituerunt, ne forte alii ab aliis ab-
stergerent. &c. Et: Discessuri ad prædican-
dum, istud & vnanimitatis & fidei sue indicium
Apostol-

De unani-
mi consen-
su doctorū
Ecclesia v.
Theod. Bo-
zium li. 5.
de signis Ec-
cles. c. 10.

Apostoli posuere, non sicut filii Noe discessuri ab invicem
alterutrum turrem ex latere cocto & bitumine con-
tinentes, cuius cacumen ad cælum vsque pertingeret
munimenta fidei, quæ starent aduersus faciem
ex lapidibus viuis & margaritis dominicis adifican-
tam neque venti impellerent, neque flumina subuer-
rent, neque tempestatum ac procellarum turbæ
mouerent. Merito igitur illi ab inuicem separanti-
bus superbia adificantes, linguarum confusione
ri sunt, vti ne quidem posset advertere proximi
quelam: Iste vero qui turrem fidei construebant,
linguarum scientia & agnitione donati sunt, ut
peccati, hac fidei probaretur iudicium.
Ruff.

ep. 72.

2. S. Cyprianus scribens ad Stephanum
ficem Romanum significat mutuas inter
pos Catholicos contentiones sic agitas
nunquam tamen inter eos Catholicæ com-
munionis pacis vinculū fuerit dissolutum. B.
indicans anno Christi 259. quam dispa-
reant controuersie quibus inter se Catho-
licam aduersantur, ab illis quibus hæretici
flectantur. Est, inquit, innatum iis cum sibi alio-
rum vehemens ac prorsus implacabile odium cum
coniunctum, ut nullo possint officio demulceri,
ratione conuinci. Isti vero instar columbarum, post
mutuorixati fuerint, mox oscula sanctæ pacis
lica concordie Symbolo, se inuicem complectentur
fraterneque salutent: Et quod non nisi veritate
nes cupiant, ea semel elucidata atque perspicue
strata, ad eam velut optatam expositam elatam
et penitus omnibus similitudinibus conuolent.

Omnes certe Clerici debent inter se esse
 quam coniunctissimivinculo insolubili beneuo-
 lentia & pacis in procurando communi bono.
 Quomobrem dissensiones, animorum aliena-
 tiones, æmulationes & reliqua eiusmodi quæ
 concordiam dirimunt, charitatem extinguunt,
 tum ab omnibus Christianis, tum vero à Cleri-
 cis habere debent quam longissime, quia ad per-
 fectionem aspirant, charitas autem est vinculum *Coloss. 3.*
 perfectionis: & omnis inter eos rixa & iurgium
 meriam contentio eo deformior est, quo plu-
 ribus habent causas necessitudinis & concordia.
 Nam si similitudo amorem conciliat, quam mul-
 tic similitudines professionis, status, dignita-
 tis denique & ipsius habitus externi: si omnes
 Christo Domino servire, seque Christi esse vo-
 unt, facile omnes erunt vinculo charitatis colli-
 gati, ac se inter se diligant ex animo, seque mu-
 tuis prosequantur officiis non in specie simulta-
 neis sed veris & solidis: & inter omnes quam ma-
 gnam voluntatum, studiorum sententiarumque
 consensio.
 Graua vero damna & magna detrimenta se-
 que necesse, non dico si aperta inter eos fuerint
 dissensiones, sed etiam si æmulationes occulta, ac de-
 sideria si minus inter sese consentiant. Vt enim,
 cum multi ingens aliquod pondus humeris de-
 bent vel manibus trahunt, multum promoue-
 rent quatenus vnum inter se omnes efficiunt
 conspirent: si vero paululum aliquis dissi-
 dat aut in diuertum declinet potius alios im-
 pediet quam adiuuabit: ita si inter Clericos ali-
 qua

qua obrepit discordia, ut alius alio trahat, sedes, ut & uicem turbabunt atque Ecclesie eiusque uicibus tibus oberunt, & maximas ei plagas imponebat. Quare si ij sunt, qui esse debent, fideles Deum, ecclesieque ministri, etiam si aliquae interdum current causae pacis concordiaeque solues uentur meminerint tamen communem utilitatem communem utilitatibus anteferre, seque vincant, & suas utilitates Reipub. donent. Idem etiam sit omnis propositum, publicum bonum, & unius Dei acceptior atque obsequium: Nam si quisque quod ei utile aut commodum est spectabit, omnes faciem ad sese rem trahent, ex quo necesse est fieri magnas varietates voluntatum, opinionum. Ego scilicet multitudines quae cum aliquandiu fronte & non occultatae fuerint, tandem necesse est ut promineant atque erumpant, & offensiones grauiores, quae indies nouis occasionibus recrudescunt. Contra si omnes suis commodis, ut debent, non habitis unum Ecclesie commodum agnoscunt, nulla erit dissentienti causa, nulla materia, nam omnibus idem erit animus, eadem utilitas.

SIGNVM XXXIX.

*Confessionem scelerum sine ullo tadione
pere, & poenitentibus condolere, seu
excipiendis confessionum laboribus
sedulum esse.*

1. **P**eccata confitentium tum pius
tumque egregius curator erat S. A.

cohat, sedens, ut & fleret ipse, & quos ad genua prouoluros
 usque uidebat impelleret ad plorandum, quo certe
 imponere paucos uideret etas illa aut aegris animis
 deos Deum imbecillibus. Quotiescunque, ait etas Cleri-
 interdu Paulinus de eo, ad promerendam pro pecca-
 e solueret ueniam illa ipsi confitebatur, adeo intima cor-
 riliter commiseratione afficiebatur, ut deflens an-
 , & suauiter sua peccata, ad secum flendum poeni-
 a sit omnis prouocaret affectum. Crimina autem ab
 nius Deo accepta nulli nisi Domino, apud quem inter-
 que querebat, loquebatur, relinquens exarsum po-
 , omnis sacerdotibus ut intercessores apud Domi-
 cesse eum magis, quam accusatores apud homi-
 tionum. Ego sciebam, ait de se ipso li. 2. de poenit. c. 7. 8.
 onte & non eram dignus vocari Episcopus, quoniam dede-
 e ut peccato saculo hunc, sed gratia tua sum id quod sum, &
 uiores, quidem minimus omnium Episcoporum & infimus
 recrudens. Tamen quia & ego laborem aliquem pro S. Ec-
 e debent tua suscepi, hunc fructum tuere, ne quem
 m agitur, vocasti ad sacerdotium, eum
 nateria, sacerdotem perire patiaris, ac primum ut
 ad eum dolere norimus peccantibus affectu inti-

XIX. S. Chrysostomus philtro Charitatis imbu-
 planeque delibutus dicebat, non die so-
 sed nocte etiam paratum esse poeni-
 tentium excipere confessionem. li. 3.
 de Sacerd. ait. accedite ad me
 dormientem.

Cum poeni-
 tentium
 audiret de
 lecta com-
 miseratione
 ne collacry-
 mabatur.

De seruato
 sigillo con-
 fessi. V. pul-
 chrum exē-
 plum sacer-
 dotis in po-
 stilla P.
 Schererij
 Dom. Qua
 sim. concio-
 ne 1.

V. in the-
 mat. meis
 oratoris o-
 rationem
 de poenit.

*Tentationes suas & peccata patri
spirituali confiteri.*

*inuitis PP.
p.2. contra
forn.*

Monachus quidam exagitatus à Dæ-
monibus cogitatione fornicandi, nocte se con-
ad patrem spiritualem qui eum consolatus
monuitque ut quoties cogitatio repullularet
ad se quoque rediret, nihil enim æque afflic-
tione quam cum fœdæ cogitationibus
spirituali patefiant, contra vero nulla re
exultare quam earundem occultatione,
factum est ut undecies repetita tentatione
rit, ac tandem dæmonem fugauerit.

*De confess.
V multas
pp. auctori
tates apud
Baron. An.
Christi 56.*

*Non confessis denegare S.S. Eu-
charistiam.*

S.Chrysost. ho. 83. in Matth. Sacerdos
quens ait: Non parua vobis imminet pena,
aliqua improbitate teneri scientes, ei huiusmen-
ticipationem permittatis. Sanguis enim eius de
bus vestris requiretur. Si Dux igitur quispiam
sul ipse, si qui diademate coronatus indigne
hibe, coerce, maiorem tu illo habes potestatem
Si ipse pellere non audes, mihi indica, non per-
ista fieri, animam prius tradam meam quam
necum alicui corpus indigne, sanguinemque
effundi potius patiar, quam pretiosissimum illud

præterquam digno, concedam. Quod si quis ve-
 ritatem sordibus ignoranter, nulla vestra culpa est,
 prius adhuc diligentiam: Nam hæc mihi
 & manifestis disputata sunt, quibus emendatus, hom. 60. ad
 etiam ignotos Deus notificabit. Repetit eadem pop. Ant.
 eundem fere verbis.

SIGNVM XLII.

*Generose confiteri Catholicam
 fidem.*

Anno Christi 511. Cum Anastasius Imp. ^{Sur. tom. 1.}
 Acephalorem sectæ defensor & propa- ^{die 11. Jan.}
 tentaret auro Theodosium magni no- ^{ex metaph.}
 bis cœnobiarcham, is Apologeticam ad Imp. ^{V. Baron.}
 scripsit Epistolam, in qua inter cætera hæc sunt ^{to. 6.}
 I. Cum hæc duo sint nobis proposita ô Imperator, Acephali,
 S. E. & illiberaliter vivere consentiendo Acepha- ^{seu capite}
 vel honeste mori sequendo recta patrum dogmata, ^{carentes}
 a nobis mortem esse præferendam. Tantum enim ^{qui Patriar-}
 ut hæc noua sequamur dogmata, ut non solum in non seque- ^{cham suū}
 cerdotes mansuri simus præcedentes patrum leges sequen- ^{bantur: &}
 sed eos etiam qui præter hæc alia tueri sustinere ^{duas in}
 abdicabimus & subiiciemus anathemati: sed nec ^{Christo ne-}
 ex Acephalis ordinatum per vim suscipiemus. ^{gabant na-}
 turas.
 ut hoc fiat ô Rex Christe. Et si tale quid conti-
 gne, veritatis Deum præsidem testantes, vel potius
 testatorem ipsum qui nunc ab ipsis maledictis & blasphemis
 non periturus appetitur, usque ad sanguinem resistemus, &
 quando pro patria, ita pro recta fide libenter animas
 fundemus, etiam si illa sancta loca igne perdenda
 visuri

visuri simus. Quid enim opus est solo nomine,
do ipsa sacra re vera afficiuntur contumelia? Ne
nequaquam admittamus aliquid sentire (tantum
est ut dicere) quod discrepet à sanctis & Oecumenicis
conciliis. Ex quibus primum quidem ornatur
decem & octo patribus, qui cum aduersus
Sancto Spiritu Nicæa conuenissent, anathema
serum subiiciunt, & à corpore abscondunt
co, alienantem à patris essentia eum qui est
filius, & introducunt dogmata aliena à re.
Secundam autem, impulsu diuino, congrega-
uerunt aduersus Macedonium, qui ipse quoque sceleratus
batur aduersus bonum Spiritum, eum abdicat
tium autem aduersus prophanam & execranda
quam Nestorij, qui ipse quoque absurda erat locutus
uersus Christi carnis susceptæ consilium, pulchrum
si conuenit. Post hæc quidem etiam fuit Calcedonensis
sexcentorum & triginta diuinorum patrum,
etiam ea dixissent quæ conueniebant prioribus.
Si dixerant accuratius adhuc exposuissent, infamia
execrandum Eutychetem una cum Nestorio
à corpore Ecclesiæ, & fidem confirmant Apostoli
quicunque non ita sentiebant decernunt esse
Ecclesiæ. Aduersus hæc & ignis accendatur, &
tur, & mors quoque nobis acerba asferatur,
fieri possit pro una innumerabiles nos vero nunc
idemus veram religionem, neque ea quæ recte
patribus abrogando probro afficiemur. Testes sunt
dores quos pro fide susceperunt, & multa dimittunt.

2. S. Sabas Abbas ad eundem Imp.

V. Baron.
An. Chri.
1153.

tera scripsit: Quomodo non est absurdum nos
Hierosolymitani modo doceri de fide, & quæ

nam patres ad verbum pietatis, tam sero videri di- Magna in
 versam religionem? Quomodo non est hinc mani- fidei con-
 fessio, quod hac qua recentior apparet & videtur es- fessione cor-
 rectio recta & sana fidei qua fuit tradita à pa- stantia.
 nam, non est vera correctio sed subversio & adulte-
 ra prius eius quod recte habet, eius suscepta mer-
 itis qui persuadentur procurans animæ interitum?
 ergo nec patiemur aliquid aliud addere præter ea
 decreta sunt à trecentis decem & octo patribus
 fuerunt Nicææ, & tribus quæ postea consecuta sunt
 edictis, neque quicquam aliter innouare, sed
 eis etiam animas profundere, & innumera-
 ti; si fieri possit, mortes parati sumus susci-
 pere.

Greg. Turonensis de gloria martyrum. ca. V. Baron.
 describit egregiam confessionem Clerici An. Chri-
 simple nouit, his verbis: Nostro tempore cum sti. 583.
 crudelitas atque iniqua hæreticorum senectus in locis
 mania per malorum pessimas assertiones dissemina-
 uisset, quidam Clericus apprehensus Christianum
 esse confessus est, asserens æqualem Patri Filium &
 tantum sanctum Cui Rex qui præerat delatis muneribus
 tanquam maiorem se suppliciter deprecabatur, ut fidei aper-
 pressa confessione de securitatis equalitate mino- ta non sub
 uatrem suum cum sancto Spiritu fateretur. Quod facta.
 uaret facultatibus ditaretur, & magnus ha-
 beretur in populo. Quod consiliū ille tanquam
 vipera fugiente ac iniqui virus mortife-
 rum respuente, angus, adiecit Rex, video duram inten-
 tionem mentis insanæ, sed noui temperamentum tuum,
 quæ munera non desectunt, facile tormenta subiiciat.

Non sentit
verbera.

At ille: *Vtinam dignus haberer, ait, in hac ingularum tortura confessione, nam munera tua tanquam stercus exequar quae*
Tunc iratus Rex iussit eum ad trochleas extendi, & extru-
titer cadi, interrogans: *quid credis?* Respondit, *tanquam vile*
dixi, Credo Deum patrem omnipotentem. & filium patris &
Iesum Christum. Post haec casus est valde, sed *semper*
durabat in Confessione, neque vnquam eum a *scilicet* *&*
nequa posuit hac tortura deslectere. Nam in prima *rebus*
cum caderetur tres tantum verberis ictus sentit, quod quid a
postea deferebat) ipsam animam penetrarunt, & *nam* *ignem*
vero flagella nequaquam, tanquam si aliquod velamentum es-
tum dorso superpositum fuisset: ita non sentiens *s. A.*
fidem quam coeperat, inter tormenta positus pro imper-
bat. Itaque cum Regi satis, factum de eius *cadere* *debe-*
dimissus est obestante eo, ne in terminis Hispaniae *nam* *nos*
inueniretur, at ille letus discedens in Gallias *curant*
gressus.

Apud Sur.
17. Octob.
V. Baron.

4. Anno Christi 761. Cum Constantinus et
Copronymus imperator iconoclasta ob curasse a
imaginum persequeretur Catholicos, Ambricus
sanctissimus Monachus audiens minas Imperatoris nos-
toris: Non te nego, inquit, Christe saluator
pulchra frustrabo confessione, non tuam contempnam qu-
bebo imaginem. cadatur autem meum corpus, o-
tor, lingua secetur, pedes excindantur: Nam ego
paratus sum omnia pati potius quam meum Christum si-
vel umbratenus vili pendere quem habeo pro omni
quem olim solum sequi constitui, &c. Non tibi vident
pati pro Christo qui pro eius forma patitur, neque confes-
primum exemplum credis transire ignominiam proph-
imago afficitur? Et quomodo vos sepe qui imperatores, Ch-
contumelia affecerunt statuas perinde ac eos qui imperatores sunt.

ic ingulcrum ipsum sunt infectati vltimis affecistis suppliciis,
ricus ex quo quidem ego noui in statuis aeneos, vel etiam aureos
extendi, extrinsecus, pice intus esse repletos & stuppis & lignis &
pondit, tan alluili & abiecta materia. Quod si vos, qui nunc estis
& si nunc estis & cras non estis futuri, sic adoramini statuis &
de, sed sanguibus, & propemodum tanquam Dij vultis ado-
eum a statui, & eos qui in Imperatorias peccauerunt statuas,
in primisissime punitis, aduersus Christi sacram imaginem
sentit, quod audere, non reputatis esse architypo ipsius exem-
tarunt, non ignominiam? Nec eos qui sunt parati pro eo pati
quod vel vicia estimatis a dire periculum pro veritate? &c.

sentient. Anno Christi 832. Confessores diuersi Theophi-
situs pro Imperatori etiam iconoclastae in faciem resistebant o-
ius cedere debent, ait Ioannes Curopalata, ex dictis pa-
dispania nostrorum Dionysii magni Herothei & Irenaei, non
Gallia curant paulo ante monachorum Rempublicam adin-
uentam & statum, sed antiquam atque adeo priscam,
Constantiniam etiam Sanctarum imaginum figuras cum Apostoli-
ca ob congruisse demonstrabant, siquidem S. Apostolus Lucas Dei
os, Antiochicis formam expressit, & ipse Christus Dominus ac
inas Imperator suam in quodam linteo depictam effigies nō
saluator manu confectam nobis reliquit. Monachus etiā qui-
contempnam qui ad Sacerdotis principatum ascenderat
typus, & cetera tyranno dixit illud Apostoli: Si quis
am ego quod Evangelizauerit praterquam quod accepistis, ana-
themum Christi sit, &c.

Anno Christi 850. Presbyter Ecclesiae Cor-
on tibi benedictus nomine ad publicam fidei
tur, ne confessionem adductus Mahumetum Pseudo-
omni prophetam scita oratione infectatus ac detesta-
i imperator, Christum Dominum verum Deum confes-
os qui impus est. Hic postquam capite esset detruncatus,
O 5 confes-

confessores multi vltro è montibus & f
progređientes pro fide morti se obulerunt.
Saracenorum sectam detestati sunt; Pleni
rum exemplorum sunt annales Ecclesiastici.

SIGNVM XLIII.

*Animi seu conscientie puritatem & v
dis munditiem diligentissime cu-
rare.*

*In via lu-
tulenta fe-
re semper
aliquid ad
hærescit
luti.*

1. Reg. 4.

1. Mar. c. 19

*Quotidie
actiones &
cogitatio-
nes suas se-
uere exami-
nare.*

*Inter sco-
pulos & syr-
tes pericu-*

VT Clerici boni munditiem cordis (c
præmium est visio Dei) conseruent, et
leuiora & minora vitant peccata, cum lo
quicquid ad animæ salutem pertinet, non
esse parum, sed maximum & grauissimum
mandam esse, quippe quo contineatur z
tas. Etsi Isboſeth Rex esset, tamen misere
sus est parua res preta, quoniam ianuæ custo
fœminæ mandarar, quæ obdormiscens in
mini mortem insidiatores admisit. Nequa
(ait Diuus Gregorius) Isboſeth hac morte
buiſſet, si non ad ingressum domus mulier
hoc est, mollem custodiam ad mentis ac
deputasset. Fortis namque virilisque sensus
poni cordis foribus debet, quem nec negli
tia somni opprimat, nec ignorantia erro
lat.

Adhæc vt conscientia integritatem tue
crebro vtuntur sacramentis, hæc enim si
percipiantur, magnam omnino vim habet

animam abluendam si quid maculę aspersum est, *lofas perpe-*
 ram etiam in suo nitore atque innocentia con- *tuo nani-*
 seruandam. Card. Borromeus suadet Cardinali *gamus.*
 Batoreo ut aliquem habeat spiritualis vitę, do-
 ctina, prudentia & virtute idoneum magistrum
 & patrem, qui curam gerat eius informandi &
 instituendi, cuius munus sit eum monere, qua
 ratione multiplices dęmonis insidias vitare &
 pugnas superare possit, Clerici boni non solum
 patefaciunt confessario sua delicta, sed etiam
 scrupulos & dubitationes communicant, ab eo
 consilium petunt, apud eum deponunt mole-
 stias quę nonnunquam incidunt vel occurrunt,
 in suis iudicio acquiescunt, denique illi totam
 committunt animam, ac perinde aduci in du-
 bio inire parent. Animum quoque torpescere *v. locum da-*
 non sinunt nihil agendo, sed semper aliqua re *otio.*
 bona & utili atque etiam fructuosa occupatum
 tenent; nihil enim æque eum contaminat atque
 otium desidiosum, propter ea quę ex eiusmodi
 otio consequi solent, cuiusmodi sunt confabu-
 rationes superuacaneę, vanationes rerum no-
 tarum, & quod Paulus condemnat, turpes ser- *Col. 3.*
 mones, stultoquia, scurrilitates quę ad rem *Eph. 5.*
 non pertinent, detractiones, assentationes, & alia
 eiusmodi.

Certe qui grauius crimina cõmisere, ij patiun-
 tur occultũ conscientię flagellum, quo interdum
 ita exagitantur, ut sibi ante peractam pœnitentiam
 vitam abrumpant, illa enim assidue eos ac-
 cusat & condemnat, & dignos supplicio pro-
 munciat, & tanquam ingens malum impendeat
 dira

dira apprehendere & timere facit. Hinc fit vni industria conentur mentem auertere & cogitationes discutere, vt ista molestia careant. Dedunt se lusbis & conuiujs, symposijs & fabulationibus, & ad omnia externa se effundunt, vt internum illum accusatorem & tormentum fugiant: Nihil illis grauius est quam esse cum & cum animo suo colloqui: Hæc omnia sunt prælagia futuri iudicij & vindictæ quæ hanc vitam sceleratos animos manet: ipsa citra sunt velut semina impendentium suppliciorum, & ideo naturæ quodam instinctu percutitur & sentitur illa modestia ex criminum recitatione.

*Pro Milone
De consci-*

tia V. The-

mata mea

oratoria,

vbi hæc

verba S.

Bern fere

explican-

tur.

Syr. 13.

Prou. 15.

2. Cor. 1.

Act. 13.

Contra conscientia recte factorum magna adfert solatium. Magna est, ait Cicero, vis conscientie in vtramque partem, vt neque timeant qui nihil miserrunt, & poenam semper ante oculos versari pati qui peccauerunt. S. Bern. in lib. de confid. ad Eugenium ait: Quid dirius? quid in corde dulcius? quam terra quietius est & securius bona conscientia? de rebus non metuit, non verborum contumelias, non corporis cruciatus, quæ & ipsa morte magis erigitur quam deprimatur. Certe conscientia pura facit conuenire omnia tormenta.

SIGNVM XLIV.

Consiliis non solum doctiorum, prudentiorum & seniorum libenter uti, sed etiam inferiorum.

Prou. 3. v. 5.

c. 12. v. 5.

S. Chrysostomus hom. 9. de laudibus S. Patris ait, Consiliariis omnes opus habent etiam si inferiorum.

confiteri possint. Multa enim sunt quæ magni & admi- ^{Syr. 32. v.}
 rabilis viri ignorant, quæ tamen parui abiectique scire ^{24. c. 8. v. 11}
 solent. Nam postquam Moses ex Ægypto exiit & in soli- ^{Ro. 12. v. 16}
 tudinem venit præfuit sexcentorum millium populo & ^{Moses Sa-}
 cæ omnium contradicentium lites diiudicauit, quod ^{cerdos.}
 præfuit focer eius Iethro, homo alioquin barbarus & in-
 sapiens (nihil enim gentilibus est insipientius) eum
 correxit, non curans quod sapiens esset Dei amicus. Ille ^{Gen. 18.}
 vero sapiens, ille tot myriadum dux omni mansuetudine
 dicentem audiuit & consilio acquieuit. Non tam
 miramur hodie Iethro, quod Mosem correxerit, quam
 miramur Mosem, quod non erubuit tot presentibus
 corrigi, & factum hoc memoria commendare.

SIGNVM XLV.

etiam ab inferioribus in rebus leuioris mo-
 menti consilium petere, eorumque sententia,
 quando nullum timetur periculum, li-
 benter subscribe-
 re.

Romanum Pontificem Eugenium III. Di-
 nus Bernardus, qui eius adolescentis Re- ^{Proprium}
 gior admonitorque fuerat, præceptis, & consiliis ^{iudicium}
 mare non destitit, quæ orbes ille Christiani ^{mortificare}
 moderator & princeps libenter audiebat, ut quid
 præceptoris vox possit admonitioq; noscamus.
 Nam qui Magister est omnium & eum locum
 tenet infra quem sunt omnes dominus, eius
 qui se docuerat, cui Monachus Abbas aliquan-
 do paruerat, accipit obseruatq; consilia. O gra-
 uissi-

uissimum Præceptoris auctoritatem! cuius eruditionem illam, qua nihil potest esse sublimius humiliter vel oraturo suppliciter vel liberius admonitum carianua non clauditur: monet, instruit, hortatur. Bernardus Eugenium, neque summus ille Cyprianus Christiani pater Imperij aures vacuas attentasq; præsentia præber.

Metaphr.

2. *S. Arsenius* vir sanctissimus diuinæq; & humana sapientia instructus, qui in sæculo Imperatorum Honorij & Arcadij magister fuerat, eam suam in Eremum secessisset nō modo à monachis sed à doctrina & scientia magna præditis, sed etiam ad eximios indoctis & rudibus salutaria ad progressum virtutis faciendum consilia sciscitabatur, id est. Cingentianim submissione, persuasus Deum hoc medium subministraturum, quæ magis commodata essent ad suam salutem.

Leander.

3. *B. Reimundus* à doctrina celeberrimus cum facultate summi Pontificis Episcopus, cum illud abdicaret, S. Dominici religionem complere tunc ad coercendum iudicium proprium submittitur, ubi se religiosi cuiusdam fratris non admodum eruditi voluntati ac arbitrio, atque hac submissione tantum sanctitatis nomen breui sibi conciliavit, ut in generalem ordinis sui Præpositum electus sit, multisque miraculis claruerit.

*Metaphr.
Surius in
Maio.*

4. *S. Pachoncio* degenti in monasterio & operum manum cum alijs fratribus exercenti, texendi iunco sportulis, cum discipulus eius quem præfecerat, diceret eum non recte texere, cum illo surrexit dicens: Fili, doce me quæ sit opus texendi ratio, quem docentem humiliter

! cuius est, posthabito pristino suo more. Qua
sublimi humilitate, inquit Metaphr. arrogantia Spiritu-
dmonitum carnisque prudentiam repressit.

t, horte, Cum S. Franciscus diuturna familiaritate *In Chron.*
as ille cum Deo diuinisq; illustrationibus ac expe- *Franc. p. 1.*
entia ipsa edoctus probe sciret, quid, quo lo- *l. 1. c. 69.*

co tempore agendum esset, tamen malebat
naq; & maximis rebus aliorum etiam simplicium ac
ulo Imperatorum iudicio & sententia acquiescere
uerat, etiam suo. Et idcirco omnes fratres quos ad or-
onachis nem recipiebat sedulo commonefaciebat, vt
ed etiam exercitium faciendo ea quæ proprio iudicio
gressum contraria forent auide completerentur.

tur, id 6. Cum quodam tempore ab eo postulassent *ib. c. 70.*

s Deum sanctum ordinis habitum adolescentes duo,
& magis eduxit eos in hortum, monuitque sibi vt ad-
mento essent in plantandis caulibus, & ean-
errimus secum plantandi rationem tenerent. Cum
iscopo ille præposterum plantandi modum data
completa tenuisset, vt frondes deorsum preme-
a submergeretur radix sursum extaret, alter iuuenum
admodum contigit, & paruit, alter vero iudicium suum
rac subiacens, contendit perperam plantari:
ni sibi confectum ut illi, non huic, habitum ordi-
raposum concesserit, sciebat enim Sanctus ille sine
erit. proprii iudicii contemptu parum profi-

ci in cæteris virtuti-
bus.

SI

*Illis qui è vita migrant libenter adesse
eos consolari quorum flebilis or-
bitas est.*

*Leontius in
vita Ioan.
Eleemofy-
narij apud
Metaph.*

1. **I**oannes ille Alexandrinus Patriarcha cum alter
ignomen misericordia ipsa dedit, ad quem Dau-
rum, qui in extremum certamen venerant, esse cla-
atulum assistebat, morientes armabat ad pugnam. Vener-
mortuorum oculos manu claudebat, quos obfer-
à morte intacti in mendicitate viuerent, quosque
mortis instar homines putant, eorum in oculis
subleuabat. Hoc est opere & veritate non vultus qu-
1. Ioan. 6.3. & lingua diligere, hoc est charitatis opera et cir-
cere: sic & alij veri Clerici media nocte ad has an-
iuuandos aduolant, quos æternus Iudex erga hom-
intempeste, inquam, noctis vigilias mortis ergo
dedicant, animamque agentibus præsto saluum
morti vicinos, ne animo succumbant, erigunt. Te
incitant, confirmant, eosque vt omnia pro alii bon-
& foelicia sibi de Dei infinita bonitate & cle- mentia
tia promittant, moneant. flebio

Nullum enim aliud est tempus in quo
uiores à teterrimo hoste pericula hominibus
tenduntur. Siquidem neruos omnes diaboli
in eo contendit, vt qui turpiter vixit, tunc in eo
in morte perseueret: qui autem minime
fuit, turpissimo interitu virtutis obruat & altam
taminet extremum tempus ætatis. Quem
nem vitæ superioris errata suggerit: Deitatem. Hu-

& recondita consilia sensibus obliquit, iudicandi
 severitatem amplificat, tartarorum æterna sup-
 plicia ponit ante oculos; morbi doloribus ac tor-
 mentis abutitur ad perniciem morientis; fasti-
 dia ingenerat; metus gravissimos inuehit; nefas-
 tas cogitationes immitit; patriæ, parentum ac
 propinquorum desiderium renouat, vitæ amo-
 ris alienissimo tempore in animo imprimit. Ira-
 que David mortis gemitibus & inferni doloribus
 clamat circumfessum.
 Venim qui arcem expugnare vult omnes adi-
 obstruit, exitus obstruit, portas claudit, cu-
 ent, que quantum potest, ut, qui, intra mœnia sunt
 cum clusi, teneantur: Sic noster ille hostis an-
 e non minus quos mors obsedit, tot eis horribiles in-
 opera circumdat, ut se commouere non possint.
 octo: ad has angustias adductus eximie scilicet Hilarion,
 ad exilium non exalbescit, Arsentius perturbatur. Me-
 as mortis ergo quam diligentissime clerici opem &
 præsto nullum ferunt ijs quibus mors imminet.
 nt, erigunt. Tempore pestis omnia officia detulerunt
 nia pro boni Clerici peste correptis. Sic tempore
 & clerici Imperatoris multi clerici & laici (teste
 ebio l. 6. hist. eccl. c. 16. & 17.) cum Alexan-
 de gravissima pestis grassaretur, cum maxima
 de pestiferis seruerunt. Virtutis ergo, inquit,
 dum Dionys. Episc. Alex. multum laudati erant,
 in eo ministerio obierant, adeo ut hoc mor-
 nus genus quod propter incredibilem pietatem &
 altam fidem suscipiebatur, nihil à martyribus
 quem splendore abesse videretur.
 De hac. Huic voto addixit se nostro sæculo Romæ

P noua

Fidei, spei,
 charitatis
 armis ager
 tellus dia-
 bolo resi-
 stat & sibi
 persuadeat
 Christum
 Iesum, qui
 inferos spo-
 liauit, ho-
 stem in fra-
 gam ver-
 tere.

Huic refer
 qua Clima
 cus gradu 7
 narrat de
 morte Ste-
 phani, qui
 annos 40.
 monachus
 fuerat: v.
 c. 13. partis
 1. mæger-
 manica
 Theologia
 moralis.
 v. Signum

noua Clericorum religio infirmis ministratium.

4. Illustre quoque exemplum in hoc officio charitatis & fortitudinis præbuit Anno 1522. Sanctissimus Cardinalis Carolus Borromæus Archiepiscopus Mediolanensis, qui grassante pestilentia Mediolani ædes ciuium peste infectas uisit, confessiones ægrorum audit, & Eucharistiam administrauit, vide eius vitam.

Simile habes in vita S. Bernardini Sur. 20. Maij.

SIGNVM XLVII.

Consortium bonorum amare.

PLurimum ad honestatem Clericorum parum & conseruandam prodest conuersatio bonis. Nam ut Regius Propheta ait: Cum

Pf. 17. 26. Sanctus eris, & cum viro innocente innocens eris, & electo electus eris, & cum peruerso peruerteris. Salomon ingenue profitens quam institutione à Deo patre acceperit, ait: Ne delecteris in semitis impij, nec tibi placeat malorum via, surge ab ea, nec trans per illam, declina & desere illam. Ex: Qui cum stultis graditur sapiens erit, amicus stultorum similis ei, qui tetigerit picem inquinabitur ab ea, & qui communicauerit superbo induet superbiam.

Prou. 4. 5. Prou 13. v. 20. Syr. 13. v. 1.

Epist. 2.

S. Clemens Rom. ad Iacobum fratrem Deum scribens, ait: Ornent tam Clerici quam saculari homines suas ornamentis dignissimis, dogmatibus veritatis, decore pudicitie, splendore iustitie, candore pietatis, aliisque omnibus quibus compositam & completam

considerationabilem mentem: Tum præterea declinare a consortiis inhonestis & infidelibus, & societates habere fidelium, atque illos frequentare conuentus in quibus de pudicitia, de iustitia, de pietate tractatur.

S. Cyprianus de vnitæ Ecclesiæ inquit: Con- 2. Thess 3. 6.
suetudo Apostoli vox est: Præcipimus vobis in nomine Do- In conuers.
mini Iesu Christi, vt recedatis ab omnibus fratribus adu- mali dese-
ers, inordinate & non secundum traditionem rendi, probi
quam accepistis à nobis. Et: Recedendum est à delin- inquirendi
quentibus, vel imo fugiendum, ne dum quis male am-
ulantibus iungitur & per itinera erroris & criminis
adit a via veri itineris exerrans, pari crimine &
teneatur.

SIGNVM XLVIII.

Constantiam & magnitudinem animi
in rebus gerendis adhi-
bere.

Portet Clericos hæreticis magna constan-
tia resistere. Nam Christus cum emitte-
re Apostolos ad prædicandum, dixit (Mat-
thæ 16.) Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lu-
pium. Nolite timere eos qui occidunt corpus, &c. Eccl. 7. 6.
S. Paulus 1. ad Tim. 5. D. & ait: Peccantes coram Hier. 1. 17.
vobis agite vt & ceteri timorem habeant, &c. & Exo. 3. 8.
Titum 3. versic. 10. Hæreticum &c. Cum præ-
dictus Valentis Imperatoris hæretici Basilij E-
piscopi libertatem in dicendo miraretur, for-
tasse,

*Hæc Greg.
Naz. orat.
in laudem
Basily.*

tasse, dicebat Basilius, in Episcopum antequam
cidisti. Alioqui prorsus hoc modo differre
in certamen veniens. Nam cæteris quidem
in rebus, ô præfecte clementes & placidi
mus, atque omnium abiectissimi, quemadmodum
hoc nobis lege præscriptum est, ac
dicam aduersus tantam potentiam, sed ne
uersus plebeium quenquam, & infimi
hominem supercilium attollimus. Verum
Deus nobis prædicatur ac proponitur, tum
numalia omnia pro nihilo putantes ipsum ac
lumintuemur, ignis autem & gladius &
& vngulæ carnes lacerantes, voluptati
potius sunt quam terrori. Proinde con
liis nos affice, comminare, fac quicquid
libuerit, potestate tua frui, audiet hæc
Imperator, nequaquam profecto nos vin
eoque adduces ut impiæ (arianæ) doctrinæ
sentiamur, ne si his quidem atrociora
ris.

Hæc postquam dixit ipsiusque in resis
virtutem insuperabilem præfectus cogn
eum quidem excedere, iussit, non iam com
dem minis, sed cum quadam reuerentia
missione. Ipse autem quam celerrime pot
peratorem adiens, Imperator, inquit,
ius Ecclesiæ antistite victi sumus.

Præstantior est, quam ut minis, fir
quam ut sermonibus, fortior quam ut
rum blanditijs superari possit. Qua de cau
ctum suum improbens Imperator (quod
re eum tentasset ad Arianismum) cogi eum

regum. Hæc constantia Clericorum efficit, vt delinquentes ex zelo dure corripiant. Hoc zelo *Esai. 58.*
Sacerdoti
dicitur:
Clama, ne
cesses, &c.
 is quidem *Ioannes Baptista* (Matt. 3. 7. 14. 4. c. 13.) delinquentes corripuit *Phariseos & Saduceos*, atque ipsum *Herodem regem*. Hoc zelo in scribas & *Phariseos* longa oratione inuectus est apud *Matth.*
sed ne (23. 13.)
Christus & ementes ac vendentes templo Hierosolymitano (Io. 2. 15.) exturbauit. Hoc zelo
Verum
Christus Petrus Simoni Mago restitit, & *Ananiam ac Saphiram* è medio sustulit. Hoc zelo
us & hereticus *Paulus* incestuosum anathemate multauit
prati *Hymeneum & Alexandrum* Satanæ tradidit:
contumacia *Gregorius*, eos qui hoc zelo destituti
dicunt his verbis reprehendit. Sæpe rectores im-
thæc *ouidi*, humanammittere gratiam formi-
nos *antes*, loqui libere recta pertimescunt, & iux-
loctri *veritatis* vocem, nequaquam iam gregis cu-
ora *pastorum* studio, sed mercenariorum
 ce deserunt, quia veniente lupo fugiunt,
 a resistunt se sub silentio abscondunt. Hinc namque
 cognoscitur per Prophetam Dominus increpat dicens.
 iam curant *muti non valentes latrare*. Hinc rursus que-
 entia dicitur: *Non ascendistis ex aduerso, nec oppo-*
 e potest *murum pro domo Israel, vt staretis in pralio in*
 quit, *Domini*. Ex aduerso quippe ascendere, est
 o defensione gregis voce libera huius mundi
 prestibus contraire, & in die Domini in præ-
 stare, est prauis decertantibus ex iustitiæ amo-
 de causis resistere.

Hoc zelo usus est (cum *Ozias rex* velleret ad-
 here incensum super altare *Thymiamatis*) *A-*
zarias

2. Par. 6.

Nota liber
tatem spiri-
tus in ar-
guendo re-
ge.

Hier. 4.

zarias Sacerdos & cum eo Sacerdotes Domini octuaginta viri fortissimi, qui resisterunt, et atque dixerunt. Non est tui officij Ozias, ut oleas incensum Domino, sed Sacerdotum, filiorum Aaron, qui consecrati sunt ad huiusmodi ministerium.

Quod factum expendens Sancti Chrysostomi in verba Esaia: *Vide Dominum*, ait, *vide* tatem, *vide mentem seruire nesciam*, *vide linguam* caelos attingentem, *vide libertatem* incensibilem, *vide hominis corpus & angeli* tem, *vide humi ingredientem*, & *in caelo* sanctam, *vidisti regem*, nec *vidisti* diadem. Ne mihi dixeris esse regnum, ubi est leg. transgressio. Non licet tibi adolere incensum, sed sacerdotibus illud datum est. Num tuam usurpare purpuram? ne usurpes me Sacerdotium. Non licet tibi adolere incensum. Hoc est filiorum Aaron, non dixit, cogitatio. Passi sint Dathan Abiron, & reliquos in Aaron leana deuorauit, sed tam ad recordationem historiae adduxit. Rex vocem non sustinuit admonitorem. Quid Deus, ubi Sacerdos contemptus est, & quasque sacerdotij conculcata, nec quicquam praeterea potuit Sacerdos (nam Sacerdotum est arguere libenterque praestare admonitionem, non mouere arma, non clypeum surpare, non vibrare lanceam, nec arcum dedere, nec iacula mittere) postquam rex non cessisset, sed arma moueret, ibi Sacerdos Deo:

Ego, inquit, quod erat mei officij præstiti, amplius possum, succurrere sacerdotio, quod concuatur. Qu' d igitur ille hominum amor? continuo effloruit lepra in fronte re- ad hunc ubique est impudentia, illic est vltio. Vi- humanitatem vltionis diuinæ, non fulmen mit, non terram concussit, sed effloruit le- vide lepra, non in alio loco quam in fronte, vt facies de lingua se ferret vinctam, vt tanquam in columna m innotuissent impressæ.

S I G N V M XLIX.

Contentiones vitare.

Sanct. Paulus Timotheo Episcopo scribit:
Noli contendere verbis, ad nihil enim vtile est, Ep. 2. c. 2.
ad subuersionem audientium. Prov. 20.
Consilium Toletanum & c. cant. 1. Act. in Honorẽ ho- mini qui se parat se de content.
quos inobedientis (in conuentibus capitularibus) Iac. 1. Si quis c. 9.
sed tam sedentes Domini Sacerdotes, nullus debet aut indis- Qui sap.
R. vocibus perstrepere, aut quibuslibet tumultibus Iac. 1. Si quis c. 9.
id aut turbare, nullus etiam fabulis vanis vel risibus, Qui sap.
est, & (quod est deterius) obstinatis discepta- Qui sap.
quicquid tumultuosas voces effundere. V. Concilium
Colonienſe Anno 15. 36. celebratum, &
de Metropol. Cath. & coll.
Ecclesiastici cap.

SIGNVM L.

*Continentiam suadere & seruare.**Detemp.**ser. 144.**Vide Baro.**An. Chr.**428.*

S. Augustinus suadet cōiugibus à tempore drageminæ usque ad octauam pasche continentiam ab usu coniugij, similiter & festiuitatibus & contestatur euenire sepe, ut si secus agerent intemperantia coniugum nascentur filij leprosi & arreptitij vel lunatici.

S. Paulus 1. ad Tim. 3. vult presbyterum esse dicum & continentem. Quod exponens S. Hieronymus in Ep. ad Titum ait: pudicitia sacerdotum stulat, ut non modo ab opere immundo se abstineant, etiam à iactu oculi & cogitationis errore mens corpus confectura sui libera.

S. Ambr. in commet. ep. 1. ad Tim. Veteris inquit, idcirco concessum est Leuitis, aut Sandobus vxores ad usum habere, quia multum tempus otio vacabant à ministerio aut sacerdotio. Multitudo enim erat sacerdotum, & quisque certo tempore seruiebat diuinis ceremoniis. Nunc autem septem Diaconos eligi oportet, & aliquantos presbyteros, ut sint per Ecclesias, & vnus in ciuitate Episcopus ac per hoc omnes à conuentu fœminæ abstinere debent, quia necesse eos quotidie presbiterio esse in Ecclesia, nec habere dilationem post conuentum legitime perficiuntur, veteres, omni enim hebdomada offeruntur.

est, etiam si non quotidie peregrinis, incolis tamen vel bis in hebdomada. Si enim plebeis hominibus orationis causa ad tempus abstinere se precipit (Apostolus) ut vacent orationi, quanto magis leuitis aut sacerdotibus, quos diu noctuque pro plebe sibi commissâ oportet orare? mundiores ergo esse debent cæteris, quia actores Dei

SIGNVM. LI.

Infideles ad fidem Catholicam conuertere.

Apostoli, tota mundi potentia, sapientia, eloquentia repugnante carne & sanguine, corrupta natura & inueterata consuetudine obtemperantes, mundum conuerterunt. Nec ad religionem facilem, & sensibus blandientem, sed ad arduam, seueram, moribus humanis insolentem mundum traduxerunt, quæ hominem cruci affixum Deum statuit, quæ diuitias, honores, voluptates, & quicquid magni ponderis in vita, despicienda, quæ carnem domare, cupiditatibus regnare, crucem ferre, inimicos diligere, bonum pro malo reddere, sanguinem & vitam pro Christo perfundere, maledicentibus benedicere, persecutoribus bene precari mandat. Mundum idololatria excæcato, & omnem felicitatem in opibus, honoribus & voluptatibus reponenti contra morem & auctoritatem maiorum, contra omnium gentium usum, contra commune hominis humani iudicium, contra omnium Philo-

losophorum sententiam contra principum
nas & edicta ista acceptanda esse persuaserint, illi con
nibus vitæ huius commodis & incommo
lecebris & tormentis contemptis.

Pf. 50. doce- bo iniquos. S. Iacobus c. 5. act. Si quis ex vobis erraverit
veritate, & conuerterit quis eum, scire debet
quoniam qui conuerterit fecerit peccatorem
errore vitæ suæ saluabit animam eius a mla, Bul
te & operiet multitudinem peccatorum
rum (vt habet Sanctus Paulus 1. ad Timotheum
Syrorum paraphrasis) 4. 5. 16. attende tunc mille

Syr. 24. Qui eluciant me vi tam eter- nam habebunt. doctrine, instat in illis hoc enim faciens
te ipsum saluum facies, & eos qui te
diunt.
S. Chrysostomus 18. in acta. Si quis scandalizauerit
iam vnum tantas poenarum minas audit, qui totum
non seruabitur.

V. Consultat. P. Lessi. Hoc & superiori seculo innumerabiles
uerfi sunt, & assidue conuertuntur per clericos tu
auctoritate Romani Pontificis ad hoc missi
India orientali, in Iaponia, in maximo China
regno, & in intulis plurimis indici maris, item
nouo orbe, vbi plurima & amplissima sunt
V. Sur. 10. 2. gna: seculo 14. Vnus Vincentius ferrerius
dinis prædicatorum conuertit ad viginti
que millia partim Iudæos, partim Saracenos,
nos, teste D. Antonino eiusdem ætatis scriptore
p. 3. hist. tit. 23. ca. 8. § 4.

Seculo 13. duo dominicani conuertunt
plurimos in tartarea teste Paulo Veneto.

Seculo 12. Adrianus IV. priusquam pontifex
esset conuertit Noruegos. Plat.

Seculo II. Episcopi ad hoc à Rom. Pont. Cent. 1. cen.
conuerterunt magna ex parte Hun- 2.

Seculo X. Opera Adalberti Boemiorum & Cent. 10. c. 2.
archiepiscopi, conuer-
scire de multa regna.

Seculo 9. Conuersi per clericos sunt Wan- Cent. 9. c. 2.
Bulgari, Sclau, Poloni, Dani, Mo-

Seculo 8. S. Bonifacius à Gregorio II. ad Cent. 8. c. 2.
missus conuertit magna ex parte germa-

Seculo 7. Conuertit S. Kilianus quem Rom. Cent. 7. c. 2.
ad hoc miserat Francones.

Seculo 6. Monachi ad hoc à S. Gregorio desti- Cent. 6. c. 2.
conuerterunt Anglos.

Numquid Brabant, Flandri, Hollandi, Fri-
Westphali, Franci, & reliquæ gentes à
Tutissime de his vide;
Bozium de signis Ecclesiæ. lib. 3. ca. 1.
E. lib. 4. c. 3.

S I G N V M LII.

*conuiuia abstinere ad conseruandam
& bonam conscientiam & existima-
tionem.*

S. Hierony. ad Nepot. conuiuia, inquit,
tibi vitanda sunt secularium & maxime Ep. 2. ca. 13.
qui honoribus tument. Turpe est
ante

*Conuiuia,
peccatis
sunt facun-
dissima.*

Cap. 18.

ante fores sacerdotis Christi Crucifixi & parent con-
ris, & qui cibo quoque vescabatur alieno. *ubi amat*
res consulum & milites excubare, iudicem totius co-
prouinciæ melius apud te prandere, quam in p^{ro}uincia
latio. Et consolatores nos in mæroribus suis, tui p^{ro}-
rius quam conuiuas in prosperis nouerint. *conuicio*
contemnitur Clericus qui sæpe vocatus ad m^{en}tem quicun-
dium ire non recusat. Nunquam petentes, *qui vix lo-*
accipiamus rogati. Nescio enim quomodo *qui ea*
ipse qui deprecatur vt tribuat, cum acceperit
liorem te iudicat, & mirum in modum su-
rogantem contempseris, plus te postea
ratur.

*Exemplū
Augustini
V. in Signo
de gula.*

2. S. Ambrosius Episcopus nunquam ad
uiuuium inuitatus accessit, imo licet factus
omnia omnibus, vt omnes lucrificaret, *S. Am-
Sad*
tamen perpetuo se continuit, vt nemini *detra-*
quæreret, nullique militiam suaderet, neque
conuiuuium inuitatus accederet. *quicun-*
Aug. c. 27.

*In carmine
de vita dis-
ferent.*

3. E si Theodosius Imp. Gregorium Naz-
venerabatur vt dignissimum sacerdotem &
bat vt amantissimum patrem) conuiuuiis ex-
ret, tamen is ad quæ inuitus abducebatur
caruisse Gregorius maximo lucro duxit, vt
metestatur his verbi: *Nomiam* imperatori
contubernalis erit Gregorius, vtri suo nomi-
gratificare, atq; inter medios epulones
stis & tacitus, accumbēs ægre anhelitum
& senilem in modum edens.

*c. 39. & ca.
presb. d. 34.*

4. In concilio Agarhensi statutum fuit vt
byteri, diaconi, subdiaconi &c. Nuptiarum
alterum

ixi & parent conuiuia, nec his cœtibus miscebantur, alieno loco amatoria cantantur, & turpia, aut obscœni iudicem motus corporum choreis & saltationibus exhibentur, ne auditus & visus, suis ministeriis deputibus sugetur, turpium spectaculorum atque verborum uerint contagione polluantur. Certe quia in conuiuio atus admodumque vetus homo reuiuiscit, & ædificati-
 tentes, uix locus relinquitur, prudenter faciunt cle-
 modo qui ea deuittant.

De S. Chry-
 sost.
 V. signum
 de tempe-
 rantia.

SIGNVM LIIL.

*Detractores & detractionem ex-
 crari.*

Augustinus cum Episcopus esset, & multos
 ad cibum una sumendum admitteret, con-
 detractionem in mensa vel pariete hos duos
 iculos descriptos habebat.

Quisquis amat dictis absentum rodere vitam Poss. c. 22.

Hanc mensam vetitam nouerit esse sibi.
 nem conuiuiam à superfluis & noxiis fabu-
 & delectationibus se se abstinere debere ad-
 nebat, & quosdam suos familiarissimos coe-
 opos illius scripturæ oblitos, & contra eam
 inquentes, tam aspere aliquando reprehen-
 commotus ut diceret: aut delendos esse illos de-
 versus, aut se de media refectione ad suum cubicu-
 surrecturum. Quoties alicuius sermo ab aliis
 in maledicentiam delapsus esset, hos ei
 us digito indicabat, addebatq; seueram ob-
 gationem, nec fere in re vlla adeo se præbebat
 iterum.

2. S.

Ho. 40. in
Evang.

2. S. Greg. ait in conuiujs abundare loquacitatem, eoque pertinere quod in Ezech. contra-
lio legimus, diuitem illum qui quotidie sple-
de epulabatur, grauius in lingua cruciatur, in qua
corporis parte maxime deliquerat, ea quoque
maxime plecteretur. Ad hos ergo noxios ser-
mones excludendos optima est ea ratio quam be-
scripsere sacra concilia, ut in omni sacerdotis
uio diuinarum scripturarum lectio misceretur per-
nitentia & anima edificentur ad bonum & oculos & car-
prohibentur. Hæc sunt verba concilij Tolosan. quæ
quæ etiam inter pontificios canones sunt in-
lata. distinctione quadagesima quarta, capite
ultimo. Lectio autem ista cum mentis
re debet æquari, non initio solum
beri, hoc enim esset non legem seruare sed
dere.

Epist. 2. c.
27.

3. S. Hierony. ad Nepot. Caue ne aut lingua
aures habeas prurientes, id est, ne aut ipse alios detra-
aut alios audias detrahentes. Scito quia per curam
de alijs loqueris tua conscientia iudicaris & in hoc indi-
prehenderis, quæ in alijs arguebas. Neque vero
est excusatio: referentibus alijs iniuriam facere
sum. Nemo inuito auditori libenter refert. Sagitta
pidem nunquam figitur: interdum resiliens percutit
rigentem. Discat detractor, dum se videt non libe-
audiri, non facile detrahere. Cum detractoribus
lacionem, ne miscearis, quoniam repente veniet per-
eorum & ruinam vtriusque quis nouit? tam cito
detrahit, quam illius qui aurem accommodat de-
henti? Idem rustico monacho viuendi forma
præscribens, ait: Nulli detrahas nec in eote facias

pro. 24. ca.
25.

Ep. 4. c. 8.

dare se si ceteros laceres, accusamus saepe quod facimus
 in Eusebio contra nosmetipsos disertum in nostra vitia inuehi-
 ridie splendor, multi de eloquentibus iudicantes. Et: Detra- Cap. 9.
 ciatur cum tristis faciem viderit audientis, imo ne au-
 dierit, sed obturantis aures suas, ne au-
 xiosos ferat iudicium sanguinis: illico conticescit, pallet vul-
 uerent labia, salua siccatur. Et: Quid mihi Cap. 10.
 si aliis mala referas mea? Si me nesciente,
 returpatis meis immo detractionibus tuis alium vulne-
 re? cum certatim omnibus narres, sic singulis lo-
 quij Toleras quasi nulli dixeris alteri. Hoc est non me c- Matth. 10.
 nes succedere, sed vitio tuo satisfacere. Praecipit Domi- modestiam
 arta, capientes inos argui debere secreto, vel adhibito ep. 3. c. 7.
 a mentis. Idem de Nepotiano: Sermo eius per om- Disputatio
 nium de scripturis aliquid proponere, libe- non nimis
 re audire, respondere verecunde, recta suscipere, exarascit.
 non acriter refutare, disputantem contra
 e linguam magis docere quam vincere.
 aliis deo. Carolus vicecomes Episcopus postea vi-
 per curiam militem. Ego, inquit, potius omnibus
 in hunc indignis benefecero, quam de inimico meo
 vero in loquar. Detraكتورum poenas vide in thea-
 tere, in puluerem detractores sufflant, &
 Sagittas terram in oculos suos excitant. Ioan.
 autem Ep. 1. c. 3. ait: Qui de-
 trahit fratri homici-
 da est.

SIGNVM

Disciplinam Ecclesiasticam restituere.

1. **L**ucas scribit in actis Paulum circum-
lasse regiones in quibus predicauerat
bum Dei ut videret quomodo se haberet
& ut confirmaret eos in fide traditiones Apo-
lorum & seniorum eis etiam praeceperet
re. Vnde apparet Episcopi esse visitare sua
cesin, & quae ad visitationem pertineant
in formula reformationis Caro. V. dicitur
et visitatione religio omnis corrumpitur & impietas

acquirat.

*Diamper.
est oppidum
in Asia pro-
pe ciuita-
tem. S. Tho-
ma.*

2. P. Ant. posseu. to. i. Apparatus sacri
de concilio Diamperienfi: Epistola, inquit,
ad nostros missam, ab eo qui toti rei interfuit,
nexam: sic autem scribit. Archidiaconus
tim ab Archiepiscopi obedientia omni-
subtrahit, illumque comitari recusat,
communicatos ab Archiepiscopo recipit
triarchae nomen delendum negat,
alia submurmurat, redolentia impietatis
Paucis post diebus Archiepiscopus
nem ordinum celebrationem indicit Archi-
conus autem maximum iurisdictionis aug-
tum impedire laborat, timorem incutit pro-
uendis, eorumque parentibus, sed frustra
batho ante dominicam passionis plurimos
cros ordines promouet, ministrantibus
dantibusque vniuersis Ecclesiae Romanae

remonias. His absolutis confert se carturem *Vinam Ec*
 hebdomadę sanctioris sacramenta peragat. *clesia prala*
 palmarum ramos solenni apparatu benedicit, *ti diuina*
 prima feria in cęna domini sanctum chrisma *charitatis*
 ungit: pedes duodecim sacerdotum abluit la- *facibus ac-*
 uis & aqua, sanctissimum Christi corpus de *centi disci-*
 sepultura mandat, virtutem Spiritus S. ad *plinam, Ec-*
 cęstis cęmoniis: maxima enim hominum *cles pristino*
 quentia tum diuinos intuens ritus diuinitus *suo vigori*
 reuertitur: mollescent lapides, Petre scinduntur, *resitueret.*
 lacrymę, talia siccis oculis contemplari v-
 neant, quisque sacrilegium ducit, mixtis vocibus la-
 uis omnes proclamant: *Chrysost in*
c. 21. Ma.
ho. 40. do-
cet secula-
res facilius
reformari,
quam Cle-
ricum, qui
legem Dei
contemnit.
 hunc omnes recipimus, huius vocem audire vo-
 lus. *Babyloni mercenarij, lupi rapaces abeant in ma-*
 gnem, discedant a nobis operarij iniquitatis, quo-
 rum Dominus magnificauit facere nobiscum, Romane
 filij sumus hanc omnium Ecclesiarum caput esse
 magistrum confitemur. Talia iam corde cre-
 dibus, ore oculisque confessio fiebat ad salu-
 scilicet: quę tum essent Archiepiscopi gaudia, qui
 sensus, lacrymarum impetus latificantes
 ratem Dei declarabant; Sacrosancto domini-
 resurrectionis die maxima pompa fit procel-
 Franciscus Roz grauissimam ad populum
 concionem, eo fructu vt si quid veneni ad-
 residuum latitabat prorsus expeileret, vni-
 que cinitas cum Christo ad veram fidei Ca-
 vitam resurgeret. Maximo igitur fructu
 Archiepiscopus eo consilio, vt si nolit obe-
 Archidiaconus, hunc deponat, alterum con-
 itaque ad illum literas mittit admonens,

Q. VI

ut resipiscat, & intra sex dies quibusdam con-
 tionibus acceptis Vaipicottam se cōf- rat, sin- erunt. S-
 nus, anatemate, utpote pertinacem Hæreticū, q-
 sciat se publice feriendum esse. Ipse metu periculum
 sus, respondit condiciones oblatas se recipere, quod
 eis in omnibus parere paratum esse. Interim simplici-
 trem Franciscum Roz rogat per litteras, ut de em-
 conferat, ubi ipse statutum diem expectabat. modo A-
 ter paterno affectu admonet, hortatur, oblatū creditur
 finem imponat scandalis misereatur animæ decre-
 in quot pericula se coniciat, contempletur, si se sit
 tistitis clementiam & facultatē agnoscat, nō & Epi-
 buratur patientia Dei ad pœnitentiā ipsū, ut tria
 tis, ne ponat spem suam brachiū carnis, scilicet amin-
 ges omnes infideles, quorū auxilio defectū habant, &
 aggressus erat, ei futuros parū fideles. Videt gene-
 tandē, siue verbis patris, siue metu accedit anima co-
 chiepiscopū, Pius Pater Filium prodigū, ut dicitur
 plectitur, largitur veniam, crucem preciosi magni
 in amoris signum donat, maiora promittit, ut be-
 stet in bono; sequenti diē in Ecclesia indicatur acce-
 ciliū prouinciale ad Hæreses extirpandas, maior in-
 corrigendos, superstitiones euellēdas, omnium n-
 mū ad diuinum cultum spectantia componere concil-
 Convocantur per litteras omnes Ecclesie archie-
 omnib. oppidis; præcipui viri quatuor statim pon-
 maxima omnium lætitia, summoq; omnium letum P-
 sensu celebratum est in oppido Diamper, in quo
 hæreses omnes, earumq; auctores sectatores, omnia
 præcipue Babylonie patriarcham anathematizate, e-
 uit, Romanū autem pontificem Christi Verum in ho-
 & Ecclesie caput agnouerunt, eiq; obedientiam tan-
 miserunt, nullumq; Episcopum nisi à Roma

*Vtinam
 sancta in-
 quisitionis
 officio suis
 ubique sta-
 ret vigor
 atque au-
 thoritas. V-
 tinam mo-
 rum refor-
 matio, atq;
 abusuum
 emendatio
 promouere-
 tur.*

Admonendi destinatū recepturos se Sacramento obstrin-
 gerat, singunt. Sub finē singulis Ecclesiis Parochi depu-
 tati erant, quod quidē in hac diœcesi novū fuit. Ad
 netu peragendam sustentationem mille aureos è suis reddi-
 tis se recipere quorannis ipse Archiepiscopus assignavit.
 Interim complur in hac visitatione pius Pastor fere sex
 eras, videlicet millia, sed fructu millesimo. Peracta
 octiduo modo Archiepiscopus totam diœcesin visitare
 ur, obsequitur, vt executioni mandentur, quæ legi-
 timate decreta fuerant in concilio. Statim igitur
 compleretur officium Angamale (Metropolis est diœce-
 scat, n. & Episcopi sedes) excipitur ab omnibus ma-
 gnum ipsum triumpho. Ipsum solum stratum candidis
 rnis, scilicet ramis, floribus, frondibus respersum,
 defecunt 30 fere viri ex nobilioribus læto tripu-
 s. Videri genere, subsequēbantur alij ludentes armis
 cecidit celeritate, plaudebat immensa hominū
 odignitudo manib. vocibus, tympanis, tubarū so-
 preciosa magnis acclamationib. aerem cōplebant, nec
 omittunt bellica instrumenta, quæ ex tanti viri ad-
 a indicia acceptā lætitiā cæteris testabantur. Hic
 andas, minor in Ecclesiis sacro chrismate maximū ho-
 as, omnium numerū confirmat, sacerdotes clericiq;
 omnes in concilio non interfuerūt publice hæreses &
 celestia archā abiurant, Romano Pontifici obediē-
 or statim pondent, sicut in concilio sanctū fuerat.
 mium cum P. Franciscus Roz, & ego, in libris exami-
 mper, istis incūbimus, delēmus, scindimus, integra
 tēctarummina in ignē coniicimus, quanta animi vo-
 mathemate, explicare non possum; duodecim pene
 tristi in hoc labore consumpsimus: volumina. n.
 bedierunt tam defuncti Episcopi quam aliorum sa-
 à Romæ

Maxima
 urbis impe-
 ria, Babyl.
 persicum,
 Macedoni-
 cum, Roma-
 num, reten-
 ta discipli-
 na steterūt
 neglecta
 conciderūt.

*Amb 2. de
off. in Mis-
sa Dei, ubi
communio
nis pericu-
lum est, et
iam dissi-
mulare pec-
catum &
non leue.*

*Ios. Bap. in-
cepit refor-
mationem
à Rege He-
rode non li-
cet tibi,
&c.
Marc. 6.*

cerdotum, fidei Catholica puritati, aut flammam restituimus. Miraculo tribuebant omnes opus: adeo enim prius libris suis addicti erant, ut à nobis nec aperiri paterentur. Iam vero perbitu eos abradere, detruncare, integrosque comburere non moleste ferebant. Prosecutus est archiepiscopus visitationem, maxima, ut ipse dicebatur, animi suauitate, ubique excipiebatur. Pastor bonus, ipseque boni pastoris officium agebat, confirmabat, pueros baptizabat, rati sacerdotes expellebant socias: pueris quoque, induitur pontificiis vestimentis, docuit Christianam per alumnos nostri seminarii, quod mo fructu tradebat, concionabatur quoties imparet petuas eleemosynas pauperibus erogabat, reuerentiam Reges singuli Malabarum, ut viderentur, lem Virum, tam humiliter benigneque omnia suas tractantem, ipse res omnes ad Ecclesiam num spectantes statuebat, superpellicea, vestimenta, etque chrismatis, aram consecratam, vestimenta faciendum sacrum necessarias in singulis suis collocabat. Baptizandi, inungendi, nuptias celebrandi modum à P. Fr. Roz è latina in Syriacam linguam contra una cum doctrina Christiana lingua Malabarica conscripta, singulis parochis tribuebat, libereque examinabamus, expurgatis eis maxime diligentia, iam huius Ecclesie faciem alterantem res, ubique enim in Ecclesiis summi Pontificis nomen resonat, Augustini, Hieronymi, Ambrosii, et aliorumque sanctorum, quos Catholicus veneratur Ecclesia, nomina sanctissima exornant.

obmutuit Nestorij aliorumque Hæretico-
rum impudentissimum os, Sacramentorum usus
de more Ecclesiæ Romanæ frequentior, maxi-
mè denique in omnibus æger dominicus vber-
tatem promittit in segete. Hæc in genere, nam
minutissima quæque scribere esset immensum.
Pares Soc. nostræ proximorum salutis amore,
defessum laborem deuorabant, ducebant
Archiepiscopum, reducebantque in omnibus
consilij, studij, laboris participes effecti (ut
his dicam) auctores; agnoscit ipse Archie-
sco. nostrorum operam, prædicat diligentiam,
indat societatis institutum. Hæc Ioan. Maria
compareus Societ. nostræ ex collegio, eiusdem
ogabatur. S. Crucis, Vaipicottæ in India Orientali 28.
ut videtur. an. 1599.

Metaph. refert de S. Chrysostomo ipsum cle-
rum sacris assistentem cum mulierem sursum
tabulato (templi) manentem procaciter inspe-
ctam, vel ab altari amouisset. Non tam facile resol-
ueretur vigor Ecclesiasticæ disciplinæ, nec cano-
nicæ censura languescens extingueretur, si hunc
omnes prælari imitarentur. Quomodo
Episcopus Constantinop. designatus cleri
Constantinop. mores exquisiuerit & correxerit,
confestim etiam ad praua, quæ erant amputanda,
eum correctionis immiserit prolixè refert Ba-
ro. 5. An. Christ. 398.

Anno Christi 257. cessante persecutione ut
alias, ad componendam quassatam Ecclesiam
Episcopi conuenerunt, & non solum quæ ad re-
ctam fidem & Catholicam virtutem spectabant;

• Q 3 sed

*Impediens
aspectus pu-
nitur.*

sed quæ ad bonos mores instituendos, colle-
que Ecclesiasticam disciplinam restituendâ
tinere videbantur, tractarunt. Perlatæ sunt
tunc inter alia ad synodum litteræ Rogati
piscopi, de diacono suo proteruo expositum
quo fuerat conuictis imperitus. Quod veter
rescripserit S. Synodus redditæ à Cypriano
nomine omnium litteræ produnt, ut in e
par erat) animaduerneret, vel abstinendo
nius deponendo. Quam vero sit pericu
subditis clericis contumacia, ex qua in
facile prolabantur, eadem docent his vero
tumaces co
ercendi
sunt.

Epist. 6.5.

Clerici con
tumaces co
ercendi
sunt.

sunt initia hereticorum, & ortus atque conu
maticorum male cogitantium, ut sibi placuit
positum superbo tumore contemnunt. Sic de Eccl
ceditur, sic altare profanum foris collocatur, f
pacem Christi & ordinationem atque ciuitatem
bellatur.

5. Clerus Romanus cum post Fabiani Pa-
tyrium, sedes romana vocaret, scribēs ad
carthaginensem (Cum incumbat nobis, qui
prepositi esse & vice pastoris custodire gregem
tes inueniamur dicitur nobis, quod antecessorib
est, qui tum negligentes prepositi erant: quoniam
tum non requisuimus, &c.) hortatur Carthage
cos ut & ipsi pastoris optimi specimen
vicem gerant, ad quod præstandum suo
corroborat. hæc addens: Non enim hoc solum
vos hortamur sed discere poteritis à pluribus,
vos venientibus, quoniam ea omnia nos, Deo ad
& fecimus, & facimus cum omni sollicitudine
lo seculari, ante oculos plus habentes timore

Apud Cyp.
c. 3.

Cleri Rom.
in persecu-
tione Decy
diligens stu-
dium.

Ezech. 34.

Nota hæc
de iniuncto
clericorum
Rom. Eccl.
robore &
vigilantia.

perpetuas, quam timorem hominum & breuem
 vitam, nam deseretes fraternitatem & exhortantes
 in fide & paratos esse debere ire cū Domino, &c.
 Idem Clerus de Ecclesiastica disciplina etiam per-
 secutionis tempore, retinenda, hæc scribit ad S.
 Ciprianum carthaginensem Episcopum. Quid magis tenacissi-
 mus disci-
 plina.
 pace tam aptum aut in bellis persecutionis tam ne-
 cessarium, quam debitam seueritatem diuini vigoris te-
 neamus esse, & huc atque illuc variis atque incertis ne-
 cessitatibus dissipetur & quasi extorto de ma-
 gisterii gubernaculo nauim Ecclesiastica salutis
 dat in scopulos. Vt appareat non aliter saluti Ecclesia
 conseruari posse, nisi si & qui contra ipsam faciunt, qua
 aduersi fluxus repelluntur, & disciplina ipsius
 custodita ratio, quasi salutare aliquod guber-
 naculum in tempestate seruetur. Nec hoc nobis nunc
 concilium cogitatum est, nec hæc apud nos ad-
 usque improbos, modo superuenerunt repentina sub-
 iectio, & hæc antiqua apud nos seueritas, antiqua fi-
 disciplina legitur antiqua &c. Et absit ab Eccle-
 Romana vigorem suum tam profana facilitate di-
 minuere, & nervos seueritatis, euersa fidei maie-
 state, dissoluere, &c. Idem lapsis pœnitentibus
 Ecclesiam redire conantibus has præscribit
 leges. Pulsent sane fores sed non utique consrin-
 gant: adeant ad lumen Ecclesiæ, sed non uti-
 que transileant: castrorum cœlestium excubent por-
 tibus, sed armati modestia, qua intelligant se de-
 troctes fuisse, resumant precum suarum tubam, sed
 non bellicum clangant: arment se quidem modestia
 & quem negando mortis metu fidei dimiserant cly-
 peum

Apud Cyp.
 Ep. 31.

Clerus Rō.

mus disci-
 plina.

Romana

Eccl. sem-

per tenacissi-

ma fuit a-

uita disci-

plina & pa-

ternarum

traditionā

vigilantif-

sima cu-

stos.

Rom. Eccl.

non fuit

passa Eccle-

sasticam

disciplinam

vlla ex par-

te, quauis

occasione

conuelli.

peum, resumant: Sed vt contra hostem diabolum
armati, non contra Ecclesiam, qua illorum dolor Ecclesia
armatos esse se credant. Multum illis proficiet pietas re-
desta, postuatio verecunda, humilitas necessaria,
tia non ociosa: mittant ligatas pro suis doloribus
mas, aduocatione fungantur ex intimo pectore
gemitus, dolorem probantes commissi criminis
rem, &c.

3 Reg. 12.
2. Pral.
24.

6. Antoninus Florentinus Episcopus, C
magnoperere reformabat, omnemque
celum per se semper lustrabat,

V. Baron.
An. Christi
328.

7. Rex Ioas primis annis Regni sui pie alter
uit, suoq; exemplo totum populum in veru
cultu continuit. Quia Pontifex Ioas doctus in
sua & zelo non passus est Regem a via recte
flectere: multo magis pij Ecclesie Prælati animi
Christus in Apoc. c. i (cum B. Ioannem E
listam docet, stellas quas manu dexteræ
esse Prælatos.) vocat Angelos Ecclesie, in
continebunt & seipsos & omnes Clericos
riores. Sic S. Athanasius Episcopus Alexan
vniuersum eandemque ampliss. Alexandri
clesie subiectam diocesim perlustrauit, cum
Hæresis & schisma prauique mores in Ec
corruerant, vigilantissimo studio restaura
stituit in eis fidem & pacem exulem mon
corruptos Ecclesiastica disciplina composu
que solum cunctas Ecclesias in ciuitatibus
d s a que vicis positas visitauit: sed & qu
tudinibus desertisque locis penes sanctos
nachos erant, inuisit.

8. S. Ambros. Episcopus Mediolanensis

diabolus propensius, quam exactam absolutamq; Clerum Ecclesiasticam disciplinam Clerum componere, clericū disciplinā solutum correxit. fieri petens rei causa, tres illos egregios de officiis necessariis describere est aggressus, cum aliquandiu, potius docuisset. Qualem autem delectum, habere docuit in Clericis deligendis, quamque in singulis officia Ecclesiastica cooptandos fixerit occupatum obtutum, his verbis significat.

Li. I. de off.

opus, C. Meministi filij quendam amicum cum sedulis sevis. c. 18. que summi commendare officiis, hoc solo tamen in Clerum non receptum, quod gestus eius plurimum deducere sui plenius; alterum quoque cum in Clero reperissem, iussisse, in in verum, ne unquam praeiret mihi, quia velut quodam inso- ladas doctus incessus verberare oculos feriret meos. Vterque ab à via recte recessit, ut qualis incessu prodebat, talis perfi- Prælati animi demonstraretur.

Namque alter Arianae inuestigationis tempore, fidem teragebat, alter pecunia studio, ne iudicium subiret sacer- dotis, in senem negavit. Lucebat in illorum incessu Clerico regule vitæ.

Alexander. Quomodo Gelasius Papa aduersus genti- alexandri ritus pugnaverit, & aduersus Androma- trauit, cum senatorem cæteroque Romanos, qui Lu- in Emascalia secundum morem pristinum colenda restant instituebant, scripserit, refert Baron. Tom. 6. in m. anno Christi 496. inter cætera scripsit, in Apo- mpositum aduersus Andromachum: Multa sunt, quæ à catibus regulis Pontificibus diuerso tempore sublata sunt noxia, & quæ abiecta. Non enim simul omnes in corpore curat me- sanctos languores, sed quod periculosius conspicit immi- nere, ne aut materia corporis non sufficiat medicina, aut lanent in conditione mortali simul omnia possit auertere. Et:

Q 5

Debet

Debet & Pontificis in omnibus male factis sollicitudo
& seueritas non deesse, & ab omnibus Ecclesijs aseruari
gari.

10. Carolus Borromeus Cardinalis Archiepiscopus Mediolanensis totam suam reuerentiam
uit Ecclesiam Mediolanensem, quæ antea in
tempora dissolutissima erat licet inuiti
& armati se opponerent, ipse tamen
proprijs manibus cruce ingressus est locum
dam armatis hominibus obsessa. Sæpe
excubitores siue exploratores nocte
qui inquirebant quid sacerdotes domi
rent, & sicubi deprehenderentur vel
liis impudicis, vel aleis male tempore
re, præter alias poenas grauiiores mulda
pecunia, quæ in seminarium, aut alios
conferebatur.

Si aliquantulum plus nummorum in
suis retinerent, quam esset necesse pro
statu, illud quoque pauperibus cogebant
gare. Sæpe ipse Ecclesias suæ Diocesis
& tum bis, vel ter, vel quater in hebdomada
cionabatur.

*Sess. 6. de
re for. c. 1.*

11. Sacrosancta Synodus Tridentina
tuendam collapsam admodum Ecclesiam
ciplinam, deprauatamque in populo
Clero mores emendandos se accingeret
iis qui maioribus Ecclesijs præsumunt
esse sumendum. Integritas enim præsumptio
est subditorum; Et honestius est pisces a
capite, quam à cauda aggredi, quia caput
stantius membrum. Apud Sigismundum

reformato Ecclesiastico statu aliquando actum
 fuerat, dicentibus quibusdam à Minoribus (ex
 Franciscana familia) fratribus incipiendum. Non
 à Minoribus, sed à Maioribus incho-
 anda est reformatio.

12. In vestibulo & foribus formulæ reforma-
 tionis per Carolum V. statibus Ecclesiasticis in
 Comitibus Augustanis ad deliberandum exhibi-
 ta, & ab eisdem probatæ & receptæ, habentur
 hæc verba: *In primis necessarium est, ut redinte-*
retur, repurgeturque ordo Ecclesiasticus quo confuso,
inverro, tota Ecclesiæ facies confusa est variis iactatur
velut

13. Vacantibus Ecclesiis nullus Pontifex cele-
 stis ac maturius consuluit Nicolao V. cum eas sta-
 tim optimo cuique & idoneo committeret. Prius *Plac.*
 enim mores & doctrinam hominum inspiciebat,
 inde vacantes sedes his statim committebat,
 quod diceret in mora periculum esse, cum non
 essent, qui diuina etiam cupidissime diriperent
 occuparent.

14. Hegerius Hamburgensium Archiepiscopus discipli-
 næ Ecclesiasticæ seuerissimus ac diligentissimus
 actor erat, pro suo in omnes incredibili affe-
 ctu visitabat enim quam frequenter loca fratrum,
 quod per iniuriam obreperet, quod sanctitati
 derogaret. Vnde cum apud Hamburgum confi-
 nitum esset, nocte intempesta exploraturus quid-
 am in Ramsola ageretur ad vigilias eo prope-
 nit matutinas, fidelis dispensator & pru-
 dens, qui & ipse vigil pernoctauit suamque familiam
 dormire prohibens, venienti sponso lætus oc-
 currit

currit dicens : Ecce ego & pauci, quos dedit mihi
minus.

*V. Chron.
Mogunt.*

15. Henricus Moguntinus Archiep.
nonicorum suorum dissolutos mores ferret,
let, ab ijs apud Pontificem accusatus Eugenius
III. Mittit ille Arnoldum suum Camerarium
Romam, perfidus homo crimina auget. Per
gatos duos mittit ad cognoscendam causam
quib⁹ Henricus deiectus, Arnoldus sufficiens
Henricus, puocatione ad Pontificem omittit
sui iudicem Christum prouoco, inquit, altero an
iit. Eius morte audita Cardinales duo, eo
periere, alter in latrina animam excacans,
digitos manuum, instar feræ, arrodens, clausit
num salutis 1155. Stumpfius Vormatiensem
piscopum facit, & ab Adriano missos le
ait, ut visitatores Ecclesiarum, in nullo
& nihil prætermittant, sed omnia recte per
terque faciant, proderit ipsis perspectum
re urbium & pagorum statum ac conditi
qui in eis sint nobiles & magistratus, qui
quæ animorum inclinationes, quis cur
gor Catholicæ sit fidei, aut si ea labefacta
quæ spes eius redintegrandæ, quæ ratio
præsidia, ad eam vel reuocandum, vel sustin
dum. Hac enim notitia, quasi luce eorum
illa illuminantur, & turpe est eum, qui in
alicuius vigilia positus est, non sic excubans
tum eius vniuersæ statum, tum etiam
eius perspectum habeat. Hanc autem cogitationem
nem, sine qua semper in tenebris versabimur
haurire poterunt à vltis peritis, & intell

ns. quieorum quæ dixi locorum consuetudinē
 eriectam habeant, quos cum nacti fuerint
 debent autem diligenter inquirere) ita auide
 rent, ita omnia scrutabuntur & notabunt, vt
 re magni momenti & magnopere ad suum of-
 ficiū pertinente. Vtinam tandem extermina-
 tur Clerici, qui nihil vel parum in Ecclesia fa-
 ciunt boni, & insuper illam suis sceleribus fœ-
 dent ac deformant. Vtinam tanquam putrida
 membra, à sano Ecclesiæ corpore præscriberen-
 tur maxime cum etiam, si in Rep. ciuili gens ali-
 qua reperiatur, quæ & nihil fere in publicum
 fert commodi, & leges ac iura Reipublic.
 que violat & pessundat, statim è medio tolla-
 ens, quia perniciofa bono publico iudicatur. Ar-
 mate certe recisa repullulat, euulsa vero non refru-
 scatur, ita mali si penitus tollantur, non rena-
 scuntur.

Recte S. Chrysostom. ait, sicut videns arborem Hom. 15. in
 vitibus folijs, intelligis vitium esse in radice: ita si c. ad Tim.
 vitas plebem ac populum indisciplinatum, argumen-
 tum est in statu Ecclesiastico defectum esse, ad quem cul-
 pa spectat. De vit. cõt. li. 1. c. 2.

Et Sanctus Prosper: Ille cui dispensatio commis-
 sit etiam si sancte viuat, si tamen perdit viuentes
 quæ aut erubescit aut metuit, cum omnibus qui eo
 vitate perierunt, perit. Certe si horologium perperam Ezech. 3. 33
 significat, culpa est eius cui cura incumbit. Vti- 34 sangui-
 nem. ergo omnibus Prælati semper ob oculos
 1. Reg. 2. Cant. 57.
 2. Cant. 57.
 3. Cant. 57.
 4. Cant. 57.
 5. Cant. 57.
 6. Cant. 57.
 7. Cant. 57.
 8. Cant. 57.
 9. Cant. 57.
 10. Cant. 57.
 11. Cant. 57.
 12. Cant. 57.
 13. Cant. 57.
 14. Cant. 57.
 15. Cant. 57.
 16. Cant. 57.
 17. Cant. 57.
 18. Cant. 57.
 19. Cant. 57.
 20. Cant. 57.
 21. Cant. 57.
 22. Cant. 57.
 23. Cant. 57.
 24. Cant. 57.
 25. Cant. 57.
 26. Cant. 57.
 27. Cant. 57.
 28. Cant. 57.
 29. Cant. 57.
 30. Cant. 57.
 31. Cant. 57.
 32. Cant. 57.
 33. Cant. 57.
 34. Cant. 57.
 35. Cant. 57.
 36. Cant. 57.
 37. Cant. 57.
 38. Cant. 57.
 39. Cant. 57.
 40. Cant. 57.
 41. Cant. 57.
 42. Cant. 57.
 43. Cant. 57.
 44. Cant. 57.
 45. Cant. 57.
 46. Cant. 57.
 47. Cant. 57.
 48. Cant. 57.
 49. Cant. 57.
 50. Cant. 57.
 51. Cant. 57.
 52. Cant. 57.
 53. Cant. 57.
 54. Cant. 57.
 55. Cant. 57.
 56. Cant. 57.
 57. Cant. 57.
 58. Cant. 57.
 59. Cant. 57.
 60. Cant. 57.
 61. Cant. 57.
 62. Cant. 57.
 63. Cant. 57.
 64. Cant. 57.
 65. Cant. 57.
 66. Cant. 57.
 67. Cant. 57.
 68. Cant. 57.
 69. Cant. 57.
 70. Cant. 57.
 71. Cant. 57.
 72. Cant. 57.
 73. Cant. 57.
 74. Cant. 57.
 75. Cant. 57.
 76. Cant. 57.
 77. Cant. 57.
 78. Cant. 57.
 79. Cant. 57.
 80. Cant. 57.
 81. Cant. 57.
 82. Cant. 57.
 83. Cant. 57.
 84. Cant. 57.
 85. Cant. 57.
 86. Cant. 57.
 87. Cant. 57.
 88. Cant. 57.
 89. Cant. 57.
 90. Cant. 57.
 91. Cant. 57.
 92. Cant. 57.
 93. Cant. 57.
 94. Cant. 57.
 95. Cant. 57.
 96. Cant. 57.
 97. Cant. 57.
 98. Cant. 57.
 99. Cant. 57.
 100. Cant. 57.

gentius circa Clerum, aut populum agit, ne pietate eos erudit, à communione segregat. Si vero in ea socordia & negligentia perleuerit deponendum. Vtinam ipsis perpetuo memoria versaretur, quod S. Bernardus Pontificum (3. de confid.) in hæc verba scripsit: *Superius generaliter super vniuersum Ecclesie statum consideratio tua, si plebes Clericis, si Clerici sacerdotibus, si sacerdotes Deo in ea, qua oportet humilitate sint: si in monasteriis & religiosis locis seruetur disciplina, si super praua opera & dogmata Ecclesiastica vigeat, si floreat vinea honestate & monia sacerdotum, si flores fructus parturiantur, si fidelium populorum. Si demum vestra ipsorum sollicita mandata, & instituta qua dignum est salubriter obseruentur, ne quid in agro Domini sui, & in cultum aut fraude surreptum inueniatur, neque culpe ad nullos magis referenda sunt quam ad negligentesq; Rectores. Impuritas incuria solentia mater, radix impudentie, transgressio trux &c. Certe si scandala ex vniuerso Clero pellerentur & Ecclesie potissimum Cathedra & Collegiata in primas suas fundationes & genes restituerentur hæreses sua sponte quiescerent ac diffuerent.*

S. Bas. in Mor. c. 12. probat Episcopi officium in vicis omnes, & ciuitates eius curæ committimus e uisere, idq; probat exemplo Christi, de quo apud Matt. & circuibat, inquit, Iesus totam Galilæam, & cens in Synagogis eorum, & prædicans Euangelium, & sanans omnem languore &c. Quem locum tenens Chrys. Nos, ait, qui sumus vnius regionis populi ex

*Prælatorum
est intende
re super vni
uersum Ec-
clesie sua
statura.*

C. 4. v. 23.

*In imperf.
leom. 7.*

agitur, ne regionem circumire opus non habemus, tamē singulas
legregias passionum populi circumire & considerare debe-
perferentem, id est, diligenter attendere qui sunt in popu-
petuo in avaritiā morbo laborent, ut aliquem ser-
dus Ponam de avaritiā malo faciamus ad medicamē-
t: Super sanitatis illius qui avaritiā stimulis agitur,
atque debemus illis providere, qui in populo
sacerdotibus libidinis febribus valde laborant. Quē-
modū enim paterfamilias studiosus scit in do-
mū, quid unusquisque necessarium habeat, ita &
omnes singulorū mores, & actus, & cōversatio
debet discere ut quale, quibusque medicamē-
necessarium fuerit, subministret Greg. Naz.
ologia) prima copiose probat Episcopum de-
esse peritissimum medicum animarum, pa-
rum enim est, non solum pascere oves sanas,
etiam mederi aegris, ut Deus ipse tradidit apud
quam eccl. c. 34.

SIGNVM LV.

*Ut alij corrigantur, seipsum immunem
à vitiis custodire.*

Sponte Clerici boni ut alios possint corrigere, seu ut
idonei & efficaces sint Correctores, studēt
vitæ inculpatæ, aut saltem immunes à vitio, Ps. 40. v. 5.
omnis enim Psaltes ait, Corripiat me iustus, & Ps. 49. v. 16.
i, decus apud eundem. Quare tu enarras &c. Et s. Mat. 17. v.
Galilæus. Hypocrita eyce, medice prius cura te ipsum. Luc. 4. v. 23
angelū d. (3. de sum. bo. c. 32.) Nō debet vitia aliena cor-
locum, qui adhuc vitiorum contagionibus seruit, im-
gionis potest enim arguere quemquam in alio, quod adhuc
depre-

deprehendit in semetipso. Cardinalis Baron. i. Tusprop
 Annal. Anno Christi 401. ait. Equidem magis, pri
 miratione capior, dum Ioan. Chrys. Episc. Consta. in adu
 triennium in sede agentem, adeo brevis temporis
 tot tantisque vallatū ærumnis, atque molestiis, Na
 septum, cui aduersus hereticos, aduersusque Catholice
 Episcopos tyrannos, barbaros, ipsamque domum mor
 ratricem Eudoxiam fuerint adeo crebra, atque
 ineunda certamina, cum tamen interea totum
 functionis Episcopalis esset, atque perinde ac si
 otio pacem coleret, creberrime conciones habere
 pulum, quem quotidie ferme docebat. Explicat
 clesia actus Apostolorum inter alia ait: Nonne
 dies, saepe etiam per septem exhortamur? Quid
 assequimur, quam quod reprehendimus in
 lachrymas fundimus, dolemus, & si non foris
 corde?

In acta A.
 post. ho. 44.

Imago veri
 patris ac
 pastoris.

Nisi quis iudicaret me supra modum honoris
 vidissetis quotidie me fontes lachrymarum
 quarum conscia sunt domicilium & solitudo.
 enim mihi de salute quidem mea desperavi, hoc
 prætermisi, & res vestras deploravi. Non vacat
 la deplorare, adeo rotus deditus sum vobis. Et
 vos obtemperantes, præ gaudio non sentio ma
 si video vos minus obtemperantes præ dolore
 termitto mea.

SIGNVM LVI.

Disciplinam à domesticis inchoat.

1. **P**ius V. Pontif. Romanam liberaturam
 riam variis grauissimis que calumniis

arum. Tunc propter aulicorum corruptos mores labora-
dem magis, primum omnium in suos ipse familiares
Confestim induerit, quod reliquorum Ecclesiasticorum
temporalium exemplum inde petitorum arbitrare-
rolesit. Nam optimus ille & vere pius Præsul
usque Carolus dicebat talem sese familiam cupere, quæ
e domum, moribus, vestitu reliquos ad virtutem ex-
atque.

2. Hanc domesticæ disciplinæ cogitationem
inter tot tantasque orbis terrarum curas
haberi. immo Pontifice suscipiendam esse, docet
Explicit. Bernardus dum sic ad Eugenium scribit: *4. de consia*
Nonne quæ te ignorare nolim, mores tuorum & studia.
? Quia d. oportet ut vitia domus tuæ ultimus scias. Domum
us in re. aspiciet sanctitudo, decet honestas, horum disci-
on foris. plos, in vultu, in habitu, in incessu illorum qui
honoris. te sunt, nihil residere impudicum nihil indecens
arum en. la.

Illustrissimus Cardin. Carolus Borromæus ad
liudo. coreum collegam scribit: Curabis familiam
cui, hoc. am, nec patieris inter domesticos tuos quenquam
vacat. re, cuius non modo impudica sint facta, sed cu-
obis. Et. tiam non sint verba & mores admodum pudici,
ioma. a. usque domi probata virtutis viros, qui in hanc
lorem. uigilent, & qui te crebro de domesticorum
ammones faciant, modestia in verbis & cultu
I. us cernatur. Insuper curabis ut iuramenta à
choar. familia absint, turpes sermones, scurriles ioci,
beratur. tia, contumelia, & omnium verborum genera
calumini. alios ledant, inter tuos nec dici, nec audiri fines.
tus autem etsi decens esse poterit, cauebis tamen

R vt

vt à familia viri Ecclesiastici procul sit is corpori mactatus, quo milites & profani iuuenes uti solent. itaque quod vanitatem & ostentationem præ se ferat, in tuo & tuorum ornatu conspiciatur.

SIGNVM LVII.

In irrogatione pœnarum magna discretione.

REGVLA Canonicis in Concilio Aquisgranensi capite centesimo tertio quarto præscripta ait: Iuxta modum cuius mensura extendenda est corruptionum. necesse est ut Prælati circa delinquentes peritissimi imitentur factum, ut adhibeant gnae discretionis cura quod cuique congrue quodue conveniat adhibeant, hoc summe re perpendentes, ut iuxta quantitatem rerum exhibeant fomenta curationum, minus nec alteri dent quod noceat, nec alteri trahant quod iuvet. Si quis frater in cōfessione Canonica constitutus horas Canonicas frequentate neglexerit, Ecclesiamque negligenter, sed pompatice, vel incompotenter intraverit, & opus DEI negligenter exsecutus fuerit, ad collationem venire distulerit, studentiam à magistris sibi iniunctam agnoscat, si culaverit, in legendo vel cantando, vel in aliis Ecclesiasticis disciplinis iuxta virum ad idum non exhibuerit, ad Missam non admittatur.

Regula disciplina & correctionis Canonicis præscripta.

corporeitate, sed vitio tarde accurrerit, è claustris
 lent. Nuncientia exierit, per licentiam vero egres-
 pra se ipsius, extra constitutum siue placitum moras
 fecerit, in plateas ire, aut in biuiis residere
 peruenit, in dormitorio aliquid indecens
 aut inhonestum verbis aut actibus perpetra-
 uerit, alicubi nisi in dormitorio cum cæteris
 inque causa ineuitabili dormire præsumpse-
 rit, fratribus charitatis officio obedienter ser-
 uare neglexerit, discordiam, quam (dicente
 scriptura Prouerbiorum sexto capite) DEI a-
 ma detestatur, inter fratres seminauerit, hic
 primo secundum præceptum Domini non so-
 lum semel aut secundo ac tertio, quin imo
 etiam admonetur. Et si his admoni-
 tionibus non cesserit, publica obiurgatio-
 ne corripitur. Quod si & his renisus fue-
 rit, cæteris sibi alimentis interdictis pane
 et summo usque ad dignam satisfactionem utatur
 aqua. Si vero nec sic se correxerit, separetur
 mensa, & societate fratrum & choro psal-
 tiorum remoueatur, & seorsim in loco hu-
 mili modum negligentibus à Prælati constituto
 cogatur, ut saltem rubore sequestrationis
 emendetur. Deinde si his modis correp-
 tus incorrigibilis extiterit, & ætas permiserit,
 (iuxta Salomonem Prouerbiorum capite
 primo octauo, versiculo secundo. Et capite
 vigesimo nono, versiculo decimo nono) stul-
 do, uel verbis non corrigitur, congrua ei, verbe-
 ribus adhibeatur castigatio, quibus utpote fi-
 lis verberetur, quatenus (secundum Bea-

ti Gregorij sententiam) qui iubentis
 ba non audiunt, verberibus admonent
 vt ad bona desideria poenae trahant quos
 mia non inuitant. Ceterum si talis fuerit
 aut aetas, aut qualitas personae verberari
 fuerit publica obiurgatione, & continui
 iuniorum afflictione & sequestrationis
 re huiusmodi corripiatur, vsque dum
 poenitentiae satisfactione veniam consequatur
 Si vero vterque & qui flagellatur, & quem
 gellari aetas aut qualitas personae prohibet
 hoc incorrigibiles extiterint, sit locus
 claustra Canonorum, sicut multis in
 poscitur esse, quo ad tempus retrudantur
 condum modum culpae castigentur, vt in
 postolũ (in Epistola prima ad Corinthios,
 totopite, versiculo quinto.) tradidi satanae
 tentum carnis vt spiritus saluus sit in die
 ni. Quod si etiam tot saluberrimis admoni
 tionibus & castigationibus necdum paruerint
 fiat pro eis ab omni congregatione communi
 oratio vt à Domino sanentur.

Postremo si in emendabiles & incorrigibiles
 apparuerint, ne per plures eorum dira
 contagia, necesse est vt à ceterorum
 (vt pote oues morbidæ) segregati ante
 tiam deducantur Episcopi vt ab eo
 auctoritate publice damnentur. Si vero
 in Collegio Canonorum culpam
 lem admiserit, huic nulla danda est
 quia aut sponte poenitentiam proadmi

gerat, aut si id agere resultaerit coram Epi-
 scopo dedicatur vt ab eo publica mulctetur pœ-
 nitentia. Meminisse enim oportet Rectores,
 columba est in Diuinis Scripturis Eccle-
 siæ appellata, (Canticorum sexto capite, ver-
 iculo octauo, & capite secundo, versiculo de-
 cimo quarto) quæ non vnguibus lacerat, sed
 sapie percutit. Vnde etiam ipsis summo pe-
 ciosum est, vt iuxta modum culpa-
 rum & personarum atque ætatum omnino
 correptio sit temperata, vt nec vitium de-
 z inoleat, nec correptio mansuetudinis
 odum excedat, ne (vt ait Beatus Maximus)
 solutio lenitas conuiuentiam præbeat
 occanti, aut immoderata seueritas à lapsu non
 docet delinquentem. Cauendum etiam il-
 ne errata delinquentium alicuius rei luore
 riant, sed potius, vt ait Beatus Augustinus
 criminum persecutores & hominum li-
 ratores, oderunt vitia, diligant homines,
 erunt quod instinctu diaboli ingestum est,
 gant quod DEI bonitate creatum est.
 neant in manu baculum & virgam, bacu-
 quo aliorum virium imbecillitates spiri-
 tualiter sustineant, virgam vero qua vitia de-
 linquentium zelo rectitudinis feriant. *Vide S. Ba-*
 hanc in Canone seu Regula Canonico-*filii anim-*
 am, quæ vtinam iussu alicuius Prælati Eccle-*aduersio-*
 tertio Tomo Conciliorum seorsim impri-*nes aduer-*
 setur breuibz notis ex aliis Conciliis ad-*sus Cano-*
 nis. *nicos de-*
 Sanctus Gregorius libro vigesimo sexto *linquen-*
 tas,

moral. capite vigesimo secundo & vicesimo tertio, Prælatus monens ait: *Summa bene regitur cum is qui præst vitiis potius quam virtutibus dominatur. Sanctus Augustinus* (Epistola centesima nona) ad seruos Dei scribit: *Prælati tanquam patri obediatur, ipse vero non se ex potestate dominante, sed charitate seruientem.*

Ioan. IV.

Matt. 23.

Vtinam non esset etiam in hoc mundo verum quod ait Sanctus Chrysostomus in re imperfecto homilia quadragesima quarta Matthæum: [Sacerdotes (Iudæorum) autem] pleni, si quis de populo decimas non obtulisset, ita eum corripiebant, quasi magnum fecisset, quia decimam alicuius rei vel minimæ non obtulisset, si quis autem populo in Deum peccabat aut lædebat aliquid aut aliquid tale faciebat, nemo curabat pere eum, quasi nullam culpam fecisset in Deum peccabat. Et de suo quidem solliciti agebant, de gloria autem Deum lute hominum negligebant. Ideo dicitur eis: *Vae vobis qui decimas etiam rerum minimarum exigitis à populo, & misericordiam & iustitiam non facientes, populum non monentes.* Sic & modo fit. Ecce enim copus si debitum honoris non accipit à bytero, aut presbyter non accipit à diacono, aut diaconus à lectore, irascitur & turbatur, autem viderit aut Episcopus presbyterum, aut presbyter diaconum circa Ecclesiæ obsequium non permanentem, aut alias peccantem.

DEVM, neque irascitur ei neque curat, quia
 omnes quidem de suo honore solliciti sunt,
 de honore autem DEI nullus. Et portio-
 nes quique suas secundum dignitatem suam
 diligenter aspiciunt & defendunt, & secun-
 dum dignitatem suam curam impendere cir-
 ca obsequium Ecclesiarum attendunt. Si po-
 tius decimas non obtulerit murmurant o-
 mnes, & si peccantem viderunt nemo murmu-
 rat contra eos.] Hæc ille.

SIGNVM LVIII.

*Disputationes doctorum virorum li-
 benter audire.*

CVM Alexander Farnesius Cardinal. Eccle-
 siæ Romanæ Cancellarius ipse littera-
 rum expertus esset, semper tamen ad prandium
 cenam viros quosque eruditionis fima-
 tissimos adhibuit, quibus præsertim peracta
 sectione, varias de rebus variis quæstiones
 proponens, eosque illas in diuersas partes dis-
 cutes diligenter attendens, tandem admi-
 rante sagaci quo præditus erat ingenio ex
 cellentissimus euasit, atque omnium rerum
 scientia instructissimus. Nam recte dicebat
 Ioannes Picus Mirandula, eas disputationes
 prodesse, quæ placito animo ad inuestigan-
 dam perquirendamque veritatem priuatis in lo-

*Ioannes
 Francis. in
 vita Pici.*

cis semotisque arbitris exercebantur, las obesse plurimum, quæ in propatulo bant ad ostendendam doctrinam, vel ad tandam vulgi auram, atque imperitorum plausum. Vixque posse fieri omnino certum, ut honoris cupiditati qua effrenes isti doctores exagitantur inseparabili vinculo xum non sit illius cum quo disputatur de rium infamiae confusionisque, lethale v animæ & venenum charitatis mortiferum. Cum autem veritas anguis inuoluens occu- tur, ac quasi corticibus tegatur, disputata dicta est, ut quemadmodum vites, nices rum, aurum putantur reiectis inutilibus in examine veritatis, remotus vel falsis ve- biguis, ac incertis, ad ea veniatur, quæ in dubio sunt vera.

*Logica est
fux mentis
humana.*

SIGNVM LIX.

*Diuitias aliasque res terrenas non venari
sectari, sed amore Christi contemnere
seu pro suis commodis non labo-
rare, nec priuata utilita-
ti studere.*

*Sab. li. 2.
ca. 1.*

1. **M**attheus Publicanus statim ut à Ch- vocatus est telonium delinquens cuniosis vectigalibus Apostolicæ conuer- nis nuditatem præposuit. Ex qua stuo- inquam, homin in ordine, à paupertatis

tur. *Abbas* accersitus grandem pecuniam reliquit cœ
opatulo *et reliquit* rerum spem secutus.

vel ad *Apostoli* *omnia di-*
Bartholomæus Syriæ Regum origine clarus, *miserunt.*
regio stemmate fulgens, non est dedigna- *Matt. 19.*
no cen- in piscatorum numero haberi vt placeret
isti dis- CHRISTO, & cœlestis regni spem animo
culo incipiens seruire maluit in terra, quam impe-
atur de- & persecutiones pati, quam seculi honorifi-
hale va- perfrui.

Sanctus Petrus inter Apostolos primus ex-
mansit: *Ecce nos reliquimus omnia,* (Matthæi
monono capite, versiculo vigesimo septi-
m.) ille claudo Hierosolymis petenti elee-
synam confidenter respondit, *aurum &*
argentum non est mihi, quod autem habeo, hoc tibi
(Actorum tertio capite, versiculo sexto.)
e commouit primos Christianos, vt quot-
ot possessores agrorum aut domorum erant,
ndentes offerrent pretia eorum, quæ vende-
& ponerent ante pedes Apostolorum. (Acto-
um quarto capite, versiculo trigesimo quar-
Recte ponebant ante pedes eorum vt osten-
ent se ea contemnere & quasi iam conculca-
pedibus.

Sanctus Augustinus ait in Psalmo centesi-
o tertio de Petro: multum dimisit, non so-
um dimisit, quidquid habebat, sed etiam quic-
ad habere cupiebat. Quis enim pauper nō tur-
bit in spe speculi huius? Quis non cupit quo-
te augere quod habet? Ista cupiditas procisa
bat in immensum, accipit modum & nihil di-
missum

R 5

missum est. Prorsus totum dimisit Petrus 6.
totum mundum Petrus accepit. Quasi nobis tam de
bentes & tamen omnia possidentes. in Epistola secunda mo-
da ad Corinthios, capite sexto versiculo (mo.)

Ioannes
Diaconus
lib. 1.

4. Sanctus Gregorius, antequam eue-
ad Pontificatum, urbis Romanæ senator
neque diuitiis minus quam nobilitate po-
in Sicilia sex monasteria sua impensa com-
xit, Romæ enim paternas aedes in
commutans, in quod seipsum quoque co-
rens, viri tumque indigentibus quicquid
norum reliqui erat, diuidens, ex nobili-
milis, ex diuite pauper factus, monachi
duxit donec communi patrum populi que-
sensu ad pontificale culmen vel inuitus meo du-
promoueri.

Ioan. Dia-
con. Sur.
Them. 6.

5. Sanctus Nicolaus Myræ urbis Episcopus 8.
cum sibi hæreditas satis ampla obuenisset
hil prius animo agitabat, quam quoque
distractis in pauperum alimenta rebus
peditius liberiusque soli DEO obsequi-
tur atque deseruiret. Hinc cum vicini-
dam virgente in scelus inopia prostrata
um natarum corporibus victum sibi quod
re decreuisset, ille nocte intempesta
leemofyna in oculo fieret) per
stram vicini tantum auri iniecit ut
de virgines honeste locarentur, &
ipse in spem sustentandi se non iniquam
deueniret.

Effren in
vitis SS.

6. *Abraham* Ægyptius eremita grandem
 (quali nobili tam defessis atate parentibus) heredita-
 istola se mox aditurus non expectavit, sed in fo-
 rculo sibi cellam constituit. Deinde pa-
 rentibus vita defunctis cum ad capiendum tan-
 tum opum patrimonium vocaretur, tanti illud
 loco pedem non efferret, per procura-
 tem autem rebus diuendis pecuniam om-
 nem mendicantium turbæ, viduisque & pupil-
 lis distribuit.

S. Hieron.

7. *Hilarion* Palestinus parentibus defun-
 ctis partem substantiæ fratribus partem pau-
 peribus largitus est, nihil sibi omnino re-
 mans. Erat autem annorum quindecim,
 cum sic nudus solitudinem ingressus est,
 cuius tunicæ duntaxat & pelliceo pallio membra coo-
 peratus.

Luc. 14.

Qui non re-
 nunciave-
 rit omnibus

8. Cum primum *Sanctus Augustinus* Epi-
 scopus conuersus est ad D E V M ita de re-
 quando seculo cogitavit, vt transmittens
 Africam, vendens omnia, & dans pau-
 peribus, mundo valedixerit, paupertatem
 vitamque coluerit, ac monasterium in-
 stituit, in quo cum sociis Euangelicæ per-
 soni operam dedit. Testamentum (ait
 nullum fecit, quia vnde faceret pau-
 per Christi non habuit. Optime vir fan-
 ctissimus sciuit etiam antequam designaretur
 Episcopus, Episcoporum ordinem non esse
 Christo institutum vt possessionibus & pe-
 cuniis & externo isto splendore abundaret:
 quin

quin potius contra Christum ad pauperes m-
tem eum informasse cum illam regulam scribi
didit: Nolite portare sacculum neque perambrosi-
uitias vero postea esse ex indulgentia ac dispensa-
tione, temporibus sic exigentibus in Ecclesiis non luc-
tas tradit Diuus Thomas Opusculo contra reusula ac
restitutur. cap. vltim. Hoc autem diuitiarum 10. I
num desperatam Clero imposuit plagam, nam Fra-
ligio peperit diuitias & filia deuorauit nom.
Rectissime autem D. Hieronymus ad Ne Car-
tem: Clericus qui Christi seruit Ecclesia, Tur-
pretetur primo vocabulum suum, & nom-
finitione prolata, nitatur esse quod dicitur. S. om-
Κληρος Grace, sors latine appellatur: proterat, C-
cantur Clerici, vel quia de sorte sunt Domus ineru-
quia ipse Dominus sors, id est, pars (vel h-
tas) Clericorum est. Qui autem vel ipse p-
mini est, vel Dominum partem habet, tal-
exhibere debet, vt & ipse possideat Dominum e-
possideatur à Domino. Qui Dominum possidet Mar-
cum Propheta dicit (Psalmo decimo quinto) inihal-
mea Dominus nihil extra Dominum habere p-
Quod si quippiam aliud habuerit prater Dom-
pars eius non erit Dominus. Verbi gratia, t-
rum, si argentum, si possessiones, si variam t-
lectilem cum istis partibus pars eius fieri non t-
bitur.

9. Cum Sanctus Ambrosius designatus
Episcopus curam rerum domesticarum S-
fratri reliquit, (Orati. in Satyrum fratrem
se vero totum spiritualibus Ecclesiæ curam exi-

ad pauperes mancipavit. Sanctus Basilius autem de
regulam scribit (Epistola quinquagesima prima ad
que perantibrosium) quod projectis huius vitæ opibus
ac dampnatis, proque damno habitis, ut Chri-
ecclesiam lucrifaceret, commissa sibi Ecclesiæ guber-
nata remota acceperit.

Robertus Gaguimus in historia Re-
francie (libro quinto, Rebuffus in tra-
nom. quæstio. vltima) narrat quod tem-
as ad Ne Caroli Calvi Regis Ecclesia Sancti Mar-
clesia, Turonensis multis opibus abundans in

mutata fuerit, cum antea Canonici
communem vel cœnobiticam vitam duce-
Cuius temeritatis Canonici mox pœ-
luerunt. Nam missa in eos cœlitus pesti-
(vel omnes (præter vnum Vedastum qui in
merum Sanctorum relatus est, & nomi-
illius ibidem sacellum dedicatum) extincti
tentes.

Quo facto audito à Canonici San-
Martialis Lemouicensis relicto suo sa-
habitu se ad monasticam vitam conuertere-
habere.

epist. 2.

Sanctus Bernardus scribit D. Fulconi
monico: Surgis ad Vigiliis, vadis ad Mis-
horis chorum nocturnis diurnisque frequen-
benefacis, sic Ecclesiæ præbendam gratis non

Dignum est qui altario servit, de alta-
riuat, &c. sed hoc faciunt (de altario luxu-
inquit, cum quibus habito, si non facio
ceteri de singularitate notabor, propterea in-
exi de medio eorum, ne aut in vrbe notabi-
liter

Reliqua vi-
de in signo
de vestitu
Clerici.

liter viuas, aut exemplo aliorum pereas. Etiam Conclam. super illo: Ecce nos reliquimus omnia. et viget. ptus Ecclesiasticos gratis habere te reputat. S. 14. S. tando, vt aiunt, tibi prouenire videntur, f. 14. S. num erat magis sedere aut mendicare, peccatum est am. populi comedis, &c.

12. Dionysius Richel. de vita Ecclesiarum p. 12. etorum vigesimo secundo capite, refert quod non- dam diuitem Prælatum ex conscientie reuerentia deci- De vit. con su ac diuina illustratione dixisse: Dives sum? (L. tempt. lib. sum vt fiam spiritualiter miser, mundi huiusq. 2. c. 10. adeptus sum, vt perderem Deum, sequor me, aut principum, vt à coelesti curia excludar, imperatorum magnatum consiliis vt de aliis sollicitus, multo cap. ufiar.

Beatus Prosper ait: Qui Ecclesia seruimus, ea, quibus opus non habent, aut libenter accipimus, (C. 10. qui aut exigunt, nimis carnaliter sapiunt. Satis prob. gnum est si fidelis & operosa deuotio clericus, vid. propter stipendiumulare premia sempiterna domin. terminat. tendeb.

Si propter hoc non vult sua quisque relinquere, habeat vnde viuatur, vt quid accipit vnde reddat? vt quid peccatis alienis sua multiplicet? Qui sua possident, & dari sibi aliquid volunt, ne grandi suo peccato vnde pauper victurus non accipiunt. Clerici quos voluntas aut ne- Epist. ad pauperes fecit, in congregatione viuentes n. Agerneliã vite accipiunt, quia ad ea accipienda, non e- viduam c. cit habendi cupiditas, sed cogit viuendi ne- 5. Prolixius hæc in Regula Canonicorum.

Concilio primo, Aquisgran. capite centesimo vigesimo.

Sanctus Hieronymus ait: melius est rem facilius minui, quam salutem animæ perire. Melius est amittere quod velimus nolimus aliquando perire, quam averti. Melius est sponte dimittere, quam averti. Melius est pro quo omnia dimittenda sunt. Quis non refert quod non dicam cubitum quod enorme est, unus vinctus rem decimam partem adicere potest ad staturam. Diues? (Lucæ duodecimo capite, versiculo vigesimo quinto) Et solliciti sumus quid manducare, aut quid bibamus? Ne cogitemus ergo, inest, sufficit diei malitia sua. (Matthæi primo capite, versiculo trigesimo quarto.) Iacob fratrem fugiens magnis in patris domo derelictis, nudus pergit in Mesopotamiam, (Genesis vigesimo octavo capite, versiculo quinto & sexto.) & ut nobis fortitudinis probaret exemplum, lapide capiti suppositus, vidit scalam ad cælum usque subiectam, dominum innitentem super eam per quam ascendebant angeli, & descendebant, (item versiculo undecimo & duodecimo.) ut nec peccator desperet salutem, nec iustus de sua virtute securus sit. Atque ut multa præteream, que enim tempus est, ut assumpti testimonia edisseram, post annos viginti diues trinitus & pater ditior, qui dudum Iordanem in baculo transferat cum tribus turmis regum reuertitur. (Genesis trigesimo secundo capite.) Apostoli toto orbe peregrini non

æs in zona, non virgam in manu, non calceamenta in pedibus, (Matthæi decimo capite, versiculo decimo.) & tamen dicere poterant, *nihil habentes, sed omnia possidentes.* (in epistola secunda ad Corinthios sexto capite, versiculo decimo.) Et aurum & argentum non est nobis, *autem habemus hoc tibi damus, in nomine Domini nostri Iesu Christi Nazareni surge & ambula.* (Actuum decimo capite, versiculo sexto.) Non enim erant initiarum sarcina prægrauati. Et ideo cum Helia in foramine petrae, per angustias transire poterant, & posteriora domus templari. (tertio Regum decimonono capite.) Nos vero ardemus avaritia, & contumelias disputantes auro finem expandimus. Nilque nobis satis est, & illud quod de terrenis dicitur iure miseris cooptari per Aedificant quasi semper victuri, viuunt altera die morituri. Et hæc facimus quod tibi verbis non credimus, & quia ætas cunctis non viciniam mortis, quæ debetur talibus lege naturæ, sed cassâ spe annorum spatia pollicetur, &c.

15. *Sanctus Bonaventura* (tractatu de præpar. se ad missam capite octauo.) *Venerande domine Deus quanti hodie infelices ad sacramenta accedunt & diuina mysteria accipiunt, & celestem panem sed terrenum, non spiritum sed carnem quærentes, nec Dei honorem, sed suam glorificationem, non salutem animarum, sed quæstum perueniunt, non Christo seruire mundo corde & corpore*

non cunctis sed delitanti, ditari, superbire, & luxuriari de
monio Christi & eleemosynis populi, & Ecclesiæ di-
ere potest, ambiendo multis litigiis & simonias potius ra-
(inep- quam assequuntur non vocati à Deo, sed impuls-
ite, ver- do.

Certe qui Clerici omnia metiuntur suis com-
pensis, ij nec à Deo æterna præmia referunt,
(ne ipsimet minime quærunt) nec plerumque
temporalia perueniunt, pro quibus
laborant. Sic enim S. Augustinus Iudæis cõ-
tulit, vt quia in Christo recipiendo tempo-
perdere timent, & vitam æternam non
utantur, vtrumq; simul amiserunt, quoniam
in Dei & Romanorum ipsorum iram odium
inciderunt. Quam multi etiam aureos mon-
dos sibi somnantes mortis spiculis
propositi omnia reliquerunt?

Vtinam omnes numerarent animas, quas
in isto aggregant, non stipendia ac eleemosy-
nas quas corrodunt, vtinam ponderarent fideles
ardore & Christi amore succensos ob ani-
marum suarum remedium & patriæ cœlestis de-
meritum, Ecclesiam suis opibus fecisse locuple-
, & non solum Christum dixisse: *Va vobis di-*
ti & diues difficile intrabit &c.

Sed etiam S. Paulum. *Qui volunt diuites &c. &*
monem Prouerb. 28. *Qui festinat ditari non*
prociens. Et S. Greg. 4. Mor. c. 4. *Rarum est, qui*
posident, tendant ad requiem. Vtinam cogita-
rent primam capitis tonsuram, per quam primū
monachi esse incœperunt seu detonsionem illam
capillorum ab Episcopo factam rerū

S tempo-

Tract. 49.
in Ioan.

Luc. 6.
Matt. 19.

1. Tim. 6.

temporalium contemptum designare, seu
lunt B. Isid. 2. de off. & Hugo dub. 2. de fact.
gnificari Clericos debere omnia superflua
precipue vitiosas cupiditates amputare, vt
capitis, id est, animus maneat liber, & ap-
contemplationibus.

Epist. 239.

Sed recurrat oratio ad magnum pecuni-
contemptorem S. Aug. Hic Alypio scriben-
ribus agit de non accipiendis bonis illorum
ex saeculo ad religionem, vitam que mona-
conuertuntur, ne obrectandi daretur oc-
nihil praeter luctum in receptione conuer-
viros Ecclesiasticos aucupari. Possidius de-
ait: Pauperum semper memor erat, eisq; inde
vnde & sibi suisq; omnibus secum habitantibus
tur, hoc est, vel ex redditibus Ecclesiae, vel etiam
tionibus fidelium. Et dum forte (vt assolent.) de pos-
bus ipsis inuidia Clericis fieret, alloquebatur ple-
malle se ex collationibus plebis Dei viuere, quam
possessionum curam vel gubernationem pati:
tum se illis cedere, vt eo modo omnes Dei serui
stri viuerent, quo in veteri testamento legantur
deseruietes de eodem comparticipari, sed nun-
2. Cor. 9.

2. Cor. 9.

laici suscipere voluerunt. Domus Ecclesiae curam
que substantiam ad vices valentioribus Clericis
bat & credebat, nunquam clauem, nunquam an-
Quare Au-
gust. in pe-
nomia.

*Quare Au-
gust. in pe-
nomia.*

manu habens, sed ab eisdem domus praepositis, cum
accepta & erogata notabantur, quae anno com-
dem recitabantur, quo sciretur quantum accep-
quantumque dispensatum fuisset, vel quicquid
spensatum, vel dispensatum remansisset, & a
tis titulis magis illius praepositi domus fidem

are, seu probatum manifestatumque cognoscens. Do-
de sacro, vel agrum seu villam nunquam emere vo-
uperflua.

Verum si forte Ecclesia à quoquam sponte tale a-
vel donaretur, vel titulo legati dimittere-
non respuebat, sed suscipi iubebat. Nam & Notent hæc
pecuniam hereditatis recusasse nonimus, non quia nimis aua-
scribere inutiles esse possent, sed quoniam iustum ri heredi-
illorum esse videbat, ut à mortuorum vel filiis, pete.

monachis, vel affinibus, magis possiderentur,
retur ab eis deficientes dimittere noluerunt. Qui-
conuersi etiam ex honoratis Hipponensium apud Car-
fidius de iure viuens Ecclesie Hipponensi possessionem do-
inde et voluit, & confectas tabulas, sibi usufructu
antibus etiam, vltro eidem Sanctæ memoriæ Augustino
etiam ei, cuius ille oblationem libenter accepit, con-
) de postulat ei, quod æternæ suæ memor esset salu-
etur plebs.

Verum post aliquot annos, nobis forte cum eo
cominus constitutis, ecce ille donator literas per
suum mittens rogauit, ut illa donationum ta-
suo filio redderentur, pauperibus vero ero-
das direxit solidos centum. Quo ille Sanctior. co-
ingemuit hominem, vel finxisse donationem,
eum de bono opere poenituisse, & quanta po-
suggerente cordi eius condolenti animo ex eadem
oratione dixit, in illius, scilicet, increpationem &
tionem. Et tabulas quas ille sponte miserat, nec de-
atas, nec exactas, confestim reddidit pecuniamq; il-
respuit, atque rescriptis eundem sicut oportuit,
arguit, & corripuit, admonens, ut de sua simu-
latione

latione vel iniquitate, cum poenitentia humilitate
satisfaceret, ne cum tam graui delicto de saeculo
Hæc possidius.

Serm. 49.
de diuers.

Adeo alienus erat S. Aug. à philargia
amore pecuniæ, vt aduersus eum fuerit dec
tum, quod defunctorum hæreditates
fufciperet, quod dicerent inde euenire, vt
retraherentur, quo minus Ecclesiam hæ
instituerent idque in derrimentum pau
verti. Cuius rei causa opus eidem fuit
concione palam parare defensionem, cum
alia dixit: *Quicumque vult exheredato filio
facere Ecclesiam quærat alterum qui suscipiat
imo Deo propitio neminem inueniat. Adducit
ad sui excusationem exemplum: dicens
gere Arelij Carthaginensis Episcopi imit
& à cæteris Episcopis ageretur cum subdit
laudabile factum sancti & venerandi, Episcopi
Carthaginensis, quomodo impleuit eos omnes,
uiunt laudibus Dei: quidam enim cum filios non
neque speraret, res suas omnes retento sibi v
nauit Ecclesie, nati sunt ei filij & reddidit Episc
opinanti quæ ille donauerat. In potestate habebat
pus non reddere, sed iure fori, non iure poti.*

Sane etiam hoc nouerit charitas vestra
fratribus meis, qui mecum manent, vt
habet aliquid aut vendat & eroget aut donat
mune illud faciat, &c. Hæc de his quos
ceperat in consortium fra
trum.

SIGNVM LX.

Recte diuitiis vti.

DEVS in veteri lege magnas diuitias tum Pontifici, tum Sacerdotibus ac Leuitis assignavit, licet enim nullam partem certam pro Hebraeis terræ attribuerit, attribuit tamen decimas, primitias & alia eiusmodi, ex quibus integram omnino summam conflare necesse erat.

Recte ait Sanctus Gregorius. *Non census in re est, sed affectus. Cuncta enim quæ Deus con-* *Num. 18.*
10. Mor. 6.
17.
bona sunt, sed qui bonis male utitur, profecto agit, quasi per edacitatis ingluuiem eo, quo vivere debuit moriatur.

Hinc boni Clerici ut prauum diuitiarum vitiis vitent, obseruent illud quod Psalm. 61. præcipitur: *Diuitia si affluant, nolite cor apponere, apponite cor,* ait P. Platus de officio Card, cap. 15.

Eas amat, qui iis gaudet, qui eas magnum aliquid habet. Itaque adhiberi quidem debent ad vitæ necessitatem, ut terra, sine qua ne vivere quidem possumus, & ad deo non habetur in pretio, ut etiam pedibus *Amos ubi vobis qui opulenti estis, &c.*
Hom. 19. in Ezech. 15. Mor. c. 19.

Rectus Gregorius ait, *Cuncta temporalia vsu non possidenda esse. Et: Quisquis temporalia nimie diuitiis se magis illis quam sibi ipsa supponit. Multi enim in hoc mundo diuites fuerunt, rebus & honoribus culti. Habere multa videbantur, quorum mentem, sint superiorum quæ aderant delectatio nimia non possidebant, bona illorum in manu erant, quia potestati animi tenebantur.* *Clerici habent opes, non habentur ab illis, res omnes rebus quas possident.*

S 3

Boni

Boni Clerici in diuitias liberrime domi-
tur imo altas etiam subter se habent, despici-
contemnunt, non autem illis quasi capi-
uiunt. Norunt enim quam hæ res sint insti-
quam vanæ, quam nullius momenti, im-
iam quam sæpe noxiæ & damnosæ. S. Chrysostomus
diuitias seruum, ait, esse fugitium, nectam
gacem, sed etiam hericidam, quia non eo
tentæ, vt possessorem deserant, sed etiam se
ingulant. Perpendit idem Chrysostomus, quod
nus eas non simpliciter diuitias, sed fraudem
deceptionem diuitiarum appellat, quoniam
quit, nihil aliud est in diuitis præter deceptionem
voluptas, & gloria, ornatus & pompa, hoc
similia phantasmata quædam sunt, nullam
vere continentia. Vere phantasmata stulti-
re, falsaq; mentis imagine nixa. Quid enim
dem boni inest in domo aurata, in super-
læis, in capitibus sumptuosis? aut quid in
conditam habere multam vestem oneri-
ris, quæ ex eo utilitas? Nam quod sol-
ctus ex domo existit, vt frigus aut æstus
tur, id quidem perinde existit ex domo
cri. Quare ornatus illi ex marmore, ex statui-
picturis, illi magnifici apparatus, & cæteri
modi pompa, nihil solidæ utilitatis adferunt
eoq; verissimum est, quod idem Chrysostomus
rena omnia pro nihilo habenda esse, neque
se pretium ac dignitatem habere, sed ex
nitione nostra, idque probat exemplo gentium
in quibus ipsis nil sit cur tanti æstimentur
communes lapides & magnitudine & vtilitate

Ho. in Eu-
rop. Tom. 6

Hom. 45. in
Matt.

Hom. 10.
ad Philip.

moderate, interdum etiam pulchritudine multo
maiores sint.

Norunt etiam bona hæc caduca ostentare po-
tius quam continere, cum satis appareat si
habebant utilitatis, vel splendoris id ita flu-
idum esse, ita incertum ut nunquam securo ani-
mo possidere possis. Hinc S. Gregorius ad illud
Psalmi: Præterit figura huius mundi, addit, ac si a-

3. part. Pa-
stor. adm.
28.

ne diceret, nolite constanter diligere mundum, 1. Cor. 7.

Quando & ipse non potest quem diligitis, stare. Incassum
quasi manentes fugitis dum fugit ipse quem amatis.

Hom. 4. in
Evang.

Et totum hunc mundum ruinosa domui cō-

stat: Si, ait, ruinam sui domus quassata minaretur,

quis illa habitaret, fugeret, & qui stantem di-

git recedere quantocius a cadente festinaret. Si igitur

mundus cadit, & nos eum amando amplectimur,

perimur potius volumus, quam habitare, quia nulla nos

aruna illius separat, quos eius passionibus amor

connectit.

S. Amb. ait: Si Euangelio Domini etiam populus ipse

de opum informatus, atque institutus est,

magis nos Leuitas oportet terrenis non teneri cu-

ratibus, quorum Deus portio est?

Quantæcunque bonis Clericis affluent o-

portet humilitatem, comitatem, & sermo-

niabilitatem. S. Greg. laudat Abrahamum,

quod cum tam locuples & opulentus esset, ta-

men adeo demisse loqueretur, ut etiam se (non

diuitias) pulueris & cineris loco habe-

re. Quando, inquit, hunc res possesse extollerent,

de se quoque earum possessore, tam abiecta senti-

re & videri.

S 4

3. Non

3. Non solum non efferuntur diuitiis, sed etiam pen-
tius extimescunt ne præsens fœlicitas faciant, ve
fœlicitatem, vel impediat, vel certe immutet, quæ

Hom. 40. in enim Greg. ait: Si qui estis qui in hoc mundo cupitis
Euan. Luc. ris boni aliquid accepistis, ipsum, ut ita dicam, de manu
is. Recepisti pertimescere debetis, ne vobis pro quorundam
bonū in vi rum actuum compensatione sit datum, ac iudex
ta tua. exteriora bona restituit, à restitutione boni interiora
lut, ne honor hic, vel diuitia, non adiumentum sit, Ne
sed remuneratio sit laboris.

4. Intelligunt ex ijs sibi nouam causam, quæ
uamq; obligationem iniectam esse ad bene uiuendum.
Et que viuendum. Quid enim sunt alia, quam res
Ecclesiastica, quam res Deo dicata, atque ministerio
dicata, ut ipsius Ecclesiæ ministri alantur, & crescant,
autem ad finem utantur, nisi ut Ecclesiæ serui-
uiant, quemadmodum decet ministros? Et per an-
etiam eo magis valet, quo maiora sunt hæc. Ne
na, vberiores redditus, ampliores facultates, quæ
quo apparet quales, ex hoc etiam capite, ut ita a-
oporteat ditiorum Clericorum mores, quibus
sanctitatem, quantam alacritatem, ad omnia
& ad omnem laborem pro Domini Ecclesiâ utantur.

Hom. Ecce eundem S. Bernhard. ait: Væ, væ, tibi, si te oc-
reliquimus mors in olla, mors in ollis carniū, mors in his
deliciis est, non modo quia secus introitum delicias
tionis posita esse cognoscitur, sed ob id maxime, quia
populi constat esse peccata, quæ comedis, ac si per te
tibi minus sufficere viderentur. Sollicitus esto, ut
rationem redditurus, pro eis gemitus fundere,
agere penitentia fructus, alioquin tibi ea
imputanda, quæ modo inter delicias comestis.

diuitiis, *Seu pendis, tanquam nihil attinentia tibi. Ve-*
licitas faciens, venient antetribunal Christi: audietur populo-
rum querela grauis, accusatio dura, quorum vixere sti-
mundo carnis, nec diluere peccata, quibus facti sunt duces cæci,
dicam, adolenti mediatores. Quid tibi insipiens delicia sa-
porundam? quid diuitie illæ cæcos delectant oculos, quibus
acutius apparuit tam graue indicium, tam dura temetipsum
oni inuigilanti? Hæc S. Bernard.

1. Norunt quam multa vitia ex diuitiis scate- *Pf. 9.*
 foleant quasi vermes ex putri limo. Hinc S.
 Nemo opum & facultatum copiam perse-
 ead beneatur. Multa hinc mala exoriuntur iis qui non atten-
 nt aliud, *arrogantia, socordia inuidia, vana gloria, & alia*
 2, atque multis grauiora. Et: Diuitie sunt omnis absurditatis in *Pf. 38.*
 antur: *concupiscentia, inuentrices omnium malorum, luxus animi,*
 Ecclesiæ *corruptionis, hostes continentie, inimicæ*
 stros? *superantie, denique occulti fures omnis virtutis.*

6. Norunt quod rerum quæ possidentur
 aculaturatio mentem in varias partes distrahat, at-
 capite. Ita aggrauet temporalibus & terrenis cogita-
 ores, quibus, vt se ad cœlestia erigere (ad Deum fa-
 id omni- *lariter euolare*) non possit, aut si interdum e-
 Ecclesiæ *statim ad hæc infima reuoluatur. Ex hac*
 tibi *te occupatione subit paulatim Dei & diuina-*
 in huius *rerum obliuio, ex obliuione cæcitas & ob-*
 oitum *ditas, hæc vero in tetra flagitia præcipitat,* *2. Mor. c. 4.*
 maxime. Hæc S. Greg. Solet rerum abundantia, inquit, tanto
 , ac si *per a diuino timore mentem soluere, quanto magis*
 s. sto, *exigit diuersa cogitare. Nam dum per multa spar-*
 undere, *stare in intimis fixa prohibetur.*

7. Norunt ea omnia quæ naturæ adeo pla-
 (sensibus arrident) & lucunda sunt, dissoluat
 S 5 homi-

hominem, & facere vt euanescat & effluat
2. de consid. ac diffluet. Hinc S. Bern. *Quando prosperitas
 cautis non fuit ad disciplinam, quod ignis ad ceram
 solis radius ad niuem, vel glaciem: Sapiens Dauid
 piens Salomon, sed blandientibus nimis secundum
 alter ex parte, alter ex toto desipuit.*

Si omnia quæ ad vitam transigendam ne-
 ria sunt abunde omnibus clericis absque
 suppetant, nec ullius rei quisquam inopi-
 matur, mox duo grauissima mala consequi-
 se est, omnium artium ac rerum pulchritu-
 teritum, & morum externam corruptela
 pitudinem omnibus in comestationes & lib-
 effusis. Nemo enim laboriosa opera subire
 nemo alteri seruire. Et otium rerumq; abun-
 ria summam suppetat morum correptioni
 Docent hoc homines illi qui ante diluuium mo-
 ruit, quos otium & luxus perdidit, & gentes
 dam Barbaræ apud Brusilios, quæ cum paucis
 bus ob clementiam cœli opus habeant, & lib-
 na abundant, ventri penitus sunt mancipatæ
 assidue abdomini seruiunt omnibus vitis
 natissimæ. Duo sunt quæ mores hominum
 xime corrumpunt, otium & rerum afflu-
 Hæc materiam omnibus vitiis subministrat.
 lud animum ad eis vacandum expeditum
 vtrumque submouet paupertas, nam for-
 modorum abscindit, & mentem innocens
 & cogitationibus occupat. Vt hæc conclusio
 decet virum Apostolicum esse vacuum omni
 licitudine rerum temporalium, etiam earum
 vitæ necessariæ sunt, & in Deum fiduciam

effluat, eiusque providentiæ se committere. Hinc *Matt. 10.*
 missus misit Apostolos sine sacculo & pera, & *Luc. 22.*
 nihil eis defuit.

SIGNVM LXI.

Ebrietatem execrari.

Petrus, ut testatur B. Clemens Papa & Martyr *Iuo in 1.*
 discipulus Epif. 1. ad Iacobum fratrem *decr. par. 1.*
 ebrietatem valde cohibeat & ebriosos *c. 84.*
 & animo mortuos esse prædicabat.
Carolus Borromeus (ad Archiep. Mediolan. tria
 & lib. 1. paraxat, ea; per parua vitra diluta aqua in pran-
 ea subire ebibebat.
 q; abun- Cheramon Stoicus, teste S. Hieron. 1. contra *Langhecrn*
 præcipit priscos Ægypti sacerdotes catinibus & *cuius de vi-*
 semper abstinuisset ab eo tempore quo cæ- *ta & ho.*
 essent diuino cultui vacare, ut sensus experiretur *Eccl. li. 3. 6.*
 tenuitate vegetiores. Diodorus Siculus *c. 14.*
 ant, & (lib. 2. c. 2) Ægyptij sacerdotibus certum cibū
 namque vini portionem dabant, ne cibo cor-
 s viris grauaretur, & vini immodica ingurgitatione
 ominum dicerent, & indigna sacerdotibus facinora per-
 m affluerent.
 4. S. Augustinus *serm. 232.* de tempore ait: id-
 ditum est tanta infelicitate se inebriant homines, quia
 nam fontem ebrietatem aut paruum aut nullum pec-
 nocui scire esse, sed pro ista ignorantia maxime sacer-
 conclaves in die iudicii reddent rationem, si commis-
 um omni sibi populis quæ & quanta mala de ebrietate
 m earum assidue noluerint prædicare, & *ser. 231.*
 uciam quæ aliqui etiā clerici q hoc deberet prohibere
 ipsi

ipsi cogunt bibere aliquos plus quam ex
amodo incipiant & seipsos corrigere & alios
stigare, vt cum ante tribunal venerint, nec
nec de aliorum ebrietate incurrant supplicia
sed magis dum & ipsi se emendant & alios
gare non cessent, peruenire ad æternum
mum mereantur.

*v. in thea-
tro vind.
diuin. de
pœnis ebrio-
rum.*

5. De pœnis, quas concilia & pontifi-
briosis constituerunt clericis, agens Frid-
Fornerus de temulentie malo lib. 3, c. 26. cl-
nones Apostolorum Can. 41. Concilij Ca-
Can. 41. concilij Agathensis. Can. 2. concilij
ronensis 1. Can. 11. concilij Wormacien-
cilium Treurense, legem Eutychiani Papa-
nocentij III. & addit conclaodicense, textu
nodum, & Cartha. III. etiam tabernarum
sum illis inhibuisset, nisi peregrinationis
neris necessitate compulsi. Consule Ioan-
ghecrucium de vita & honestate cler. l. 2. c.
que ad c. 19. Norunt clerici pij quam sit res
& homine indigna ebrieras, & eos qui huius
aliisque voluptatibus sunt dediti in bel-
censu locati. Nihil enim adeo ad brutorum
tatem hominem abiicit, ac voluptas com-
quæ gustu & tactu percipitur, unde meri-
chitan Tarentinus persuadere conabatur,

*Cic. de se-
nect.*

lam capitaliorem pestem, quam corporis
voluptatem à natura hominibus
esse datam,

SIGNVM LXII.

*Magna constantia Ecclesiasticam Dignita-
tem ac immunitatem defen-
dere.*

Antonius ab Eugenio 4. ad Florentinam
cathedram compulsus magno ardore
ecclesiasticam dignitatem aduersus summum
ultratum non semel defendit : quæ in causa
tam aliquando acius minitanti, nihil se time
respondit, quoniam angulum haberet quo se
recipere, quæ dum diceret, simul
quæ adhuc in monasterio retinebat, cla-
se, textam ostentabat, vt intelligeretur, vnde ei illa ani-
magnitudo veniret.

Fabianus Papa in Philippum Imp. Ambro-
sius in Theodosium, Symmachus in Anastasium
innumeri Sacerdotes, in alios Principes vi-
ce Sacerdotali fortiter æque ac laudabiliter in-
gentes, factas ab iis Deo iniurias vindicarunt,
que seuerè admodum offensam disciplinam
ecclesiasticam vlti sunt, sed id tamen non nisi ne-
cessitate quadam astricti, omne remedium prius
perientes, quam gladium Apostolicæ authori-
tatis exercebant.

Hosius Episcopus Cordubensis Constan-
tino Imp. Ariano inter cætera scripsit: Memineris te
mortalem esse, reformida diem iudicii, serua te in illam
purum, ne te misceas Ecclesiasticis, neque nobis hoc
genere præcipe, potius ea nobis disce. Tibi Deus imperiū
com-

Bar. Anno
Chri. 315.

Pœnas violantium commisit, nobis quæ sunt Ecclesiæ concredidit. Et
immunit. admodum qui tuum imperium malignis oculis
Eccles. v. in contradicit ordinationi diuinæ, ita & tu cane, ne
theatro. sunt Ecclesiæ, ad te trahens magno crimine ob-
Matt 22. fias. Datz, scriptum est, quæ sunt Caesaris
Luc 20. quæ sunt Dei Deo. Neque enim fas est nobis in tem-
 perium tenere, neque tu thymiamatum, & sacra-
 potestatem habes, Imperator, &c.

4. Eidem Imperatori Hilarius Pictun-
 Episcopus inter cætera scribit: Catholicus
 nolo esse hæreticus, Christianus sum, non
 nus, & melius est mihi in hoc seculo mori
 alicuius priuati potentia dominante, casti-
 ritatis virginitatem corrumpere &c. Quis
 videt quis non intelligit? post quadringen-
 re annos, postquam virginis Dei filius,
 no generi pereunti subuenire dignatus est
 ante non Apostoli, non post eorum marty-
 excessus fuerint Christiani, nouella nun-
 terrima lues, non corrupti aeris, sed execra-
 rum blasphemorum Ariana effusa esse ita
 qui ante crediderunt inanem Spem immor-
 tatis habuerunt? Nuper didicimus com-
 hæc fuisse inuenta &c. 5. cum 2. Mar. Helio-
 vellet templum Hieros. spoliare, sacerdos
 te altare cum stolis sacerdotalibus iacta-
 se, & implorarunt auxilium Dei, & Helio-
 liodorus diuinitus est pu-
 nitus.

SIGNVM LXIII.

*principiti Ecclesie negotio, & summa rerum
difficultate, strenue pro vniuersa Eccle-
sia militare, nec alios spectare
otiose.*

*Ant. posse
Bibl. selecta
lib. I. c. 16.*

Nil Deo gratius à clericis fieri potest, quā *Ecclesia est*
si sponsam & corpus eius Ecclesiam om- *pulcher. &*
fidelium parentem, procreatricem ac nu- *absolutiss.*
am, omni amore, omni studio, omnique ob- *Dei opus.*
sequio complectantur & colant. Et certe, hoc
Clerici & laici debent omnes, propter exi-
tiosas beneficia, quæ in ea & per eam acceperunt
Nam quicquid gratiæ, quicquid luminis, *Quid non
donarit*
quicquid spiritualium charismatum in nobis est, *tam diues*
a Deo Ecclesiæ collatum, ab eius fi- *sponsus tã*
lius nos peruenit, ut illi secundum Deum, *diuiti spon-*
satum & educationem nostram, & om- *sa.*
nis spiritualis huius vitæ alimenta, accepta *Cant. I. au-*
re debeamus. Quam ob causam recte *reas, &c.*
Augustino dictum est: amemus Dominum
nostrum, amemus Ecclesiam eius illum si- *Pf. 88.*
cut matrem, illum sicut Do- *Saluti ani-*
m, hanc sicut ancillam eius, quia filij an- *mar. in stu-*
cipsum sumus. Cum Deus in tali quasi *dere habet*
tuo suo tuendo & custodiendo omnem *magnam*
curam, curam ac sollicitudinem ponat, *cum Deo*
potest certe maior esse honor, quam *similitudi-*
focie-

focietatem habere cum Deo, tanti & tam
clari muneris. Hinc S. Paulus ait ad Episcopos
20.) attendite vobis & vniuerso gregi, &c. Et
illi Theologi Gallie vt refert Ant. polio, d

*Pramia pū gnantium
pro liberta-
te Eccl. V.
in trium-
pho.* Quod iniecto adibus incendio, ac iam vel summa
vel infima seruitia occupante facere solet, qui pro
vt opem ferant primi, excitentque clamore vniuersi
quam quisque potest operam sedulo adhibeant. Ita
magna domo, quæ Ecclesia est, deflagrante etiam
aliqua parte, sed delictissimo sponsi thalamo, mo-
tis mille ac ducentis annis, & placidissime p

& primogenitos sponse suæ constituit, quod regnum incor-
lia est, ambusti ipsi, & vix è medio igne erepti, tamen, a
gis prestare opera & à cæteris impetrare debemus eas se-
rio & certior inde totius adificij ruina, & propterea, qu

Esa. 6. Propheticum illud. Væ mihi quia tacui, ruitur enim tem-
batur. Nulla vt vnq̃ Atus illi Craesi filio in minis scriptura
ti in historis est) patris ingulo hoste tãa causa

Herod. li. 2. quæ vocalem ex muto efficeret, & o homo ne Craesio an. 10.
cidas inclamare adigeret: quanta in hoc tanto ad
melioris parentis, quæ Ecclesia, imo etiam & p. ad Pl
discrimine atque periculo fuit, perquam sonant postolo-
mosi vndique redderemur. Ne si id non faceremur, diac-
rum probe, quod gallorum est, qui ceteros excitantes pro-
fecisse videremur, qui nos potius ab anseribus illis delecti-
pitolum olim clangore suo seruauerunt vinci patre prochia

en. 3. Hæc illi. Non igitur debent Clerici retineantur, pr
bum (Syr. 4.) in tempore salutis, neque in su
(Luc. 11.) sub medio ponere, ne veniat super eos
quod miratus est Deus per Ezech. Propetia con
dicens: Sanguinem eius de manu tua requiram, utorem
comparentur idolis, quæ os habent & loquuntur, qu

& tam (113.) posuit ipsos Deus sal mundi, vā igitur il-
 liscopi hunc salē negligant, aut si etiam infatuari se
 v. Et illa illa prudentia, atq; inani metu patiātur.

SIGNVM LXIV.

*Ecclesiam suam non temere dimittere sed
 in eā tota vita permanere, nec tenue
 beneficium pinguiori muta-
 re.*

crebra locorum mutatione illud inesse so-
 dū regni incommodi, vt clerici Ecclesias suas non fe-
 pt, tamen, aut curent tanquam proprias quod pu-
 debunt eas se propediem relicturos. Ex quo fit vt
 & proinde, quæ ad Ecclesiasticum nitorem, Deique
 uitæ tam pertinent negligantur & pereant. Hinc
 in n. scriptura ait Exod. i. vigilate in custodia Sanctua-
 riarum. Prouerb. 27. agnosce vultum præconis tui.
 ne Cr. Ioan. 10. Bonus pastor animam suam pro ouibus suis,
 tam eas vadit, & vocat eas nominatim. Zacharias pōt.
 n. & p. ad Piprium Regē & Episcopos ex canone
 sonori apostolorum c. 15. citat hæc verba: Si quis presby-
 terem aut diaconum aut quilibet de numero Clericorum re-
 exeat, aut propriam parochiam, pergat ad alienam, & o-
 bus illa deo declinans præter Episcopi sui conscientiam in alie-
 ci parochia commoretur, hunc vltius ministrare non
 retineatur, præcipue si vocatus ab Episcopo redire contem-
 nequeat, in sua iniquitate perseverare, sed tanquā lai-
 at supercommunicet. Rusticus quidam dicebat ad Ar-
 Proprietatem suam (ait mensa Philosophica) du-
 uirum, uxorem pauperem, at iam cupit mihi nubere
 & loquens, quid faciam respondebat Archid. hoc tibi

T non

non licet, intulit Rusticus, ergo nec te dimittere
siam pauperem, & transferre te ad diuitem.

SIGNVM LXV.

*Ab Ecclesia sua non nisi gravi ac legitime
de causa abesse.*

*V. Pastora-
le Binsfel-
di pa. 4. c.
7. de resi-
dentia.*

A Ct. 20. dicitur Episcopis: attendite
uniuerso gregi in quo Sp. S. vos posuit Episcopos
regere Ecclesiam Dei. Atqui si absint non recte
Nam Ioan. 10. grauitur arguit Christus Pastorem
qui tanquam mercenarius gregem suum non
Et Zacharias Propheta exclamat c. 11. Oportet
idolum derelinquens gregem suum, in canonicis
statutorum (in tractatu de residentia Episcoporum
sco Turriano citatis) Christi communione prae-
qui a grege suo absunt. Quod idem docet S. Basiliscus
in Ep. ad Episcopos suas dioceses repetens
S. Damasus Ep. 4. Concilium etiam Tridentinum
23. cap. 1. de reformat. sanxit. 1. Diuino prae-
mandatum esse, omnibus quibus animarum
cura commissa est, oues suas cognoscere, prae-
crificium offerre, verbique diuini praedicare
Sacramentorumque administratione, &c.
re. 2. Haec omnia nequaquam ab his praeter-
impleri posse, qui gregi suo non inuigilant
neque assistunt, sed mercenariorum
more deferunt.

SIGNVM LXVI.

V. Nulli hominum tantum tribuere ut non
multo plus Ecclesie Catholice
tribuatur.

¶ Vm Alphonsus Borgeas postea Calixtus
VIII. vt Aragurenſis, Alphonso regi sub-
ſeſſet, nunquam tamen illius gratia, ſe in-
ſeruit ſpecti paſſus eſt, quoniam debebat. Quin-
ſum cum is aliquando inſtaret, & vrgeret vt
Baſilienſe concilium, quod ſine pontificis
ſententia fiebat, ſeſe conferret, libere ac for-
ſus reſuſcitauit, imo vero Regi ipſe perſuaſit, vt
ſolimanum bellum, quod ille aduerſus Ec-
cleſie dignitatem gerebat, omitteret. Idem ab
ſentibus Clericis faciendum eſt, & ſi quam ha-
bit cum principibus propriam ac peculiarem
ſunctionem, eam quidem conſeruare &
ſerere debent, ſed ideo vt illos ipſos princi-
pes, facilius retinere poſſint coniunctos
publica cauſa, non vt ipſi à publica
ſe, ob illorum gratiam reſpectumque de-

SIGNVM LXVII.

lectione prelatorum Ecclesie, ſuam utili-
tatem non ſpectare.

Dei inſta
iudicia.

V. p. platū
de off. Card
c. 31.

¶ Vm Alexander VI. Pont. quorundam Car-
dinalium ſuffragatione ſuam magis quam
Eccle-

T 2

Ecclesie vtilitatem spectantium ad pontificem
 prouectus esset, pro magnis commodis, que
 sponderant, magnas a deo cuncti calamitates
 acceperunt, ita enim memorie proditum est
 omnes qui illi in dignitate adipiscenda fuerant
 non multo post alios alias penas dedisse, prout
 exilio, partim teterrimo carcere, partim etiam
 pite damnatos, quin etiam multos Romani
 procures, quorum propinqui Cardinales
 extulerant variis ex causis vel sublatis, vel
 exutos. Pij autem clerici in electione pontifi-
 cum secum statuunt ac decernunt, nihil
 velle quod Deum offendat, mallemque omnia
 dare ac perpeti, ideoque tum se Deo pontifici
 commendant, eiusque opem ac lumen
 rant, tum largas Eleemosynas tribuunt, ne
 quod ad diuinam maiestatem concilianda
 tineri pretermittunt. Denique cum electi
 opera datur, hoc vnum student, ut se omni
 voluntate & inclinatione exuant, ne ob
 amorem, aut ob priuatum commodum
 propendeant, aut contra ab aliquo abhor-
 rentur. Post maximum concipiunt desiderium
 ascendere diuinæ voluntatis, ut eam sequi
 exequantur. Quid enim iustius est, quam
 in otio Dei nihil facere, nisi quod Deus
 & obseruare tantum animo Dei hono-
 rem, Ecclesie vtilitatem & fi-
 delium salu-
 tem.

*Act. 1. Tu
 domine qui
 corda nosti.*

SIGNVM LXVIII.

*elemosynas dare largas seu munificum esse
pauperes, misericordia opera obire, egen-
tium inopiam subleuare, & mendi-
citatem multorum pasce-*

re.

Christus. Non solum misericordiae affectu *Mar. mise-*
ostendit erga eos, qui morbis spirituali- *reor super*
laborabant, sed etiam in eos qui corporalib. *turbam.*
mebantur calamitatibus. *Matt. mi-*

S. Paulus: qui in conuertendis animabus ad *sertus le-*
profi.

Christum totus erat, adeo vt ab Euangelij prae-

dicione, ne baptizandi quidem causa se distra- *Act. 17.*
deretur, tamen collectis faciendis serio in- *Cor. 10.*

curabat, seu & inducebat & colligebat, & ad fra-

gentes perferebat, ex multorum colla-

tionis factam collectam scio collectas pecu- *1. Cor. ult.*

nis, ad eas inquam saepe fideles in Ep. horta-

ur, eas aliquando ipsemet Hierosolymam de-

cebat.

Alexander V. Pont. munificentia in paupe- *V. Sur. to. 4*
re. Ludo. &

quendam dicere soleret, deuitem Epi- *Episcopo*
scopo, pauperem cardinalem, mendicum *Tolesano.*

munificem. *An. 1309.*

Andreas ille Fisulanus Episcopus ita fuit be- *Anno fer-*
ne 1316.

gnus & liberalis in pauperes, vt omnes nomi-

natos habere, nec eos sine lacrymis aspi-

re posset.

T 3

S. An-

Chryf. Eleemosynum quæstuosissimam.
S. Paulinus Epi. 81. 20 cat pauperes animarum nostrarum patronos.
Greg. 13. quot. annis aureorum 70. millia in egenos erogabat Roma, &c. Vah quam turpe est, audire concubinas, canes deuorare patrimonium Christi, iniuriarum hominum cupiditate quassatum & dispersum.
V. locum de seminariis.

5. Antoninus ab Engenio 4. ad Florentinam thedrum compulsus, ingruente pestilentia, etos, & tabidos vltro visebat, solabatur, recedendo adducto etiam secum iumento, medicamentis: ita etiam profusa in pauperes erat liberalitate, vt ne tribus quidem panibus, quibus mi solos habebat, pepercerit, quanquam quidem cum scœnore, eadem enim ardebat pro nobis pane eoque admodum candido statim facta est.

6. S. Gregorius XIII. Pont. Max. vt antea Episcopus esset, aut cardinalis, quidquid in sumptibus detrahebat, id pauperibus distribuendo: suo patrimonio suppeditabat: inquit, quam ex iis magistratibus, siue, vt vocantur, ciuibus, quæ gerebat in vrbe, auctiores aliquando vel stipendia est consecutus, postea idem promotus est ad Cardinalatum (quo natus idem tempore vt sapiens œconomus, vtque stros pro ratione illius dignitatis reditu tute compensabat) tot Christianæ Ciuitatis edidit argumenta, vt materia sententiæ copiosæ historiæ non defuerit. Vt et ait, m Spica, ex hac spicæ plures, è pluribus bonis cis magni prouentus erumpunt, ita ex aliis plurima continenter beneuolentia ad plurimos ad ipsas ciuitates, ad nationes, ad regna, siue Schismaticæ, siue orthodoxe emanabant, vt viri cordati, qui sub prelo bene fice tanto clauum regebant Ecclesiæ, in beneficiis verba illa Psalmi adscribere non spernit dedit pauperibus, iustitia eius manauit.

entium
 titentia
 ur, recte
 icamen
 erat libe
 s, quod
 anquam
 in arce
 statim
 ut ante
 quid
 eribus
 bat : in
 vocat
 es aliq
 , post
 m (quo
 nus,
 redit
 nae
 ia
 Ut
 plurib
 ita
 er
 ad
 sue
 i sub
 clef
 ribere
 man
 saculi. Tantum certe pecuniæ diuersis tem-
 bus est ab eo adolescentibus, siue Romā
 alio ad studia litterarum confluentibus e-
 rum, ut præter ipsam quæ permagna fuit,
 minaria insumptam, summa peruenerit ad
 centena millia aureorum. Decies item
 centena millia pauperibus virginibus (inter quas
 nobiles collocandis in matrimonium cu-
 unt. Nemini vero qui in aliquas vel pauper-
 , vel morbi, vel captiuitatis (etiam Turcicæ)
 ummas incidisset, viscera illa misericordiæ vn-
 clausit, cui aptissime illud quadrabat: *Quis*
matut & ego non infirmor. Baron. (Anno Chri-
 bat : in 1775) agens de Soteris Papæ erga egentes Ec-
 vocat
 as munificentiā, addit Gr. g. XIII. incompa-
 le studium in iuuandis pauperibus non so-
 , pot
 m (quo
 nus,
 redit
 nae
 ia
 Ut
 plurib
 ita
 er
 ad
 sue
 i sub
 clef
 ribere
 man
 bus omnibus & mendicis & honesto præsertim
 m (quo
 nus,
 redit
 nae
 ia
 Ut
 plurib
 ita
 er
 ad
 sue
 i sub
 clef
 ribere
 man
 natis Romæ agentibus, sed & longe positis
 nus, semque causa pietatis extorribus, toto plane
 redit
 nae
 ia
 Ut
 plurib
 ita
 er
 ad
 sue
 i sub
 clef
 ribere
 man
 natio orbe spectatum fuisse, adeo ut nulla
 nae
 ia
 Ut
 plurib
 ita
 er
 ad
 sue
 i sub
 clef
 ribere
 man
 Coniuncta fuerit, quam eius effusa largitas non
 ia
 Ut
 plurib
 ita
 er
 ad
 sue
 i sub
 clef
 ribere
 man
 traferit, quæ etiam ad Antipodas penetrarit:
 Ut
 plurib
 ita
 er
 ad
 sue
 i sub
 clef
 ribere
 man
 ait, memorabilis munificentia ex publicis
 plurib
 ita
 er
 ad
 sue
 i sub
 clef
 ribere
 man
 omibus accurate summa collecta, meruit ex
 ita
 er
 ad
 sue
 i sub
 clef
 ribere
 man
 usconsulto, præclaro gloriæ monumento in
 er
 ad
 sue
 i sub
 clef
 ribere
 man
 titolio vna cum statua omnium votis publice
 ad
 sue
 i sub
 clef
 ribere
 man
 nari, digno plane omnium, patris atque
 sue
 i sub
 clef
 ribere
 man
 toris elogio, quod inter alia hæc verba in mar-
 i sub
 clef
 ribere
 man
 bre habet incisa: *Sestertium octingenties singu-*
beneficentia in egenos distributum. Est ho-
 summa vices centena millia aureo-

P. Anto.
posseuimus
in appara-
tu sacro.

7. *Paulus* Diac. scribit à *Symmacho* Papa de missum unde se alere possent Episcopi canici, qui suis eiectionibus in Sardinia habebant. *Humericus* namque Rex Vandalorum Episcopos Africa expulit, *Thrasamundus* tem 225.

8. Liqueat ex Epistolis *Gregorij* magni pontifici Rom. semper curæ fuerit, in illis totius orbis regionibus, egentes subleuare, & benigne iis facere. Ob id Romanæ demus esse cunctis nationibus vel remotissimis hospitales ædes cum suis redditibus excita antiquis temporibus, ita ut neque Chalcedonensis neque Indis & Æthiopibus desit.

V. Theo.

Bozium de

notis Eccle-

siæ li. 5. c. 2.

Et trium-

phum virt.

de premiis

Eleemos.

Cramerius

li. 23.

2. de offi. c.

28.

9. Immo *Leo* 4. urbem condidit in quam se olim tuto recipere possent quicunque in hac insula, aut aliunde metu Sarracenorum fugissent.

10. *S. Bignus* Cardinalis & Episcopus Cracoviensis discedens An. 1455. facultates suas omnes & studiosis adolescentibus, & Academicis, & studiosis item & Monasteriis (propinquis præterea) testamento legauit, &c.

11. Cum *S. Ambrosius* omnia sua pauperibus distribisset, & necessitate adactus etiam mysticis cravasa, ut captiuos redimeret, confregisset: *Neceſſitates aliorum quantum possumus interdum etiam plusquam possumus: multo magis animas, quam aurum seruare domino, qui sine auro sit Apostolos, & Ecclesias sine auro congregauit. Ecclesia habet non ut seruet sed ut erogat & in necessitatibus.*

12. Tale aurum S. Martyr Laurentius Domi- *2. Par. 36.*
 iscopi referuauit, à quo cum quærentur thesauri *4. Reg. 24.*
 edicta, promisit se demonstraturum sequenti *25. Aurum*
 alorum numerosissimos pauperum greges produxit, *in obgidio-*
 mundum interrogatus ubi essent thesauri quos promise- *ne seruans*
 ostendit pauperes, dicens, hi sunt thesauri Ec- *id amisit.*
 clesiæ, & vere thesauri, in quibus Christus est, in
 quibus Christi fides est, &c.
 13. S. Benedictus, cum videret prouinciam in *Greg. 2.*
 Italia, fame grauer laborare, omnia quæ *Dial. c. 28.*
 in monasterio reperire potuit, pauperibus ero-
 gavit.
 14. S. Gregorius cum pecunias omnes & ve-
 desit, quas domi habebat pauperibus dedisset, *10. Diacon.*
 in vineam etiam vas & scutellam, quod vnum *li. 1. c. 10.*
 manserat, pauperibus dari iussit, dicens, malle
 nihil habere quam pauperes sine consolatione
 videre.
 15. Quoties pauperes mirarentur effulam li-
 nentem Sancti Ioannis Eleemosynarij, ipse
 respondit: Frater nondum pro te sanguinem
 præstitit, sicut mandauit mihi Dominus meus Chri-
 stus.
 16. S. Paulinus, teste eodem Gregorio (2. Dial.
 1. c. 10.) cum omnia sua in captiuorum redemptione
 pauperum sustentationem impendisset, ad
 neminem se in mancipium vendidit, vt filium
 cuiusdam seruitute eximeret. Hinc pro- *Lib. 2. de*
 aquitanicus ait: S. Paulinus ingentia prædia, *vit. cont.*
 fuerant sua, vendita, pauperibus erogauit S. *cap. 9.*
 Paulinus omnia bona sua aut parentibus reliquit,
 & vendita pauperibus erogauit. Tales ac tanti

*Venum
diuitiarū
desperatā
Clero im-
posuit pla-
gam.*

viri (qui volentes esse Christi discipuli) re-
ciauerunt omnibus, quæ habebant, non
possessores, sed ut procuratores, facultates
Ecclesiæ possidebant. Et idcirco scientes mi-
liud esse res Ecclesiæ, nisi vota fidelium,
peccatorum & patrimonia pauperum, non
vendicarunt in suos vsus ut proprias, sed ut
mendatas pauperibus diuiserunt. Quod
Ecclesia, cum omnibus nihil habentibus
habet commune. Eis qui militant Deo fugi-
ex toto corde sunt diuitiæ, quas qui ha-
volunt, sine labore non quærunt, sine
cultate non inueniunt, sine cura non ser-
sine anxia delectatione non possident, sine
lore non perdunt. Quem possidendi de-
ambitio, Deum, qui possidet omnia,
creauit expedita mente possideat, & in-
bebit quæcunque habere sancte desiderat,
prosp. Episc.

Hom. 67. in

Matt.

Hom. 33.

ad pop. ant.

Luc. 14.

17. Olim vna Ecclesia Constantinopoli
tempore Ioannis Chrysostomi, quorundam
tra tria millia virginum & viduarum præter alios
dicos, egrotos, leprosos, incarceratos, aduenas, quæ-
bum & indumenta præbebat.

18. Legimus etiam Imperatores, Ro-
summos Pontifices, Episcopos, & alios
auctoritatis & Sanctitatis Viros tantam
curam pauperum, ut etiam ad mensam suam
hibuerint, & iisdem cibis quibus se, eos par-
iuxta CHRISTI præceptum: Cum
prandium voca pauperes, debiles, claud-
cæcos, & beatus eris, quia non habent rem-

tibi, retribuetur autem tibi in resurrectione
forum.

Sanct. Augustinus (sequens Sanct. Am- *Possidius*
ita, teste Possidio, munificus atque profu- *c. 24.*

suit, ut cum deessent eroganda pecunia, Ec-
clesia vala frangi atque conflari iuberet, pretium
eorum in vsum distraheret indigentium.

Quomodo erga suos sanguine cōiunctos se ges-
sit, narrat ita Possidius: *Nec suos consanguineos, Cap. vii.*

proposito vel extra constitutos in sua vita & morte
more tractavit. Quibus dum adhuc superesset, id si

fuit, quod & ceteris erogavit, non ut divitias habe-
ret, sed ut aut non, aut minus egerent. Habet idem

hanc auream de auro sententiam (ser. 49. c.
de diversis:) *Non est Episcopi servare aurum, & re-*
trahere a mendicantis manum.

Exat eiusdem de auri continentia præclarum
exemplum Ser. 50. de diversis. Leporius quidam

nobilitate sæculari conspicuus, & prædi-
cia sua omnia dimittere cupiens, & pauper

Christi pauperibus August. fratribus Deo
care, non ante eum recepit Augustinus, quam

egatis omnibus bonis, egenum prorsus red-
dum viderit, &c. & suaserat ut de divitiis eri-

ge monasterium, nec non Xenodochium, &
alicam martyrum.

Absens Aug. cum audisset suos Hipponenses *An. Chr.*
ingruentium malorum metum, in erogatio- *409. Cum*

eleemosynarum refriguisse, scripta epistola *interitus*
ita redarguit: *Non solum non debetis minus fa-*
romani ti-
mebatur
imperij.

re opera misericordiae, sed etiam debetis amplius, *Epist. 138:*
qui soletis. Sicut enim ad loca munitiora festinantius

migrant,

migrant, qui ruinam domus vident contritus parare r
imminere, sic corda Christiana, quanto magis sanctifi
mundi huius ruinam, crebrescentibus tribulationibus etum
propinquare, tanto magis debent bona, que in terriora in
condere disponebant, in thesaurum coelestem, in sibi re
celeritate transferre, ut si aliquis humanus casus dignos
derit, gaudeat qui de loco ruinoso emigravit, si in tunc vic
nihil tale fuerit subsecutum, non contristetur, quous ser
doque moriturus immortalis Domino ad quem vivit. Cu
est bona propria commendavit. Hæc Aug. cum S. Ba
& orbis excidium timeretur. oration

Cap. 8.

20. Sulp. de S. Martino scribit, eum pauperi
occurrenti, cum nihil præter chlamydem et p
indutus erat, haberet (pecuniam enim famel
mnem in pauperes erogarat) dimidium m
mydis impertivisse, quo Christum ipsum parit
tum fuisse nocturno visu cognovit. Nam vulne
stus ei per visum oblatus dixit: *Martinus ad me spiri*
techumenus hac me veste contexit. erulos.

21. Card. Baron. inquit Tom. 4. Annal. S. Ba
Christi 367. magna animi nostri voluptas depe
ctum est, quod his ferme diebus cum hec
da exhiberemus S. D. N. Clemens Papa VII. dum
primo sui Pontificatus exordio, inter alia propo
ciplinam Ecclesiasticam componendam facin
rime instituta, quo cæteris hospitalitatis am gra
pauperes beneficentiæ exemplo prætorum
quotidianæ illi mensæ tredecim ex ipsius oper
instituto parari solitæ adiecit alteram, præbat, h
naculum suum, pauperibus peregrinis pottens,
mum, è remioribus regionibus in vrbem Ger
fluentibus in singulos dies parandam, è S. Basi

pare referta dapibus, iisdem sacro ritu ex mo-
nasticis, sanctificatus, sedens ipse arbiter continentia,
spectumque adhibens, pretiosiora quæque ac
iubet afferri pauperum mensæ, viliori-
bus retentis ac modicis, tanto solum iudica-
tione honoris Dei seruos, ipsos pauperes
multi vicem agentes, Vicarius ipse Christi &
seruorum Dei.

11. Cum fames grassaretur Cæsareæ Cappa-
g. cum
diae S. Basil. ait Greg. Naz. Orat. in laudem Ba-
ratione sua & cohortatione locupletum hor-
eum pa
apertis facit, quod est in scriptura: *Cibum*
am yde
gentibus frangit panibusque pauperes satiat, alitq;
enim
fame atque esurientes animas implet bonis. Quo
nidium
idem modo? neque enim ad laudis cumulum
a ipsum
parui momenti est. Nam cum eos, quos fa-

Nam vulnerauerat in vnum coegisset, nonnullos
in spiritum agre trahentes, viros, fœminas,
erulos, senes omnem ætatem commiseratio-

Annal. dignam, omnia ciborum genera, quibus favoluptas depelli solet, corrogans atque ollas pulmenum hec ciborum, falsique nostratis opsonij, atque ad le-

proponens, ac deinde Christi, qui linteum
cinctus discipulorum, pedes lavare nequa-

grauabatur, ministerium incitans, simulq;
torum siue conferuorum fuorum ad eam
opera vtens, corpora pauperum animasque

in, precebat, honorem cum necessari o alimento con-
gruis ptebens, ac dolorem eorum vtrinque leuans &c.

S. Basilium etiam ipsum patrimonium tum in paupe-

Ioan. 13.

Orat. in lau
dem Basilij.

pauperes erogasse. Cum, inquit, fames aliis
gravis & seua tam ipsam urbem in qua habitabat
quam omnem vrbi subditam regionem affligeret,
ditis suis pradiis & possessionibus, atque pecunia
alimenta conuersis, cum etiam rarum esset, vrbes
valde sibi prouidissent & instructi essent, ea
mensam & victum perinent sibi conficere, &
ditare possent, ille per omne tempus famis, cum
vndique confluerent, tum iuuentutem urbana
alere perseuerarit adeo vt etiam Iudeorum liber
ius benignitatis & liberalitatis ex aquo partice
ceret.

*Epist. 4. ad
rusticum.*

23. S. Exuperius (ait S. Hieron.) Tolosanus
copus, viduæ Sareptensis imitator esurientes
3. Reg. 17. scit alios, & ore pallente ieiunijs fame torquentes
aliena, omnemque substantiam Christi
bus erogauit. Nihil illo ditius qui corpus
mini canistro vimineo, sanguinem potum
vitro, qui auaritiam eiecit è templo, qui
Matt. 21. funiculo & increpatione cathedras vendentes
columbas, id est, dona Spirit. S. mensasque
uertit mammonæ, & nummulariorum arce
perfit, vt domus Dei, domus vocetur orationis
& non latronum spelunca.

Dib. 7. c. 25.

24. Prædicatur à Socrate Attici Episcopi
stant. erga pauperes munificentia, idem quod
tat eiusdem Epistolam ad Calliopium Ec
Nicænæ presbyterum, cum ei dedit aureos
gandos in pauperes, qua præcepit illorum
perum habendam esse potissimum rationem
mendicare erubescunt, addens nec ab accip
egentes esse excludendos hæreticos cū opus

ent natura necessariis: Certior, scribit, equidem,
 illis sunt infinitos in vestra vrbe fame opprimi, piorum
 egere eleemosyna: cum infinitos dico, intelligo mul-
 tudinem, cuius certum numerum ostendere nequeo.
 Quam igitur numerum pecunie ipse ab eo accepi,
 contulit large & quasi plena manu, ijs qui eas pro-
 ducunt suppeditat, vsuque venit vt nonnulli
 late premantur, quo alij qui opes habent, eas-
 summe istis largiuntur, penitus explorati sint,
 frater charissime, istos trecentos aureos à me ac-
 ceperis, easque in pauperes vti volueris impende. Ve-
 nientem in eos conferre, non qui ventris causa, quasi
 naturam per totum vitæ tempus mendicando ex-
 sent, sed qui mendicare erubescunt. Neque in
 istius parte, vsquam secta vel religionis cuius-
 rationem ducas, neque porro respectum ad
 qui a nobis in fidei sententia dissentiant, ha-
 sed in illud vnum incumbas, vt qui fame cru-
 entur eos alimentis subleues. Hactenus Episcopi
 25. In omnibus Gregorius Nazianzenus scri-
 mita in pauperes sollicitudo eius monstra-
 in testamento suo pauperibus posthabuit
 nes, cum ita à parentibus fidei commissio-
 accepisset hæreditatem. in orat. (Baronius
 finem Tomo 5.) habita in funere patris,
 tur de matre sua, quod adeo fuerit erga
 peras amore propensa, vt dicere soleret
 sam, si licuisset, & filios ad alendos paupè-
 distracturam fuisse, ipse vero non fundos
 tum & domos in pauperes erogauit, sed &
 tos in eorum vsum conuertit. Cum enim
 Adaman-

*Immensa
 erga paupè-
 res cura*

Adamantius Rhetor. amicus Gregorium ad
do rogaret dari sibi libros Rhetoricæ faci-
misit ipse quidem illos Gregorius, sed pre-
illorum petiit, scripta ad eum Epistola, in
finem ista facete admodum: *Quod si hac*

Epist. 11. 9. recte dici videntur, & minime philosophicum
rum pretium postulare, tu mihi pecuniam solu-
tionem autem tuam soluent pauperes.

Ioan. Gers. 26. Sylvester I. Pontifex viduarum & co-
notum, reliquorumque Christi pauperum
mina in codicillo seriatim descripta lectitavit
quem die villo præteriret cuius miseriam
ope non iuuaret.

Metap. 27. Idem ante eum Clementem (Ponti-
factitasse tradunt, sed ita ut etiam ad longi-
regiones transmitteret indigentibus
Neminem ex iis quos ad veritatem ab erro-
uerterat passus est mendicare, ut qui se ad
iam Christo viuerent, se quoque adiutores
non timerent.

Leontius 28. Cum Ioannes Alexandrinus Patri-
Epif. in vi- (eleemosynarius dictus) mendico sibi ob-
is SS. PP. facto sex nummos dispensatorem dare iussit
ille acceptis diuertit paululum à via & pe-
dientium præuertens vestigia, gestu habens
alium mentitus alios sex, non quia non cre-
ceretur, accepit, sed quod talem nactus
datorem, qui etiam deprehensa dolositatem
num subtrahere poscenti nesciret. Et iam
pari astu vso, cum patriarcha duplicatam
niam numerari præcepisset, subclamare
sator in malitiam hominis cœpit. Conuer-

Ioannes: *Tace*, inquit, *fili* nam fortasse hic dominus noster Iesus Christus periculum nostri agens, ac tandem offensi crebris repetitionibus labimur misereri. Idem omnia prorsus quæ habere potuit, etiam lectorum stragula distribuit, pauperibus, cumq; pauperes tam profusam liberalitatem mirarentur, respondebat: *Fratres non sanguinem pro vobis fudi, sicut mandavit mihi Dominus meus Iesus Christus.*

Idem pauperes Dominos suos appellabat, cum à diuite quodam plumeam culcitram domum missam accepisset, ubi primum in ea cubans, noctem illam totam insomnem egit, identidem ingemiscens, mollius se iacere quam suos dominos: cumque illuxisset culcitram venundavit, pecuniam pauperi erogari mandavit. At quies ille ab emptore redemptam iterum misit, ne recusat ne munus suum ultra venale haberet, sed eo ipso frui velleret.

Veram dinitis precēs superabat Patriarchæ egenos misericordia, neque vlllo modo Ioannes tenere se potuit quin rursus itidem faceret prius. Diues autem iam secundo recuperatam eidem referri iussit; *Videbimus*, dicens, *nostrum citius defatigabitur, tu vendendo an ego emendo.* Ille hæc modesto admodum risu excipiens: *Deo gratias ago*, inquit, *quod inituri sumus tuum diuini salubre, pauperi commodum, mihi iudicium.* Itaque quoties id muneris missum sibi accepit, toties vendendum curauit, ut inde dominis suis, id est, Christi pauperibus subueniret, agens sibi sacculos qui non veterascunt.

29. *Laurentius* Leuita à Decio tyranno
 stione agiturus vt argentum indicaret, quod
 lippum Philippi Augusti filium oim Ecol
 obtulisse constabat, propensa in pauper
 nu, quibus iam dudum erogatum erat,
 hos, inquit, *Philippi argentum depositum*
tur.

Baron. c. 8.

30. *S. Franciscus* ordinis minorum Patet
 iter ageret incidit in hominem, cuius vestit
 ta diutino vsu detrita vix pudenda corporis
 ruerant, & nuditatem eius dolens subitit
 spirauit, ingemuit, frater vero qui illum co
 batur, inquit: *Quid ita tristis Pater? et si*
mentis eget, forsan abundat concupiscentia.
Franciscus fraterni erroris non dissimulato
 corrector, iussit protinus, vt ille sua se tuni
 uens pauperem tegat, & quod de ipso pte pute
 ram opinatus fuerat, ab eodem veniam roget.
 tandem discat nefas esse miserorum mori
 gillare, indigentiam negligere, vel oportet,
 vt mantellum meum reddamus, pauperculo
 ipsius est, mutuo enim ipsum accepimus, donat
 riorem inuenire contingeret. Socio oblitente
 pro futo mihi reputo à magno eleemosynarum
 imputandum, si hoc quod fero non dede
 gis indigenti.

31. *Paulus I.* Pontifex nunquam malum
 malo reddebat, sed contra malos, à quibus
 saepe iniuria afficiebatur, in bono vincebat
 ctu cum duobus aut tribus familiaribus, cu
 la pauperum aegrotantium circuibat, vniq
 que eorum & verbis & eleemosynis ad rem

dam valetudinem cohortatus, carcerem frequenter adibat indeque plerisque ere alieno ne-
perfoluto creditoribus precio liberabat, pu-
& viduas circumuentas fraude caufidico-
tuebatur, & eleemosynis sustentabat.

Leo III. Pontifex ægiotos visere, eosque ad
adhortari, eleemosynas indigenti-
perbere, desperatos consolari & errantes in
rectam deducere prædicationibus, & ad-
monitionibus solebat. Certe si omnes Christia-
debet facultates suas conferre ad pauperes
erandos, quanto magis eos qui Eccl- siasti-
editus administrant, qui potissimum huc
destinari? Hinc boni Clerici cum sibi ipsis
cessaria ad victum, & decentia ad statum sum-
se tunc, reliqua ita tenuioribus erogant, vt non
ipso putent, sed quod debeant reddere.

Card. Borromei arca eleemosynis pene sem-
exhausta, quotannis etiam ad multa millia
coberata. Neque tamen timebat nouas sub-
pensas in gratiam pauperum. Quin etiam
Oirensẽ principatum quadringentis au-
millibus vendidisset, intra dies viginti
quique omnia in egenos & pia opera con-
dedere.

SIGNVM LXIX.

Eleemosynas dare Religiosis.

Gregorius, vt legitur in ipsius vita, capi-
te 27. tribus millibus ancillis DEI,
V 2 quas

quas Græci monasticas vocant, quindecim in
bras auri pro lectisterijs dedit, eisque pro
tidianis stipendijs octoginta libras annuatim
conferebat, de quibus Theoctista patricius
bens: Harum, inquit, talis vita est, atque in
lachrymis & abstinentia districta, ut credamus
si ipsæ non essent, nullus nostrum iam per totum
loco hoc subsistere inter Longobardorum gla
tuisset.

2. Regula Canoniceorum seu concilii
Aquisgr. ait: Quia Religiosi sua Christo
merito de facultatibus Ecclesiæ subsidium
temporale, ut quia toto mentis desiderio
tunt, sic in hac peregrinationis via sumptibus
nicis sustententur, quatenus ad ea qua conten
V. Signum de auaritia minime redire, qualibet necessitatis causa
lantur, & quia nihil sibi proprium reliquerunt
nifestum est illos copiosioribus Ecclesiæ sumptibus
Canonicos, qui suis & Ecclesiæ licite utuntur
digere.

3. 2. Esd. 8. num 10. ait Sacerdos Esdras
pulum: Mittite partem (ciborum) his qui
parauerunt sibi. Sanct. Ambros. (serm. 14
dom.) non extranei sunt alimoniis qui fratres
cramentis.

Ecclesiastici cibum sumpturi recitant
ba. 1. Ioan. 4. Deus charitas est, &c. Vnde
sint memores pauperum, atque eos de
paratu quantulocunque etiam reficere
glegant.

Norunt enim Dei præceptum Deuter
15. aperias manum fratri tuo. Syr. 29. concludit

quidecimum in sinu pauperis (Prouerb. 21. Tob. 4.
 que pro. 11. Iac. 2.) Norunt pœnas quæ non seruian-
 as annos hoc preceptum infliguntur, docet hoc exi-
 e patris amicum, & eius qui congregabat opes, vt
 tque in tonderet, & eius qui eas cum luxu profun-
 redam. Norunt dignitatem & splendorem hu-
 per totis. Qui enim charitas erga Deum me- 1 Ioan. 3.
 am gloriæ exerceri potest, quam si pro eius amore Quifratrē.
 amo benefaciamus? Christus nobilissi- Matth. 9.
 conciliam religionis, sacrificium, postpo-
 risto dicit misericordiam ait: Misericordiam volo & non Heb. 13.
 dium & Sanctus Paulus ait: Beneficentia Iac. 2. Reli-
 io celestis communionis nolite obliuisci, talibus enim hostiis gio munda
 iumpitur Deus. Norunt, quod nullum opus visitare
 e contem- nos similes reddit Deo. Recte enim ait pupillos.
 causa anenus de pauper. amore: Nil tam diui-
 iquerunt homo habet, quam de alijs bene mereri, fac ca-
 mptibus Deo, Dei misericordiam imitando. No-
 untur nihil tam homini esse proprium, quam
 manitatem erga alios homines. Norunt ni-
 E. S. dras esse quod hominem tam reddat illustrem &
 his quæ quum, vt hæc virtus, Regia, crede mihi,
 rm. 14. est succurrere lapsis. Imperator Leo homi-
 i fratres ad benefaciendum miseris promptos soli
 citanti parabat, cuncta lustranti & omnibus sui
 c. V. opus meritorium, nouæ gratiæ & iustitiæ,
 os de simile oleo quod Elias à Deo impetrault vi-
 cere Rom. 4. qui parce seminat, &c. Sanct. Augu-
 us sermon. 25. de verb. Domin. cap. 3. Fœcun- 2. Cor. 9.
 Deuter. 10. 11. ager pauperum cito reddit donantibus fru-
 conclusio.

Prou. 19 & Norunt huius operis misericordie *DE*
28. Nam i. mirum in modum hoc auger bona *DE*

rena, foeneratur enim Domino qui misericordia pre

Ioan. 6. pauperis, & : qui dat pauperibus nunquam *DE*

Discipuli Christi turbis satiatis pro quibus *DE*

3 Reg. 7. nibus duodecim cophinos, panibus plebs *DE*

tulerunt : Quia Tobias bona sua pauperibus *DE*

nigne distribuebat ingentes diuitias bene *DE*

secutus est, quia vidua Sarephthana, modicum *DE*

Eleemosy. rinae & olei, in usum Prophetæ libenter *DE*

ne etiam in pfit, id à Deo obtinuit, ut farina & oleum *DE*

hac vita tempore nunquam sibi deesset. Recte *DE*

opes augēt, B. fil. (orat. ad d. nit.) diuitias, comparat *DE*

plus pau puteorum, qua si frequenter hauriuntur, *DE*

per qui re- per meliores & copiosiores scaturiunt, *DE*

capit dat largienti, conseruentur, putrescunt atque decreta *DE*

largienti, S. Cyprian. de opere & eleem. Patrimonia *DE*

quam ipse creditum nec fiscus inuadit, nec calumnia aliena *DE*

dat paupe- sis euertit, in tuto hereditas ponitur, qua Deo *DE*

ri. Plura uatur. Amb. ora. 81. ait: aqua statim cito *DE*

Exempla cit. *DE*

V. apud 2. Conciliat beneuolentiam eorum *DE*

Greg. Tu- benefactoribus DEVM precantur, *DE*

ron. lib 5. vel gratiam conuersionis, vel donum *DE*

hist. Franc. uerantia, vel incrementum gratia & *DE*

Syr 29. impetrant. Christus ait: Facite uobis *DE*

Luc 16. mammona iniquitatis, ut cum defeceritis, *DE*

Matt. 10. uos in eterna tabernacula. Et: qui recipit *DE*

nomine iusti, mercedem iusti accipiet, hoc *DE*

torum ipsius particeps erit. *DE*

Sicut Petrus (Actorum 9.) Tabitha *DE*

poraliter morituram, ad preces uide *DE*

ordiz in ab ea eleemosynas acceperant, excitant,
ger bona DEVS saepe spiritualiter mortuos, exci-
qui mē ad preces pauperum, qui pro benefactoribus
unquam morant.

o quinq. 4. Auger fiduciam apud Deum & gaudium spiri-
bus plenior Tobia quarto. Fiducia magna erit coram Tob. 12.
pauperibus Deo eleemosyna omnibus facientibus eam. Heb.
ias breu. Vinctis compassi estis, nolite itaque amittere confi-
a, modum vestram.

bentem 4. Et satisfactio pro peccatis, (seu soluit
oleum, adita, quibus ad pœnas tenemur etiam post
Recte in illis peccata) & præseruatio à malo & mor-
omparati spirituali. Hinc angelus Raphael: Eleemo-
aurium est qua purgat peccata. Syraides (capite 13.)
riūt, sicut ardentem extinguit aqua, & eleemosyna re-
delectat peccatis. Daniel [capite 4.] ad Nabucho- Luc. 11. &
atrimo nolor: Peccata tua eleemosynis redime, & ini- 19.
nia alioq. uates tuas misericordiis pauperum. Christus: Da- Prou. 13.
Deo eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis. To-
a cito ad filium [capite 4.] Eleemosyna ab omni pec-
ato & morte liberat & non patietur ire in tenebras,

orum
ntur,
donum
tia &
vobis
ritis,
cipit
hoc
abit
s videri
S. Ambros. Quamuis pollutus quamuis multis cri- Serm. 30.
minibus circumseptus, si eleemosynam feceris innocens maior
ce capisti: abstergit enim quod auaritia polluebat, &c. dicit.
Chrysost. Eleemosyna ex mortis manibus eripit, & Serm. 31.
compades nostras non sinit extinguere, nec sordidis indu- Hom. 33. ad
vestibus in nuptiis videri, sed liuat & niue mun- per Ant.
res reddit, si namque fuerint peccata nostra vt cocci- Hæc intel-
um, velut nix dealbabitur. Nec sinit nos eo decidere, lige de ele-
mosynis per
charitatē
informatis
Esai. 58. 1.
bunali, Esai. 1.

bunali, non tantum patrocinians, sed & ipsi perueniunt:
dens iudici, ut reo patrociniū praeſet, & ut, ut in

Hom. 25. in ſententiam ſerat, & licet milles peccauerint, & ſententia
ſerua.

& victorem promulgat. Et: Non eſt peccatum, quod
non poſſit purgari eleemoſyna, quodue non poſſit conſec-
guere, omne peccatum infra illam ſtat.

In cap. 28. dāos) nec ſi orationibus & ieiuniis vteremur, nec
Eſa.

ſatisfacere pro delictis poſſe, nec ſi in cinere voluerentur, iram Dei poſſe veni-
cinere voluerentur, iram Dei poſſe veni-
nouiffima tamen parte demonſtrans ſolum. Ni-
moſynis Deum poſſe placari, addidit: dāerito
Frangere eſurienti panem, &c.

Comparant etiam Sancti Patres eleemoſyna ele-
nas ex poenitentia procedentes, vel poenitentie
(ut fructus) coniunctas, cum Baptiſmo, ſimpliciter
enim poenitentia & culpam tollit, ita hæc, (poenitentie
iam per poenitentiam remiſſa,) pro poenitentia poenitentia
porali ſatisfaciunt, imo eiufmodi eleemoſynas
in eo, baptiſmo indulgentiores ſunt, &c. Ob-
quitur Sanctus Ambroſius, quod baptiſmo iu-
mel duntaxat, eleemoſynæ ſæpius peccata, &c. Pe-
tunt.

Matt. 25. 5. Eleemoſyna, à iuſto & ex vera charitate pauperum
facta meretur vitam æternam. Chriſtus, &c.

Epist. 6. cipite regnum, &c. Eſuriui enim & dediſtiſti nobis
manducare, &c. Sanctus Ambroſius.

3. Reg. 6. mini pecunia ſua niſi viaticum, id eſt, ſic diſpenſaſſe ha-

Heb. 9. dæ diuitiæ, ut parent viam in cœlum. Poenitentia
bernaculi, (quod vitam æternam præſtat, &c.)
bat & ſancta ſanctorum dicebatur, ex non lin-
oliæ,) quæ miſericordiam ſignificat, &c.

& ipsi poterunt portæ vero inferorum ferreæ describū- *Ps. 106.*
 et, & ut intelligamus per misericordiam aditum
 auri ad cœlum, per inhumanitatem ad Ge-
 peccatum, nam iudicium sine misericordia ei, qui
 non posuit misericordiam.

6. Valet ad alia beneficia à Deo obtinenda
 (aias) *eccl. 29. Conclude &c.* Plurimum præbet consola-
 tis vtriusque morituris *Psal. 40. Beatus qui intelligit, &c.*
 si in clauib. 12. à morte (mala) liberat. *Syr. 11. Mitte panem*
Te venio, Syr. 16. Omnis misericordia, &c. *Tob. 4.*

is solus 7. Nihil est validius aduersum peccata, cum
 idit: dixerit ceterorum curet vulnera, & aduersus futura

muniat *Syr. 3. Deus prospector &c.* Inuitat

es eleemosinarios ad hanc pietatem summa Eleemo-

vel comenecitas. Nam i. dicit scriptura Eleemosy-

ptismo, ut pauperib. deberi, eosque defraudari si ipsis

hæ, & negetur, *Syr. 4. Eleemosynam pauperis ne defraudes*

o peccata sua pauperi sine tristitia aurem tuam, & redde de-

eleemosinam, & responde illi pacifice in mansuetudine.

sunt, 2. Ob huius actus negligentiam aliqui in ex- *Matt. 23.*

baptismo iudicio condemnabuntur.

peccata 3. Per eius negligentiam alienatur à nobis

Deus, *Prou. 21. Qui obturat aurem suam ad clamo-*

era clamantis pauperis & ipse clamabit, & non exaudietur.

hristus 4. Cum eius negligentia non potest consistere cha-

& de dilectionis nostra erga Deum & proximum. i. *Ioan. 3. Qui ha-*

us. Quærit substantiam huius mundi, & viderit fratrem suum

ic dilectione habere, & clausit viscera sua ab eo, quomodo *Leu. 19.*

n. Porcharitas Dei manet in eo? Et certe iubemur proxi- *Matth. 22.*

ni prædicam diligere sicut nos ipsos, opere & veritate *Rom. 13.*

r, ex non lingua & verbo) hoc est, ei indigenti succur-

cat, fructu, ergo.

V 5

5. Diui-

Matth. 6. 5. Diuites opes superfluas nature & statu suorum ac suorum sine peccato retinere non possunt.

Luc. 3. 8. Christus: Non potestis Deo seruire & mammona.

11. est, congregare & otiosas custodire.

Multi etiā sibi necessa-

ria pauperibus dede-

runt, ut scirent, ut scirent, ut scirent.

Mar. Amb. nam.

Ecce.

Lucæ 12. Diues quidam cum habere-

plurima, cogitare cœpit, ubinam ea re-

posset, dictum autem illi est: Stulte hac no-

tam à te animam tuam, & quæ parasti cum-

quem locum tractans Augustinus, scribit

tem illum non ob aliud peccatum fuisse

natum, nisi quia superflua retinebat, illud

1. Tim. 6. sequitur: Sic est omnis qui sibi thesaurizat,

gnificat, sic perituros omnes qui student

dis opibus non necessariis. Paulus monet

theum ut præcipiat diuitibus facile tri-

& ea re sibi thesaurizare bonum funda-

tum in futurum, & diuites fieri in

operibus.

Lucæ 16. Alius diues non alia de causa

ste Augustino damnatus est, nisi quia

fluas opes in superfluo cultu & delici-

sumebat, cum eas pauperibus distribu-

buisse.

Lucæ 18. Facilius est Camelum ingredi

ramen acus, quam diuitem (superflua

rogantem) intrare regnum cœlorum.

S. Iacobus (cap. 5.) diuites eos damnat.

& ita per sua reconducunt, & ipsis hoc nomine insultat,
non potest: Agite plorate ululantes in miseris vestris que
damnum vobis. Diuitie vestrae putrefactae sunt, & vesti-
tudo vestra a tineis comesta sunt, aurum & argentum
vestrum, & argenti, & arugo eorum in testimonium vobis
dabitur: & manducabit carnes vestras sicut ignis,
dabitur Eleemosynas vobis iram in nouissimis diebus,

S Ambros. Cur tu abundas ille vero mendicat, ni- In illud
tu bona dispensationis merita consequaris, ille vero Luc. 12.
pauperie brauius decoretur. Nonne spoliatores, qui quae
sacra accepisti propria reputas? Est panis famelici
quem tu tenes, nudi tunica quam in conclauis conseruas,
calceati calceus, qui penes te marcescit, indigentis ar-
gentum quod possides inhumatum, quocirca tot paupe-
rum iniuriam facis, quot dare valeres. Idem serm. 81.
Non est maius crimen habenti tollere, quam cum abun-
danti indigentibus denegare.

Chrysost. Non ad hoc accepisti vt in deliciis absume- Hom. 34.
sed vt in Eleemosynam erogares. Nunquid enim tua ad pop. ans.
possides? Res pauperum tibi sunt credita, siue ex
laboribus iustis, siue ex hereditate paterna possi-
deas.

Augustinus Superflua diuitis, necessaria sunt In Ps. 147.
pauperi, aliena retinet qui ista tenet. Et: desert tibi Hom. 8. lib.
Deus honorem & quasi dicit tibi, prior de communi tol- 50. hom.

quod sufficit necessitatibus domus tuae, quod reliquum
da Christo, & quicquid excepto victu mediocri & Ser. 219. da
restitu rationabili superfuerit, non luxurie reseruetur, temp.
sed in thesauro caelesti per Eleemosynam pauperum Similia Be.
reponatur: quicquid enim Deus nobis plusquam opus da super x.
dedit, non nobis specialiter dedit, sed per Luca.
nos

nos aliis erogandum transmissit, quod si non dedimus, pec-
res alienas inuasimus.

Ep. 42. ad
Henricū
Seronen-
sem.
Archiep.

Respectu
Dei sunt
dispensato-
res à Deo
suorum bo-
norum con-
stituti non
domini.

Sess. 23. c. 1.
de reform.
1. Tim. 3.

S. Bernhardus his verbis accusat vanitatem bo-
Ecclesiasticorum, qui longo famulorum or-
stipati per plateas incedunt: Clamant nudi, clamant pec-
famelici conqueruntur & dicunt: Dicite ponitum, melle-
frano quid facit aurum? nostrum est quod effunditis, &
crudeliter subtrahitis, quod inaniter expendi-
Dei plasmatio & nos sanguine Christi redempti. S. Gec-
Nos ergo fratres vestri, videte quale sit de fraternitate nostr-
tione pascere oculos vestros, vita nostra cedit vobis, in
per suas copias: nostris necessitatibus detrahitur, quoniam nostra
accedit vanitatibus vestris: Duo denique mala de vobis quæ
deunt radice cupiditatis, dum & vos vanitando perimitis
& nos spoliando perimitis. Huc accedit quod hæc omnia quibus
nec negotiationis studio, nec proprio manuum exercitio Basili-
vobis elaborastis, sed nec iure hereditario possidetis, nec
Adhuc licet non sequamur sententiam multorum quæ
ad prodigium eruditorum theologorum aliquid effe-
tium, Ecclesiasticos non esse Dominos suorum bono-
redituum, sed debere ex iustitia dare pauperibus
quicquid iis superat, sub obligatione restitutionis non da-
ipsis, si in alios usus id conuertant, tamen certa Pro-
est apud omnes sani capitis Christianos, Ecclesi-
sticos strictissimo præcepto esse obligatos ad eleemo-
synas, ad Eleemosynas pauperibus faciendas, quæ reco-
uissimeque peccare, si donatione, testamento, Addi-
vel aliter, in alios usus non pertinentes ad decorem
riam status, superflua statui expendant. Quæ fami-
nim carent prole, facilius ac citius accidit, in
habere superfluum. In Conc. Trid. iure di-
dicuntur astringi, Episcopi, ut gerant pecul-

in de denuam pauperum, Paulus maxime vult eos esse *Tit. i.*
 ospitales, & misericordes & iubet viduas ex Ec- *i. Tim. 5.*
 vanitate bonis ali.

rum or. Adhuc quis nescit eos ceteris paribus defor- *Multos pe-*
 nudi, clamant peccare, si communia praecepta charitatis, *care facit*
 e ponit misericordiae negligat, qui in perfectiore sunt *egestas: at*
 fundit, & quorum bona sunt oblata Christo, qui est peccata *clericorum*
 vidi is, peculiariter in pauperibus vult honorari. Hinc *est peccata*
 tempore S. Greg. Ostensa nobis est via, quam sequamur, pri- *praevidere:*
 fraternum nostrum est exteriora nostra misericorditer ouibus *ergo, etc.*
 lit vobis impendere, postremum si necesse sit etiam mor- *Matt. 25.*
 titur, quoniam nostram pro eisdem ministrare. Et 3. p. past. 22. *uni ex mi-*
 ala de vobis qualibet necessaria indigentibus ministramus, sua *nimis etc.*
 tando per reddimus, non nostra largimur. S. Ambro. in Luc. *Hom. 14.*
 od haec quibus reconditis in hunc mundum detulisti (bona *in Euang.*
 rum exorta Basil. in diu. hom. 1. Esurienti est panis quem tu
 rio possidens, nudi est vestis, quam in arca custodis, discalceati
 m mulierem qui apud te marcescit. S. Bern. Nostrium est *Ep. 42.*
 rum aliquid effunditis, clamant nudi, clamant famelici,
 nos suorum crudeliter subtrahitur quod inaniter ex-
 pauperum dicitis. Esa. 3. rapina dicitur superfluum quod paupe-
 restitui non datur.

nenent. Propter has & multas alias grauissimas causas
 nos, Ecclesios merito largas & frequentes dare Elee-
 ligatos, mosynas ostendi in Cynosura Clericorum, in
 endas, praecoeconomia ac dispensatione patrimonij Chri-
 estantes. Adde eorundem esse officium, pauperes ditio-
 s ad decibus commendare, iuxta illud Greg. hom. 9. Qui
 nt. Quia familiaritatis locum apud diuites meruerunt, talentum
 cidit, familiaritatis acceperunt, si ergo nihil eis pro in-
 iure di- digentioribus loquuntur, pro talenti retentio-
 pecul- ne damnantur.

SIGNVM

Fulg. li. 8. c.

9.

*Volat. l. 22.**Ignat. l. 8.*

e. 9.

LEO. Pontifex Valentiniani iunioris
 sua su ad Padum profectus cum Ar
 colloquium venit, itaque Hannorum Reg
 ab vltima Tartaria profectum, nec Alpes
 munita loca, neque arma auertere potuer
 quo minus in Italiam veronam vsque defe
 ret, magna Rom. Imperio clade illata, cui tot
 terne cionem minitabatur. Eum autem dis
 do adeo commouit Leo, vt persuaderi sibi
 la passus sit, vt in Vngariam regredi vellet
 que iam vltra Romanum imperium inf
 ret.

2. Cum Rachisius Longobardorum
 magnis viribus, Perusiam urbem obsideret
 eum in castra Zacharias Pontifex cum paucis
 fectus, non solum eum impulit, vt urbis ob
 nem solueret, verum etiam dicendo, ita prae
 tis vitæ vanitatem, præmia poenaeque
 eius animo impressit, vt tradito Astrilpho
 regno, ipse monachalem ordinem Romæ
 teretur.

3. Arnulphus Lexouiensis Episc. (in pro
 orat. quam habuit ad Synodum Turonen
 iussu Alexandrini III.) in Euangelio orator
 quirit sanctitatem conuersationis, plenitudinem
 scientiæ, & fecundiores eloquentiæ ver
 Sanctitas conuersationis, ait, requiritur, quia

concionatoris vita commendabilis, non
 eius prædicatio gratiosa, cuius enim vita de-
 corat restat ut eius prædicatio contemnatur.
 necesse habet ne forte dicere incipientem diui-
 na reprimat, & condemnet, illud obliuiscens,
enarras iustitias meas, qui proiecisti sermones
errorum? Perfecto scientiæ quæritur, ut ha-
 prædicator unde possit de thesauro suo no-
 vetera proferre, & eruditum nouerit expe-
 re quibus explicare sermonem, ac sciendum per-
 e delectum qualitates temperare quod dixerit, ut
 quibus debeat lac potum dare, non escam,
 solidiorem cibum ministrare. Eloquentia
 desideratur, quoniam sicut si non habuerit
 scientiam, non habebit quod dicat, ita nisi elo-
 quentiam habuerit, non habebit quomodo di-
 catur, utrumque autem necessarium est, & habere
 dicere, & scire quomodo dicas. Sententiarum
 excellentia sermonis postulat elegan-
 tiam, ut rerum maiestati sermonis dignitas re-
 sponsis obtemperet, & sibi inuicem quasi concentu quo-
 rum ita præter res & verba concurrant. Hæc tria S. Chryso-
 que fuerunt. Beda per *maxillam, pectusculum & humerum*
 philosophiificant quæ sacerdoti in veteri testamento de-
 immola dabantur, quia sermo in maxilla
 scientia in pectore vel corde, in humero vel
 in proceris operibus sunt.
 Innoc. III. (in operum suorum proemio) præ-
 orator (ait) debet habere aurum, argentum, & balsa-
 nitiditatem sapientiam, eloquentiam & honestatem, ut quod
 iæ veniat intelligat, & quod dixerit & intellexerit, agat.
 S. Isidorus (de sum. bo. lib. 3. ca. 36.) Sicut,
 ait,

Hom. xi. in
 Mar. in Lera
 ca. 12.

Pf. 118. ait, in numismate metallum, figura, & pondus
Per qualitat. tur, ita in omni doctore Ecclesiastico quid sequatur
metalli in- doceat, quomodo viuat.

tellige do- 6. Apostolas Paulus tanta loquebatur
ctrinam, cia vt merito S. Aug. optarit ipsum prædicare
per figuram audire, & Lycaonij (vt est Act. 24.) eum Mo-
similit. Pa- rium appellarint, tanquam eloquentiæ De-
trum, per eo disputante tremefactus sit præles Romæ.
pondus hu- Chrysost. (4. de sacerdot.) probat eum vi-
militatum. 1. Cor. 2. quetiæ antequam miracula ederet, Indu-

28. Act. 26. v. Damascum colebant confudisse, Græcos in-
In modico tasse, & sola eloquentia per id tempus vici-

suades me reportasse, aduersus eos qui Antiochiæ
Christianū mum sequi cœpissent, Areopagitam vna-
feri, ait A- xore ob vim eloquentiæ illius audita con-
grippa. sequutum eum fuisse, cum Epicureis, cum
 disputationes habuisset. In vrbe Thessal-

In Apol.
ad Pani-
mach.

Ephefo, Corintho, Roma ipsa acriter & e-
 ter disputantem multos ad Christum ad-
 S. Hieron. de eius Epistolis ait. quem (Paulum)
 riescunque lego videor mihi non verba audire
 trua.

SIGNVM LXXI.

Eruditione se ornare & arma-
re.

NOrunt Clerici se egregie à doctrina
 tos esse debere cum Mal. 2. dicatur: Sa-
 cerdotis custodient scientiam, & legem requirent
 eius, quia Angelus Domini exercituum est. Et O-

pondus scientiam repulisti, ego te repellam, ne sacerdotio
sequatur mibi.

S. Hieron. Epi. 128. ad Fabiolam, Tanta, inquit,
esse scientia & eruditio pontificis Dei, ut & gressus
& motus, & omnia vocalia sint, veritatem mente
eum moueat, & toto eam habitu resonet & ornatu, &
deus agat, quidquid loquitur, doctrina sit popu-
les Romani.

apostolus requirit ut Episcopus sit doctor &
idem tantus vel potens sit exhortari in doctri-
ana, & eos qui contradicunt arguere. Quæ
exponens S. Ambrosius ait: Sic polleat Episcopus
scientia, ut non solum creditum sibi populum sufficien-
tiam doceat, verum etiam cunctarum queat haresum con-
ditiones à Catholica repellere Ecclesia, ne sua impe-

is, cum imperitos minime doceat, & huiusmodi casu præ
Theologiae eueniat illi quod scriptum est, cæco cæcus ducatū
ter & eum ambo in foveam cadunt. Et S. Hieron. in eun-

um addit locum: Si Episcopi tantum sit sancta vita, sibi po-
tius deesse sic viuens, porro si & doctrina & sermone
audire possit eruditus, potest se ceterosque instruere, & non so-

instruere & docere suos, sed & aduersarios reper-
ire, qui nisi refutati fuerint, atque conuicti, facile
simplicium corda peruertere.

S. Chrysostom. (lib. 4. de sacerdotio) prolixè o-
mnem Ecclesiæ Antistites non modo omnige-
nam doctrinam, sed etiam eloquentiam insigni debere
instructos & perpolitos. Concilium Triden.

de futuris Episcopis ut sint Doctores vel Li-
centiati in Theologia, aut iure Canonico, vel sal-
tem publicum testimonium alicuius Academiæ
habebant, quod idonei sint ad docendum vel

X

Theo-

Theologiam vel ius Canonicum. Adhuc
 ptura reprehendunt in P. ætatis imperitiā
 56.v.11. Ipsi pastores ignorauerunt intelligentiam
 2.v.8. Sacerdotes non dixerunt ubi est Dominus
 & tenentes legem nescierunt me. Vnde S. C. A. Ge.
 in p. st. p. i. c. i. ait: Ab imperitis pastoribus
 sterium pastorale suscipitur in magna temeritate
 te, quoniam ars est artium regimen animarum
 &c. Pastorum imperitia voce veritatis innotet or
 tur, cum prophetam dicitur: Ipsi pastores cogitauerunt
 runt intelligentiam. Quod rursum detestatur
 minus dicens: Et tenentes legem nescierunt
 nescire se ergo ab eis veritas queritur, & meri fu
 re se principatum nescientem se protulit ad v
 quia profecto hi qui ea quæ sunt Domini
 à Domino nesciuntur, Paulo attestante q. deo illu

2. Cor. 14.

38:

Si quis autem ignorat, ignorabitur. Quæ imperitia
 sæpe pastorum meritis congruit, sæpe sub democr
 rum, &c.

S. Bern. ser. 76. in Cant. ait: Quomodo in sacerdote
 diuinorum educet eloquiorum greges dominicos & disc
 idiota? Sed et si doctus quidem fuerit, non sit anachylon
 nus, verendum, ne non tam nutriat doctrina vitæ cum i
 sterili vita noceat. Temere itaque & in hac parte sac
 nus subitur absque scientia pariter vitæ laudat
 S. Isid. lib. 3. de summo bono, cap. 35. Sicut imputati
 peccatores ministerium sacerdotale assequi prohibent
 ita indocti & imperiti à tali officio retrahuntur. Et maxi
 nim exemplis vitam bonorum corrumpunt, istius magnitu
 ignauia iniquos corrigere nesciunt. Quomodo Ab
 poterunt quod ipsi non didicerunt? Desinat hæc philo
 cendi suscipere, qui nescit docere. Ignorantia quæ

Adhuc *ita non congruit subiectorum.* Et ca. 36. Tam
peritiam *quam doctrina clarere debet* Evangelicus doctor:
gentiam *doctrina sine vita arrogantem reddit, vita sine do-*
est Domini *mutilem facit.*

c illit. dist.

Vnde S. C. A. Gelasio Papa institutum est, vt illiteratos
oribus *præsumat ad clericatum promouere, quia*
gna temeris *carens sacris non potest esse aptus officiis,*
n animo *populum Dei docere, cum ignorantia sit*
ratis in *errorum omnium.* Etiam Ethnicorum
flures *concordes insigni doctrina supra alios suæ*
et *etiam rationis semper effloruerunt.* Apud Ægy-
ierunt *multos sacerdotes à rerum secularium curis*
ur, & *operi fuerunt:* A Regibus enim annona il-
e protels *ad victum assignata fuit, quo rerum ar-*
omini *contemplationi vacarent:* fuitque
stante *quo illustris & celebris eorum in toto orbe*
uz impentia, vt Lycurgus, Pythagoras, Plato,
æpe *democritus, & fere omnes Græci qui sin-*
ari *claruerunt doctrina, in Ægyptum ad*
omodo *sacerdotes profecti sint, vt monita, institu-*
omni *& disciplinam illorum perciperent.* Apud
on sit *antichalæos Chaldæi eorum sacerdotes illum*
rina *vetum in sua Republica, quem Ægyptio-*
ac *partem sacerdotes, quondam habuerunt.* Ad
ue *laudatim enim Deorum, teste Doro Siculo,*
Sicut *imputati per omnem vitam Philosophari so-*
ui *prohibent.* Apud Persas Magi illorum sacerdo-
abuntur *in pretio fuere, & id nomen à*
nt, *istius magnitudine scientiæ sunt affecuti.*

Ab illis profluxerunt Indorum Gymno-
sinat *philosophiæ, qui ab omni opere immunes soli*
ria quæ

*Caesar. lib.
6. cō. de bel
lo Gall.*

rerum contemplationi & scientiæ fuerunt in-
ti, & sacrificiorum Diis offerendorum con-

habuerunt. Apud Gallos Druidæ olim sac-

dotes habebantur rerum omnium peritissimæ
Serapion Patriarcha Antiochenus octauo
Petro Aposto'o suorum temporum doctissimus
& eloquentissimus fuit, & multa ad aliorum
litteratam egregie conscripsit.

Anno 1050. *Humbertus* ex ordine S. Benedicti
Constantinopolim à Pontifice legatus ad
corum Schisma confutandum, cum Nicetani
gressus coram Constantino Imperatore, ita
disputando conuicit, vt librum quem con-
rat comburere coegerit.

Gregorius XIII. Pont. tanto amore literarum
studia profecutus est, vt ab eius ore hanc
sæpius profectam ferant. Nullum magis de-
scire quam Romanum Pontificem. *Aeneas Syluius*
ad pontificatum euectus P. j. II. nomen pos-
surpauit, illud frequenter in ore habuit. In
homine doctrinam argento, in nobili auro, in
aut rege meris gemmis equiparari posse. Inter
debent Clerici notitiam canonum habere.
in Ep. Ignorare, inquit, nunquam licuit sacerdoti.
Canonum fuit regulis definitum. *Cælestinus*

*Dist. 38. ca.
nulli.*

*In Past. i. p.
c. 1.*

Nulli liceat sacerdotum Canones ignorare, nec
facere quod Patrum possit regulis obuiare. *Gregorius*
quæ Dei sunt sapiunt, à Domino sapiuntur, &
quæ Dei sunt nesciunt, à Deo nesciuntur. Notus
rsus:

Hoc est nescire sine Christo plurima scire.
Qui Christum bene scit, satis est si plurima

SIGN

SIGNVM LXXII.

*SS. Eucharistiam diuinis honoribus
afficere.*

Hieronymus diem agens extremum, sacrum *Eusebii.*
Christi Corpus dari sibi petiit, illud vero sum-
mus, de lectulo humi se deponi fecit sacco-
operiri. Tunc genibus prouolutus lacry-
tus ad Corpus fudit, pectus pugno percussit, & sic sanctam
Niceratoblationem hausit, gestu habituque se illa indi-
tore, ita equum contestans.

Premia SS. Eucharistiam digne sumentium &
venerantium in Triumpho virtutum: Pœnas
ore literarum peccantium vide in Theatro vindictæ di-
hanc vitiæ.

SIGNVM LXXIII.

*Exemplo suo multos ad virtutem inuitare,
nec unquam scientiæ conscientiaque dis-
sidio improbissimos Phariseos
imitari.*

Paulus scribit ad Timotheum Episcopum, *1. Tim. 3.*
& ad Titum de omnibus Episcopis & sacer- *Tit. 1.*
dotibus: Oportet Episcopum irreprehensibilem esse, so-
rium, prudentem, iustum, sanctum, continentem, pu-
dum, hospitalem, doctorem, non superbum, non iracun-
dum, non vinolentum, non percussorem, sed modestum,
benignum, non litigiosum, non turpis lucri cupidum,
sed suæ domui bene prepositum. In quæ verba S. Chry-
sost.

Hom. 12. Iostomus ait: Cum dixit Episcopum debere esse exemplum
prehensibilem, omne genus virtutis exprimit. Itaque non
sibi alicuius culpa conscius est, male profecto considerat
eam rem appetens, quae indignum se per opera facit. Sed
enim decet huiusmodi regere, sed potius regi. Eum enim
qui regendos alios suscipit, decet tanta virtute regere
excellere, ut instar solis ceteros veluti stellarum in suum
fulgore obscurat. Debet huiusmodi vitam regere, quae
habere immaculatam, ut omnes in eius vitam veluti in
speculum

Ps. 1. ca. 2. exemplar aliquod excellens intueantur. Et S. Gregorius dicit
Os. 9. 8. in Pastoralibus: Scriptum est per Prophetam: laqueum in
Ezech. 44. 12. in populi mei sacerdotes mali. Hinc rursum per Prophetam docetur
de malis sacerdotibus Dominus dicit: Facti sunt sicut
muni Israel in offendiculum iniquitatis. Nemo quidem vult
Ecclesia amplius nocet, quam qui peruersae agens sententiae
vel ordinem sanctitatis habet. Delinquentem namque non
nemo redarguere praesumit, & in exemplum culpa varia est
menter extenditur, quando pro reuerentia ordinis filii
cator honoratur. Certe clericorum vita respondet causa
doctrinae necessum est. Nam S. Chrysostomus ait: Nemo enim
doctore frigidius qui verbis duntaxat philosophatur, sed
enim hoc doctorum est, sed histrionis & hypocritae nocere
nocet qui quod docet non facit. Arist. 10. Et si: Certe
manas actiones minus creduntur sermones quam opera, quae
nisi sint operibus concordant. S. Cyrillus. Efficacius est Regi
linguae testimonium, habent & opera suam linguam: solum
bent suam facundiam, etiam tacente lingua. Lactantius ver
Malunt homines exempla quam verba, quia loqui facilius
est prestare difficile. Hier. Erubescit quamuis praedicator
doctrina, quam propria reprehendit conscientia. Erubescit Pe
dit auctoritatem docendi, cuius sermo opere deficiat. I
Theoph. Quando docens facit quae docet, aliam vitam per illis

de duplici
martyrio.

Lib. 4. de
instit.

Ad Princi
pium virg.
Ocean.

in Luc.

debere esse exemplo suo consolationem adfert discipulis, quando
 sit. Itaque nihil horum facit quae docet, tunc quae docet gra-
 e profecto videretur discipulis. Greg. Cuius vita despicitur *Hom 38. in*
 opera facit ut eius predicatio contemnatur. Et: ad amorem *Evang. Et*
 egi. Eum quia Caelestis quidam in: itantur magis exemplis quā *in Proem.*
 virtutis sacramentis. Leo magnus in ser. de S. Laur. Vali-
 ellarum sunt exempla quam verba, & plenius est opere do-
 no diuina quam voce. Isid. li. 3. de summo bono. c. 37. Tam
 etiam videretur quam vita clarere debet Ecclesiasticus doctor,
 Et S. Gregorius doctrina sine vita arrogantem facit, vita sine do-
 m: laqueum inutilem reddit. Auctoritate magisterii caret qui
 um per Preceptum docet non facit. Doctoris vitio etiam ipsa doctrina
 : Falsus est. Pulchre S. Ambr. In acquirēdis consiliis pluri- *2. de off.*
 Nemo quoniam valet vita probitas, virtutum p: arrogat: ua, bene-
 se agens iustitia vsus facilitatis gratia. Quis n. in ceno fontē re-
 tem namque quis de turbida aqua potum petat? Itaque vbi lu-
 um culpa est, ibi intemperantia, vbi vitiorum confusio. quid
 tia ordinis sibi aliquis hauriendum existimet? quis vtilem iudi-
 ca respiciat causa aliena, quem videt inutilem vita sua: Quomo-
 ys. ait: Nunc enim potero eum iudicare consilio me superiore, quē
 ophat: vnde moribus inferiore: Supra me debet esse cui me cō-
 pocrite: mutere paro. Anne eum idoneum putabo qui mihi det
 Et si: Cōsiliū quod non dedit sibi? Et mihi eum vacare cre-
 es quam eum, qui non vacat sibi?

Regula Canonorum, seu Concil. i. Aquisgr. *Cap. 123.*
 in lingua: solerter praelatis satagendum est, ut eos quibus prae-
 . Lactantius verbis & exemplis ad bene viuendum informet,
 ui a loqui: & corde tenendum, ut eos quasi proprios seruos, sed
 muis prae: Domini sui gregem tractare meminerint, iuxta illud
 entia. Et quod Petro dicitur: si diligis me pasci oves meas: meas, Ioan. ult.
 ere de: Dominus, non tuas: Et terrena subsidia diligen-
 allenat: illis prae: & exempla virtutis simul cum

Matt. 24.

Luc. 12.

verbo predicationis sollicite impendere debent. Quibus quoque
 propter studeat unusquisque praelatus, ut familia Christiana non solum
 nonam spiritualem carnalemque fideliter subministrando, sed
 ut effici mereatur Evangelicus ille seruus, de quo dicitur pro
 fidelis seruus & prudens, quem constituit Dominus in
 familiam suam &c. Ut subditis necessaria ministrando, su-
 ita studere debent, ut iidem religiosissime ordinis prae-
 nomicum seruent. Et praelatis suis ac magistris bonum seruiend-
 debitum humiliter impendant: ut horis Canonibus perp-
 uinum officium deuotissime expleant, intus foris angelicus non
 solum habitu & actu, sed etiam ipso incessu irreprensam totis
 sibi existant: ut non otio vacent, non vaniloquio, non ipsos
 seruiant, non detractionibus & ceteris vitiis occupati
 bris incumbant, sed potius aut orationi, aut lectioni, aut man-
 quibuslibet Ecclesiae, aut certe propriis utilitatibus. Omni-
 cent, aut etiam doctrinis sanis, & diuersarum operum
 erudiantur disciplinis, ita ut nullus in congregatione, ipse
 inutilis aut otiosus existens, stipendia Ecclesiae inane facere,
 accipiat: Ut quotidie ad Collationem veniant, ubi ipse Christi
 institutionem, & aliarum scripturarum sanctarum (circa
 ctiones perlegant, & pro admissis veniam postulationis
 sententiam pro qualitate admissi suscipiant. De qua oper-
 muni profectu & utilitate Ecclesiae pertractent, & qui in
 nes in dormitorio, nisi quem infirmitas aut senectus
 facere prohibuerit, dormiant. Item in refectorio collatione, in
 vna reficiantur, nisi quem necessitas abesse compelli manifeste
 & hoc non sine permissu magistri fiat. Illis quoque praebe-
 medentibus & silentium religiose tenentibus, congruenter
 tim lectio legatur, ut ab eis intentissime audiant. Veteres
 vicissim in refectorio & ceteris communibus
 sitatibus sibi fraternitatis officio seruiant, & qui
 lus foras, nisi per licentiam egrediatur.

ut. Quisquis quoque nullum de se detractio-
 nis locum det, sed
 lie. Cuiusq[ue] mirabilem se cunctis exhibeat. Hanc igitur gemi-
 submissam passionem praelati sibi commissis ouibus impendere
 le quod dicitur procurant, utpote pro animabus earum Domi-
 domini gratiam reddituri, quatenus eas pastori omnium,
 ria tribuatis, summo Pontifici secum in tremendi examinis
 ordines suos presentantes, non cum reprobis & diuina vl-
 stris bonis ferendis dammentur: sed potius cum electis pa-
 Cameracensis perpetua felicitate a Domino remunerentur.
 s foris angelicis monemur praeceptis, ut Dominum Deum *Cap. 145.*
 u irremotam totis praeordiis diligamus, & proximum tan-
 anillocum nos ipsos. Si ab omnibus fidelibus his praeceptis to-
 tiorum suis est fauendum, quanto magis ab his qui diuinis
 t lectis suis mancipati sunt, & alijs exemplo virtutum esse
 lit aliorum. Omnes quibus se iunxerint, sale sapientiae ac bo-
 erum operum exemplis condiant. Qui alium de pecca-
 ongregari vult, ipse a peccatis debet esse alienus: qui negligit
 sic in se facere, negligit recte docere.
 ut, vnde Iosephus ait ad Apostolos: Vos estis lux *Matt. 5. v.*
 sancti (circumferentes faciem Euangelicae prae- *14. 16.*
 positionis] sic luceat lux vestra coram hominibus, ut
 it. Deinde opera vestra bona, & glorificent Patrem ve-
 ent, qui in caelis est. Sanctus Paulus scribit ad Ti- *Epist. 1. c. 4.*
 theum: Exemplum esto fidelium in verbo & con- *v. 12.*
 orio in charitate, in fide, in castitate, ut profectus
 compari manifestus sit omnibus. Et ad Titum: In omni *Cap. 2. v. 7.*
 is quibus debe te exemplum bonorum operum, in doctrina, in
 us, continentia, in grauitate.
 ediam Veteres sacerdotem delineare volentes de-
 gebant honorabilem senem, vna manu te-
 nentem solem, altera horologium. Per solem
 amque significabant, vitam Sacerdotis debere

esse luminosam, claram & illustrem, contra quod. Et
 nemo merito loqui possit, iuxta illud Pythagorae: *Aduersus solem ne loquaris*, id est, ne hominem
 eum cuius vita sole illustrior est. Per hoc autem, ut
 gium vero innuebant, à vita & regimine
 dotam dependere vitam ac regimen totius
 puli, sicut ab horologii directione pende
 et o ciuitatis & negotiorum, quæ in ciuitate
 etantur: Est enim hora quasi mensura quæ
 & regula rerum gerendarum.

*Li. 3. de Sa-
 cerd.*

Hinc ait Sanctus Chrysostomus: *Sacerdos & vi-*
animi pulchritudinem vndique splendescere oportet, & specu-
oblectare pariter & illuminare possit eorum animas, & vi-
suos in illum oculos conijciunt.

*Chrys. Si
 Christiani
 foret qua-
 les deberet,
 tam pridè
 in mundo
 nullus esset
 reliquus in-
 fidelis.*

Rectissime Clerici student imitari Christum quem
 STVM, qui dixit: Ioannis 13. *Exemplum*
vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos
facite. Sanctus Leo ait sermon. 1. de ieiunio
nem ideo ad imaginem Dei esse conditum, ut
tor sui esset authoris, & hanc esse nostri ge-
gnitatem, si in nobis quasi in quodam speculo
tatis forma resplendeat, ad quam quotidie
reparat gratia Saluatoris, dum quod cecidit in
primo erigitur in secundo.

Et Laurentius Iustinianus in fasciculo
 ris capite 2. *Speculum praeclarissimum omni-*
imperfectiois macula, omnique deformita-
tiorum, Christi vita fuisse dignoscitur. Et hinc
 humilitate, capite vigesimo primo. *Est*
vita IESV liber vita, exemplar verum,
etionis speculum, forma recte viuendi,
vita, religionis magisterium, cunctarum virtutum

Et Sanct. Bernhard. sermon. 15. in Can-
 ud Pyra. Cum nomino Iesum, hominem mihi pro-
 e, ne humilem & humilem corde, benignum, sobrium,
 Per hominem, misericordem, & omni denique honestate ac
 imine, quate conspicuum, eundemque ipsum Deum omni-
 n totum, qui suo me & exemplo sanat & roborat adu-
 pendem.

Quia autem Christus noster Saluator, teste *Aff. 1.*

ceptit facere & docere. Sic ergo decet, ut
 nitur Sanct. Gregor. Dominicum sacerdotem *Ep 32. li. 2.*

& vita clarescere, quatenus in eo, tanquam in
 re opus, sua speculo, plebs commissa & eligere possit quod se-
 m animarum, & videre quod corrigat.

Quid magistro illo turpius erat, qui, cum

quem per viam ducebat, sicum vidisset, ac

allet humi iacentem, eum vehementer

urgauit, sicumque extorsit è manibus,

cum projicere debuisset, ut pueri vel eda-

vel leuitas non solum verbo, sed etiam ex-

lo castigaretur, impudentissime voracissi-

que comedit? Non defuit huic Sybaritæ lin-

qua pueri auaritatem corrigeret, sed de-

virtus qua seipsum vinceret, & gulam re-

aret. Cum hoc legeret in Sybariticis histo- *Lib. 14. de*

elianus, facere non potuit, quin rideret, *Var. hist.*

idcirco scripsisse ait, quod non inuideret

etiam materiam occasionemque ridendi.

denim tam ridiculum quam magistrum in

sa re peccare, quam in discipulo acri-

prehenderat? Perfectus certe Magi-

non instar Cyclopi vno (scientiæ)

utroque (doctrinæ & virtutis) oculo

prædi-

præditus est. Quid perniciosius & Deo magis ped-
 osum esse potest, quam quos *tuipe* docen-
 das, eos *tuipe* prauo exemplo ad malum certe
 cias & impellas? Socrates Alcibiadi superbia. Pr
 iuueni nil eum hominis esse, neque quæ *Euange*
 inter Alcibiadem summo loco natum & *magioris*
 uis hominum interesse persuasit, atque *Mulier*,
 tione Socratis sic interdum mouebatur, *quando per*
 rime fleret, lachrymansque socrati supplicibus oc-
 vt sibi virtutem traderet, turpitudinem *per. Mor*
 pelleret. Xenocrates Palæmonem vitiolus *et per*
 adolescentem mirabiliter immutauit. Cum *eric*
 in illius Scholam amictu amatorio, id *id est*
 licato & molli, ebrius etiam & coronatus *arguendi*
 ingressus, oratione Xenocratis sic est *infinita vit*
 vestibulis relictis, & corporis ornatu illo *cap.*
 to; Xenocrati se in discipulum dedit, *ad ducit at*
 modo Philosophari didicit, sed etiam *liberici, ver*
 & ceteros animi motus refrenare. Fuit autem ex
 eo tempore Palæmon ita industrius & *labios, qua*
 ditus, vt condiscipulis superatis, *magiscepta. V*
 Schola successerit. Duos hosce perditos *parent*
 desperatos magistrorum fregit auctoritas *exces pr*
 que permouit, quam orationem *vitæ. Anton*
 reddidit fortiorem. Cum enim ad vitæ *præstias fe*
 morum accedunt exempla, nil est quod *nas cum*
 discipulo magistri non impetrent, & *omnem*
 tanquam harmonia consequantur. Sic *boni videb*
 ricus sermonem cum honestate vitæ, *quæ pristi*
 monij fœdere quodam in omne tempus *ex*
 gant, atque hac ratione & viriliter & *villit*
 cionantur, nec non in Apostolicorum *idem fe*

3. Tuse.

V. Signum
de scanda-
lo.Diog. Laert.
de vitis
Philos.Clim. gr. 27
Nec est tu-
tum cum
veste nata
re. Nec cum
perturba-
tione ali-
qua (vitio)
Theologiā
audire.

Deo magis pedem statuunt. Sciunt enim nihil tam
 esse docendum esse, quam ut vitæ repugnet oratio.
 d. malum certe tam turpe est, quam vox magnifica
 superbia. Proinde cauendum est Clericis, ne si-
 que quæ Evangelica prædicatione procreatos vitæ
 um & melioris quasi somno extinguant. Grego-
 atque. *Mulier, inquit, quæ filium vigilans nutrebat,*
 atur, quando peremit: sic prædicator malus doctrina ed-
 supple. *tribus occidit. Τὸ πρῶτον, ὁ πειθὼν τὴν λέγοντα,*
 lineam. *Mores dicentis [ait Menander] sunt, qui*
 vitiosos & persuadent, non oratio. Proinde necesse
 uit. Cum Clerici cum imperio & potestate [ut iubet
 , id est] propriis obtemperent præceptis,
 oronantque temeritatem, & licentiam in-
 est in vitæ cohibeant. Christus certe, teste
 tuillo loco, cap. i. *Erat tanquam potestatem habens, quia*
 erit, ad docendum factis comprobabat. Cogitent igitur
 am libentis, verissimum esse quod Iuuenalis asserit,
 Fuit autem exempla plus habere ponderis apud
 us & laus, quam multorum doctorum monita &
 , magis accepta. Vnico certe malo facto grauius noce-
 ditosa parentes, quam multis sancti consultis præ-
 torum doctores profuerint.

Antonius cum in adoleſcentia maximas pœ-
 vitæ pœnitentias fecisset, multisque annis incredibiles
 t quod eas cum Dæmonibus sustinuiſſet, quando ad
 , & ceteram senectam, in qua quieti aliquid dan-
 e. Sic bene videbatur, perueniſſet, reuocare cœpit o-
 e, quæ ea pristinæ pœnitentiæ exercitia, ad dandum
 tempus exemplum aliis quibuscum tunc verſi-
 & viderent.

um docem fecit S. Franciscus, qui etſi multis mortifi-
 cat omni-

In Moral.

Ad Tit. 2.

*Lat. 15. Nil
 dictuſædū.
 Horat. li. 2.
 ser. Lat. 4.*

*Athana-
 ſius.*

Lib. 1. vita
c. 42.

cationibus, quas initio conuersionis suae
rat, viribus esset debilitatus & aeger, atque
co non opus haberet tanta vitæ asperitate
mandam carnem, quam spiritui iam perfecti
iecerat, tamen ut suo exemplo præiret aliis
bro iterabat opera abstinendi & mortificandi
nis. Quia qui recens ingrediuntur religionem: Et o
oculos conijciunt in exempla seniorum. benigni
illi Patres à pristina viuendi seueritate nihil remissu
ferunt.

Lib. 4. vita
c. 9.

S. Dominicus tantum operæ ponebat in
nibus bono exemplo iuuandis auertere, in
omnibus offendiculis, ut ne aeger quidem, tan
tiores cibos admitteret, & dum iter faceret
pedibus lassusq; & sitibundus diuersos
irret, ne aquam quidem ad satietatem biberet,
deret, ne cuiquam in re tam parua malum exem
plum daret. Vnde ad suum restringendum
fontes in via inquirebat. O quam longe a
sanctorum spiritu absunt, qui suis commo
student, & neglecto bono exemplo, id vni
borant, ut late cuticulam curent, & cum
stirum in habitatione nihil desideretur
optari queat.

SIGNVM LXXIV.

*Nimias familiaritates & crebras
tationes vitare.*

Clericus bonus non est multæ con
nis amicus. Nouit enim illud Seneca

Quid tibi vitandum precipue existimem queris? *Amici sunt*
 Nunciam. Nunquam mores quos extuli reſero. Nemo non fures tem-
 perantem nobis aut commendat, aut imprimit, aut *poris.*
 perfectis allinit. *Nimiam fa-*
miliaritas

Nouit etiam Ethnicum Platonem in Timæo *parit con-*
 mortem. Sacerdotes separati ab omni turba vitam *temptum.*
 religionis. Et optimam esse hanc regulam: Cunctis
 benignus, nemini blandus, paucis familiaris
 et nihil aliis æquus.

Sanctus Gregorius ait: Egressus Samuelis expe-
 bat in tur: quia viri sancti in secreto sui silentij veneran- *1. Reg. c. 9.*
 tertiendi, inquietandi non sunt. Raro videbatur in
 quidem, tarde veniens, cito recedens: quo magi-
 ter facie sanctæ Ecclesiæ doctor instruitur, ut raro sit in
 foris, frequens in secreto, ut quo tardius aspici-
 m bibet, tantus veneratur, quia quo amplius in secreto
 alium contemplationis latuit, verbi Dei thesauros ad eos qui se
 endamant, ditiores trahit.

Ubi Christus noluit discipulos circumcursare per
 s commos, vel hospitium mutare, sed voluit eos
 id vivere in eadem domo, in quam primo ingre-
 z, cum eant, donec ciuitate exirent.

eretur

SIGNVM LXXV.

V.

ras

Bene præesse domestica fa-
 milia.

Ecce hoc signum S. Paulus in Cathalo-
 gum virtutum Episcopaliū dicēs: Oportet
 Episco-

Episcopum esse domus suae bene praepositum; filiosque Anctum
 rem subditos cum omni castitate: ut non solum perfecti
 Hier. lib. 1. Contra Pelag. opere, sed firmone quod, quod
 & nutibus se abstineant ab impudicitis. Si quis enim non
 sua, addit B. Paulus, praesse nescit, quomodo domum non
 gentiam adhibebit? Oportet [inquit Hier. ad Romanos] o
 num] eum esse domum suam bene regentem, ut in spe
 opes augeat, non ut regias paret epulas, non ut in domo
 patinas statuatur, non ut phasidas aues leniuntur, silent.
 coquat, qui ad ossa perueniant. & superfluum carum peccat,
 dissoluant artificum temperamento: Sed ut quidam, ut
 praeperturus est prius a domesticis exigat. Atque ut com
 Iouia. Vide quanta pudicitia exigatur in Episcopis, a
 filij eius impudici fuerint, ipse Episcopus esse nescit.

1. Reg. 4.

Hom. 10.

& eodem vitio offendat Deum, quo offendit Helio. Quare o
 qui corripuerat quidem filios, sed quia non erat Cler
 rat delinquentes, retrorsum cecidit & mortuus est. Quare o
 S. Chrysost. In hac verba causam reddit, an, & ala
 Et domus cura ab Episcopo requiratur. Quare o
 bat, inquit, ex vicino atque re domestica viri insecrata
 praeberet indicia. Quis enim crederet illum alienum in
 subiectos habiturum, qui filios non habuerit. Quare o
 Hoc & externa sapientiae auctores aiunt, ut quomodo in his ne
 miliarem suam rite administraverit, Rei quomodo, ut ad
 conuenienter possit contrahere negotia.

SIGNVM LXXVI.

Optimos quosque & aptissimos duntaxat
 familiam suam recipere, seu admittit
 sentina fiat vitiorum.) Et omnia
 domo sua exturba
 re.

Sanctus Hieronymus præcipit ei, quem ad P. 3. tit. 22.
 perfectam Clerici vitam instituit: Tales habebat c. 2.
 quorum contubernio non infameris. Carolus Bern. 4. de
 Neminem in suum recipiebat gregem, confid. au-
 non lente ac cunctanter periclitatus esset. la bonos fa-
 cilius reci-
 nisi omnino essent ex diuturna familiarita- pit quam
 tem, perspecti, eos ad menses aliquot in alia qua- facere con-
 domo retinebat, ubi plane perspiceret, qua- suenit.
 sent.

teste S. Antonino, Clericus si non pro- bat ut in
 ut quod erat, ut familia quam haber, sit honesta, non mare flu-
 A. 1. utans compotationibus, non obscenitatibus, mina o-
 Episcopis, aut inimicitis, aut etiam adulationi- mnia sic in
 essent. aulas ma-
 gnas omnia

Quare omni diligentia, ac prudentia con- vitia con-
 Clericos ne dum Dei se seruos esse pro- fluere so-
 mittant. Ut Dei hostes domi suæ lent.

ant, & alant ex eo ipso, quod à Deo accipiunt, &
 Ecclesiasticis opibus, quæ sunt Deo

secrata. David Psalmo 100. ait, superbo oculo,
 variabili corde cum hoc non edebam. Superbiam

remouet, & qui his vitijs laborant,

his ne cibum quidem capere se posse profi-

ut addit: Oculi mei ad fideles terræ, ut sedeant

ambulans in viâ immaculata, hic mihi mini-

VI. Quasi diceret ita se viros integros inqui-

solere, ut ubicunque terrarum essent, ad se

locaret. Non habitabit in medio domus meæ, qui fa-

perbiam, qui loquitur iniqua, non direxit in con-

oculorum meorum, id est, nullo apud me loco

gratia. S. Bern. ad Eugenium Pontificem

de confid.) Non oportet, inquit, ut vitia domus tuæ

Z

vltimus

ultimus scias, quod quam plurimis nouimus. Quapropter alius alia dispensat, de disciplina tu illud nemini credas, si insolentior coram te sermone, vel habitus apparuerit, manus tua super eum uelut sceleris iniuriam tuam, impunitas ausum patris excessum. Domum Episcopi decet sanctitudo, decet stas, horum disciplina est custos. In vultu, in habitu, in gestu illorum, qui circa te sunt, nihil residere impudenter, nihil indecens patiaris.

*V. speculū
boni magi-
stri.*

Cardinalis Borromeus Epist. ad Battorem Episcopum. Curabis, inquit, familiam castam, reuerentem, inter domesticos tuos quempiam vivere, cuius moribus impudica sint facta sed cuius etiam non sint immores admodum pudici, huius domi probatorem, sed uos, qui in hanc rem inuigilent, & qui te crebro sanctorum vita commonefaciant. Modestia in uerbo, in tu corporis cernatur. Insuper curabis ut iuramentum, familia absint, turpes sermones, scurriles ioci, contumelia, & omnia uerborum genera, quae aliter inter tuos nec dici, nec audiri sinas, vestitus autem decens esse poterit, curabis tamen ut à familia seculari procul sit is corporis ornatus, quo milites phantasiarum iuuenes uti solent. Nihil itaque quod uanum ostentationem praeseferat in tuo & tuorum conspiciatur.

Nulla autem aptior & compendiosior ad formandos mores, familiae, quam si eiusdem ipsius exemplum praeferant in omni uirtute, & hoc efficacissimum est ad mouendum, & hoc frustra in alios inducere conabitur eam in qua ipsius mores dissident, ut quantum in praeceptis efficere studebit, in suis tantum struit factis.

SIGNVM LXXVII.

*Mercedem istam solvere familia, & omni
liberalitate eam prosequi, nec non pari
amore omnes in ea com-
plecti.*

4. de confid.

Emhardus ad Eug. scribit: *Necessaria de mani-
bus tuis accipiunt, his contenti sint, tu vide ne ege-
re, cum Carolus Borromeum Card. tradunt eum in tri-
amasse suos omnes domesticos, non ut ser-
batarum, sed ut filios & fratres & large suppeditasse,
crebro oportebat, quia etiam quanquam nollet ab
in verbi tibi serviri, spe vllius beneficij Ecclesiastici,
uram tamen merita pro ratione personarum,
oci, conque pro meritis cumulate remunerabatur. In-
que etiam consueverat, quotquot domi habe-
et alio colloqui, interdum etiam cum singulis collo-
etiam cum infimis, atque ex ipso stabulo, aut
o milite quina vt resciret quomodo tractarentur, & ne
od v aut fieret iniuria.*

adhuc cum ipse in seipsum adeo esset seue-
tamen in famulos omnem moderationem
debat. Itaq; cum nocte ad sua studia surgebat,
am si cuiquā onerosus esset, ipsemet manu sua lu-
i virtute petebat ex lampade, quā ob hanc ipsā causā
adū, & cubiculo ppetuo ardere volebat. Ipse quo-
eam fuit anagnosti cū maturū erat, lumē deferebat
antum filio ne dormientē excitaret, vt cū per se ex-
is tantū giceretur, accensā inueniret lucernā. Idem ē

Y 2

cum

cum aliquis eorum ægrotaret iubebat enimino quam diligentissime curare, eiq; certos homines peritos & charitate flagrantē præfecerat, ac subinde ab aliis domesticis volebat, & ipsemet etiam visitabat non nobiliores, sed infirmos tanta charitate, te, vt nemo esset, cui non illa domini familiaritas morbum leuare videretur.

Etiam *Iulianus Casarinus* Card. familiaritatem præcipuo quodam amore complectebatur, in morbis ipse quoq; necessaria præstare, omnia, tum etiam vltro inuisebat, & confortatur ægrotos, multisq; contigit, vt in eorum domibus cum magno suo solatio spiritum dederent.

*Facilitas in
tolerando
est index in
sita graui-
tatis. & im-
patientia
& morosi-
tas indicat
leuitatem.*

Pium II. Pontif. ferunt hanc humanitatem omnem (non quosdam duntaxat) famulos habuisse, vt cum incirca aut etiam ignauia & nequitia peccaret, paterna potius charitate corripueret, quam seuera obiurgatione exciperet. Si autem pater familias nimium se dedisset suis domesticis ac nimis familiariter eum haberet (nisi ei familiaritas ex officij, quod necessitate proueniat) nascuntur in familiaritate emulationes, delationes, iurgia, sermones non in eum solum qui amatur, sed in ipsam familiam erumpunt, quoniam omnes contendunt, vnum sibi deo præferri, & qui minus præferuntur, vt plurimum in soleis uore inflati sensimque non solum in alios, sed in ipsum etiam dominum dominantur.

SIGNVM LXXVIII.

*Firmum & constantem esse in fide
Catholica.*

DOctor gentium Paulus, quam firmam
fidem habuerit, ostendit in Epist. ad Gal.
ait ad nutantes in fide: *Licet nos, aut Angelus de* Cap. i. v. 8.
Euangelizet vobis praterquam quod Euangeliza-
ti vobis, anathema sit. Et in Epistola 2. ad Tim. c.
& confidam exitu vltima iam impendente, de se ita
testatur: *Tempus resolutionis mee instat: bonum*
certavi: cursum consummaui, fidem seruaui.
Et Tim. ad eandem constantiam hortatur di- 2. Tim. 3.
tu permene in ijs, qua didicisti, & credita sunt v. 16.

Christus, vt hanc proprietatem boni Eccle-
si insinuat, Ecclesiam suam ædificare
voluit, nisi super Apostolorum Coriphæl
immota & constanti fide, de hac enim ipse
Ego Petre pro te rogaui, vt non deficeret fides
Glicerius sacerdos Galerio Maximiniano Im-
peratori immanitati humanitatem coniungenti
alorum minis, ac bonorum promissis ora-
tem varianti respondit, pro se & aliis Chri-
stis: Neque tua promissa, & dona desideramus, ò
perator, neque tuas minas omnino curamus illa
quomodo appeteremus, aut quomodo ea nostrum
erent animum, qui quæcunq; sunt mundi, habemus
in manu: malum autem quid iis miniteris qui poenam
potius

potius existimant non vel gravis ma sustinere
Christum? Quæ vero dicis & de quibus gloriaris
ph eis inquam aduersus gratos cre tis, eam agnoscere in
a nobis & meis verbis suffragabuntur. Quam
tu, qui vicisti plurimos, mox conspectus es vi
nis & pueris, alijs inquam, qui colunt religionem
stianam, quemadmodum non erit mei Christi
multo manifestior? & præterea qui est adeo attente
stultus, ut sit oblitus conitruum & fulminum,
lo antefuerunt & illius horrenda Dei signifi

Magna con mortisque violenta, & eius quæ prope sunt
flantia. & fructuum interitus? & quod hoc tuis di
De marty- vero potius Deo adscripseris, qui opportune
rio Glicery inferit iram aduersus eos, qui illos honorant
vid. Ne sic ergo bellum contra nos susceperis sunt
Baron. An. quoque desuper, quibus sicut hodie tui à te
Chr. 301. nos a Rege munimur vniuersorum, per quæ &
in aciem prodibimus, & adipiscemur victori
admirabilem, percussim enim interimemus, &
contra te trophæum erigimus.

4. Berianus Diaconus à Rege Persarum
iubebat ei, ut Deum quem colebat, deneg
sciscitatus, quo supplicio mulctandus sit is qui
gnum deserat & alterius ditioni se subicere in
inducat? morte, inquit, Rex & pœna gravissima
rursus sapientissimus vir: Quo pacto igitur
coercendus est homo ille, qui effectorem & op
mnum delinquat, & vnum è conseruis Deum
cret eique cultum, vero Deo debitum tribuat?
verbis Rex grauirer commotus, viginti
nes præcuras per ungues manuum ac pe
trajci iubet.

Ubi autem vidit eum hunc cruciatum habere
 modo, aliam rursus arundinem in membrum
 intrudi mandat, quæ sæpius ex racta
 Quamque dolores ei incussit plane inexplicabi-
 Post illud infestum supplicium, impius ille,
 humanitate effectus tyrannus virgam robu-
 Christum cruciatam, & propter ramos undique eminen-
 de asperam, in imamalui sedem configi iu-
 num, quo cruciatus genere generosus Christi ath-
 oppressus extremum spiritum edidit. Con-
 in fide præmia S. Ianuarij Episcopi vide in
 diis, non amphi virtutum.

SIGNVM. LXXIX.

*Pro veritate & fide Catholica paratum
 esse mori.*

Cornelius Musius Delphius, qui sacræ Diuæ
 Agatæ virg nibus annos fere 35, magna per
 meritam Barauiam innocentia sanctita isque
 præfuit. Solitus sæpe Deum venerans pre-
 vt deplorat ssimis hisce temporibus sangui-
 ipsi donare à quo vitam accepisset, merere-
 In D. Cornelij cognomen hymnus sæpe de-
 atus ab ipso testis est sui erga martyrium de-
 V. locum de
 patientia.

Beate Christi Pontifex
 Christique martyr inclyte
 Hanc gratiam Cornelio
 Tuo benignus impetra
 Et exprimo quem nomine
 Te charitate, te fide

Y 4

Et

Et afferendæ audacia

Te veritatis exprimam.

*Al lūmeno**Duplici**laurea Poe**te marty.**risq; orna**tus est Lug-**duni Bata-**norum.*

Ab impiis Caluinianis, hoc est, à Lumæo, qui
milites ductabat naso, & auribus truncatis
num pedumque digitis, & iis quæ natura
nestas abdidit præcisit, duos & septuaginta
natus, trahi in foro affixus ac laqueo stran-
tus est, An. 1572.

2. S. Ignatius Episcopus Antiochenus,

sub Tyranno Traiano victis Romam ad
tyrium duceretur, in itinere ad Ephesos
suorum gloria vinculorum scripsit. Hic
hic mea gloriatio, hic mea indeficientes diuitia,
à Syria Romam vsque hæc vincula circumfero,
les margaritas in quibus contingat mihi con-
precibus vestris. Et: Audistis me victum
abduci, idque pro Christo communi spe nostra,
vestris precibus me consecuturum. vt Rome
bestias pugnem, quo per martirium discipuli
possim illius, qui pro nobis seipsum obtulit Do-
tri.

In ea quæ ad Romanos hæc de Martirio
totus flagrabat ardentissimo desiderio:

*Citat hæc**verba Iren.**lib. 5. adu**hæreses.*

me ferarum escam fieri, per quas licebit Deum
Frumentum sum Dei, dentibus ferarum moliri
mundus Dei panis inueniar. Et: Vtinam fruar
mibi paratis (seu quæ mihi sunt præparata

*Citat hæc**verba S.**Hier. de**sump. Eccl.*

opto truculentiores mihi inueniri, (& velocius
interitum, & ad supplicia,) quas & illa
tiis demulcebo, vt crudelius me deuorent, (vt
liciam ad comedendum me) ne, vt carmines

metuentes non attigerūt, non audeant corpus at-
tingere, & illa si sponte venire noluerint, ego illas vi ad-
iungam, & me vrgebo vt deuorent. Ignoscite
mihi soli, quid mihi vtile sit (pi osit) ego noui. Nunc
Discipulus Christi esse cum nihil expetam vel de-
deram, aut visibilia aut inuisibilia vt Iesum Chri-
stum, seu assequar, ignes, cruces, ferarum con-
fessiones, totius corporis solutio seu contritio,
diaboli tormenta in me veniant, tantummodo vt
Iesum nanciscar seu Christo fruatur. Nihil me iuuabit
mundi, nec regna huius seculi, melius est mihi emo-
propter Iesum Christum, quam imperare finibus

Epistola ad Tarsensem Ecclesiam, quam Ep. 7.
(supra in itinere scripsit) etiam quam ardenti
animo, ad subeundum mortis supplicium,
construit, cum ait: Nihil pendo supplicia hæc, nec
facio vitam meam, vt eam plus amen quam
Iesum. Quare paratum me offero igni, ferris, gladiis
quomodo Christum videam saluatorem meum,
propter me mortuus est. Obsecro vos ego vinctus
Christi qui terra marique exagitor, state in

am iam in theatro cum feris esset pugnatus. Leonum
ideoque vniuersa Ciuitas Romana federet
dentibus dilaniatus
in theatro, conuersus ille, ait Metaphr. apud Sur.
ad populum quodam generoso & inflexi-
glosam
animo, vt qui gloriaretur, & sibi placeret, pro
martyrii
coronam
tam quæ pro Christo suscipi cernebatur i-
consequi-
tur.
miniam: Viri, inquit, Romani, & presentes huius
tur.
spectatores, non mihi hæc sūt vt luam poenas
male-

Gentiles di maleficij alicuius, sed vt Deum assequar, cuius quominus
 cebat Chri- teneor desiderio, & quem cupio insatiabiliter. Sum autem &
 stianos esse eius frumentum, & molor per dentes bestiarum, & durum
 maleficos, eius purus panis. Hec dixit, & dimissi leones eum in eria
 atque vt t'm lanauerunt & deuorauerunt, a solis abea
 maleficos, ribus illius offibus abstinentes, &c. S. Chrysostomus. Post
 aut scelerate alicuius actionis auctores damnan-
 dos. lus post illos, ibi (Romæ) fuerunt immolati, vt cum & oc
 Sepulchrū cifixi testimonium adferrent, demonstratis in quibus p
 S. Ignatij degebant, se presentem vitam tanta cum voluptate: Ta
 bestia erat. quam fuisse despecturos nisi sibi omnino persuasum debi
 quod ad Crucifixum Iesum essent adscensuri. Et uiam il
 dio theatro vniuersa ciuitate seorsum confidente, vt cib
 etante, bestiis in ipsum immixtis & concitatis manebat horar
 pertulit, vt sub omnium oculis aduersus Diabolum, qua ei
 phæum erigeret, cunctosque suorum certaminum late ro
 tores efficeret, cum non modo fortiter, sed etiam tanquam præ
 titia mortem oppeteret, ferasq; cum omni voluptate pro
 etaret, non quasi raperetur è vita sed tanquam vitam
 meliorem ac prastantiorem vocaretur, &c. Tertius præd
 scap. c. vlt. refert Anno Christi 123, omnes fideles
 qui erant in ciuitate quadam Asiæ Christiani conuerti
 consulem, Antoninum pro tribunali sedente. Orrogir
 adisse ac palam dixisse se Christianos esse, & effecit
 de causa omnes se libenter mortem appetere, & hoc v

An. Christi
 164.
 Iustinus V.
 Euseb. li. 4.
 c. 26.

Cum Lucius quidam constanter se Christianus possu
 esse asseuerasset, ideoque illum in cruciatum sub, flar
 pi mandasset Urbicius Præfectus, Lucius per illam, R
 gnam se præfecto debere gratiam fatebatur, & exarde
 ita se non iniquis solum & improbis enis. Ver

cuius precibus liberatum fore dixit, sed etiam ad bonū
ter. Summam & clementem Regem Deum recta pro-
arum, vultum. Eiusmodi flagrans martyrij deside-
ones enim etiam fuit in prædicto Episcopo Igna-
olis asper.

S. Chrysostomus. Postquam ij qui S. Polycarpum omni cura
culis, & diligentia conquirebant, eum comprehendis-
ati, ut cum oculis in canam eius, & ingrauescentem
o sanguinem, in venerandam quoque & constantem
in Chrysostomus moderationem coniecissent videbantur
is in quædam per miram videre, rogabantq; ab se ipsi
voluptatis: Tantane queso festinatio in tali senæ præhēdēdo
persuasi debuisse? Ille abiecta cunctatione primam
iri. Et mentem illis actutum apponi iussit, deinde ora-
fidentem, ut cibum large & affatim sumerent, vnam
tis manuum horam quo libere orationi vacaret, postula-
Diabolus, qua ei concessa, surrexit, & gratia domini cu-
minum melle repletus, adeo ardentem precatus est,
etiam in qui præsto illum audirent orantem, admira-
voluptatis prope obstupescerent, compluresque illo-
quam ad tantum spectatum tamque eximia & diuina vir-
c. Terræ præditum senem morte affici vehementer
mnes hinc dolerent. Cum vero Proconsul ipsi dice-
ristiam conuictis Christum afficito, & te dimittam. Respō-
ali sedem. Rogant & sex annos illi in seruiui, & nullo me hactē-
s esse, et afficit incommodo, quomodo igitur Regem meū, qui
appetit ad hoc vsq; tempus seruauit incolumē contumeliosis
Christus possum afficere: Cum Proconsul dixisset: Te ar-
ciatuum. flammæ incendis domitum & mansuetum
cius periculis. Respondit: Ignem mihi minitatis qui ad tē-
tebarum exardescit ille quidē, sed paulo post penitus exstingui-
is eius. Verum ignem illum futuri iudicii ad perpetuum
im-

Ex ep. Ec-
clesia Smyr-
nensis cui
præfuit Po-
lycarpus.

impiorum supplicium & cruciatum reſeruatum
ignoras, &c. Poſt vinculis colligatus vt in
conliceretur, gratias egit Deo pro
dono.

V. Baron
An. Chr.
1. 2.

In Epistoſa Viennenſis & Lugdunenſis
ſiarum, apud Euseb. lib. 5. cap. 1. Inter cætera
leguntur: Diaconus ille, ſanctus nomine, ſupra
credibile eſt, & ſupra omnem humanum caput
ra à carniſcibus impacta toleranter ſuſtinenſ,
lerati illi carniſices, propter aſſiduitatem & magnam
nem tormetorum quæ ei infligebant ſperarent ſe
quod indecorum, & eius profeſſioni parum conſentire
videretur, ab eo audituros, ipſe tanta animi celſitudine
cōſtantia illis ex aduerſo reſtitit vt ne nomen quod
ſuum, vel gentis ciuitatis, vnde fuit, neque vtrum
an liber, illis vellet dicere, ſed ad omnia rogata in
no ſermone reſponderet, Chriſtianus ſum, iſtud
nomine, pro ciuitate, pro genere, & denique pro
que iterum ac ſæpius eloqueretur. Aliam autem
Gentiles ab eo elicere audireque non poterant. De
gravi & acerbabile, animus cum præſecti, tum
rum contra illum inflammabatur, vt cum nihil
quod ei deinceps imponerent, ad extremum
neas, feruentes. & ignitas teneſſimis corporis
affigerent. At ille quanquam corporis membra
bantur, firmus tamen, conſtans, & immutabilis
confeſſione perſtitit: quippe qui diuino, &
aqua vitalis, quæ ex Chriſti ventre profluit,
rore cum aſperſus, tum roboratus erat: corpus
ſtimonio fuit egrum quæ ipſi acciderant, vtpote
bus & vibicibus totum cruentatum, quod quidem
rugas erat contractum, vt exteriorem hominis

atque abieciſſet, in quo Chriſtus afflictionis particeps,
ut introitus ad ſuam ipſius gloriam eſſet, cum aduer-
ſus omnes proſtigando, tum ceteris præclarum exemplum
dando nullum eſſe metum, ubi Dei Patris charitas,
nullam moleſtiam, ubi fides Chriſti viget. Nam quan-
tum impij carniſices paucis diebus poſt, cum martyrem
torquerent, putabant, ſi corporis membris ſuperio-
ribus cruciatu tumidis, & inflammatione quadam ef-
ſeſcentibus, eadem ſupplicia accumularent, vel ſe il-
luſum facile euicturos (præſertim cum ne manuum prope-
rent ſeulationem perferre iam poſſet) vel illum tormentis
conſuetudinem exſtinctum, grauem reliquis horrorem incuſſu-
m ceſſitum: tamen tantum abſuit vt in illo aliquid eiſmodi
eveniret, ut quædam videretur, vt etiam præter omnium opinio-
nem, corpus in illis poſterioribus tormentis recreatum &
rogatum integrum reſtitutum, formam priorem atque uſum
iſtius corporis recuperaret: adeo vt in ſecunda illa carni-
que præſentia non afflictio pœna ſed medicina per Chriſti gratiã
autem videretur, &c.

De Martyrio Photini Lugdunenſis Epiſco-
pi, cuius ſic loquitur dicta Epiſtola: B. Plotinus, cui Lug-
dunenſis Epiſcopatus miniſterium erat concre-
uit, cum nonageſimum ſuæ ætatis annum
exceſſiſſet, & corporis imbecillitate ita langue-
ſcebat, vt vix poſſet propter viriã infirmitatem,
aut abſque ſuſtinebatur, libere ſpirare, ſpiritus tamen a-
rdente, propter ardentem, qua flagrabat marty-
riã, cupiditatem plurimum recreatus, ad tribunal
ſubſtitabatur, & tamen corpus eiſ iam præ de cie
vix potebat, & cruciatu morbi pene exhaustum
quidam tamen in ipſo ſeruabatur integra, vt
etiam Chriſtus glorioſe triumpharet, &c.

6. Ori-

An. Christi

204.

Euseb. li. 6.

c. 2. 3.

*Orig. initia**tus est pres-**byterio An.**Christ. 230.**Origenis de**fiderium**subeundi**martyriū.*

Origenis animum sub seверо imperatore
 tus amor, tantaque martyrii cupiditas, cum
 huc valde tenera esset ætate, occuparet, ut
 se ultro offerret periculis, & alacri ac pro
 studio in certamen insiliret, irrueretq; Aci
 rum aberat, quia per martyrium vitam de
 set nisi mater diuina quadam, & cœlesti pro
 tia, quæ illum ad maximam plurimorum
 tem seruabat incolumem impulsa enixe em
 piditati ad necem adeo incitate percurrere
 stitisset. Ipsa enim verbis supples primū
 vt materni erga se amoris misericordiam ca
 vbi autem eum cum iam intelligeret patre
 henfum carcere custodiri, cupidius ad ma
 properantem animaduerneret (toto enim
 tu & animi conatu tum ad martyrium fere
 omni eius vestitu clam ablato, & in inter
 quosdam ædium recessus abdito, domi eum
 nere necessario coegit, iste autem, cum ar
 la præter ætatem ad martyrium propensior
 magisque inflammaretur, adeo vt quiescere
 posset, ad patrem, vbi aliud nihil agere lice
 teras, quib. eum ad martyrium impelleret
 in quibus eum his fere vocibus adhortatur
 Obfirma te pater, martyrium fortiter sustine, n
 quidquam nostra causa molire. Hæc Euseb.

7. S. Ambrosius i. de offic. ca. 4. de S. L.
 tio agens, Cum, ait, videret Sixtum Ep
 suum ad martyrium duci, flere cœpit, non p
 nem illius, sed suam remansionem. Itaque
 verbis appellare cœpit. Quo progredieris sine
 ter? Quo sacerdos sancte sine diacono propera

sacrificium sine ministro offerre consueueras,
 me ergo displicuit pater? Num degenerem proba-
 ret, ut Experire certe vtrum idoneum ministrum elegeris,
 iussisti Dominici sanguinis dispensationem, cui
 mandorum consortium Sacramentorum, huic
 tui sanguinis negas? viden periclitetur iu-
 tuum, dum fortitudo laudatur abiectio discipuli
 mentum est magistri. Quid? quod ipsi illustres &
 nixantes viri discipulorum certaminibus magis quam
 currentes? Denique Abraham filium obrulit, Petrus
 primum pramisit, & tu Pater in filio ostende virtu-
 diam, offer quem erudisti, vt securus iudicii tui, co-
 tati nobili peruenias ad coronam.

8. Cum persecutio Maximi furore vesano va-
 Ecclesiam Sanctis quoque martyribus A-
 adinam perductis relicto monasterio, etiam
 gnus ille Antonius securus est, futuras victimas
 ens. Pergamus ad gloriosos fratrum triumphos, vt
 ipsi congregiamur, aut spectemus alios praeliantes.
 amiore quidem iam martyr erat, sed cum tra-
 se se ultra non valeret, & sociari confessoribus
 metallis vel in carceribus constitutis, magna
 libertate & cura ingrediens ad iudicem, ex-
 tatur, ne terrore impiorum subacti domi-
 negarent, iamque sententia coronatus ex-
 ans quasi ipse vicisset ad locum felicitis sangui-
 prolequebatur.

9. Basil. Episcopus Amasæ Licinio Regi seu
 a quo sibi maximos honores promitti audie
 si diis sacrificare vellet, Tribuno respondit.
 Regi. Licet totū regnū mihi dare volueris, nūq̃
 mihi dabis quantū auferre vis, cū à Deo viuente
 me

*S. Achar in
 vita S. An-
 thonii.*

*Baron. An.
 Christ. 316.*

me separare studeas, & demonibus animarum
ribus adiungere, atque ab infinita, sempiterna,
talique gloria abalienare, & ad caducos honore
re, quorum honestas turpitudine est & splendor
dam inutilis. Sed si vis me bonum consiliarium
mihi obtemperes, & redeas illuc unde discessisti,
reprobaturum contempsisti, ad eum te supplicem
Bonus enim Deus noster, nec quisquam alius
ipsum iustus, sanctus & saluator, penitentiam
gus, & a vanis istis rebus discedas, ne propter
tuam mala & calamitates in te veniant, illarum
ipso iusto iudice, quem tu negans dixisti Deum
Hæc Basileus ad Licinium quod ille in
Constantini speciem quandam præ se
Christianitatis, quam ab eo repellans exue

SIGNVM LXXX.

*Magno zelo, seu infracto animo fidei
tholicam Romanam tueri, ac propa-
re, & animas Deo offer-
re.*

*Prælatorum
est corrige-
re & puni-
re subditos.
Ro. 13. v. 4.
V. locum de
zelo ani-
marum.*

PRisci patres sub tempore Con-
Magni exortis iam Arianis, non
vel syllabam in articulo fidei, vel verbulo
licis visitato, ut erat homouision vel consen-
tiale immutari. Fides namque auctore
liano in lib. de præscript. Virgo est integ-
talisque nobis à Christo tradita, quam ut
conantur hæretici, sic Catholicos eam
incorruptam caste tueri necesse est.

Talem zelum habebat. S. Clemens Romanus
cum S. Petrum de fide in Christum differen-
dis differet. Deo gratias ago, inquit, qui ut optavi in-
sum, ac certo scias, Petre fieri non posse, ut dubite-
re ex te audiui de Christo Propheta, etiam si tu
inter doceres, & me in aliam fidem, transferre co-
plices, &c. Eodem zelo excelluerunt omnes
pares, qui nullis neque blanditiis neque sup-
plices adduci potuerunt, ut vel fidem veram ne-
rent, vel etiam simularent se aliquid in ea ne-
re, illa. V. Sur. 17. sep. c. 29.

Quot Patres Societat Iesu ordinis S. Fran-
dominici, &c. Cum perspicuo periculo vitæ
otas regiones adeunt? quot proficiscuntur in
que Indiam, Iaponiam & Chinas ut infide
conuertant? quot non reformidant in Angliã
Proficisci, ut hæreticos ad matrem Ecclesiam
ducant? Quam tamen prouinciam inquit R. P.
Busæus in viridario virtutum non ante su-
cipiunt aut suscipere à superioribus suis permit-
tur, quam vires suas gratia Dei nixas egregie
culos reuocarint, & iuxta parabolam Euan-
cam subdlexerint sumptus ad perficiendam
tantam necessarios; ne si post iactum funda-
tum oneri succumbant, omnes qui vident
ant illudere eis, dicentes: quia hi homines cœ-
dificare, & non potuerunt consummare.

Zelus Dei in scripturis maxime tribuitur
onis in populo dignissimis, ut Sacerdotibus,
mmis quibusque Prophetis. Zelum habuit
ees, qui & Sacerdos erat, & nepos Sacerdo-
& filius sacerdotis.

Z

S. Ze-

Luc. 14. &
28.Amb in
Ps. 118.

1. Mach. 2.

v. 57.

1. Reg. 19 v.

10.

1. Mach. 2.

v. 27.

Antiochi.

5. Zelum habuit & Elias, & ideo raptus est in celum.

6. Zelum habuit & Matathias qui ad sacrilegia fortiter excitavit Dei plebem. Zelum mine illustres etiam fuerunt præcursor dñi & princeps Apostolorum Petrus, gentium Paulus, & protomartyr S. Stephan. & quodammodo post Apostolorum tempora doctrina sancta excelluerunt in Ecclesia Dei, iidem quoque virtute excelluerunt, & Cyprianus, Hilarius, Innocentius, Ambrosius, Chrysostomus, Hieronymus, Augustinus, Gregorius, Bernardus.

7. S. Paulus Zelo animarum cruciatus est.

2. Cor. 11. v.

19.

li. 1. ho. 12.

ho. 52. in a.

et de Ze-

loso.

Quis infirmatur & ego non infirmor? quis scandalizatur & ego non vror? Unde S. Greg. ipsum suum Zelum marum Zelo succenderat, quid aliud quam sarraginem ad rat, in qua amore virtutum contra vitia ardentem Ger Recte S. Chrysostomus de hoc Zelo Dei cum magister mi fortitudine iuncto: Qui, ait, igne cruciatus fuerit, talis fit qualis esset homo solus super terram ambulans, adeo nihil curæ est, ei gloria & ignominia. Vincetiones autem sic contemnit & flagella, & carceratur in p in alieno corpore pateretur vel quæ admodum sua Zachariæ tinum possideret corpus. Quæ autem sua vita sunt super ta, ita, ridet & non sentit, sicut nos ipsi corpora hominum.

in Ps. 118.

Luc. 14. v.

16.

Et S. Ambr. Zelum qui habent, omnes sibi inimicos putant, quia sunt hostes Dei, quia Patres, fratres, consanguinei.

Certe hæc virtus maxime competit pastoribus Ecclesiæ, omnibusque superiorem. Et Ap quia munera quæ in veteri lege Prophetis præsiderent nova Episcopis & Pastoribus præscribuntur, quia virtutem exposcunt, in veteri. n. iubentur.

raptus, & non populum solum, sed Reges etiam
 gravissimis criminib. reprehendere, eaq; illis
 qui ad faciendam, quæ ipsos in luculentum vitæ disci-
 dem Zelo vacarent. In noua vero à pastorib. exigitur, vt
 infor dant animum pro ouib. ponere, incorrigi-
 titium & ethnicos & publicanos declarare, atque etiã
 n. & quod sententiam excommunicationis Satanæ tra-
 a sancti occantes coram omnib. arguere, instare oportune,
 n quoque & obsecrare, increpare in omni patientia &
 H. lantia, increpare quoque dure cum opus est, vt Apo-
 Gregorius putauit Cretenses increpandos, quia ven-
 editierat, & ignaui. Hinc factum est, vt Deus
 ciatus & animam vtriusque Ecclesiæ, veteris & nouæ
 is sancti & eorum & magistratum non elegerit nisi vi-
 suum in Zelo quantumuis infami celebratos, vt
 arragines sen ad veteris qui Ægyptium occiderat, do-
 a arduum Gentium Paulum (qui Ecclesiam Christi
 m. magis fuit) & principem omnium Chri-
 e Christi Petrum (qui Malcho ex prauo Zelo
 er terram amputarat) ad nouæ gubernationem.
 omnia. Hinc etiam Sp. S. in verbo diuino grauitè in-
 carceratur in pastores ignauos Ier. 2. 8. c. 5. 6. Ezech.
 odum in Zach. 11. 3. Apoc. 3. 17. & mandat vt sedulo ad-
 ea sunt inent supra gregem suum. Christus tertio mo-
 corpora omnium pastorum coriphæum: Pasce oues vel
 ibi in meos. Et Apostolus Paulus alios: Attendite,
 vates & vniuerso gregi in quo vos posuit Sp. S.
 petit p. p. regere Ecclesiam Dei quam acquisiuit sangui-
 ne suo. Et Apost. Petrus: Pascite qui in vobis est gregem
 phæus. providentes non coacte sed spontaneè secundum Deū
 ibuntur turpis lucri gratia sed voluntarie, neque vt domi-
 bentur in clero, sed forma facti gregis ex animo.

Z 2 Auger

Auget obligationem Prælatorum quod animab. omnium subditorum reddimilitationē in die iudicij, vt indicat Apostolus ad 13. v. 17. Et S. Greg. scribens ad Panthaleonem piscopum Aphricę non compescentem Diocletianarum audaciam. Perditorum, ait, animas Deo strum de manu vestra scitote requirere, si tantum quo ad fieri potest, emendare negligitis.

8. Anachoretę quidam spē lucri amittentes etiam solitudines suas deseruerunt, vt S. Basil. temporibus imp. Constantij, qui relicta solitudine venit Alexandrinam & totam illam, Theodoretoli. 4. hist. Eccl. c. 25. circuibat, quo omnes doceret tum Athanasium præfatum veritatis, tum Arianos veritatis hostes elidentes.

9. Aphraates Monachus tempore Valeriani Imp. ex zelo Antiochiam, quo conuersus, dicens dixit, Cedo quo te confers? ille tum sapienter apposite: Pro tuo, ait, regno, precaturus. Tum ille domi, inquit, tibi manendum est, & intra cellam monastica postulat orandum. Cui diuinus ille respondit, clare admodum dicis, o imperator, istud certe manendum est, & hætenus feci, dum oues saluatoris parerentur. Verum quoniam iam magnopere commouentur, & multum illis impendit periculi, necesse est, ut persequi, non modo ne à feris capiantur, sed etiam seruentur incolumes. Nam dic mihi quæso o imperator, si filia alicuius essem, & sederem in conclauis viri, & rem, atq; deinde cernerem flammam, in eam intrare desque paternas iam conflagrare, quid me faceret intusne manere, & ades imensas negligenter? Eto conclauis sursum deorsumq; cursitare, & ap-

XX. *qua flammam exstinguerem. Hoc certe te respon-*
deat: nam hæ sunt partes filie prudentis & pro-
que hoc ipsum nos agimus o Imperator. Etenim
iam in Patris nostri ades flammam inieceris, nos
cursumus quo eam, mature possumus exstingue-
re cum locutus esset Aphraates, imperator
terminatus conticuit &c. Magna. n. est vis
gentie, in vtramq; partem, vt & illius lingua
at, incalcescat, exardeat qui præceptis diui-
temperat, & qui se se flagitiis inquinat, ob-
at, vt & scilicet.

Postquam magnus ille *Gregorius Thaum-*
as cognouit suum instare obitum, totam cir-
cum regionem & ciuitatē est perscrutatus,
ens scire, an essent aliqui reliqui extra fidem.
atem cognouit omnes qui permāserant in
quo errore non esse amplius quam septende-
dit, hoc quidem esse dolendum (ad Deum
ciens) quod aliquid desit ad plenitudinē eo-
qui saluantur, & tamen magnas Deo esse a-
gratias, quod suo in Ecclesia successori tot
queret simulachrorum cultores, quot ipse
perat Christianos. Cum iam precatus esset,
qui iam crediderant crescerent in perfectio-
& infideles conuerterentur, ita ab huma-
ta migravit ad Deum, mandans suis necessa-
ut nullum proprium locum ei comparent ad
itram. Si. n. viuis non sustinui vocari alicui-
oci Dñs, sed inquilinus vixi in alienis, neque
mortem pudebit esse inquilinum, sed hoc,
ut narretur posteris, quod Gregorius, neque
alicui loci possessor est nominatus, & post

V. Baron.
An. Christi
266.
Greg. Nyss.

mortem fuit inquilinus aliorum sepulchrum vel
seipsum seiungens ab omni in terra possessione
adeo ut nec in proprio quidem loco voluerit
peliri. Solam enim eam possessionem in qua
pretiosam, quæ in se avaritiæ non suscepit, &

*Sigeb. in
Chronico.*

11. *Valerianus* Episc. Octogenarius captus est a
frica Vandali libros divinos: exueruntque fidei
cris palliis ac vestib. facerent vestes, nolens. Eandem
na Sacramenta profanis tradere, à rege. Deinde
co omni vrbe & domo exclusus reliquens
vsque ad mortem nudus, sub nudo aere, Cæsarem
maluit, quam quicquam profanare rerum suarum.

12. Cardinales seu Consiliarii summi, for-
cis deuouent Deo sese ad fidem Catholicam terro-
stianamque religionem totis viribus, tunc moueri,
etiam si in ea causa sanguis profundendus sit, quid
pro Dei honore & propugnatione Ecclesie gerere non
dunt animas exponere).

Praemia fidem propugnantium, & hanc. Cum
titer resistentium. S. Chryso. S. Basilij, Cyprian. legat
Ignatij, Polycarpi, Ambrosij, Bernhardi, & aliorum
lij, & aliorum V. in triumpho virtutum. Nos nunc

SIGNVM LXXXI.

*Fortem esse non tam virib. corporis
tis, quam animo.*

Boni Clerici & generosi pectoris est
tiis quæ sepe ardua & multis impedi-
obfessa, vel obsepta incidunt, pro re Chri-
non contrahere, aut dimittere animum
mit, perse obrui, tanquam fluctu rerum
dine & difficultate, sed contra vltro nego-
modi occurrere, neque sinere ut villam

repulchram vel damnum, vel mortis ipsius metus
a possibilibus eo absterreat.

o voluit Ioan. Turrecremata tam excelso fuit animo,
nem iniquā vel precib. vel minis, in iis quæ fidei ac
ceptis venerationi, & omnino quæ Ecclesiæ utilitatib. con-
trarius censerent, à sententia deduci posset, hinc dum vi-
erent, ac fidei defensor appellabatur.

is. n. olem. Eandē laudem tribuunt *Marcello* Cardinali
rege. deinde pontifex eodē nomine fuit: hic, n. in
eliqua Constantina Synodo, vbi Apostolicę sedis legatus
lo accersit, Cæsaris ministris, nescio q̄ intentantibus, q̄
re rerū manz cathedrę auctoritatem minuere vide-
umini patur, fortissime obstitit, à qua sententia etiam,
atholici terroribus, q̄ admovebātur vnquā potuit
us, cum uideret, in quo discrimine dicitur exclamasse,
dendum quidē homines vitā sibi auferre, animū vero
Ecclesię gerere nō posse, suaq; facta summi Dei iudicio
seruari, qui pro suo cuiq; merito gratiā refert.

& hanc. Cum *Reginaldū polū* Card. in Galliam à Pau-
lij, Cle. III. legatum, Rex Anglię hostis infensissimus
hardi. suam potestatem redigere conaretur, idq; per
tum. ut nūcios cū Francisco Gallorū Rege ageret,
XXI. liter ab eo monitus, vt si saluus esse vellet, sta-
abiret, in eo tanto periculo, in re subita, cum
nes viæ armatis militib. & grassatorib. & An-
is ipsis refertissimæ essent, nihil vnquam de sua
mit constātia & grauitate, imo vero comitib.
mb. adeo exterritis, metuq; trepidantibus, vt
mo esset qui crucē, vt mos est, pontificiis lega-
pferre auderet, ipse met crucē sumpsit in man⁹
etamq; gestauit, donec famuli pudore impul-
tā repeterent, Deinde cū in Belgium euasisset,

Z 4 nec

*Vixit circū
ter Anno
1450.*

nectamen cessaret impius ille Rex ab insidiis suis p
liendis, eiusque caput quinquaginta aureorum cu
millibus proseripsisset, nec maius posset esse illis om
periculum, semper tamen pro munimento habuit, &
hanc fortitudinem tenuit Dei fiducia nixam habentem
certe non defuit. Opportune enim Leodigro contra
Euerardo Episcopo & Cardinali humanissimus, p
inuitatus est, quo cum venisset, ibiq; audire Domini
gnas quasdam vixque credibiles conditiones secutio
Anglus Belgis offerebat, si sibi polum tradere placeret
miratus hominis amentiam ita dixisse fertur
quidem iam dudum vitæ huius tædio affatus
mortem oprare, ac perinde, cum Henricus
sua impensa & labore, hoc ipsius desiderium
iuuare conaretur nihil aliud facere, quam
dormitum ire cupienti, vestes ipsas detrahe
lit: neque ante discessit ex illo loco, quam
tifice in urbem reuocaretur.

*Beatus qui
in Ecclesia
causa & in
obsequio
Christi vi-
tam ponit.*

SIGNVM LXXXII.

*Frugalem & sobrium in cibo & potu
tuisse.*

*Marul. li. 4.
ca. 2.*

A Postoli spicas segetum manibus conturbant, & hoc tam simplici cibo esuriem quod
do possunt, leuant. Cumq; numero essent, Ioan
hil aliud quam quinque panes hordeaceos, & manna g
piscis habuerunt in deserto, quando Dominus multitudi
turbam quinque millium pavit. Item in monte Proph
mnino præterquam septem panes, & ait, sed
culos pisciculos, quando quatuor milia & frag
rorum satiata sunt. Rursum transiit in galileam, Cur

ab infideli sunt panes secum ferre, vsque adeo cibata aureorum curam non habebant, dum eius, quem offeret, ceteris omnibus securi fuerant, dulcedine satiatione carerent, & tamen quod non ieiunarent adhuc exortatione nixantur, quia sponsus cum eis erat; Quanto in Leodunio continentius & tenuius eos victitasse censeamus, postquam ablato sponso, hoc est, crucifixi; audire Domino nuptiarum gaudium verum est in ditione securionis luctum, & iam terrena omnia in amorem trahere placere comperiunt desiderantibus cœlestia.

SIGNVM LXXXIII.

vitam vanam & inanem vt pessimum furem fugere, & nulla eius cupiditate ardere.

Christus non semel vetuit publicari miracula à se facta, vt cum leproso curato dixit, *Matt. 10. Mar. 5. Matt. 9. v.* Vide nemini dixeris, vt doceret, inquit, Chrysostomus (Hom. 16. in Matth.) non diligendam ostentationem & gloriam, nam quod Luc. 8. sanatum à se iudei publicum publicari, non diuulgari seipsum iussit, *Matt. 6 ca. uetate iustitiam.* gloriari Deo, narra, inquit, quanta tibi fecit, *Num. 39. Ioan. 8. non quero gloriam meam.* Ioannes Baptista fuit speculum contemptus a ceteris hominibus gloriæ in vita, habitu & moribus, ideo doctus solitudine omnem vitam egit, ideo nec, Elias, nec Propheta, nec Messias, cum posset, haberi, sed vox clamantis in deserto, quæ nihil valet in manu & fragilius.

Cum Paulus Apostolus audisset verba arcana,

Z s quæ

4. remanere, ac ille nihil aliud nisi solitudinē meditabatur.
 entus dicitur. 7. S. Greg. Turonensis Episc. reliquias Sancto-
 colos sibi eū collo gestabat, vt quoties miraculum e de-
 eritate quæ, non suis meritis, sed reliquiarum beneficio
 naneglesceret.

8. S. Vdalricus Augustanus Episc. cum die Iouis
 res mēto visi essent cum eo sacrum facientes sancti
 s defuncti & Adalbero antecessores dextra quo
 hoc facie manus consecrans tempore consecrationis
 per eum apparuisset, tempore porrectæ com-
 populo unionis Clericis, qui viderant os compressit, vt
 elitz quæ occultarent, & post sub pœna amittendæ
 ini, quæ reuult ne patefacerent. Eadem de causa cum
 ūcamborum caducum curare posset, publice id pe-
 er. 63. vñibus negauit.

n, & mo. 9. S. Nicet. Treuironum antistes, ad cauendam
 , turbamētem gloriam, signum crucis sub veste forma.
 mundum, cum publice curaret dæmoniacum,

ta vt om. 10. S. Anna Archie. Colon. cum ei cæcus qui-
 itū repulsi obuiam fieret, dicēs se vñsione monitum, vt
 derio quæ, qua man^o in missa abluisset illiniret oculos,
 interrogat peris verbis eum repulit, vocans impostorem,
 ret? ait: cæcus vero cum à sacri ministro aquā impetrasset
 eā in vñu recepit. Et cū postea gratias agere Episcopo
 eā exisset, longe acrius eū excepit q̃ Deū tentasset, mī
 ij signa vñtū aut, qui aquam dederat, leuiter alapam im-
 ntiā, egit, ac vñq; prohibuit ne se viuo cuiquam rem
 upeo quopalarent, sed Deo tantum gratias agerent.

tuille. C. 11. S. Bern. ne ob crebra miracula aliquid sibi
 corum dēle videretur, in hæc verba prorupit: Ex scripturis
 vñi & vñi signa fieri vel per perfectos vel perfectos. Ego nec
 pleum a pfectionis mihi sum conscius nec fictionis. Nihil ergo mi ne vana
 hi & gloria.

Sur. Tom. 4

Greg. Tur.
de vita PP.

Sur. Tom. 6
li. 2. c. 3.

Ex 3. vita
c. 6. in Sur.

In concio

dicebat: hi & signis istis, quandoquidem mea illa fama magis
Nec propter vita nouerim exhiberi, nec ad meam fieri commendationem,
te incipit, nem, sed ad commonitionem potius, ad fructum
nec propter aliorum, & ad fouendam de me bonam opinionem.
te finiam.
In vitis pp.

12. Ioannes Ægyptius monachus cum S. reuelante multis futuri euentus responderet, inferebat non suis meritis eam reuelationem sibi factam, sed illorum qui rogatum adueniunt. Morbo affectos corā se curationis gratia acci vetuit, quoniam ultro citro commeam agmen ostentationi esse potuisset, oleum benedictum mittebat, quo peruncti conualescebant, atque à languoribus liberabantur.

Greg. li. 1.

Dial. c. 5.

*Exultat cō
temptus.*

13. Constantius Anchaorita Ecclesiarum chus, cum è longinquis partibus, quidam psum videret, aduenisset, ostensumque desisset, eo quod statura admodum breui esset corporis vitium animi virtuti officere possessoris suum osculo excepisse dicitur, laudans affirmans, quod tandem nactus esset hominem à quo iure paruipendendus existimaretur. uum enim se esse, vt habitu pusillum, ita quæ facto opus erunt ignauum inextempus prorsus inutilem.

Io. Diac. li.

4. c. 62.

14. Cum Gregorium Pontificem quidam probus laudaret, respondisse fertur: Deum care frater, vt his quæ de me prædicas dignus efficiam, ut & tu dignus es cuius opinio improbari non debet. plerumque euenit, vt ea quæ de ijs quos amamus dium proferimus maiora vero sint, itaque quam commendatione tua longe inferiorem me esse agnosce charitati tamen gratias ago.

*Ps. 113. Non
nobis.*

15. Cum Appollonius Abbas annos 40. inde *In vitis pp.*
 solitarius vixisset, iussu voce sibi è cœlo
 data, iam tandem ad sequentem locum perge-
 re, nobilium construere, discipulos comparare,
 constanter Dominum rogasse dicitur, ne
 se deinde inter homines versantem, iactanti-
 que perstringi sineret, vt non aliud olim magis
 eius, ad eremi latebram confugisse videatur,
 ante vitæ finem fortassis inde discessurus, ni- *Luc. 10.*
 lissio intercessisset diuina, quæ postremo di-
 um illam indicauit, vt auctor fieret salutis
 aliorum. Idem sæpe monachus præcipiebat, ne
 propterea aliis se præferret, quod miraculi
 grandi gratia ornatus esset, cum Dominus dis-
 cipulos suos non ideo gaudere iusserit, quod dæ-
 monibus imperarent, sed quod in libro vitæ ater-
 nalescripti essent. Iterum admonebat, si quam ali-
 quæ ex illis vel secretæ visionis, vel spiritualis frui-
 tionis dotem à Deo accepisset, nemini nisi neces-
 sario coactus proderet, ne in vanam incideret
 gloriam.
 16. B. Franciscus cum se inter homines fama *Bonau. 6a.*
 gloriæ efferrî percepisset, nequam ex eo vo-
 luntatem caperet, alteri negotium dedit, vt con-
 probis petulantiaque ipsum incesceret. Et cū
 rusticorum idiotam, ignauum, inutilemque
 appellasset, calumniæ gratias agebat, affir-
 mas verius de se sentire oblocutores suos, quam
 adatores, qui opinione decepti, supra id quod
 et se aestimarent.
 Nouerunt hi S. Patres exercitio virtutis appe-
 re gloriam, esse bonum virtutis corrumpere,
 solam

*Arist. 2.
Eth. c. 4.*

solam externam speciem, & veluti virtutis. Hoc enim
uam relinquere, & hypocritam, non virtutis, cum quo
torem facere. Virtus certe est amor honesti, quem, quod
honestum. Quare si opus honestum facias, non videtur
affectu interno honesti, sed amore commodi, quod enim
luptatis, laudis seu gloriae, non est opus vere philosophi
tutis nisi externa facie, abest enim vita interius, hoc ipsum
quasi anima virtutis. Adhuc virtutis praestantia, quae viget
debet esse solidum quoddam bonum, & incommutabile, aliter
cum quod animum ipsum afficiat & perficiat. Haec igitur
que virtute praestantius. Finis enim debet esse perfectio,
praestantior mediis, atque gloria humana est ipsius,
extrinseca, in hominum persuasione & iudicio, ne
ta, nihil animo conferens perfectionis. Quod & aesti-
nim miserorum mortalium opinio mihi praestantius
se potest, quid sermones & rumulculi? Atque huius
cur ergo etiam viris sanctis interdum haec quod sur-
ctio cenodoxiae & philotimiae subrepat? Respondetur
Quia omnibus innatus est appetitus excellentiae corporis
honor autem est excellentiae testimonium, quod ex-
ria eiusdem excellentiae notitia & opinio, nullum g-
praedicatio, unde dum haec exhibentur, non solum pl-
in homine apprehensio & cogitatio sua est men-
lentiae, qua mirifice delectatur. Sicut est conuivialitas
per conuitium concitatur apprehensio virtutis, in o-
que illi est exosa & mororem adfert, itaque cum prob-
amant laudem & gloriam, quia haec sunt signa, quod est d-
cellentiae, oderunt conuitium & contumeliam, quod probor-
quia sunt signa vilitatis & abiectionis. Atque dignitas
sicut animus maxime desiderat eminere, & in publico, &
cellens esse, ita quoque desiderat videri & degen-
haberi in mentibus hominum.

*Val. Max.
lib. 8. nulla
est tanta
humilitas
qua dul-
cedine glo-
ria non
tangatur.
V. P. Lessius
de provide-
ria numi-
dis.*

Hoc enim censet ad se pertinere, tanquam
 unum quoddam esse, & nouam vitam intelli-
 gibilem, qua cognitum sub illustri specie & for-
 tificas videtur viuere in mente cognoscentis, intel-
 ligere enim est quoddam rei intelligibilis esse, vt
 philosophi docent.

Inter hoc ipsum indicat Cicero cum ait: Eam esse
 praequam quæ viget memoria seculorum omnium, quam
 & interitus alit, qua absentes adsumus & mortui viu-
 i. Hæc itaque memoria, hæc æstimatione &
 debet æstimatione, est vita quædam animi & ornamen-
 tana cuiuspius, quæ non oculis videtur, sed mente
 & iudicatur, non natura constat, sed animorum iu-
 is. Quæ & æstimatione, non intrinsecus inhæret,
 sibi præterintrinsecus possidetur: qua sibi videtur in-
 i? Atque hominum viuere, & tot habere vi-
 in hæc quot sunt homines, in quorum cordibus ma-
 epiti? penditur. Hanc tanti plerumque facit, vt vi-
 excellens corporalem præ illa aspernetur, & malit
 nium opus exponere certissimæ morti, quam vel
 inio: nullum gloriæ & nominis sui detrimentum
 tur, nancere, pluri æstimans viuere in aliorum men-
 suæ et memoriam, quam in proprio corpore
 è conaturam. 3. Quia gloria & fama retinet ho-
 no vultum in officio, retrahens à turpitudine, igna-
 itaque improbitate, ne bonū nomen amitrat. Pessi-
 unt ingratum est depuduisse, pudoremq; exuisse contē-
 natum proborum hominū iudicio, deinde efficit vt
 is. a dignitate & voluptate possimus versari in
 ere, & hominū proborū conuentib⁹, vbi vi-
 idem & degeneres nō audent cōparere. Itē vt proue-
 mar ad magistrat⁹, honores, & munia publica,
 cum

*Ea est ani-
 mi præstan-
 tia, vt hoc
 bonum eius
 (gloria) &
 in diuitiis
 & volu-
 ptatibus,
 & maxi-
 mis bonis
 corporis sit
 præferendū.*

cum infamibus portæ dignitatum non par
Denique vt cum fructu versemur inter homi
Siue enim de doctrina agatur & monitis, si
officij administratione, neutrum fructuoso

Prou. 22.

Syr. 41.

Li. 5. de Sac.

Contemne

aliorum

plausus ac

laudes. Ex-

cute pulue-

rem inanis

gloria de

pedibus,

eosque laua-

aqua com-

punctionis.

Noli velle

predicare,

cum vis

Dominum

predicare.

2. Cor. 11.

disponite

vos &c.

sapiens: Melius est nomen bonum quam diuitia

Et: curam habe de bono nomine, hoc enim magis

S. Chrysost. ait: Difficile est plane superare

laudis, sed certum est eos, qui eius cupidi sunt, magis

dolore affici, quoties non assequi contingat, vt qui

tunt opes, si in paupertatem inciderint merore affici

tur, vt delitiis assueti tenuem victum tolerare non possunt

ita qui laudum amore, capti sunt, non solum cum

vituperantur, sed etiam cum ab aliis assidue non

tur, quasi fame quadam animum conficiunt, idcirco

me si alios apud se laudari audierint. Qui vero

dum apperentia huiusmodi in docendi certamine

rit, quam multis illum doloribus obnoxium putant

neq; mare vnquam potest vndis carere, neq; illius

curis atq; angustia. S. Hier. in illud Prou. 5. As

diuide, habeto eas solus, ne sint alieni participes

Hoc accidit quando exterius late predicationem

mus, & tamen per eam laudes humanas minimè

mus, immundi autem spiritus, qui alicui dicuntur

participes fiunt doctoris, si eius mentem vel festina

nis, vel alio vitio corrumpunt. S. Aug. lib. 1. contra

stum man. c. 10. Debet predicator fratre deservire

est, Christo. prolem generare non sibi. Cum enim

tus sit Christi, non debet sponfam, quæ

Domino suo tenetur procurare,

sibi retinere.

SIGNVM LXXXIV.

Gratum esse in suos praeceptores.

Celestia diuinus ille præco gentiumque Do-
ctor insignis Paulus gratum se vbique, be- Act. 22.
corumq; memorem Gamalieli præbet ma-
do, à quo tamen Mosaicam legem, priscaque
patrum caeremonias solum didicerat, magna
institutori habenda gratia est licet modica
docuerit, modo sint proba, ipse namq; opem
stulit quam potuit.

SIGNVM LXXXV.

*gula præclaram referre victoriam, non
vsquequaque satisfaciendo ap-
petitui, &c.*

Augustinus fatetur se cupiditatem gulæ re-
frenasse, partem aliquam ei adimendo 10. confess.
c. 30.
affectabat. Freni gutturis, inquit, tempera-
tione & constrictione tenendi sunt. Possidius c.
tribit eum mensa vsum frugali & parca, quæ
tolera & legumina, aliquando carnes pro-
hospites & infirmiores quosque contine-

inde in ipsa mensa magis lectionem vel dis- C. 27.
tationem, quam epulatione potationemque
exisse, adhuc secum commorantibus & con-
uiuan-

uiuantibus numerum poculorum præfixisse,
nec exemplo Ambrosij in sua patria peti
ad conuiuia non iuisse, ne temperantiam pe
rer.

2. Palladius scribit de S. Isidoro sacerdote
nunquam saturum è mensa surrexisse, & co
tantum cibi sumpsisse, quantum ad vitam &
tatem sarram rectam tenendam sufficeret.

3. S. Saba Abbas licet conuersionis, sa
tio magnum studium poneret in acqui
virtutibus omnibus, mortificandisque
dinatis cupiditatibus, præcipuam tamen
in refrænanda gula. Cum aliquando horri
gressus pulcherrimum pomum vidisset,
que cupiditate victus apprehendisset mor
gens se aduertit tentationem esse dæmoni
edendum instigantis extra tempus & ma
tatem, itaque in terram abiecit. & apu
mum suum constituit nihil ex eo dege
Qua mortificatione sui tantum à Deo na
gratiam, vt deinceps summus fuerit cultor
nentia.

Sur in Ian.

4. S. VVolstanus Episcopus die quodam
sacrum missæ per actum delitescens in
abdito, odorem carnis, quæ pro iplo assa
perceperat, & quoniam cogitatio inde
oborta ad eam comedendam appetitum
ens, non sinebat eum orationi attentius
proposuit, nihil neque tunc neque in post
vitæ tempus de carne delibare, sicut &
Quo medio mirifice adiutus est non solum
sanctissim. vitam ducendam, sed etiam

refixisse mortem multis miraculis illustrem obeun-

S. Robertus Abbas cum totam quadragesimam solo pane & aqua contentus transegisset, Sur.in Ian.
 paschæ festum desiderio teneri cœpit ves-
 titi pane auenaceo, sed cum eo ad mensam
 vir Dei animaduerneret, se pauxillum con-
 scientiæ indulgisse, vehementer expauit, &
 rigidus in se ipsum vindex gustare inde no-
 sed pauperibus ad monasterij fores da-
 Erat ibi tum iuuenis quidam splendida
 qui eum vna cum scutella accepit, &
 enauit ita tamen vt loquentibus illis de
 alla ablata subito ea in mēsam desiderit. Erat
 angelus Domini à cœlo missus, qui elec-
 nam viri Dei acceperat.

Sanct. Dorothei discipulus, *Dositheus* fue-
 ri primarij filius, laute educatus, & mi-
 ac ex sæculi milite factus miles CHRI-
 & religionis. Huius instituendi curam
 operat Sanctus Dorotheus, & cum eum
 omnium virtutum frangendarumque animi
 ditatum campo exercere vellet, initium
 a vitio gula, ac primum quidem potesta-
 illi fecit comedendi quantum vellet, de-
 vero paululum illi, de consueta portio-
 demit, de duodecim partibus vnā, &
 bat nam sentiret famem, cumq; ille respon-
 se exigua sentire, iussit eum aliquot dies,
 eadem portione cōtinuare, donec fateretur
 se amplius famē experiri. Dein cœpit ex
 Aa 2 duode-

In Mich. 2.

duodecim partibus statæ portionis subtra-
 binas, donec ad moderationem ventum est.
 bus temperantiæ consentientem. Aduersus
 ricos deliciosos, seu eos, qui carni indulgent
 Christi patrimonio obsonantur: iusta est
 Hieron. reprehensio: Ecclesie quoque Principes
 deliciis affluunt & inter epulas, atque lasciuia-
 tiam seruare se credunt, propheticus sermo
 quod efficiendi sunt è spatiofis domibus, lauti-
 & multo labore epulis conquisitis, & ei-
 malas cogitationes & opera sua. Et si vis sum-
 efficiendi sunt, Euangelium lege, in tenebra-
 cet, exteriores, ubi erit fletus & stridor dentium
 non confusio & ignominia est Iesum Christum
 xum magistrum, pauperem & esurientem fac-
 dicare corporibus, ieiuniorumque doctrinam
 tes buccas tumentiaque ora proferre? Si in
 rum loco sumus non solum sermonem eorum
 sed conuersationem quoque & abstinentionem
 mur. Sanctum vtrique est & Apostolorum
 viduis & pauperibus ministrare. Non oportet
 quiunt, dimisso verbo Dei, ministrare nos
 nunc non dico pauperes, non dico fratres, &
 sum inuitare non possint (ex quibus, exceptis
 nihil aliud Episcopalis speret manus) sed
 accinctos gladio & iudices, excubantibus
 suas centurionibus & turnis militum Christi
 inuitat ad prandium. Tota Clerici vrbe
 querunt exhibere iudicibus, quæ illi in
 inuenire non possint, aut certe inuenta
 Nec vero arbitrandum, quod generaliter
 dirigatur inuectio, sed ad eos qui tales

Act. 6.

Ps. 34.

SIGNVM LXXXVI.

stinere à lautitia eduliorum, seu non qua-
edulia opipera, magnaue coquorum
arte condita, sed communia nulla-
que arte singulari pa-
rata.

Sanctus Augustinus fere abstinebat ab esu *Quanta vi-
tus tenui-
tate vsi
sint etiam
Episcopi &
Pralati.*
carnium, aliisque ciborum lautitiis, & ves-
tiis. Si in edulis herbis ac leguminibus, in quibus exi-
sum erat oblectamentum gustus: conuiuia
iamque declinabat, ne consuetam violaret absti-

*Nicolaus
Monachus
ineius vita*
S. Godefridus Ambianensis Episcopus, etsi
nos mentem sua charitate qua flagrabat, nihil de-
es, & suis subditis quoad victum necessarium sine-
exceptum ipse solo pane paucisque herbis & fru-
mentis vitam tolerabat: Cumque coquus nescio
quibus herbis miscuisset, eum accersitum coarguit
Christus: An ignoras tu miseram carnem subigi non
be disce, nisi tormento ieiunij? Cur mihi apposuisti cibum
arte paratum? Vide ne deinceps in hoc genere de-
a non cessas, & me ad iracundiam prouoces.

Sanctus Chrysostomus post susceptum etiam
episcopatum, carniū aliorumq; edulio-

rum lapidorum esu abstinuit, solo comestum fuerit
ad vitam sustentandam pulmento
ceo.

Bern. Inft.

4. Beatus *Laurentius Iustinianus*, edul-
olescentia sua, vt erat prænobili ortus pro-
multis assueuisset mundi delitiis, tamen
Venetum Patriarchatum euectus, vulgum
tum mensa vsus est, eduliisque Palato
sapidis. Vnde si errore aliquo quandoque
lenta poculentaue ad gustum acerbiora
essent, vt pro vino acetum, neminem argu-
sed silentio dissimulabat.

Sur. in Dec.

5. *S. Thomas Cantuariensis* Archiepiscopus
martyr Christi gloriosus, quamuis ante
diuinitus esset illustratus, multis lauri-
rentibus genere nobilibus & copiosis
innutritus, tamen postquam persecutio
gia pro iustitiæ defensione exagitari ceperat
randâ vitæ mutationem iniit. Nam teste
do præcipuo vitæ eius scriptore, qui ante
tur mensa opipare instructa, magnolque
nos, atque adeo ipsum quoque Anglorum
gem habebat conuiuas, leguminibus
vilissimis cibis, pauperibus ad mensam ad-
vesci voluit.

*Athan. ex
Monachis
creat Episcopus.*

6. Sanctus *Athanasius Alexandrinus*
pus sanctissimos monachos, quos ceteri
let moribus & peritia antecellere, in Episcopatu
diuersarum Ecclesiarum adsciuit, quod
simos hos sciret fore aduersus ingruentes
hæresin pugnatores, & quasi munitissimas
res contra Meletianos schismaticos.

hie essent, qui ad Episcopale munus obeun-
 derint ab eo postea accersiti, idem Atha-
 nasius ad Dracontium monachum scribit, quem
 gentiosius reluctanter, ad idem ministe-
 rium suscipiendum his post multa excitat ver-
 ba. *Neg, tu solus ex monachis es constitutus (Episco-
 nus, solus monasterio praefuisti, neq, solus à mona-
 chis electus es. Nosti enim Serapionem Monachum
 & quot monachorum praefectum? Neque à te
 natus, quot monachorum pater fuerit Apollo-
 nius Agathonem, neque ignotum habes Aris-
 tonem: memor es Ammonij cum Serapione peregre
 ita. Fortassis etiam audisti de Cae in superiori
 parte. Poteris etiam resciscere de Paulo qui est a-
 thos, & de alijs multis. Et tamen isti Episcopi
 non contradixerunt, sed habentes pro exem-
 plum, & consilij quid Elias egerit, & eruditi
 discipuli Christi Apostolique fecerint, suscepe-
 runt hanc curam, neq, ministerium hoc aspernati sunt,
 propterea seipsos deteriores facti sunt, sed & labo-
 rem expectant, proficientes ipsi, aliosque
 adhortantes. Quot ab idolis conuerterunt?
 a furiosa & demoniaca consuetudine suis ad-
 monitionibus compescuerunt? Quot adduxerunt Chri-
 stianos? adeo ut qui ista signa conspiciant, admi-
 rantur. An, quaso, non ingens signum, puellam
 parere ut virgo maneat, & adolescentiorem adhuc,
 continens, & idololatram ut cognoscat Domi-
 num? Ex post aliqua, quod non sit impedimento
 Episcopalis monasticæ obseruantiae, hæc
 ait: Quapropter cum istiusmodi habeas exempla,
 ne dicentibus credas, Episcopatum esse cau-*

nam peccati, aut quod inde nascantur
delinquendi licebit tibi in Episcopatu esurire,
cum Paulo, licebit vinum non bibere, sicut
Paulus fecit, & ieiunare frequenter, ut Paulus
litis: Ita ut secundum illum ieiunans alios
bus nutrias, & abstinentes abstinendo à potu aliis do-
tum praebeas. Ne igitur talia obiciant consiliari-
uimus enim Episcopos ieiunantes & monachos
dentes.

Ad Eustoc.

ep. 22.

7. Sanctus Hieronymus de Monachis
tius Cœnobitis Ægypti: Viuitur pene legum
& oleribus, quæ sale solo conduntur: Vinum
tum senes accipiunt, quibus & paruulis sape
dum, ut aliorum fessa sustentetur ætas, aliorum
frangatur incipiens.

Bonfinius

li. 4. Dec. 1.

8. Sacri annales usque adeo austeræ
tum Germanum fuisse ferunt, ut ubi à Be-
tore inuitus sacris initiatus est, mox animo
tato, & erogato in miseros patrimonio,
pro sorore habuerit. Ad nouissimum usque
frumentarium panem, vinum, oleum,
carnesque sibi interdixit, quin etiam
quo gulam condimento suscitaret.
mos fuit prælibare cinerem, moxque
hordeaceum, item cucullo simplicique
& interiore cilicio uti. Hæc eadem

hyeme iuxta ferre, supra dolatas trabes
superiniecto cinere, dormi-
re, &c.

SIGNVM LXXXVII.

hereticorum consortium & liberos abomina-
 tem abhorrere ab omni nota hærescos, hæ-
 reticorum colloquiis & conuersatione,
 librorumque hereticorum le-
 ctione & tractatio-

ne.

P. Antonius Possevinus in apparatu sacro
 agens de scriptis Erasmi Roterodami pro
 his sapientis: Romæ, inquit, incidi in opera D. Hieronymi,
 fuerant Cornelij Musci Episcopi Bitontini, qui ea do-
 clarat Capucinus Tusculani, in quorum operum frō-
 teræ ipsius Episcopi manu verba scripta erant: Cogit
 à Beatus, Erasme, vt erasum te velim ex omnibus libris
 ex animo, & vt ex tota Bibliotheca mea erasum te putet, quis *Matth. 18.*
 onio, in eam ingressus fuerit. D. Hieronymus omnium *v. 17. Si Ec-*
 am vltimorum præ te magister hoc ipse frōtispicio suo orbi *clesiam nō*
 um, legem meam aduersus te sententiam contestetur, & ille *audierit,*
 iam & rogamus vos opij viri, sit pro omnibus, ex quo etiam *Ec.*
 et. Proinde quid sentiam de cæteris nouatoribus, quos era-
 ue panthe libro viuendum, vtinam & omnes Christi fideles
 dicique dant de suis ipsorum memoriis.
 em a. Cum S. Polycarpus Smyrnæ Episcopus (qui *An. Christi*
 Apostolis versatus erat,) Romam sub Ani- *17.*
 Pontifice venisset, Marcioni in eius conspe- *Euseb. lib.*
 am venienti, dicentique ac roganti, Nosce nos a- *4. c. 13. Ira-*
 bo, respondit? Noui equidem te primogenitum sa- *neoli. 3. c. 3.*
 na.

3. S. Paulus. Hymenæum & Alexandrum à fide *Tit. 3. v. 10.*

Aa 5 nau-

Hereticum naufragos tradidit Satanæ, vt ipse mettet
hominem ad Timotheo. i. vers. 20. quo discerent non blas
post unam. mare.

Et.

Ire. lib. 3. c.

3. Euseb. li.

4. c. 14.

4. Apostoli, ait Irenæus, & homines disci
 habuerunt in more, vt neque verbo tenuis com
 rent alicui eorum qui adulterauerant veritatem,
 annes Euangelista reperti cernitho heretico in
 repente exiliit non lotus, timens balneas corrump
 ne balneum concideret, cum esset intus inimici
 tis. Balnea cum discipulis erat ingressus
 qui illo conueniunt, Euangelium doceret
 scribit epist. 2. c. 10. Si quis hanc doctrinam
 nolite recipere eum in domum, nec aue ei dixeris.

5. De Magno S. Antonio sic S. Athanasius
 nichæis aut aliis hereticis nunquam saltem
 verba laxatus est, denunciando talium amicitiam
 sermones perditionem esse animæ. Sic etiam An
 restabatur, vt omnibus diceret, ne iuxta quod
 accedendum: Et ipse iam moriturus: Hereticorum
 & schismaticorum venena vitæ, meumque curat
 dium sectamini. Scitis ipsi quod nullus mihi neque
 quidem sermo cum ipsis fuerit.

Summo dio 6. S. Hieronymus erat omnium hereticorum
 persequen- tui æui hostis acerrimus: vnde ita scribit
 tur hereti- sus Pelagianos. Fateor me nunquam hereticos
 cos, ac vicis- cisse, & omni egisse studio, vt hostes Ecclesiæ
 sim summo- hostes fierent. Et ad vigilantium: Cur me, qui
 pere exosus- tici non amant: Et in Apologia aduersus Rufinum
 erat illis. ostendit quantopere horreret consuetudinem
 Ep. 75. v. 4. hæreticorum: Nobis, inquit, in monasterio
 Ep. 61. ad- litas cordi est, omnesque ad nos venientes læta
 Pamma- chium. Et fronte suscipimus. Veremur enim ne Maria
 Ep. 77.

non inueniat in diuersorio: ne nobis Iesus dicat ex-
hospes eram, & non suscepistis me. Solos hæreticos
recipimus.

Leo Pontifex scribens ad Anatolium Con-

stantinopolitanum Episcopum, eum obiurgabat
quod non ageret censura canonum in aliquos
hæz ipsius Ecclesiæ clericis, qui cum aduers-

(hæreticis) habere consuetudinem diceret. *Fautores*

(scribit) inuestigandis & seueritate congrua co-

genda debet diligentia tua vigilanter insistere, ita ut

quibus prodesse non potuerit correctio, non parcat ab-

Oportet enim nos Euangelici meminisse mandatis

ut ab ipsa veritate præcipitur ut si nos oculus aut pes,

dextera scandalizauerit manus, à compage corporis

amputetur, quia melius sit in Ecclesia carere membris q̃

missis in æterna ire supplicia. Nam superflue extra

nam postis resistimus, si ab iis qui nitus sunt in eis

quædam decipiunt, vulneramur Abiicienda prorsus pestife-

ricorum a sacerdotali vigore patientia est, quæ sibi aut

que cunctis aliorum parcendo, non parcat, &c. Signi-

hi nec præ S. Leo Ois. quibuslibet peccantib. præsto ef-

debeant sacerdotes spiritu lenitatis atque cle-

mentia fracta membra componentes, & paen-

ribus solidantes, aduersus tñ hæreticos atq; fauto-

reticorum absque mora seueriore debere insur-

gere disciplina, & quam celerrime acriori medi-

amento, atque etiam sectione, si opus sit, ut, ad-

versus eos nimirum quos ignorantia non excu-

suertur, sed perfidia obstinata condemnat. De iisdē sic

imperator Leonem: Sacerdotalem & Apostolicū

peratū animū etiam hoc malum ad iustitiā ultionis

debet

Baron. An.

457. Ep. 76.

Fautores

hæretico-ū

inuestigan-

di & coer-

cendi.

Matth. 16.

Mar. 19.

Praemium

hæresis ab

negantis, &

in Trium-

pho.

Ep. 75.

Sint nostri
inimici,
qui Dei
sunt inimi-
ci.

debet accendere, quod Constantinopolitana Ecclesia
ritatem pestilentes obscurent, in qua inveniuntur
quidam hæreticorum sensui consonantes, & intra
Catholicorum viscera assertionibus suis hæretico-
rum adiuvantes. In quibus deturbandis si frater
natolius, cum omnis benigne parcat; segnior in-
dignamini pro fide vestra etiam istam Ecclesiam
medicinam, ut tales non solum ab ordine clericali
etiam ab urbis habitatione pellantur, ne ultro-
citius Dei populus peruersorum hominum contageat
tur.

8. S. Hilarius quantum abhorruerit à
poris hæreticis Arianis, non obscure declaravit
ita scribit lib. contra Auxentium: Mihi non
hæretici quam Diabolus, quia Arianus est.

9. D. Ephrem duos pestilentes Apollinarianos
retici libros cum à scæmina quadam mutua
pisset, ita singula folia conglutinavit, ut non
usui cuiquam esse possint, ratus optime se-
tione de Ecclesia Catholica mereri.

Timete eum
qui potesta-
tem habet
mittere in
gehennam.
Quid pro-
dest homi-
ni, &c.

Falsum bo-
num est ve-
rum malum,
ait Philo-
sophus.

SIGNVM LXXXVIII

Hæresin ob metum mortis, aut ob rerum
rum amissionem, nunquam simul-
lare.

Sialiquando ante Synagoga Iudæorum
retur, Apost. aliquid visi sunt in obler-
Mosaicæ legis simulasse, id non erat hære-
gere, cum Euangelio nondum plene prom-
que in

illa (quæ fuerat ad tempus à Deo instituta, ne-
 ex se mala erat) vim aut saltem dignitatem
 tam diu obtineret, donec Euangelij
 solius exoriens, præteritarum rerum umbrâ
 abigeret. Itaque cum quidam antiquitas 1. Cor. 8:
 oblati vescerentur, (et si nō ad eum finem
 viderentur idololatriæ consentire) quoniam
 scandalum pariebantur, eos damnat Pau-
 l. accitit: quanto acius damnaſſet eum, qui
 non hæreticus nec idololatra, vna tamen
 hæreticis voluisset sentire videri.

Cum Eleazar sub capitis pœna iussu fuisse
 carnes suillas ederet, & secreto carnes alias
 prohibitas, quæ speciem porcinae haberent,
 offerrent, intrepidus mori maluit quâ fin-
 e, ne aliqui putarent ipsum legem transgredi;
 idololatriæ acquiescere. Quanto minus licebit
 simulare, aut hæreticorum falsis sacra-
 mentis, vel eiusmodi aliis rebus sese immiscere,
 vel erroris, vel confirmationis in errore
 occaſionem? Multi martyres cruciatu a-
 bilissimos pertulere, ne vel solo nutu perfidia
 num aliquod ederent, & Ecclesiam quam Dei
 veritate & amarissima morte fundauit, me-
 polluerent, & vitæ fœda conuersatione de-
 terent. Nota enim ipsis erat veneranda illa &
 Christî sententia: Si quis me erubescet co-
 m. hominibus, & ego erubescam eum coram patre meo
 illa Apostoli: Corde creditur ad iustitiam, ore fit co-
 ad salutem. Quam nam, quæso, salutem spe-
 li, sed rem
 qui cum esse debebat paratus unicuique de
 quæ in nobis est fide interroganti rationem
 red-

2. Mach. 6.

Cy. 7.

Eleazarus

maluit cru-

deliter occi-

di quam si-

mulari se

edisse suis

lam.

Paul. ait. 1.

Thes. ab

omni specie

mala absti-

ne. At si

mulare ha-

resin non

speciem so-

li, sed rem

quoque ma-

li habet.

*Altium
scandalū ex se
(licet inde
alij scanda-
lo non affi-
ciantur)
peccatum
est.*

reddere, confessionem fidei suę oportuno tempore non facit? Profecto cum ea quę ad diuini honorum cultum fidemque pertinent, ad primam Decretum. Cui Tabulam spectent, legetque alias omnes, minime naturalia pręcepta pręcellant, vbi agitur de illi à Ciuitate sincere testanda, diuinus honor intrepidè deditur vitę pręponendus est.

SIGNVM LXXXIX.

Hæreticos urbibus pellere.

*Bar. to 5.
An. Chron.
400.
Metaph. in
vita Chrys.
Chrys. to. 1.*

Chrysostomus Episc. Constantinop. huiusmodi tuit queniisse, quo ad vsque Arianum Imperatoris Arcadij mandato vrbe penitus pellent. Quod hac ratione consecutus est: Oppor-
tempus nactus quando imperator venisset
festo eum ad id vocante (erat enim dies Episcoporum) ipsum his verbis compellauit: Domine Imperator, si quis huic pulchra & pretiosa coronam quam habebat in capite) quosdam abiecit si viros lapides inseruisset, videretur hoc esse ridi-
dum & non tanquam vniuersa per illos afficeretur
tumelia, egre tulisses? Cum is autem venisset
annuisset: quid vero, inquit, non existimas vniuersis in
regem irasci si in pia ciuitate, quę omnino recte
pars quę male sentit, sinatur habitare, cum oportet
ab illis exigere vt conuertantur, vel si per seueram
rimus expellas?

Hęc cum audisset imperator, non distulit
est cunctatus, sed primos eorum statim accersit
& ex eis scire voluit, num in animum indu-

ad diuina honorum suorum priuationem iis qui non
am Deo. Cum autem vidisset eos esse immedi-
omnes, minas deduxit ad effectum, & iussit eos
gitur de illi à Ciuitate. Hoc effecit vt nonnulli er-
pidem dediscerent se recte adiungerent opi-

Synodus Laodicensis mandat, non patiendum
IX. templum Dei hæretici ingrediantur, quandiu
etesi perseverant. Et vetat contrahere cum
eticis nuptias, item filios aut filias ipsis col-
re, etiam si promittant fieri Christiani.

Galielmus Neubrigensis: Tunc, ait, Episcopi (in
a sub rege Henrico II.) ne virus hæreticorum
esperet, eosdem publice pronunciatos hæreticos
ali discipline subdendos Catholico principi tradi-
nit ad. Qui præcepit hæreticæ infamiæ characterem
ies Episcopus eorum inuri, & spectante populo virgis coerci-
it; Deos expelli.

Can. 6.

Can. 31.

Anno M.

C. LXII.

SIGNVM XC.

ma contra fidei hostes sumere, & cum hæ-
eticis in furore persistentibus, veluti cum
furiosis agere, seu in eos asperere
& acerbe inuehi.

2. Cor. 11.

2. Tim. 42.

Tit. 9. po-

tens argue-

re &c.

c. 3. v. 10.

post vnā

& secundā

Paulus Apostolus de hæreticis iam tum erum-
pentibus: Eiusmodi Pseudoapostoli sunt ope-
subdoli transfigurantes se in Apostolos Chri-
Scribens ad Galatas qui seducti fuerant corrept.
ab istis,

ab istis, quamvis speret eos ad mentem re-
ros, sic tamen inquit: *o insensati, &c.* Ad
2. *videte canes.* 2. ad Tim. 2. *Sermo, &c.* Iudas in
vide Bozium de signis Ecclesie Tom. i. in
Lectorem.

*De his fu-
se in prefa.
Thesauri
Phrasium
Pontani.*

2. RR. PP. Soc. Iesu, ne canes se mutos
luporum gregem Christi inuadentium
vastitate præbeant, in fidei & religionis
multa eruditionis & virtutis tela coniciunt
nam autem quo tempore insanire Luther
pit, Germania clauam Herculanam qua
illud conficeret, habuisset, eruditionis
nodis grauem atque terribilem: Nullus
spurcissimi hominis (si homo ille diceretur
qui nostra in effigie truculentissimæ be-
turam gessit) error ille faneltus ter-
quelues in hominum animis radices ag-
tuisset, si exculti doctrina viri ab ipso
restitissent, falsitatisque veneno sanæ
antidotum obiecissent.

3. S. Athanasius Epist. ad solit. vitam
Imperatorem Constantium Arianum vo-
tichristi imaginem, & enumerans Antichri-
tas, eos ostendit Constantio ad vnguem
nire, licet Constantius totius orbis Romanum
derator adhuc viueret. Væ certe omnibus
ignorant Deum. Væ, væ omnibus qui cum
Deum, non seruiunt illi, nec seruant sancti-
eius leges. Væ, væ, væ omnibus qui oppro-
vel contemnunt salutarem doctrinam, qui
Filium reuelant, & per sponsam eius Ec-
Catholicam nobis proposuit.

SIGNVM XCI.

Hereticorum hypocrisis exercitia varia pietatis opponere.

Um Ariani ad oratoria sua extra urbem procedentes, inter eundum suauissime & sin-
 quadam pietatis specie per Choros & re-
 aliorum modum sibi alternatim succin-
 nerent, ne simplices Catholici illa hypo-
 fide alienarentur seu abducerentur, si-
 S. Chrysostomus quoque instituit, & quidē
 ricam splendore ac magnificentia, additis
 tibus facibus, & argenteis quibusdam cru-

Socr. li. 3.
 Soz. li. 8. c.
 8.

SIGNVM XCII.

Hereticos aliosque infideles conuertere, seu religionis propaganda causa strenue laborare.

Vomodo veri Ecclesiastici fidem per totū orbem propagarint, & cunctas gentes ad Romanum conuerterint, prolixè docet Tho. Bo-
 de signis Ecclesiæ lib. 4. cap. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.
 modo etiam Christi cultum semper repara-
 tū in locis in quibus fuerat imminutus, col-
 religionis disciplinam erexerint, & nu-
 sustinuerint, docet li. 5. c. 12.

S. Hieron. in Chronico vndecimi anni Valentiniani. Ambrosio, inquit, constituto Episcopo,

Bb

omnis

omnis ad fidem rectam Italia conuertitur, enim Ariana labe erat infectus Episcopus diolanensis, ceteris Episcopatibus non tatis, liberatus est, & ipsorum Imperatorum in quibus pestis illa grassabatur, extincta vniuersa conatibus & scriptis Ambrosij, inprimis aspirante, cum & vnica die iensi synodo prorsus illam confoderit.

*P. Platus
li. 2. de bo-
no status
religiosi c.
30. docet
multis exē-
plis quomo-
do religiosi*

*integras
provincias
& regna
Christo ad-
iunxerint.*

*Id opus in
Frisia dein
de conti-
nuauit
Vvillibror-
dus, Traie-
ctensis post
ea Episcop.*

2. Remigius Remensis Archiepiscopus ferme 530. Clodoueam regem, & Franciam uersam ab Idolorum cultu ad Christianam traduxit.

3. Anglia ab Augustino informata ad tota se conuertit, vna cum rege Erelbert.

4. Anno 622. Lambertus Leodiensis Episcopus Tessandriam Germaniae provinciam

5. Eodemque tempore Kilius Monachus Helinforus Francorum gentem ad fidem aggregauit, atque hic quidem in eo opere rium subiit.

6. Vildefridus ex Hirpuensi monasterio glia, postea Eboracensis Episcopus, annu- ter 683. Cum Romam peteret, repestat- landiam & Frisiam eiectione, ne hyemem fructuose poneret, aggressus est Euangelis ad nullum adhuc ibi auditum fuerat, praedica- que in patriam reuersus, cum ab impro- Egfrido in sua sede hærere non sineretur, tit ad australes Saxones, adhuc in infide- nebris iacentes, iisque fidei lumen im- iecit simul toti insulae quae Vettula dicitur

7. Eodem tempore *Suibertus* Lindissæ in cenobio Angliæ educatus, vna cum vnde-
non ex aliis (ad Apostolorum numerū præsentandū
atorum) Saxones se contulit, ex quib. innumerabiles
in christi instituit, post Verdensis Ecclesiæ
rosij, propositus, nuquā tamen à laborib. suis cessauit.
lle in A. Bonifacius à Gregorio II. Pont. in Germa-
rit. missus, Thuringiam, Frissiam, Hassiam,
l coposito adiunxit, Anno ferme 716.

Franciæ. *Villeardus & Ludgerus* in Franconia Germa-
tiana provincia plurimos Christo filios pepererūt
An. circiter 800.

si plurimos eadem causa labores pertulerūt.
ata ad. *Ansgarius* cum tribus sociis plures regiones
elber. angelij causa peragravit, Daciam, Suetiam,
nam, Grolandiam, in quibus omnib. vix cre-
densis solit quantum fructum reliquerint.

inciam. *Stephanus* qui Ansgario in Suetica messe suc-
us. *Moltis*, Helingensem provinciā totam ab errorib.
lium. nam veritatis adduxit, ibi ab impiis mactatus
opera martyrij palmam euolauit.

2. *Adalbertus* cum Gaudentio fratre totā Pan-
asteriam Christi cultu imbuit, mox ad Sarmatas
annu. *Russis*, *Lituanis*, *Molchis*, *Prussianis*,
estare. *Polonis*, eorumq; regi *Bolislao*, Eu-
nem. *Christum* promulgauit. Deniq; in *Prussia* cum ab
angelis ad stipitem alligatus, septemq; lanceis cō-
pædia palpitarat, egisse Deo gratias dicitur, quod
impro. martyrij (q̄ tam diu optarat) compotē fecisset.
eretur. *Bruno* ex ducali familia (*Lotarij* Saxoniæ du-
fid. *Christus*) à Ioan. 19. ad *Ruthenos* missus, multos
n imp. *populos* ad salutis viam reuocauit. Post martyrij
dicunt. *Christus* ornatus est.

14. *Ottho* ex monasterio Vabergensi
1125. à Calisto II. in Pomeraniā missus, V
principem conuertit cum suis, loca etiam
maritima, Daciæ Poloniæque finitima
gna animarum conuersione peragravit.
complures saxoniz ciuitates obiens, mag
bique ad salutem motus effecit.

15. *Vicellinus* non multo post hunc, con
tuor focus ex Gallia ad Vandalos profectus
pinta totis annis incredibili labore vni
lam regionem labore (in qua innumeris
rant populi) Christianis imbuit præceptis
volumina scripta sunt de laboribus eorum
multas barbarorum prouincias peragravit
quibus nulla adhuc Christi notitia, null
erat, idque eo fructu, vt iniri non possit
animarum ad rectam fidem per eos tradit

16. *Odoricus* Foroliuensis ex familia F
na, tum vt honores fugeret, qui illi ab om
bebantur, tum feruenti animi u Zelo ad
impetrata à superioribus facultate, contr
ter infideles, vbi per varias percurrens
cias, versus orientem & meridiem, eo
annis decem & septem positis, v'ginti m
mas solus baptizasse, & salutari doctrin
tuille dicitur.

17. In Hungaria octo Franciscani qu
ginta diebus ducenta millia hominum
stum adduxerunt, quo successu impulsus
Ordinis Generalem diligenter scripsit,
mille fratres ad se mitteret, quoniam
turum esset opus.

Joannes Capistranus vna excursionē duode- *Circiter*
 milia, & multos præterea Schi- *An. 1459.*
 smicos Ecclesiæ aggregavit.

Vincētius ex Prædicatorum familia quot a-
 mas ex vitiorum cœno, ex ipsis inferni portis
 eradicavit? quæ vitia ex totis ciuitatibus & pro-
 uincis eradicavit? quantam vbique lucem diui-
 ni veritatis reliquit? Iudæorum supra 25. mil-
 lia Saracenorum octo millia ad Christum addu-
 xit Christianorum vero perditorum, qui se ad
 frugem receperunt, plus quam centum *Quam mul-
 tis autem
 regiones
 Euangeli-
 zando per-
 agravit.*
 Quocunque (vt scribitur) perambulauit
 statim illic sequi consuevit generalis pœni-
 tentiarum priorum delictorum, generalisque mo-
 rum reformatio: Tanta denique fuit om-
 nium contritio, religio, modestia, vt pri-
 us illa Apostolorum ætas rediisse videre-

Quantis laboribus ac sudoribus Franci-
 scani, Dominicani, Augustiniani, & Patres societ.
 Euangelium in nouum orbem intulerunt?
 quanta fides in illis oris, (in quibus mera erat
 barbaries, cæcitas, scelerum & flagitiorum im-
 munitas) plantarunt, rigarunt, adhuc excolunt &
 propagant? Quanti laboris erat tantam rudita-
 tem, ac feritatem hominum ad Dei notitiam &
 pietatem adducere, vt tanquā mansuefacta Chri-
 stiano collum infereret, bruiſque illis morib.
 reuocatis, Christianam humilitatem, modestiam,
 continentiam disceret: Ad hunc laborem accedūt
 multæ difficultates atque incommoda, & innu-
 meræ tum corporis tum animi molestiæ: ipsa *Tho. Boz.
 de signis
 Ecclesiæ. 6.
 c. 3.*

naugatio tam longa tamq; difficilis: regionis Luth
 ditio & natura (alibi frigo: ibi grauiſſimis, sicut inſig
 pone, alibi intolerandis caloribus, vt Hæmad Con
 vbi homines æſtate in ipſa aqua collo tæm pum ſc
 merſi iacere dicuntur) tum ſæpe inopia m m m m
 torum, (vt in locis ſterilibus atque incultis) com
 vero ſunt alimenta, valde inſueta atque Drac
 ſunt: accedunt etiam frequentia naufragia diſpu
 lis ſyrtibus atque typhonibus, & crebra p m m p
 à barbaris fidei hoſtibus. Quam grā Capharn
 Chriſto ſint labores, tum fructuoſi nobis ſc m m
 lutares proximis, tam ipſi Domīno gloriā Ambaſi
 claratum eſt aliquando cuidam Alphontius ver
 zæ, qui pluribus annis in eo opere ex m m m
 eum ſe quaſi colligere, & ad mortem dilig
 comparare cuperet, & in Hiſpaniam reuoc. The
 quouies diuinarum rerum meditationi m m m
 veller, toties Chriſtum ipſum in cruce m m m
 tem intueri videbatur, qui cum quere m m m
 iurgatione quadam interrogaret, cui ſe m m m
 illa reliquiſſet, & ſuæ potius quieti conſu m m m
 Quo ille viſo tam ſæpe iterato commo m m m
 multum commoſus, Indicam meſſem m m m
 dam decreuit, in qua etiam deinceps p m m m
 nos ſe exercuit. Pluribus hæc P. Plac m m m
 2.c.30.

21. Imagini S. Hieronymi appingitur l. 81. Hæ
 quam hieroglyphicum (ait Baronius) ſyn m m m
 nempe infracti roboris in hæreticis m m m
 ſtandis, & inſtar leonis rugitus atque m m m
 moris.

22. Iohannes Eccius (Sueuus) Catholice m m m

regis Lutherum & reliquos hæreticos propu-
tor insignis, qui vere de seipso dicere potuit,
ad Conradum à Thüngen Herbipolensem E-
piscopum scripsit Anno 1529. Et, inquit, ego om-
minis cum his bestis dentatis iam saepe & e-
cominus pugnaui. Cominus quidem Lipsiæ, com-
atque Draconis capite Luthero, & Carolstadio 20.
disputando sp. Et ante nonnunquam Christianis-
Principe D. Georgio Saxonie Duce : Et in Beden
gratiæ Capharnaita Oecolampadio, & affeculis, assidentib.
nobis, cum contonum Helueriorum, & quatuor Episcopo-
gloriam Ambasiatoribus (legatis) pluribus diebus conflixi.
phorus vero editis aliquot in Germania & Ita-
re ex bellis, cum hæreticis manum conserui, &
in diligenti.

n recepit. Theodor. Anno Domini 432. consecratus
ationi Episcopus Cyri ciuitatis 800. sub se paræcias ha-
ruebat, multos ad Ecclesiam reduxit hæreticos;
uerba in eius diocesi Marcionis peste infecti in
ui se in pagi, quos omnes magno cū labore vitæq;
conferuntur Catholice Ecclesie conciliauit, imo
monita quā decem millia ipsorum conuertit, uti ipse
testatur Ep. 146. Cū vel vnū ex eis ipsum esse
os placitū quasi miraculū videri poterat. Nam faci-
Placuit inuenire Marcionitam à Gētilib. olim oc-
tū, quam à Christianis Ecclesie redditum. E-
itur le. Si. Hæc scribit; Vicos octo Marcionis hæresi labo-
(Sym) res vna cum vicinis locis ad veritatis agnitionem li-
reticis animo duxi. Alium praterea vicum Eunomiano-
s acqui plenum, & alium Arianorum, in lucem veritatis
conferre procuravi, & diuina ope ne vnum quidem a-
licia nos extat hæreticorum zizanium aut germen.

Bb 4 Nec

Ut epist. de-
dic. Enchi-
ridii loc.

Quomodo
Dei Eccl.
hæreticos
diuersis tē-
porib. erum-
pentes sem-
per consu-
tarint do-
cet Tho.
Ba. de st-
gnis Eccl.
li. 5 c. 6. & c.

Nec ista sine periculo feci, sed sanguinem sapientie meum, saepe etiam ab ipsis lapidatus fui, & sepe a mortis portis perueni. Sedi iure insperatum dum glorior, hæc autem ex necessitate. Cum enim grauissimo procellarum impetu tereretur, hæc prodere impulsus est, ut docere bene administrasse Ecclesiam.

Oues inter

lupos, qui

ad ouium

mansuetu-

dinem con-

uersi sunt.

Princeps

Apostolorum

& orbis pa-

stor mitti-

tur Romam

ad totius

mundi prin-

cipem cui

tatem seu

primariam

urbem.

Intrepida

charitate

in oues Chri-

sti.

Baron. An.

Christi. 46.

Petrus di-

scipulos

quos habe-

bat in di-

uersas pro-

uincias a-

mandauit.

24. S. Chrysost. ad gentiles: Per agrum quit, Apostoli orbem terrarum, & infirmum tes reduxerunt ad sanitatem, & in ruina positam bilitatem reuocarunt, &c. S. Leo (ser. i. in nat. A. Beatus, ait, Petrus princeps Apostolici ordinis cem Romani destinatur imperij, ut lux veritatis omnium gentium reuelabatur salutem, efficacia ipso capite per totum mundi corpus effunderet.

Et: Hic conculcanda Philosophiae opiniones, uenda erant terrena sapientiae vanitates, hic diuini cultus, hic omnium sacrilegiorum tas destruenda & cat. Et: Syluam istam tium bestiarum & turbulentissima profunditatem Constantior (Petre) quam cum supra mare reris, ingrederis: nec mundi Dominam mam, qui in Caiphæ domo expaueras sacerdotum, n

25. Franciscus Xauerus à Romano P. ce in Portugalliam ad Regem missus, extremos Indos nauigans usque ad Iaponios peruenit, & ex innumeris gentibus cuiusvis sexus, conditionis, ætatis, num trecenta millia ab impiis ritibus ad Christiani cultus religionem perduxit. Thom. lib. 6. c. 3.

26. Duo monachi in turri habitabant mona- *P. Io. Boni,*
 etis illis imminente, quæ tam multa Abbas Sa- *de hist vir-*
 erexerat. Erant hi monachi ex Nestoriana *ginali li. 2.*
 in Christum virginemque blasphemæ, quo- *c. 1.*
 alterum inficiatur esse Deum, alteram negat
 Deiparam. Horum cæcitatem Sabas est mise-
 re, doloreque consequuta vilio duplicauit.
 enim solus & secum ipse, vel potius cum
 colloquens, Paulo alienior ab his corporis
 libus, fratres suos sibi videre visus esset ad sa-
 synaxim venientes, cum illis quoque duos
 tarricolas appropinquantes agnouit. Quo
 tempore diuina erant vsurpanda mysteria
 panis ille Angelicus ore gustandus, cæteris ad
 in explicabilis cibi libere ac secure acce-
 debat, illos duos à fide auersos, & Christo ac
 gini maxime aduersos veluti à quibusdam li-
 bus, non solum ab altari cum vocis contu-
 repelli, sed à templo etiam præcipientes ex-
 tui, seque pro illis deprecantem ab apparito-
 & ministris grauitè reprehendi negan-
 tus perfidos ad cœleste epulum admitti debere
 plane Iudæi essent, ac neq; Christum verum
 tum, neque Virginem Mariam Dei matrem
 faterentur. Hæc visa Sabam miserationis
 magis quam indignationis amantem quã
 time commouerunt, itaque & preces arden-
 tissimas pro hæreticis fratribus fundebat assidue,
 in eis ad sanitatem adducendis laborabat dili-
 gentissime. Nam ad eos crebro ventitans sincera
 doctrinæ præcepta inculcabat, monebat eos, ter-
 rebat, virgebat, inuitabat. Quos tum demum sibi

Bb s consu-

consulere ac prouidere coegit, cum animi
intolerandum errorem horribilemque de-
tiam aspexerunt. Ergo & ab infania & à tur-
ductos in communi monasterio versari in
vita illa communis & concors credendi cum
tholicis communitatem & concordiam re-

7. Contra tur.

Crescentiū 27. S. Augustinus, prædicamus omnino, in qua
c. 6. à prisco adiutorio Dei nostri Christiana unitatis vtilitas
testatur fi- stinatem, pietatem; prædicamus volentibus oppo-
dei tramite renitentibus importune, & quantis valeamus
exerrantes istam inter nos partemq; Donati controuersiam
in viam re istam inter nos partemq; Donati controuersiam
uocare de- re ac sopire conamur. Quis nescit quantos la-
et Clericū. S. Augustinus priuatim & publice in hæreticis

In libello sacro syllabo ad elipandum resolu-
tam, & a-
lios Episc.
Hispania. fordenfis, Christi miles impetum irruentium prius
debet eneruiter expanescere? nec effugij latibulum
palando appetere? sed armis militie sue præcibus
rumperit hostium pectora spiritualibus iaculis
intorquens scripturarum, intrepide perforare,
& semetipsum fidei clypeo munitus illasum custodire
inimicorum latera spiculis cruentet acutis.

28. Ferunt Petrum Canisium plures Ge-
nos à Lutheri dogmate auertisse sermo-
quam Carolus V. Imperator
gladio, cum eos iam sub-
egisset.

SIGNVM XCIII.

*ratum esse potius mille subire mortes,
quam templa & bona Ecclesiae Catho-
licae hareticis tradere possi-
denda.*

CVM Anno Christi 387. Iustina Augu-
sta, Valentiniani iunioris Imperatoris
inter, Sanctum Ambrosium Episcopum Me-
lanensem vi conaretur cogere, vt Arianis tra-
deret Basilicam, respondit: *Si ille (Naboth) vi-*
non tradidit suam, nos trademus Ecclesiam Chri-
sti hereditatem non tradidit, ego tra-
Christi hereditatem? &c. Respondi ego quod
Patrum ha-
reditatem.
ciliij *Prædotu est, quod Imperatoris est faciat Impera-*
mentu *prædotu est, vt animam mihi quam fidem aufe-*
tribula-
Hæc & similia in Romanum Imperatorem
Ecclesiam invadentem sacerdotali libertate est
atus. Populus intra Basilicam, obferatis ia-
tis, pluribus diebus ac noctibus vigilantissi-
studio custodiebat Ambrosium, obsidenti-
interea militibus Ecclesiam, vt abriperent
sacerdotem, vbi autem missi sunt cum Imperato-
præcepto tribuni, à quibus Ambrosius iube-
tur recedere à Basilica, tradereq; Ecclesiae sacra-
ta, & populus sollicitior custodia vallat Episco-
pū, timēs ab eo deferri: tunc S. Ambros. populū p-
patione allocutus, quo ipse animo esset in defen-
denda

denda Dei Ecclesia, inter cætera sic decla-
*Video vos præter solitum subito esse turbatos at-
 uantes mei.*

*Miror quid hoc sit. Nisi forte quia per tribunos
 distis aut audistis imperiali mandato esse conueni-
 quo vellem abire hinc, & si qui vellent, sequen-
 statem haberent. Metuistis ergo ne Ecclesiam de-
 & dum saluti meæ timeo, vos relinquerem? Sed
 ipse mandauerim, potuistis aduertere, deferenda
 Ecclesie voluntatem subesse non posse, quia plus
 mundi, quam seculi huius imperatorem timeo, au-
 si me vis aliqua abduceret ab Ecclesia, carmen
 exturbari posse, non mentem, paratum me esse,
 faceret quod solet esse regie potestatis, ego subit
 Sacerdotis esse consueuerit. Quid ergo turbamini
 lens nunquam vos deferam, coactus repugnare
 ui, dolere potero, potero flere, potero gemere, ad
 ma, milites, Gothos quoque lachrymæ meæ arma
 talia enim munimenta sunt Sacerdotis, aliter
 nec possum resistere. Fugere autem & Ecclesiam
 quere non soleo, ne quis grauioris pœnæ metu
 terpretetur, scitis & vos ipsi, quod Imperatoribus
 deferre, non cedere suppliciis me libenter offerre,
 tuere quæ parantur. Utinam essem securus, quod
 hereticis minimè traderetur, ad Palatium
 irem libenter, si hoc congrueret Sacerdotis officio
 Palatio magis certarem quam in Ecclesia. Sed
 storio non reus solet Christus esse, sed iudex. Cui
 in Ecclesia agendam quis abnuat? Si quis
 veniat, inclinatum iam vel Imperatoris iudicium
 lata lege patefecit, quo impugnat fidem, vel
 bicientium quorundam studia non requirat.*

ut quisquam vendat iniuriam Christi. Circumfusi
 armis, armorum strepitus, quibus vallata est Ecclesia,
 non terrent meam, sed mentem exagitant, ne dū
 percussus, perniciosum aliquid vestra oboriatur saluti.
 enim iam didici non timere sed vobis timere plus cō- 1. Pet. 5.
 sequi. Quare quo vestrum Sacerdotem congregi: habemus
 aduersarium qui laceſcit, aduersarius enim noster dia-
 bolus, sicut Leo rugiens circuit, quærens, quem deuoret,
 Et: Cum esset propositum, ut Ecclesia vasa iam tra-
 ierimus, hoc responsi reddidi: me si de meis aliquid pos-
 sederem, aut fundus, aut domus, aut aurum, aut argen-
 tum, id quod mei iuris esset libenter offerre, templo Dei
 in offitio decerpere, nec tradere illud, quod custodiendum
 erat tradendum acceperim. Deinde consulere me etiam
 pro operatoris saluti, quia nec mihi expedit tradere, nec illi
 agnoscere.
 Accipiat enim vocem liberi Sacerdotis, si vult sibi esse
 salutem recedat à Christi iniuria. Hæc plena humili-
 tas est, et plena ut arbitror, affectus eius quem impe-
 det debet Sacerdos. Sed quia lucta nobis est non solum
 aduersus carnem & sanguinem, sed etiam (quod gra- Eph. 6.
 uisus est) aduersus spiritualia nequitia quæ sunt in cœ-
 lis, tentator ille diabolus per ministros suos certamen
 gerit, vulneribus corporis mei experiendum arbitratur.
 fratres, vulnera hæc quæ pro Christo excipimus, non
 vulnera quibus vita amittitur sed propagatur. Sini-
 ter quoque esse certamen spectatores vos esse debet. Confi-
 derate quia si quem habet ciuitas vel athletam, vel alte-
 rius nobilis artis peritum, optat offerre certamini. Cur
 maioribus rebus trepidatis, quod vel in minoribus vel-
 let consueſtis? Non metuit arma, non barbaros, qui mor-
 tem non timet, qui nulla carnis voluptate retinetur. Cer-
 te si

te si Dominus huic nos certamini deputarit, fructus
 uigiles tot noctibus & diebus custodias exhiberent.
 Vult popu- bitur Christi voluntas: Omnipotens enim
 lum inniti Dominus Iesus, hæc est fides nostra. Et ideo quod
 diuina pro- mandat implebitur, nec conuenit nos diuina
 uidentia cu- sententia, &c. Et: Si uult Dominus, certum
 ius arbitrio nullus obsistat. Et: Seruum CHRISTI non
 cuncta dif- dia corporalis, sed Domini prouidentia sepius con-
 ponuntur in terris. &c.

2. Cum Nicolaum à Castro Middelbrugg
 sium, Antistitem Anno Christi 1561. See-
 rogaret, ut paulisper se furori imperia-
 bis eriperet, alias præsens sibi immineret
 culum, animo infracto hoc responsum re-
 dit: quæso sicariorum aduentum mihi denunciatum
 indutus Pontificalibus ab aliis secerni valeam, &
 bere pro grege meo tanquam Episcopus.

SIGNVM XCIV.

*Hereticos cum non parent excommuni-
 re, vel à Catu fidelium extur-
 bare.*

Tim. i. v.

20.

Lib. i. Ep. 3.

Ep. 30.

1. Sanctus Paulus Hymenæum & Alexan-
 drum circa fidem naufragantes magna quæ-
 sita quæstione persequens, inquit: Satanæ.

2. S. Cyprianus cum Cornelio Papa Felice, ista hæ-
 resim hæreticam abstentum fecit, vel excommuni-
 cavit.

3. Sanctus Ambrosius, ut liquet ex Epistola, &

Valentinianum Imperatorem data, velut Episcopus restitit gentilibus Senatoribus, qui debant erigi Romæ simulachris. *Causa, quæ religionis est Episcopus conuenio.*

Sanctus Hieronymus ad Riparium: Miror Episcopum, in cuius parochia esse presbyter dicitur, acquiescere furori eius, & non virga publica virgaque ferrea confringere vas inutile, & cadere in interitum carnis, ut spiritus saluus

SIGNVM XCV.

Honoribus recte uti.

Magnam boni Clerici adhibent curam, non solum ne honor, antequam habeat, oculos præstringat sui desiderio, sed etiam, postquam habetur, præstringat item sui amore, cum hoc & per se malum sit, & alia multa mala secum aduehat. Non enim infirmum more (qui nihil nisi oculis corporis vident, interiora autem oculis animi perspicere non possunt) honorem magnum quid existimant, ac pene diuinum, & in quo magna quædam in sit vitæ felicitas: Error hic insipientium, qui istum externum splendorem, ista hominum obsequia, istam caducam gloriam suspiciunt & mirantur, quia præ mentis hebetudine, nec aliud melius cognoscunt, & hæc ipsa non satis penetrare nec prævidere

uidere possunt quid intus lateat. At vero
Clericus, qui recto iudicio rem quamque
mare & ponderare consuevit, facile videt
sint omnia inania quæ mundus defert, et
in seipso, tum in aliis intuetur ut rem fuisse

Li. 11. ep. 23

vanam, ut fumum & umbram, denique
Sic enim ait S. Greg. Pompam mundi se
despiciat, considerans quam nullum sit quidquid
subiacet, quidquid sine concluditur. Et: Quid sunt
res lingue, quid sunt aliud labentium dignitates
le, nisi pulvis? Nam mentem quam blandiendo
à veris splendoribus cecant. Et quid diuitia per
transitoria facultates nisi stercora sunt eterna
tibus? Stercora quippe sunt quæ sancta anima
ptu vilitatis habens, non in appetitu desiderij.

Hom. 18. in
Euang.

Huius autem erroris tam prauæ causæ
error, quem etiam S. Greg. indicat, quia
nibus non naturam, quæ ad imaginem De
sunt, sed diuitias & honores veneramus, con
pensamus, quæ circa eos sunt, negligimus
re quod ipsi sunt, quia externa illa videmus
hæc interna hebetes & cæci sumus.

2. Ad hæc vident quam hæc gloria, quæ
que est, sit brevis & fluxa, quamque cito ab
cum abierit, quam nullam sui memoriam
stigma relinquit.

Li. 6. exam.
c. 8.

S. Ambros. ait: Nonne hæc omnia sicut vana
tereunt? Nonne hæc omnia fabula? Nonne sæculu
rus vanitas est? Nonne tu ipse cinis? Respice in
hominum, & vide quid ex te nisi cinis & ossa
bunt, hoc est, ex corpore tuo. Respice, inquam, &
quis ibi diues, quis pauper.

Disserne inopes & potentes. Nudi omnes nascimur, vtere hono-
 remur; nulla discretio inter cadauera mortuo-
 re (vti de o-
 mnib. rebus
 mundi ait
 Paulus 1.
 Cor. 7.)
 Quid si forte quod grauius fuerit dimitum corpora
 tanta luxuria.
 Sanctus Gregorius Nyssenus omnia hæc scenæ
 spirat, in quam actores prodeunt persona-
 tanquam
 aureaque aut purpura veste nudentes, pro
 non utaris;
 partibus quas agunt: Vt enim hi plane ij-
 id est, vt re
 sunt, qui erant antea, eodem corpore, volatili &
 fugaci.
 eodem animo, pauloque post ornatu deposti-
 De beat.
 illam quoque honoratam personam, de-
 ser. 1.
 ant: sic qui magistratum aliquem gerunt;
 inter homines dignitate excellunt, etiam si
 in quadam specie differre videantur, non
 an eos naturam mutasse, & illam ipsam spẽ-
 m externam quam gestant, breui tempore ex-
 tos vel inuitos.
 Quare etiam si in præsentem quidem super alios
 nere aliisque dominari videantur, id quidem
 breue tempus esse, dum hæc huius mundi
 fabula peragatur. P. Andreæ Spinulam, P. Platus de
 proxima spe Cardinalatus contempta (erat
 off. Card. 6.
 Clericus Camerarius, & in magna gra-
 17.
 tiae iugum Christi & leue onus religionis
 oc. Iesu magno animi fertiore super se tolle-
 maluerat. Audiui, ait Platus, cum diceret:
 se fuisse commotum, cum antiquis Conciliis vel
 cum bullis euoluendis, multa nomina veterum
 alium legeret, qui omnes sua ætate clari fu-
 et, & celebres, magna pompa per urbem inces-
 sibus, clientela, con:unctione principum florui-
 s, nunc autem videret ita eorum oblitteratam me-
 moriam,

moriā, vt illos extirpasse aut natos esse nemo
illorum quidem nomen casu in scriptis illis habuisse,
vero innumerabiles alios esse, quorum mem-
minino ac penitus euanuerit, ac si in rerum natura
quam fuissent.

Quare non potest esse maior stultitia,
concludit Platus, quam ob tam breuem
cem splendorem, tamque paucorum die-
inflari & intumescere, aut etiam ita de-
quasi re aliqua magna & valde oprabili-
vero stultius & miserius eius amore alio-
mittere, quo Deum offendas, & prop-
æterna vita possis excidere.

3. Norunt etiam humiles Clerici, quic-
gaudij in ista ipsa breuitate, id admixtum
tis molestiis & angoribus & perturbatio-
vt multo plus habeat spinarum quam
plus doloris quam lætitiæ. Cum al-
Bessarionem Card. Nicenum nescio quis
diceret in tanta dignitate, respondit, mag-
illum errare, vt qui nunquam esset ex-
nā reuera multo plus tædij ac miseriarum
delectationis inesse ac voluptatis.

Cum idem quidam proposuisset Do-
Cardinali Papiensi, ipse, vt olim Dionysius
rogauit, an fortunam illam experiri & de-
veller. Cum se ille cupere respondisset, in-
minem in suo ipsius cubiculo collocari,
famulos, & cubicularios ad nutum illius
tes, tum admitti salutantes, & qui nego-
sa aditum quærerent: Sed hac conditio-

*Paulus Cor-
thesius lib. 3.
de Card.*

tuendam dignitatem, cubiculo egredi non
 illis habet, nisi cum magno comitatu, neque vn-
 am cardinalitæ illius personæ gravitatem re-
 at. Quam ille molestiam cito per æsus mul-
 rogavit, ut abire liceret, dicens Cardinales
 iustitiosos esse quam beatos.

Notunt quanto cum periculo animæ & æ-
 salutis honores sunt coniuncti. Sic enim S.
 interpretatur magnas illas fouens, de qui-
 scriptum est in libris Regum, ut per eas ho-
 res ipsi & dignitates intelligantur. *Quicquid*
inquit, in hoc seculo altum cernitur, non est
salutudo, sed fouea, quæ omnes quos in sua am-

nercipit, ad inferna deponit. Quare pij Cle-
non modo nihil sibi ex honore suo blandun-
sed potius ita timent & trepidant, quasi
præruptam foueam repente sibi obiectam

Præterea nullam lætitiæ titillationem ex
 omni caduca fluxaque gloria admittunt, sed
 in teipsis exprimunt, quod Gregorius
 ex sua vique experientia, iustis omnibus
 bonis commune esse ait, qui cum valde de-
 inquit, quia tarde ad patriam redeunt,
 inquit, quia super honoris onera compelluntur. Amor
 eternorum conerit, & gloria de temporalibus
 inquit, qui dum cogitant, quæ sint, quæ in in-
 tinent, & quæ sint quæ de sublimibus non vi-
 locari, prosperitatis suæ mœrore mordentur, quia
 vident se nequaquam ab ea funditus opprimi,
 tamen solite cogitationem suam in amo-
 DOMINI, & in eius dispensatione partiri.

*Honor res
 plena mole
 stiarum &
 seruitutis.*

*In lib. Reg.
 c. ult.*

*Res pericu-
 losa multis
 que lapsib.
 exposita.
 s. Mor. c. 2.*

Hic animus dignus est Clerico ut praeter
tatis amore etiam odiosa fiat ei haec praesentia bre
prosperitas, quoniam fieri non potest, quod
quo modo impediatur distrahatque cogitatione
à celestibus. Beata Elisabetha Turingi
pis vxor, die quodam cum ornatu & con
regio Ecclesiam ingressa statim ac crucem
Christumque in ea pendentem, cepit in
mas tolui, & dolore acerrimo torqueri,
intimam cogitationem, quod cum Deus
uator suus in patibulo moreretur, ipsa
auro, purpuraque fulgeret, illius caput
corona cruciaretur, suum aurea ornata
le ab amicis & discipulis desertus, vnde
derisoribus circumseptus esset, ipsi autem
ti famuli adessent, omnes eam colerent,
suspicerent.

Quare cum se propterea infelicem
ram, ac propemodum damnatam appetens fac
quæ tam male suum imitaretur creatorem
tum in ea valuisse hanc meditationem ferunt. H
exanimis in terram collapsa sit, vixque
labore & opere ad se reuocari potuerit. Hanc
dem secum debet meditari Clericus, cum Archie
omnibus laicis honorari, omnes sibi afflu
suosque nutus obseruare videt, ut non
non his inaniter gaudeat, sed potius modicam
rat & erubescat, quod tam longe à Deo
Saluatorisque sui humilitate discedat, quod
scriptum est: Ego autem sum vermis, & non
opprobrium hominum & abiectio plebis. Qui
timeat, ne qui in hac vita exaltatur de
pauca.

Psal. 22.

præ altera, impari sine dubio compensatione, si
præterea breui honore probum subeundum sit
est, quod ipse.

Nihil etiam facilius esse sciunt, quam ut
per magnos honores obrepat animo tumor &
& conuersa, quæ cum per se innata sit homini,
neum vnquam deferat in hac vita, quanto

is & alitur & inflammatur, hoc quasi pabu-
ueri, gratato ac dulci? Hoc enim est quod Bea-

Gregorius tantopere reprehendit in præla-

ipia ecclesiæ, qui humanam gloriam intenta mente
capunt, qui eo ipso quod ceteris prælati sunt ad agen-
narecunt, libet maiorem licentiam assumunt, qui denique
s, vnde electionis ministerium vertunt ad ambitionis argu-
tautem.

erent, Hoc etiam est, quod Sanctus Bernhardus

missime condemnat, cum dicit plerosque in
cem ecclesiæ deignobilibus nobiles, de pauperibus

a appetentes factos subito intumescere, & dignos se

atorem digne dignitate, ad quam ambiendo perue-

im ferunt. Hinc pij Clerici tanto se submissius ge-

ixqueat, quanto externo isto splendore alios ante-

erit. Hinc, perpendentes illud Sancti Bernhardi

is, cum Archiepiscopus: In alto posito tam altum sa-

bi altum difficile est, & inusitatum, sed quanto inusi-

ut non tanto gloriosius. Et illud ad Eugenium Pon-

as mollem: Cum omni indifferenter persona humili-

re à Deo, sit quidem turris fortitudinis à facie inimici,

dat, quo pacto tamen vis eius maior in maioribus, &

& non clamoribus clarior comprobatur. Nulla splendi-

Quia gemma in omni præcipuo ornatu summi Ponti-

re deponitur.

Hom. 17. in
Euang.

Ho. 4. mis-
sus.

*In honore
memoris
tua fragili-
tatis.*

Li. 3. consi.

Quo enim celsior ceteris, eo humilitate
illustrior, & seipso. Ob diuersas causas boni
citoto se animo subiiciunt Deo, ei obediunt, & propi-
omnibus, cum timore ac tremore
luam operantur, ab ieiunt sese coram Deo. Pon-
puluerem ac cinerem putant. Nec aduer-
feriores insolescunt eos contemnentes, *Greg.*
mnes eiusdem naturae esse meminerunt, *Greg.*
demque patrem, eundem habere *Greg.*
Deum: neque impensis sibi honoris *Greg.*
tionibus gaudent, necebrj, ut dicitur, *Greg.*
ei fortuna suae infirmitatis obliuiscuntur. Ad ex-
homines se esse meminerunt, id est, *Greg.*
atque mortales. Quia etiam, ut *Greg.*
hardi verbis utar, non se ex eo aestimant, *Greg.*
postea facti sunt, sed ex eo quod nati sunt, *Greg.*
niam adhuc sunt quod erant, nec illud *Greg.*
ctum, sed hoc adiectum. Dirumpe, ait *Greg.*
Bernhardus Eugenio, Velamen filiorum *Greg.*
rium ignominiam, non plagam curantur. *Greg.*
fucum fugatis honoris huius, & male colorata *Greg.*
gloria, ut nude nudum consideres, quia nudus *Greg.*
sus es de utero matris tuae. Nunquid insulatus *Greg.*
quid micans gemmis, aut floribus sericis, aut *Greg.*
cinatis metallis? Si cuncta haec veluti nubes *Greg.*
matutinales velociter transeunt & cito pertran-
ras dissipet, & exsufflet a facie consideratio *Greg.*
occurreret tibi homo nudus, & pauper & miser *Greg.*
ferabilis, homo dolens, quod homo sit, erubescens *Greg.*
nudus sit, plorans quod natus sit, murmurans *Greg.*
sit.

Homo natus ad laborem non ad honorem,

de malire, & ob hoc cum reatu, breui viuens
 obediens, ideoque cum metu, repletus multis misere-
 & propterea cum fletu. Hæc & alia multa S.

Ponderant etiam & secum expendant se
 quatos esse, vt tantum emineant sancta vita,
 tantum inter alios eminent gradu. Recte enim *Li. 4 Ep. 51.*
Greg. Iam nunc studio maiori res indiget, vt cum
 crescit, etiam sollicitudo proficiat, & vigilantia
 fiat. Vite quoque merita subiectis in exemplum
 sunt, &c.

Ad extremum si ad honorem aliquem sunt
 ei, eum non ad gloriam suam, & familiæ
 incrementum, sed ad Ecclesiæ commoda,
 vtilitatem referunt, & eo dirigant vt
 suum recte exequantur. Habet, inquit B. *4. in li Reg. c. 16.*
Greg. spiritualis prælatio exteriorem gloriam dignita-
 tem, ait B. habet & interioris magnitudinem oneris. Honor
 dignitatis per se magnum est onus mentis, quia con-
 temni debet & placet. Contemni quippe debet, ne *Ber Ep. 42.*
 nem per superbiam eleues, & suscipi debet vt cœ- *non alys*
 que doctor loquitur subiecti venerentur. Grauius præesse, sed
 de honore nascitur, quia electus pastor ma- *prodesse pul*
 ximi virtute ferre potest, vt despiciat illud in se, *chram est.*
 pro Deo recipit in se, vt talis pro Deo sit & semet-
 ipsum abneget & non abneget, vt sit quod est pro Deo,
 quod est pro semetipso non sit. Existimant igitur *Li. 2. conf.*
 quod etiam S. Bern. Eugenio præcipit non do- *2. Cor. 11.*
 nium sibi datum sed impositum esse ministe-
 rium, Pauli exemplo, qui de se ait: Ministri Christi
 & ego. & addit in quib. id consistat, in laborib. plu-
 rimis, in carceribus abundantius, in plagis supra

modum. Nec adhibent honorem ad suam
rumque gloriam propugnandam, sed ut
mentum diuini obsequij & publicæ utilitatis
ut stimulum ad vitam meliorem & sanctiorem
Denique cum Nepotiano clericatum non
norem, sed opus esse intelligunt. *Sanctus*
rius in Prologo quatuor libr. pastoralis
1. Pensandum valde est, cum rerum necessitas ex
2. culmen quisque regiminis qualiter veniat, &
3. rite perueniens qualiter viuat, & bene viuens
4. doceat, & recte docens, infirmitatem suam
3. Reg. 7. In
Basilis co-
lumnarum
Cherubim
leones &
bones, quia
pralati e-
runt sancti,
zelosi, &
ad labores
imperterri-
ti.

SIGNVM XCVI.

Hospitalem esse.

Sanctus Paulus à Sacerdotibus & Episcopis
exigit hospitalitatem. Oportet, inquit,
ad Timotheum 2. & ad Titum 1. Episcopos
hospitalem. Hinc Sanct. Hieronymus in Epistola
ad Titum. Si omnes illud de Euangelio audierint
rant: Hospes fui & suscepistis me, quanto magis
copus, cuius domus omnium commune debet esse
tium. Laicus enim vnum aut duos aut paucos recipere
implebit hospitalitatis officium. Episcopus nisi omnem
ceperit inhumanus est.

2. S. Ioannes Epistola 3. Caium (quem
rotheus in Synopsi existimat fuisse Episcopum
Ephesinum) ab hospitalitate laudat, & contra
Diotropē de inhospitalitate fugillat, seu

ad suam reprehendit, quod nec fratres suscipe-
sed ut de suscipientes de Ecclesia eiiceret.

Duo discipuli in Emmaus cogeant Chri-
ad hospitium Luc. 24. v. 29.

Et si S. Basilius in regulis fufius disputatis
quaestione, quæ ratio Morachis tenenda
in accipiendis hospi-ibus respondeat. 1. Mo-
chos non decere ut apponant exquisitas epu-
lospitibus, & rem esse prauæ exempli siue illi
machis sint, siue sæculares, illis enim sufficit do-
rica mensa, hi vero discunt formam vitæ fru-
oris, & si tractatio non placeat non facile re-
mittunt. 2. Martha à Domino reprehensa est, quod

Martha esset circa plurima fercula paranda. Chri-
stus quinque hominum millibus parcissimam
enam posuit. Salomon postulat solum sibi tri-

um cui necessaria tamen non semel docet Ioã.
Collatione 21. ca. 14. & 24. ca. 20. & 21.)

& B. Prosper (lib. 2. de vita contemp. cap. vlt.)
machum in aduentu hospitem de leueritate
ad ieiunij relaxare aliquid posse ad recrean-

audire hospitem.

S. Ambrosius lib. 1. de Abrahamo ca. 5. ait: Om-
nem in hoc incolatu hospites sumus ad tempus enim habi-
mus habitum hospitium. Emigremus propere, cauea-

nisi ne si nos duri aut negligentes fuerimus in recipien-
dospitibus, etiam nobis post huius vitæ cursum sancto-

quæ hospitium denegentur.

S. Augustinus sermo. 32. de verbis Dom. Su-
& hospitem cuius & tu es comes in via, quia omnes pe-
seu in sumus, ipse est Christianus qui & in domo sua &

Pro. 30 v. 8.
Pro. 15. me-
lius est ap-
ponere cle-
ra cum cha-
ritate, quæ
victimas
cum tristi-
tia.

in patria sua, peregrinum se esse cognoscit: patriam suam
sursum est, ibi hospites non erimus.

30. dec.

Omibus

ad urbem

aluentan-

ribus apud

se hospitan-

di ius de-

dit.

7. Hinc S. Sylvester Pontifex teste Metaph. S. Sa-
sto apud Sur. Omnes peregrinos Romam veni-
tes libenter excipiat, mensam hilariter apponit, et
aqua pedes abluens, & ad quiescendum in
gulis eos collocans, ita ut cum B. Iob. 31. ex-
posset: foris non mansit peregrinus, ostium meum
non aperuit.

8. S. Spiridion, teste eodem, ad labores S. I-
cientium recreandos, cum iam esset Archiepiscopus in
prierat adeo dexter & officiosus, ut ipse sibi vel p-
mulis mensam eis apponeret, pedes abluens, an-
liaque officia humanitatis exhiberet. Nonne & qu-
ignorabat, se toties hospitio Christum ipsum laude
cipere, quoties Christi nomine peregrinos in huius
fam & lectum præparabat.

9. Greg. Naz. & S. Basilus, teste Gregorio. Gerb-
bytero in vita Naz. pro peregrinis & hospitibus
excipiendis hospitalem domum à fundam. minas
erexerunt.

10. S. Hieron. ad Nepot. ait: Mensulam feroc-
pauperes, & peregrini, & cum illis Christus commu-
uerit. Et in proemio li. 7. Ioan. in Ezech. ita scri-
Fateor me explanationes in Ezech. multo ante
promississe, & occupatione de toto hoc orbe veni-
implere non posse, dum nulla hora nullumque
tum est, in quo non fratrum occurramus turbis, & par-
nasterii solitudinem hospitum frequentia commo-
in tantum, ut aut claudendum sit nobis ostium, aut
pturarum, per quas aperienda sunt fores studii, &
da. Et in apologia in Rufinum: Nobis in multis q-

hospitalitas cordis est, omnesque ad nos venientes lata hu-
manitate fronte suscipimus.

Metaph. S. Samson hospitem exceptor dictus, teste
omniam metaph. licet genere clarus ex urbe Romana
et apud Theologiam & medicinam operam de-
dum in Constantinopolim se contulit, ædesque in
ob. 31. destruxit pauperibus & peregrinis hospicio
in mensendis idoneas, quos postea sacerdos factus
maternaliter & corporaliter iuuit.

Sur. 27. Iur. a

boresina. S. Ivo ex iudice Ecclesiastico moderator
Archiepiscopus in minore Britannia factus semper pau-
peres vel peregrinos mensæ adhibuit, totisque
abluens annos domi suæ virum quendam cum
c. Nonne & quatuor liberis egenis aluit. Huius vir-
um ipsius laude etiam præstantes sunt S. Anselmus. S.
egritus hardus, S. Fridericus Traiectensis Episc. &
c.

Sur. 19.
May.

Gregorius. Gerbonius Episc. occidi potuit, cogi autem
et hospites proderet non potuit. Totius Regis
fundamentum contempsit, nolens prorsus latebras
care eorum, qui ad se confugerant, & cum
ensulæ ferocissimis obiceretur lacerandus, at-
que inter illos illæsus versaretur, hominem
hæc ita feræ bellæ parcebant, Rex dimitti ius-

Greg. li. 3.
dial. c. 12.
Pramia
hospit.
Goar, & c.
V. in trium
pho.

Regula Canonorum seu Concilium
quodam quigr. ait: Oportet ut prælati Ecclesiæ, præceden-
tibus, & parum exempla sectantes, aliquod præparent re-
conventum ubi pauperes colligantur, & de rebus Eccle-
siarum, aut tantum ibidem depurent unde sumptus necessarios
ad vitam possibilitatem rerum habere valeant exceptis
in minimis quæ de Ecclesiæ villis ibidem conferuntur.

C. 141.

Sed

Sed & Canonici tam de frugibus quam etiam de
nibus Eleemosynarum oblationibus in usus pauperum
cimas libentissime ad ipsum conferant hospitale, et
testimonii frater constituatur, qui hospites & peregrinos
aduentantes, utpote Christum in membris suis
eisq; necessaria libenter pro viribus administret, et
iam ea que in usus pauperum cedere debent, nequaquam
in suos usus reflectat, ac cum Iuda locuos Domini
te sententiam damnationis excipiat. Clerici si aliis
poribus nequeunt, saltem quadragesima tempore
pauperum in competenti lauent hospitale, iuxta
angelicum: Si ergo Dominus & magister vester,
bis pedes &c. Si is cui hospitale commissum est
pauperum neglexerit, eorumque res in suos usus
quancumque diuina ultione dignus sit, seuerius tamen
ceteri delinquentes a prepositis iudicandus, &
sterior remouendus est. Nec immerito quippe
tia peccatorum, & alimenta pauperum, & thesaurus
celo recondendum, suis quod fas non fuit ap-
sibus.

Ioan. 13.

Ibid

V. Signum
de pauperum
cura.

Li. 1. c. 14.
Matt. 25.

15. In Concilio Parisiensi sub Ludouico
Lothario Imp. celebrato dicitur: Cum hospites
in tremendi examinis die ab aeterno iudice sit re-
da qui dicturus est: hospes fui & collegisti me, &
omnibus Christianis summopere sit sectanda, magis
gis tamen vigilantiusque ab his qui dictis & exco-
vitam aeternam aliis ducatum praebeant, postposita
tie peste, & alia qualibet occasione prorsus
quenda.

16. Quis nescit cur milites S. Ioannis Be-
dicantur hospitalarii & cur sint fundati? Quod
ia originē & officiū Teutonicorū militū
SIGN

SIGNVM XCVII.

Humanitatem in alios exercere.

Agatho I. Pontifex tantæ mansuetudinis & humanitatis fuit, ut neminem à se unquam tristem dimiserit. Platina.

Leo 10. Pont. componebat vocem, vultum ^{Ionius in} & in omni occasione negocij aptissime ^{eius vita} neque celerrime, transferebatque mores ad per- ^{li. 4.} diuina quadam præfensione petentium occurrens, ut cum forte aliquid esset negatissimum, tenerrimis excusationibus supplicantis animum præoccuparet, speque ultro iniecta nouæ generalitatis, totum imminenti repulsæ dolore mitigaret. Quod si erat, ut ferme semper fiebat, tantis obsequiis obsequendum, tum vero naturæ suæ propensius indulgebat, & ad cumulandum beneficium, tota benignitatis & gratiæ vela pandebatur.

SIGNVM XCVIII.

Humilem esse, seu parui se facere, nullo loco habere tanquam rem vilem despicere.

Quam alte cordi S. Ambrosii hæserit radix humilitatis docent hæc ipsius verba: Hoc ^{De offic.} discunt prius quam doceant, & ab alio accipiunt quod

Secreta- quod aliis tradant. Quod ne ipsum quidem mō-
rio iudiciū, Ego enim raptus de tribunalibus atque aduocatus
ait Baron. infulis ad sacerdotium, docere vos cœpi, quod ipse
ad sacra dici. Itaque factum est vt prius docere inciperem
rium ē ve- discere. Discendum igitur mihi simul & docere
stigio trans latum, al- quoniam non vacauī antea discere. Tanta erat
terius in- fio animi in vtro genere ac magistratu infu-
terdum Romanæ linguæ apprime sciens, Græcæ
pennis ad uirias patrum, inter primos latinæ puritatis
volatum tres in occidentem ex oriente intulit: quæ
indigebat (script. Gra- gustinus venerandum suum doctorem nec
corum pa- quem Nicolaus Papa clarissimam & splendi-
trum) mam lucernam Ecclesiæ appellat, qui ex
li 1. contra meno, diuino præfagio, ad Episcopalem per-
Iul. pelag. tinuos gradus, promotus fuerit digni-
tom. 7. Ep. 6 quem Marcellinus in Chronica vocat
ad photiū pum sanctum, Arcem fidei, Oratorem Ca-
Constanti- cum, &c.
nopol.

2. Erasmus Rot. ordinis S. Augustini
Natus An. Canonorum apostata, quanto plures edidit
1469. obiit bro, tanto crebriores cumulauit errores, et
An. 1536. futurus (ait Cæsar Scaliger) si minor esset
 & non, magno superbæ typho, lutulentos
 in diuinos codices inseruisset. In S. Athana-
 signis animi demissio erat, quæ magnum
 momentum, ad sapientiam diuinitus huius
 dam: nam & tantus vir à Serapione Episcopo
 Thmues emendari sua scripta cupiebat. Er-
 bens ad solitariam vitam agentes rogat
 nullum exemplar eius scripti edant, vel sibi
 describant, sed contenti sint, vt probè
 sola lectione: non enim (inquit) tutum

alios peruenire nostra illa scripta, quæ ut
 buientes & indocti confecimus. Attamen
 gregorius Nazianzenus atque Basilus ex A-
 thanasio tanquam è fonte fluuios sui sermonis
 ille dicuntur à Photio. Et symbolum i-
 stius ab Ecclesia cantari solitum Apostolicam
 simplicitatem sapit: & in prato spirituali c. 40.
 Sophronium extat Cosmæ Monachi san-
 ctæ scriptis Athanasii præclarum elogium:
 ait, inueneris aliquid ex opusculis S. Atha-
 nasii, nec habueris chartas ad scribendum, in vesti-
 mentis tuis scribe illud: adeo enim post tot tan-
 quam Athanasii pro recta fide certamina e-
 nomen posteris doctrinæ & sanctitatis
 nobis clarum effulsit, ut quæque i-
 stius scripta non modo aude legerentur,
 sed singulari quadam reuerentia coleren-
 tur. S. Aurelij Augustini Episcopi modestia cer-
 uat. i. in libris confessionum, quos humilitatis
 memorem (ait Possidonius) laudem non suam
 sed Domini, de propria liberatione ac munere
 eius, noluit, ut de se quisque crederet, vel pu-
 taret, supra quam se esse nouerat. 2. in libris re-
 citationum, quos ut scriberet iam 72. an-
 tus natus, rogauit populum, ut sibi liceret
 legere Etadium (sicuti fecit) in Episcopa-
 tu administrando: futurum enim dixit: ut
 si quid haberet magnum negotium, relegen-
 diturum atque emendandis suis scriptis,
 purgata posteritati reliqueret. 3. in fine li-
 de bono perseverantiæ, ubi inquit:
 Cum

1. De mode-
 stia S. Atha-
 nasii V. Ba-
 ronium to.
 3. Anno
 Chr. 328.

Cum per eos qui meos labores legunt, non solum
 verum etiam emendatior fio propitium mihi
 gnosco, &c. 4. Cum scribit, se non audere
 minare, quæ in nullo Concilio generali definita
 2. contra Parmen. c. 13. & lib. 7. de Baptismo
 Idem dicebat: Si me posses docere quod nescio
 te verbis agentem, sed pugnis etiam cedentem
 risime ferre deberem. Tanta erat animi deu-
 tanto viro, in quo S. Hieron. scribit se dilexi-
 tantem Dominum saluatorem, & quem
 Florentina illustrissimum latinorum docto-
 vocat: Paulinus Episcopus Nolanus: Sal-
 lucernam digne supra candelabrum Ecclesie
 apem Dei (Ep. 31. & 37.) Prosper Episcopus
 sis: præcipuam sui temporis portionem domini
 tum (Ep. de gratia & lib. arb.) Hilarius Episcopus
 rensis: Excellentissimum doctorem, defen-
 diuina meditatione semper assiduum, me-
 trepidum, destructorem sacrilegorum, atque
 rem hereticorum (Ep. ad Arabum diac.) Cas-
 gium litterarum omnium magistrum, & (quod
 tate rarum est) cautissimum disputatorem, su-
 rissimum nulla fece pollutum, totum Catho-
 tum orthodoxum, radiantem superni
 charitatem. (in prologo super Pl. Bernardus: in-
 lidissimum mallum hereticorum (ser. 80. super
 Rupertus Abbas Tuit. Columnam & firmam
 veritatis (li. 7. de operibus Sp. S. c. 19.)
 4. Cæsar Baronius Card. cum decem
 lium Eccles. tomos felici progressu, nullo
 laborem tantum interturbante, absoluit
 pendicem decimo tomo adtexuit, quæ ad-

& sincera ingenuitate S. Augustini incita-
 petra etat & colligit scribi opus esse ex iteratis
 tandum, atque adeo ex aliorum monitis iu-
 uit. Scribit autem lectori his verbis: Prima il-
 feri debet scriptorum felicitas, si à veritate ynquā
 mfferre contingat, sed istud diuinus duntaxat li-
 concessum, vt nullum penitus in eis sit reperire
 lacum grauisimi Ecclesie doctores affirmant: quā-
 cum eis ita feliciter actum sciamus, quin librario
 curia, vel interpretum imperitia, aliquod mendū
 rit, quod corrigatur. Secunda vero felicitas illa
 existimari, si qua humana imbecillitate errata no-
 ar, eadem cognita emendare, quam nos assequi cū
 mus, ita comparati sumus, vt monitores nostros
 am insignes colamus benefactores: à quibus nec
 separamus eos, qui seipos aduersariorum loco con-
 sumunt, dum nostra in senso animo carpunt, & tanquā
 meruere, vbi sunt laute epulati, quæ supersunt putore
 , atque actionis inquinant, & vt musca in corpore sano sa-
) Casio scubi sit auide querunt. At quod à detrahentium
) (quod) ate nullus immunis sit (inquit S. Hieronymus) nisi
 rem, fonsibilis sit: conuertamus in nostrum lucrum aliena
 at holi. andia, & si quid vane obiectum confutemus: si quid
 oerni leatur erratum, corrigamus: si quid obscurum elu-
 bernat: insuper & si quid super addendum deuenit in
 o. luptas, pariter adiiciamus. Nihil cum oritur statim per-
 firmatum est, neque in longa & per difficili via, ille so semper
 dere pede conceditur, atque vbi multæ vigiliæ, non le-
 decem saltem irrepere somnum haud patitur humana cō-
 nullo. Hæc Baron. Card. de cuius annalibus quid
 osolu. teret interrogatur Anastasius Germanius vt
 qua ad ducis, apud Clementem VIII. Pont. Max.

Dd

Ora-

In fine To.
10.Hieron. Ep.
67. & Aug
Op. 79. a-1
pud eundē.Ps 100. non
habitabit
in medio do-
mus mea
qui fecit
superbiam.

Orator &c. Respondit: Ego vero Baroniae sunt &c.
 riam quasi caelestem faciem suspicio, atque oblatum in ip
 bis lucem cupidissime intueor. S. Humilis autem pretio
 talem qualis ex se & suapte natura est, hoc oblatum
 hilum, è quo Deus illum eduxit, & talem
 lem suo pte motu se fecit ac faceret si De
 misisset, hoc est innumeris peccatis oblatum
 Hinc S. Hieron. (Ep. ad Abigaum) scribitur
 uis mihi multorum sum conscius peccatorum, & talem
 die in oratione flexis genibus loquar. Delicta
 mea & ignorantias meas ne memineris, tam
 scriptum esse ab Apostolo: ne inflatus superbia
 iudicium diaboli, & in alio loco scriptum: Domine
 resistit, humilibus autem dat gratiam. S. H
 Ep. 23. mus (Epistola ad Abigaum.) Nihil ita
 Summa a- conatus sum vitare, quam tumentem animu
 nimi sum- cem erectam, Dei contra se odium prouocantem
 missio. enim magistrum, & Dominum & Deum me
 Matt. 11. nis humilitate dixisse: Discite à me quia me
 humilis cor de, & ante per Os David ceciniisse
 Psal. 131. Domine Dauid & omnis mansuetudinis eius
 108. Fateor nunquam me in diuinis volumin
 priis viribus credidisse, nec habuisse opinionem
 sed etiam de quibus scire me arbitrabar
 rogare me solitum, quanto magis de
 bus anceps eram, & cat. Hæc ille.
 Clerici quanto ad altiore locum
 runt tanto se submissius gerunt, ab
 ab illis loquutionibus: feci, dixi, lo
 auctore confecta res est, si me
 riores audissent aliam Ecclesiam habere
 omnia de re nulla de se loquuntur

III. *Et gloriosus*
 sunt & candidi, serpentes & columbæ. Et *in ipsorum*
 in ipsorum ædibus nihil sit præter i- *diſta ani-*
 pretioſum, tamen se nullius esse precij *maſſum*
 ostendunt.

SIGNVM XCIX.

suorum bonorum operum meritis humili-
 sentire & loqui. 1. Quia nemo absque re-
 relatione certo scire potest se habere vera
 merita. 2. Quia facile ex bonorum
 operum consideratione super-
 bia gignitur.

Daniel capit. nono, versicul. octavo.
 Sic Deum precabatur: Non in iustifi-
 cationibus nostris prosternimus preces nostras, an-
 tiſſimam tuam sed in miserationibus tuis mal-

S. Ambrosius morti vicinus sic circum-
 stantes allocutus est: Non sic vixi ut me pudeat Paulinus.
 vos viuere, nec mori timeo, quia bonum Do-
 num habemus. Quæ verba S. Augustinus val- *Possid.*
 laudare solebat, dicebatque Ambrosium
 locutum, ne videretur præſidens de suis
 magnis moribus præſumpſiſſe, & ideo ma-
 de bono Domino, quam de suis meritis con-
 ſum.

S. Bernardus Epistola 310. quam paulo
 ante mortem dictauit ita loquitur: Orate
 Dd 2 salua-

saluatorem vt tempestiuum iam exitum non differt, quer
custodiat: curate munire notis calcaneum nudum, si grabi
tis. Idem Ep. 42. & in Pl. 90. docet vtilissim. S. Hieron
se coram Deo, non iustitiam prætendere, sed
fericordiam postulare.

SIGNVM C.

*Oberuditionis thesaurum non su
perbire.*

S. Augustinus ait, eo magis solæcismus
barilimus offendit homines, quo infirmi
sunt, & eo esse infirmiores, quo doctiores
velint, non rerum scientia quæ ædificat, sed
rum quæ non inflari difficile est, cum &
rum scientia sæpe conuicium erigat, et si di
co reprimatur iugo. Christus laudat solum
tem eique gratias agit, quod se submitte
bus arcana patefaciat, & regni secreta ca
periat, cælet arrogantes, illisque abscond
cultet, qui se esse sapientes arbitrantur.

Matt. xi.

SIGNVM CI.

Non iactare genus suum.

VT enim illa arbor generosa habetur
quæ frugifera est, ita homines non
nascendi, sed virtute & recte factis veram
lilitatem assequuntur. Nam fructum à nobis

quem qui non fecerint sempiterno igne
 grabunt.

Hieron. in Epiraphio Nepot. Ego, inquit,
 bona in anima laudibus non requiram, nec me ia-
 de genere, ul est de alienis bonis, cum Abraham &
 sancti viri Israellem & Esau peccatores genuerint,
 regione Lepie in Catalogo iustorum Apostoli vo-
 catus de meretrice sit natus. Anima inquit qua pec-
 cata morietur, ergo qua non peccauerit ipsa viuet.
 virtutes nec vitia parentum liberis imputantur. Hec
 Hieron.

(Matth.
 3.) teste pra-
 cursoris
 Christi 10-
 annis.

SIGNVM CII.

audes in rebus suis refugere & nolle homi-
 sermonibus ob dona diuinitus accepta
 celebrari imo omnia bona vni Deo ad-
 scribere, eaque in eius honorem
 & gloriam refer-
 re.

Non aucupantur pij Clerici hominum lau-
 des, sed auditas poenae & tormenti loco ex-
 unt, quia enim omnia dona à Deo manasse
 possunt, eorundem solum Deum praedicant
 ctorem.

Cum Otto Bambergensis Episcopus apud
 in magna hominum existimatione esset, sic
 totus clerus populusque illum aliunde ve-
 nientem cum canticis & hymnis solemniter in-
 nem receperit: deserta diocæsi sua, contu-

Dd 3 lit se

lit se in Pomeraniam ad annunciandum Eu-
lium infidelibus, à quibus licet deterrence-
retur, & luto aliquando sordidaretur, fami-
ornaretur iniuriis, ille tamen à prædicatione
cessavit, humilitatisque & patientiæ ex-
prædura pectora gentis tandem ad fidei
duxit.

*Sur. in in-
nio.*

2. *B. Nortbertus* Colonienfis & Xan-

Ep. 56.

quondam Canonicus, postea vero ordinis
monstratenfis institutor, cum concionibus
celeberrimus (quem *S. Bernardus* voca-
lam cœlestem) tamen neglectis urbibus
lebat verba facere in vicis & pagis, nec
paucis quam multis, pauperibus quam
tibus, rusticis quam nobilibus operam
præstabat.

*Theod. li. 4.
c. 10.*

3. Cum *S. Dominicus* propter admirabilem
fructum, quem concionibus in lucrandis
bus colligebat, admodum esset charus
fano Episcopatu maluit se conferre Ca-
nam, ubi non solum non afficiebantur
ad eius conciones, verum etiam eum per-
bantur & irridebant. Rogatus aliquando
faceret, respondit: *Quia Tolosa multi me
Carcassona vero multi mihi contradicunt.* Scilicet
ad mortificandum honoris appetitum
in iis locis concionabantur, ubi parum
grati, aut ubi exiguus erat populi
sus.

4. *S. Cuthbertus* sanctitatis miraculorum
fama celebris, in villis montanis locis
riis & horridis, quo nulli prorsus concionari

...abant, multos dies libentissime verbum
...nunciabat.

...S. Franciscus pro sapientia & gratia, quam
Deo ad prædicandum acceperat, cum à
...libentissime, nec sine ingenti fru-
...adiretur, in oppidis tamen crebro con-
...bat se ad loca vilia, vbi à paucis au-
...batur.

...S. Hilarion magis expauescebat fluctus hu-
...arum laudum, quam ingruentes gurgites
...limi pelagi exundantis. *V. S. Hiero.*

SIGNVM CIIL.

*Potiores partes in omnibus aliis de-
ferre.*

Egidius Columnius nobilis Romanus, di-
scipulus Diui Thomæ Aquinatis, pro
...tanquam magistro defensorium scripsit,
...mirum in eruenda veritate ingenium Fun-
...issimi nomen assecutus, & ab Hieronymo
...ripando Cardinali eiusdem familiæ (Augusti-
...viro doctissimo, prora & Pappis Theo-
...gorum appellatus, cum tanto esset ingenio
...acisque memoriæ vnam cum generis clari-
...ate animi demissionem ita coniunxit, vt et
...um in alienis opinionibus refutandis nil ap-
...pareat temperatius. Quin cum in scriptis
...is Diui Thomæ præceptoris sui aliquid mi-
...us sibi arrideret, id supra captum suum esse

Dd 4

in

ingenue scribit, ac doctorem ipsum, ^{supplicatis (v}
nomine, virum magnum siue præstantem ^{grum eff}
cat.

2. Gregorius Magnus Pont. Max. eius non
primus. Hom. in Ezech. de seipso: Scio, ait, quod
rumque multa in sacro eloquio quæ solus intelli-
potui, coram fratribus meis positis intellexi: ex quo
lectu & hoc quoque intelligere studui, ut scirem, quod
rum mihi merito intellectus daretur, &c. Et cum
esset sacerdos, tamen sacerdotem se esse negavit:
ait: Et si sacerdos non sum, scio grauem esse hanc
Sacerdoti, ut veritati seruiens, fallax credatur.
quidam Imp. te dominos vocari vetuerunt
Domini rerum essent. Et Paulus Apostolus
dignum dicit fuisse vocari Apostolum, &
postea cum erat opus de se ipso aiebat: a-
sum Apostolus? Nonnunquam etiam nomen
dici vniuersalem Episcopum, quippe qui per
ciam dignitatem non solum animo sed et corpore
pore fugerat. Cæterum cælesti lumine in-
Spiritus sanctum specie columbæ sibi dimit-
beret dictantem habens, summis autem mor-
bis conflictatus, quo magis laborat, et
& quidem profundissima emittens, intelligit
super vere humilem & trementem verbo
vere Spiritum sanctum requieuisse. Hoc
loquens de scriptoribus Eccl. eum vocant
num Spiritus sancti.

3. Apostolorum vertex Petrus, à Nerone exornatus
fixus cruci Martyrio coronatus est, & pedibus
ad terram verso, & in sublimi pedibus se n-

n, supplicatis (versus cœlum sublati) asserens se in- *Sic Paulus*
stantem fuisse, qui sic crucifigeretur vt Dominus *vocat se*
minimum
Apostolorū

4. *S. Ignatius Episcopus Antiochenus, cum
Tralano tyranno Romam ad martyrij coro-
ducere ur, ex itinere scribens ad Trallianos
humiliter de se sentiret ostendebat, his
his: Vincitum sum propter Christum, sed necdum
sum dignus: Si vero consummatus fuero, for-
dignus ero: Et ad Magnesianos scribit: Tamen si
sum, comparandus tamen uti vestrum soluto-
non sum. Rursum ad Romanos cum de pasto-
as agit: Me, inquit, pudet de illorum numero dici,
dignus sum cum nouissimus eorum sim, & ab-
quidpiam. Et ad Ephesios: Non precipio vo-
si aliquid, quamuis vincitum sum propter no-
tius, necdum tamen perfectus sum in Christo Iesu
incipio discipulus esse, & alloquor vos ut conseruus.
Romam vincitum abducor nouissimus fidelium eorum
sunt, qui ad honorem Dei has gestare catenas di-
habitus sum.*

SIGNVM CIV.

*Non erubescere humilitatem parentum
& cognatorum.*

Sumus Pontifex Benedictus vndecimus *Ex Leandro Bononiensi.*
 natus infimo genere matrem pretiosa ve-
 a Nerone exornatam Perusinis honorifice eam dedu-
 est, cunctis, & coram nouo Pontifice sistentibus
 i pedibus se non agnoscere, matrem enim non esse
 Dd 5 prima-

primariam & nobilem fœminam dicebat, sed
 dica & tenui veste vri solitam, vt quæ aduer-
 opiam pugnare consueffet (vel, cum matre
 gratulandi causa Romam aduolasset, & ad
 tificis conspectum cum elegantiori cultu,
 amicilarge suppeditarant, introducta esset
 per dissimulationem, quasi eam non nollet
 fuit quænam ea esset tam nobilis mulier
 responsum esset eius esse matrem, nequaquam
 nam matrem meam scio admodum esse inopem
 sumptum habere ad tales vestes.) Quo audito
 sita serici operis resumptaq; ignobili veste
 illum patremq; redijt (seu verbis filij iacta
 que rubore perfusa abcessit, pauloque po-
 propriis vestibus reducta est) ille confestim
 de surgens & occurrens amplexusque
 hac vero, inquit, mihi charissima est parens
 prior, ingentiq; gaudio acceptam honori-
 buit, ac deinceps non modo Perusinis, qui
 derant, sed vicinis remotisque populis
 mus fuit.

2. Extat Rom. Pont. Clementis 4. ege-
 suos cognatos Epistola, qua vetat eos
 vultu, alio incedere vestitu, neque enim
 stus Pontifex suos propinquos inani læti-
 ri cupiebat, & à vetere fortuna & conditi-
 cedere.

3. Sixtus V. ex obscuris natalib. ad Pon-
 euectus. per iocū ex illustrissima domo or-
 ducere aiebat, eā enim in qua ipse natus fuit
 re alto ignobili oppidulo) per mille rimas
 furas, solis lumine admissio totam vno
 collustrari.

Vilgastius (alio nomine Willicundus) Archiep. Mogunt. quamvis esset & primus elector princeps, tamen quia fuerat plaustrarij filius, ob nimiam principis dignitatem non clarior factus sed in simplicitate & humilitate sua plaustrarotam in omnibus conclauibus & mensis pinxit addito Symbolo: *Cogita Vilgasti quisnam & quomodo sis.* Postea Henricus Claudus Imper. Archie. Mogunt. rotam hanc permisit in in-ibus solennibus haberi & circumferri curauit.

SIGNVM CV.

*non solum cupida voluntate amplecti iniu-
& opprobria hominum, sed etiam omni
oculare, quicquid laudem & honorem
homines conciliare potest, ut sunt diuina
dona Dei eximia, bona opera, aliaque
& naturales dotes, nisi de anima sa-
lute agendum sit cum confessario, & edi-
ficatio proximi ac glorie di-
uina propagatio aliud
exigat.*

S. Tho. Aquin. sublimi præditus ingenio & *sur. in*
diuina æque ac humana instructus sapien- *Mart.*
tantum studium in ea occultanda posuit, ut
propter iuge silentium tardissimi ingenij habe-
retur, & per conuitium à sodalibus suis bos mu-
tus appellaretur, nec ante sapientiam suam dispu-
tando in scholis prælegendoq; prodidit quam id
superioribus exactum fuisset.

2. S.

sur. in Ian.

2. S. Franciscus de Padua cum esset eloquentissimus, doctissimusque, ac singulari, prædicatorum dono ornatus, existens in S. Francisci orationis thesaurum hunc cælauit, vt pro vili & in fratre haberetur atque ad infima culinæ dorumque cubiculorum ministeria detrudatur. Multoque tempore in hac functione iecta perdurauit, donec Deus cuidam inspirauit, vt imponeret illi munus prædicationis in triclineo, tum enim vt obedientia faceret prædicauit, & donum, quo præditus erat, cit. Certe Deo gratius est honoris cupiditate mortificare dando operam humilitati & spiritui sui, quam iuuando alios huius fructus iacturam facere.

SIGNVM CVI.

Ro. 12. v. 10

Nunquam plus suo quam aliorum inuicem seruare, seruareque illud Apostoli: Honore inuicem praueni-

*tes.**Gal. 2. v. 2.*

Licet Apostolus Paulus de cælo vocatus, tamen non fidens prædicationi sui Hierosolymam abiit, vt cum compocreta examinatione illam conferret.

SIGNVM CVII.

Amare humilia officia, & vilia ministeria, in iisque libenti animo se exercere.

1. **L**icet Christus Dominus esset prædicatorum & Dominus dominorum

et eloquentiam cum admiranda humilitate suorum discipulorum pedes lauit, & lotionem peracta dixit: Ex-

cifici orationem dedi nobis, &c. Io. 13. 15.

Albertus cognomine ob virtutes & doctrinam insignem (non ob familiam) magnus quan-

do parentibus quoque illustribus sit natus

regulis Bolstatensibus in Suevia cum in ordi-

ne Dominicanorum ingressus pietati ac literarum

studiis operam dedisset, Parisijs autem, &

Agrippina complures docuisset, inter

erat, fuit D. Thomas Aquinas, Urbano quarto

imp. eum cogentibus Episcopatu

bonensi, praefectus, ubi hunc aliquandiu

administrasset, ad consueta studia & hu-

manitatis officia suspirans, ea deposita admi-

stratione, rediit ad sui ordinis fratres, scribens,

anno aetatis suae (vt post alios scribit Six-

Senensis) 81. seu potius (vt inquit Eysengre-

) 87. diem obiit Anno 1208.

Effrem Syrus Basilium inuisens reuelatione

ab ipso cognitus est, à quo Presbyter or-

acutus, nunquam adduci potuit vt sacrificaret,

in cuius vita erat in eo humilitas, alteri tamen eius mu-

ltis parti egregie satisfecit, populos docendo,

instruendo, in quo ita valuit eloquentia, vt in-

terditos sui saeculi esset clarissimus, multa et-

iam scripsit, quae, vt ait Hier. in plerisque Orien-

Ecclesijs post scripturarum lectionem publice

recitabantur.

4. Coelestinus V. Pont. cum primum in soli-

tudine, quam puer adhuc perierat, multos annos

posuisset, deinde religiosum quoque ordinem

ipse

*Aetus hu-
militatis
externus,
exercere se
in officiis
abiectis &
vilibus per
sonis mini-
strare.*

Annot. 1294.

ipse fundasset, valdeq; multiplicasset, et
tum victus asperitatem, tum vero frequenter
etiam miraculis sanctitatis famam collegisset. Venit
post totius biennij dissensionem in illam, ad
absentem & priuatum Cardinaliū suffragan. Mo-
nauerint: cuius ēt cōsecratio plurium quatuordecim
millium hominū concursu celebrata dicuntur. Merito
vero quanquā Pontifex, nihil tamen de pietatis orō-
vitæ rigore, nihil de sua humanitate remissis, veris
etiam breui adeo strepitum illū ac fumū extinguit
stidire, suæq; pristinæ quietis desiderio applica-
pit, vt omnino molestā illam sarcinā ab ipso hōlā
creuerit, etsi multum renitente Carolo I. non esse
ipso populo Neapolitano (nam in illam exire, ita
concesserat) idq; importunis clamoribus interpret
occurreret deprecante. Itaq; vix mente cōsulq; d
acto ipse se abdicauit, alijs dolentibus, alijs timētib;
tam humilitatem stupentibus.

5. *Petrus Damianus* diu Cardinalis & Episcopus
stiensis munere functus, deniq; pertaxatus Libani
Nazianzeni exemplo, ad pristina se recepta vici-
chorum studia, cuius etiam facti rationem deest
lento scripto reddidit.

S. Bern.

6. *S. Malachias* post susceptum Archiepiscopatus
monasterij officia repetere nō dubitauit, vñ horu
ministrando & mensæ inseruiendo, & reliquis de
mensæ in triclinio legendis, aliaque id genus.

S. Fran.

7. *S. Bonauentura* licet opinione hominū
simus, tamē non refugiebat abiectione, sicut occa-
monasterij officia siue culinæ, siue mensæ. Accep-
uerrendæ domus obire, sic vt opus fuerit
hoc genere ardorem temperare.

lucriferet. Idem iam senex cum multa
pra in Epistola ad Læram pro recta institutio
filiae dedisset, tandem his verbis eam con-
Ipse si Paulam miseris, inquit, magistrum me
cum spondeo, gestabo humerus, balbutientia senex
formabo, multo gloriosior mundi philosopho, quam
gem Macedonum Babilonio perituro veneno
cillam & sponsam Christi erudiam regni cal-
ferendam. Ecce S. Hieronymo grauissima
ti puellarum institutio pudori non fuit, qui
gientes adhuc nutricumque manibus
tes praeceptis adiuuit, & legibus, ut docerent
natione mali dæmonis ad nocendum
tatem promptissimamque audaciam pro-
ret.

12. Ioannes Gerson Monachus ordinis
lestinorum demum magnus Parisiensis
miæ Cancellarius & Galliae in Constantien-
cilio legatus, tamen in tanto honore
vitæ occupatione pueros erudiuit ipse per
alios ad idem faciendum exemplo librigenis
incitauit. Non dubitauit, inquam, se ad pu-
catecheleos institutionem dimittere, omni
que ob singularem vtilitatem, quæ in de-
stianam Rempubl. dimanaret eam com-
re. Extat enim eius liber de pueris ad Cal-
trahendis.

13. Munera in speciem humilia etiam
ter obeunt nostro tempore PP. Soc. les-
enim atque vulgus de rebus iudicant ac le-
Et certe sapientibus hisce viris nihil ab-
vile, sordidumque videtur quod superiori-

*Rectissima
illa norma
est qua res
non splen-
dore, sed
pondere*

rant & imponunt, cum ipsorum vel volunta- ipso meli-
 , vel nutum quasi diuinam aliquam legē ob- mur & pen-
 raret, & quæ Dei nomine imperantur parua dimus.
 non possint. Hac de causa iudicia populi con- Et sapiens
 nentes homines doctrina exculti, artib. quas pueros ad
 tas bonasq; didicerunt, quasi nūcium remit- se erudien-
 ad puerilem institutionem licet in speciem dum inui-
 tam se dimittunt, nomina & verba in infi- tat.
 classibus quotidie declinant, cum pueris bal- Prou. 9. v.
 unt in primo aditu vestibuloq; Grammaticæ 4. & 10.
 Rudimentorum spinas & dumeta) ver- & Jerem.
 libenter, & illam incudem quatunt sem- Thren. 4.
 istis pusionibus erudiendis horas & tem- v. 4 con-
 male collocari non existimantes. Præcipien- queritur eis
 regendi, regendi, percontandi, reposcendi, subtrahi
 eadem iterandi, murmur minutorum cō- panem do-
 cendi, puniendi, parentibus & propinquis sa- ctrina spi-
 ciendi tædia proferre, quis non videt esse mo- ritualis.
 am, graue difficile? Sed parturiendi dolorem
 us ipse compensat. Ideo enim Grammatici
 & Rhetores etiam rara eruditione in hac So-
 viri, vt hæc scire cupientibus bene viuendi,
 que in religione sentiendi dent præcepta. 2. Par. 23.
 arum, inquam, virtutumq; hi doctores Io- 2. Tim. 1.
 sacerdotis exemplo in summa vastitate rerū, Propter ele-
 tanta bonorum inopia virorum regiam seruāt, Et os omnia,
 nem, quæ adulta dominetur, & occisa Athalia, sustinea-
 est, impudentia repressit, atque edomita pu- mus & per-
 oc. leti feramus.
 nt ac leti Hæretico-
 nil abo- rum filios
 uperiores eiusmodi li-
 teris cu-
 piunt, vt
 esca pisces,

Ee torque

torq; virtutū. Hanc ob causam tā sunt sedulio-
rioli, industrij, quā si prāmiis & pecuniis
amplissimis afficerētur. Ad hęc quo vitę
possit esse diuturnior, religioq; integrior,
scientiā (Theologiā) cognitione priuāt, in
confessionibus & cōcionibus operā dare
sibi; Grammaticā despondent, ex genere
plebeio, sed mille thesauris affluentem, quā
diuinare potuit in agro latentes, omnia
vt agrum emat, & auro potiatur.

SIGNVM CVIII.

*Boni Clerici vt mortificent appetitus
norum, querunt contemptum sui, aut
nera obeunt ob quā homines ab hoc
do videri & contemni solent.*

1. **S**. Ioannes Damasc. eruditione prāstans
nobilis, & magistralib. gestis clarus
vrbe Damascena à cōsilijs fuisset principis
monastica vita suscepta nō dubitauit
sportis oneratus, quas monachi exuerāt,
easq; publice vānū exponere, ac ad maiore
fessionem carius pretiū exigere, vt plurimū
briō in loco vbi ante fuerat honoratissimū
neret, cū .n. in monastica disciplina tenē
ditus esset, is eū infimis quibusq; perfun-
bat: ollas tergere, verrere sordes, scaphia
omnia deniq; obire seruilia ministeria, in
quasi nullā rē recte ageret, crebra eū re-
ne atq; obiurgatione tentare, in qua eum
menses aliquot exercuit, tanto eius prā-

quantum deinde totius vitæ sanctitas declarauit.
 2. S. Plato Bizantijs, qui in seculo magna nobi-
 tate & auctoritate præditus fuerat, religionem
 egrellus ad mortificandum appetitum honorum,
 contentus ab alijs reprehendi & contemni,
 tamen vllam culpam suam, à superiore ver-
 tari exoptabat, qui vt desiderio eius faceret
 is, consensit, quod loco magni beneficij ille
 cebat.

3. S. Franciscus semel se curauit à fratribus suis,
 publice coargui & ludibrio affici, appellariq; ru-
 tum, indoctum, nulla virtute præditum, & os
 pede conculcari. In oppidi cuiusdā ingressu
 madnertens homines honoris cā sibi obuios
 vt ludibrio exponeretur, se vna cū socio ap-
 uit ad collem terreum viæ proximū, magnaq;
 eritate, puerorum more, in eum incurrit, atq;
 obtinuit vt opinionem sanctitatis, quam de eo
 conceperant, deponerent.

Matt. 11.

4. Pontifex noster Christus: *Discite à me*, inquit,
quia mitis sum & humilis corde: mitis in tolerandis
 orum defectibus & iniurijs, & humilis in præ-
 ando cunctis obsequia. Quid autem aliud so-
 5. *discite à me*, quam, attendite quomodo a-
 & imitamini. *Discite*, inquit Aug. non mundum
 care, non in ipso mundo mirabilia facere, sed quia
 6. Idem piscatores sibi comites elegit, nec
 7. publicanum auersatus est, & grauatim tulit à suis
 8. discipulis submoueri paruulos, qui à parentibus
 offerebantur. Et complexans eos & imponens manus
 9. per illos, benedicebat eos.

*Ser. 10. de
verb. De-
mini.*

Matt. 19.

v. 13.

Mar. 10. v.

13.

Lu. 8. v. 18.

10. Apostolus Paulus non semel testatur, se
 Ee 2 factum

factum cum paruulis paruorum : tanquam
 trix foueat filios (1. Theff. 2. v. 7. 1. Corin.
 Gal. 4. v. 19.) vt S. Petrus Ep. 1. c. 2. v. 2. optat
 repuerascere.

Apud Sur.

5. April.

Vinc. Ferra

riensis vi-

rorum con-

cionatore

gregius, vt

fidei Chri-

stiana qua-

si elemen-

ta pueros

doceret,

dies certos

& horas

destinabat,

cunctisque

& coniun-

ctis viam

salutis

iterque

monstra-

bat.

Epist. 6.

Epist. 6. ad

Seuerum.

Baron. An.

Chr. 394.

6. De S. Vincentio Ferrerio ordinis S. Domini
 ita scribit Petrus Ranzanus: Neque dum ac
 te prouectos subumium rerum capaces erudit
 etiam pueros certis ad se horis euocatos instituit
 cens eos quemadmodum cruce se signarent, ang
 dominicam, & angelicam salutationem, ang
 symbolum enuntiarent, Deum colerent, am
 rentibus & proximis quibusque honorem habere
 debita officia persoluerent.

7. Paulinus Romanus. An. Chr. 394. rep
 vi multitudinis (vt ipsemet testatur) pre
 ratu initiatus est inuitus, qui & ab adultu
 nomine & officio optauit sacram incipere sen
 Quanta autem ponderis aestimavit munus
 byteratus, quem acceperat his verbis de
 Data ceruice in iugum Christi video maiora m
 & sensibus opera tractare, iamque arcanis & p
 bus Dei summi receptum & insertum commun
 lestia, & Deo propius admodum in spiritu ipso Ch
 corpore & splendore versari: vix adhuc intell
 cre molis capio mentis angustius, & onus muni
 conscius infirmitatis horresco. Sed is qui sapient
 uulis dedit, atq; ex ore infantium, atq; lactentiu
 cit laudem sibi, potens est in me etiam opus suu
 re, & munus ornare, vt se dignum faciat, quem
 gno vocauit.

Seruilibus

officiis se

addicere.

8. Apollonius Abbas suis ipse manibus h
 lauabat pedes.

Inquam. 9. *Hor Abbas* primum cum peregrinis genua *In vitis*
 Corin. 9. *stans* Deum adorabat, deinde pedes eorum *PP.*
 abbat, postremo ablutis præcepta salutis da-

 *Thomas Cantuariensis* Archiep. quotidie 13. *Sur. To. 6.*
 pedes domi conuocabat, sedere iussit genu
 *ens* pedes lauabat, discumbentibus ministra
 abeuntes cum dono dimittebat, singulis
 quatuor nummos largitus.
 *Gallicanus* Constantini Augusti gener prius *Terent. in*
 mani dux exercitus, post monachus omnibus *pass Ioan.*
 Christi contemptis, in monasterio serui *& Paulo.*
 tus est officio ardentem, pauperum lauabat
 Monachorum manibus aquas dabat, men
 tuncinabat, pauimenta verrebat &c. non
 morans multo maiorem certio remque felici-
 esse se seruire Christo, quam dominari mun-

 *Martinus* adhuc Catechumnus & stipen- *Salp.*
 tiens vno seruulo contentus eundem vt
 em dilexit, vt Dominum coluit, cænantem mi-
 abbat, cubicum eunti calceamenta detrahe-

 *RR. PP. Soc. Iesu*, vt illum imitentur, qui cum *V. Trithe-*
 celestium virtutum Imperator (vt loquitur *mium in*
 *gor. VII.*) tamen homo factus in hunc mun- *hist. mona-*
 venit, non tam ministrari quam ministrare, *sterij Hir-*
 etiam culinæ amant officia, cuiusque pro- *saugiensis.*
 tiz optimates, ipsique Generalis lances la-
 doctissimi & nobilissimi quique ligna com-
 tant, focum extruunt, ægrotantibus præsto

Admonitionibus aliorum etiam infirmorum libenter locum relinquere.

Ho. de fer.
repreh.
Epist. 75.
habetur

24. q. 3. c. 1.
habes.

1. de Trin.
2. 11. 3.

1. **D**ivus Chrysostomus gratias agit cuius quo monitus fuerat, quod eius prolixa essent.

2. S. Augustinus dicit: Ego adsum senex a piscopo, ego Episcopus tot annorum a collega nuncio paratus sum discere. Nullus Episcopus proprium senectutis, vel nobilitatem generis, a quid est utilitatis vel salutis inquirere negliget. pugebit me si ubi hesito querere, nec pudebit discere. Proinde quisquis hac legit, ubi pariter pergat mecum: ubi pariter hesitat, querat errorem suum agnoscit, redeat ad me, ubi meum

3. D. Thom. Angelicus doctor rogantem modum doceret in studiorum progressionem, quo ad perfectionem scientie perveniret, praecepit: Tardiloquum te esse iubeo, consuetudinem amplectere orationi vacare non desinas, quenter diligas, si vis ad cellam vinariam introitus te amabilem exhibe, nihil quare penitus horum, nemini te multum familiarem ostendit, familiaritas parit contemptum, & studio materia subministrat. Discursus super glorias. Sanctorum & bonorum imitari vestigia non respicias, a quo audias, sed quidquid boni memoria comenda. Ea quae legis & audis fac vi

certifices, & quidquid poteris in armariolo meo
proponere satage, altiora ne te quassieris.

SIGNVM CX.

*Judicare se esse indignum munere
concionandi.*

Baro. To. 4

An. Ch. 391

Ubi S. Aug. ordinatus esset Ecclesiæ Hipponensis Presbyter & à S. Valerio Episcopo, Hipponensi cogeretur Dei verbū populo ministrare, ipse cū non tantæ esse doctrinæ sibi videre, ut tā grāde munus obiret, inducias saltē petijt, quousque pascha, quo in diuinis scripturis fieret, extat ipsius libellus precū seu supplex, de causa tūc Valerio oblatus, licet ante hoc tēpore pro defensione & illustratione Christianæ religionis tot tamq; disertos edidisset cōmentarios, per ipsos philosophos & hæreticos (Academicos, Manichæos) & elucubraffet libros de B. vita, de fine, & aurea illa soliloquia, de immortalitate anime, de disciplina, de moribus Ecclesiæ de antiquitate, de libero arbitrio, de Genesi ad quantitatem, de Manichæos, de Musica, de Magistro, & de religione. Qui ergo talia tantaq; præstiterat, ut Ecclesiæ Catholicæ, an non sufficiens erat publice doceret populum Hipponensem? Erat tamen indignū se iudicat munere concionandi, sed sciret nihil in Ecclesia Dei maioris esse negotiū, quā Euangelium prædicare, susceperant, n. hoc ministerium Christus & Apostoli ab eo missi, & prophetæ; cum tamen ij dē ante id ipsum muneris, ut à Deo vocati, resiliētes interdum, & non

Epist. 148.

Soli Episcopi in Africa

solebant

Euangelium

prædicare.

Hier. 23.

nisi magna Dei gratia roborati susceperunt
 cuti sint opus, (tales esse consueverunt
 nes Catholica veritatis, hæretici vero
 lis similes, de quibus Dominus: Non
 prophetas & ipsi currebant.) Libellum
 quem S. Valerio obtulit, sic incipit: An
 peto ut cogitet & ligiosa prudentia tua, nihil
 vita, & maxime hoc tempore facilius, & la
 minibus acceptabilius Episcopi, aut Presbyteri
 Diaconi officio, si perfunctorie atque adu
 agatur: Sed nihil apud Deum miserius,
 & damnabilius, item nihile esse in hac vita
 hoc tempore difficilius laboriosius, periculosius
 aut Presbyteri, aut Diaconi officio, sed apud Deum
 beatius, si eo modo militetur, quo noster imperator
 bet, &c.

Epist. 3.

Idem Sanctus Augustinus licet diuines
 scripturarum mare magnum ac spatiosum
 bus sapientius nauigio firmæ fidei & remig
 clari ingenij, atque secunda diuini spiritus
 aura tentarat, tamen eius immensa vastitas
 peratus vix extremas vndas littora
 sibi visus est attingisse. Hinc ipse ad
 sic scribit: Tanta est Christianarum
 tas literarum, ut in eis quotidie profice
 eas solus ab ineunte pueritia usque ad
 tam senectutem maximo otio, summa
 dio, meliore ingenio conaretur
 addiscere,
 &c.

SIGNVM CXI.

*henter seruire proximis, æque infimis ac
sumis, atque adeo cum pauperibus & in-
fima sortis hominibus, cum chari-
tas postulat, versari liben-
ter.*

Rlandinis in annuis litteris prouincię me-
diolanensis. Anno 1584. ait: Sacerdos dum in
confessionibus tenuissimo cuique
superam, tanta est diuinę dulcedinis vbertate
pletus, vt nunquam se meminerit expertum
maiores. Voluit nimirum Dominus in hoc
mine declarare, quantum iis sacerdotibus de-
betur, qui in eo obeundo munere pannosos
icet diuines æque ac diuites amplectuntur. Nam
patioles olentes paganorum animas, pædorumque
remigis amictus in suauitatem quandam admi-
i spiritus incunditatis sensit, idque cum in templo
nra vultro (Soc. Iesu) non semel, tum multo illustrius
ora vultro comio quodam, cum ægrum tractaret in-
ad Volabilem, atq; vlceribus deformatum, quo qui
cederet propter intolerabilis odoris fediratem
profice nemo, at eum locum ille non sine egregia
que ad parentis naturę victoria ingressus, vbi agere cū
summo cepit, & ad os propius ad mouere, tantum
naret vt illo amplius perfunderetur horrore, vt
omnes odorum suauitates admoueri sibi ad na-
opinaretur, eas vero intimis sensibus dulce-
dines hauriret, vt ab ægri complexu diuelli
postea non posset.

Ee 5 SIGNVM

*Gal. s. alter
alterius ce-
nera porta-
te &c.
Dum tem-
pus habe-
mus opere-
mur bonū
ad omnes
Phil. 2. in
humilitate
superiores
sibi inuicē
arbitran-
tes.
Aurium,
oculorum,
narium in
confessione
improba-
tur fasti-
dium.
homines nō
tuna sed
virtute di-
stinguendi.
Pramium
humilita-
tis.*

*Ecclesiasticos honores etiam ultro
latos constanter repudia-
re.*

*Dignitates
recusare.*

*Episcopatū
oblatus
repudiare.*

*Bona vita
religiosa,
vide apud*

*P. Platum.
li. 1. c. 1. &
li. 2. c. 25.*

Gregorius Nazianzenus in præ-
Apologia qua rationem reddit,
scopatum oblatus repudiare in pontum
set, hanc in primis causam adfert, quod
remota à turbis vita (asylum vocat) in
habeat bona: & addit: Nihil mihi felicius
tur eo homine, qui clausis compressisque corpori
atque extra carnem & mundum positus, in
Etus, nec, nisi summa necessitate impellente,
humanarum rerum attingens, atque ut secun-
cum Deo colloquens, vitam agit rebus omnibus
superiorem, diuinaeque species & imagines,
per, nec ullis terrenis & errabundis formis per-
se ipso circumfert, & Dei rerumque diuinarum
omnino speculum est, indiesque efficitur & cum
versatur, ac licet in terris agens, terrenus &
atque à Spiritu in cælo collocatur. Hæc
gories.

P. Platum

de bono sta

tus religioso

li. 1. ca. 38.

Sur in Aug

2. S. Bernardus à tribus opulentis
in Episcopum, à duabus in Archiepiscopum
Etus, nunquam adduci potuit, ut eam dignitatem
admitteret: plures vero etiam elegissent, & conse-
crati omnibus constitisset, frustra eum rogantem
trahat enim à Deo ne mandato aliquo sub-
to mortali, obligante ad id adigi posset.

3. B. *Dominicum* quatuor Episcopatus, va-
tempore oblatos recusasse legimus, cum et-
diceret, malle se à vita exire, quam eiusmo-
dum grauari duo eius disciplinæ alumni, S.
Thomas Aquinas & *Vincentius Ferrerius*, quorum *Sur. in*
4. Neapolitanum Cathedram à Clemente 4. *mar.*
tam, fortissime reiecit, neque illius vel pre-
s, vel auctoritate vinci se passus est. Cum il-
reddidit, cum Pontifex ei Archiepiscopatum Neapolita-
pontum detulisset tot rationibus suam sancitatem ab-
quod quæ voluntate reuocauit, vt nec illum, nec alium
cat) inuincens offerret. Hic (5.) *Valentinum pri-*
licius esse, deinde *Clendensem Episcopum*, quia *Car-*
e corporum etiam, quem *Benedictus Pontifex pa-*
us, in seculo iam pileo deferebat, inuicta virtute repu-
tente, quærit.

ve secun- 6. *Bernardus Senensis* à tribus populis, *Se-*
mibus, ubi, vtbinatè, *Feuariensi* postulatus, nulli
gines, quam assensit: quin etiam cum *Eugenius ipse*
mus per Pontifex ad genua sibi prouoluto mitram impo-
uinarum ner, ille humiliter detrectans, professus est,
ter & cum deo nolle ea dignitate illigari, quo vbe-
terram & liberius mortalium salutem se impen-
Hæc eret.

7. *Andreas* ex eadem *Franciscana* familia *A-*
tis eius *Andri 4. Pontificis Maximi* nepos, ab eo *Car-*
piscopus malis creatus, & illi ipsi honori, & cæteræ am-
am dignitadini, quam ex tanta Pontificis propinquitate
issent, consequutus erat, constanter nuncium re-
rogauit, cum mallet in religiosa humilitate, quam
quo iube-egerat permanere vt suo tempore exaltare-
ffer.

8. *Chri-*

8. *Christus* (Ioan. 6.) Rex fieri noluit, ad
vero patibulum sponte peruenit, oblatam
riam culminis fugit, poenam probrosc
appetit, ut membra eius discerent fauore
di fugere, terrores minimetimere &c. Ge
Pastor. p. i. c. 3.

9. 10. 11. PP. Soc. Iesu *Iacobus Lainez*
ciscus Borgia ad Cardinalatum, & *Carus* la
piscopatum electi, tanta omnes ope repug
ut denique vicerint. Neque hic ipsorum
sensus fuit, sed idem etiam totius Societ
stræ, inquit P. Platus, cum omnes quasi
mune incommodum, quod immineret,
lendum, & precibus & multis missarum
& variis etiam corporis poenis, ob eam
vltro susceptis, concurrissent. Itaque re
confecta, tam commune etiam omnium
consequutum est, ut solennis hymnus in
rum actionem, quasi pro magno beneficia
solutus sit. Cui nostrorum inter se gratia
ac lætitiæ, cum nobilissimus quidam ad
in Lusitania forte interesset, ita admiratum
ædificatum accepimus, ut ea re sola imp
ad nostrum institutum, quod etiam per
complectendum.

22. *Epiphanius* parentibus Iudæis ortus
Luciano Monacho occurrens, lucidum
super eius caput descendentem vidisset,
solum Christianæ, sed etiam monasticæ
nis desiderio exarsit, ut ei statim adiungi
monasterio Deo famulari voluerit. De
cum ad Episcopalem curam postulatus

occurrerat, fugisset, incidit in illā ipsam
 effiam, quam summo studio vitabat. Nam in
 insulam delatus S. lamine, vbi de eligen-
 tore agebatur, diuino admonitu, omnium
 ei muneri inuitus ac repugnans conle-
 us est.

Nicolaus 4. Pontifex à Gregorio X. Cardi-
 renunciatus, litteris hac de re in Gallia ac-
 tis, rescripsit Pontifici quam diligentissime
 ut, vt cum honorem deprecaretur, neque in-
 vlla in restatum mutare voluit, donec nouo
 precepto adactus est. Quin etiam hoc aiūt
 eum dicere solitum, multo se malle fratrum co-
 esse quam Cardinalem.

His merito adscribitur *Gulielmus* ex Cister-
 ordine sanctissimo, quem ad Bituricensem
 opatum nulla alia res ad gere potuit, quam
 praeceptum & pontificij legati, qui vter-
 grauibus ac seueris litteris, ne se Dei volun-
 tate traheret, iniunxerunt, in eo vero magi-
 nunquam religiosum habitum deposuit,
 quam carnes gustauit, denique nihil omni-
 de veteri disciplina imminuit aut relaxa-

Andreas Fesulanus ex Carmelitana familia *An. ferme*
 episcopatum assumptus est inuitissimus, cum *1316.*
 primum hoc agi sensit in Carthusiensium
 sese occultauit, donec infantis voce in Ca-
 sticorum, qui eum elegerant, confessu diuini-
 tate proditus est, cum eodem temporis ar-
 ipfimet *Andreas* p̄ter in veste candida ap-
 iussit iubens ne amplius diuinæ voluntati re-
 sistere

sisteret, qua factum esset vt Episcopus creatus
datum autem ei custodem Angelum, qui
Dei beneplacito deduceret.

*Circiter
An. 1435.*

16. *Laurentius Iustinianus* ab Eugenio
rali sarcina oneratus, omnia primum tenta
mnes preces adhibuit, omnes etiam, quos
amicos interposuit vt eam excuteret &c.

*P. Platus
l. 2. c. 19.*

17. *Martinus Sarmientus* Franciscanus
Mexicana prouincia indica fructuosissima
res diu sustinuisset, delatum deniq; Episcopo
tam constanter repudiavit, vt nisi a prelo
& quidem sancto obedientie nomine im
to, adigi nunquam potuerit. Eo autem
nihil de vitæ austeritate, nihil de humilitate
nuit. Nam eodem plane quo prius habitare
tantum fratre comitatus, totam obibat
sim, & quidem pedibus semper. Denique
neri immortalis est, cum confirmatione
mentum tribus continuis diebus impetratum ad

18. *Robertus Bellarminus* Soc. Iesu Th. quando
in ordinem patrum purpuratorum non inter se
ferri se passus est, quā in virtute obedientie
mo pontifice cogeretur, seu Cardinalis
te VII. Pont. Max. contra quam voluisset
est, quippe qui instituti eiusdem Societatis
quo nemini ad dignitates vllas aspirare
id nuncium accepisset, omnemq; lapidem
set, ne ad illum gradum ascenderet, ab ipso
Max. compulsus est, vt assentiretur, sub
cōmunicationis latæ sententiæ, ac sub pe
tati mortalis, & in virtute obedientie
de plenitudine potestatis, nam hæc omnia

Pontifex detrectati Card. Bellar. enuncia-
 vit, accessit postea ad Cardinal. Archiep. Ca-
 rolum, quem idem pontifex illi contulit.
 Ludovicus Blofius Abbas monasterii Lati-
 tati S. Benedicti, nobili Blofiorum stem-
 matis apud Hannonios natus, ab omni ambitio-
 nis honoris Camerac. Archiep. à Carol. V. (cui ab-
 solim fuerat) oblatum, cōstater repudiavit
 Cum Phædimus Amasenorū Ecclesi. anti-
 quissimo studio laboraret (ait Greg. Nyss.) ut Ma-
 gistro Grego. in potestatem redactū Ecclesiæ admi-
 nistri præficeret, ne tantū bonum otiosum &
 inuoluerit vitam transigeret, ubi hæc sacerdotē
 conari Gregor. sensit, cogitare cœpit, quare
 latere posset, alias ad aliam solitudinem trā-
 ire. Sed postq̃ nihil non intentatum relinquens
 Denique magnus Phædimus, & omni machinatio-
 ne solertia utens, non poterat virum ad sacer-
 dotium adducere, innumeris oculis præcauentē,
 quando manu sacerdotis caperetur, atq; vter-
 que inter sese studio certarent, illo quidem cape-
 re vero persequentis manus effugere cupiē-
 tis ille sciebat se sacrum Deo donarium ob-
 luisse, hic autem verebatur ne quo modo
 sacerdotij cura tanquam onus quoddam vitæ
 ad Philosophiam impedimēto esset) id-
 eū impetu quodam diuino Phædimus ad pro-
 pter studiū pronectus, nihil curas interiectū
 quod à Gregorio dirimebatur (quippe
 aberat itinere tridui) sed ad Deum su-
 per, precatusque ut & ipse & ille pariter in
 hora à Deo respicerentur, loco manus impo-
 sitio.

*V. Baron.
 An Christi
 31. ubi ex
 Sophronii
 prat. Spir. c.
 i. refert. Se-
 nem quen-
 dam noluis-
 se fieri Ab-
 batem
 De Greg.
 Thaum. ad
 Episcopatu
 Neocæsar.
 vocatione
 potius quā
 ordinatio-
 ne.*

*Baron. An.
 Christi 233.*

*Privatio
 spiritus im-
 pulsus.
 Non fuit
 tunc ordi-
 natus Epi-
 sco, sed
 potius diui-
 na operan-
 te virtute
 quadam in-
 uisibili*

verbi fune
rentur. &
inustus ad
Episcopatu
pertractus.

Greg. Nyss.
in rebus ge-
stis Greg.
Thaumat.

Phil. 1.

Ep. 12.

sitionis Gregorio adhibet sermonem, De religionis
secrans eum, qui corpore coram non adde-
illam ei ciuitatem destinans atque attri-
quam contigerat, &c.

21. Anno Christi 233. quidam Philo-
Alexander nomine, non solum bonorum
rumque suorum, sed & æstimationis pro
voluntariam iacturam fecit, nuncium rem-
omnibus quæ sunt in mundo, Christi op-
præferrens cunctis rebus, ipsumque
(quantum fas est homini diuina consec-
cum in forma Dei esset non rapinam at-
est, esse se æqualem Deo, sed semetipsum
uit, formamque serui accepit, seipsum
ab omnibus attollebatur, exuens Philo-
vili indutus indumento, atque admodum
do, in comaniam pontificiam ciuitatem
rens, vbi ut occultus agere posset, inter
rios voluit profiteri: ea enim quoque de
lud deligens ministerium, quo vultu
veluti fuligine tinctus, à nemine vnquam
agnosci. Latuit eo modo diutius, donec
rio Thaumaturgo Episcopo iam facto,
quodam instinctu Comanæ ciuitatis, com-
omnium accedente suffragio Episcopa-
ctus est.

22. S. Cyprianus ad Antonianum scribit
de electione Cornelij in Rom. Pontificem
Non ille ad Episcopatum subito peruenit
per omnia Ecclesiastica officia promotus
diuinis administrationibus Dominum
meritus, ad sacerdotii sublime fastigium

em, De religionis gradibus adscendit. Tum deinde Episcopatum ipsum nec postulauit, nec voluit, nec, ceteri, quos arrogantia & superbie suae tumor inuasit. Sed quietus & modestus & quales consueuerunt qui in hunc locū diuinitus elinorunt, pro pudore virginalis conscientiae suae, & humilitate ingentiae sibi & custoditae verecundiae, nō vt quidam vim fecit vt Episcopus fieret, sed ipse vim passus est, vt Episcopatum coactus acciperet, &c.

Gregorius Magnus Papa teste Ioanne diacono in summum Pontificē à Romano Clero, precibus neque tam incredibili omnium consensu inuestiri vnquā potuit, & efficaces ad Imp. Mauriciū litteras dedit, obtestans eū enixe ne electio consentiret: ementitoque habitu urbē egressus, in speluncis & cauernis terrae, ne reperiri posset, se abscondit, seu, cum exitum omnem diligentia perquisita septum videret, dolio se exportari fecit in vicinum montem & in eius antro latuit. Sed ignis indicio proditus & in latebra deueniens dignitatem acceptare coactus est, seu quæreretur lucida nubes loco incumbens, vel latente, ipse quoque illo tam manifesti voluntatis indicio deterritus est ne voluntati amplius obfisteret.

S. Martinus, autore Sulpitio, tantopere ab Episcopatu abhorrebat, vt ne quidem S. Hilarij suggestionem Diaconatum suscipere voluerit, conuenientiam deinde voluntatem euectus ad Episcopatum, cum Episcopi quidam, qui ad eum conuenerant, vilitate personae & habi-

Ff

tus

tus offensi & deterriti, eius electionem in-
barent, cōsecrare eum nollent, & indignum
sublimi loco iudicarent, ille vehemente-
sus est, illosque Episcopos maiorem
nore deinceps quam alios profecutus est.

25. S. Ioannes Chrysostomus sex libros de
dotio scripsit in quib. ostendit quam
periculosa provinciam suscipiat, qui ad
gubernationem suscipit. Hom. 3. in acta. A-
nouisses quod Episcopus debet omnium onera gē-
alio irascentib. detur venia, ipsi vero nequaquam
alio peccantib. superest excusatio, ipsi vero minus
quaquam festinasses ad primatum, haudquaquam
currisses. Hic enim omnium linguis expositus
iudicis obiectus, & sapientium & insipientium
perpetuis obtunditur cum diurnis tum nocturnis
arbitror inter sacerdotes multos esse qui saluti
multo plures qui pereant, multas res adesse op-
scopo, ut sit appositus ad docendum. ut tolerans
ut tenax sit ac fidelis in doctrina sermonis, quod
difficultatis? & quod alii peccant illi imputant
vnus decedat non initiatus, nōne totam ipsius
salutem? pauperes triobolares conuicia in
iaculantur. Rursus nisi se praebeat omnibus
uunt in otio, & iis qui in negotio mille vnde
nationes. Si vehementius comoueat crudelitas
si non moueatur frigidus, &c.

Hæc Chrysost. qui tanto studio fugi-
nores & laudes, ut flagitiosus homo
topere labore in celandis suis sceleribus
tum ille laborabat in occultandis suis vitiis
& rebus cum laude & gloria gestis. Cum

maueret, sibi quamdiu inter homines vi-
 eret, ob virtutis & doctrinae praestantiam ma-
 ios deferri honores, confugit in solitudinem,
 quarum diuinarum contemplationi vacans
 diu permansit, donec graui morbo coactus
 redire in urbem. Deinde renuit gradum sa-
 dotij, donec Flavianus Episcopus diuina re-
 latione edoctus, de spelunca in quam se abde-
 tractum in sacerdotem consecrauit: Antio-
 quoque arte doloque pio euocatus, vi Con-
 stanopolim pertractus est, & Archiepiscopus
 eam urbis constitutus.

S. Augustinus tanta cura & sollicitudine ho- *Ep. 148.*

res puit, maxime sacerdotij & Episcopatus,
 cognita morte sui Episcopi fugeret ex urbe il-
 ligenetur. Cum autem degeret in Episco-
 Hipponensi sub Episcopo Valerio, vi per-
 tus est ad sacerdotium, licet ipse cum fugae
 non restaret, postulante populo, & Vale-
 antistite urgente, tandem consenserit, sed cum
 animi dolore ut cum ordinaretur totus per-
 deretur lacrymis. Creatus est presbyter à Va-
 Episcopo Hipp. cum ageret annum ætatis

Catholici, ait Possidius, c. 4. manu iniecta tenue- *V. Baron.*

Vigebat namque mos ille, ut quem eruditio- *An. Chri.*

et moribus insignem populus nosset, eundem vi *391.*

nam, reclamantem licet, offerrent Episcopis or-
 andum. Hinc ait Possidius de Augu. Eum ergo te-
 runt & ut in talibus consuetum est Episcopo ordinandum
 lerunt, omnibus id vno consensu & desiderio fieri per-
 petentibus, magno studio & clamore flagrantibus,
 Cum eo flente, nonnullis quidem lacrymas eius

(vt nobis ipse retulit) tum superbe interpretantur
tanquam eum consolantibus & dicentibus, quod
presbyterii licet ipse maiore dignus esset, appropriatum
tamen Episcopatu. Cum ille homo Dei (vt nobis
maiori consideratione intelligeret, & generatim
multa & quam magna sue vite pericula de rebus
gubernatione Ecclesie impendere iam, ac proinde
claret, atque ideo fletet. Ipsemet Augustinus
pulum pro concione ait: usque adeo timebam
patum, vt quoniam caperat esse alicuius momenti
Dei seruos fama mea in quo loco sciebam non esse
pium, ne illo accederem cauebam. Et hoc agebam
tum poteram, vt in loco humili saluarer, ne in
clitarer.

*De diuers.
ser. 49.*

*Epiph. Ep.
ad Ioan.
Episc. Ma-
riam.*

27. S. Hieronymus tam diligenter & se-
nibus honorib. eorumq; captandorum
nib. restitit, vt licet sacerdos tam e mlyten-
dotis in suo monasterio exercere reformam
Sic vt Epiphanius, cum Monachi querere
penuria sacerdotum ob Hieronymum quod
militate functione sacerdotij abstinebat
nianum minorem S. Hieronymi fratrem
uerit sacerdotio initiare. Et quia ille quod
dignitatem deprecabatur, opus fuit vt illi
nate, & ne tempore ordinationis diuini
reuerentiam inuocaret, os illi obturaretur
ordinatio perfecta esset.

28. S. Nicolaus vt fugeret honores
abiit, vt ibi ignotus delitescere posset, &
rius. Sed Deus diuinitus Antistitibus ibidem
l gendo Episcopo congregatis patefecit, vt
rent, qui summo diluculo primus Ecclesie

rederetur, nomine Nicolaum, qui ut vidit diuinitatem se electum, acquieuit.

19. S. *Eulgentius* contra voluntatem suam in *Sur. in Ian.*

in Africa praefectus cuidam monasterio, intelligens securius esse parere, quam imperare aliis, fufcepit, & clam omnibus secessit in cœnophanum pauperrimum, quod in medio mari in insula quadam extabat, omni solatio humano destitutus, sed inde postea magna vi extractus est, & episcopatum Ruspenssem promotus.

20. S. *Casarius* magna sapientia & pietate vir *Cypr.*
episcopalem dignitatem postulatus aufugit, in desertis monumentis, ne inueniri posset, tam diu moratus, donec diuina reuelatione proditus extraheretur, & ad Arelatensem Ecclesiam, promotus, promoueretur.

21. S. *Edmundus* licet ab omnibus in Anglia, *Sur. in Norw.*
que pontifice Romano Gregorio nono dilectus Archiep. Cantuarien. iudicatus, non consentit, quā auctoritate pontificis summi poena lethalis peccati imperatū esset, ut suscipere, eoq; suscepto palam protestatus est, se non suscepturum, nisi obligatus fuisset, sub praestando Deum.

22. S. *Antonius* litteris diuinis humanisq; excultus, Archiepiscopatum Florentinum ab Eugenio repudiavit, omniaq; media adhibuit, ut eam ab hac voluntate abduceret. Verum contra omnibus rationib; eius neglectis, sub poena communicationis illi imperauit ut suscipere, nec tum, nisi quaestione discussa ab omnibus sacerdotibus quod teneretur consentire, in sententiā

Papæ concessit, tot lacrymis profusus, ut & c. bus & stantes ad lacrymas prouocarit.

*S. Bern. in
eius vita.*

33. *S. Malachias* Archiepiscopatum non acceptauit, quam Episcopi congregati minarentur anathema, ni pareret. Omnes multas locum excelsum & sublimem, velut anime non pos- pitium, ait S. Bern. reformidabat & fugiebat.

*Sur. in Iulio
1072, 4.*

34. *S. Goar* Monachus bonorum operum perfectionis, miraculorumq; gloria clarus, à Francorum rege Sigeberto vrgebatur, ut Archiep. Treuer. suscep- fusciperet, ille vero cum se purgasset, videns mon- gium animum flecti non posse multis laboribus inducias petiit orandi, diuinamque voluntatem hortu- eade re consulendi. Rex viginti dies indidit. S. Goar vero à Deo petiit liberari à dignitate, & intrinse- se ad omnia dura pro Domini amore subleuari m-

*Insanabili
morbo cor-
ripitur reli-
quum vita
lecto affi-
xus pera-
git.*

*Veg. in hist.
S. Hieron.*

paratum esse, tantum ne hoc Episcopatu tandem onere se grauari fineret) & impetravit, ac cum om- mum vsque annum deinceps lecto affixus, petiuer- ad mortem decubuit, potius eligens infirmitatem (febrim) quam dignitatem, quam animam mag- missionem multis miraculis Deus illustras super- 35. *S. Franciscus de Thalauera* Archiepiscopus Granatensis multa sanctitate & eruditione eum h- spicius à Rege adfectus ad Salmanticensis Archiep- scopatus fastigium, multis viis & rationibus ad e- culauit. Scripsit Reges ad summum pontificem & capta vrbe Granatensi, eum Archiepiscopus de qu- Granatensi ornare voluere, sed quoad pontificem vrbe- tergiuersatus est. Verum cum ob instantiam suam & gum non posset omnes Episcopatus obsequi & sollicitu- cutere, maluit Granatensem utpote plurimum mai-

sis, ut & ceteris & arumnis obnoxium, amplecti. Et
 gerens ante semper plurimum abhorruisset à
 um non paraturis, tamen quamprimum experientia
 regati & quotidiana edoctus, clarius cognouit earum dif-
 Omnes & discrimina, consuevit dicere, se cape-
 at animam non posse, quomodo homo ratione & pruden-
 fugiens præditus tantum onus, quod tantam vitæ
 in operatione postulet, sponte optare & acce-
 Francorum possit.

ep. Trem. 46. *Pinnus* sanctiss. Abbas ne suo præficere- *Cassian. li.*
 et, videns monasterio, confugit ad Tabennositarum *3. c. 30.*
 ultis & nobis longe illo districtius, ibique maluit
 te volumus hortularij famulus, quam in suo prælatus.

ies in d. 7. *S. Marcellus* diuina iuxta ac humana sapien- *Sur. in. Dec.*
 itate & instructus tanto studio fugit monasticam præ-
 ore subleuam, totque viis ac rationibus à se repulit,
 scopalis tandem voto sit potitus, tantoque gaudio offi-
 auit, ac cum omnium in cœnobio vilissimum recepit,
 o affixæ perierit in eo per omnem vitam perdurare.

ens in d. 8. Cum *B. Thomas Aquinas* Luterie Theolo-
 am annis magna cum laude doceret, itaq; visum esset
 illustres superiorib. ut doctoratus etiam laurea in si-
 richie præstaretur, ille præ sua modestia valde recusare cœ-
 ditionem honorem, prætereundum doctrinæ, ut
 antea quidē de se sentiebat, tenuitatem, tum etiam
 rationis adolescentiam, ut qui nondum vigesimū
 um præpleverat annum, in qua cogitatione versans,
 chie quædam visus est videre (cum ob hanc cau-
 oad potius vberius fleret) astitisse sibi virum vultu
 instanti & venerabili, qui eius tristitiæ causam
 us obsecratus, iussit illum secure & intrepide
 replere maiorum suorum iussa exequi, eam

2f. 103.

enim esse ipsam Dei voluntatem: quin etiam Theodorus
monuit, ut pro orationis, quam in gradibus re-
do habiturus erat, themate illum psalmi versum ei re-
lum acciperet. *Rigans montes de superioribus* impere
quibus ille ita confirmatus est, ut omnem trepidationem
rem ac trepidationem deponeret.

*Carolus Si-
gon in vita
S. Petronii.*

P. Ioan. Bo-

nif. de hist.

virginali.

Lib. 2. c. 11.

39. *S. Petronius* petronij Constantinopolitani
viri clarissimi filius, ob sanctitatem vite à Theodose, n-
minore religiosissimo principe Romanorum diuini
missus, qui de Nestorij hæresi reprimenda re com-
pontifice cælestino diligenter ageret: factus pontifici
autem Dei consilio, ut quo tempore is à Theodori
fio missus Romam venit, legati quoque ad eum ven-
quos mortuo Felice Bononiæ Episcopo, quos ci-
mus S. Ambrosii Mediolani Ep. sodalis episcopij M-
Bononienles Pontificem rogatum miserant, ut in loca
illius locum successorem sibi Episcopum fore nomi-
ret. Paulo autem ante quo ij legati Romam Deinde
tassent, diuina voluntate à S. Petro Apostolo, & a
nis Cælestinus pontifex admonitus est, ut Felice
Felix Bononiæ Episc. à vita hac migrasset, ad edi-
nium qui legatus à Theodosio Imp. missus 40. Sa-
bem propediem adfuturus erat, Bononiensem crea-
Episcopum præficeret, cum neminem esse, qui de
affirmaret, qui & Episcopatus munere, & quibus
suis perfunderetur, & Bononiensium deo illi
sane iustum expleret. Quia quidem re commo-
Pontifex, cum iam Petronius & Bononiensis fore-
essent, ac sua utrique postulata exposuissent, mor-
per quietem acceperat eis ostendit, ac petroni
tronium idoneum Felicis successorem, qui fo-
pronunciauit. De re autem Nestorianorum dicitur ille

quin etiam Theodosij nomine retulerat, collaudata pri-
gradum religionis illius principis voluntate, priua-
placuit ei respondit, se, ne ea pestifera hæresis latius
superiorum præter oecumenicam, vt moris esset, synodum
omnem præstare. Diuinæ igitur voluntatis significa-
ne declaratur à Pontifice Bononiæ Episcopus
antinopoliensis, vt is qui cerneret Episcopale onus gra-
tæ à Theodosio, neque facile sustineri, nisi singulari qua-
omnium diuinarum virtutum præstantia, id primo re-
primere contendit, vt cognita constanti voluntate
ret: factis, qui diuinitus delatum ei munus plane
reis à Theodosio, illius iussui obtemperauit. Bo-
uog: aliam ubi venit, primo doctrina & sanctæ vitæ
scopo, quæ ciuitatem instruere, propositoque S. Am-
dalis eius Mediolanensis Episcopi exemplo fidem
niserant, catholicam Ariana perfidia violatam restituere,
opibus sumere contendat.

Roma. Deinde templum Dei disturbata atque euersa re-
Apostolice, & alia item noua, quo maior ad Dei cultum
s est, nobiles accessio fieret, summo Bononiensium stu-
grasset, reedificauit, &c.

o. millio. 40. S. Athanasius ne post Alexandrum Episco-
pononiam crearetur Alexandrinus, aufugerat, diuinitus
emest, deno repertus est, quando quidem diui-
unere quibusdam indiciis præsignificatum fuerat
sum deo illi viro, qui Episcopatum administrauerat
re commisso Alexandro non alium, quam hunc ei successo-
nononiam fore, nam cū ex hac vita vocaretur, essetque
suisset, a mori vicinus, Athanasium qui nequitiam
t, atque erat nominatim appellat, atque ubi eius genti-
forem, qui forte aderat, cum nomen illud audiret, re-
torum, quod illi, obtulit ille, quasi eum non vocasset,

Ff 5 rursum

Sozo. lib. 2.
c. 16. ex A
pollinario.

rursum vocat Athanasium & quia hoc se-
cisset, ille alter Athanasius qui aderat, de-
silento usus est, siquidem ille qui aberat, in
cabatur. Quod etiam Beat. ille Alexander
prophetæ aperte indicavit, cum diceret,
nisi putas te posse effugere? non tamen effugis,
bus verbis ostendit eum ad certamen vocato,
esse.

Baron. An. 41. Cum extincto Auxentio Ariano Episcopo Sed
Chr. 347. Mediolanensi, in electione noui Episcopi que c
Fulg. li. 4. tium studia inter se essent diuersa, magni stru-
c. l. merentur conflare dissidia, Ambrosius illi, e

uincia præfectus, Mediolanicum esset, non præ
ne quid nouarum rerum diuersæ factionis Episcopi
lirentur propere ad Ecclesiam contendere
(inquit Paulinus) cum alloqueretur plebem multi-
tubito vox fertur infantis in populo sonantem v
Ambrosium Episcopum, itaq; qui ante turbulenta in
me dissidebant, quia & Ariani sibi, & Constanti vita
sibi Episcopum cupiebant superatis alio populi h
ordinari, repente in hunc vnum mirabilem m
credibili concordia consenserant. Ambrosio rep

Paulinus. vero repentino casu percussus ac velut impetu ex
Vt eos ab so quodam tonitruo terrefactus, ut primus
hac volun collegit, cogitare cœpit, quibus valeret
tate dedu populum & Episcopos ab eiusmodi temeritate
ceret dirē nocare. Quid facit? egressus Ecclesia
tribunali sibi parati fecit, quippe mox futurus Episcopus
de torquen pus altiora conscendit, tunc contra consensum
dis reis (en nem suam personis iussit adhiberi tormenta
tentiam tu se iam ut Episcopum, sed seuerissimum
lit, ut aquo exhibet.
crudelior
haberetur,

Conscendit tribunal, truces carnifices assiste-
rat, denique simulque tormenta congeri, vinctosque Ca-
laberacis miseros reos adduci, palamque torqueri
exanderet nulla adhibita commiseratione, minaci vultu
liceret, incutendum terrorem composito præcipit
effugere, nisi vir sanguinis esset, indignus altaris mini-
men vocatio, & à pastoralis consuetudine alienissi-

ano Episcopo. Sed cum hæc spectans populus magis ma-
Episcopo clamaret Ambrosium Episcopum, spe
magistratus ad potiora remedia conuertit ani-
mum, eoque progressus est, ut speciem quan-
tu esset, præ se ferens hominis impurissimi, & ab
actione Episcopali castitate & vita remotissimi, quo
ntendit populum ab eo consilio dimoueret, impudi-
ciur per mulieres ad se publice ingredi faceret, eas
sontium vestigium facere vix sinebat, sed vna
turba ingressas alia exire cogebat (turpioris e-
& Cuius vitæ suspicionem ingenerare voluit, quæ
aris de populi honorem illum vitro deferentis volun-
mirabilem mutaret.) At cum hæc velut in scena,
Ambrosio representari populus non ignoraret, ea-
luti impetum ex causa ardentiori studio postulare Am-
primus Episcopum non intermitteret, fe-
valeret populus peccati illius, quod specie quadam
simulatione effectum esse non dubitabat, reum
lesia mutaret, totamque adumbrati criminis poenam
turis recipere, sibi imprecaretur, omni
a consilio destitutus, quod duntaxat re-
ormatum esse videbatur in sola fuga spem po-
num.

Itaque nocte intempesta ciuitate egressus
Tici-

*Episcopi ho-
nore se indi-
gnum arbi-
tratur, ideo
sanguina
rius ad-
ulterum se
ab omni-
bus credi
voluit.*

Proim. 16.

Ficinum versus dirigit seu intendit iter, moriam non reuocans, *non esse hominis dirigere suas.* Cum enim Ticinium se peruenisse episcopo Mediolanum redijt, iamque luce clara (his tenebris) portam Romanam (qua Mediolanum effugerat) ante oculos positam vidit. Tum

Proim. 17.

incredibili stupore affectus animoque conatus re ipsa experitur *non esse consilium comminandum.* Quid faceret? qui magistratui praeteritis fasces deponit, victum se fatetur, totum populi voluntati, imo verius diuinæ auctoritati subiicit. Audit populus, custodiam adhibere fugam accipiat, idque ad extremum quaque perfici sedulo curat, quod tanto exoptauerat. Igitur ad Valentinianum princeps relatio mittitur illius enim requiri videbatur sentus nam imperatoris sanctionibus verum ne decurionis vel publicis obligati functione adficerentur in Clerum. Ea re percepta, magister summo opere latatur, actales à se conmagistratus esse, qui in Episcopos eligantur, pit libentissimo animo. At pendente ad huc relatione Ambrosius fallens suos custodes in fuga sibi consuluit, atque in Suburbano Leonis Clarissimi viri delituit.

*Li. 3. c. 9.
de Episc.
Cler. c.
Theod.*

*Theod. lib.
4. c. 6.*

Sed ubi relationi responsum est, & Imperatoris decretum publicatum, quo iubebat Ambrosium ex templo sacris initiari mysteriis (ad hoc enim Catechumenus erat) & Episcopum ordinari, idque Vicario in mandatis datum, ut rebus faciendis instaret, mox Leoncius Ambrosium

qui statim Mediolanum perducitur, vbi tan-
tem cedit &c.

2. Quam procul ab ambitione fuerit S. Bassi. *Epist. 184.*

ipse de se testatur, cum ait: Se oblatum Neo-
castriensem Episcopatum penitus accipere re-
fusse, licet mitteretur legatio virorum qui ma-
tratu apud eos (Neocæs.) fangebantur: Ad-
dunt: *Illic quid non dabant omnes? quid non pollicebantur?*
carum obtinere nos nequibant. Neque enim prudens
quam nauigium gubernatore destitutum ingredie-
re, neque ad Ecclesiam temere accedet, in qua qui ad
sedem sedent tempestatem ac turbines ipsi excitant,

Adhæc Eusebio Cæsariensi Episcopo celeri mor-
tuo Basilius qui aderat, quippe qui a gro-
tuo Episcopo assiduo ministerio usque ad eius
exitum præsto fuit, sciens plurimorum in se
filij.

ad, ut crearetur Episcopus conspirasse, matu-
ragam arripuit, ita tamen ut in destituto pasto-
Ecclesiam oculos conuersos haberet, timens
ne à schismaticis & hæreticis inuaderetur. Ad
369.

Gregorium Naz. etiam literas dedit, quibus fin-
se morbo laborare, ne Episcopus crearetur. *V. Op. Gre.*
autem ad electionem futuri Antistitis com-
21.

provinciales omnes conuocarentur Episcopi at-
que pater Gregorij Nazianz. Episcopus Nazian-
senis, tum mala detineretur valetudine, quo
minus se Cæsariam conferre valeret, suffragium
petis, quo decerneret Basilium deligendum esse
Episcopum ad Cæsarienses filio perscribens in-
cetera his usus est verbis: *Non de paruis ac le-*
uibus rebus deliberatis, verum quibus vel recte, vel secus
haben-

Matt. 6.

habentibus rempubl. quoque vel hoc vel illi
bere necesse est. De Ecclesia enim nobis sermo est
qua Christus mortuus est, ac de illo qui hanc
stat & conciliet. Lucerna enim corporis est
(vt docet scriptura) non modo hic corporaliter
ciens, & aspectus, sed etiam qui spiritualiter
ac cernitur. Lucerna autem Ecclesia est Episcopus
itaque quemadmodum illo puro atque incolore
quoque recte ducitur, impuro autem & vitio
recte, consimili quoque ratione vitio libet
se antistes Ecclesie habuerit, omnino vel
vel salutis participem esse Rempublicam nosse
&c.

Li. 3. c. 15.

43: Sozomenus de S. Cochram Diacono
dam, ait, tempore quidam ei ad Episcopatum
suffragati, comprehendere hominem conantem
locum in quo crearetur Episcopus, deduceretur
sine ullo vt intellexit in forum cursitat, atque
site incedendo, vestem lacerando, & cibum
capiendo se furere monstrat, vbi vero hi qui
prehenderant illum e mentis potestate exierunt
trarentur & appetitio qua ad eum constituen
copum ferebantur, restincta esset, ille idoneum
nactus clam aufugit, & tantisper latitauit, donec
eius loco creatus esset Episcopus,

Apud Hie.
Ep. 60.

44. De Hieronymo & Vincentio testatur
phanus nec precibus adducti, vnquam potuerunt
vt vel saltem in monasterio Sacerdotis manerent
fangerentur. Baronius tamen Anno Christi
378. ait: Placuit Paulino Episcopo Antiocheno
no Sancti Hieronymi ordinare Presbyterum

tamen sic ipse assensit, ut non pateretur a-
scribi Ecclesie, quippe qui sic consenti-
in Clerum ascribi, ut tamen nollet deferere
Monachus, sed pro animi arbitrio liber
vellet pergeret. Ipse Sanct. Hieronym. de
Vincentio (quem Presbyterum vocat) ad
mum Episcopum Hierosolymitanum scri-
psit: *Ob id & ego Antiochiam & ille Constan-*
tinopolim vrbes celeberrimas deseruimus, ut in agris
solitudine adolescentie peccata deslentes, Christi in
misericordiam deflecteremus. &c.

Soz. li. 8. c.

Nilammon etsi ad monasticam vitam fasti-
um conscendisset, tamen potius delegit mo-
quam fieri Episcopus. Habitabat ante ci-
tem Geras, in domuncula, in quam se i-
concluserat, ianua lapidibus obturata, eo
posito ut sacerdotium auersaretur. Theo-
philus itaque Episcopus Alexandrinus horta-
tur eum, ut Episcopatum ad quem electus
acciperet, apud quem ille, quamvis
quenter se excusans, nihil obtinuit. Tan-
metanto viro instanti aperte repugnare vi-
etur. Cras, inquit, ita facias, si placet,

Hieropoli
electus Episcopus
cop. nullius
vel precib.
vel consi-
liis cessit.

ut, ut ego hodie res meas ante disponam, diem
ad deliberandum sumpsi.) At cum
philus postridie ex conducto venisset, at-
eum fores aperire iussisset: Age vero (in-
Nilammon) oremus primum. Quo laudato
philus quidem orauit, sed Nilammon in-
orandum hanc vitam reliquit, hoc autem
philus & ijs qui cum illo foris stabant igno-

Diem istum
non delibe-
rando, sed
eam mole-
stiam apud
Deum de-
precando
transiit.

tum

tū erat. Verum cū paulatim tereretur, hēmen
 sapenūmero intentius euocantes non assump
 deiectis qui ad ianuam erant lapidibus annu a
 runt hominem mortuum. eamarus

46. *Synesius* philosophus diu reluctatus depre
 tus fuit Episcopus scribens enim ad suā fugz loc
 Episcopos de se testatur, se omnem adhibere opinione
 tem, ut Episcopatus onus effugeret. Quare poter
 simulate dogmata Christianæ fidei aduē conspic
 inculcauit, ut omnino à munere Episcopatus, c
 iiceretur. Hoc præstans verbis quod S. Andro in fi
 sius exhibuit factis, dum ne Episcopus onus agnitate
 tur, se adulterum & sanguinarium publicane im
 fessione ab omnibus credi voluit. Ad præalliqui
 ros suos inter cætera scribit: Ego sapiens sum: C
 hac rerum sacrarum administratione malis quantia,
 scilicet suscipere illam. Non enim mearum dicit sub
 iudicabam huius rei gubernationem. Cum autem
 induxerit, non quod ego petebam, sed quod ipse
 precor eum qui vitæ largitor est, ut etiam quam
 perfecturus sit, &c.

Epist. 17.

Scribens autem contra Andronium
 etiam quam expetierit mori potius quam
 pus fieri. Cum vero è quietis tranquillo
 turbatum vastumque pelagus inuitas mo
 solutset, multiplicium mole negotiorum
 pressus, iam cum vix septem menses Episcopus
 perfunctus esset, de abdicatione agere
 pit.

V. Baron.

An. Ch. 710

An. Chr.

471.

47. *S. Remigius* immaturus æuo, mori
 tem senior, populi voce comprouincialium
 coporum consensu, diuino cooperante

Rhemensem Episcopum ex inferioris Cleri mi-
 non assumptus imo raptus prius quam electus
 annum ætatis agens 22. Vir autem beatiss. (alt
 emarus in ipsius vita. Die 13. Ian.) his angu-
 depressus, nimis afficiebatur angorib⁹, quia
 suæ fagz locus vsquam patebat, nec populo, vt
 adhibere opinionem cœpta respiceret, vno modo satis-
 Quare poterat. Cum his acclamationibus se vr-
 i adu conspiceret, de infirmitatis & ætatis suæ
 illo tempore, conqueri cœpit, & quia Ecclesiasti-
 od S. Ardo infirmam ætatem ad hanc non recipe-
 ous cœgnitatem voce publica fatebatur. Timebat
 pube immature ætas inimici versutis impu-
 Ad p. alliquid contraheret sinistri. Addit Hinc-
 ep. Cum sanctissim. vir magnaniteretur
 alantia, videntibus cunctis qui aderant, de-
 uidit subito radius noui luminis super ipsius
 et viri verticem, ac si ipse Sol de cœlo motus
 er ipsum ceciderit, (quia illuminandarum
 parabatur animarum) & sensit capiti suo vin-
 nis sacri infusum liquorem, quo totum eius
 lutum est caput, &c.

Cum in aliquo eminentissima virtus atque
 tia egregia cernebatur, de minori ætate ra-
 non habebatur. Sic S. Chrysost. non nisi fuga
 consulere potuit, ne eiusdem ætatis Episco-
 ordinaretur.

S. Sidonius Episcopus Aruernensis crebro
 queritur & deplorat, se indignum ad Episco-
 um assumptum. Ad Apollinarem scribit: Ego
 is conscientie mole depulsus vi febrium nuper ex-
 um salutis accessi, vrpote cui indignissimo tan-

Gg

te pro-

Sur. To. i.

Li. 5. Ep. 3.

ta professionis pondus impactum est, qui magis
compulsus docere quam discere, ante praeparare
dicare quam facere, tanquam sterili arbori
non habeam opera pro pomis, spargo verba
lys.

Li. 9. Ep. 3.

V. Baron.
To. 6. An.
Chr. 472.

Hæc de seipso Sidonius, cum aliquo
catione Gregorij & aliorum sanctissimorum
tus sit Antistes. Ad Faustum quoque
tum Regientem Episcopum eius exigentibus
inter alia scribit: *Is precatibus obtine*
stra sit Dominus, atque ut adscripti tur
rum nec remaneamus terreni quibus terra
inchoemusque sicut à seculi lucris, sic quos
peregrinari. In diuersis alijs Sidonij Epistolis
sunt throni quibus se indignum ad Episcopatum
assumptum deplorat.

49. Sanctum Ammonium eremitam
genis Didynique discipulum, cum com
lus ad eum cucurrisset, ut eum Episcopatu
ret. Cum autem animaduernerat, sepe
piendum ad gubernacula Ecclesiastica
tionis, autem sibi præcidisse ferunt, cum Episco
stinctu, ut creditur, ne idoneus Episcopus
officio haberetur, & cum nihilominus
dignitatem suscipiendam ab omnibus
etiam linguam (ob cuius facundiam
tur) sibi se amputaturum (excisurum)
sum facerent iurauit seu protestatus est
illi audito molestiam viro sancto exhibe
terunt. Tam periculofam rem Episcopus
tauit.

Thomas Cantuar. Archie. vbi primum digni
ra, inquit, continuo inanis gloriæ lasciuentes
tactus carnis macerationibus reprimere cœ-
stantius orauit, frequentius ieiunauit, cili-
m induit.

Senex quidam eremi cultor, (ait S. Hiero.)
S. plenus nepotem suum quærentem, utrū
episcopus electus munus accipere deberet, su-
disco satis alte à terra erecto diu fecit voluta-
Cumque ille postremo casum se timere di-
iussit vt descenderet, atque itidem su-
erram mollioris soli planiciem sese agitarer.
multa volutatione sudanti ac defesso: Surge,
Episcopus, & iam facere perge quod tibi tuus factu pu-
Episcopus itaque edoctus de præeminente periculo
enit electioni renuntiauit. Addit S. Hieron.
mitat iuuenem illum postea vita defunctum se-
m totum apparuisse, & postquam gratias egisset dixisse:
Episcopus quia nunc essem de numero damnatorum, si
seperem de numero Episcoporum.

Maiores Archiepiscopus Balensis, iu-
nt, Episcopus Lugdunensis, & Remalchus E-
us Episcopus Traiectensis officium deposuerunt,
minis illi solitudinem sunt ingressi, hic cœno-
bus.

Aeneas Syluius Pontifex Romanus in Co-
Cardinalis proclamatus, prorupit in la-
ymas, attonitus aliquandiu cum excitaretur,
etandum amici contenderēt, dixit, Latari tātō
scopio imperij eos posse, qui labores & pericula
cogitarent, sibi vero iam omnia præstanda

Gg 2 alijs

Reg. mona-
chus c. 30.

alijs fore, quæ ipse ab alijs & in Germania Pannonia, & in Italia toties postulasset. Cardinalibus & cætu Antistitum, ac populi ciuibus per ordines singulos consalutaretur dem perstitit vultu.

54. *Victor III.* Post Gregorij tertij monachum voce & approbatione ad Pontificatum expetitus semper recusauit, atque hanc fam distulit ad urbem accedere, cum annis mensibus aliquot hanc illorum voluntatem habuisse existimans accessisset, raptus est re omnibus ordinibus, & in ædem S. Lucie ductus, & veste purpurea ornatus, cum alba vestis imponi non potuisset. Sed ille quatuor Tarracinum profectus Pontificatum deposito, professus est nolle se Pontificem esse, neque amplius adduci potuit, vnde rediret, donec anno proximo (1087.) in conuentu, cui ipse quoque vt vnus electeretur, virginitibus & obsecrantibus decem copis & Card. multisq; principibus, & quibus eius genua suppliciter prouolutis, vix de vinciri passus est.

*De sig Ec-
clesia lib. 11
c. 10.*

Thomas Bozius probans humilitatem pontificis Roman. præstare aliorum Episcoporum principumque humilitati recenset 17. Pontifices, qui inuiti Pontificatum suscepere, *Clemens 2.* (teste Epiph. hæc. 27. Terrallia script. & Ruffin. in præfat. recogn.) *Gregorius Magnus*, *Greg. II.* (An. 827.) *Leo IV.* (847.) *dictus* (855. teste Platina) *Nicolaus I.* (858.) *Platina* ait fugisse ac latitasse *Hadrianum* III.

scribit) Victor II. (1011.) Paschalis II. Calli- Li. de regno
II. Henricus II. Alexander III. (de quibus post a- Italia.
Ngonius) Cælestinus V. (de quo Ian. Vitria-
& Nicolaus V. (de quo Platina.)

SIGNVM CXIII.

Clerici cum ad honorum sarcinam sub-
dam compelluntur & plane coguntur,
eam cum gemitu vt maximum
onus perferunt.

Um S. Martinus dolo bono è cœnobio e-
ductus esset, quo ægrotantem mulierē,
rogatus, spiritualis officij causa inuiferet,
aronsi populo, qui eum in infidiis exspe-
bat, raptus est vna omnium voce & acclama-
ad cathedram pontificiam, in qua ille pri-
quietis amorem retinens, duobus ferme
milliaribus monasterium extruxit, vbi
fratribus suis maxima humilitate ac pauper-
vixebat, vt Rachelem à Lia non seiunge-
hanc quidem gregi sibi commissio, illam si-
Deo impenderet.

Sic Cassianus scribit Archebium de Anacho-
rum cœtu abreptum, & Panephyi ciuitati
fectum, nihil vnquam de suæ pietatis & hu-
tatis tenore laxasse, aut de adiecto honore
blanditum esse. Quin etiam solitum dicere,
se tanquam idoneum ad munus illud pro-
rum, sed velut indignum è religiosa disci-
plina

plina electum, ad cuius, ut aiebat, tante puritatis puritatem 37. annis, qui in ea vixerat, dum peruenisset.

3. Laudat Sanctus Bernhardus Magister, qui primum Episcopus electus diu ille detrectavit, verum accedente & superius & Metropolitani iussu, cessit denique, cessit, ut nihilo quam antea minus quoque officiis satisfaceret. Nam Bernardus, in ordine vicis suae, coenasterium obibat, ipse fratribus curaberent, serviebat, & inter Sacerdotes cantandum in Ecclesia vel legendum ministerii patiebatur: denique sanctis non modo participem se exhibens, sed ipsius praecipue super omnes abundantior existens.

4. Cum Fulgenius audisset Catholicis Ecclesiis omnibus pastore orbatis, Episcopos constituere decrevisse, fugit ex monasterio, que diu latuit multis populis ipsam salutem, donec ab vno consilio admodum omnibus Ecclesiis iam esse prospectum, ubi ad coenobium reuersus est. Ruspensis multitudo, quae casu quodam praesule carebat, eum inuadunt, Pontificem esse non rogant, sed cogunt, in illa sua molestia hoc primum a beneficii loco postulavit, ut monasterium caret, in quo deinde ita Felici Abbas electus vixit, ut quivis e grege, cum ad domesticam disciplinam spectaret.

duatu atque obedientia plane penderet,
tamen interea de pastoralis cura in populo
endo, assidueque pascendo nihil remitte-

Anselmus Archiepiscopus Cantuariensis quo
negotiiis subripere poterat, seque mona-
rio suo reddere, tum demum respirare vi-
atur. Cum enim aliquando in fratrum suo-
confessu de religiosis institutis ex more dis-
misset, magnopere illorum aspectu exilara-
ta per iocum quendam dixit: Similem se
Buboni, qui dum in cauerna cum pullis
regit, lætatur, & suo modo bene illi est,
vero prodierit inter coruos & corniculas,
amur & lacessitur ab omnibus: Sic se dum
suos fratres esset magnam percipere vo-
ntatem, dum autem inter sæculares, tor-
ent, accruciarum illorum negotiorum concursu,
quo etiam timere se ac tremere animo, ne de
salute periclitaretur. Quæ dum diceret in ipsa
ritate prorupit in lachrymas vberes, vsurpans *Iob 19.*
tum illud, *miseremini mei, saltem vos amici mei,*
a &c.

Antonius cum Florentinam Ecclesiam si-
ad Eugenio 4. mandatam cognouisset, exi-
tinere Neapolitano, in quo tunc erat fugam
ditatus est, in insulas nescio quas, idque
ceperat; cum à propinquis Senas retra-
as, ibiliteris, obsecrationibus, depreca-
onibus etiam adhibitis, omnem mouit la-
dem vt euaderet, donec Pontifex pene Sub-
machans anathema etiam comminatus est.

Gg 4

Tum

Tum vero concilio aliquot doctorum bonorumque
aduocato, cum omnes ita sensissent, non tam
diutius salua conscientia reluctari, infacili
cidens, multumque illachrymans, palmarum sue
cina humeros subijcit, quam tamen inchoata
pit, vt religiosam non abijceret. Nam monachorum
de vestitu, neque de victu quippiam. Ecce
suamque domum quasi monasterium inchoauit
in qua & culinam saepe adire, ollas purgare
id genus famularia ministeria saepe obire
erat, quo ijs quasi solatijs Pontificias
temperaret.

*Gregorij
magni de
sua distra-
ctione la-
mentatio.*

*Scribens su-
per Ezechie-
lem ita de
conqueri-
tur.*

*In monaste-
rio postius
valebam,
Et ab otio-
sis linguam
restringere
Et in inuen-
tione ora-
tionis pene
continue
mentem
tenere,
at post-*

7. Cum *Gregorius* ab ineunte ætate munda
cam vitam professus esset, postea etiam
sua Diaconus creatus, ita tamen ei
retinuit, vt cum Constantinopolim
postolicus mitteretur, noluerit discedere
cum aliquot suorum Monachorum
vt quoniam in monasterio ipse esse
quodammodo monasterium tecum
ceret, illud vero maius, quod in
tificia dignitate, (qua nulla in terris
que illo honoris fastigio, adeo tamen
disciplinæ desiderio lugeret, vt omni-
ne suis scriptis testatur: in Dialogis
Infelix animus meus occupationis sue
nere meminit, qualis aliquando in monasterio
quomodo ei labentia cuncta subtererant,
bus omnibus, quæ voluntur eminebat,
nisi cœlestia cogitare consueuerat, quod
tentus corpore ipsa iam carnis claustra
transibat, quod mortem quoque, qua

rum hominibus, videlicet ut ingressum vite & laboris sui præ- quam cor-
 nt, non tam amabat. At nunc ex occasione cura pastoralis se- dis hume-
 infatigabilium hominum negotia patitur, & post ita pulchra rum sacri-
 s, patitur sua speciem, terreni astus pulvere fœdatur. Per- na pontifi-
 amem mendo itaque, quid tolero, perpendo quid amisi, dum- cali suppo-
 Nam amittor illud quod perdidi, sit hoc grauius quod por- re se ad se
 pliam. Ecce enim nunc magni maris fluctibus quatior, at- metipsum
 erium in nauimentis tempestatis valida procellis illidor, & non potest
 purgare prioris vite statum recolo quasi post tergum reductus assidue ani-
 e obuioso littore suspiro, &c. ad multa
 ficias. **Alfonſus** Compostellanus Archiepiscopus spargitur.
 orbis vrgentibus, graue illud Ecclesiæ admini- Similia i.
 ætate munda munus sponte vltroque abiecit, cumq; regum Ep.
 ea etiam sancti & sapientes, ne Archiepi- 4. & se.
 n eius opatu se abdicaret identidem dissuaderent, ma- P. Ioan. Bo-
 olim legumque authores essent, quod & Ecclesiam il- nis. li. 2. de
 disceam commodè ab eo regi dicerent, & ægrotum fructuoso
 um Castorem ac debilem, etiam si remissior esset in- sapiente.
 sse notandum, venia dignum esse affirmarent, tamen
 cum commissurum se esse negauit Alfonso ut vel ho
 d in iuris ac diuitiarum cupidior, vel occasionis obla
 rris alioquin relinqueret munus perampli illius qui-
 o tamen, laboriosi tamen atque difficilis existimator
 t omni- tus fuisse videretur: vires enim & valetudinē
 dialogis in modo voluntatem, Alphonso indice res tan-
 tue pœfiderat. Ergo & à Sixto pontifice Maximo, &
 monacho Philippo Rege Optimo ut sibi priuato esse lice-
 ut, quæ obtinuit, liberumque secessum maximis illis
 ebat: annis anteposuit. Fuitque in illo otio multo
 quod otiosior, & mirabilior, quam in negotio fuerat
 a contri- am tamen ita se vel ægrotus morbisque confe-
 qua per- tus gereret, ut præclare cum illis agatur qui in-

tegris viribus & robusto corpore commissa
clesias similiter administrant.

9. *Celestinus V.* Papa inuitus euectus
summum Pontificatum, excelsio animo
gnitatem contempsit & post sextum mensem
signauit, audiui narrantes (ait Fraciscus Petrus)
qui viderant, tanto illum fugisse cum gaudio
signa lætitiæ spiritualis oculis ac fronte ge-
dum à conspectu Concilij iam tandem ge-
ditus & liber incederet, quasi non humeribus
do oneri, sed collum diris securibus sub-

10. *Virbanus VII.* cum sacro habitu
tur, stolaq; linea eius humeris indueretur
Ecquis credat tam subtili & leui indumento
ponderis subesse.

S I G N V M CXIV.

*Reprehensiones etiam inferiorum non
temnere, & ab iisdem veniam delin-
quentium petere.*

1. **S.** Cyprianus in Ep. ad Quintum 8. Per
gularem humilitatem laudat, quod
lo reprehensus non dixerit se primatum
nec debere reprehendi. S. Aug. ad Hieron.
ait, & sanctius exemplum Petrus posterus prebuit
dedignarentur à posteriorib. corrigi, quam Petrus
confidenter auderent minores maiorib. prodigere
veritate salua charitate resistere. S. Greg. hoc
zech. Se, ait, minori fratri ad consensum dedisti
eadem refactus est sequens minoris sui, ut in hoc

quatenus qui primus erat in Apostolatus culmi-
 nis, et primus etiam in humilitate. Et à minore suo
 apprehendi non dedignatus.

2. S. Augustinus ad populum suum ait: Diversa- *Ho. 24. ex*
 curarum aestibus ac difficultatibus conturbatus, si S. o.

forte non ut poscebat audiri: si quem tristius quam
 erat aspexi, si in quem verbum durius, quam oportet
 emisit: si quem corde contribulatum & opis indigū
 consensione incongrua conturbavi, si quem Pauperem
 in aliud intento importunius insistentem vel prae-
 missi, vel distuli, vel etiam nutu aspero contristavi: si
 in sua conscientia non agnouit, quod de illo huma-
 nus suspicatus sum, vos quibus pro his atque huiusmodi
 confis esse me fateor debitorem, simul me vestrum cre-
 dit debitorem. Nam pullos quos fouet sepe in angustiis,
 non toto pedis pondere calcat, & mater, nec ideo de-

esse mater. Dimittite ut dimittatur vobis, Dimittit- *V. Greg. 26*
 te amanti vos debita difficultatis, qui nec contra ini- *mor. ca. 21.*

quos debita crudelitatis tenere deberis, ad summam o-
 mnes vos obsecro, commendare Domino curam pro vobis *de const.*
 curam, ut Clerici veram cordis submissionem *mor. c. 17.*
 quam Sanctus Basilii tutissimum virtutum *de ord. vita*
 omnium thesaurum vocat, Bern. custodem *coll. 19. c. 12*

audicitiae & matrem patientiae, Cass. totius
 spiritualis structurae solidissimum fundamen-
 tum) 1. sapissime eam atque enixe à Deo
 petant, secundo imitentur D. Paulum, qui
 saepe repetebat: Blasphemus fui non sum dignus *Ep. ad P.*
 vocari Apostolus, persecutus sum Ecclesiam Dei. 3. pon- *Gasparem.*
 derent verba S. S. patrū quib. humilitatem nobis
 commendant, B. Xaverius ait, ad Christianā humilitatē
 comparanda, cū in ceteris tū in concionandi munere caput
 est,

est, Deo bonorum omnium fonti, quicquid inde
 ni, acceptum referre, sis memor quicquid in concione
 rectique expresseris, nequaquam esse tuum, sed
 quentis Dei. Nec quicquam tibi tribue praefer
 cordiam, elationem, ingratumque animum in
 populum, in socios quorum deprecatione, non tu
 talentum communicatum tibi est a Deo. Ex illa
 uero te meminisse velim ac saepius animo repetere,
 tos concionatores apud inferos cruciari, qui p
 rint vetustas, vel leporis in dicendo, quam tu, p
 a scelerata vita, ad piam honestamque traduce
 quod monstri simile est, cum plurimis saluti fuit
 tamen miserrime periere. Cur ita? Ob eam macula
 sam quia ab elatione & arrogantia insolentes
 bona non Deo retulerunt accepta, sed vendicant
 quocirca humana auidos laudis, vnaque sui op
 flatos insana gloria cupido praecipitem in locum
 vnde in exitum ruere semper iterum.

Ho. 17. in
 Ep. ad Rō.

S. Chrysost. tradens remedia contra vani
 riam: Elegerim, inquit, potius innumerorum ho
 rum seruitutem, quam semel vnius inanis gloriae
 enim captiuus illi suis talia praecipunt, qualia
 suis ista iubendo mandat. Omnium, inquit, seru
 animam contemnit, virtutem negligito, libertatem
 deto, salutem suam destruit, et si bonum quid fecerit
 ad hoc facito ut Deo placeas, sed ut multis ostenda
 ronam qua beneficientes manet, perdas. Quid qu
 terit hisce praeceptis crudelius fieri? Et si quando
 bus hic titillauerit, ut conseruis tuis qua recte fac
 ris gloriando narres, cogita quod nihil inde fructu
 cum dixeris sis accepturus, & absurdam hanc
 scientiam extinguas, anima tua in hunc modum

rans, Ecce tantum temporis parturiendo laborasti, ut
 eride gesseris aliis inuulgares, & cum tantum tem-
 poris non haberes, ut silentium seruares, omnibus ea
 fisti, iam dic queso quid utilitatis amplius inde ce-
 deret: nihil plane nisi extremum damnum, quod irrita
 sunt omnia quæ magno labore congesseras. Posthac
 perpendas quod multorum sententia sit corru-
 ptumque iudicium, imo non solum corruptum,
 & quod subito marcescat, nam etiam si ad horam ad-
 iudicatur, puncto tamen temporis vix præterito, omniū
 consensum, quanquam etiam si manserit, multa ta-
 miseria fuerit, diuinam illam ista commutasse. Si Luc. 6.
 mirum videtur quod dico audi Christum idem cen-
 tem, Va vobis, inquit, cum benedixerint vobis homi-
 nes, cuius arti non quosuis sed ipsos opifices iudi-
 caturus, quomodo virtutis probationem multis comit-
 tur non vni illi præ omnibus, qui cum omnia sciat, so-
 lam vel exturbare vel coronare potest. Hoc itaque
 verbum inscribamus & parietibus, & ianuis, &
 dicamusque continue nobis ipsis: Va nobis si quan- Matth. 11.
 dauerint nos omnes homines, nam ipsi etiam lau- abscondisti
 res te postremo velut vani honoris præconis que, &c.
 ab ipsis sit, stulte amantem vituperabunt. Isa. 66 super
 quem, &c.
 Leo, ait: Tota Christianæ sapientiæ disciplina non Ser. 7. Epip.
 in abundantia verbi, non in astutia disputandi, neque in dom.
 laudis & gloriæ, sed in vera & voluntaria hu-
 militate consistit, quam Dominus Iesus Christus ab vte-
 rarijsque ad supplicium crucis pro omni fortitudi-
 ne elegit & docuit.
 Greg. summa cura prouidendum est, ne accepta fa- Li. 27. mor.
 ctia cum ignorantia tenebras illuminat, lumen hu- ca. 27. c. ult
 manitatis tollat. Et: virtus dum in vsu transitoria caue ne vo-
 lau-

lens place- laudis assumitur, quia vitio militat, virtus
re hominib. contemplari Dei sapientiā non possunt, quia
Deo displi- sapientes videntur, quia tanto ab eius luce
ceas. sunt, quanto apud semetipsos humiles non
Iob. 37. quia in eorum mentibus dum tumor elationis
 scit, acie contemplationis claudit, & unde se
 per ceteris astringat, inde se lumine veritatis

S. Franciscus obfuit aliquando concione
 tius prae parasse, ut disceret nihil sibi tribuere
 (teste D. Bonau.) plangendum dicebat prae
 tanquam vera pietate priuatum, siue qui in
 ratione non animarum quaerit salutem, sed prop
 dem, siue qui prauitate vitae destruit quod
 cat veritate doctrinae, praefendum dicitur
 fratrem simplicem & elinguem qui bonum
 pro alios prouocat ad bonum.

Lib. 5 hist.

De Origine scribit Nicoph. eum marty
 di amore incensum incredibili etiam iuua
 mos cupiditate flagrantem plurimos ac
 Christi causa suscepisse labores, quin etiam
 vitae discrimini sese obiecit cum perfol
 foratis conclauium parietibus ex aliis adib
 des sese concionabundus infereret: hic
 ipsi minus praecauens, virtutisque suae
 confidens, in multos errores miserime
 & de sua salute incertos nos dubiosque reliquit

Syr. 32. Ed-
forem te
posuerunt.
nolite extolli,
esto in illis
quasi unus
ex ipsis.

Clemens li. 6. ὁ πολυπρωσεῶν ait, Petrus
 bum, & Ioannem Apostolos Christi, per
 toris ad coelos ascensum, cum essent a Di
 mū dignitatis gradū adepti, non de glori
 nore contendisse inter se, sed vno consensu
 bū iustum Hierosoly. Episc. designasse. Hic

enim virtutem Christus Apostolis cum ad præ
 ram aspirarent maxime commendauit. *Qui* *Matt. 23. 10*
c. 10. 28.
 inquit, est vestrum erit minister vester. Et:
Syr. 3. 20.
 Filius hominis, &c. S. Petrus Ep. i. c. 5. v. 2. ait:
 quanto ma
 qui in vobis est gregem Dei, prouidentes non coa-
 gnus es hu-
 spontane secundum Deum, neque vt dominantes
 milia te in
 sed forma facti gregis ex animo. De hac
 omnibus
 multa Cassianus Monachus præcepit lib.
 &c.
 titur c. 13. inter cætera ait: Nullo modo poterit
 nostra virtutis structura consurgere, nisi prius
 fuerint veræ humilitatis in nostro corde fundamē-
 qua firmissime collocata perfectionis & charitatis
 ualeant sustinere. S. Ambrosius loquens de *Ier. 10.*
 & Monachis ait: Humilitate peruenitur ad
 simplicitate peruenitur ad cælum. Quisquis er-
 diuinitatis tenere fastigia, humilitatis ima se-
 Qui unque vult fratrem præuenire regnando, *Rom 12. 10.*
 præueniat obsequendo, sicut ait Apostolus honore
 præuenientes. S. Bernardus scripsit contra
 gradus superbiæ monasticæ, 21. & S. Benedi-
 recenset 12. gradus humilitatis monasticæ
 rum Apologiam suscipit. S. Thom. 22. 9. 161.

SIGNVM CXV.

Corpus castigare ieiuniis.

V. eundem
 Chrysostomus ho. i. de ieiunio ait: Ieiunium *ho. i. in Gre*
 Angelorum incitatio est pro nostra virili, con- *item Bas.*
 presentium, schola precum, alimonia an- *Amb. Cyp.*
 oris, mitigatio concupiscentiæ, vt probe *& alios de*
 ieiunio.
 norunt

norunt qui ieiunant: mollit furorem, compositi
dat fluctus naturæ, excitat rationem, claram ve
tem, alleuiat carnem, fugat nocturnas sedet ar
dolores tollit, claros adfert & colores aspectum
stus compositi, expedita lingua recta cogit
cetera.

Recte ergo Clerici pij hoc corporis
mentum medullitus temperamant.

Ca. 10. v. 3.

1. Propheta Daniel de se ait: Lugebam
domadarum diebus panem desiderabilem
medi, & caro & vinum non introierunt
meum.

Mat. 3. v. 4.

2. Ioannes Baptista locustis & melle
vescitur, non carnibus, ait S. Hieron. (2
Iou.) non volucrum suauitatibus pascitur
Aug. (ser. 65. de tempore.)

3. S. Petrus Apostolorum princeps
gorio Naz. orat. de pauperum amore, fa
per ieiunauit solis lupinis vescens min
comparatis.

4. S. Mattheus authore Clemente Ale
poed. c. 2. tantum holeribus vitam tolera
petuo abstinens à carnibus.

5. S. Iacobum fratrem Domini carnes
inedisse testatur apud Euseb. li. 2. hist. ca. 19.
gesippus.

Rom. 4.

6. S. Paulus, ait: Bonum est non manduca
& non bibere vinum. Et dum scribit ad Tim
5. Modico vino vtire propter stomachum
quentes tuas infirmitates: ostendit Timotheu
sanus esset aqua esse vsum.

V. de morti

7. S. Hilarion (vt scribit S. Hieron.)

corporis pugnam sentiebat, sic ei insultabat: Ego *ficatone*
faciam ut non calcitres, nec te hordeo alam, sed & austero
 fame te conficiam & siti, gravi onerabo pondere, *vita culta.*
 us agitabo & frigora, ut cibum potius, quam lasci-
 cogites. Nec diebus festis licet grauissime de-
 mberet soluebat ieiunium ante occasum solis,
 duro admodum parcissimoque victu utere-
 herbarum Syluestrium, hordeacei panis, &
 cocta sed aqua frigida macerata lentis à 63.
 usque ad 80. cum pane quoque abstineret,
 trunculis ex farina & oleris comminuto su-
 aus fuit.

S. Hieronymus de se ad Eustochium Virg.
 gnantem Spiritui carnem hebdomadarum inedia
 abam pallebant ora ieiunius, &c.

Odilo Cluniacensis Abbas quadragesima-
 ieiunium sollicitius obseruans cum panem ci-
 asperum comedisset, aquam potui poposcit
 accepta & statim in vinum mutata ministrū
 cepit, quod vinum pro aqua attulisset. Illoq;
 mitante & rursus de fonte haustum afferente
 secutum est miraculum, ubi agnouit Dei
 tantam timuit recusare quod ab ipso of-
 batur, & asperiore cibum molliore poculo
 perauit.

Carolus Borromæus Card. Archiep. Mediol. *Langhecu*
 simplissimo victu herbarum & olerū, *cini de vi-*
 communium ciborum contentus fuit, quater *ta & hone-*
 hebdomadis à carnibus abstinebat, feria *state.* *Eccl. li. 6. c.*
 & sublato, aliquando tamen propter aduē-
 hospitum si forte essent Magnates feria 2.

Hh

car-

carnes comedebat, feris sextis pertotum
cum omni familia ieiunabat.

Athan.

11. Antonius Ægyptius semel in die
spertina panem cum sale comedit, & aqua
gdam bibit, & cum perseverantius ieiunaret
nunc bidu, nunc tridui in ediam passus est.

Baldus.

12. Samson Dolensis Arch. episcopus
fuere, modo biduo modo triduo transacto
do post hebdomadam cibum sumere. Tot
quadragesimæ tempore bis aut ad summa
parcissimo victu lassum & effæcum viribus
pus recreare.

V. Marul.

13. Seuerus Abbas dominico quoque die
sacram communionem, vesperi panem
sumebat, reliquis vero diebus, cibo pariter
tu vacuus perdurabat.

li. 4. c. 1.

Idem de

Mederico

abbate le-

gimus.

Bulla Laus.

hist. 106

Bonifacius

li. 4. dec. 1.

Præmia ie-

iun. S. Mar-

tini. Ioan.

Eadmundi

et V. in

triumpho.

Sur. 10. 3.

14. Elpidius Abbas per annos 25. tantum
hebdomada, hoc est, Dominicis & quatuor
diebus vesci solitus dicitur.

15. Lupus Trecacensium Episcopus, r
dentissima concupiscentia corpus arce
duano ieiunio semper id afflixit, nullo
ientaculo refocillatus diuinis pro cibo
vesci solitus.

16. Iuonem presbyterum omnia ab
indicta ieiunia sola panis & aquæ refectio
seruare solitum legimus.

17. Bonifacius Myfiæ Archiep. dominico
lum diebus & quintis feriis cibum capieb
endans

Proitu PP.

18. Mutius Abbas diebus dominicis
sibi diuinitus allato nutritus est, aliis diebus
cibo ieiunus permansit.

19. Ephesum anachoretam annos 40. quos in *ibid.*
 eremo peregit sol non vidit manducantem, nun-
 quam enim ante vesperum quicquam gusta-
 20. S. Hiero. in vita Pauli Eremitæ ait: Iesum te-
 & S. Angelos eius in ea eremi parte, quæ iuxta Syriâ
 acenis iungitur, vidisse me Monachos: de quibus unus
 30. annos clausus hordeaceo pane & lutulenta aqua
 vitæ, alter in cisterna veteri quinque carnis per singulos
 sustentabatur. Et li. 2. ad. Iou. ca. 9 Chæremen Sacerd. *g*
 titium.
 deus, vir eloquentiss. narrat de vita antiquorū
 Egypti sacerdotum, quod omnibus negotiis cu-
 que postpositis semper in templo fuerint, & re-
 naturas causasque ac rationes siderum con-
 templati sint, nunquam mulieribus se miscue-
 runt, nunquam cognatos & propinquos ne libe-
 ros quidem viderint, ex eo tempore quo cœpif-
 sent diuino cultui deseruire carnibus & vino se-
 mper abstinerint propter tenuitatem sensus
 vertiginem capitis, quam ex paruo cibo patie-
 rantur, & maxime propter appetitus libidinis,
 ex his cibis & ex hac potione nascuntur. Pane
 vescerentur, ne onerarent stomachum, & si
 quando comedebant, tusum pariter hyssopum su-
 bebant in cibo, vt escam grauiorem illius
 ore concoquerent, oleum tantum in ho-
 nibus nouerant, verum & ipsum parum,
 propter nauseam & asperitatem gustus le-
 uandam. Quid loquar inquit de volatilibus
 omni ouum quoque pro carnibus vitarent &
 quorum alterum carnes liquidas, alte-
 rum sanguinem esse dicebant colore mutato.

Hh 2

Cu-

Cubile eius de foliis palmarum quas bane
cant, contextum erat, scabellum acclive,
na parte obliquū in terra propulū illo capi
ponebant, bidui triduique in ediam sustine
Humores corporis qui nascuntur ex otio
mansione vnius loci, vnica victus castig
siccabant. Hæc S. Hieron.

*De discret.
grad. 36.*

S. Augustinus de morib. Ecclesiæ agentis affi
Nihil de iis dicam qui secretissimi penitus impen
mni hominum conspectu pane solo, quicquid
certa temporum interualla affertur, & aquas intru
tenti desertissimas terras incolunt. Sciebant &
te illi omnes verissimum esse illud Climac. cendit,
exiccatum lutum iam non porcis vsui esse potest, m
volutent, ita & caro per abstinentiam marcidit, m obli
demonibus ultra non præbebit in se quiescendi locum.

SIGNVM CXVI.

*Intemperantiam ut nouam mortem
abigere.*

*V. signum
de sobrieta
te.
Contraria
causa con
trarias habet opera
tiones &
effectus.*

Quemadmodum sobria diæta morbo
lit, corpus agile, sanum, purum, a fæditate alienum præstat, longæuitatem ad
fæditate alienum præstat, longæuitatem ad
somnos quietos & placidos inducit, epulas
munes suaves iucundas efficit, sensibus
mitatem, memorię vigorem, ingenio perspicuitatem,
claritatem, & ad diuinas illustrationes exaltat
das aptitudinem confert, passiones sedat, iram
diam & mærorem pellit, libidinis impetum
git. Denique corpus & animam maximè

V. ut merito mater sanitatis, hilaritatis, sapien-
 tiæ & omnium virtutum dici possit: Ita è contra-
 vita inordinata, seu intemperantia exigua
 momentaneam & breuem voluptatem,
 ex omni gula adfert (quæ tum solum sentitur, cum
 manditur, & in ventrem traicitur, cum be-
 nobis communis est, & exigua partem cor-
 poris afficit, linguam palatū & fauces (innumeris
 penitus incommodis. Nam & ventrem suo
 lo, quod grauat, sanitatem perdit, morbos pluri-
 r, & aquas introducit, corpus fœdum, olidum, sordidū
 Sciebat & excrementis plenum reddit, libidinem
 accendit, passionibus animam subiicit, sensus ob-
 dit, memoriam debilitat, ingenium & iudi-
 cium obscurat, denique mentem ad omnes suas
 rationes, ad disciplinas, ad orationem & me-
 rationem, ad sublimia & salutaria omnia hebe-
 VI. & ineptiorem reddit, quo fit vt & in pulcher-
 rum rerum scientia, & in vitæ sanctitate, &
 meritis bonorum operum minor sit profe-
 ctus. Quam miserum est & homine indignum,
 propter vilem & momentaneā gulæ oblectationē
 reddere mancipium intemperantiæ, eiusque
 tanta incommoda & dispendia sustinere?
 tantum fellis & absinthii pro illa modica dul-
 cine refunditur? Quid turpius est aut magis
 indecorosum, quam esse mancipium gulæ &
 intemperantiæ? Quid stultius quam propter modicam
 voluptatem renuntiare omnibus animi &
 corporis bonis, quæ nobis adfert sancta sobrie-
 tas, & exponere se omnibus incommodis &
 malis quæ corpori & animo irrogat intempe-

rantia? Hæc perpendentes Clerici boni
speciem boni delectabilis intemperantie
fissime deuitant, sobrietatem vero virentem
& instrumentum optimum sanitatis corporis
vigoris mentis in longam senectutem conser-
uandi, & maxima bona vtrique parti
temporalia quam spiritualia consequenda
ligenti time colunt, inter epulas esurire
runt, & cæteris affatim appetitum acce-
rebus, illum intra angustos limites
cent, & nunquam appetitu cibi potius
mensa discedunt, sequentes dictum com-
Se non satiare cibi, studium est sanitatis: & illud
multum vult comedere comedat parum, quia parum
medendo protrahit vitam. Hinc quia Paulus
Card. Bembus vitam ordinatam seruauit
diu vixerunt. E contrario homines
(sensuum serui sensibus dediti) & in-
rantes volentes suos appetitus satiare, & g-
dulgere, etsi videant ab intemperantia
subinde tractari, nihilominus vitam sobriam
fugiant.

SIGNVM CXVII.

*Intentionem habere rectam in omni
actione.*

Clericus bonus in omnibus quæ agit
tractat finem sibi constituit Deum
omnibus non suam sed Dei voluntatem

boni in ipso studio, in ipso quoque ordine sacro
 accipiendo, nihil aliud nisi Dei obsequium seu
 ac diuinum spectat. Nam si in rebus o-
 ribus etiam profanis & humanis, tamen Deus
 finis esse debet, quanto magis in ministeriis
 ecclesie, quæ cum Deo consecratae sint, prophæ-
 tæ & deprauantur, cum alio quam ad Deum
 vertuntur: itaque iure S. Bern. peccatum hoc
 magnum & tamen valdè frequens reprehenditur. *Ser. 6. qui*
 Omnes, inquit, *Christiani & omnes fere quæ sua*
habitat. querunt, non quæ Iesu Christi, ipsa quoque Eccle-
 siæ dignitatis officia in turpè quæstum & tenebra-
 rum negotiorum transire nec in animarum salutem, sed
 in queritur diuitiarum. Propter hoc tondentur, pro-
 pter hoc frequentant Ecclesiam, missas celebrant, psal-
 mos decantant. Pro Episcopis & Abbatibus alique
 impudenter hodie decertatur, ut Ecclesiæ
 & in superfluitatis & vanitatis usus dissipan-
 are, & gaudere.
 Bonus autem Clericus eo omnes & singulas, *4. de conf.*
 fieri potest, dirigit actiones ut ser-
 uatur Deo, nusquam alio detorqueatur volun-
 tas, nullus alius terrenus finis asciscatur. S.
 Bernardus inter alia à Cardinalibus exgit ut
 Dominum timeant nihil, nihil spe-
 rent nisi à Deo. Et vero quid turpius es-
 set Clerico (cum tam bono Domini
 seruiat & tam liberali ac munifico, cui iure o-
 mnino omnis seruitus debetur) quam aliquid a-
 liud querere præter hoc tantum bonum? nisi cle-
 ricum talem famulum haberet, cui victum & vestitum
 Hh 4 mer-

mercedem etiam copiosam præberent, ut si propo-
 tem alteri cuiuspiam interuieret, ne una eorum
 hora eum domi suæ perferrent. Quare cum p-
 cus bonus oblitus commodorum suorum, aliq-
 quid agit, quidquid molitur, refert ad honorem
 Dei honorem, vel quod idem est, ad fidem Ecclesi-
 gationem Ecclesiæ utilitatem, pacem & fir-
 tem, neque opes aut potentiam suam amat ra-
 care studet, sed id tantum curat, quomodo p-
 nus cultus & humana salus amplificetur. Cuius
 ex Ecclesiæ administratione crescere ipse præ-
 det verum eo omnia dirigit, ut sua opera terra
 que labore crescat Ecclesia. Denique cum spe-
 di mentem induit, quam bonus & fidelis per d-
 in re aliena. Ut enim tutela non est p-
 ad utilitatem eorum quibus commissa est, in p-
 illorum qui commissi sunt, sic omnia p-
 curatio Reip. quanto autem magis in a-
 Christianæ? præsertim cum hoc membra fugi-
 eius conditio, quod non modo non in terra
 ex eius damno lucrum facere, sed sita eius labo-
 tiones postulent, etiam iactura eius non quant-
 obeunda est, & rei & gloriæ & vitæ. Hoc dicit
 est seruire Deo, se totum & sua omnia Deo la-
 obsequium conuertere, non Dei obsequium, vel
 suas utilitates. Quamobrem Samuel qui cont-
 scribens, quales animos Deus in filiis suis re-
 mulis requirat: *Seruite*, inquit, Domini in
 V. in li. Reg. timete eum in veritate, & ex toto corde
 6.2. *suo.*

V. platum
 de off. Card
 c.9.

1. Reg. 7.

V. in li. Reg.

6.2.

Vbi S. Greg. Qui de bono opere temporalium
 dem expetit, Deo in veritate non seruit.

erent, *sed* proposito in sua operatione non diligit. Qui autem
 ne vna *con*stante Deo seruire cupiunt, totum cor in diuinis ob-
 Quare *con*ponere iubentur, vt sic quæ Dei sunt agant, vt in
 in suorum aliquid quod contra Deum sit, non retineant. Ex
 efferat *con*paret quanta sit peruersitas, si Clericus qui
 ad fidem Ecclesiæ operarium & Dei famulum profite-
 cem & fidei, sui magis commodi quam Dei vel Ecclesiæ
 suam amaret rationem. Taceo quod sæpe eadem ipsa
 quomodo (modo ad Deum erigatur) nullo labore
 ficaretur, cælum & magna in cælo præmia, vel ma-
 fescere ipsorum præmiorum cumulū consequi possit, qua,
 sua operam terram deprimatur exigui & temporalis com-
 nique *con*specie, præmia illa sempiterna atque infini-
 & fidelis perdantur. De hac stultitia S. Hieron. differens,
 on est *con*sequitur de Clericis: O quanta apud Deum mer- *Epist. 2.*
 omnia *con* presenti præmium non sperarent? S. Greg. Hoc *Li. 10. ep. 7.*
 ic omnia *con* presentis ait, in terra vobis retribui nil queratis, quia su-
 magis *con* desiderantibus temporalia nulla sunt, sed ibi desi-
 hoc *con* me fugite, vbi quicquid retribuitur finem non suscipit.
 odo *con* terrenum quid sibi proponunt illorum o- *Exod. 10.*
 ed si ita *con* labor irritus est & inanis, totos dies laborât,
 eius *con*stant, fatigantur sine æterno præmio, vt verius
 ita. Hoc *con* dici possit, quam de Moysi dixit Iethro, stul-
 omnia *con* labore consumi. Nam si vno anno eorum
 obsequi, vel grandine, vel pluuiarum inundatione,
 muel *con*tra æstu & siccitate, aliaue eiusmodi causa
 us in *con* illos ferrent fructus, magnam eam ducerent ca-
 it, *con*stantem. Quâto maior est hæc perpetua iactu-
*con*sumum animæ, qui infinitis partibus melior
 ager? Præsertim cum ex eiusmodi damno ege-
 rem animæ prouenire necesse sit sempiter-
 am? imo multum etiam perditur in præsentem
 Hh 5 vita

vita. Non enim iniustus est Deus, nec reus
aut qui sese largitate & charitate vinci
Itaq; nulla est aptior ratio ad eius elicienda
ralitatem etiam in hac vita etiam esse eiga
liberalem, & se totum, suasque actiones
mini consecrare.

Hinc S. Greg. Brunechildi Francorū R
bit: Quia ipse bonarum mentium consueta eff
qui etiam largitor est, confidimus quod tanto
causas vestras sua pietate disponat, quantum
sua vos vider esse causa sollicitos. Facite quod
Deus faciet quod vestrum est. Contra qui
lium amore Dei honorem negligunt, sap
quidem ipsa caduca bona consequuntur,
rum causa peccarunt.

Ij Clerici qui humanis respectibus d
quiq; propriam spectant utilitatem, quales
& illigati sint, ita nihil vnquam præclar
Deo & Ecclesia agere possunt. Contra
se omni eiusmodi respectu exuunt Deum
Inuentur, liberi sunt & expediti ad præ
que agenda, quoniam nullis vinculis retin
tum

Cum Anno 1414. esset in Ecclesia f
ma ex tribus Pontificib. Ioannes Dominica
dinalis qui Gregorio XII. adhærebat, si
modi rōem habuisset, eū potius fouisset
masset ad retinendā dignitatē, quippe cū
ctus esset Cardinalis, & pene solus apud
posset, & tamen propter publicum bonum
quam destitit eum mouere, hortari, & imp
vt se ipsum Pontificatu abdicaret, quin
huius rei gratia à Gregorio ad Constanciam

missus non solum eius nomine publice Gre-
 Pontificatū, sed tanquā officio functus, suū
 Cardinalatū ab illo sibi tributū deposuit, seq;
 inferiorē locū Episcoporum, quorū in nume-
 rat, recepit. Quinquā id quidem minime
 lant, eius concilij patres, oēs. n. vno consen-
 su gradum cum summo eū honore reduxe-
 Christus ait, *si oculus simplex fuerit*, id est, men-
 ties in purum sincerumq; finem dirigatur, to-
 tionū corpus lucidum erit. Sin aut oculus
 nequam sit, ipsæ etiam actiones tenebricosæ
 uaræ sint necesse est. Quare bonus Clericus
 mibus actionibus rectam mentē custodire
 orat, & propositum fixum ac certū exequen-
 omibus diuinam voluntatem. Quia enim
 bus dūctus est, quam vt creatura obediat crea-
 n, quā filius patri, seruus Domino, nihil molitur ni-
 oræ clarior, quod non putat placere Deo, atque adeo
 ontrariis negotiis etiam quotidianis suscipiendis hunc
 Deum adhibere solet, vt antequam suscipiat,
 prælatus & inquirat, an Deo placeant, maxime cum
 lis negotium occurrit dubium, & in quo aliquid
 fia fidei latere potest. Breuiter ita strenue ita diligen-
 omnia etiam anxie diuinæ voluntati totum se tra-
 t, si finis, vt suam ipsius voluntatem, suo ipsius cordi
 uisset exoptet. Adhæc aduersa quæ Dei iussu eue-
 pe cū ob hoc ipsum libenter perfert, vt Dei vo-
 pud eū obsecundet. Sic. n. animo constitutus est, vt
 bonum de damno aliquid in re familiari patiat, siue
 i, & inopino quorū quēpiā subita & inopinata morte
 uin eū intrat, siue negotiū aliq; graue & magnum ad-
 harotius sententiam succedat, siue (quod acerbius
 videri

*Resignatio
 propria vo-
 luntatis.*

*Qui sic ani-
 matus est
 vt nihil ali-
 lud expe-
 tat nisi Dei
 voluntatē
 excolere, eū
 Deus nun-
 quā potest
 deserere.*

videri solet) honoris atq; existimationis
mentum accipiat, denique quæcunque
molesta eueniunt, ea putet casu aut fortu-
disse, sed certo Dei consilio ac prouidentia
ipso ei placeant, quia Deo placere. Sim-
etiam hostem ad misericordiam mouere
maledictis ultro & contumeliis, insuper
pidibus appetitus, nihil dixit præterquam
nus præcepit ei vt maledicat David. Certe si filius
diuit, vt faceret voluntatem patris, quantum
obedire debet seruus, vt faciat voluntatem
mini Dei? Legati & eius qui illum mittit
pratum legationis exitum, opus est vt eorum
voluntates. Sit igitur Clericus tanquam
deferens in fronte mentis semper auream
nam diuinæ charitatis, in qua sit sancti
Dei nomen insculptum. Hoc habeat præcor, vltima
mentis, semper vt Christum magnificet, & est qui
dibus aliorum imprimat, vt animas Deo conue-
tur, & peccata ex orbe terrarum exterminetur.

*Isai. 27. hic
est omnis
fructus vt
auferatur
peccatum.*

Epist. 42.

S. Bernhardus puritatem intentionis, atq; cu-
pue docet consistere in quærenda Dei gloria. Si
utilitate proximi, vt in omnibus actibus ho-
hil Sacerdos quærat nisi Dei honorem, aut non ad
moram salutem, aut potius vtramque, si
maxime rectam eius peruertunt intentionem. In-
inanis gloriæ ambitio & lucraliculus appetitus, vnde præstantissimi muneris
appetitus, vnde præstantissimi muneris
ministratio vitatur. Nam recte Gregorius
peruersa est, ait, intentio quæ præcedit, prauum
opus quod sequitur quamuis esse rectum videatur.

Li 1. Dial.

1. Thess 2.

non quasi

hominibus

mel cor intentione corrumpitur sequentis ^{placenter,}
 ponis, medietas & terminus ab hoste callido ^{sed Deo, qui}
 possidetur, quoniam arborem sibi fru- ^{probat cor-}
 ciferre conspicit, quam veneni dente in radice ^{da.}
 peravit S. Bern. ait: *Queris quem dicam impu-* ^{Serm. 62. in}
qui laudes requirit humanas, qui non ponit sine ^{Cant.}
Euangelium, qui Euangelizans vt manducet, retia in ca- ^{Luc. laxat}
pturam ^{(anima-}
sum assimat pietatem, qui non requirit fructum ^{tum) diui-}
tiarum. ^{tiarum.}

SIGNVM CXVIII.

Omnes animi motus praesertim iracun-
diam frangere.

Letico iurandum est vt teneat in sua pote-
 state animi motum, nec se de gradu, vt di-
 beat prae, vlla re deijci finat, sin hoc plane vitare non
 nificet, & quin animus interdum subito occupatus
 mas Deo uelcat, illud proximum est vt saltem verbis
 xtermis detetur, & linguam diligentissime contineat,
 tionis cum Propheta: *Turbatus sum & non sum* ^{Psal. 76.}
 a Dei gratia. Sic enim etiam paulatim assuescet, vt in-
 & ibus motus mitigentur, & vel non incitentur
 rem, aut non adeo vehementer.

Cum Abbas Ioannes (vt refert Cassianus
 inst. c. 27.) in eremo venerandum quendam
 Pasiam nomine amicum suum inuississet
 illerque ab eo quem fructum his 40. annis
 regionis se mutuo non viderant, fecisset, & alter
 prauum respondisset, nunquam me vidit sol reficientem, sub-
 videtur Abbas Ioannes: *nec me iratum.*

2. Cardinalis *Borromeus* cum se maxime
 lari sentiret, tenebat sese & comprime-
 lum verbum efferret, donec motus ille
 ter. Solebat autem interea annulum ver-
 digito gerebat, quod cum aduertissent do-
 ci, hoc ipsum erat eis indicio quod vim
 rer. Consul *Iosephi* opusculum cui titulus
 ὅτι ἀνὰ πρῶτον τῶν παθῶν ὁ λογισμός, quod
 affectuum sit *Domina*.

SIGNVM CXIX.

*Boni prelati causas populi cognoscunt
 dicant non solum cum dissidentibus
 partibus arbitri sunt electi, sed etiam
 male à secularibus iudicibus induci
 retractentur atque rescin-
 dantur.*

EXercuisse Episcopos quam Apostolus
 Corinthios scribens (Epistola i. capite
 Ecclesia ordinavit iudiciariam potestatem
 causas litigantium Christianorum ad
 easdem definirent complura veterum
 exempla.

1. De *S. Ambrosio* testatur *Augustinus*
 adeo fuisse obrutum cognitione alienarum
 rum, ut vix daretur ei respirandi facultas,
 adeo, ut toto tempore, quo ipse *Augustinus*
 diolani resedit, nunquam nactus sit *Ambrosio*
 ab his liberum & otiosum, ut quod dicitur

maxime
timere
tus illi
m veru
iffent
dvinu
cui tra
s, quo
XIX
20 feni
tibus
sed et
s in di
scin-
ostolus
capite
de statu
n audi
rum re
ffines
ienaru
cultas
ngustim
it Amb
od dunt
opu

perat, mentis suæ tricas, quæ animum in di-
citraherent prolixiori sermone apud illum
coneretur. conf. l. 6. c. 3.

Greg. Thaumaturgum Neocæsareæ Episcopū
negotiorum cognoscendarum causarum definien-
tum; iudicium fuisse implicitum G. ego. Nyffe-
s testatur verbis: Ne secularium quidem ac-
tualium controuersiarum aliud vllum iudicium sibi
ratum ac firmum, maiori sue autoritatis esse pro-
bat, sed omnis questio disceptatioq; & omnis intricata
difficilisque negotiorum nexus illius consilijs & ad-
monitionibus resoluebatur & dirimebatur, &c.

A. g. l. de operibus Monachorum c. 29. Do-
minus se sum teste, ait, inuoco super animam meā, quod
multo maius per singulos dies certis horis, quantū in
monasterijs constitutum est, aliquid mani-

operari. & certas horas habere ad legendū & orandū,
aliquid de diuinis literis agendū libera: quā tumultu-
sas perplexitates causarum alienarū pati de ne-
cessariis. b. vel iudiciō dirimedis, vel interueniēdo

audens. Quibus nos molestus dum affixit Apostolus,
suo scilicet eius qui in eo loquebatur arbitrio &c.
addit: quem tamen laborem non sine consolatione
suscipimus pro spe vitæ æternæ ut fructum fe-
cum tolerantia. Dirimebat (ait Possidius) li-
quando vsque ad horam refectionis, ali-

quando tota die ieiunans &c.
Synesius ex Philosopho gentili factus Chri-
stianus, ac deinde licet inuitus, creatus Episco-
pum iudicandarum secularium causarū pres-
idet onere, se abdicare curabat, si licuisset,
ut declarat literis cōtra Andronicum scriptis

quibus

Iudiciū Eo-
clesiastici
tribunal e-
rexit Pau-
lus.
V. in specu-
lo boni ma-
gistratus
locum de
pietate in
Sacerdotes.
Melchisede-
chus simul
Rex fuit &
Sacerdos.

Queritur
se fatigatū
litib. Chri-
stianorum.

Paulus ta-
libus causis
Ecclesiasti-
cos consti-
tuit cogni-
tores.

V. eundem
in Psal. 118.
& Baron.
Tom. 5. pa-
62.

Ep. 57.

quibus missionem petit: Orio, ait, opus est
cum philosophia sacerdotio fungitur. Non con-
piscopos, qui in rerum negotijs versantur, sed
ror eos qui vtrumq; possunt: mea facultas non
Dominis seruire, &c. Et: Radius solis si cen-
versabitur purus manet, non inquinatur, ego
idem hoc fecero: fontibus & mari opus habet.
multa id genus in conuentu Episcoporum
cutus, cum missionem peteret, quam re-
tibus omnibus assequi non potuit. At re-
laecularia iudicia quantum posset, decli-
raret, cum tamen necessitas imperauit, et
tum illa suscepit, sed & ipsos provinciarum
fides, in administratione se inique gerere
cauit atque damnauit. Nam tum in And-
Pontapolitanæ præfectum provinciae, tum
nantem ibidem magistratum gerentem, qua
municationis sententiam tulit. Si exigua
tis Episcopus eam in prouinciarum
des, quid putandum fecisse cæteros, qui
bus præerant Ecclesijs, vt Metropolitani
rriarchas, & Episcopum Episcoporum
Pontificem?

5. Apud Israelitas grauiore causa
& sacerdotibus proponebantur ad
dum, qui quodcunque respondissent

sacrosanctum tanquam ex adyto depre-
ptum habebatur, contuma-
cis poena mors e-
rat.

Baron. An.
Christi 57.

Epist. 58.

SIGNVM CXX.

Non temere de aliis iudicare.

Abbas Moyses (vt est in vitis PP. in libro
quod non oportet iudicare quempiam)
restitus vt lentetiam diceret, in fratrem lapsum
qui peccauerat) aduenit lacco arena pleno
lapis, rogatusque quid ferret, respondit: pec-
unia, quæ quoniam vix ferre valeret, multo
magis aliena iudicare posset. Hoc præpositi mo-
derati audientes, memores se quoque esse pec-
catores noxam fratri condonauere. Cumq; Io-
nath quidem percunctatus esset Abbatem pasto-
rem, qua ratione requiem in hoc seculo & futuro
habere posset, respondit: *Si in omni causa diceret*

sum ego? & ne indices quemquam.

Apud Dorotheum anachoreta quidam vt
nouit fratris sui lapsum, dixit: *Hei mihi quia*
die: Cras ego, noluit fratrem suum iudicare,
metum vt caueret à lapsu simili. S.
ait, eum amarissime fleuisse, addens: *Qui*
bat super se putas, quia non compassus sit fra-

Doct. 6.

*Serm. 3. de
resur.*

Effrem Eremita columnam ignis ad cælum
correctam viderat, audieratq; talem esse ma-
gnum Basilium Episcopū, & hac visione illectus
Ierusalem venerat, vt tantæ estimationis homi-
nem videret. Sed cum Solenni Epiphaniæ die,
artificiali pompa in magno Clericorum cætu

In vitis pps.

Sur. To. I.

*Pœnas iniis-
torum V.
in theatro.*

li

ful-

*In vita Ba-
sily.*

fulgentem conspexisset, ipsam elata super
columnam esse censuit non ignita chara.
Postquam vero ab illo accitus eiusmodi cog-
tionis errorem sibi obijci audiuit, cognovit
esse in homine, qui aliorum arcana illi re-
& ostentis quam magnus apud se esset tu-
tur. Prostravit ergo se & peccatum confite-
ntiam petijt. Alius eremi cultor cum festi-
dam die in Ecclesia multo compositum
ac in loco editiore sedentem cerneret, non
Episcopali dignitati, sed cuidam inanis
fusco atque oblectamento imputavit. Quo-
rem voce ad se de coelo lapsa audiuit, multo
ipsum voluptatis capere solere, selem
quam in cella habebat manu demulcend-
Basilium Episcopum sacris indumentis se-
do.

4. Ioannes Episcopus Alexandrinus, i-
am qui publice peccauerunt absentes
x-rique prohibuit. Fieri enim posse
tum poenitendo diluissent, & iniquum
homine petulanter exprobrari, quod a
menter esset condonatum, itaque dom-
suos grauitur increpuit cum quendam
raptorem morte dignum dixissent. Et qu-
inquit. *si ille iam peccare destitit, cum vos fu-*

cesseris? Certe si homo in se nescit utrum
rean odio dignus sit, qua ratio-
ne id in altero
sciet?

SIGNVM CXXI.

Labores grauissimos constanti animo perferre.

Mirum est quoniam modo *Augustinus* v. locum de otio.
Steuchus Eugubinus siue Iguinus (Ca-
 nicus regularis congregationis S. Saluato- Insignis pa-
 Episcopus Kisami sedis Apostolicæ Biblio- tientia, stu-
 tarius) ex satis honestis parentibus ortus, diu, labor.
 matrem egenis, vt vix haberent vbi pedem po- An. 1540.
 nerent in suo) sustentandæ vitæ causa eam parce
 miteragens, ferreoque pectine dies ac no-
 ctis lanam carpens in tantum nihilominus vi-
 tam euaserit.
 Quin & cum deformi esset corpore, atque
 omnibus maximo odio haberetur, pugnis &
 abusu electus è pauperi casa, siue potius gur-
 nio, sub dio quauis tempestate somnum ca-
 re cogebatur, quod vitæ genus vsque ad duos
 viginti ætatis annos æquissimo animo tulit. V. Epistolâ
 inde in ordinem S. Saluatoris cooptatus cum P. Francis-
 Fabio pene omnibus esset, nec assequi posset ci Xaverij
 lucernam, ad quam noctu lucubrare- ad otiosos.
 summa animi contentione cuncta supera-
 ramobriè de multa nocte è lecto surgens &
 regulis contectus in templū descendēs ad huius
 mū, septennio integro oē literarū genus vora-
 Et quidem eius virtus, atq; discendi desiderū
 as religiosi sui ordinis nota esse cœperat, qua-
 si in admirationē ludibrio, cauebāt, ne tā

tus vir nimio studio se conficeret. Is utroque
bat occulte agere quod agebat. Linguas, *Latine, Græcam, Hebraicam, Arabicam, Syriacam*, *et* *omnes* *philosophiam* *in primis* *&* *Tamquam* *Deus* *gratiam* *perdidit*, unde ad præclara Ecclesiæ *Orator* *genera*, siue ad Episcopatum in insula Creta *transiit*. *Orator* *est*, &c. Libri, quos posteritati reliquit *in* *multum* *Amos* *sunt* *distincti*: V. apparatus sacrum *in* *omne* *Posseuini*.

2. Venerab. Beda tria per omnem vitam *ad* *omnem* *familiaria*. *Orare*, *scribere*, *docere*, & quia *in* *omni* *disciplinarum* *genere* *excelluit*, in *pro* *medita* *apud* *eius* *seculi* *doctores* *abijt*, *hominum* *ingenium* *in* *omni* *orbis* *angulo* (in pago Iaru seu Giruico) *habebat* *uniuersum* *orbem* *suo* *ingenio* *perstrinxisse*.

Floruit

An. 1340.

V. Iosephū

Pamphilū.

3. Henricus de Vrimaria Germanus, Mille & Augustiniani, ab omni procul otio (ait) *locutus* *verborum* *que* *vanitate*, nunquam a *studij* *numera* *terarum* *&* *oratione* *cessabat*, nisi *si* *quid* *not* *in* *re* *utiliter* *occupatus*: illudque in ore *scripsi* *ter* *habebat*, quod quando orabat ipse *Deo* *creatum* *quando* *studebat* *Deus* *sibi* *loquebatur*: *Cum* *pro* *Apog* *filium* *aut* *doctrinam* *impendebat*, aut *negotij* *seu* *c* *disponebat*, ipse de Deo & propter Deum *facerat* *consilio* *n*.

Cum benignissimus Deus ipsi velle *Ecce* *quem* *post* *laborem*, ac prius per *biennij* *refectu* *uibus* *eum*, renum & vesicæ doloribus, *quebat* *quoque* *ac* *stranguriæ* *passionibus* *perterritus* *6. De* *gasset*, ipse vero tandem ad cœlestem *anum* *migraturus*, sacramenta Christi *religiosum* *cepisset*, oculis ad cœlum erectis, hanc

Is vero p[ro]p[ri]e maxima pronunciauit: in manus tuas Pa-
nguas, *Deus commendo spiritum meum: in manus tuas Fili*
yriacam *commendo spiritum meum: in manus tuas spiritus*
is & Th[om]as *Deus commendo spiritum meum. Quibus dictis*
a Ecclesia Deo reddidit animam.

Cretensis. Origenes Alexandrinus ob indefatigabile *V. Signum*
quiritum Adamantij & Chalcenteri, hoc est, ænei *126.*

facrum nomen est assequutus. Huic commentanti
brofius Alexandrinus, vir vt nobilis ita ad-
em vltim[us] diues, membranas, notarios, vi-
& quia maceæ quæ huic rei necessaria erant abunde
In p[ro]ceditabat, nihil non faciens quo felix illud
omnium ad scribendum prouocaret. Hunc er-
firuico habebat Ergodiotin (operis pensum exigen-
cisse. &c.

manus, Mille & eo amplius tractatus, quos in Eccle-
o (ait) locutus est, ait Sanctus Hieronymus edidit,
m à numerabiles præterea commentarios, &c.
istis nostrum potest tanta legere, quanta ille
in ore scripsit? Hæc Hieron. ad Pammachium &
e Deo prætanum.

: Cuius Apostolus Petrus vniuersi gregi cura adstri- *Vniuersi*
ut negat, seu cui vniuersa gregis cura à Domino com- *gregem pa-*
D[omi]ni, u[er]o, ut omnibus prospiceret. Officio & *storali re-*
filiio non deerat, peragrabat prouincias, inui- *gimine gu-*
i velle, Ecclesias, & omnes quæ sunt vniuersalis *bernabat.*
bienn[is] æt[er]næ functiones pastoralis sollicitudine ex-
oribus, uebatur & consumebar.

6. De S. Pauli itineribus v. c. 16. Act. de labore *Paulus fa-*
annuum eiusdem cap. 18. Testatur ipsemet se *ber taber-*
annuum suarum artificio queritasse victum, non *naculorum*
um Corinthi, sed & alijs in locis vbi consiste- *Baron. An.*
ret, vt *Christi 52.*

li 3 ret, vt

Act 9. Dū ret, vt Thessaloniz, Ephesi &c. (*Act 20.*)
transiret sui instituti rationem reddit cum ait: (*1. Th.*
vnuerfos v. 6.) Non inquieti fuimus inter vos, neq; gratia
&c. manducauimus ab aliquo, sed in labore & fati-
1. Cor. 4. nocte & die operantes, ne quem vestrum gra-
1. Thess. 2. Laboris no non quasi nō habuerimus potestatem, sed vt nobis
stri. &c. formam daremus vobis ad imitandum nos &c.
 leuem occasionem captantibus daret ob-
 ac dicendi Euangelij prædicationem fuisse
 stum pretextum, quæstus gratia circumue-
 bem, sibi à necessario quoq; cibo temper-
 esse existimauit, & faciendis tabernaculis
 ad cœlestia construenda, tabernacula ut
 est, inquit Orig. Hom. 17. in lib. Num.

7. Idem à Barnaba quoq; inuolabiliter
 uatū scribens ad Cor. Ep 1. c. 9. declarat

Cur Pau- rum rationem: Omnia sustinemus ne quod
lus nobili- lum demus Euangelio Christi. Complures autē
tate insti- ni tradunt communem quandam legem
gnis & cru- ptam fuisse illis, qui sacras vellent literas
ditione ri, vt manuale (manuum) quodpiam
præstans addiscerent, quo victum quærerent (ne
opificium, essent ad peccandum.)
quod ex-
erceret di-
dicerit.

Li. 2. Con- nam & alios ad hoc ipsum faciendum homi-
stit. c. 17. Apud Clementem enim hæc leguntur:
 Ecclesia iuuenes estis, curate in omnibus rebus
 sedulo ministrare, cum omni sanctitate operi-
 cate, vt omni tempore & vobis & egentibus
 possitis, ne Ecclesiam Dei oneretis: etenim
 cantos verbo Euangelij, subcistinas operas non

XI. *Quoniam ex nobis piscatores sunt, alij serrarum artifi-
ci, alij agricolae, nec vnquam otiosi sumus. Iustinianus
C. 1. de vit. CHRISTI: Pudor ille in vi-
uere, vereamur si ipsi manibus nostris opus feceri-*

mus &c.
9. Epiphanius scribit antiquitus multos S. Sa- *Hier. 80.*
cerdotes proprijs manib. fuisse operatos, qualem
magis tandem iuxta proportionē dignitati & Ec-
clesiasticæ curæ assiduitati convenientē reperirēt
tem: quo cum verbo & predicatione (inquit) conscien-
tia gaudeat, dum etiam per manus proprias fructum
pari, & sibi ipsi suppeditat, fratribusq; ac indigentibus
operit ministerij fructum.

10. Idem & de Monachis omnibus id ipsam *Ibid.*
laborantibus hæc scribit. Laborant proprijs manibus
ad impariendum etiam indigentibus, quemadmodum
faciunt in singulis monasteriis, tum in Egyptiorum regio-
ne, tum in alijs omnibus sic laborant ad iustitias, velut
operari in manibus quidem habentes ceram opificij, in ore
peragunt mellis, cum propria hymnifera voce vni-
uersorum Dominum iuxta proprium sensum lau-
dant.

11. S. Augustinus egregium scripsit commenta- *C. 14. 15. 16.*
riolum de opere Monachorum, quo acriter in-
uectus est in vagos & desides Monachos, opera
manuum prætermittentes, qui tamen eius vide-
tur esse sententiæ, vt non semper vel vbiq; Paulus
operatus sit manibus suum artificiolum, sed cum
a predicatione verbi daretur otium, cætero au-
tem tempore non tantum ab offerentibus ac-
cepisse, id exposcente necessitate, sed etiam li-
teris suis id præcepisse pro alijs faciendum, vt cum

scribit ad Galatas : Communicet qui catechizat
verbum ei, qui se catechizat in omnibus bonis : re-
collectam faciendam indicit Ecclesiis Ma-
niæ, & Antiochiæ, & Achaïæ pro fratribus
in Iudæa agentes paupertate grauissima pre-
rentur.

Nicoph. li. 1.

c. 34. li. 2. c.

34.

12. Lucam Euangelistam arte picturæ
spiritualibus negotiis fatigatum remittentem
sueuissse accepimus. Romæ duæ imagines
tur altera Christi in sancta sanctorum, altera
Mariæ Virginis in Ecclesia quæ Mariæ
dicitur eas ab ipso pictas ferunt, &c.

Athan.

13. Antonius Abbas hominum ad se con-
uentium frequentia inquietatus relicto man-
erio vltiorem eremum petijt, ac ne fratribus
etiam ipsi deferendo vexarentur (tridui enim de ar-
nere ab eis distabat) terram coluit, semina
que fecit, & oluscula plantauit, vt etiam in
inuisendi gratia eo accessissent ad conue-
satis esset. Si quid insuper otij suppetere
las de palmarum folijs texebat. Idem solus
tædio affectus, cum dubius animi æstua-
mare cœpit: Saluari cupio Domine & c.
ziones meæ mihi aduersantur. Mox vbi
prodijt, conspexit hominem monachali
succinctum, nunc calathos texentem, nunc
randum procumbentem, & ab eodem
Sic tu age Antoni, sic enim agendo saluaberis.
hæc dicens disparuisset, angelum Dei
lexit, ac deinde operum orationumq;
ritu eius diligenter seruauit.

14. S. Hieronymus non ieiunia solum ad carnis *Ep. 4. Quae*
 ignis infrenandos adhibuit, sed & iuge stu- *arte otium*
 dium litterarum, seu assiduam laborem, sic enim *& libidine*
 Rusticum scribit: Dum essem iuuenis & solitudinis *vicerat.*
 deserti vallarent, incensu vitiorum ardoremque *V. Ep. ad*
 ferre non poteram, quam cum crebris ieiuniis *Demot.*
 gerem, mens tamen cogitationibus assuabat, ad qua
 cuidam fratri, qui ex Hebraeis crediderat,
 disciplinam dedi, ut post Quintiliani acumina, Ci-
 ceronis fluuios, grauitatemque Frontonis & lenitatem
 Alphabetum discerem, & stridentia anhelantia-
 verba meditarer. Quid ibi laboris insumpserim,
 sustinuerim difficultatis, quoties desperauerim, quo
 cessauerim, & contentione discendi rursus inceperim
 conficta, tam mea qui passus sum, quam eorum
 cum duxerunt vitam. Et gratias ago Deo meo
 de amaro flumine litterarum dulces fructus carpo.
 t, semine Aegyptiorum monasteriis idem scribit: Egy-
 ptiorum monasteria hunc morem tenent, ut nullum abs-
 conuersione operis labore suscipiant, non tam propter victus ne-
 cessitatem, quam propter animae salutem, ne vagentur
 sollicitudinis cogitationibus mens.

15. Idem docet Ioan. Cass. libro de Spiritu a-
 & ecc. 10.22. addēs c. 24. exemplum Abbatis Pauli
 ubi de sanctis Patres probatissimi, qui singulis annis om-
 ni opus manuum suarum (hoc est folia palmarum
 mantrum suum collecta) supposito igne concre-
 tabat, pro sola, ut loquitur, Purgatione cordis & co-
 rationum soliditate, ac perseverantia cella, vel ace-
 ipsius victoria & expugnatione.

16. Abbas Pambo cum esset moriturus in *Pallad. in*
 ipsa hora excessus dicitur dixisse: Ex quo veni in hanc *hist.*
 Laus. c. 10.

locum solitudinis. & meam edificavi cellam, & habitavi, nulla fuit dies qua non aliquid operis fecerim manibus, nec memini me ab aliquo panem gratia comedisse, &c.

In vitis pp. 17. Ioannes Abbas qui in Thebaidis vitam duxit, singulis Dominicis diebus per angelo delato se sustentasse perhibetur, & his vero diebus fiscellas texendo victum parauisse.

Pallad. hist 76. Scabell. le. 2. c. 9. 18. Serapionis Abbatis Monachos ita com- fuisse accepimus, vt manuum mercede sibi alimenta conquireret. Eisdem cum in agri pestiua messis esset rusticis opera locare, quid stipis inde exegissent totum indigerent (hisq; maxime qui vinculis publicis arctati) erogare atque distribuere consueuisset.

In vitis pp. 19. Danieli Ægyptio Abbati & Presbytero Scythiotico monasterio degenti, sicuti facit quid operis post spirituales labores libuit, quæ confecerat, ad vicum aliquem deferendū ditare rubori non fuit. Pretium omne precibus dilargiebatur, eleemosynas de propriis rebus impendens.

Metaphr. 20. Arsenius Abbas dum opus faceret, lacrimas effundebat, quia longe aliud cogitabat (terrena & cœlestia) quam quod manibus fabricaretur.

Cass. de gest. c. 38. 21. De Archebio Cassianus refert, quod huc in cœnobio cum fratribus versaretur, ubi quo ibi omnes suis horis exercebantur sibi occupando, pro matre creditori satisfecit, cum inopiam soluendo non esset. Deinde solitudinem institutum securus, cum in insula Nili vitam duceret.

Cap. 37.

...illam, & ob
...peris faciem
...em gratia
...ebaidis
...diebus
...ibetur
...ictum
...ita cō
...cede
...in ag
...ocare
...indige
...is arctat
...nisse.
Presby
...cuti fac
...s libit
...eferent
...omne
...propria
...s faceret
...ogitab
...is fabric
...rt, quod
...arent
...atur sibi
...it, cum
...e solitari
...itam dū

...illano eo aduentanti, atq; ibidē inter Anacho-
...as residere cupienti, cellam cū suppellectili do-
...obtulit se inde transigrare velle dicens, post
...ucos aut dies reuersus alterā multo labore sibi
...struxit, mox & illam simul cum instrumento
...eo appulsis concessit, & iam tertiam sibi po-
...ere moliebatur, hanc etiam datus si habitatio
...inuenisset. Tali liberalitate aduenas ad ser-
...um Dei inuitabat.

In vitis pp.

...22. Cum Pacomio Abbate in quodā Thebaidis
...onasterio mille quingenti Monachi erant, oēs
...anibus sibi victum comparantes, ita vt ēt extra
...onasteriū pauperibus eleemosynæ subsidia mit-
...erent. Plurima inter eos erant artificū opera, &
...ecessitatis & exercitij gratia, vt edomita assiduis
...angationibus caro disceret seruire spiritui.

...23. Apud Syluanum Abbatem in Scythiotico
...renobio quidam hospitatus cū fratres eius mul-
...am manibus operantes vidisset, eam solitudi-
...em quasi rem superfluam cauillatus. Maria, in-
...quit, optimam partem elegit sedens secus pedes Domini
...audiens verbum illius. Post hæc cum hora cœnæ
...industria ipsum non vocassent, vbi cœnatum
...est, miranti ac quærenti cur ita se prætermisissent?
...Abbas respondit ratos fuisse ipsi qui se totum spi-
...ritualem profiteretur, cibo potuq; minime opus
...esse. Tunc illo errorem confitente subiunxit.
...Scias igitur Mariam etiam Marthæ ministerio in-
...digere, auxilioque iuari.

...24. Dorotheus in desertis Ægypti Abbas mi-
...nimo somno indulgens noctis quoq; partē operi
...manuum

*hist. trip.
li. 8. c. 1.*

manuum dabat contexens sportulas, inter
pides conuehebat, & cellas ædificabat, quibus
habitare volentibus ultro offerebat. Spon-
dem autem diuenditis pretium omne indigentibus
donabat.

Ho. 17. in Greg. Mag. ait. Quid nos pastore agimus, qui
Euang. cedem consequimur & tamen operari nequaquam
V. signa de mus: fructus quippe Ecclesie in stipendio quotidiano
horis cano- pimus, & tamen pro Ecclesia minime laboramus.
niciis & de mus cuius damnationis sit sine labore hic mercedem
negotii sa- boris percipere. Ecce ex oblationibus fidelium
culi. illa in stipendium animarum sumimus qua pro
dis peccatis suis fideles obtulerunt, nec tamen con-
cata eadem vel orationis studio, vel predicationis
sterio, ut dignum est, insudamus. Nulla animarum
querimus, ad nostra quotidie studia vacamus, tamen
cupiscimus. Hæc S. Greg. Optimus autem de-
rum labor est conuersari semper in celo, utetur qui
cum Deo & sanctis, vel de Deo & sanctis, utetur, nam
semper agitare vel altissima & diuina mysteria
vel quæ odium vitiorum & amorem virtutum
ingenerent.

SIGNVM XXII.

Ob sua & aliorum peccata lacry-
mari.

Christus Luc. 19. peccatum (non mortuum)
uitatis Hieros. defleuit Ioan. c. 2. n. 17. d. 1.
bunt Sacerdotes, &c. Præmia pliarum lacrymarum

as, inter
cabat, qu
o. De utilitate lacrymarum consule conciones
par. Sp
as funebres.

SIGNVM CXXIII.

ad Dei gloriam pro Ecclesiastica causa eru-
ditissimos libros conscribere, & proprij
ingenij monumentis Christ.

Remp. locupleta-
re.

Beda Anglo-saxo presbyter & in monaste-
rio Wemuthensi Monachus, vitæ mo-
ralitæ opera assiduus fecit iuxta regulam
scriptam, ita vt quis non immerito mi-
nisterio quo pacto potuerit tot volumina exara-
re, nam si ad numerum scriptorum eius respicias
debetur toto tempore vitæ haud aliud egisse,
quam commentatus esse. Sin vero consideres
ordinis eius præcepta & mores, putes eum vix a-
liud agere potuisse, quam psallere & orare. Euan-
gelium Ioannis lingua Anglica interpretatus est,
subinde discipulos admonens, *discite filioli dum vo-*
lucum sum.

2. S. Augustinus cum iam nonagenarius esset nõ
minus operose exercuit diuinarum litterarum
tractata, quam iuuenis media ætate fecerat, atque
hanc ob causam tam multa scripsit. Quanquam
nonagenarius semper tamen aliquid velle gebat
vel scribebat. Sabel. l. 1. c. 8. Fulg. li. 8. c. 7.

3. Qui-

3. *Guilielmus Linolarum* Episcopus Ruten-
denſis tanta exigua temporis periodo ſue
tionis monumenta protulit, vt vere de eo
olim de Terentio Varrone Auguſtinus dicit
plura eum ſcripſiſſe, quam vt legere cuique
caret, ac plura viciffim legiſſe, quam vt ſcri-
ptoria ſuppetere.

4. *Cæſar Baroniſ* immenſum annaliū Ec-
cleſticorum opus ad XII. vſq; totum prodidit
quo, non ſine miraculo, diſertis verbis præ-
to vix menſtruo vitæ ſuæ ſpatio calamum
& velut XII. Herculis labores cum vita mi-
minauit, vt cuius extremum punctum va-
dio vacuum fuerit.

Quot fuerunt Clerici quorum nulla im-
ret memoria, niſi eos monumenta ingen-
bria ab ipſis ſcripti ab obliuione hominum
carent? Quot ſunt qui duntaxat ſcriptione
rum multos infideles & peccatores ad Chri-
ſtum adduxerunt? Plures certe librorum ope, quam
etorum viuâ voce edocti Chriſto nomina-
runt, maxime eiufmodi librorum ope, qui
ſunt ſapientiæ, ſanctitatis, & grauitatis, &
his nulla eſt vanitas, nulla inutilis curioſitas,
omnia ſunt ſeria, & animis formandis ad om-
nem virtutem aptiſſima, ſeu in quibus id agitur,
ut omnes ab omni flagitio deterreantur, &
omnem pietatem, iuſtitiam, benignitatem, mo-
deſtinationem, patientiam & temperantiam
ſuſcipiant. Huiusmodi libri infiniti ad ſancti-
tatem & numinis diuini familiaritatem
uenerunt.

SIGNVM CXXIV.

*Libros bonos disseminare ac distri-
buere.*

Via bonum quo communis est, eo esse di-
uinos norunt. Hinc et si antiquis sæculis li-
bra non dabatur populo, describebantur tamen
maximi, ideoq; Apostoli, Synodi, Patres, Ponti-
fices, martyres, & hi quidem è cõped. b. &
maximis literas vel libros quoquo versù scribebāt
Christianos populos vbiq; ad professionē
pietatemq; inflammarent, errantesq; cõuer-
tent. Quod si inter pietatis opera connumerā-
retur cõsiliū, & calicis aquæ frigidæ porre-
ctio, & quantū charitatis fuerit opus, cum captata
occasione eodē tempore optimi in varias ciuita-
tes libri mittuntur, &c. Adhæc cū ab hæreticis in-
numerabiles pene quotidie disseminentur libri,
idcirco tanto ac tam præsentī veneno eadē qui-
bus sed contraria ratione adhibendū est. Floren-
tissimi certe Galliæ regni cõsus hi fuere cuni-
culi initio latentes & machinæ. Nam è Geneuen-
si ciuitate in ipsam Regis aulam & in prouincias
ab hæreticis conducti fuerunt homines ne-
quissimi cum minutis mercibus, vt fraudem pri-
mo tegerent, libellos & Catechismos Caluini
clarissimos inferrent, quorum alij comparati or-
natissime, aliis specula adiuncta, sub quibus latebat
vīrus, & hæc argē eis catenulis appēla subinde
virginibus aulicis donabātur à nobilib; ijs, in quo-
rum

*Ant. possi.
V. Biblio
theca sele-
ctali. l. 1. c. 12*

rum animis iam fouebatur hæresis. Inde
est ad Bibliothecas replendas, & publica-
das, &c.

Huic malo vt occurrant boni Ecclesiasti-
cos coeunt atque ita distribuunt libros
cuilibet profuturos intelligunt. Hac arte
modum Reuocandum & religiosissimum
stopatrem. P. Hermannum monasterij
hardi ordinis Benedicti Hildeshemij abbatem
dignissimum, ibidemque serenissimo
Colonienſi à consiliis &c. Diuerſi me docuit
Typographi.

P. Anr. Poſſeuinus Bibliothecæ ſelectæ
12. inter cætera optat vt nauigaturis lib-
buantur quibus animam pascant, cum oc-
sum tenebunt, & captiuis vt iis ſolatio ſint
ſidio, & addit: *Qui morientes ad aliquod piam
citare cupiunt, moneri eo commode poſſunt, vt
in libros pios diſſeminandos legent: penitentibus
quorum & mens & opes id ferre poſſunt, propoſitum
hanc bene merendi de Eccleſia Dei ac fructus
rentia dignos faciendi occaſionem omittant, &
omnia efficiant, vt inde vberriſſima breuiſſimi tem-
cio meſſis ad Dei gloriam erumpat.*

*Libros mysticos & spirituales tractant
benter euoluere.*

Sur. in mar-
tio.

Thomas Aquinas, cum per otium licet
quid in collationibus patrum lectum

IV. Ex rerum subtilium speculatione affectus eius
omnino repperer, & ut facilius posset se rur-
sus ad diuina contemplanda colligere & e-
gere.

Et in hoc S. Dominicum sectatus est, quem
librilectione constat magnopere fuisse de-
lectatum, & ad magnam vitæ perfectionem inci-
tum atque promotum: dicebat enim S. Thom.
pluris facere homilias Chrysost. super Mat-
thæum, quam ciuitatem Parisiensem, magnum
domum & affectum rerum spiritualium.

Dacrianus autem Monachus ait: Non turberis In speculo
aqua legis vel audis vniuersa in memoria non re- Monacho-
rum to. 5.
Nam quemadmodum vas quod sæpius aqua per- Bibliothe-
latur purum permanet, etiamsi aqua infusa statim ca.
stat: ita si mentem beneuolam doctrina spiritualis
pertransierit, quamuis ibi non persistat ipsam ta-
men mentem nitidam Deoque placentem reddit & con-
seruat.

P. Ant. posseu. Bibliothecæ selectæ le. I. c. 12. Abb. Flo-
riac. Sur. to. 6.
legendum est quod mores ad virtutem instruat,
quod sensum ad stabilitatem acuat. Ea enim vera
scientia est malle præceptis informari, quam questio-
nem implicari ne quod querendum est ad refectionem,
mutatur ad suffocationem.

XV. Edmundus Cantuar. Archiep. dum Biblia
deoporatur, candela ardens super paginas de-
trahit, consumitur, sed librum inoffensum re-
linquit. Flamma ceras deuorauit, chartam non
tulit, vetita litteras delere quas dominus exten-
dit perlegantur voluit. Idem cum aliquando in
legendum obdormisset mox expergiscens,
Kk lucer-

Marul. li. 2 lucernam extinctam reperit, & legendi Theolo
c. 5. cationem sublatam dolens, S. Virginem in
 uit, lucernaque repente illuxit.

Æn. Syl. li. 3. 6. *Iulianus* Cardinalis S. Angeli, qui Bal
 concilio præfuit libros veterum cum in li
 theca lectitaret, accessit quidam qui dice
tu hic inter mō. tuos latitas? ad nos tandem quæmitt
exi. Et Iulianus, imo, inquit, *ij fama v. nam, p. n. Ca*
 nomine nequere viuis.

Platina. 7. *Pij II.* Pontificis voluptas omnis, religio
 munere publico vacabat, in lectione & premiu
 ne frequenti reposita erat libros plurim
 phiros & Smaragdos charos habuit, quos
 solithorum magnam copiam inesse dicebat, tota

Iouius in eius vita. 8. *Leo X.* Pont. legendi ac relegendi ob
 que & præaltos codices absque vlla fasti
 cione, audissimus æque ac patientissimus Mog
 adeo, vt cum incomparabili memoria edidi
 omnium gentium sæculorumque historiarum
 exemplum actionum suarum opportunum
 citaret.

SIGNVM CXXVI.

Libris suis ora hæreticorum obstruere,
crā scripturam commentarius illu
re, &c.

Ditissima ingeniorū suppellex magna do- **P.** Antonij Posseuini apparatus sacer
 gnis tomis, plix recēset i Scriptores
 & noui testamenti 2. eorum interpretes
 & Patres Latinos & Græcos 3. Horum re

legendi Theologos Scholasticos, quique contra here-
 irginem egerunt. 5. Chronographos & historiogra-
 Eccles. 6. Eos qui casus conscientiae expli-
 eli, qui dicitur. 7. alios qui ius canonicum sunt interpre-
 cum in 8. Poetas sacros. 9. libros pios quocunque
 qui dicuntur. 10. Boni enim clerici nunquam
 andem quod mittunt studium quo illibatum fidei ac do-
 Catholicae depositum seruetur. P. Platus
 de bono status religiosi c. 31. docet quam mul-
 omnis, quod religiosi in doctrina & eloquentia excelluerunt.
 tione & ceteris scriptores omnes Ecclesiast. à Christi
 plusquam per omnem aetatem accurate collegit.
 onit, qui Haymo Monachus Fuldensis, postea Episco-
 esse dicitur, totam scripturam commentariis illustravit,
 gendi ob id propria ingenij monumenta reliquit.
 vlla falsitas. Rabanus ex Fuldenfi Abbate Archiepisco-
 ientissimus Moguntinus iustam pene Bibliothecam so-
 moria fructu edidit.
 ue huiusmodi Hugo Cardinalis totam scripturam S. optimis
 oportunitatibus commentariis illustravit.

4. Origenes sex millia voluminum (v. Hiero. Fulg. li. 8. c.
 adisse testatur) ingentis doctrinae scripsit, cum
 VII. due septem notarios scribendo, ac totidem ad
 eis pueros fatigaret.

hstruer. 8. Ecclesiae doctor & lumen Ambrosius senex S. Paulin.
 ruius illi dictavit, mortique vicinus commentarios
 Psalmum 43. inchoavit, quos mortis inter-
 entu consummare non potuit.

us faceret. 6. D. Thomas in monasterio Fosse noue, quo se Sur.
 criptores rogatus receperat, hospitium rogatu cant. cant.
 rpretes Spiritum explanavit & usque ad extremum Spiritum
 orum vel tradenda salutaris doctrinae perpetuo labore

permanfit. Salomonis vero cantum illu-
bentius diuinus doctor exposuit, quole-
vocibus accâticis propinquiorem esse
Sicpij Clerici etiam tum ægro corpore
quoad eius fieri potest inertiamque de-
imo ægri & imbecilles non secus ac fan-
tes & robusti laborant.

7. Dux Patrum Soc. Iesu Ignatius
hausto, imbecilloque corpore hæc decem
stituit, quæ legunt, seruant, imitantur &
tur ipsi.

8. Eius æqualis Magister Ioannes An-
viginti annos febrem passus concionabatur
& laborabat, neque se illis, qui eius opera
rent, denegabat.

9. Sunt admirabilia quæ sanctiss. ille
rius Romanæ & præsul & doctor Ecclesiæ
semper & infirma valetudine fecit, cum
psit.

10. Blasphemias multorum hæretico-
tis ac magnis voluminum suorum motibus
lut quibusdam fulminibus euerit. Tertius
Baron. Anno Christi 216.

11. B. Ioan. Bonifacius de historia
3. c. 1. ex historicis Zonara, Nicephoro, Do-
no refert quomodo S. Stephanus
(Auxentiani montis Abbas) Imp. Constantinus, quas
à quo ob cultum sacrarum imaginum, ab ipso

Monach. vocabatur, restiterit, Stephanus ait, cum
342. *scripta* toris tribunal raperetur, à Pio quodam & Constantino de
pro sacris mum petint, & in cucullum sursum incluserit. Atque
imaginib. rannus vidit, exclamare cœpit se ab ipso
edunt.

contemni, imperatoriam maiestatem à
filio derideri. Stephanus attentione capta-
re imaginum sacrarum veneratione cum im-
more grauius sapienterque disceptat, sacræ
loci colligit, patrum testimonia & Ec-
citat concilia, deinde Copronymi & infi-
am & impietate grauissima oratione crue-
qui Christi imaginem non secus atque Apol-
statuam, & Deiparæ effigiem perinde atq;
simulachrum, & voce & pedib. viol. flet.
ante imperatore ab eo qui conculcet Christi
ginem Christum ipsum continuo pessunda-
Stephanus illorum more qui bellica laude præ-
operatur, aduersarium proprio telo ferire statuit, &
occulum porrecta manu, nummoque, cui im-
ille insculptus erat, extracto, Christi verbis
Eccl. 1. Cum sum, inquit, hæc est imago & superscriptio? *Matt. 22.*
, dicit ante Copronymo & respondente, quem nam
quam imperatore figura ista refert? Quid, instat,
Stephanus, referret, si quisquam eam in terram proie-
pedibus terat, pœnas ne aliquis luat: quid ni dixe-
Terminus qui astabant, cum imperatoriam proculcet effigie?
vir sanctus grauem quendam ex imo pecto-
ria virgine trahens, & magno animi dolore cõ-
oro, Domine, O immanè cecitatem exclamat, si pro morta-
Copronymus effigie grauissimas pœnas irrogandas esse
Copronymus, quas tandem eum subiturum putatis, qui filii Dei ac-
um, atque ipsius calcarit effigie, igniq; tradere non dubita-
cum ait. Hæc ubi dixit nummum illum pede & calce
& calcem dedit, atq; identidem conculcauit. Acta-
fuit. Actus qui aderant imperatoris patrim amici, par-
o vno administrum, ferarum more inuadentes Steph.

in mare vicinū deicere conabantur, quorū
rator simulata patientia cohibuit, Steph
ligato collo, & reuinctis post tergum manib
b. i. cū prætōrij carcerē amandauit, vt prop
latā Cæsaris effigiē pœnas lueret à lege
tas, in carcere Steph. vbi vsq; ad necis die
rat se esse m. s. urū, Monachos trecentos
ginta duos inuenit, quorū alij præcisas
excultas aures, quidā euulsi oculos, dum
catas manus habebant, quod scripta pro
maginib. edidissent. itaq; ex prætōrio ma
factum esse videbatur, &c. Clericorū
aduersus hæreses nunquā defuit Ecclesi
linaris & alij orthodoxi conuulserunt
mata Mōtani, Priscillæ, & M. ximillæ
lycarpi discipulas confutauit Florinū,
contra Valentinū. O. igenes confutauit
Ecclesiæ fidē redire compulit Berillum
Nouatus Concilio 60. Episcoporū vna
dem presbyteris & plurib. diaconis
mæ condēnatus fuit, & ab Ecclesiā sepa
Ariū complures Orthodoxi calamos
runt, & Synodo 318. Nicæa habita conde
fuit, seu capitali hunc cath. fidei inimico
concilium sese opposuit. Macedonius
patrū habita Constantin. fuit expulsi.
synodus Ephesi. 431. Episcop. instillat
anathemate. Dioscorus Alexand. Episc.
do Calcedonen. 451. Episc. vna cum
proiectus est. Breuiter nulla fuit hæresis
a Clericis nostris oppugnata fuerit & pro
Restiterunt hæreticis omni tēpore, vna

*V. Thomā
Bozjuri de
notis Eccl.
li. 5. c. 6.*

*Nota quos
amazoni-
stas Chri-
stus opposu-
it seu obie-
cerit hære-
ticis.*

probitate celebres, verū etiam doctrinæ va-
 cate insignes, quē plurimī, qui libris editis co-
 diabólica inuenta, & vesanæ mentis ineptias
 copioseq; redarguerunt. Semper, inquā, pius
 sponsus, dilectissimæ suæ sponsæ eos de
 sese murū pro domo Israel ponerent, im-
 mūq; hæreticorū conatui resisterēt, atq; pro
 patrum nostrorū pugnarent, Valentinus fal-
 quodā dogmate Ecclesiæ fidē imperere molie-
 ar, non defuit, vt dixi, Irenæus qui sana doctri-
 nā, non defuit, vt dixi, Irenæus qui sana doctri-
 nā eius conatum suppressit. Tertullianus
 rationē peruersissimum fidei hostē prostravit
 Genes Celsus S. scripturæ machina fortiter
 Cyprianus Nouati toxicum à fidelib. salu-
 erino suo phatmaco expurgauit, S. Hierony-
 mus Luciferianos, Iouinianum, & Vigilantium
 abi diuini arietibus quassauit & confudit.
 Ariana hæresi quondam grassante scripserunt
 curate & copiose tum Græci tum Latini pro-
 modum infiniti, Athanasius, Basilus, Epiphanius,
 ius, vterq; Gregorius, vterque, Cyrillus, Hilarius
 ius, Augustinus, Gregorius Baticus, Edacius Cla-
 phalius fulgentius & alii ita vero conueniunt
 se & quasi conspirant, siue testimonia scri-
 pro Catholica fide adducant, siue ad hæreti-
 argumenta respondeant, vt eadē omnes re-
 ere atque inculcare, & omnes etiam ab vno
 quo accepisse videantur. Nam quod multi scri-
 erent causa erat ardor fidei & Zelus religio-
 is, quem in eorum pectoribus spiritus sanctus
 accendebat, quod eadem scriberent inde fiebat,
 quod antidotū veneni eiusdem, ex eodem fonte

*Ant. Posse-
 uinus Bi-
 bliotheca
 selecta. li. 5.
 c. 12.
 Priusquam
 Ioannes
 Euang. sua
 scriberet,
 per oratio-
 nes & ieiua
 nia Deum
 consuluit.*

1. de Trin
6.3.

eodem spiritu hauserant, & ex iisdem praeceptis
aduersus hostes eosdem, de possessione eorum
de auctore ac duce Deo pugnabant. Quod
S. Augustinus: Optandum esse decet vbiere, et
quicumque aliqua scribendi facultate praediti
scribant omnes, etsi non modo de rebus
scripturi sunt, sed etiam alius verbi fortassis
scripturi. Expedir enim ait ut haeretici intelligant
Catholicorum, non vnum aut alterum esse, sed
qui cum eis aduersa fronte congredi audent
praeterea ex multorum scriptione communi
accidit, quod breuius & facilius libri publi-
ci ad manus omnium deferantur, & cum
alios incidant, omnes tamen armis illius
communi periculo instruantur.

Adhuc si veteres illi tanto ardore scri-
bebant, tum alios ad scribendum prom-
bant, cum vna vel altera haeresi orbis
boraret & inter haeticos non admodum
ti scriberent, & nondum ars typographica
cogitata esset, quae ex vno volumine
examina pene momento extrudit, quid ho-
stro seculo fieri par esset, quo & innumera
haereses Ecclesiam vndique lacerant, & cum
apud aduersarios qui non aliquid scribunt, sed
rum libri non iam ut cancer serpunt, sed
agmina locustarum volitant, & denique
est atque exploratum, haeticis scriptis
multis modo hominibus quotidie pestem
re, sed totis aliquando prouinciis permi-
tulisse.

II. S. Ambrosius Episco. operam scribendi

propria manu libros non declinabat, nisi cum a-
 gna infirmitate corpus eius attenuaretur. teste
 Quirino. Quo & ipse Ambr. ad Sabinum Placen-
 tium Episcopum scribens confirmat, cum ait: *Li. 7. Ep. 45*
Baron. To. 5. An. Chr. 416.
 in illa arbitrio non solum auribus (dicentes) sed et
 oculis exponeremus quæ scribimus (propria
 manu stylo affigentes.) Africani Episcopi ad-
 vehementi studio, ad expugnandam pelagia-
 nam hæresim incubuerunt, ut post duo concilia
 eodem Anno (416.) Carthagine & Mileui in Nu-
 mera congregata S. Augustino delegauerint o-
 perari, ut suis scriptis nefandam hæresim penitus
 infectaretur, testatur id quidem ipse Augustinus
 cum de populo suo conqueritur, quod non si-
 cerent eum à negotijs feriatum ut iniunctæ pos-
 set insudare provinciae.) *Ep. 110.*

SIGNVM CXXVII.

*Libros impuros & qui moribus aliqua ex
 parte nocere posse videntur,
 vitare.*

Cum Magister Ioannes Auila in quadam vr-
 be ad moderatores publici Gymnasij *Conc. La-
 ter. ult. sub
 anno 10.
 Sess. 9.*
 verba faceret, poetarumque turpium narratio-
 nem grauissimis verbis infectaretur, Lateranen-
 se concilium testatus est, ut maiorem auctorita-
 tem haberet Oratio, quo audito, qui studiis præ-
 erant vehementer obtupuerunt, concilij enim
 decretum illud penitus ignorabant. *V Conc.
 Provincia-
 le Trenti-
 rense.*

Kk 5

2. Ve-

Niceph. li.

12. c. 34.

2. Verus etiam Ecclesia Græcorum in qua
prouinciali Synodo Heliodoro Episcopo
ensi optionem dedit, vt vel amatorios quosdam
libros, quos adolescens scripserat igne com-
reret, vel Episcopatum relinqueret, sed cum
liodorus poematis sui iacturam facere nol-
priuatus Pontifex factus est & notatus infamia.

3. Aeneas vero Gyloim qui summus
Pontifex, Pium se secundum voluit appa-
ri, sensu, atateque adolescens librum
more scripserat, qui cum excidisset è manu
legebatur tamen ab hominibus multo libe-
& studiosius, quam illa, quæ & sapientia
multa tum præclara conscripserat, & in
tum lucemque protulerat, cui malo vici-
ex parte mederetur, poenitentis animi &
re tabescentis clara dedit indicia, & cantu
linodiæ signa perspicua patefecit, his enim
bis homines ab amatorij opusculi lectione de-
ret: *Seni magis quam iuueni credite, nec prima-
minem pluris quam Pontificem facite, Aeneam
Pium approbate.*

SIGNVM CXXVIII.

*Liberalem esse in rem litterariam
viros doctos.*

Genebrardus testatur in Chronico suo,
Thomas Bozius de signis Ecclesiasticis
brodecimo, capite nono, (agens de liber-

Ecclesiasticorum in causam publicam (Pa-
 rtijs esse sexaginta duo collegia ab Ecclesia-
 sticis pleraque omnia constructa & dotata, in
 quibus iuvenes nulla impensa litteraturæ dant
 operam. Verba Genebrardi sunt libro 4. Chro-
 nographiæ Anno 1577. Lutetiæ sunt 54. colle-
 gia omnia fere ab Ecclesiasticis vel condita, vel
 occupata. Quod si is qui prophetam recipit
 mercedem Prophetæ accepturus est, sequitur
 qui Evangelicum doctorem è Christianæ ad-
 hortationis Gymnasio reuertentem, vel libros
 pro Ecclesia scribentem cibo recreat, docto-
 ris & concionatoris sit præmio decorandus.
 Toties certe concionamur, quoties sacris præ-
 conibus necessaria ministramus: Ab adolef-
 cente Saulo, priusquam Paulus esset, qui nul-
 lum lapidem iecerat, sed eorum à quibus lapida-
 tio fiebat, quo id ardentius & studiosius facerent
 vestes asseruabat Stephanus (Actorum 7.) o-
 mnium acerbissime atque acerrime est multatus.
 August. enim ait (serm. 1. de conuers. Sanct. Pau-
 li) Saulus plus sauebat omnes adiuuando, quam suis
 manibus lapidando, in omnium enim manibus erat,
 qui omnium vestimenta seruabat: sic qui concionatoribus
 & cibum præbent in ore sunt concionatorum, eo-
 rumque non minus quam concionatorum beneficio
 homines ex flagitijs emergunt. Utinam autem ne-
 se rem quosdam Clericos ob hypodem pecunia-
 rum ex authorasse virum & in religione Catholica
 zelosum, & ab eruditione egregie armatum, ei-
 que surrogasse egregium quendam lurconem, & in
 munere suo fucum, propterea quod is lactitaret
 se

Matt. 10.

se exiguo stipendio fore contentum, si filiales & habentis istius provincie committatur, &c.

Vtinam etiam nulli Clerici carius vendant frumenta quam Laici, etiam ipsi qui annos totos pro Ecclesia & uniuerso Clero strenue laborant, & nullam tamen portiunculam patrimonii Christi possident.

Cum Theodorus Gaza libros à se compositos in membranis eleganter descripsisset, idem Xysto 4. Pontifici maximo obtulisset, idem Pontifex ei ducentos ducatos donasset, & denarios in Tyberim proiecit dicendo: *Non habuerunt labores, pereat & precium, effugere hinc postquam optima segetes in olfactu prapinguas sordescunt.*

Platina.

Nicolaus V. doctos præmiis nunc ad lecturas publicas, nunc ad componendum de integritate quid, nunc ad vertendos Græcos auctores in latinum ita perpulit, ut literæ Græcæ & Latinae quæ diu in situ & tenebris iacuerant, tum maximo splendorem aliquem adeptæ sint. Multos literatos viros, per omnem Europam, quorum industria libri conquirentur, qui maiorem diligentia & barbarorum rapinis iam perierant.

SIGNVM CXXIX.

Liberalem esse in Religiosos & cultum diuinum.

Mediolani scribit Augustinus vidisse in Monasterio Ambrosio, ut ait, nutritorem

Augustinus in Africa virorum ac foeminarum *s. conf. c. 6.*
 monasterium fundavit. V. in Triumpho praemia possid.
 Ottonis Epif. 15. coenobia fundantis.

SIGNVM CXXX.

*Libidinem seu luxuriam extraordina-
 riy spenis profligare.*

Cum malignus Spiritus S. Benedicto spe- *Greg. lib. 2.*
 ctem foeminæ, quam aliquando vide- *Dial. c. 2.*
 obicisset, tantoque libidinis igne animum
 accendisset, ut fere de deferendo eremo de- *Vi. locum*
 liberaret, abiectis illico vestibus, medium se in *de ieiunio.*
 vricas & vepres abiecit, & tamdiu in illis se vo-
 luntavit, donec per cutis vulnera, inquit Gregorius:
 laxisset vulnus mentis. Ex quo tempore sicut post
 se discipulis perhibebat, ita in eo est tentatio
 voluptatis edomita, ut tale aliquid deinceps mi-
 nime in se sentiret.

2. Antequam S. Bernhardus monasticem pro- *In vita S.*
 fessus esset, fixius aliquando mulierem erat intuitus. *Bern. li. 1. c.*
 Vbi autem se collegit tanta cupiditate vitan- *3. & 4.*
 di hanc curiositatem exarsit, ut subito in vicinum
 lacum tempestate praefrigida desiliret. In eo im-
 merfus collo tenus usque eo constitit dum exan-
 guis & tantum non congelatus omnem libidi-
 nis calorem extingueret. Vnde postea in religio-
 ne ad eum statum pervenit, ut non modo caro se
 adversus spiritum non commoveret, sed spiritus
 etiam ultro dominaretur carni.

3. S.

S. Bonauen 3. *S. Franciscus* circa conuersionis suae primam) nua
ura in eius dia tempore Hyemali in foueam glacie plet) animal
uitam c. s. seipsum plerumque mergebat, ut domestica) admif
Nihil aque suum hoste perfecte subigeret. Alias vero) eum n
Spiritus & Orationi vacantem daemone cum tentatione) canis c
optimum dinis accendere coepisset, chorda se verbera) 1. Pall
natura suc fortissime, dice) s. *Eia frater asine sic te decet* m) arbonem
eum exhau sic subire flagella cellam denique egressus in media) reditur
rit, nihil se abiecit. Qua poena sic ardorem extinxit) e qua sti
naturam nis, ut deinceps tale aliquid minime sentire) respon
sic debili 4. *Eremita Martinian.* & *Iacob* internam) commen
tat ac fra dinis flammam ex praesentia meretricula) dille, c
git atque per fraudem intempesta nocte in earum) mors
libido, hinc irrepserat ortam, corporali incendio tun) tam prot
ei impense tum in scorto depulere, cum alter sinistram) am sub
addicti, num, alter totum corpus igni ex farmentis) dtere se
non sunt tato immisisset. rle.
longani.

Syr. 3. Feb. 5. *Thomas Cantipratenfis* commemorat) 3. D.
& 14. Ian. quodam sui saeculi in Hispania Dominico) officij tui
 nis *S. Dominici* Monacho, quod ab impu) nam. Na
 scorto inuitatus ad concubitum se totum) gatur in
 dentissimas prunas lecti instar composita) Loqu
 cit, nec tamen vlla parte corporis laesus est, G
 facto diuulgato mirifice familia dominicana) in
 propagata est.

SIGNVM CXXXI.

Linguam suam prudenter regere.

Syr. 28. ver. 1. *Sophronius* in prato spirituali c. 19. *Ioannem Chrysostomum* (Constant. Episc.) tam

nunquam mentitum fuisse, nec vnquam cito state-
 cui male dixisse, neq; scurrilia locutum, nec io-
 admisisse nec in aliis perpersum. Metaph. scri-
 eum nunquam vsum fuisse sermonibus super
 rectos, &c.

2. Palladius Cappadociæ Episcopus refert S. Pall. in hi-
 abbatem diuina prudentia sapientiaq; stor. Lau-
 creditum, quoties ab eo consiliū vel responsum siaca.
 questione aliqua postularetur, nunquam illi Ps. 9. Desi-
 respondisse, sed spatium petiuisse prius rem derium
 commendandi Deo, ac tum demum responsum exaudiuit
 illi, qua pia consuetudine effecit, vt iam vici Dominus,
 morti confessus sit, se nunquam verbum vl- preparatio
 protulisse, cuius poenitisset, & tamen tanta eorum au-
 submissione præditus erat, vt consueuerit diuit auris
 ere se nondum vitæ veræ religiosæ initium fe- tua.

3. D. Hier. ad Nepotian. de vita Clericorum: Tom. 1. Ep.
 tui est non solum oculos castos seruare, sed & lin- 2. c. 18.
 Nam. Nunquam de formis mulierum disputes, nec quid Ter veniat
 atur in alia, domus alia per te nouerit. verba ad
 lineam,
 priusquam
 perueniant
 semel ad
 linguam.

SIGNVM CXXXII.

Loquacem in senectute linguam coercere.

Reg. Nazianzenus iam senex conqueritur se Solet eius-
 indomitam habere linguam, præcipitque modi vitia
 loquendi celeritate volubilem. Coercuit autem senibus
 vitium perpetuo quadraginta dierum silen- virescere.
 Pro. 15.
 quo absoluto cecinit illud carmen, sic eo Lingua im-
 Christum compellans: Tibi linguam meam deuinxit, moderata
 conteret
 spiritum.
 eam nunc soluo, quod vtrumque vt pie faciam te
 duplex

26. Os lu- supplex rogo & obsecro. Loquar quæ loqui conueni-
bricum ope autem nefas est loqui, ne animo quidem & cogi-
tatur rui- complectar.
nas.

SIGNVM CXXXIII.

*In sermone veritatis germanam ser-
re seueritatem.*

Sanctus Bernhardus, ait, inter seculares
nugas, in ore Sacerdotum blasphemias,
crafti os tuum Euangelio. nugis ergo iam
rire illicitum est, asuescere vero nugis
crilegium est. Labia sacerdotis aut Prophetæ
studium scientiam, & ex ore eius requi-
gem non nugas aut fabulas.

*Li. 2. de con-
suetudinibus Eng.
Pontif.*

Quia S. Bernardus Sacerdotes nugas
blasphemias, boni Clerici, nihil dicunt,
aut cogitant, quod serium & graue non sit
oculis dignum, quibus omnia patent, quæ
omnia intuentur.

S. Bernardus in priuatis colloquiis, nec
Sacerdotem nugari finit, in suggestis patrum
qui familiares iocos grauissimi nominis
te notauit concionales ineptias quo tandem
uitio deformaret?

Ad Nepot.

S. Hieron. Omnes, ait, delicias & lepores
gnas urbanitates in comædiis erubescimus, in
minibus detestamur: quanto magis in Monachis
in Clericis, quorum & sacerdotum propo-
sito, & propositum ornatur sa-
cerdorio.

Otiosa colloquia vitare.

Christus Episcopus animarum nostrarum ^{1. Pet. 2. v.}
 admodum circumspecte in colloquijs ^{25.}
 habuit, nec otiosum verbum sibi excidere pas-
 sit. Nam 1. ex omni materia ansam capiebat
 quid spirituale dicendi, vt cum egit cum Sama-
 riana de aqua haurienda, transijt ad sermonem
 aqua viua saliente in vitam æternam. Et cum
 quidam diceret: Domine da semper nobis panem hunc
 respondit: Ego sum panis vite, qui venit ad me non esu-
 rit. 2. Cum eo loquente ad turbas quidam di-
 ceret: Ecce mater tua & fratres tui stant foris, depo-
 nunt omni affectione carnali erga eos, respon-
 dit: Quicumque fecerit voluntatem Patris mei, qui in
 cælis est, ipse meus frater, & soror & mater est. Cum
 loquens vel propria causa sermo incideret etiã apud
 principes viros, tacebat, vt dum apud Pilatum à
 principibus sacerdotum falso accusaretur. Nam
 Mattheus refert eum ad nullum verbum nec i-
 respondisse, nec Pilati respondisse, ad hæc ab homi-
 nibus frequenti nec vtili congressione & collo-
 quio cito se expediuit.

3. B. Gregorius Turonicus in vita S. Nicetij
 presbyteri postea Episcopi Lugdunensis narrat, *Tractant*
 cum nulla verba nisi sancta, & pia elocutum, *fabrilia*
 otiosa vel locosa nunquam, contumeliosa vero in *fabri.*
 alios vel in se coniecta negabat esse audienda, eo
 quod ex animi perturbatione essent prolata. Vel

Ll narrat

*Sur. in A-
pril.*

Matt. 12.

*De omni
verbo otio-
so, &c.*

*Ioan. 1. non
refrenans
linguam,
&c.*

2. Tim. 2.

*Vanilo-
quia deui-
ta.*

*V. locum
de collo-
quiis, &c.*

*Et Signum
13.*

*Sur. in
Mar.*

Prou. 13.

*Qui custo-
dit os suum
custodit a-
nimam*

suam &c.

*Cap. 60. &
c. Cler.*

dist 46.

narrat Nicetiam cum alijs virtutibus, tum-
primis excelluisse, quod nulla verba mis-
& pia fineret ex ore suo elabi, otiosa autem
iocosa nunquam. Imo quod grauius se-
aures suas de ferri aliorum dicta contumel-
iam in se coniecta, aiebat enim non el-
dienda, quæ ex perturbatione animi alij
uissent.

3. De S. Thoma Aquinate prodicitur eum
solitum miscere sermonem, cum alijs
cum versabatur, nisi de rebus pijs, & ad
animæ, seu ad ædificationem proximi spe-
bus, atq; de causa orandi & meditandi con-
dinem (seu exercitium) non fuisse illi
molestam vel grauem. In concilio Carth-
Aug. interfuit constitutum legitur Clerici
rilem & verbis turpibus iaculatorem ab
esse retrahendum.

4. R. PP. Soc. Iesu, non alij consumens
cum hominibus familiares conferrunt
nes, neque vt rem suam agant aedes ob-
cupletum, insinuant se illi quidem in qua-
dam familiaritatem & amicitiam, summe
rio blandiores, sed quos artificio per-
eorum vitia curare student. Quædam
vitia diffuunt potius quam discindunt atque
rumpunt, veriti ne si in ijs corrigendis,
vel multum possunt, vel pertinaciter ab-
adhibeatur vis, ignem, quod Pythagora
tabat, gladio exciuisse videantur (si enim
gnem ferro commoueris accendes magis
restingues) vel flauiorum vim impetumque

ant, qui, ut recte ait Ouidius, currunt ab obice
maiores.

Quare S. Pater Ignatius quos amice pruden-
que sibi adiunxisset, ab eis quæcunque vellet
pererat.

6. Eius discipulus & imitator *Franciscus Xaverius* - *P. Ribade-
neira.*
octo concubinas ac pellices non pervim, sed *Lib. 4. vita*
firmi molli brachio, paulatimque ac sensim, neq; *S. Ignatij*
ul omnes, sed alias alio tempore multo fero-
c. 7.
dam, quem sibi prius amicitia deuinxerat, de-
Hi tanquã
& ad
mille memoratur. *solertes a-*

7. Augustinus ille quem Sanct. Gregorius ad *agricola*
maniam miserat, ut magnam illam insulam ex-
serunt.
emonis faucibus ereptam in Christianorum
Infirmos
tollerant.

peratrem vindicaret, cum in illis quos vera iam
In Troade.
es illuminat, quasdam veteris nequitiae reli-
as residere animaduertisset (dedit enim a-

mus sero, quod didicit diu ait Seneca) Roma-
m Pontificem Gregorium de hoc ipso con-
fuit, cui vigilantissimus Christiani gregis pa-
author fuit, ut quædam Anglorum imbe-
lletati nouitæque permetteret, hoc enim tem-
pore (placet namque tanti doctoris tamque diui-
Pontificis verba subijcere) Sancta Ecclesia quæ-
Lib. 12. Ep.
dam per feruorem corrigit, quædam per mansuetudi-
responsione
7. ad Ep.
ant tolerat, quædam per considerationem dissimulat
Aug.

portat, ut sepe malum quod auersatur portando &
mulando comescat. Authore ergo Gregorio
Augustinus tempori cessit, neque omnia vo-

Syr s. non
incendere
Carbones,
c. c.
uit ad calculos, ut & 3. Regum 2. David
magis
vbi vltionem in tempus opportunitum distulit.

Quia vero Isboethus 2. Reg. 3. Abnerum in tempe-

ftiue coarguit, regnum amisit. Recte Salustius
procemio belli Iugurthini: *Frustrantur, neque
se fatigando nisi odium querere, extrema duntaxat
est.*

Li. 9. con. c.
10.

8. S. Augustinus Episc. multis verbis com-
morat, quemadmodum cum matre Monica
lixum colloquium de pulchritudine coeli
habuerit sensimque transierit ad sermonem
vita æterna, sic ut Monica ardentissimo vi-
rius desiderio permota tandem diceret: *Et
la iam re delector in hac vita, imo mundus istum
inter verba vilescit cum omnibus delectationibus
ut ipsemet August. fatetur. V. Fatium de
cap. 22.*

Luxum abominari.

Quoniam S. Gregorio Nazianzeno
po obiectum erat, quod nec mensa
opipara, nec augusta veste uteretur, nec
ce in publicum prodiret, nec eos à quibus
niebatur fastuose exciperet, in oratione
in præsentia vel Synodo 150. Episcoporum
buit, his verbis responderet: *Nesciebam, scilicet
bis cum consulibus & præfectis clarissimisque
bus qui tot opibus copiisque circumfluunt, ut quo
ijciant non habeant, emulationem ac certamen
dandamq; esse operam ut & nobis pauperum bene-
xum & delicias abutentibus, venter undique erump-
tur, & necessaria in res superfluas effundantur.*

aria ipsa rudibus nostris contaminentur. Nesciebam
equis insignibus & lasciuis ferri, sellisq; & curribus
sue attolli, ac cum fastu & pompa deduci, velutq;
manu (poppy) demulceri oportere, atq; omnes
perinde ac belluis de via decedere, & in vtramque
partem scindi ac distrahi, aut etiam tantam præ-
turam turbam esse, vt procul conspiciat se incessus no-
strum. Et soli Deo per frugalitatem pertenuemq; victum
placebimus.

SIGNVM CXXXVI.

*Magnitudine animi tanquam clypeo
pectus protegere.*

Oni Clerici est alta mente omnia præter *Magnani-*
Deum pro nihilo habere, contemnere ac *mitas.*
despicere; honores, voluptates, diuitias & casus
homines humanos subter se habere, patrimonij
curam, hominum maledicta & famæ detrimen-
tum ipso inferiora ducere, vsque nihil moueri aut
ante non perturbari
Hinc S. Ambros. ait 1. de off. c. 36. Considera quem-
admodum eos qui ad officia Ecclesiæ accedunt despicien-
tiam rerum humanarum habere deceat. Si enim mor-
talis es cum Christo ab elementis mundi huius, quid ad-
duc velut viuentes de hoc mundo dormitis?
Flos Cardinalium Baroneus cum iter faceret
per Heluetios, casuque stabulum hospitij igne
conflagrasset, & in eo omnes eius equi, mulæ,
lamenta, grandi utiq; iactura, consumpta essent,
Ll 3 tamen

*Hoc est nō
deici aut
frangi ad-
uersis.*

tamen ita nihil commotus est, ac si nihil ei
accidisset. Insuper etiam hospiti centum
nummos, ad refarciendum incendij damnum
largitus est. Alias etiam cum aurigae in
profundam foveam currus incidisset, &
totus cæno lutoque immerfus esset, quo
iam brachium laxisset, tamen nullam
patientiae aut iracundiae signum ostendit,
questus, nihil etiam locutus est, immo
suos, in aurigam eius causa furentes con-
civit.

SIGNVM CXXXVII

*Auersis ab omni asperitate animis
suetum ac mitem vivere.*

E Zecharias 34. versiculo 4. arguuntur
res Israel, qui cum austeritate imperant
regi & cum potentia. Vnde Christus ait
Mat. 10. 16. discipulos: *Mitto vos sicut oves, etc.* Quod
Hom. 17. in Euang. *suetius oues?* Sanct. Gregor. exponens
ba ait: *Sicut agni inter lupos mittimur, ut iniqui
seruantes innocentia morsum malitiae non
Qui enim locum praedicationis suscipere
ferre non debet, sed tolerare, ut ex ipsa
suetudine iram saeuientium mitiget.*

1. Hac virtute quia excelluerat Moyses
populi Israelitici Dux à Deo constitutus est,
quo Sanct. Hieron. ad Theophilum: *Deus
Israelitici exercitus, qui decem plagis
Egyptum, & ad cuius imperium caelum, &*

XXXVII. maria seruiebant, inter cunctos homines
centum annos tunc terra generauit mansuetissimus præ-
carar. Et Ideo per 40. annos obtinuit princi-
um, quia potestatis superbiam leuitate &
mansuetudine temperabat. Lapidabatur à popu-
lisset, & pro lapidantibus rogabat, quia potius ipse
nullum delictum vult delibro vitæ, ne commissus sibi grex
crearet. Cupiebat enim illum imitari pastorem
nem sciebat etiam errantes oues humeris suis
portaturum. De mansuetudine Moyſis etiam vi-
de in locis affabil. & mansuet. & Chrys. in Ps. 131.
Rom. 37. & Gen. Greg. li. 27. Mar. c. 7. & hom. 15. in
zech.

XXXVII. 1. Christus neminem ad se in veritate venien-
tem repellit aut sine beneficio dimittit, turbas
docet, paruulos suscipit, pauperes eligit, æ-
rosos viscat & sanat, proditoris osculum non
refutat, vincientibus se & cadentibus non re-
te impugnat, pro crucifixoribus suis orat, mansue-
tissimus agnus ad victimam currit, maledici-
c. Quid irascitur & tacet, irridetur & sustinet. Hinc ait: Dis-
ponens hanc a me quia mitis sum & humilis corde & inuenietis
ur, ut inquit animabus vestris.

3. Apostoli persecutorum immanitatem pa-
tendo non contendendo vicerunt, flagellis
excedebantur, & ibant à conspectu concilii gau-
dentes &c. Christus vt dixi eos mittens ad præ-
dicandum ait: Ecce ego mitto vos sicut oues in me-
dia luporum. (Matthæi decimo) quasi dicat,
non deerunt, qui verbis vos mordeant, qui
factis dilanient luporum more. Vos autem volo
esse oues, hoc est innoxios nec repugnantes. Paulus

Ll 4 docet

V. Chrys.
hom. 59. &
hom. 1. de
incompre-
hensibili
Dei natura
& Aug.
tract. 33. in
Ioan.
Matth. 11.
Psalm. 136.
mansueti,
&c.

Act. 5.
Mansueti-
tudinem præ-
mia V. in
Triumpho.
V. Signum
de huma-
nitate.

docet (2. Tim. 2.) Seruum Dei debere esse
tuetum ad omnia.

4. *S. Ambrosius Episcopus* in scriptis suis quocumque se occasio dat obiurgandi criminosa spirans viscera, lenitate potius animi lenit, quam virga censoria perterrefacit. Quod ob rem qui ex eius lectione sanari, siue aliena vulnera exoptant, accedant ad sanandum hunc, & calefcent plus satis: Augustinus faretur se acutis sagittis de manu potentis Ambrosij confossum, & mori coactum fuisse tati.

*Inregula
breui.*

5. *S. Basilius* externos pueros à religio-
minibus vult erudiri. Quoniam enim qui
runt aut nimis iracundi sunt & liberos ad
diam prouocant contra D. Pauli præscriptum
multo quam res postulat leniores, ideo
lios suos religiosis hominibus tradant, ut
bilis indulgentia & nimia vitietur acerbis-
xime cum nihil sit, quod rectum monachi
iudicium in pueris præmio poenae
perturbare & impedire possit.

Epist. 55.

6. Benignitas *S. Cypriani*, apparet ex
pius verbis: Oramus ac deprecamur Deum,
prouocare illi haeretici & exacerbare non desinunt
rum corda mitescant, & furore deposito ad
mentis redeant, ut pectora aperta delictorum
pœnitentia lumen agnoscant & magis petant
se preces atq; orationes, Antistitis quam ipsi fundant
guinem Sacerdotis &c.

V. Baron.

7. Postquam quidam Pseudomonachus
An. Ch. 389 gor. Naz. ad altare Dei sacrificantem lapidatus

& Theodorus Episcopus Tyanensis in
 eodem scelus vindicare paratus esset Gregorius
 ab infligendis in eos pœnas reuocare cona-
 tus est, ita ad ipsum scribens: Audio te contumelias
 quas monachi ac pauperes nobis intulerunt grauit-
 er ferre. Nec vero mirum est, te qui nullum adhuc
 malum accepisti, neq. calamitatum nostrarum periculum
 ad huiusmodi res animo discerniari. Nos autem ut
 plurima mala per senferimus, & contumeliis impeti-
 mus fidem atq. auctoritatem merito nancisci quea-
 mus pietati tuæ præcipientes quæ cum canonicæ docet,
 ratio ipsa demonstrat. Grauius quidem atq. adeo gra-
 uia sunt ea quæ contigerunt quis inficias ire queat?
 & contumeliam altaribus illatam esse & con-
 suta mysteria & nos inter sacra quibus opera daba-
 mus & eos qui sacris nos appetebant interiectos aduersus
 eorum iudicium medicam à precibus petiisse, virginum
 pudorem in obliuionem venisse, Monachorum modestiam
 pauperum calamitatem quos animorum austeritas mi-
 serordia quoq. priuauerat. Nihilominus tamen lenitate
 & clementia uti fortasse satius est, multisq. per ea quæ
 perimus lenitatis ac patientiæ documentum præbere.
 enim sunt quos non tam curatio mouet quàm actio, di-
 nam. quæ acit cuiusdam monitoris instar est, magnum esse
 scimus de ijs à quibus læsi sumus pœnam sumpsisse:
 magnum inquam, nam & hoc ad aliorum vitia corri-
 penda utile est. At multo hoc maius & diuinius est acce-
 dere, iniuriam tolerare, illud enim improbitatem coer-
 cet, hoc autem ad probitatem adducit quod quidem lon-
 ge præstantius ac perfectius est, quàm à vitio abstinere, in-
 gentem nobis humanitatis quæstum propositum esse
 memimus, si ea quæ in nos admissa sunt, condonemus,
 ut ipsi quoq. veniam consequamur.

LI 5 SI-

Ep. 81 edi-
tio. noua.

Lapidibus
impetitus
pro lapidâ-
tibus in-
tercedit.

Docet præ-
stare zelo
mansuetu-

Mansuetos
similes ex
audiuit
Deus.
Judith 9.
1f. 146. 149
Syr. 13.

*Meditari de rebus diuinis siue communibus
rebus cælestes.*

Qui ita diuino munere comparatus est
cælestia & diuina semper eius mente
sentur (sicut accidit Apostolis & multis Apo-
licis viris) is facili negotio terrena omnia
temnet, & ad sublimem sanctitatis & meritis effectum
gradum conscendet, ac proinde in cælo illius delicio-
gloriæ coronam obtinebit.

*Sur. to. 7.
meditari
res diuinas
cum animi
seruati affe-
ctu fructu.*

1. Frater *Ægidius* minorita tam sæpe
ardenter de Deo meditatus fuerat, de quo
operibus & beneficiis ut non potuerit potius
Deo cogitare sine exstasi itaque frater cum
colloquio frui vellent diligentissime curatione de
ne de Deo vel sanctiss. Trinitate, vllam mentem
iniicerent.

*130. Nau.
c. 10.*

2. Cum *Sanctus Franciscus* Psalmos legit
nomen Domini in eis occurreret præ
uitatis dulcedine labia sua lingere videbatur
men autem *I E S V* cum exprimeret
diret, iubilo quodam repletus interius tota
debatur exterius alterari, ac si melliflorus
gustum vel harmoniacus sonus ipsius immen-
ter auditum.

*O quantū
absimus à
conuersa-
tione patriū
antiquorū.*

*Solitarius remanens & precatus nemora
gemitibus, loca spargebat lacrymis, pectora man-
debat & quasi occultius secretarium nactus con-
labatur cum Domino suo: ibi respondebat iustis
antiquorū.*

applicabat Patri, ibi colloquebatur amico, ibi quo-
 e fratribus ipsum pie obseruantibus aliquoties audi-
 est clamorosis gemitibus apud diuinam pro peccatorib.
 terpellare clementiam, deplorare etiam alta voce, qua
 ram se positam dominicam passionem, ibi visus est
 orans manibus ad modum crucis protensis toto cor-
 subleuatus à terra, & nubecula quadam fulgenti
 andatus &c.

3. S. Laurentius Episcopus Dublinensis in con- *Sur. in V. c.*
 uitate quadam, quam S. Coriginus suis mani- *17.*
 effecisse dicitur persape latitans contempla-
 delictis deliciis deuotus perfruebatur, de corpore
 minime sollicitus.

4. R.R. PP. Societ. Iesu te certis statisque tem- *Luc. 6. c. 7.*
 de quibus abdund & cum Christo in montem a-
 tendunt, vt diuina considerent, seu Dei infini-
 tam sapientiam contemplantur, atque hac ra-
 ne carere de se infima sentiant. Nam magnus ille
 res Ezechiel vidisse se ait animalia quatuor, *Ho. 8. in E.*
 incredibili ad volandum celeritate præ- *zech.*
 coelitus audita voce alas depresserunt. Hoc
 autem Ezechielis visum ita Sanctus Gregorius
 interpretatur: vt totam obscurissimæ Prophe-
 figuram in Euangelicos concionatores con-
 temere dicat, qui scientiæ opinionem minuunt
 simulatque supremi illius magistri sapientiam
 cum animo cogitare cœperunt. Tum autem
 prædicti patres à societate & contagione corpo-
 quam longissime se remouent, & à sensibus
 mentem abducunt, vitam Angelorum imitantur
 in terris.

5. Cum Eugenius Pontifex esset, & *Lib. 7.*
 totius

totius Ecclesie iusta & necessaria administratio ne impeditus, eum tamen seuerè & proinde Bernardus accusat, quod non etiam hominis pus meditationi tribuat, atque hæc fuit causa ad eum quinque illos libros de consideratione scripsit, in quibus inter cætera ait: Sed quod

Syr. 39. v.

25.

Qui minus
ratur actu
percipiet
sapientiam
Le. 1.

& sapientia totum dæ actioni, considerationi nihil, in hoc non laudo. Ex magnis ergo occupationibus spatium eripiendum est, quo animus a terrenis fluentibus rebus auulsus ad se ipsum reuertitur, secumque esse cogatur, & cœlestia tractare.

lunt & iucunditate suauissima & naturæ præstantissima. David regni curis occupatissimus ait (cum mens est liberior & nondum oblectamentis negotijs obfessa.) Et: In matutinis labor in te. Et: Vespere & mane & meridie nuntiabo laudem tuam. Et: Septies in die dixi tibi.

Pf. 87. 6. 2.

54. 118.

Hæc cuncta merito extimulant Ecclesiasticos. Euangelij luce versantem, cum Laicus ille Cardinalis ceps in veteris legis umbra tam strenuus acceperat, in hoc opere fuerit? Ergo nulla sit ratio, quæ assidua occupatio, in qua non aliquando menti capiatur ad mentis spiritusque excitationes. Ex nulla causa hic cibus animæ querendus.

1. Cor. 9.

S. Bernhardus de 1. consideratione ad 1. cap. 1. nium sic pergit: Si totus vis esse omnium per instar illius qui dicit: Omnibus omnia factus sum, tuus nam & tu homo es in sinu tuo, quo omnia te ipsum etiam colliges, omnes habent te, esto & beneficiis vnus, ut quid solus fraudaris munere?

est si vniuersos lucreris te ipsum perdas? Sapien-
tibus debitor es & soli negas te tibi? Omnes
sunt bibunt pectore tuo & tu seorsum sitiens stabis? *Matt. 16.*
benedictus qui partem suam facit deterio-
rem quid prod-
est homini
&c.
S. Greg.) sic vult nos querere salutem alienam, vt
negligamus nostram &c.

Premia eorum qui contemplationis alis ad
perna euolarunt, & Dei bonitatem &c. con-
templando rimati sunt, S. Bernhadi, Bonitij, Au-
thier. Thomæ Aquinatis, item meditantium
presentiam Dei vide in Triumpho.

SIGNVM CXXXIX.

Assidue meditari nouissima.

Alexander Oliua Augustinianus prior
generalis à Pio secundo S. Rom. Eccles.
Cardinalis renunciatus est. Anno 1460. qui soli-
tus erat dicere: *Difficilius sed laudabilius esse homi-
ficari bonum quam doctum, vtilioremq. sibi & aliis
se moribus præstantem, quam doctrinā excellentem.* In
ocello autem domestico, seu quod domi ædifica-
erat sepulchrum extrui curauit clam in scrine *Sepulchrū
specie scri-
ni.*
speciem ita vt facile aperiri posset. Intus imago e-
rat depicta Cardinalis mortui iacentis, eo habitu
oris & vestium quibus ipse erat, inter scriptumque
in interiori latere sepulchri: *In omnibus operibus
tuis memorare nouissima tua & in æternum non pecca-
bis.* Pictor eo mortuo confessus est se iureiurando
adactum ne cui hoc patefaceret. Aperiebat scri-
neum,

neum, vt postea cognitum est, quoties
eamque imaginem speculabatur. Interrogatus
initio morbi quo in loco vellent sepeliri:
inquit, iam pridem Deo voti nunc corpus Pro-
vbi is vult me sepelire. Interrogatus quid
mandari suis: Nil, inquit, nisi vt boni sint, re-
uant. Instante morte suis religiosi ei dicerent
ne quid timeret: Quid, inquit, ego timeam
prius eo. Hæc Iosephus Pamphilus. O felix
le genus si semper haberet, æternum præ
Deum finemque timeret.

Sur.

2. S. Ioannes Eleemosynarius Patriarcha Ale-
drinus iussit sibi extrui monumentum, lectum
perfectum, solennibus autem festis in co-
ctu multorum voluit sibi à fabris dici: Monu-
mentum tuum Domine adhuc imperfectum est, tuum
tandem perficiatur, incertum enim est, quid
ventura sit.

Lib. apum
2. c. 30.

3. Thomas Cantipratenfis, vidit, ait, fantasma
Virum, M. Guuidonem Presbyterum monasterii
Niuellensium, de quo certissime ferebatur
cum in Schonegio Hannoniæ oppido schola-
geret adolescens, incaute semel fecundam
templatus, per annos tres etiam ipsa mon-
tantum tentatus est, vt excepto eo quod vix
sustinebat omni nocte in somnis credere
præsentem. Sentiens ergo diabolum carnis
non cessare de nocte clare tumultum
mulieris aperuit, naresque & faciem in
putrefacti corporis tam diu tenuit, vt pene-
re nimio suffocatus, quasi mortuus caderet
supinus. Quæ res in tantum valuit

utro ut nullum postea stimulum in carne sen-

4. Legimus de Pio Eremita Scythiæ qui cum
ignoraret sepultam fœminam cuius memo-
re animo recurrebat ingressus sepulchrum
tulit purridi cadaueris partem, eamque pri-
mo inuolutam seruabat ut cum sentiret libidinis
motu unculam hunc fœtorem subito appli-
cet ad nates, non minore tui victoria quam sen-
tis molestia. Sola certe consideratio nouissi-
mæ mentem paratam reddit & virtutis tra-
ctum in rebus aduersis constanter tenere facit.
nam autem Clericis temper ob oculos verfa-
ciat vel sola hæc testimonia S. Scripturæ de pœ-
nis sempiternis.

1. Moyses in admirabili illo & Propheta Cantico *De hoc igne*
Eccl. 32. de his pertractans, ait primo, ignem quo *Ps. 49. &*
peccatores punientur iam succensum esse, tum quia ignis *96.*
ab initio præparatus est (Matt. 25. It. 30.) tum
quia ignis ille quo in extremo iudicio mundus
torretur & peccatores inuoluentur, etsi non-
iam re ipsa succensus sit, tamen in certissima
dei præscientia & prædestinatione iam extat,
more enim prophetico quod certissime futurum
est, ex vi diuini decreti iam esse existere, & factum
esse dicitur. Secundo ignem illum succensum esse in fu-
rum Domini, hoc est tranquilla & rationali qui-
etate, acerrima tamen & efficacissima voluntate
& firmo proposito puniendi impios non vulga-
rimodo, sed prorsus horribili & inaudito, qua-
les furor suggerere solet, infligendo pœnas æter-
nas. Tercio, ignem illum arsurum usque ad inferni nouissima,
vel

vel ut habent hebraei, usque ad voraginem inferi
 quibus verbis significatur, quod ille ignis
 solum hic in terra corripiet & inuoluet
 (cum Dominus iudicabit orbem sed etiam
 ferno, & in ima terræ voragine in omni
 nitatem ardebit: Quarto ignem hunc dicitur
 terram (id est, uniuersum terræ solum & ciem)
 & quicquid ex terra oritur, omnes
 res, siluas, segetes, herbas & omnes sub
 nes & opera humana, quæ tum extabunt
 ciuitates, superba Regum & Principum
 arces munitiones, turres, propugnacula,
 nem pretiosam suppellectilem, omnesque
 quæ his continentur. Hæc omnia igne
 mentur, & in fauillam & cinerem red
 Quinto: Ignem illum diuina vindicta
 sturum non solum terræ superiora, & ea quæ
 sed etiam in terræ viscera penetraturum, vi
 rum montium fundamenta altissime demer
 rat & in cinerem redigat. Vnde liquet eodem
 omnia metalla, omnes lapides pretiosos,
 terræ opes, quibus superbit mūdus, ab
 iri. Hæc enim fere montium intimis terræ
 scribis abdita continentur. Nihil adeo
 reperiatur, quod huic igni valeat resistere.
 omnia corpora ex elementis concreta
 pore sua vi dissoluet; Et in sua primordia
 plicia principia rediget. Idem insinuat
 qui totus est de futuro iudicio et si more
 tico quasi de rebus transactis loquatur. Quæ
 que autem ignis iste circa res alias operatur
 omnia erunt indicia & veluti præ

Ingenti ardore saxa
 dissoluentur
 Et instar
 torrentis
 signei è montibus per
 plana decurrent.
 Iudith 16.
 montes,
 &c.

IX. & interminabilis impiorum vindi-

II. Iudith 16. dicitur : Dabit ignem & vermes in *Syr. 7. ignis & vermis.*

corpes eorum, ut vrantur & sentiant vsque in sempi-
 temum: Ipsa enim corpora damnatorum statim post
 correctionem igne corripietur, & instar ligno-
 rum ardebunt. Nomine vermium possunt hic in-
 telligi flammulae tenues, quae mille locis ex carne
 impiorum instar vermiculorum erumpent, vel
 eris conscientiae, culus acerbissimus morsus
 ipsius corpus affligit. Duce. n. cogitationes assidue
 peccati eorum obuersabuntur, quod propter pec-
 cata sua priuati sunt aeterna gloria, quam facili ne-
 cio poterant consequi & addidit aeternis sup-
 plicis, quae facile poterat euadere, hinc geminus
 datur dolor, qui immensa quadam acerbitate
 eorum instar vermis corrodet, quod inasti-
 abilem illam gloriam, quae illis erat quasi in ma-
 nibus sua stultitia amiserint, & in aeterna tormen-
 te praecipitauerint. Haec cogitationes & hi dolo-
 res sunt vermes acerbissimi, quorum morsus pre-
 ciosum est damnatorum tormentum. Plus enim
 affligit apprehensio aeternitatis tanti boni
 amissi, & tantae poenae contractae, quam solitarius

*Hac ex P.
 Loffio de a-
 nimorum
 immortalitate.*

III. Iob cap. 10. ve. 16. ait : Luet quae fecit omnia,
 & tamen consumetur, quasi dicat, sicluet
 corpus meum ut nunquam consumetur, sed sem-
 per maneat integer ad sustinenda tormen-

IV. David Plal. 10. ait : Qui diligit iniquitatem odit a-
 nimam suam, pluet super peccatores liquorem, hoc est,

Mm (in-

(inextricabiles malorum nexus) ignis & sulphur
 &c. Merito peccator dum amat peccatum, ducit
 animam suam, quia eternū illi malum accersit. Quod
 odium potest esse maius eo odio quod in
 malum conciliat osori? itaque omnis peccator
 dum se videtur maxime amare (omnia enim
 cit vt suę libidini & ambitioni seruiat) magis
 seipsum odit, summum malum inordinat
 re in caput suum accersens, omnia futura
 cia erunt laquei, quia illa firmiter inipit
 rescent, vt nulla vi, nulla arte, valeant illa
 cutere, aut se ipsos vel ad leuissimum tempus
 uoluere.

Verbo *pluet* duo insinuantur. Hęc malorum
 tura ex alto, ex decreto & sententia celestis
 dicis sicut pluuia ruit è cœlo. 2. Eainstant
 magni magno impetu & copia innumera
 eos præcipitatura. Portio eorū hæreditaria
 in æternum fruuntur erit ignis quo ipsorum
 pora ardebunt, & sulphur ardens in quo quæ
 sabuntur, & spiritus procellarum quo ignis
 & sulphur exardescet. Græce *νεφέλαι* nēphēlai
 spiritus turbinis, videtur hoc verbo
 ventus procellosus diuina virtute excitatus
 ignis ille & stagna sulphurea horrido cum
 tu exæstus bunt.

V. Igne eos
 inuoluet.

Idem Psal. 20. docet Deum eo tempore
 iram suam declarabit, hoc est cum orbem
 bit omnes inimicos suos in ignem conlect
 vt ardeant instar clibani, deinde in ira sua
 baturam eos ad inferos vbi æterno igne
 buntur.

Psal. 139. indicat in extremo iudicio ex al- VI.
to (imperio supremi iudicis) ignem soli-
dum & permanentem, qualis est prunarum *V. Ps. 91.*
seu ardentium carbonum peccatoribus incubi-
tarum, eosque mox in alium ignem inferum de-
ficiendos.

Psal. 48. Peccatores in æternum esse affligen- VII.
dos, & gregatim intra specum infernalem, tan-
quam oves imbelles, quæ sibi non possunt auxi-
liari, concludendos, & eos mortem tanquam pa-
storem (qui omni amaritudine eos pascit) habi-
turos, quia hic vitam, pastorem (Christum) se-
qui recusarunt.

Ecclesiasticus (21. docet quod tota iniquo- VIII.
rum multitudo in vnum fascem colligetur,
etque instar stupæ compactæ, quo facto igne
corripietur, & sine fine seu in æternum ardebit.
Sicut enim stupa facillime flammam concipit, ita
tota peccatorum multitudo in vnum collecta fa-
cillimè in flammam inflammabitur, fiet hoc in magno il-
lo generalis iudicii die, quo omnis zizania colli-
guntur in fasciculos ad comburendum, & triticum
congregabitur in horreum Domini.

Docet etiam viam seu rationem viuendi ini- *Matt. 3.*
quorum videri facilem, commodam, suauem,
inoffensam instar viæ planissimæ lapidibus stra-
ta, sed eam terminari & desinere in præci-
pitium immane, vnde quis ex improviso ruit
ad inferos, vbi tenebræ, vt Sap. 5. describitur IX.
turbatio & lamentatio qua vsuri sunt iniqui
apud inferos, quando videbunt iustos trans-

Mm 2 latos

latos in gloriam & se præcipitados in tantas
ferias.

*Peccatores
ligna arida
infrivirida
Luc. 32.
Eccle. 18.*

Isaia 30. Locus inferorum, quia Deo sum-
rege & iudice iam olim præparatus est di-
& omnibus ei adherentibus, dicitur p-
quia est in imis terræ visceribus, & dilatatur
capax tot corporum, nutrimenta eius de
ignis sulphureus & ligna multa, hoc est, de
torum corpora, quæ instar lignorum aridum
ardebunt: ignis enim ille vi diuina perpetuo
que consumptione ardebit, cum vis illa, ve
ille domini perinde gehennam accendet, ac
rens sulphuris ardentis in eam infundetur.

X. Isaia 50. dicitur omnes peccatores sibi
dere ignem æternum, ipsa enim peccata sunt
luti semina ignifera, occultam flammam
continentia, quæ suo tempore erumpet in
tum ignem. Quot ergo quisque habet peccata,
tot habet in se ignis fomenta, tot flammæ
semina, tot flammis inuisibiliter est succum
Ad hæc peccata in scripturis comparantur
ria facile inflammabili, ligno arido, feno
zizaniis, spinis, itaque qui peccata accumu-
pyram sibi construunt, qua in æternum con-
mentur.

XI. Ca. 66. Vocantur corpora reproborum
uera, tum quia instar cadauerum fœda & hœ-
tum quia prostrata & affixa sunt terræ, tum
instar cadauerum in inferno in cumulum
proiecta, dicitur ibidem quod sicut habitatores
cœlestis Ierusalem pace fruuntur & se videtur

omnibus bonis circumfluentes : ita confideratione egredientur foras & videbunt peccatores in corpore & anima diris iisque perpetuis cruciatibus subiectos.

Daniel. 12. dicitur quod iusti resurgent ut æterna vita fruantur, peccatores ut æternum opprobrium sentiant & sustineant.

XII.

Mal. 4. Quod peccatores funditus succidentur à terra ita ut nullum amplius eorum superfit reliquium.

XIII.

Matth. 3. quod sicut agricola vando agitando separat paleam à tritico, ita Christus potestate iudicialia separabit bonos à malis, & utrisque congruentem locum & sortem assignabit.

XIV.

Mar. 9. Significat Christus omnia esse defendenda, quæ nobis præbent occasionem peccandi, etiam instar manus, pedis, vel oculi nobis essent commoda & vtilia, quia longe satius est carere commodis & solatiis temporalibus, quam coniici in ignem æternum. Ter hanc sententiam iisdem verbis repetit, & bis huius ignis ingerit æternitatem, tum ut insinuet eam esse longe certissimam, tum ut eam mentibus mortalium altissime infigat. Insinuat etiam rationem cur peccatores igne cremandi sint. Sicut enim omnis victima quæ Domino secundum legis præscriptum offerebatur, sale aspergenda erat & salienda (Deut. 2. vers. 13.) ita omnes peccatores cum sunt futuræ instar victimæ, quæ iustitiæ diuinæ sacrificabitur, igne veluti sale condiendi

XV.

*Punitio
impiorum
dicitur vi-*

Mm 3

& sa-

Alima Eb.

sacrificium

Esa. 34. Jer.

46. Ezech.

39.

& salendi erunt. Et sicut victimæ occiduntur ad negotium honoris Dei, ad peccata expianda & iram Dei placandam: ita tota iniquorum multitudo æterna nocte mactabitur & Deo quodammodo sacrificabitur, ut eorum peccata supplicii quodummodo fas est explerentur, & ira diuina conquiescat hac veluti satisfactione placata. Ignis componitur soli, quia ut solurit & conseruat corpora, ita ignisurit corpora iniquorum, ut iniquorum nationis, sic tamen ut nunquam ea consumantur, sed semper integra seruetur ad poenas.

XVI.

Matth. 10. Ostendit CHRISTVSolum Deum timendum, & omnia huius mundi mala nullius esse momenti, si conferantur malis vitæ futuræ; quæ Deus irrogat in test.

XVII.

Matth. 13. duabus parabolis futuras poenas ponit, Zizaniorum & sagenæ. Intelliguntur per scandala in caminum ignis mittenda omnes qui vel imperio, vel doctrina vel consilio, vel exemplo alios ad peccandum pertrahunt, ut tyranni, hæretici, mali consiliarii, publici peccatores. Per eos qui operantur iniquitatem intelliguntur ceteri peccatores, qui non aliis sed sibi causa peccati fuere. Hi omnes veluti novæ trahuntur in fasciculos collecti in ignem æternum mittentur.

XVIII.

2. Cor. 5.

Omnes nos

manifesta-

ri, &c.

Ca. 25. Matth. Hoc vnum agit variis parabolis propositis, ut animis nostris hanc doctrinam de futuris præmiis & suppliciis altissime imprimat. 1. Parabola 10. Virginum 2. Parabola Domini peregre proficiscentis, & servis suis talibus

negotiationem dispartientis. 3. Similitudine 2. Pet. 3. Cui
pastoris separantis oves ab hœdis. Clarissime omnia dif-
ferentem ipse iudex & formam iudicii, & sententiã soluenda
iudicis, & æternitatem supplicii, ac præmia hic sint, quales
describit, & nihil adeo frequenter parabolis & oportet vos
gravissimis sententiis inculcat ac futura suppli- esse in sen-
dis & præmia. sat. etc.

XIX.

Apoc. 14.
20. & 21.

Ad Rom. 2. Multitudo peccatorum, di-
scitur thesaurus pœnarum, singula enim pec-
cata sunt semina suppliciorum, quæ nisi in
pœnitentiæ lacrymis extinguantur, in-
extinguibilem ex se parient ignem.

XX.

2. Ad Thess. 1. dicitur peccatores daturos
pœnas æternas à facie Domini, quia iudicio
Domini hæc illis pœna inquiritur, & in
conspectu eius & sanctorum eam sustine-
bunt.

SIGNVM CXL.

*Acerbissimos cruciatus subire atque ad-
eo mori malle, quam unicum
mendacium profer-
re.*

Anthimus Nicomediensis Episcopus & Metaphr.
Martyr cum sæuiente Maximiliano Cæ. Apud Sur.
laris persecutione à viginti satellitibus ad cæ- 17. Apr.
dem quæreretur, ipsos satellites hospitio exce-
pit, mescamq; prælautam seu affatim cibi & potus
Mm 4 eis

eis apposuit, ac simul addixit se brevi An-
 num in eorum conspectum adductum
 medio vero ciborum apparatu exurgere
 lam prodidit se esse quem tam studiose
 rerent: hic illi stupore attoniti & ve-
 dos illius canos reueriti ob beneuolen-
 & caritatem, qua illos exeeperat, vi-
 ponderunt se imperatori confecto ma-
 cio responsuros, seu renunciaturus An-
 num diu quæsitum non esse inuentum
 le vero contra obtendit se id non per-
 surum, fas non esse Christianopro vi-
 iusquam mentiri: Recte, quia cum vi-
 nimæ est præponenda vitæ carnis, ne-
 dem pro vita hominis innoxij mortem
 est. Itaque ultro se captiuum illis adim-
 & post diuturnos acerbosque cruciatus ma-
 corona potitus est.

*V. Cicero-
 nem in of-
 ficiis de Ar-
 zilio Regu-
 lo.*

Inuitis PP.

*Pallad.
 hist. 49.*

2. Theonas Abbas in eremo Schyri
 quam mentitus dicitur, cum tamen
 millibus Monachorum præfuisse: Se-
 Beonem & Hor Abbates nunquam
 titos tradunt diligentes enim intimo
 re veritatem (quæ bonum & sanitas
 intellectus) nulla ratione induci
 potuerunt vt menti-
 rentur.

SIGNVM CXLI.

*Divinissimum missæ seu altaris sacrificium
magna cum veneratione peragere & fir-
missima subsidia virtutis ab eo
petere.*

Sandus Ambrosius ad sacrificium celebran- *In prec. r.
ad missam
& Epist. ad
sororem.
Aug. con.
li. 5 c. 13.*
dum ita assiduus erat, vt quotidie illud
egerit, summa præuia animi præparatione; quo-
bet vero die dominico in Ecclesia suis concio-
bus populum docendum suscepit.

2. S. Ioanne: Episcopus Alexandrinus cum *Leontius
Episc.
In viis pp.*
populus audito Euangelio missam non magni
aceret, sed statim templo exiret intermissa cele-
bratione egredientes sequi cœpit, dicens: Filii
vbi oues illic & pastores adesse oportet, aut in-
trate, & ingrediar, aut manete hic & hic manebo;
que ita ipsis pudorem iniecit, vt nunquam de-
inceps prius ab altari discederent, quam Sacerdos
peracto beneficio benedictionem daret.

3. Thomas Cantuariensis Archiepiscopus ita ver *In d. Cl. ch.
in opus. De
vita &
moribus
Sac. c. 13.*
boatur in altaris officio ac si passionem Domini
coram se agi videret, vsque adeo affixam habuit
mentem tempore immolationis sacrificij illi san-
ctæ meditationi dominicæ passionis.

4. P. Christophorus Madridius Soc. Iesu Doctor *Chrys. ho.
or. ad pop.
indignus
communio
ne corporis
Christi et-*
Theologus in tractatu de frequenti vsu Sacra-
menti Eucharistiæ scribit, se legisse & à quibus-
dam viris grauissimis accepisse Æthiopiarum Eccle-
siarum quæ pretiosi Ioannis, vel vt alij Presbyteri

Mm 5

Ioan-

*iam indi-
gnas com-
munionem
qua fit per
preces.*

Ioannis potentissimi Regis imperio patet de
postolorum temporibus vsque ad hanc no-
statem sanctam illam traditionem & consue-
tudinem summa consensione & perpetua re-
neruasse & retinuisse, vt quicunque ad
eum missæ conueniunt, ad vnum omnes
communione accipiant. Quotidie autem in
gulis Ecclesijs vel cœnobijs vna duntaxat
eos fit missa.

*V. Trium-
phum.*

5. Venerabilis Beda ait: Sacerdos non
impeditus celebrare omittens quantum in eo
sanct. Trinitatem laude & gloria, angelos la-
cutores venia, iustos subsidio & gratia, in pa-
existentes refrigerio, Ecclesiam spirituali Chris-
cio & seipsum medicina & remedio. Pioribus la-
Bonauent. tract. de modo præp. se ad celebra-
tæ.

6. Cassius Narniensis Episcopus quotidie
sam celebrans Eucharistiam sumptuosius
tum prorumpbat.

*Laghecu.
de vit hon.
Chr. li. 6. c.
14.*

7. Carolus Borromæus Card. Archiep. Med.
singulis diebus rem diuinam faciebat sæpe
lachrymis & antea confitebatur. Sæpe
plus quam mille communicantibus vno sa-
cramentum Eucharistiæ propriis manibus
nistrauit. In itinere si forte videret Sacer-
deferentem Eucharistiam ad ægrotos
flexis genibus adorabat, postea comen-
eam domum vsque, etiam si longius diuer-
itinere suo.

8. RR. PP. Societ. Iesu quotidie hoc faci-

pro se suisque discipulis &c. immolant il-
lus exemplo qui pro peccatis filiorum, diebus
& noctibus singulis sacrificium offerebat. Nec est dubitan-
dum quin preces assidue multum polleant, ge-
stusque & lachrymæ magistrorum discipulis
maxime prosint.

9. Etiam alij Clerici boni quotidie defuncto-
rum animas, quæ in purgatorio igne purgan-
tur sacrificio missæ & suffragijs adiuuare stu-
dent, quia istam humanitatem naturæ huma-
næ Societas ab ipsis postulat, & præstantissi-
mum est opus in mundum alterum transmit-
tere beneficia, non intercludi morte com-
muni humanitatis nostræ. Præcipue autem
in purgatorio animas purgatorij hanc misericordiam ex-
hibere debent.

1. Quia istæ sunt in maxima inopia, nec pol-
lunt sibi ipsis subuenire, & grauissimis affli-
cantur pœnis. 2. Quia omnes sunt præde-
stinatæ ab ipsa æternitate, sunt Deo amicæ,
& ornatae gratia, atque adeo confirmatæ, &
celestibus præmijs destinatæ, ac potituræ ma-
ximo regno ac opulentissimo. 3. Quia norunt
quanti sit æstimanda gloria beatorum, ac vi-
sio Dei quanti faciendæ, vel per vnâ horam
durat. 4. Quia eam exigua & facili opera ani-
mabus illis possunt comparare. 5. Quia rem per-
gratam faciunt ipsis primū animabus, deinde cœ-
lesti ciuitati cuius ciues multiplicant & carcere li-
berant. 6. Quia animæ istæ iam liberatæ & beatæ
sunt gratissimæ, cum in ipsis agnitio beneficij
fit

fit clarissima, voluntas promptissima, facili-
remunerandum maxima. 7. Quia efficitur
vt qui in mortuos pij sunt dum viuunt, vt
discefferunt viuentium pietate fruatur.

S. Franciscus (teste D. Bonar. c. 9.) cum
missa sacrificio ita lachrymas fundebat, ac
Christum in cruce pendentem intueretur,
vt & alios ad fletum prouocaret. Concludit
illo S. Augustini de dignitate sacerdotum.
neranda sacerdotum dignitas, in quorum
bus Dei filius, velut in vtero virginis incarnatus.
O felices Sacerdotes si sacerdotaliter vix-
ceste mysterium, quod per vos Pater &
& Spiritus Sanctus tam mirabiliter operatur,
per tam ineffabili ministerio vestro, quod
eodemq; momento idem Deus, qui patris
caelo, in manibus vestris est in sacrificio!
miratur: horrescit infernus: contremiscit
lus: reueretur quam plurimum angelica
do. Quid retribuam Domino (vt taceam
teris) quæ retribuit mihi pro tam singulari
dotio mihi impenso; quod est datum optime
& donum perfectum? Verbi gratia, ille qui
uit me sine me, creatur mediante me, & ille
ex nihilo cuncta, creauit sine me (si fas est
dedit mihi creare se. O venerabilium sanctorum
manuum! O foelix exercitium, vbi tractatur
dos Christum Dei filium, cuius deliciae sunt
cum filiis hominum! O Sacerdotes attente
Maior est dignitas vobis collata, quam Angeli
qui adorant quod vos conficitis, nec ipsi con-
cere possunt. O altitudo sapientiae Dei! O

Clementi: Saluatoris! Quod datum non est
 Angelis concessum est homini. Sacerdos hoc Sa-
 cramentum ineffabile conficit: Angelus confi-
 genti sibi quasi famulus assistit. O quam venera-
 bile, quam gloriosum, quam insigne fuit apud
 Deum, quos nomen Sacerdotij? Sed hodie quid ab-
 eamus eo? quid vilius? O Sacerdotes, si anima
 iusti sibi sedes Dei est, multo vos magis se-
 des & templum Dei esse debetis mundum & im-
 maculatum. Si sepulchrum eius gloriosum est, in
 quo corpus iacuit exanime gloriosiora & dignio-
 ra esse debent corpora vestra, quæ à morte susci-
 piuntur quotidie dignatur inhabitare. Si Beatus est
 pater, qui nouem mensibus Christum portauit:
 mater non tantum, tamen beata esse debent cor-
 pora vestra, in quibus quotidie elegit sibi hospi-
 tium filius Dei. Si beata sunt vbera quæ paruulus
 suxit, ita debet esse os beatum, quod carnem eius
 sumit, & sanguinem fugit. Carnes ergo vestras
 timore eius configite, & vobis diligenter
 providete, ne lingua, quæ loquendo vocat de coe-
 lum filium Dei, contra Dominum loquatur; & ne
 manus quæ intinguntur sanguine Christi, pol-
 luantur sanguine peccati. Præmia offerentium
 hoc sacrificium V. in Triumpho.

SIGNVM CXLII.

Mores solutos vitare.

Clerici boni cauent ne de se dicatur, quod
 Capud Baronium Anno Christi 286. de Tor-
 quato

Hic Tor- quato Apostata dicitur: In sui lenocinio mulier
quatus ut pitius simbrias admittit. tonsorem diligit, scapula
Antonia- ter gestit, fluxum gressum improbo nexa descendit
mus quon- Etis viris feminas curiosius intuetur. Nauquam
id in illa stes Christus dignatus est habere seruos suos.
conuinator Gregorius Nazianz. de apostata Iuliano dum se
debat, po- Christianum falsè profiteretur & sub pallio Philo
sabat vo- se occultare cuperet, ait: Neque enim mihi bonum
mebat. quam significare atque ominari videbantur, ceru
Orat. 2. in siata, humeri subsultantes, & ad equilibrium
lab. agitati, oculus insolens, & vagus furiosaque
 pedes instabiles & titubantes, nasus contumax

Motus cor- contemptum spirans, vultus lineamenta ridula
poris vox significantia, risus petulantes & effrenati, na
quadam renutus temerarij sermoque harena spiransque
est animi. interrogationes stultæ & præcipientes, responsio
 hilo his meliores, aliæ in alias insultantes, neque
 constantes, nec eruditionis ordine progredientes.
V. locum de etiam hisce exterioris corporis cultus signa
disciplina Etas Ambrosius de duobus Clericis, æque
Eccles. li. i. vaticinatus est. Et S. Hieronymus ad Eulochium
de off. c. 18. Pseudoclericos prænotans dicit: Omnes
 de vestibibus, si bene oleant, si pes laxa pelle non
 crines calamistri vestigio rotantur, digiti de aculeis
 dient, & ne plantas humidior via spargat, vici
 munt summa vestigia, tales cum videris (pro)fer
 existimato quam Clericos.

V. P. Fatia Quemadmodum vel minima quæque
de morti- cula in facie, maiorem adfert deformitatem
ficat. c. 20. quam magnæ cicatrices in alijs corporis par
 bus: ita quoque in Ecclesiasticis qui summi

facies Ecclesiæ Dei, vel minima exterioris
compositionis labecula & defectu plus offen-
sionis damnum adfert proximis, quam excessus
horum membrorum inferiorum Ecclesiæ quan-
tuvis enormes.

SIGNVM CXLIII.

Feliciter mori.

VRsinus Nursiæ Presbyter castus & san-
ctus, dum animam ageret, lætus ex-
clamauit, gratias agens ijs quos ad se venisse
vultus cernebat. Et quærentibus qui ei asside-
bant, quiescent illi quorum aduentu tanto pe-
ius gauderet? Nunquid non videris, inquit, Pe-
trum & Paulum Apostolos hic adesse & euocare me?
Mox ad eos quos tantum ipse videbat conuer-
sus, dum repeteret, venio, venio, ecce venio,
cum iisdem abiens corpus exanime reli-
quit.

Greg. 4.
Dial. c. 11.
V. Trium-
phi ad quæ
hac refe-
rēda sunt,
& ex quo
huc multa
referri
possunt.

Ib. c. 47.

2. Merolo monasterij Gregoriani Romæ
Monacho, egregiamorum sanctitate prædito,
in quiete visum est coronam candidissimis flo-
ribus contextam è cælo labi ac super caput
suum sisti. Posthæc aduersa valetudine agita-
tus, cum magna animi alacritate diem obiit ex-
tremum.

Anno deinde decimoquarto Petri Abbatis
bassa aperto eius sepulchro incredibilis odoris
inde suauitas exhalauit.

3. Pauli

*Greg. Tur.**de gloria**Martyrum**c. 28.**Aug. ser. 26**de sanctis.*

3. Pauli Apostoli caput à corpore dissectum per humum profiliit, ter Iesu Christi nomen uocauit, tres fonticulos, qua saliendo terra contigit, scaturire fecit. De vulnere eius sanguis exiit. Quorsum tot miracula in morte sancti? nisi ut hæc magnifica oculis nostris obuios pensitantes quanto illa in cælo magnificior sint eius præmia, quæ oculus videre non potest cogitemus.

*Maru. li. 6.**c. 16.*

4. Diui Hieronymi corpus cum spiritum didisset subita lux circumfulsit, visi sunt Angeli. Christi vox audita, quæ illico ad possidendum cœleste regnum inuitaret. Lux cum Spiritus odor suauissimus cum corpore remansit. Eodem hora Cyrillus Episcopus Hierosolymitanus animam eius Angelicis manibus gestatam contra ventum versus tendere aspexit. Eodem die sancta Hieronima miro radians fulgore Augustino Hieronymo apparuit. Turoni etiam duo Monachi lucidum globum æra transire, & inde dulciter canentes Choros audiri dum admirantur, intellexerunt. Hieronymi Presbyteri animam tunc apud Hierosolimam defuncti ab Angelis ad Paradisum transferri, & hoc quidem pro laboribus, quos in hac vita exhaustis, Dei laudibus & hominum utilitati semper intentus.

*Ep. 205. in**ter.**Ep. Aug.**Maru. li. 6.*

S. Pauli primi Eremitæ beatam animam a lico ministerio ad cœlum tolli vidit Anthon Abbas, mox defunctum esse deprehendit. quæstus est quod se comitem itineris non habuisset, nihil addubitans quin e corpore translatus esset. Idem Antonius

Ammonis Abbatis obitum cognouit, cum animam eius multo candore illustrem, & in sublimem tendentem conspexisset.

6. Paphnutij, Stephani, Ægidij, Spei Abbatum, Amatoris Antisiodorensis Episcopi, Germani Capuani Episcopi compluriumque aliorum, quos enumerare longum esset, felices animarum quo die corpora sua reliquerunt eo ad cœlum illi visæ sunt, & dum tollerentur, melos interlatantium Angelorum auditum, Deo volente felicitatis ad quam euocabantur testimonium in terra residere, ne alios pigeret eorum vitam imitari, quos beatos esse tam certo indicio cognouissent.

7. Augustinum quo die corpus eius mandatum sepulture fuit, Monachus quidam in Spiritu raptus vidit insula & Pontificalibus indumentis insignem sedere intra nubem candoris eximij oculis eius promicantes radij totam illuminabant Ecclesiam, & vbique incredibilis odoris fragrantia nares oblectabat. Posthac à Bernardo Abbate visus est, dum per noctem sermones eius à fratribus in Ecclesia legerentur lympidissimas ore aquas vomere quibus totum Ecclesie pavimentum supra modum inundabat, vere autem ait quasi quidam inundans fluuius Ecclesiam salutariis documentis irrigauit, & lumine ingenij scripturarum obscura clariora fecit. Sanctitatis etiam virtutumque suarum odorem tam late effudit, ut nomen eius & in terris celebre sit & in cœlo.

8. Quodam die Abbas quidam duos lectos

Nn

ineffa-

ineffabili ornatu comptos multoq; nitore
dentes ab Angelis ferri viderat, atq; audierat
altero Hugonem Abbatem collocandum, iu-
ro Anselmum Archiepiscopum Cantuariensis

Pf. 149.

Exultabūt Cognouit ambos tum simul vita ista defuncti
sancti &c. & in lectis vere felicitatis requieuisse.

Bonav. c.

14.

9. *S. Francis* (à quo minorum ordo cepit)
vita, ita vitæ finis nobilis ac magnificus
Quo expirante quidam fratrum animam
in stellæ specie de ore emicuisse cælumque
illse vidit.

Mors est
pons vel ad
aternam
felicit. vel
ad aternā
calamita-
tem.

Eadem illa hora minister terræ laboris
ter agrotans cum iam deficiente spiritu
quiescente lingua obmutuisset, repente
cem prorupit dicens: *Expecta me Patrem*
me, & interrogatus Patrem Franciscum
dere dixit, multa cum luce cælum versus transi-
tem. Hoc dicto de corpore exijt, & verba re-
probauit, illum continue sequens quem
se aiebat, &c.

Sulpit.

10. *S. Martini* Episcopi vultus cum
splendidus apparuit, vt non mori em-
ad immortalitatem transire fidem cuius
ceret. Angelici præterea cantus circa ips-
diti.

Eadem hora Seuerinus Colonien-
pus animam eius ab Angelis, ad cælum
vidit. Seuerus etiam Monachus ipsam in
te conspexit niueo tegumento, vultu
diantibus oculis, librum manu gerentem
cæli petere. Et euigilans audiuit eundem
discessisse: Ambrosio quoq; Mediolani
ens ani-

III. celebranti in spiritu rapto visum est se exequijs
audire, & cum ad se rediisset annuncia-
dum, instantibus, Martinum Turonensem præfulem
visisse.

11. *Thomæ Cantuariensi Episcopo adhuc viuo* *Sur. To. 6.*
idem contiguam sedibus Apostolorum à Deo
cessam se vidisse dixit quidam, qui mor-
tus mox renixerat. Inde dum Thomas pro iu-
bis Ecclesiæ sibi commissæ staret, ab impiis
Martyrio coronatur dumque illi exequiæ à
clero agerentur Angelorum accinentium vox
testis beatitudinis eius fuit, fidemque
haud vana fuisse de illo visa hominis re-
pentem, quæ Apostolis annunciandum significa-
re Patet.

12. Venerabilis Beda Presbyter Domino re-
fusus, elante præcognouit die tandem quinquagesi-
ma se à corporis vinculis exsoluendum. Itaque
dominica ascensionis dum in Ecclesia cum
ceteris vespertas celebraret, multa ægitudine
cæcus, atque etiam stans in hemyciclo cubitis-
que innixus finitis vespertis expirauit, mirabi-
li odoris fragrantia subsecuta est, vt plane
eodem die in cælum Christus ascenderat eodem &
Christi relicto in terra corpore accendisse
nemo dubitaret.

13. *Amator Antisiodorensis Episcopus,* *In vita S. Germani.*
etiam in matrimonio virginitatem ser-
uare potuit vltimum diem sibi imminere præ-
sentem, & cum ad Ecclesiam perrexisset ser-
monemque ad populum habuisset in solio suo se-
dens animam efflauit, quam sub columbæ effigie
Nn 2 in sub-

in sublimē volantem quidam conspexere,
visu & puritas virginitatis & meritum patris
sanctitatis.

Sur. Tom. 3

14. *Iuonem* Presbyterum tradunt diem
mortem obiturus erat prædixisse acne quæ
eum ægrotum confusa & abstinentiæ tro-
remisisse, postremo corpore & sanguine
mini communitum die nocteque inter
imaginem crucifixi oculis orando perie-
se, & altero illucescente die Spiritum
disse.

*Maruli. 6.
c. 16.*

15. *Agilus* Respacensis Abbas cum anno-
rimos Deo seruisset confidenter precatus
de vita discederet, & responso accepto,
ue voti peracto biennio compotem se fuisse
gaudere cœpit, utpote qui tum demum
vitam inchoaturus esset, cum hanc finem
In obitu eius *Ado* Monachus lætantium
lorum cantus audiuit. Duo præterea alii
laborans, alter dentium dolore vexatus
corporis eius curati sunt.

Breuit̃ cum boni Clerici se vident ad
num tendere & resolutioni esse propin-
non concipiunt inde animo mœrorem
cum sciant se relictis vitijs sectatos esse
sperant per Christi Redemptoris nostrum

rita mori in eius gratia & æ-
terna frui beatitu-
dine.

SIGNVM CXLIV.

*Mortem non reformidare, sed
optare.*

Sanctus Paulus, ait, *michi vivere Christus est & Phil. i. v.
mori lucrum. Et: Desiderium habens dissolui & 21.
cum Christo.*

2. Possidius in vita S. Augustini primo laudat
Quam Ambrosium, quod dum vsque ad mortem
recumberet rogatus ab astantibus, vt Deum pro
magiore vita precaretur, responderit: Non sic
ut me pudeat inter vos viuere, sed nec mori timeo,
quia bonum Dominum habemus, quæ verba, inquit,
Possidius, Augustinus vt elimata & librata lau-
dat, ideoque dicta putabat, ne videretur
confidere suis meritis: deinde Augustinum
ad Episcopum familiarem morti proximum
transiisse, & is gestu manus se de sæculo exiturum
indicaret, dixisse. Posses diutius viuere cum sis Eccle-
siæ necessarius, illum vero respondisse, ne videretur
vitiæ cupiditate teneri: Si nunquam, bene, si
quando, quare non modo?

3. De beato Hilarione eremita ita scribit Beat.
Hier. Cum habitaret adhuc in tuguriolo annos natus
decem & octo, latrones ad eum nocte venerunt, & existi-
mantes habere aliquid quod tollerent, vel in contem-
ptum suum reputantes fieri si puer solitarius eorum im-
petus non pertimesceret. Itaque inter mare & paludem
a vespere vsque ad Solis ortum discurrentes nunquam
SIGNI eius cubiculi inuenire potuerunt. Porro clara

Nn 3 luce

luce reperto puero quasi per iocum. Quid, inquit, faceres si latrones ad te venirent? Quibus illa respondit, nudus latrones non timet. Et illi, cur iunt, occidi potes: Possum, inquit, & ideo latrones timeo quia mori paratus sum. Tunc admirati constantiam eius & fidem confessi sunt nocturnum errorem, & oculos, & correptionem deinde vitam perdidit.

4. B. Martinus inter Alpes, inquit, cunctis deuiis secutus incidit in latrones, cum vnus securim eleuaret in caput eius liberum ferientis dextera sustinuit alter. Vnus tamen post tergum manibus vni securum spoliandus traditur, qui cum eum ad remota duxisset, percontari ab eo coepit quidnam respondit, Christianum se esse. Quare iam ab eo an timeret: Tum vero constantiam profitebatur, nunquam se fuisse tam securum quia misericordiam Domini maxime in tribulationibus sciret adfuturam, se magis dolere, qui Christi misericordia, vnde trocinia exercens, esset indignus, inquit, que Euangelicam disputationem, verbum latroni predicabat. Latro credidit profectum, & Martinum vitæ reddidit, orans vt Dominum precaretur, ideoque postea famam agens vitam visus est. In pago Februm templum B. Martinus iam Episcopus teret furens gentilium multitudo Ruffianis in eum irruit. Cumque vnus audacior ris stricto eum gladio peteret reiecto pallio ceruicem percussori præbuit, neque

nos ferire gentilis, sed cum dexteram altius extulisset resupinus ruit consternatusq; diuino metu penam precabatur.

5. Cum Beatus Dominicus cum multo tempore apud Tolosanum hæreses expugnasset, scelera demonum satellites de nece Dominico inferenda consilia cœperunt, atque positis certo loco insidijs aduentum eius præstolabantur. At ille cognita eorum malitia cantans & alacer iter perfecit, eorumque furorem vltro etiam ad cæcæm prouocauit. Qua re stupefacti carnifices non inquit mortem pertimescis? quid facies si te ad mortem abripiamus? (comprehensum trucidare vellemus) quibus ille: rogarem, inquit, vos ne mortem mihi celerem (vno ictu) afferretis, sed paulatim singula membra præscindere (particularim mutilantes membrorum frustra me numeranda exponeretis) atque ad extremam cuius luminibus sineretis ita mutilatum corpus in suo sanguine volutari, vel prorsus pro vestro arbitratu vita omni priuaretis. Sic & multi alij boni Clerici mortis desiderio commouentur, ad hanc spe incitati amoreque incensi rapiuntur, in illa æquis magis quam libentibus animis commorantur, in vita tanquam in fluctibus versari se putant eamque etsi omnibus bonis fortunæ circumfluentem parui æstimare & pro vitando dedecore, & pro virtutis pulchritudine libenter profundunt, ad mortem veluti ad portum panis velis peruehi cupiunt, extinctionem huius lucis poscunt, optant, amant. Vt autem ex

Nn 4 tene-

Sur. 4.
August. ex
Theodoro
de Apoldia

tenebris excedentes sempiterni luminis alpe
 perfruantur viam virtutis sanctorum hominum
 vestigiis signatam impressamque; ingrediantur
 runt enim nullas opes, nullas dignitates, nulla
 gna, nec totius quidem orbis imperium, nulla
 voluptates, nulla denique bona finita animi
 desiderium posse explere, sed opus esse ad
 bono immenso & illimitato, in quo totius
 plenitudo eminenter contineatur, quem
 dum Propheta insinuat cum ait: *Satiabor*
paruerit gloria tua, quasi dicat: Nulla res alia
 tiare poterit nisi manifestatio gloriæ tuæ,
 bonum est infinitum. Et S. Aug. *Fecisti me*
 inquietum est cor nostrum donec requiescat in te.

Psal. 16.

Lib. 1. conf.
6. l.

SIGNVM CXLV.

*Mortificare seu edomare se, castigare
 ribili asperitate contumaciter & contem-
 re corpus suum.*

*Pramia
 Clericorū
 mortifican-
 tium se. V.
 in Trium-
 pho V. locū
 de tempe-
 rantia.
 Clem. 1. 7.
 recogn.*

1. **C**hristus collaudauit Sancti. Ioannem Baptistam ab insigni sui mortificatione. Multa de
 quod deserta paterna domo, vrbisque concessit in Eremum, vbi domicilij vice ei
 concessit in Eremum, vbi domicilij vice ei
 ferarum cauernæ, lecti solum durum, victus
 angues locustæ, vestis cilicium ex pilis ca-
 rum, & viles bestiarum pelles.
 2. Sanctus Petrus non victitabat nisi pane,
 uis & herbis, vesteque utebatur, quæ corpus
 regeret & pallio.
 3. S. Iacobus Hierosolymorū Episcopus

Enf. li. 2. ca. 23. Hier. de scrip. Eccl.
 Iuliano & Hieronymo non vescebatur carnib. & piscibus, vino quoque & cereuisia abstinebat, & unicam nunquam mutabat.

4. Apostoli contemptis omnibus mundi volu-
 tes, carnibusque deliciis, fame, siti & nuditate
 affligebant, noctes multis vigiliis & orationi-
 bus, dies laboribus & sudoribus transigebant, &
 totius se ad grauissima quæque pro Christo perfe-
 cutione offerbant. Confitetur hoc B. Paulus
 in hanc horam & esurimus & sitimus & nudi su-
 mus & colaphis cadimur, & instabiles sumus, & labora-
 mus operantes manibus nostris, maledicimur & benedi-
 mur & obsecramus, tanquam purgamenta huius
 mundi facti sumus, omnium peripsa usque adhuc. Et:
 propter te mortificamur tota die, aestimati sumus
 oves occisionis. Sed in his omnibus superamus pro-
 pter eum qui dilexit nos, idem ad Phil. 3. ait: Propter
 Christum omni detrimentum feci, & arbitror ut ster-

Et cum i. ad Cor. 9. Gal 5. v. 24
 qui sunt Christi, car-
 nem suam
 crucifixam.
 Multa de functione alios docendi & Euangelizandi di-
 cimus, tandem subiecit: Ego sic curro non quasi in incertum
 sed castigo corpus meum & in seruitutem redigo, ne for-
 tis alius prædicauerim, ipse reprobus efficiar.

In apend. Abl. sacr.
 Misit Deus Angelum
 ad Abbatē
 ut coerce-
 ret appeti-
 tum.
 S. Petrus Damianus Card. commemorat,
 quendam Abbatem virum religiosum aliquando
 mississe sibi emi piscem, culus edendi desiderio
 credebatur, cum autem iam coctus ad mensam
 allatus esset, mendicum præ foribus magno
 studio petiisse sibi Eleemosyn. loco porrigi, quod

Nn 5 appo-

appositum esset Abbati. Tum Abbatē vtificaret, assensisse, vt piscis vnacū scutellari peri daretur, pauperem autem, vbi scutellari cepisset in conspectu præsentium à terra tum in cælum, nec amplius visum.

6. *Adolphus Alfatia* comes Anno ferme ordinem Franciscorum ingressus inter altitudes magnopere mortificationem exercuit cum aliquando in sua ipsa ciuitate lactis lagenam quam mendicato acceperat, deferens, tribulatis, quos in sæculo reliquerat magna compa incedentibus occurrisset, atque ob eam nescio quo pudore perfūdi cœpisset, ita se vicit, vt elatam super caput lagenam inuertens totum lacte madefecerit.

7. *Gregorius Nazianzenus* testatur se omni labore in eo intumpisse, vt rerum omnium temporalium compendiosam iacturam faciens animi affectus quoscunque sic rationi subiaceret ac spiritui redderet obsequētes vt ad summum Christianæ Philosophiæ verticem pertingeretur cuius causa felicius quam Athenas, pontica paucis peruias petierat solitudines. *Omnino apologetico, ei qui me in sortem accepit & se (Deo) dono dedi opes splendorem, valetudinem, & eas contempni, & quedam habui quibus Christianam reponerem & cast. addit se didicisse iram moderatam quam frenare, oculum coercere, ventrem regere, & ieiunio. namque humi manentem calcare: alibi scribit de silentio. niniis oraculis euoluendis mentis puritatem colligere sacris nimirum litteris spiritum exprimere,*

De silentio
& ieiunio.

rom lectio hoc mihi præsinit ut amaram profanorum
 virorum, qui antea fucata & non nisi fictis coloribus
 pulchritudine animi meum demulcebant,
 asperuginem expuerem. Ad hæc carnem meam ætatis
 lassitudinem & astuantem multis & crebris labo-
 ribus attriui, ventris satietatem vicinamque rabiem su-
 mali, oculos temperantia adiuui. No palpebris infixi,
 iram abrui, membra deuinxī, risum deploraui, omnia
 Christo cesserunt, priora omnia conciderunt, terra mihi
 velut fuit, asperissima vestis membra contexi, peruigi-
 las etiam & lacrymarum imbres adhibui, interdū la-
 borum humeros subiunxi, hymnis tota nocte concinendis
 corpus instar statue defixi, nullam omnino humanam
 voluptatem ne in animum quidem & cogitationem ad-
 mittens. Atque hoc quondam mihi vitæ institutum erat,
 caro quippe feruebat, cuius cura omnis in hoc versatur,
 ut hominem celesti ascensu prohibeat. Qui etiam grauē
 humarum molem abiici, ut oneri omni excusso leuis ad
 Deum ferar.

8. Ipse Christus cum sub horam sextam (circa *Affectum*
 meridiem) ex itinere fatigatos discipulos emen- *Christus*
 dorum ciborum causa in ciuitatem Sichar misit *coercet.*
 sed, iis regressis nihil voluit comedere. Ioan. 4.
 vers. 33.

9. Thomas Cantuariensis Archiepisc. tunicam *Sur. to. 6.*
 & femoralia poplitum tenus cilicina sub vesti-
 mentis gestauit.

10. Edmundus Cantuarien. etiam Archiepisc.
 utebatur cilicio, sed quadragessimæ diebus pro
 cilicio loricam plumbo contextam, induere so-
 lebat, seu, plumbi grauitate carnis concupiscen-
 tiam frenabat.

II. Ma-

Pallad.

Lausf. hist.

20.

11. *Macharius* Alexandrinus Abbas cum
poris affectibus, paulo improbius virgile
ret, saccum fabulo repletum per eremum
dens humeris baiulauit. Theosebio obuia
tus & quid ageret interrogatus, respondit
xatorem suum vexare.

Marul. li. 3.

c. 10.

12. Ferunt *Emfacium* Mysiæ inferioris
chiepiscopum cum ad illas gentes Christi
angelizaturus proficisceretur equitanti
qui cum ipso erant, illum medio brumæ
re sine equo nudis pedibus incessisse. Et
montium asperiora itinera peruenissent
concendisse, sed calceamenta non induisse,
fauiente hyeme & niue quæ pedibus in
gelascente, plantas de stapede amouere ne
rit donec aqua feruente superinfusa glaci
ueretur.

Pallad.

Lausf. hist.

213.

13. *Phylaronius* Presbyter intra saxeam
cam inclusus & ferreis nexibus manus ped
reuinctus vixit, extremo vero vitæ die con
est nullum à se temporis momentum esse
missum quo non de Deo aliquid cogitaret.

In vitis

PP.

14. *Pacomius* Abbas per dumeta & ob
sentibus loca nudis vestigiis deambulabat
luptatis aculeos spinarum acubus quasi
clauo expungeret.

Bonau. c. 5.

15. *S. Franciscus* vt connubii cogitatione
geret, proiectis repete vestibus, & fune quo
cinctus erat accepto dure admodum sese
berauit. Cæterum vbi verbera parum prof
sent (vsque adeo vehemens tentatio erat)
monasterium prorumpēs in altam niuem,

obas cum
vrgente
eremum
io obuia
spondit
inferior
Christum
nitantib
tumz ter
le. Et cu
issent eq
induisse
bus in
aere neq
la glaci
xeam se
nus pecc
die conf
m esse p
gitate
ta & ob
ulabat
quasi cla
itatione
une quo
m sese d
um prof
o erat
niem, fac

madus erat, se deiecit diuque volurauit, ac deinde compactas ex illa hominum effigies identidem toto corpore astringens ipse se alloquebatur increpandoque dicebat: *En tibi, Francisce, vxor, en tibi liberi, aut vesti illos ne sic algeant, aut dimitte omnia & domino serui.* Sic carnis petulantiam domuit, & libidinis incendium extinxit.

16. De *Iuliano Cesarino* Card. memoriae proditum est, fere illum in suis vestibis cubitasse, interulastimam, non ex lino sed ex panno gestasse, longam exercuisse ieiunia, omnibus sextis feriis pane & aqua ieiunasse, quotidie missam celebrasse, ita denique in Eleemosynis profusum fuisse, vt à suis alter Martinus appellaretur.

17. *Ioannes Caruallus* natione Hispanus, quem *Eugenius IV.* ad Cardinalatum euexit, tanta religione fuisse perhibetur, vt domum haberet moderatissimam, nullis aulæis, nullo argento cælato, neque etiam Cilicium occulte gestaret, multaque maceraret inedia.

18. Similis huic fuit *Nicolaus Albergatus* insignis omnino Cardinalis, cuius etiam disciplinae alumnus fuit.

19. *Thomas Sarzanensis*, qui postea Pontifex creatus in eius gratiam *Nicolaus V.* Appellari voluit. Quare ipsum quoque scribunt magnopere studiosum fuisse, corporis extenuandi tum ieiunio, tum crassiorib. cibis, tum vigiliis tum etiam perpetuo Cilicio.

20. *Robertus Nobilis* Card. qui cum *Iulio 3. Pōt.* arctissima affinitate erat cōiunctus etiam in ipso flore adolescentiæ præter cæteras carnis castigationes

V. Plat de
officio Card
c. 13.

Notent hæc
Clerici de-
licatuli.

tiones eiusdem fere generis hoc insuper se-
bat, vt se in ipsum pauimentum super humi-
culcitram ad dormiendum ablicere soleret.

21. *Carolus Boromeus* Card. quotidianis por-
tentia incrementis eo tandem peruenit, vt
tidie pane & aqua ieiunaret exceptis dominis
& festis diebus, in qua ille seueritate diu dur-
vsque ad extremum vitæ diem, imo vero ante
to ante obitum ipsos etiam festos dies non
restrinxerat ad sola se legumina, aut olera,
et usque arborum redigens. Quare cum Ge-
XIII. pro suo officio, peculiari Breui ad eum
pto non solum hortatus esset, sed etiam per-
pisset vt rigorem hunc temperaret, respon-
Cardinalis, se quidem paratum obedire, sed
men experientia cognouisse eam in ediam
tudini quoque conferre, ad exiccandam piam
qua abundabat. Quo argumento peruenit
Gregorius suo illum iudicio arbitrioque per-
miserit.

*Corporis
afflictio
prudenter
adhibita*

22. *Antonius Carrafa* Card. ita quoque
cendi corporis studioli fuit, vt præter ceteros
victus parsimoniam ter etiam in hebdomada
voluntariis verberibus se afficeret, tercul-
teretur.

*Ep. 3.
Inter lan-
tas mensas
se coerce-
bat.*

23. *S. Hierony. de Neoporiano*: Mensæ inquit
iunculi (*Heliodori* Episcopi) intererat, & scilicet
posita quæque libabat vt & superstitionem fugeretur
& continentiam seruaret (sunt *Elisabetha* Regi-
vngariæ filia & *Turingiæ* principis quem *Lan-
grauum* vocant) vxor Seuerissime ieiunia seruare
re solebat inter ipsa conuiuia regio morebat.

nemine aduertente. Nam dum modo princi-
 pem coniugem alloquitur, modo huic aut illi cō-
 iugis officij gratia aliquid porrigit, modo astanti-
 bus famulis quippiam iniungit: ita rem ducebat
 ut saepissime à mēsa discederet nullo alio cibo ni-
 sī arido pane gustato) ita faciebat & Carolus Bor-
 roeus). Cum enim interuentu nobilium hospi-
 um eorum conuiuiis adesse cogeretur, in iis ni-
 minus suum seruabat institutum, sed ita dis-
 mulanter, ut saepe nō modo hospites, sed ne fa-
 miliars quidem pleriq; animaduertent. Quo-
 tam difficile est frānare cupiditates, frangere im-
 petus animorum, desideria moderari, inuidiam
 inguere, affectus omnes intra rationis gyrum
 coecere, triste & molestum iniurias perferre, o-
 dium & iram continere, sua in egenos & miseros
 effundere &c. Opus sibi adhuc alacriter prae stan-
 da vident Clerici boni mortificatione propriæ
 voluntatis, de qua consulat lector vtilissimos li-
 bros RR. PP. Iulij Fatij & Francisci Arias de mor-
 tificatione nostrarum passionum prauorumque
 affectuum. P. Fatius c. 4. probans quam necessa-
 ria sit exercitatio mortificationis cuius statui,
 de statu Episcoporum aliorumque praelatorum
 ait: Est doctrina communis S. Thomæ aliorum-
 que Theologorum, vnumquemque hominum
 obligatum esse ut viuatur secundum suum statum.
 Cum igitur status Episcoporum sit status perfe-
 ctissimus, sequitur vnumquemq; in tali statu cō-
 titutum obligatum esse ad perfecte vivendum,
 ut quemadmodum inquit D. Greg. Sicut honore
 etiam

*Arduum
 est virtutis
 iter nec sine
 sudore con-
 scenditur.*

*In Pasto. p.
 2. c. 2.*

etiam morum excellentia transcendat. Quia veni-
ri non potest vt hoc modo viuatur sine adiutorio
cōtinuæ & insignis mortificationis tam interio-
ris quam exterioris, non solum ei ad hunc
actum necessariū erit sese mortificare, sed
opus erit vt iam magnam partem sit mortifica-
domitasque cupiditates habeat quando ad hunc
gradum peruenit. Quandoquidem homines
hunc gradum ascendisse non est aliud quam
cit S. Greg. Pertrahi ad exemplum viuendi &
mam irreprehensibilem Euangelicæ vitæ & illam
omnibus debet ad exemplum bene viuendi pertrahi
cunctis carnis passionibus moriens iam spirituali
uit. Hæc illi.

Pastor. p. 2.
ca. 10.

Quare quemadmodum speculum vt per
repræsentet intuentium maculas, quas
volunt, duas præcipue debet habere condi-
tiones: altera est vt nulla macula aut rubigine
fictum: altera vt clarum sit atque pellucidum
Episcopus, qui speculi instar in Ecclesia con-
tus est, ad hoc vt populus videndo perfectionem
& sanctitatem vitæ eius, imperfectiones
uitates suas emendet, ipse prius omni
culpa omnique scandalo carere debet, post
Titum scribens Apostolus monet cum ait. Que-
ret Episcopum sine crimine esse sicut Dei dispensat, ita
quæ verba exponens Ecclesia in Decreto
in eis requirit conscientie puritatem, vt
maior possit excogitari, ita enim loquitur.
pore baptismatis nullius criminis conscientia
eius remordeat. Itaque si Episcopus hunc
dum sine crimine fuerit facile quoque

ca. 7.

irreprehensibilem sese præstabit, vt D. Paulus volebat
 ad Tim. Oportet, inquit, Episcopum irreprehen- ^{1. Tim. 3.}
 sibilem esse. Atque hoc modo poterit liberius aliorum vi-
 tia reprehendere, prout eius exigit officium, neque sibi
 propria vitia obiici reformidabit.
 Nec minoris facienda est altera conditio, quæ
 Episcopo requiritur, vt in se ipso sit virtute &
 doctrina clarissimus. Episcopis enim præcipue
 ait Christus in persona Apostolorum: *Vos estis* ^{Matth. 5.}
lux mundi, significans quod vitæ & doctrinæ suæ
 splendore mundum debeant illuminare. Quare ^{Ex. 37.}
 quemadmodum lucernas, quas Dominus in te-
 plo indefinenter ardere volebat aureis præcepit
 emunctoriis frequenter emungi, ne lux & clari-
 tas eorum semiusti lychni excessu obscuraretur,
 quas plane cum Episcopos quasi lucernas in Eccle-
 sia collocavit, vt eam exemplo vitæ & doctrina il-
 luminaret, quid aliud voluit, nisi vt ipsi præ cate-
 chizandis emuntur, emunctorio insignis mortificatio-
 nis continuo emungere excessus concupiscen-
 tiarum & sensualium appetituum, ne vnquam of-
 fuscetur vitæ illius claritas, quæ in actionibus eo-
 rum splendere debet, quia tenetur lucere, inquit S.
 Cyprianus. quem dominus voluit habere officium lucer-
 næ. Quemadmodum Episcopus obligatus est vt resplen-
 deat, ita ei necessarium est ad hoc vt obligationi sui offi-
 cii satisfaciatur saepe omnique studio vt hac Sa. mortifica-
 tio, vt lucerna tanto clarius lucet quanto
 maiori diligentia suo tempore emungitur, ita Episcopi
 frequentis emunctionis euadunt indies clario-
 res in conspectu Domini Dei ad maiorem
 diuinæ maiestatis & fidelium cōmune emolumētū.

O o SIGNVM

*Mulierum consortium fugere.**Ep. ad Rufinum Monachum.*

1. **I**oannes Baptista (inquit S. Hierony.) matrem habuit, pontificisque filius erat, & nec matris affectu nec Patris opibus vincebatur, nec mo parentum viueret cum periculo castitatis. Hierony. ita alloquitur Nepotianum Clericum: Hospitolum tuum aut raro, aut nunquam pedes terant. Omnes puellas & Virgines Christi qualiter ignora, aut equaliter dilige. Ne subrepto manseres, nec in praterita castitate confidas. Fortior David, nec Sampson fortior, nec Salomon esse sapientior, memento semper, quod Paraphrasista de possessione sua mulier eiecit. Agrotanti tuus sanctus frater assistat, & germana vel mater, curam quolibet apud omnes fidei. Quod si huiusmodi fuerint consanguinitatis castimonieque personam manus nutrit Ecclesia quæ & officium præbent & ficiunt accipiant ministrando, ut infirmitas quæ fructum habeat Eleemosina, &c.

2. S. Augustinus, ut scribit Possid. Celsus Episcopus, non modo aliarum foeminarum sed ipsius etiam sororis & fratris filiae coniugium ac familiaritatem vitauit, non tam ipsas quam propter reliquas quæ ad eas referrent (licet Conci. Nic. Can. 3. Clericis percontubernium matris, sororis, auæ, &c. interrogatus quare cum sorore habitauit).

geret: Quia, inquit quæcum sorore mea sunt, mea for-
 mores non sunt. Eiusdem commune dictum erat, malum
 mulierem videre, peius alloqui, pessimum tangere.
 Fœminarum, ait, Possid. c. 26. intra domum eius
 nulla vnquam conuersata est, nulla transit, nec
 quidem germana soror, quæ vidua Deo seruiens
 nullo tempore vsque in diem obitus sui præposi-
 tæ ancillarum Dei vixit, sed neque patrui sui filiæ
 & fratris sui filiæ, quæ pariter Deo seruebant,
 quas personas sacrosancta Episcoporum Conci-
 lia in exceptis posuerunt. Dicebat vero quia etsi
 de sorore & neptibus secum commorantibus
 nulla nasci possit mala suspicio, tamen quia illæ
 personæ sine aliis necessariis secumque manen-
 tibus fœminis esse non possent, & quod ad eas
 etiam aliæ à foris intrarent, de iis posse offendi-
 culum aut scandalum infirmiorib. nasci, & illos
 qui cum Episcopo, aut quolibet Clerico forte
 manerent ex illis omnibus fœminarum personis
 vna cōmanentibus aut aduentantibus tentatio-
 nibus humanis posse perire, aut certe malis ho-
 minum suspicionib. pessime diffamari. Ob hoc
 dicebat nunquam debere fœminas cum seruis
 etiam castissimis in vna manere domo.

Const mo-
 nast. c. 4.

Pro. 6. v. 27

Pratum

spir. 217.

3. Basilus ait: Fugiendæ in primis cum mulieribus
 motus congressiones sunt colloctionesque, neq. ad eas vn-
 quam accedendum, nisi cum grauissima aliqua ad eas nos
 necessitas impellit, & aliter facere nō possumus, atq. ipsa
 ad eam aegerit, ab ipsis non secus, atq. ab igne cauendū est,
 adeo vt quā citissime nulla mora ab istis nos extricemus.
 Recte hæc Basil. nam & scite dixit quidam senex
 apud Ioan. Euiratum: Filioli, salex aqua est,

O o 2

& si

& si appropinquauerit aqua continuo soluitur & cit. Et Monachus similiter ex mulere est, itaque si appropinquat mulieri, soluitur & ipse, atque in id defecit iam Monachus non sit.

Cass. col. 15.
c. 10.

4. Cum Pafnutij Abbatis manum subnatis flammæ vapor adussisset cogitare cepit qui iam pridem & dæmonum infestationes uicisset, & illicitos carnis motus mortificata modicæ flammæ læsionem sentiret? Quicquid Angelus apparuit. Et quid, inquit, Pafnuti ab igne offendi potuisse miraris, cum necdum ignem qui in te extinxeris? tunc te illum extinxisse crede cum nudam atque formosam complexus nullo te libidine tu solitari deprehederis. Euigilans intellexit esse cum Dæmoniis luctari, quam iuuenem lueris lateri adhærere, & ab igne offendi, quod ab ea tangi.

In viis PP.

5. Arsenius Abbas virorum quoque confabulationesque declinare solitus, cum quadam non obsecuri generis matrona illum concupiens ei occurrisset, repente auertit se, & liebre audaciam gestu pariter ac verbis increpauit. Rogo, inquit, illa, ne indigne feras aduentum quæ sincera mente & pio affectu huc ueni, aut si me offensus es, da veniam ac pro me Deum (cui solus deprecare. Precabor Deum, respondit, & quidem cum ne vnquam meminerim tui.

6. Marcianum scribit Theodoretus in religioſ. cum nobilissimo genere, atque adeo ortus esset, in remotissimum cœnobium contulisse, quo cum multos post annos uenisset, ciuitatis suæ princeps, una cum filio

bere, & cum multis muneribus, illum ne ad conspectum quidem mulierem admittere voluisse, filium autem eius admississe, vt spiritualibus præceptis instructiorem remitteret. Hoc autem rogante, vt quæ allata erant reciperet, si non vt propinquius saltem vt pauper, respondisse: Quot pauperum monasteria prius vobis occurrerunt quam ego? quibus cum ista non dederitis, apparet vos hæc mihi proquitatis gratia deferre. Quare ille quidem conuictus reiecit omnia, idq; factum ita laudat Theodoretus, vt eum dicat extra naturam fuisse, & in celestem migrasse rationem.

7. Pior ab Antonio, cuius erat discipulus, sororem quæ ad eum venerat adire iussus, adiit quidem, sed oculis clausis vt eam ipse non videret.

8. Et Ioannes quidem maiorum imperio coactus, vt sorori se sisteret, sancto dolo ei se vt externum ostendit & ab ea non agnitus statim abscessit.

9. Et Marcus se matri fœdatum fumo, ac fuligine in sacco sordido, compressis, ne eam ipse videret oculis, exhibui. V. exempla similia, vt Bernardi & fratrum, vt Paconij & Theodori eius discipuli, quorum illi sororem, hic postremus matrem, quas ne ad conspectum quidem admittere voluerunt, etiam impulerunt, vt ipsæ quoque sculum desererent.

10. In historiis Fratrum minorum D. Francisci (par. 2. li. 4. c. 25.) narratur quendam purissimæ ritæ fratrem nomine Rutgerum, diligentissimū oculorum suorum custodem fuisse, sicut nunquā in fœminas, quas alloqui necesse habebat eos cō-

iecerit. Vnde Pater spiritualis qui perspicacem
conscientiam habebat, eum aliquando per-
stratus est, quid causæ esset, cur cum tanto pre-
tiosissimo dono præditus esset, tamen vultum avertit
à conspectu mulierum honestarum? Et respondit
homo sanctus & à Deo illustratus. Pater, quod
homo facit quod de se est, & hominem tuetur ac non
Deum. At quando homo se temere conicit in dis-
crimen, iuste à Deo deseritur, ac ita fit ut facile ob natu-
ram in peccatum aliquod graue dilabatur, sancti-
tatis etiam sanctitate clarissimæ accidit. Quare
mulierem, quæ fidenter & constanter vult
erga facies virorum quasi (Basiliscus in mo-
dulo visu necaturus.

*Guido Car-
thus. Syr. 9.
auerte fa-
ciem tuam
à muliere
corrupta.*

11. B. Hugo Episcopus Gratinopolitana
esset castissimus, & ab omnibus tentationibus
ita immunis, ut sensu omni videretur
tutus, tamen quoties iam existens Episcopus
confessione, vel extra illam necesse habuit
qui feminas, nunquam per rotos quinquaginta
annos oculos in earum vultus coniecit, sed
que id necessario faciendum, si mentem
ab impuris cogitationibus liberam
uare.

*Sur. in
Mart.*

12. S. Thomas Aquinas quantumuis doctri-
natatis diuinitus ornatus nec tentationibus
noxius esset, & Angeli ei sponponderant
eum castitatis iacturam facturum, tamen
studium adhibuit ne in mulieres aliasque
xias oculos conieceret, nec secus quam serpentes
& scorpiones eas declinabat. Sciebat enim
simum esse illud: Est mulier tactu vilis,

Basiliscus: Basiliscus solo visu necat; impudica vero mulieris aspectus animas perimūt. Virg. 3. Geor. Carpit enim vires paulatim, vritque videndo femina.

13. *Franciscus* qui continenti mortificatione
carnem prorsus edomuerat, tam sedulus fuit in
cauendis colloquiis non necessariis cum mulie-
bris sexu, & refrenando earum aspectu, vt ne v-
nius quidem ex vultu noticiam haberet, ipseque
omnes commonefacere solitus erat, nisi cura
& vigilantia illa ab omnibus vsurpetur, fieri non
posse quin detrimentum aliquod ab earum con-
uersatione caplatur. Sicut ignem nemo ingredi
possit quin comburatur. Multi certe per talem
vitam (impudicum & incendiarium aspectum
femineum) sunt consumpti & in fauillam redacti,
cum & illæ ex vna parte virulento conspectu in-
corda intuentium scintillas impudici caloris vi-
brent, & ex altera gehennalis vstrinæ incen-
torum habitu suæ suggestionis prunas phan-
tastiarum ardere faciat, quodq; est caput ipsimet
insensati ac vecordes oleum camino adden-
tes frequenti adspectu conuiuentibus annu-
entibusque oculis totaque sensuum om-
nium capedine, virus ac flammam hau-
riant.

V. ex 4. do
Maria.
Cor viri
impudica
obutu &
demonis
balitu con-
crematu.

Quis etenim tali, tot facularum concursu
miretur incendium? cum & senes illi duo in B.
bylone cum Susanna castissima iis nullum ex se
incensuum daret, in oculis nihilominus pro-
priis atque animis, fomitem secum libidinis ad-
ferentes, exarserint in concupiscentia eius:

& euerterint sensum suum, & declinauerint
 los suos, ne viderent cœlum: neque recorda-
 tur iudiciorum iustorum, tam quæ ab ipso, ac
 dicibus populi debebant procedere: quam
 à iusto summoque iudice Deo merito debent
 metuere. Si à casta pudicaque castissima
 fronte tam sæculentæ obortæ sunt faces
 mæ, optima quæque in senibus solo ipso
 tio diuastantes, quid non metuendum iuuen-
 & impudicarum & lasciuarum puellarum
 & consortio, diabolo præsertim adhibe-
 flabellum, qui viride quoque lignum incen-
 præualeat?

14. Gregorius Naz. insinuans quib. rem-
 insultantem carnem coercere sit solitus, ait
 te & quidem magna copia scelerum expiari
 veni laboriosum tam mentis quam corporis per
 vt flammæ meæ ardorem minuatis, fœtidam
 rum putredinem abstergatis: venter satietatem
 get: genua humi flexa obrigescant, ciniqua
 sit, at asperrimus saccus mollia membra vnde
 gat, vexataque anima suppetias ferat. Vnde
 stis cura carnis domatrix, futura supplicia
 mihi ob oculos ponens, &c. Accidit aliquan-
 dum sic ruri degeret, arte Dæmonum,
 la sibi propinqua Valentinianus quidam
 lis loci Dominus lasciuientes secum habere
 minas ob oculos Gregorii positas, cum
 sibi timens loco cessit, recedensque ad
 Valentinianum Epistolam scripsit. In
 hæc inter alia: multo melius erat tabula
 blice proposita (proscriptionis) nobis

Contrasti-
 mulos car-
 nis fortiter
 pugnat.

Gregorius
 senex vitat
 aspectum
 fœminarū.

inducere, quam per mulieres quas è regione no-
 collocasti, vita grauitatem & sanctitatem interci-
 are, ac quotidianum dedecus & maledicentiam adiun-
 e: quam quis ab ijs proficiscentem qui libenter faciunt, vt ijs qui
 ito debet, soli viuendum proposuerunt, vt nos viuimus obtre-
 sumz fuerunt, ac nisi hoc dictum audax sit, nos quoq; per Euam è
 faces & huiusmodi adiso expulisti. Hæc & alia Gregorius inde alio
 o ipso formidans. Transiliit enim vt seruus senex infirmis
 um iuuenibus, quod in fuga tantum in eiusmodi bello
 llarum adiret repositam esse salutem atq; victoriam col-
 im adhibere vocatam.

15. Cum colloquium mulieris quasi ignis ex- *Eccl. 7.*
 edescat, vt sapiens inquit, à B. Clemente Pontifice *Ep. 2 ad*
 constitutum fuit, vt Clericus solus ad fœminæ *Ius. c. c.*
 abernaculum non accedat, neque properet *Clericus*
 iustitiae laquei maioris natu Sacerdotis iussione, nec solus *dist. 81.*
 ris perire. Presbyter cum sola fœmina fabulas misceat,
 et idampere.

16. S. Cyprianus de singularitate Clericorum,
 dicit sibi à Domino præceptum fuisse, vt Clericis
 mandaret, ne cum fœminis commorarentur:
 Quid, ait, illic geritur vbi libertatis sumit mulier in con-
 uersatione Constantiam? quando in domesticis nego-
 tiis nunc lacertos & femora lanificis operibus nudat,
 nunc estuans detegit membra, nunc fatigata iactatur,
 nunc in vsum aliquando dissoluitur, nunc blanditias ex-
 hibet, & quod est venenosius super cuncta, spallere dele-
 gatur aut canere, cuius cantu tolerabilius est audire Ba-
 belicum sibilantem, &c. Et: Seueritas in vobis circa
 fœminas vigeat, authoritas polleat, vigor tenea-
 tur, grauitas veneretur. Et quid sibi adhibuit mu-
 lierem, qui ducere contempsit vxorem Omnis in-
 Oo 5 conue-

conueniens sodalitas mulierum gluten et
 etorum, & vilcum toxicatum, quo diabolo
 cupatur. Et: quantos leones domuit una
 bris infirmitas delicata, quæ cum sit vili
 ra de magnis efficit prædā? quod Salomon
 uerb. 6.) loquitur dicens: Pretium meriti
 tantum est vnius panis, mulier autem perit
 animas capit. V. Baron. An. Chr. 253. ex
 priani commentario vehementer Clerici
 cum foeminis contubernium reprehendit
 & An. 305. ex Can. 33. Concilij Eliberitan
 rinentiam etiam Subdiaconorum probant
 An. Chr. 58. & 325. continentiam & coeli
 Clericorum ab ipsis temporibus Apostoli
 in Ecclesia viguisse demonstrantem: & idem
 Christ. 314. ex concilio Ancyrano probant
 eundem An. Chr. 370. 398. 590. & 591. Vnde
 go Clerici nullas foeminas in domos suas
 rent, vti nam multo minus ad mensas suas
 terent, &c.

Li 3. Dial.
 c 7.
 Pæna in-
 cauta con-
 uersationi-
 bus cum
 mulieribus
 V. in Thea-
 tro.

17. S. Greg. scribit de *Andrea* Fundan-
 tis Episcopo, quod cum esset probatissim
 tatis antistes quandam sanctimonialem
 nam, de cuius continentia castitateq; tam
 erat atq; de sua, apud se in Episcopio habita-
 m ferit, nihilominus vero inde acciderit
 antiquus ex hoc conuictu tentandi ipsius
 perer ansam, tantumq; breui profectus
 do terga eiusdem foeminæ percuteret, quæ
 etoria cum Iudæus quidam noctu gloriame
 monem mirabili euentu inaudisset, re ad
 pum delata baptismū petijt. Episcopus vero

unus peccatum agnoscens humi prostratus veniam errat petijt, moxq; de suo habitaculo eandem Dei famulam, & omnem foeminam quæ in eius illic obsequio habitabat expulit.

18. Palladius referens quomodo S. Chrys. Episcopo. Const. Clerici Const. mores correxerit inter cetera ait: Sermonem exacuit aduersus fictam & non naturam (vt eam appellant) sed plane foedam atq; inhonestam vitam eorum sacerdotum, qui mulieres quas subintroductas vocant secum habere vellent, asserens compensatione mali tolerabiliore esse lenones. Illi enim longe à medicina taberna separati seorsum habent, qui sua sponsum infirmi esse delegerunt, hi autem intra salutis officinam habitantes sanos ad morbum euocant. S. Hieron. Epist. 22. vocat hos agapotas meretrices vniuersas, nouum concubinarum genus. Tim. 9. Ep. ad Oceanum ait: Si aliquis senserit Clericum habitare cum foemina non credit eum esse castum.

19. Sanctus Bernardus in Cant. ait: Cum foemina semper esse & non cognoscere foeminam, nonne plus est quam mortuum suscitare? Quod minus est non potes, & quod maius est vis credam tibi? Quotidie latus tuum ad latus iuuenulae est in mensa, lectus tuus ad lectum eius in camera, oculi tui ad illius oculos in colloquio, manus tuae ad manus ipsius in opere, & continens vis putaris? Esto vt sis sed ego suspitione non careo. Scandalo mihi es, tolle scandali causam. Si non vis scandalizare Ecclesiam, ejice foeminam, &c.

Sur. To. 2.

20. Faron Meldensis Antistes postquam consensu vxoris factus esset Monachus & vxor monialis atque diu sancte vixissent, formæ pulchritudinisq; eius memoria sollicitatus, ipsam vt ad se

ad se veniret rogatum misit. At prudens sagaci mente id quod erat concipiens ire com-
recusabat. Eo ille magis ardere nec animo
quiescere, nec euocando cessare. Venit
mulier cilicio induta, squalore obsita, vultu
gubri, & ipsum immundæ cogitationis
resipiscere fecit. Si Sanctiss. virum procul a
ribus separaturn sola recordatio pene ad
tum redire compulit, quanto propius per-
erunt, qui his cohabitant? Qui autem am-
calum peribit in illo.

*sur. Tom. 3
Metaphr.*

21. *Timotheus* Anachoreta in vastissima
pti eremo nulli hominum cognitus iam
30. peregerat, quando à Paphnutio Abbate
inuentus, toto eo tempore nudus & squalidus
palmarum tantum fructibus vitam sustentans.
gens peccatum suum quod nimia sui fiducia
primum secessisset mulierem religiosam
habitare passus fuisset. Qua tandem cogni-
nos sedecim se ab usum lacrymando fateri
periculosum est fœminæ & viri consortium.

*Palla. Laus
hist. c. 43.*

22. *Ioannes* Anachoreta in quadam
præruptæ rupis spelunca obstruso aditu de-
cum fœminis nunquam est locutus, raro cum
ris, ad se tamen intrare permisit neminem.
buno roganti uti se coniugi suæ conciperet
permitteret, non est assensus, sed in quiete
appariturum promisit, quod eam pio delecta-
affici sciret. Proxima igitur nocte mulier
ipsum vidit, quem vigilans nunquam videret
quod viderit formam habitumq; corporis

hæc vultus lineamenta recte vereq; referendo fecit.

23. Canon seu regula Canonicis Ecclesiarum, Cathedralium tum Collegiarum. Anno Christi 816. in concilio Aquisgranensi 1. sub Caroli Magni filio Ludouico I. Imper. præscripta c. 144. Fæminis non solum in mansionibus & claustris Canonorum prandendum, aut requiescendum est, quin potius ne in ea intrandi excepto in Ecclesiis ultra tribuenda facultas, quia valde hoc à sanctis patribus legitur inhibendum. Si quid veræ charitatis officio illis attribuendum est, extra claustrum constituatur locus in quo illud accipiant, nullis autem fratrum cum ipsis nisi testes fuerint loquantur.

*Exemplar
manu scriptum
huius
regule.*

*Cath. Eccl.
monast. ha-
bet.*

*Canonici
vocantur
dulcissimo
nomine
fratres.*

24. Concilium Neocesariense Nicæno antiquius præstat Presbyterum, qui uxorem duceret ab ordine deponendum: si fornicaretur autem vel adulterium committeret, etiam extra Ecclesiam abiciendum & ad poenitentiam inter Laicos agendam redigi debere.

25. Conc. Nicænum permittit Episcopis, Sacerdotibus, Diaconis aut Subdiaconis habere domum subintroductoriæ, seu extraneam scæminam, nisi forte aut matrem, aut sororem, aut amitam, aut tales quæ fugiant suspicionem.

26. Concilium Carthaginense III. cui Augustinus interfuit extendit hunc canonem etiam ad fratrum vel sororum filias.

27. Canon à Sirico latus nullas scæminas Clericis permittit cohabitare, nisi sanguinis necessitudine eis iunctas.

V. Langh.

li 6. c. 14. de

vita & ho

nesta Cler.

28. Carolus Borromaeus Card. Archiep. Me-
lanensis mulieres nullas ad mensam piam ad-
tebat, neq; permittebat ipsis vt templum
ingrederentur.

Albertus Cranzius in Metropoli. li. 9. c. 1.
dens vnde ortus sit mos, vt in collegiis quibus-
dam mulam alat, inter cætera ait: iam languescit
religio. & vt fieri solet, cum religione decrescit pro-
rerum temporalium, ita vsu compertum est, vt
superna maiestatis in precio est omnia succedam
danter, sed illa abundantia nisi prospexerit cre-
xum, ille antiquat religionem, prostratam
pauperiem, &c. Et: Quæ ex re (quod fratres
dispersi per Ecclesias vt liberarentur Coloniæ
Raceburgense ære alieno) siquid prisce reli-
gionis remansit ex dispersione euauit. Sed cum nec
cerent, deterior ritus inoleuit, vt pariter in
uentibus quisque sibi prospiceret de necessariis.
inter fratres institutio, vnde omnis disciplina
auolauit. V. Dialogum meum Germanicum
conuersione concubinariorum & conu-
rum.

SIGNVM CXLVII.

*Munera accipere renuere seu manu
accipiendo intactas ser-
uare.*

1. Samuel Propheta probat coram
populo Israelitico se non accepisse
ra. 2. Cum Nuaman princeps militiæ Regi
ob mundationem à lepra Prophetæ Elisei
animi ergo magna munera offerret, resp-
quoque

V. de auar.

Domini ante quem fio, quia non accipiam,
que vim faceret penitus non a quieuit.

2. Cum Danieli Prophetæ Babiloniorum Rex ^{1. Reg. 12.}

scripser: Si uales scripturam legere & interpretatio- ^{v. 3.}

cus induare mihi purpura vestieris, & torquem ^{4. Reg. 5. v.}

circum collum tuum habebis, & tertius in regno ^{16.}

princeps eris, ad quæ respondens Daniel ait: ^{Dan. 5. v.}

munera tua sint tibi & dona donus tua alteri da, rece-
munera, sed inuitus, vel certe nutu diuino, ut
esset honoratior. &c.

3. S. Paulus Apostolus non modo munera gra-
oblata, sed etiam stipendia iure naturæ legeq;
veteri quam noua sibi debita repudiavit,
mo declarauit se potius fame mori malle, quam
labores prædicationis acceptare (2. Cor. 9.

7. Deu. 25. v. 4. Mat. 10. v. 10.) Maiores natu Ec-
clesiæ Ephesiorum, apud quos triennium in-
gram noctu diuque in prædicatione Euangeli-
posuerat ita allocutus est: Argentum & aurum, ^{Act. 20. v.}

ut vestem nullius concupiui &c. Protestatur etiam se ^{15.}
non vsum potestate accipiendi stipendium quan ^{2. Cor. 11.}
& 12.

umuis multis nominibus iustissima, addit etiam
se nec voluisse uti in magna inopia. ad Thess. 2.

9. scribit: Memores estis fratres laboris nostri & fati-
gationis nocte ac die operantes, ne quem vestrum graua-
rimus prædicauimus in vobis euangelium Dei &c. &
posteriore: ipsi scitis quoniam non gratis panem mā-
auimus ab aliquo, sed in labore & fatigatione nocte
& die operantes ne quem vestrum grauaremus.

4. S. Hier. de S. Hilarione scribit nihil in eo cur-
tus ita esse admiratos quam quod post tanta si-
gnatque miracula ne fragmen quidem panis à
quoquam accepisset.

5. S.

5. S. Bern. libr. 4. de considerat. ad Eugenium
Papam ait. Is (Martinus) Cardinalis Presbyter
et us aliquando legatione in Dacia tam pauper
uit , ut pene expensis & equis deficientibus via per
rer Florentiam , ibi Episcopus loci donauit ei equum
Pisas usque peruectus est. Postridie credo secum
Episcopus (erat enim illi causa cum Adulpho iustis
& agendi aderat dies) coepit requirere fideles
amicorum. Cumque per singulos sollicitus
uentum est ad Martinum , fiducia erat magis
illo , qui non posset immemore esse recentis
ficij. Tum Martinus , *decepisti me* , inquit , *ne*
tibi imminere negotium. Tolle equum tuum
bulo est & eadem hora resignauit ei. Nonne
saeculi res est , redisse legatum de terra
auro , transisse per terram argenti & argenti
nescisse , insuper donum quod poterat
spectum illico reiecisse ? Et : Qui (Gaudens)
Episc. Carnocensis Pontificius legatus) legationem
nem in partibus Aquitaniae proprijs summa
strenue administravit , idque annos plures
loquar quam vidi ipse : Eram cum eo in terra
cum a quodam praesentatus est illi piscis per
etatus legatus quanti veniret ? Non accepit
quit , nisi receperit precium , & resignauit
quinque inuito & verecundo. Item cum esset
in quodam oppido , domina illius oppidi
ei pro deuotione cum manutergio duas
paropsides pulchras , ligneas tamen , quibus
quandiu intuens homo scrupulosa con
laudauit eas , sed non acquieuit accipere. Qu
do argenteas recepisset , qui ligneas reser

*Laus in te
gritatis
pluris est
quam res
thesauri.*

*Deut. 16.
Non acce
peris perso
nam nec*

Non fuerunt qui possent Legato dicere, ditauimus Abraham.

7. Urbanus VI. statim atque renunciatus est Pontifex, Cardinalibus omnibus ad se vocatis, grauissimam pœnam seuerè interminatus est ijs, qui iniustas causas fouerent, aut etiam qui in causis iustis munera acciperent. Quia iustitiam exire modo iniusto iniustitia est, diuina enim lege præceptum est Deuter. 16. *iuste quod iustum est persequeris*, hoc est iusto modo, et non est iustus modus interueniente munere iustitiâ tueri. Cerquit, nihil ita animum seducit ac peruertit, vt munera. Hinc i. Reg. 8. dicitur de filiis Samuelis: *Declinauerunt post auaritiâ, acceperunt munera, peruerterunt iudicium*. Vbi S. Greg. ait: *ardor auaritiæ est causa accipiendorum munerum, & acceptio munerum est causa peruertendi iudicij*. Cum igitur apparet eo donâ tendere vt animum deliniant eoq; inclinent quod non decet, constantissime repudianda sunt, etiam si auri montes offerantur.

*munera,
quia munera ex-
citant.*

SIGNVM CXLVIII.

*Negotia secularia studiosissime
vitare.*

D Anselmus Abbas Beienfis & Archiepisc. Cantuariensis lib. de siml. c. 187. ita de se scribit: *Sicut bubo, dum in cauerna cum pullis suis est, & suo modo bene sibi est, dum vero inter coruos & corniculas seu alias aues est, incuratur ac dilaniatur, omnino sibi male est, vt pote quia hic rostro percutit, ille p p alis*

*Tim. 2.
v. 2. nemo
militans
Deo impli-
cat se nego-
tiis sacula-
ribus.*

alis in eum irruit, alter vero vnguibus discinditur
hi. Quando enim cum Monachis, meis scilicet, pho-
uerjari queo, mihi bene est, & grata ac singulari
mea consolatio: quando vero remotus ab illis inter
res conuersor, hinc inde me variarum rerum in-
lacerant, & que non amo secularia negotia
itaq, mihi est quando sic sum ac tremens periculum
mea mea dispendium. Certe rerum ciuiliu com-
plicatus lucem amittit diuinitatis seu sancti-
sua. S. Leo: de humano puluere necesse est
Religiosorum corda lordescere.

Qui potest
colo affixum
caelum in-
tueri.

2. Synesius Episc. in curis Ecclesiasticis se-
secum actum existimabat, si non & secularia
gotiis obrueretur. Hinc illa autem ipsius
relis sententia. Ciuilem virtutem cum Sacerdotio
iungere est versare ea que simul versari non possunt
cum seculum tulit eosdem Sacerdotes & iudices. S.
Egyptij & Hebraeorum gens multo tempore Sacer-
Reges habuerunt. Deinde (vt mihi videtur) cum diuini
humano more perageretur se iunxit Deus ritus
& alius Sacerdos, alius dux effectus est, &c. Et quod
rata a Deo coniungere conaris, qui neq, vt gubernes
sed vt falso gubernemus expetis? Et: Mea facultas
duobus dominis seruire. Si vero sunt aliqui qui
scientia ledantur, poterunt sane & Sacerdotio
ciuitatum praefecti esse. Radius solis etiam si cum
conuersabitur, purus manet, & non inquinatur.
vero si idem hoc fecero, fontibus & mari opus habeo
etel ac Synesius, nam munus Sacerdotis est
petuo in caelos volare, nec libenter in res ter-
res se diffundere ne imprudenter in alium
mundanorum fluctuum prouehatur.

3. V. re & grauitè Gregorius: Nullum, inquit, *Hom. 17. in*
 potest ab alijs manus præiudicium quam à Sacerdotibus *Euang.*
 tolerat Deus, quando eos quos ad aliorum correctionem
 posuit, dare de se exempla prauitatis cernit, quando
 peccamus, qui compescere peccata debuimus, nulla
 animarum lucra querimus, ad nostra quotidie studia
 vacamus, terrena concupiscimus, humanam gloriam
 mentem captamus, & quia eo ipso, quo ceteris præ-
 lati sumus, ad agenda qualibet maiorem licentiam
 habemus, susceptæ benedictionis ministerium vertimus
 & ambitionis argumentum: Dei causas relinquimus, ad
 terrena negotia vacamus, locum sanctitatis accipimus,
 & terrenis actibus implicamur. Et qui negotium
 prædicatoris suscipit, dignum non est vt onus
 secularium negotiorum portet, ne dum hoc eius
 colla deprimat, ad prædicanda cœlestia non as-
 surgat. Hæc Greg. Boni autem & pietatis amantes
 Clerici, quæ sursum sunt sapiunt, non quæ super
 terram, oculosque ad solem illum iustitiæ fixos
 tenent, neque deorsum ad ea quæ sunt mundi
 habent respectum, nihil omnino cum stulto po-
 pulo errorumque magistro contrahunt, cœlestia
 semper spectant, in Christo omnes cogitationes
 curasque defigunt.

4. S. Cypr. Epist. 66. de bene instituto Clero
 ait: Hæc nunc ratio & forma in Clero tenetur
 vt qui in Ecclesia Domini ordinatione Clerici
 promouentur, in nullo ab administratione diui-
 na auocentur, nec molestiis & negotiis sæcula-
 ribus alligentur, sed in honore sportulantiū fratrum
 tanquā decimas ex fructibus accipientes ab altari

*De bene
instituto
clero.*

& sacrificiis non recedant, sed die & nocte co-
stibus rebus & spiritualibus seruiant.

*A tutelariū
munere
procul Cle-
rici.*

Ad 5. Concilium Africanum allata querela
quod moriens Christianus Presbyterum
suis tutorem ex testamento nominasset. Quo-
acriter autem Synodus vltā sit tale facinus per-
de ac impium & detestabile scripta ex eodem
Cypriano eadem hæc 66. testatur Epistola, quæ
quoque gesta his verbis exprimitur: *Grati
commoti sumus, ego & collega mei, qui præsentem
erant, & compresbyteri nostri qui nobis assidebant
cognouissimus quod Geminus victor frater noster
culo excedens Geminium Faustinum Presbyterum
rem testamento suo nominauerit; cum iam præ-
concilio Episcoporum statutum sit ne quis de Clero
Dei ministris tutorem vel curatorem testamenti
stituatur, quando singuli diuino Sacerdotio honori
Clerico ministerio constituti non nisi altari & sub
deservire, & precibus atque orationibus vacare
Ne igitur aliquis ex fidelibus id amplius
presumeret eidem S. Synodo placuit eum
delictum grauiori censura percelli, delin-
temque seuerissime olim decretæ subijci
quam refert idem Cyprianus sic dicens:
Episcopi antecessores nostri religiose considerantes
lubriter providentes censuerunt, ne quis frater
ad tutelam, vel curam Clericum nominaret, &
hoc fecisset, non offerretur pro eo, nec sacrificium
mitione eius, neq; enim apud altare Dei meretur
ri in Sacerdotum prece, qui ab altari Sacerdotis
stros voluit auocare. Et ideo Victor cum contra
nuper in Concilio à Sacerdotibus datam Geminus*

*V. Baron.
An. Chr.
257.*

simum Presbyterum ausus sit tutorem constituere, non est quod pro dormitione eius apud nos fiat oblatio, aut deprecatio aliqua nomine eius in Ecclesia frequentetur; ut Sacerdotum decretum religiose & necessario factum seruetur à vobis, simul & ceteris fratribus detur exemplum, ne quis Sacerdotes & ministros Dei altari eius & Ecclesie vacantes ad seculares molestias deuocet. Hucusque decretum Synodi.

5. S. Hier. ad Nepot. Negotiatorem Clericum, & ex nope diuitem, & ex ignobili gloriosum quasi quam pestem fuge.

*Negotiatio
reita est
Clericis.*

6. S. Aug. li. 99. vet. & noui test. Antequam Ecclesiasticus quis sit, licet ei negociari, facto iam non licet.

7. Concil. Nicæ. c. 17. statuit, ut si quis inuentus fuerit turpia lucra sectari, deiciatur à Clero, & alienus habeatur ab Ecclesiastica gradu.

8. Concilium Tarraconense c. 2. Canonum statutis firmatum est, ut quicumque in Clero esse voluerit, emendi vilius & vendendi carius studio non utatur, quod si exercere voluerit cohibeatur à Clero. Utinam autem non venderet cum magno scandalo frumenta sua carius quam laici.

9. In decretalibus Alexandri III. ad Londonensem Episc. Sub interminatione anathematis prohibemus ne Monachi, vel Clerici causa lucri negociantur. Peccant ergo Clerici in sacris constituti mortaliter si multum negotiationi dent operam maxime sine necessitate. V. Episc. Gelasij I. ad Episcopos per Lutaniam (cap. consequens dist. 88.) ubi vult. Clericos ab omni cuiuslibet negotiationis ingenio cupiditateque cessare, aut in quocunque gradu fuerint

positi mox à Clericalibus officiis abstinere. Indecum certe est hominem sacrum profanis lucris datum esse, & negotiatio plena est periculis mendaciorum, periurij & iniustitiar. Syr. 26. Difficile exiit negotians à negotio (rerum ad salutem pertinentium.)

SIGNVM CXLIX.

Promptissime suis maioribus obedire.

De ob Chr. 1.

Luc 2.

Ioan 4. 5. 6

Matt. 26.

Phil. 2.

Ioan 6.

In vitis pp.

& Pallad.

hist. 28.

Apostoli nondum Christum facientem conspexerant, nondum levis regni retributionem per illum futuram sperarant, & statim ut vocavit eos relictis omnibus ipsum secuti sunt, atque ita eidem adhererunt, ut nulla deinde aduersitate, nullis persecutionum tempestatibus auelli separarique possint, in deserto turbæ discumbenti iussu cibum ponere, quinque panes & duos pilces, est totum quod habebant, nihil sibi reservare porrexerunt, hinc plura collegerunt quam tulerunt.

2. *Paulus* Monachus cognomento *simon* Antonij discipulus cum quaesisset esset prophetis prior Christus, ineptam interrogantem silentio diluere iussus triennio tacuit. Paulus cum multa illi absurda & superuacanea experientia obedientiae causa imperarentur, ea tantum necessaria perficere nunquam distulit, v.g. quod

hantire, & haustam effundere, vestes disfluere, & lassitas iterum consuere, &c.

3. Ioannes Abbas in Scythi quem sol iratum non vidit, ex hac vita ad meliorem migraturus, precipium discipulis suis documentum relinquere volens nunquam quicquam se ex sententia scripsisse dixit sed ternorum, nunquam aliquid docuisse quod prior ipse non fecisset.

4. Honorius Papa preposito Cameracensi scribens, ait: Qui contra iuramentum negat prelatum dominum suum, vel in foro seculari deponit contra eum super rebus spiritualibus questionem, aut inuasori ipsius prelati & sociorum eius causam & consilium prebet, ipse nunquam membrum putridum perpetuo ab Ecclesia est deponendus & abscondendus, & beneficia ipsius personis donis sunt conferenda, & assignanda per illos ad quos eorum donatio pertinet.

5. S. Ioannes Damascenus non oblectatur in ijs, quae ipsi imperabantur, in lingua murmur non erat, nec villa in corde disceptatio, hoc vnum in media mente, non secus atque in tabulis penitus exsculptum & incisum habebat, nempe in omni negotio, & edicto sine murmuratio- ne, & velut Paulus praecipit, sine disceptatione, quod imperatum est, faceret. Sanctus etiam Franciscus cum quaereretur ab eo quis esset verus obediens iudicandus corporis mortui similitudinem loco exempli proposuit. Tolle, inquit, corpus exanime, & ubi placuerit pone, videbis non repugnare motum, non mutare situm, non reclamare dimissum, quod si statuatur in cathedra, non alta sed im- respiciet, si collocetur in purpura pallefcet. Hic, ait, xibilior.

Pp 4

verus

In vita pp.

*Ioan. Pa-
triarcha
Hierosol.
Dum recto-
ribus hu-
manis ob-
tempera-
mus im-
mortali
Deo nos
obedire ar-
bitremur.
Bonau c.6
Quanto
stirps nobi-
lior tanto
cervix fle-
xibilior.*

verus obediens est, qui cur moneatur non diuidetur, cur cetur non curat, ut transmutetur non instat, cuius officium solitam tenet humilitatem, plus bonorum reputat se indignum. Hæc ille.

Li. 4. de in-
stit. rerum

c. 23.

Aug. de ci-
ra pro mor-
tuis c. 17.

V. lo. posse.

Bibl. selec.
le. 5. c. 4.

6. Ioan. Cassianus scribit S. Ioan. meritis obedientie merito ad tantam Prophetie gratiam peruenisse, ut Imp. Theodosius non ante bella suscipere, quam oraculis eius fuisset ausus.

Alia præmia Obedientie Clericorum Triumpho virt. honorifica certe, gloriola ne libera, imo & admodum fructuosa est se eorum, qui religiosam obedientiam mundo nuncium remiserunt. Nunquam Magnus ille Franciscus Xauerus tam felix num piscator fuisset, nisi se ad Ignatij suavis voluntatem, præcepta, iussa, consilia contulisset.

SIGNVM CL.

*Oculos leniter & incaute non deflectit
nec volitare pati.*

A Nachoreta quidam quod legente Aratorem, qui non longe aberat, ceciderat oculos graui se poena multauit, quod annos quadranginta illa tantum aspectu ante pedes posita iacebant, semper cella egrediens, aut omnino clausis, ad conuiuentibus oculis incedere. Rem munda-

IX. *nam aspexisse graue esse scelus duxit, & nos etiam inuilia imo & nefaria flagitia sæpe videmus.*

SIGNVM CLI.

*Cum attentione & seruire spiritus orare
& cum Deo colloqui assidue.*

Christus non solum nocte orabat sed etiã pernoctabat in oratione. Luc. 6. v. 12. etiam prostratus in terram orabat Matth. 26. 39. Mar. 4. v. 35.

2. S. Paulus Apostolus & Silas in carcere media nocte orantes laudabant Deum Act. 16. v. 25.

3. S. Hieronymus in Catalago scriptorum Eccles. scribit S. Iacobum Alphæi Apostolum & Hieros. Episc. flexis genib. pro populo precatum in tantum vt Camelorum duritiem traxisse eius genua crederentur, ait, inquit, S. Chrysost. ho. in Matth. assiduitate orationis iugique ad paup. mentum prostratione corporis frontem quoque eius callo obductam, vt nihil fere à Cameli genibus discreparet.

4. Act. 1. & 2. Apostoli erant perseverantes in oratione, & Act. 6. dicebant: Nos orationi & ministerio verbi instantes erimus, orationem conuersioni præmittebant.

5. Act. 3. v. 1. Petrus & Ioannes ascendebant in templum ad horam orationis nonam.

Pp 5

6. S. Bar-

6. *S. Bartholomaeum* centies in die, & centies nocte flexisse genua, dum preces iteraret. Si sic orarunt qui iam Sp. sancti igne excandescunt, ni auro purius renitebant, quid nos faceret?

7. *Quingentos Monachos Paulus* Lybicus rexisse dicitur, & cum gregi pascendo prouideret, sui pascendi curam minime relinqueret. Preces enim ter centum Domino Dagululis diebus offerebat, & ne de quotidianis pensis quicquam detraheret totidem lapillis habuit ut post singulas qualque preces conlato in sinum lapide computatisque tandem numeris de constituto numero nil ademeret. *Castrod. triper. hist. li. 8. c. 1.*

8. *S. Hieron.* de *S. Pauli Eremita* corpore mortuo ait: ingressus speluncam *S. Antonii* genibus complicatis ceruice erecta extensus in altum manibus corpus exanime, accipiens & ipse viuere eum credens pariter conlato. Postquam vero nulla ut solebat suspirantis audiuit in flebile osculum rueret, rellexit, quod etiam cadauer *S. Pauli* Deo cui omnia viuunt officioso gestu putatur.

9. *Appollonius Abbas* centenis genuflectibus die noctuq; preces repetisse putatur, in vitis PP.

*Trip. hist.
li. 8. c. 1.*

10. *Moyse* Abbatem noctem penitus iugiter peruiigare solitum ferunt, ac dum in recto corpore patentibusque oculis, ne succumberet perstitisse.

11. *Ioannem* Abbatem in superioris Thebai- *Pallad. hist.*
eremo stantem, & orātem sub caue rupis for- 61.

decem annos tres perseverasse legimus, nunquam
recubuisse, ne minus orare quam vellet coge-
rent, nihil gustans præterquam dominicis dieb.
Eucharistia communionem.

12. *Hysenius* Elpidij Abbatris discipulus in gran *Id. hist. 109.*
lapideo monumento se occludens, per trien-
nium rectus semper orasse dicitur, neque inte-
rim aut sedisse, aut iacuisse, aut inde pedem extu-
lisse.

13. *Antonius* Abbas non nisi submissis genibus
trans sæpe diem noctemq; peregrasse dicitur pre-
catione perpetua, seu *S. Antonium* sæpe ineunte
nocte orare ingressum matutina lux in eodem
vestigio oppressit, cum etiam quereretur quod
animis propere aduenisset. Amor Christi & ti-
mor gehennæ omnem vicerunt difficultatem.

14. Cum *Arsenius* Abbas vespere se in preces *Sur. tom. 1.*
dedisset, occidentem à tergo solem relinquens *Metaph.*
sepenumero facie ad orientem versa immotus
stetit, donec lucente iterum de faciem sol af-
ficeret.

15. *Sylvanum* accepimus post longam preca-
tionem oculos comprimere solitum, ne vtaie-
bat, rerum harum infirmarum deformitatem vi-
deret, qui à supernarum illarum tam admirabili
spectaculo veniret.

16. *Isaac* Syrus tunc Monachus, post Abbas *Greg. 3.*
postquam Spoletū Piceni oppidū appulisset pres *Dial.*
byteros rogavit ut ibidē orādi quādiu vellet copiā
ibi cōcederēt, nec finerēt interim orāti quenquā
impe-

impedimento esse. Ea re impetrata dies tres
tinuos & totidem noctes genibus iniunxit
uit. Hoc quidam hypocrisis vitio deperit
processit dementiæ ut post verborum infirmitatem
nem etiam colaphum illi incuteret, sed quæ
parata sunt derisoribus iudicia, repente
arreptus spiritus vexari coepit. At Isaac per
memor iniuriæ immemor percussorē
catione à supplicio liberauit.

Prov. 14.

17. Cum *Stephanus* Presbyter Constanti
tum Psalterium singulis noctibus perlegere
more haberet, atque aliquando citius quam
sueuerat consopitus ipsum semilectum transi
fer, monitus est à S. Petro Apostolo in somno
surgeret & coeptum opus perficeret. Dicitur
nisi finitis precibus locum dare quieti.

Sulpit.

18. *Martinus* Turonensis Episcopus, qui
quidem cum quicquam operis manibus, ce
ret linguam ab oratione cohibebat, idem
obiturus extremum frigescētibz membris
immutus iacebat, labra tamen mouebantur
que orare destitit donec lumine subito clar
fusus reddidit spiritum.

Sur. tom 2.

Manu li. 2.

c. 5.

Pramia ar-

denter orā-

tium S. Do-

minici Tho-

ma Aquin.

S. Bern. S.

Rhem. &

V. In triū-

pho.

19. *Thomas* Aquinas quoties aut ad legem
accederet, ad disputationem iniret, aut lecturam
aliquam diuinæ tractationis assumere
prius orabat.

20. Cum persecutio Decij indies magis
uiens depopulata esset maxima ex parte
Dominicum, nec cessaret acrius debacchari
prius Episcopus Carthaginensis dabat
ad Clerum & plebem de promerenda à Deo

pro peccatis, ut lacrymis, ieiuniis, orationib.
reuocare nitantur, quod à Deo irato peccatis exi-
gentibus erat infligendum, pluribus admonens, & *Ep. 3.*
memoriam reuocans solutam vitam ante flac-
centium ac declinatum à recto disciplinæ tra-
cite Christianorum. V. Baron. Anno Christi 253.
Solent prælati Ecclesiæ S. Cypriani exemplo
tempore persecutionis preces indicare.

21. Solebat dicere nonnunquam B. Pater Igna- *Biblio sele-*
tus noster (inquit Ant. posseuinus) se in difficilio- *et li. 4. c. 4*
bus quibusque negociis ita rem totis viribus
Deo commendare consueuisse, ac si nulla huma-
na industria, nulla alicuius cooperatio ad ea con-
suecunda præter Deum ipsum esset necessaria aut
adhibenda: Cum vero id faceret, tum ita coope-
rari se solitum ad eadem ad exitum perducenda,
ac si nihil Deus in illa conferret, nempe cum sci-
ret Deum imprimis esse cognoscendum auctore
omnis boni, ac sine quo nihil effici possit: intelli-
gebat idem quando diuina eius sapientia coope-
rationem exigit suarum creaturarum, istam coo-
perationem toto pectore esse ad rem adhibendam.
Sic ordinarium quarumcunque rerum ad Dei glo-
riam spectantium aiebat semper exitum se esse
consecuturum.

22. *Borromæus* Card. in Ep. ad Andream Bat-
torem requirit in Cardinali non mediocrem so-
lum studium orationis, sed familiaritatem cum
Deo, quæ, inquit, quotidiano & attento orationis ac
diuinarum rerum meditationis studio nutritur & so-
letur. Nec solum hoc aliis præcipiebat, sed mul-
to magis faciebat ipse. Vix enim abibat dies et si
in sum-

in summis illis occupationibus, quin tetra-
 quaternas horas, saepe etiam plures oratio-
 sumeret, quoties etiam noctes integras. *Signum q*
 imo ita tradidere qui eum familiariter notant.
 tam ferme eius vitam, excepto somno, *excelesi*
 breuissimus erat, perpetuam fuisse orationem *mentiu*
 quoniam interagendum, intereundum *entia g*
 inter vescendum semper aliquid mente *um q*
 bat. *omn*

SIGNVM CLII.

*Breues (iaculatorias vocant) precativae
 ipsis actionib. adhibere & inter-
 miscere.*

Boni Clerici subitas & extemporaneas
 ces in suis actionib. adhibent, quia con-
 tationes irruunt, adiuuat hoc ad eas vince-
 subleuat mentem, nec sinit adhærescere
 negociis quæ tractantur. Est etiam conditio
 quoddam actionum vt gratiores sint Deo.
 familiaritatem quandam cum illa maiestatis
 que animum ad futuram meditationem praeparat
 enim lignum si aridum fuerit facilius & citius
 concipit, ita anima his orationibus calefacit
 quem retinet, vt deinde celerius in meditationem
 diuinus exardescat ignis. Moses, ait, S. Gregorius
 tabernaculum intrat & exit, & qui intus in con-
 tionem rapitur, foris infirmantium negociis vrgetur
 tus Dei arcana considerat, foris onera carnalium
 Qui de rebus quoque dubiis semper ad tabernaculum

2. Par. paste
 c. 5.

CLII. *Coram testamenti arca Dominum consulit, exen-* Clericum
nam procul dubio rectoribus praebens, ut cum foris am- decet com-
gunt quid disponant, semper quasi ad tabernaculum municare
stant. Certe cum negotia quae Clerici tractant negotia sua
ecclesiae sint, id est, Dei, quid iustius & conue- cum Deo
nius est, quam ut ex eisdem Dei mente & sen- & actioni
sentia gerantur? Quis enim ferat procuratorem adiungere
qui alio modo suas res agat quam ipse velit orationem.
omnia inuertat quae ei mandarit?

SIGNVM CLIII.

*Tempore orationis tentationibus non
cedere.*

Sylpitiu Bituricensis Episc. dum nocturnis *Sur. tom. r.*
precibus incumberet, horrendos circa se *Torrere ei*
strepitus vocesque terribiles audiuit, neque ta- *conaban-*
men aut loco cessit, aut orare desinit, donec seda- *tur demo-*
tus est tumultus. *nes.*

1. Cum Maximus Monachus, postea Rhegi- *Greg. Tur.*
Episc. noctu ad litus processisset orare (mo- *de glor. cōf.*
nasterium enim non procul à mari erat) vidit na- *c. 83.*
uem appulisse à qua discedentes nautae ipsum re-
uerenter adierunt atque laudibus attollere ca-
perunt quod fama eius usque ad Cyria fines per-
uenisset, quodque eum multi videre desidera-
rent, quod denique, si illo proficisci vellet, saluti
plurimis foret, & si modo secum ire disponderet
pro lucro habituros, si talem virum vehere sibi
contigisset. Maximus antiqui hostis captio-
sus tendiculas circumspecto sagacique ani-
mo percipiens, positis in littore genibus
ora-

orauit, & statim erubescences & aucti dixerunt
Euge, Euge.

Sur. to. 1.

3. *Láunomáro* Abbati Carnotensi nocte
ti lucernam ter à Dæmone extinctam
runt, & ter ab Angelo rursus accensam.

*Pro 28. Iu-
stus isua-
Leo Confi-
ciens.*

4. *Leonardo* Corbiacensi Monacho oratione
pens à pedibus in sinum vsque sursum verti
ptauit, quem ille vsque adeo expauit ut in
lis permaneret, donec precum finem fecit.
actis precibus ad pestiferam bestiam dicebat
facere d'fferas quicquid faciendi facultatis a
sus me à Domino accepisti, at illa eum
læsit.

5. Cum *S. Franciscus* die quodam
oraret audiuit clamantem dæmonem Fran-
pœnitentibus ignoscit Deus non se tam per-
ci fatigatione conficientibus. Agnouit
verbis dolos & in oratione peruersans ad
rendos pro Christo labores magis exaruit.
nocte quodam precationi operam daret,
rectum domus immaniter strepere atque
biliter mugire cœperunt dæmones, at illi
pidus exsurgere. En adsum inquit nequissi-
ritus, venite exercete in me quicquid vo-
millum est. Quod si corpus hoc verberibus
ceritis quid aliud quam vindicabitis me
uersario meo? his dictis confusi discesserunt
ad preces Deo persolundas rediit. Iterum
Sathan intimo medullarum titillatu cogit
ei libidinis excitauit, at ille intermissa prece
exsurgens violentum corporis motum dæ-
poris flagellatione repressit, yenarumque

centium pruritum semet in gelida niue nudum
prosternens extinxit.

Recte ergo Agathon Abbas interrogatus cui
orationi spirituali plus laboris inesset, respondit,
orationi. Si autem omnes Christi Apostolique
hoc monentur, ut sine intermissione orationi
vacent, quanto magis clerici quibus orandi mu-
nus quasi ex officio incumbit. V. Hierony. Ep. 22.
Chrysost. ho. 14. in Ep. 1. ad Thl.

SIGNVM CLIV.

*Preces concionibus suis praemittere, ad
exemplum Apostolorum
Act. 6.*

S. Augustinus: munus suum ait, ut praestet con- Li. 4. de do-
cionator, magis pietate orationum opus est, quam o- trina Chr.
ratoris facultate, ut orando pro se & pro illis, quos est al- c. 15.
locuturus sit orator antequam doctor.

S. Bern. in verba amica, columba, formosa: Ser. 17. in
Habes, inquit, tria haec praedicationem, orationem, con- Cant.
templationem in tribus designata vocabulis. Etenim Oratio erit
amici dicitur quae sponsi lucra studiose ac fide- perpetua
ter praedicando, consulendo, ministrando conquirat: concionum
columba quae nihilominus pro suis delictis in oratio- comes.
gemens & supplicans diuinam sibi non cessat conci-
are misericordiam: mente quoque formosa quae caelesti
desiderio fulgens supernae contemplationis decore se in-
uit, qui huiusmodi est, placens Deo cautus sibi, utilis suis

Q9

Idem

Ep. 201.

Li. 6. mor.

c. 17.

Idem ait: Nunc manent tria haec, verbum, oratio, maior autem horum est oratio, ea namque & vocis gratiam & efficaciam promeretur.

S. Greg. ait: Humani generis redemptor per miracula hominibus exhibebat, & ad orationem in nocte pernoctabat, ut perfectis predicatoribus quatenus nec actiuam vitam amore speculatiuam rant, nec contemplationis gaudia operationis penitus contemnat, sed quieti contemplantes se

Syr. 39. in-

stus, &c.

O quanta

nobilitas ac

felicitas est

cum Deo

familiari-

ter vivere.

quod occupati erga proximos loquentes rebus. Hinc boni concionatores habent quorundam tempus quo segregati ab aliis curis ad Domini sedent cum Magdalena ubi audiunt Christo quae in pium usum conuertunt, ad suo tempore Marthae personam agentes con-

nicant cum aliis. Intelligunt eandem libertatem in oratione quam in concione ponendam maiorem & plane persuasum habent, rationem efficacem futuram & cum fructu ex orationis deuotae spiritu effundetur.

Li. 1. de o-

rat.

enim ait S. Chrysost. Cum video quempiam inconstantem orandi studium, neque huius rei seruandae mentique cura teneri, continuo mihi palam est, quod huiusmodi gloria dotis in animo possidere. Rursum quando conspexero insatiabiliter adhaerentem cultui diuinae, que in summis damnis numerantem si non conuenerit, coniecto talem omnis virtutis firmamentum aditorem ac Dei amicum. Socrates Christus (li. 8. c. 1.) laudat Piterium quod orare ante lecturam praelectionem semper erat solitus. Dominus mas plus videtur orationibus, quam studiis litterarum mysteriis cognoscendis

fecisse, qui etiam ad loca difficiliora ieiunia adhibere solitus erat.

Rupertus Abbas à B. Virgine ingenium ad scripturas idoneum impetrauit. Apostolus Paulus ^{V. in trium locum de Maria cultu.} Thessalonicensium inuocauit preces, quorum prædicationis Euangelicæ cursus esset felicitior. *Orate, inquit, pro nobis vt sermo Dei currat & glorificetur.* Ep. 2. c. 3. v. 1. Sic & alii boni concionatores, vt conciones suas non in aures infundant, sed in hominum animos inscribant, ad colloquium diuinum, ad preces, identidem recurrunt.

SIGNVM CLV.

Ante preces absolueret, quam labores alios ingredi.

Paulus Monachus nullo vitæ suæ die prius ^{V. Baron. An. Chr. 809. quo obiit S. Ludgerus 7.} quicquam egit, quam trecentas orationes genibus proculutus Domino obtulisset. Cassio. ^{Kal. Apr.} hist. li. 8. c. 1.

2. Carolus Magnus Ludgerum Monasteriensem Episcopum, ad se scribunt Monachi Werdenenses, pro quadam Reip. vtilitate euocari fecit: Qui cum secundum præceptum eius venisset, & in palatium mansionem accepisset, primo statim mane, missio ad eum Rex cubiculario ipsum ad se venire præcepit. Ea ipse hora perueniens ex more cursibus, cum suis in studio staret. Cumque his expletis se venturum nuncio respondisset, & hoc regi ille

Qq 2

retu-

retulisset, secunda quoque vice & tertia ad
accersendum misit. Sed ille diuinum seruiciu
cunctis aliis rebus anteponendum esse non
rans, omnino venire distulit, donec ceptam
modiam consumeret. Qua finita in conspectu
Regis cum venisset, cur ad imperium suu
nire contempsisset interrogauit: Adhuc vultu

*Ambro. ad
Eugenium
Imp. nemi-
ni facio in-
iuriam si o-
mnib. Deu
prafero.* le intrepido, mente constantiore: Ego, inquit
tor, inquit tuum praeceptum ita in omnibus ex
dum putavi, vt tamen Deum tibi vbique praefere
non dubitarem, quem omnibus anteponendum esse
nes norunt omnes fatentur. Hoc & ipse mihi praec
prafero.

quando pastoralis curae sollicitudinem mihi comm
bas, vt Deo primum seruiendum scirem. post haec
sequenter imperiis cognoscerem esse obtemperandum
Hanc tui mandati auctoritatem, hanc iussu
tionis regulam secutus, Deum tibi & cunctis
mortalibus praeponeudum non ambigo, nec tamen
credidi, quod huic iussioni, & perspicacissimae ratio
trarium esset, &c.

Hanc eius responfionem Rex optimis
plexus: Gratias, inquit, habeo Episcopo, quia quod
esse credidi semper, talem nunc te esse exper
& cat.

Sic boni Clerici nihil inconsulto Numine
grediuntur, nihil nisi annuente Deo profect
ur, atque perficiunt. Nulla ab ipsis actio p
sed assiduitate precum & considerationis
ritate decocta procedit. Rerum inuentio
cipi Deo totos se regendos committunt, & o
mnia ex diuino consilio & voluntate gerunt
ces supplices adhibent, sciunt enim se

illud non posse perdere quo circa Deum occu- *De orat.*
 pantur, nec spem totam ponunt in sua industria *dom. Ser. 1.*
 & in manibus suis, *obliti eius*. Vt Greg. Nyssenus
 asserit, facere homines seculares, qui manus de-
 dit: hic Nyssenus: Idcirco abundat in vita peccatum
 cuiusque incrementis semper augefcit, quoniam obliuio
 Dei tenet omnes, & homines non coniungunt actiones
 suas serias cum oratione. Hæc ille & quidem verissi-
 me. Nam vt corporis vita suum habet alimen-
 tum ex cibo & potione, quo alimento si careat
 certa mors est, sic vita animæ suos item habet ci-
 bos, maxime autem orationem ex qua mens o-
 mnes eos percipit fructus, quos corpus ex suo
 pabulo. Sic enim reficitur & instauratur, deinde
 delectatur, postremo etiam roboratur & confir-
 matur ad omnem motum, & munus, & ad exe-
 quendas actiones: contra vero hoc cibo subtra-
 ctio languida & iners, & imbecilla efficitur, vt leui
 quouis incurfu vel occursu in lapsum & mor-
 tem ruat.

Orandum autem est clericis non pro se solum *He. 5. v. 7.*
 sed etiam pro omnibus hominibus.

S. Paulus ait: Omnis Pontifex ex hominibus assum-
 ptus pro hominibus constituitur, in iis quæ sunt ad Deum,
 offerat dona & sacrificia pro peccatis. Et ad Episc. *1. Tim. 2.*
Tim. Obsecro primū omnium fieri obsecrationes, oratio-
nes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus ho-
minibus, &c. S. Greg. li. 1. Ep. op. 24. ad Ioan. Episc.
 Const. & alios: Quid Antistes ad Dominum nisi pro de-
 ctu populi intercessor eligitur? Quæ itaque fiducia ad
 Deum pro peccatis alienis intercessor venio, apud quem
 de propriis securus non sum? &c. Si assidue pro popu-

Sar. 67:

lo orauerint multum à Deo impetrabunt. Oratio & ieiunium S. Petri singulati
fectul iunguntur Actorum tertio. Oratio
ius subiicitur de claudio ex utero matris, ab
in integrum uel etudini restituto, ita ut ex illa
laudaret Deum ci. 10. post preces uisione
tur ut Cornelium & alios gentiles in Ecclesia
recipiat, S. Ambr. In natali S. Petri & Pauli
Bene ait (Lucas) in cenaculum ad orationem al
Petrum, quia omnis sanctus quando orat relinquit
milia uel terrena in altum mentis extollitur, &
Lme suspensus rapitur, & cogitatione sancta col
nus efficitur. Atque ibi esurienti illi, hoc est, cogit
cordis sui sublimiori loco pro salute populi Iuda
tur vas diuersorum generum, animalibus plenum
diuinitate dicente illi: Tu Iudæos solos esuris, et
fidei tue cunctarum gentium diuersitate reficis.
primum animal Deo ex gentibus Centurio Corn
immolatur. S. etiam orationis beneficio Be
primum hæresiarcharum Simonem de Ec
& cœlo eiecit, ut habet S. Maximus ser. 66.

SIGNVM CLVI.

*Ad ordines sacros aliasque dignitates
sasticas idoneos duntaxat & digni
seu bene meritos promoue-
re.*

1. Tim. 5.
22.
ho. 16.

1. **M** Andatum Apostoli ad Episco. Titum
Manus cito nemini imposueris, neque
municaueris peccatis alienis. Quid sibi uult cito, neque

et verba Chry. non ex prima statim probatione, nec
 nec. 3. Sed ubi consideratio diuturna precessit, exactis-
 que discussio, tunc imposito manus. Neque enim
 res periculo caret. Eorum enim quæ ille pec-
 caverit, tu quoque pœnam dabis, &c. Et S. Hiero.
 ca. 58. Isaiæ Paulus scribit ad Tim. Manus, &c. *Li. 16. com.*
 Non est enim peccatum leve mittere margaritas
 ante porcos, & dare sanctum canibus, & ordina-
 tionem clericatus nequaquam sanctis & in lege
 Dei doctissimis, sed affectis suis tribuere & viliū
 officiorum ministris, quodque his de decorosius
 muliercularum precibus, in quo consideran-
 loquentis in se Christi Apostoli sapientia, qui
 ordinationis periculum demonstraret iunxit
 amenta peccantium, neque com. &c.

S. Bern. ait: in monasteria admittuntur homines spe *4. de cons.*
 efficiendi: at officia bonos facilius recipiunt quam fa- *c. 4. c. 6. 12.*
 Quare ad eaviros probatos oportet deligi nō proba- *Act. 13. 3.*
 Lucas ait Dominum pernoctasse in Oratione
 antequam Apostolos designaret. Et in Ecclesia
 ante ab Apostolicis temporibus deducto, non
 sunt ordinationes nisi prævio ieiunio & oratio-
 ne in 4. Temporibus.

S. Greg. adfert Christi Domini exemplum, qui *in Ezech.*
 ante trigessimum annum noluit fieri magister ho- *ho. 2. li. 1.*
 minum, & ait: Pulli avium si volare appetant ante pē- *in 3. par. pa-*
 narum perfectionem, unde ire in alta cupiunt inde in- *stor 26. ad-*
 merguntur, vel si structuris recentibus necdum soli- *mon.*
 tum pondus superponitur, non habitaculum sed ruina *inter the-*
 mātatur. Et si conceptam sobolem priusquam forma- *mata mea-*
 is, neque fœmina profert, non tam domum quam tumultum *orat. the-*
 ma. VI.

Ioannes Baptista ætatis anno trigesimo dicandum missus est, qua ætate & Christus dominus suam prædicationem aggressus est.

Apud Sophronium cum Abbas Amos Hierosolymis ordinatus esset Patriarcha, dixit prout

Prat. spir. c. Orate pro me Patres: magnum enim onus & immodice, Petri & Pauli similitudinem est regere animas: Ego autem infelix & peccator sum, plus quam cetera timeo ordinationis sarcinam. Nam scriptum, quia beatiss. & equalis Angelis Leo Romanorum Ecclesie præfuit, 40. dies per seculum sepulchrum Apostoli Petri, vigiliis & orationibus petensque ab Apostolo, ut pro se apud Deum intercederet, ut demitterentur sibi peccata sua, impletis diebus apparuit ei Apostolus Petrus dicens ei: Oratio tua dimissa sunt tibi omnia peccata tua, præterquam positionis manuum. Hoc solum abs te requiritur, siue fortasse male egeris. Sed quid est inquit

To. 6. An. neus? omnia tibi dimissa peccata præter manuum positionem? num peccata ex parte dimitti possunt? num peccata ex parte dimitti possunt? num peccata ex parte dimitti possunt?

Chr. 461. minime gentium si ad culpam referas, cum quo ad pœnam dici debent dimissa fuisse. Sed non ex parte. Quod enim facile sit in his peccatis iam prudentem Episcopum iure S. Apostoli monetita Thimotheum: Nemini cito manus imposueris, neque communicaveris peccatis alienis.

1. Tim. 5. ergo remanebat S. Leo delictorum peragatorum quæ illi perpetrassent, qui ab eo in presbiterium promoti fuissent ad ordines. Tunc dicuntur præfules communicare peccatis

dicuntur præfules communicare peccatis

alienis dum indignis conferunt honores & ministeria.

Hinc sibi timens Propheta Rex ait: *Ab alienis* ^{Psal. 18.}
parce seruo tuo. Quid si hæc sunt in viridi, quid fiet in ^{Luc. 23.}
arido? Leone quis sanctior atque prudentior, vt
 tantum periculum liber transiliat.

SIGNVM CLVII.

Otium execrari.

Sanctus Paulus Apostolus, tum vt otium ca-
 ueret, tum ne cuiquam offendiculo vel
 oneri esset, etiam labore manuum victum para-
 uit, & alios vt idem facerent verbo exemploque
 hortatus est. 1. Thesalon. 4. 11. 2. Thesalon. 3. 6.
 Actorum 20. 32. ait Ephesi ad maiores natu &
 Presbyteros Ecclesiæ: Per triennium nocte & die
 non cessavi cum lachrymis monens vnumquemque no-
 strum. Et: Aurum & argentum nullius concupiui,
 nisi scitis quoniam ad omnia quæ mihi opus erant & his
 qui mecum sunt ministravit manus ista. 1. ad Corint.
 9. 15. multis rationibus probat se ex ordinatione
 etiam Domini potuisse sumptibus Euangelij vi-
 uere, & labore manuum abstinere, sed ob maio-
 rem ædificationem noluisse.

2. Cum S. Bernhardus omnes suos fratres cor-
 porali labore quotidie exerceri vellet, ne se qui-
 dem excipere voluit & si quando ob virium imbe-
 cillitatem eisdem cum alijs labores sustinere nõ
 valeret similes tamen, vt cædendi, vel portandi
 ligna, vt humilitate onus compensare sustinebat.

Qq 5 Cum-

*Guilielmus
 Abbas in
 eius vita.
 Sur. 20.
 Aug.*

Tho. Can-
tipr. li. 2. c.
5.

Cumque aliquando fratres foras demerendi
ni frumentiue causa abituri essent cum la-
metendi gratiam à Deo impetrauit. Idem cum
suis quendam ardentem operi instantem
diuinitus prædixit, eum ob hunc laborem
gatorijs pœnis liberum futurum. Quoties
foris erat quod ageret domi meditationi
ræ sese totum dabat. Rursus quoties
succurrendum erat intermissis studiis
cit. Nullo vnquam tempore otiosus fuit,
nim legit aliquid, aut meditatus est, aut
aut concionatus est.

Bonau.

3. S. Franciscus & sua ipse manu perpe-
bat & otiosum quendam fugitantem
appellauit fratrem muscam, & ab ordine
mouit.

4. S. Hier. ad Rusticum mon. scribit: No-
de manu tua, vel oculis tuis liber Plal-
dat, discatur ad verbum oratio sine inter-
ama scientiam scripturarum & vitia car-
amabis. Facito aliquid o-eris, vt semper
inueniat te occupatum, in desideriis eni-
mnis otiosus.

S. Bern. ad Eug. Pontificem (2. confid. 1. Ep.)
inquit, otiositas mater nugarum, nouerca virtutum
ter seculares nugæ, nugæ sunt: in ore Sacerdotum
mie. Consecrasti os tuum Euangelio, talibus iam
illicitum, assuescere sacrilegum est.

1. d. 2. off. c.
20.

6. S. Amb. in libris de officijs perfectam
formam tradens, hoc etiam inter cætera
monet ne tempus inaniter terant, & præ
crebris visitationibus & colloctionibus

noſis. Cur enim, inquit, illa tempora quibus ab Eccle-
ſiaſtica lectioni non impendas? Cur non Chriſtum reui-
ſiſ? Chriſtum alloqueris? Chriſtum audias? illam alloqui-
tem cum oramus, illum audimus, cum divina legimus
ſcriptura. Quid nobis cum fabulis? miniſterium altaris
Chriſti non obſequium hominibus deferendum accepi-
mus. Vt nam omnes Clerici imitarentur Aldum
Manutium in quo quia induſtria cum doctrina
ſequebatur erat eius officinæ hæc admonitio præfixa e-
ſſe ſolent.

Quisquis es, rogat te
Aldus etiam, atque etiam,
Vt si quid est, quod à se velis
Per paucis agas.
Deinde actutum abeas
Nisi tanquam Hercules
Defesso Athlante
Veneris suppositurus humeros:
Semper enim erit
Quod & tu agas
Et quotquot huc attulerint pedes.

SIGNVM CLVIII.

Parsimonia sumptuana studere.

Innocentius VI. impensam domesticam, quæ ma-
 gna erat, imminuit, familiam suam ad certum
 & honestū redigēs numerū. Nec domi voluit nisi
 viros habere probatissimos. Idē vt facerent Cardi-
 nales acerrimo edicto mādauit, dictitans, suam ac
 omniū Ecclesiasticorū vitā cæteris exēplo esse de-
 bere, ad imitationem Saluatoris nostri, cuius tota
 vita

vita ad institutionem humani generis referret.

SIGNVM CLIX.

*AEquo animo ac patienti, immo & libere
ferre contemptum & ludibria hominum
que amare, immo non solum forti, sed etiam
lacri animo iniurias, contumelias, pro
bra verbis vel factis in-
rogata sustine-
re.*

Sur. men.

*Mai de vi-
tis SS.*

*Patientia
eiusq; effe-
drix cha-
ritas.*

1. **S**ancto Bernardino per Senensis urbis
Seunti petulantes pueri à tergo inieci-
tes illudebant, in eiusque, nudis pedibus inieci-
dientis apertum calcem lapillos subinde inieci-
bant: ille ne semel quidem respiciens petu-
litinere suo. Socius autem indigne ferens, inieci-
aduertis, inquit, proteruitatem puerorum. Cui
hardinus, faciant sane quod volent, materiam
isti nobis praebeant unde sempiternae gloriae cornu
xamus. Dum enim molesti iniuriosique nobis fa-
tientia nobis occasionem suppeditant, qua possi-
animas nostras, & caelorum regna promerebimur.
Ite ergo Dorotheus de vita pia institutus. 2. vult
illi quicquid contigerit aduersi, illico in se
contrahitur, illico iudicat se dignum ea aduer-
tate & ærumna, &c.

2. Sic & hoc tempore RR. Patres Societatis
puerorum leuitate constituenda, frangenda

ribus, reprimenda licentia, moribusque perfe-
 endis suam quotidie augent virtutem, atque
 deo Diui Cassiani sortem (si ita res ferret) mini-
 me recusarent, qui à suis est discipulis, (iubente
 tyranno) ferreis stylis confixus, quorum quo erat
 manus debiliior, eo cruciatus grauiiores duriores
 fuerunt.

*Improbi
discipuli
tortores
sunt præce-
ptorum.*

3. S. Ignatius Episcopus Antiochenus scribens
 de persecutione quam sub Domitiano tyranno
 subiebat: Ego vero, ait, non tam meus, quam alio-
 rum nunc factus exagitator, partim exiliis, partim cu-
 stodiis, partim vinculis. At nihil eorum curo, verum eo-
 rum iniuriis erudior, ut Iesum assequar, fruor suppliciis
 mihi paratis.

*Ep. 4. Ad
Ch. 93.*

Idem cum sub Tralano Tyranno ut sumeret
 penas vinctus catenis decem inhumanis pror-
 us ac feris militibus esset traditus custodiendus,
 de Romam amandandus seu perducendus scribit
 ad Romanos: A Syria Romam usque terra marique
 cum bestiis depugno, nocte diuque alligatus decem leo-
 nardis, quæ est militaris custodia, qui & beneficio affecti
 priores sunt. At ego eorum iniuriis magis erudior. Et ad
 Tarsenses: A Syria Romam usque cum bestiis pugno,
 non quod à bestiis feris deuorer, hæc namque ut nostis,
 Deo volente pepercerunt Danieli, sed à feris humanam
 gentibus formam, in quibus immitis illa fera cubat,
 quæ me quotidie pungit & vulnerat, verum nihil pendo
 supplicia hæc, modo Christum videam Saluatorem
 meum & Deum qui pro me mortuus est.

4. Henricus 8. Angliæ Rex inter alios occidi mul-
 tos iussit, è Carthusianorum familia, quorum
 nonnulli totos dies 14. stare recto corpore sunt
 coacti,

*Ad mortē
magna ala-
critate cur*

vebat quia coacti, iniectis ad collum, ad brachia, ad cran-
ad. regna culis ferreis, ita ut nullam ob causam selocu-
colorum uere possent, postea cratib. vimineis im-
proficisce- supini alligati, per aspera, saxosa & lurida
basur. miserime sunt raptati ad locū supplicij
V. Thom. si crassiori fane (qui non statim fauces elu-
Boz. de sig. ne suffocarentur omnino ad collum cordi-
Eccl. li. 11. priusquam morerentur ille præcisus, com-
s. i. inter angustias gutturis maximo cum dolo-
De Patien- nima. Rursus viui demissi & crudeliter tra-
tia Eccl. prius, inde vestibis nudati, longo tempo-
 cio, ad maiorem doloris sensum ipsa pa-
 renda amputata, venter excisus, viscera
 bus adhuc euulsa & extracta in flammis
 ante oculos ipsorum, cor transfixum, dem-
 pite abscisso in quatuor partes diuisi.

Eodem mo- 5. Domitius Hurlus Archiep. Casselien-
do in An- berna ab hæreticis est comprehensus, octo
glia necati plenz olei pedibus illius iniecta, educta
sunt multi ex opposita tabulæ foraminibus ante flam-
alij, Presby- gentes vrenda collocantur, cumque diu
teri. Ed- ustus fuisset ocysime fuere illi è tibiis oc-
mundas tractæ & vna cum illis carnes ossibus
Campia- relictis, in ox vimineo laqueo confictæ
nus, &c. longiorem dolorem fauces, atque ita
Post An. morti est relictus.
1580.

Sub Anno 6. In Gallia prope Engolismam Presby-
1562. tholici Ludouici Fayardi manus ahenis
 olei pleno ab hæreticis tamdiu immis-
 aulsa ab ossibus caro excideret, eundem
 oleo eodem bulliente per os immisso, & ad
 mum fistulis ferreis, quas vocant seplopet-
 plosis necarunt.

7. Alibi *Gulielmum Bricaiellum* & alterū quendam Presbyterum vno tantum pede hæretici suspendebant, atq; ita cibabant, donec vno mortuo superstes est obruncatus.

8. In vico qui Floram dicitur Presbyterum viris tamdiu cæciderunt, donec sanguine omnino emitteret animam.

9. Apud S. Macarij in Vasconia Presbyterorū ventres ferro dissecuerunt, eorumq; intestina paulatim baculis circumuoluta è visceribus eduentes euulserunt.

10. Presbyteri cuiusdam ventrem ferro aperuerunt, viuentisq; aluo auenam atq; hordeum ingerere, atque ita comedendum suis equis propulerunt.

11. In Belgio non longe ab Ypris hæretici plurimos Presbyteros viuos defoderunt capite dumtaxat exstante metasq; è capitibus intervallo reposito constituere, & ad illa globos lapideos aut terreatos dirigebant, ludigratia.

12. Delphis Batauiæ vrbe Cornelius Musi⁹ iussu Guilhelmi principis Auriaci varie est excruciatissimus, altissimæ scalæ manibus vinctis est appensus, ad pedes intolerabile pondus alligatum, vt compages omnes laxarentur: inde ardentibus tædis ambustæ axillæ mox resupinus cōstringitur, aqua feruens ori infunditur, eaq; totus venter oppletur, quæ sic fustibus deinde tundunt, vt ex omnibus corporis foraminibus illa tota efflueret. Postea capite deorsum verso ex duobus pedū maioribus digitis appenditur, inde truncatus pedū maiusque digitis per niuem sanguine proprio truentatam in urbem Lugdunum Batauorum

*V. locum de
desiderio
Martyrij.*

raptatur, ac post tot supplicia laqueo suspenditur.

13. Cardinalis Ioannes Fischerus Episcopus
fensis in Anglia ad Martyrij locum ductus
quam ceruicem securi subijceret, hymnum
incipit, Te Deum laudamus, totum sublat
lis in cælum cantauit. Caput hastili affixum
in ponte Londinensi collocatum cum
dies permansisset nunquam contabuit, sed
dibilem maiestatem diuinitatemque
spirans cunctos in sui admirationem vene
nemque simul trahebat, ideoque Rex imp
lud amoueri iussit.

*Patientia
præmia V.
in Triump.*

D. Franciscus Bozius in Ioannem Bap
& Ioannem Roffensem Cardinales
rodem Regem & Henricum Regem
Angliæ) pellicesque horum:

*Aug. in Ps.
54. Omnis
malus aut
ideo uiuit,
ut corriga
tur, aut
ideo uiuit
ut per eum
bonus exer
teatur.*

Proh scelus, heu vates submittit colla securi,
Pellicis, Herodes sic iubet obscuras.
Quid mirare nouum potius mirare tyrannum
Qui renouat cæco captus amore scelus.
Pellicis Henricus stimulis agitur iniqua
Imperat abscindi præfulis ense caput.
Quin multos vna miserando funere tollit,
Quid non insanus pectora cogit amor?

Morte alter similis, tum nomine, sed

ter

Peior, nec prorsus nomine dissimilis.

*Bar. Anno
Chr. 370.
ex orat.*

14. Cum sub Imp. Valente præfectus
stius minitaretur S. Basilio Episcopo Cæsari
bonorum proscriptionem, exilium, crucem

mortem, respondebat Basilius: Si quid aliud habes
 mihi minitare, horum enim quæ adhuc commemora-
 nihi nos attigit. Quoniam modo, inquit ille? Quoniam
 inquit, Basilius bonorum proscriptiōi obnoxius non est,
 nihil habet, nisi forte laceris & detritis hisce pannis
 indiges, ac paucis libellis in quibus omnes mihi facultates
 cepia sunt. Exilium autem hoc cognosce, qui nullo loco
 cum scriptus sum, ac neq; terram hanc, quam nunc
 solo meam habeo, & eam omnem in quam proiectus
 pro mea duco, imo ut rectius loquar, vniuersam ter-
 ram Dei esse scio, cuius aduena ego sum & peregrinus.
 tormenta quid accipere queant cum corpus desit?
 forte primam plagam dixeris, huius enim solius pe-
 te arbitrium & potestas est, mors porro beneficij loco
 mitterit, citius enim me ad Deum transmittet, cui viuo
 funere meo fungor, maximaq; ex parte mortem obij,
 ad quem iam pridem propero. Quo sermone obitu
 perfectus perfectus: Nemo, inquit, me (nomenq;
 adiunxit) ad hunc vsque diem ita est allocutus,
 nec pari verborum libertate. Neq; enim (ait Basilius)
 tase in Episcopum incidisti, alioqui hoc prorsus modo
 feruisset, pro huiusmodi rebus in certamen veniens.
 Nam ceteris quidem in rebus o præfekte, mansueti & pla-
 sumus atq; omnium abiectissimi, quemadmodum
 nobis hoc lege præscriptum est, ac non dicam aduersus
 imperatorem, sed nec aduersus plebeium quidem
 quæquam & infimi ordinis hominem supercilium at-
 tum. Verum ubi Deus nobis periclitatur ac proponi-
 tum demum alia omnia pro nihilo putantes ipsum
 intuemur. Ignis aut & gladius & bestia, & vngula
 nem lacerantes, voluptati nobis ac deliciis potius sunt
 quam terrori. Proinde contumeliis nos affice, comminare

Rr

fac

Gre. Naz.
 in laudem
 Basilij.

Psalm. 23.

V. Exemp.
 18.

Episcopus
 quomodo
 elatus &
 humilis.
 Luc. 22.
 Matt. 20.

*fac quicquid collibuerit potestate tua frueri, audiat
etiam Imperator, nequaquam profecto nos vocat, nec
ficies ut impia doctrina assentiamur, nec si his quibus
traciora miniteris.*

Hæc postquã præfectus dixit atq; audire præcepit, præ-
que contentione animi eã esse cognouit, ut quodã a-
vis eum perterrefacere ac superare polleret, præcepit
quidem foras misit atq; ablegauit, non tam humani
ijsdẽ minis, sed cũ quadam reuerentia & subiecta teneb-
sione. Ipse aut̃ quam celerrime potuit Imperator obscuri
remadiens, Imperator, inquit, ab huius Ecclesiæ præsemet
stite victi sumus, minis superior est, sermonibus, fortius qui
borum blanditiis fortior, ignauorum alius quæ ipsa non latet
dus est, huic aut̃ aut vis aperte inferenda, aut ut
etandum ut minis cedat. Qua de causa factum est, ut
probans Imperator Basilijq; laudibus victor, præloppo
tus enim hosti quoq; admirationi est, ut inuolens præ
hiberi voluit, idemq; ipsi accidit qd ferro prælopera
quamuis igni emolliatur ferri tamen natura præloper
net, minitq; in admiratione conuersis illis præloper
dem societate haudquaquã amplexatus est, in præloper
mutationem erubesceret, ceterũ rationem præloper
fuit qua honestissime ipsi satisfaceret, quæ præloper
ratio declarabit. Nam cũ vniuersa sacellum præloper
stipatus ingressus fuisset in templum (erat præloper
Epiphaniæ dies cæsusq; amplissimus) ac præloper
numerũ auxiliet ad hunc modũ defunctus præloper
eo se coniunxit. Ac ne hoc quidem præloper
dum est. Postquã enim intus fuit, atq; ipsius præloper
Psalmorũ cantu non secus ac tonitruo quæ præloper
sonuerũt, plebisq; pelagus vidit, omnemq; præloper
& cõcinnitatẽ, quæ tã in sacrario quã præloper
riuerat, angelicã potius quã humanã, atq; præloper

1. Reg. 7.

quidē ante populū recto corpore stantē, qualem
scriptura Samuelē describit, nec corpore, nec ocu-
lis, nec animo, perinde ac si nihil noui contigisset
illā in partē se mouentē, sed Deo (vt ita dicā) & al-
tari affixū eos autē à quibus cingebatur, cū timore
modā ac reuerētia stātes, hāc inquā simul atque
perspexit (nec. n. simile quippiā unquam videt) ma-
nū quiddā passus est atq; oculorū vertigine
& tenebris totus impletur, atq; id plerisq; adhuc
obscurū & incognitū erat. Verum cū dona quæ i-
met effecerat diuinæ mensæ offerēda essent,
nec quā ut mos ferebat simul ea caperet (q
satis liqueret an ea Basilius accepturus esset) tū
manifeste se affectus prodidit, ita. n. titubare
cepit, vt nisi quispiā ex sacrariis ministris vacillā-
supposita manu retinuisset, misere utiq; & lu-
prole prolapsurus fuerit. Iam vero quæ ad ipsum
imperatorē & quanta cū sapientia prolocutus est
cū quidē ille nescio quo modo rursus nobiscum
Ecclesiam se contulisset & intra velū extitisset,
atq; in illius conspectum colloquiumque, quod
pridem expetebat, venisset) quidnam aliud
dicendum est nisi Dei voces illas fuisse, &c.

1. Arrian. Greg. Naz. Constan. lapidib. impete- *Baro, An.*
bāt, & vt maleficū ad tribunal traherēt, & licet i- *Chr. 378.*

ndiq; impendere sibi mala cōspiceret, & ex
multitudine Arrianorū florentiq; rerum statu con-
terni animo potuisset, tamen diuinitus confor-
tatus spe certe melioris temporis his se consola-
tur alloquiis. *Hic mecum cogitare aiebam, domos*
Arriani habent, nos inquilini, hi templa, nos Deum. id.
preterea, quod Dei viui templa sumus, victi-
ma viua, holocausta spiritualia, sacrificia perfecta,

Ad Arrian.
Ex de se ipso

Dei denique Trinitatis adorata beneficiis vulgus
 nos angelos, hi temeritatem & audaciam, nos de-
 minas, nos preces & orationes, hi faciendi in-
 nos patientiam, hi aurum & argentum, nos pro-
 tam fidei doctrinam, &c. Diuina confortamur
 magno ex prædicatione futuro prouentum
 sustinebat propter electos, sciens agrum
 nicum afferre solere fructum centuplum
 tientia, sicque appetitus lapidibus toleran-
 tumeliisq; vexatus sicque vberes benedi-
 rependens plane effecit vt etiam compen-
 perditorum animos sibi conciliaret, adque
 dem Catholicam sulciplendam magnopere
 uocaret, id ipse coram amplissimo Syno-
 torio coactus sua prosequi instituta atq; pro-
 cione suæ sementis fructus ostendere, hinc
 significat. Videtis aduersarias linguas posita
 mitescentes, atque eos qui diuinitati bellum
 nihil iam turbarum nobis facientes, id quod
 quoq; agricultura nostra est, non enim in scite
 te docemus, nec aduersarios contumeliis & con-
 cessamus, quemadmodum plerique faciunt non
 gmate, sed cum dogmatis assertoribus confli-
 rationum & argumentorum infirmitatem
 ctis interdum contegentes, non aliter ac sepi-
 atramentum vomere aiunt, vt piscatores effu-
 conspectum sui eis eripiant. Verum nos pro
 lum gerere perspicuo argumento declaramus,
 cundum illum pacificum & Clementem Chri-
 infirmitates nostras portantem dimicamus. Sc-
 cum vere atq; orthodoxæ fidei principe pati
 nonnihil de animorum contentione remittitur

Orat. ad
 150. Episc.

rationis & aequitatis famam colligamus (non enim quod bonum est male aucupamur) atq; interim tamen pacem colimus legitime nimirum pugnantes, atque inter limites nostros, spiritusq; regulam nosmet continentes. Ac de quidem ita cenſeo, cunctuq; animarum dispensationis rectaq; doctrinæ arbitris legem statuo, vt nec asperitate sua aduersariorum animos exulcerent, nec subſiſſione insolentiores efficiant, sed prudenter & conſultanter in ſidei cauſa ſe gerant, nec in alterutro horum mediocritatis lineas tranſiliant. Hiſce exemplo & doctrina Chriſti comparatis ad expugnandos implacabiles hoſtes: armis Gregorius vicit tandem cum loqui aliis ex cauſis contemptui eſſet atque deſpectui haberetur. Nam quemadmodum ſi fumus clareſcat in flammam, qui antea moleſtus oculis erat ſuo ſplendore viſum illuſtrat & exhibet, ita licet vitæ duriſſima vultuſque aſperitate horridum & tetrum aſpectum præ ſe ferret puritate tamen doctrinæ lyceſſens animique moderatione aliarumq; virtutum fulgore reſplendens hoſtium quoque oculos in ſe conuertit, eoſq; ad rectam ſemiram veritatis adduxit adeo vt quæ cæcipientibus oculis prius eſſe videbantur, horrorent eadem ad pietatem illecebræ, & Gregorius longe lateque doctrina & ſanctitate refulgens admirationi eſſe cepit cunctis etiam abſentibus.

Gre. Naz.
in car. de
vita ſua.

Inſignis
animi mo-
deſtia Gre-
gorij delini-
uit Aria-
nos.

Prou 4.
Iuſtorum
ſemita.

&c.
Bar. An.
Chr. 380.

Hæc ſuſius
deſcripta
ſunt à Gre.
in carm. de
vita ſua.

16. Accidit vt ipſo ſubægroſante Gregorio & lectulo decumbente ſiccarius ad eum conſiciẽ-
tum clam ingreſſus ſit, reſtus multitudine acce-
dentium, vt ei gratulareretur de templo recepto ab
Arianis vindicato pro quo munere vota Deo nũ-
cupaſ-

Rr 3

cupassent. Eoque perfuncto officio cessissent, sicarius ille solus ibi relictus, pedes sanctissimi viri prehensens, lacrimas copiose fundens atque lamentans veniam postulauit. Gregorio autem secum te, quid hoc sibi vellet, atque pro dolore ipso tacente, vnus ex his qui aderant sentiens, Gregorio dixit. Hic ille carnifex, o pater qui a nonnullis subornatus, ferrum in corda defixurus erat, nisi Christus per auxilio fuisset, quod enim ad eorum vultum spectat scelus est consummatum, prout poenitens ad pedes tuos lachrymis veniam per quem conuersus Gregorius ait: Propter Deum tibi que ignoscat, qui me seruauit, pro noxa peto, vt haeresim execrans meus autem cum vniuersae innotuisset ciuitatis stium Gregorij, Arianorum, nonnulli sunt corda, ergaque ipsum reddita siora.

17. Postquam Sanctus Chrysostomus decimaquarta ad Olympiadem varias censuisset calamitates subiungit: An nosmas vel has solas calamitates etsi nihil aliud mula nobis peccata obliterare, atque ingloriam materiam suppeditare posse? Et: Quis animoque circumferens pra latitia vultu velut ingentem thesaurum reconditum Nam hoc animo atque affectu praeditus sum te obsecro vt hoc nomine lateris, gaudens Deumque cuius beneficio hoc consecutus sum

perpetuemur, laudes ac celebres. Atque apud te
 olim hæc contineas neque cuiquam enuncies, ex te
 nemo hoc resciscat, immo etiam omnes qui narra-
 unt comprime, &c. Ex his magnam eius ani-
 mi intuemur celsitudinem tum in difficilla
 queque ala critter patiendo, tum etiam in con-
 temnendo illam quam ex rebus præclare gestis
 valent homines captare gloriolam. Boni autem
 deo crucis & asperitatis iter iucundum esse
 credunt, quia confecto nulla ipsis reliqua futura
 est cura, & ideo eos cœlestis ciuitatis visendæ
 mirum desiderium tenet, ardent incenduntur,
 totoq; ad fruendum & ad potiendum ea impetu
 capiuntur.

18. Esi *Basilii Magnus* Episcopus, de quo *Gre. Naz.*
 etiam antea persecutionis Ecclesiæ tempore *Ep. ad Io.*
 natus sit, vitamque & sanctissime & in agmi- *48 57.*
 ne tentationum (vt *Gregorius Nazianzenus* *Theod. Cy-*
 loquitur) traduxerit plurima perpeffus ab *rensis Ep.*
 Imperatoribus, ab hæreticis, à Catholicis *19 li. 4.*
 item, quin etiam à *Iuliano Apostata*, destinatus *Bas. Ep. ad*
 ad necem, vti ad exilium à *Valente*, sed & à *occi. 6. 69.*
 se ipso multa passus, dum virtutes omnes co- *70.*
 leret, disciplinis omnibus, & S. literis etiam *Gre. Naz.*
 ab infantia imbueretur, in eremo viueret, pau- *Ep. ad Bas.*
 pertatem & virginitatem summo studio esset *20 Ep. in fi-*
 amplexus, morbos corporis semper haberet *ne orat.*
 comites, Ecclesiæ non tam suæ quam omnium *funeb.*
 vel cum ægrotus sollicitudinem haberet diuinam
 scientiâ & pietatem spirare, nunquã desisteret, ta-
 men aliquñ hæc verba pronūciauit: *Gratias ago tibi*

Rr 4

Pater

Pater o conditor hominum tuorum quod nos cruci-
 recte singis & per externum hominem internum
 & per aduersa ad beatum finem nos perducis.

19. Extat epistola Paschalis Franciscani
 chi qua narrat se cum munera & vxores, quibus
 bari (Medi) illi offerebant, aliasque blandi-
 constanter repulisset, tentatum deinde esse
 tumeliis, bis etiam lapidatum, faciem & pectus
 igne adustas, quibus tamē rebus ita se nunquam
 territum vt nec habitum deposuerit nec aperi-
 cando destiterit, Certe spirituale gaudium boni
 Matt. 5. v. rici potius augetur tribulationibus, quam ex-
 12. tur.

20. Act. 5. v. 41. Ibant (Apostoli) in consuetu-
 cilijs gaudentes, quod digni habiti essent, pro nomi-
 contumeliam pati.

21. Paulus de se ait ad Colossenses 1. v. 24. & 2. ad Cor. 12. & 10.
 gaudeo in passionibus meis, & 2. ad Cor. 12. & 10.
 ceo mihi in infirmitatibus in contumelijs in ne-
 bus in persecutionibus in angustiis pro Christo. Ne-
 det solum in illis sed etiam quod maius est
 lis gloria-ur. Mihi inquit ad Gal. 6. v. 14. Ali-

Heb. 10. v. 34. vultis
 & c. 4. Ep. 2. c. 12. v. 9. Libenter gloriabor in infirmitatibus
 Iac. 1. v. 2. meis.

Omne gau- 22. Greg. Naz. ab hypocritis vitæ monasterio-
 dium, & c. fessoribus (Pseudomonachis) multas passi-
 Ep. 81. contumelias atq; adeo (quod horrendū est) ad
 ad altare Dei sacrificantē lapidibus appetentem
 occidissentque nisi diuina fultus gratia immu-
 periculum euasisset. Ipse autē in Epistola ad Th-
 dorum Epif. Trianensem in eosdē monachos

los vindicare paratum, pro lapidantibus interce-
dit vel eum ab infligendis in eos panis reuocare
conatur.

Baron. to. 4.
Anno Chr.
389.

23. Ioan. Chrysof. Episc. Constantinop. Ep. 3. ad
Syriacum to. 5. Ego, ait, cū ē ciuitate (Corit.) fugarer
nihil horum curabam sed dicebam intra me: Siquidem
vult me Regina (Eudoxia) exulem, agat in exilium. Do-
minus est terra & plenitudo eius, & si vult secare secet.
idem passus est Esaias, subscribat illi si vult in pelagus mit-
tere Thomæ recordabor. Si vult in caminum iniicere,
idem passi sunt tres illi pueri. Si me feris vult obicere obi-
ciat, Danielis in lacum leonibus abiecti recordabor. Si
me lapidare vult lapidet me, Stephanum habeo primum
Martyrem socium. Si & caput tollere vult, collat, habeo
socium Ioannem Baptistam. Et si substantiam auferre,
auferat, nudus exiui de utero matris mee & nudus re-
uertar illuc. Extat Epistola Innocentij Papæ ad
Chrysof. in qua inter cætera his consolatoriis v-
titur verbis. Neque tu docendus es tot populorum do-
ctor & pastor optimos quosque semper & continue pro-
bari, velintne in vigore tolerantia persistere, ac nulla af-
fectionis molestia succumbere. Etenim conscientia bona
firmum reuera munimentum est, aduersus omnes casus
inmeritos, quos quidem qui tolerantia non superat, is
vere sinistra suspicionis argumentum de se ipso prabet.
Omnia enim sufferre debet quisquis primum Deo, deinde
conscientia sua nititur. Siquidem ad patientiam exerce-
ri potest ut quam maxime vir bonus & honestus, vinci
tamen non potest: quandoquidem conseruant eius ani-
mum scriptura diuina, & exemplis eundem communiūt
lectiones sacræ quas populo proponimus, quæ quidem v-
niuersos pene sanctos variis modis & continenter exerci-

To. 5. An.
Chr. 404.
Intrepidus
animus ho-
minis in e-
xilium de-
portandi.
Pro. 28. Iu-
stus confi-
dit vt Leo.

ratos ac veluti in examine quodam explorati fuisse
que ita ad patientie coronam peruenisse docent
Chrysost. innumeris licet atque adeo immen-
vallaretur imo obrueretur angustis, ipse tamen

V. Ep. Chry

4. ex. 7. to. 5.

omnibus superior tantum abfuit: ut abven-
geret consolatione, ut potius omnes diuulsi
tritos molestiis, & iam pene merfos perfec-
nis vndis eleuaret in sublime, & in portu con-
lationis collocaret, cum hos maiore depen-
illos proscriptos, exulantes alios & extor-
consolaretur, ut maiora subeundi tormen-
mensum iniiceret desiderium. Scribens
lympiadem viduam diaconissam Eccles.
tractatum cuius est titulus, quod nemo labor-
nisi à seipso, mittere se ait lucubrationem
laboratam quo ipsius in afflictione possumus
mus non obruatur molestiis, sed desuper
pennis quibusdam extollatur.

Sulp.

24. *S. Martinus* Episcopus dum a tello re-
tur, forte obuiam fit quibusdam Equitibus
viso territi Equi, saltibus indiuersum actus
quisq; sessorem dorso excussere, & illi cal-
dignantur Episcopo immodestius insultant
ut nec manibus temperarent. Sed rursus
scensis equis cum loco eos, & calcantib. &
vrgendo, mouere non possent, diuinam in-
ne virtutem (quem improbi vexauerant) ad-
aduertunt, & repente ante ipsum suppliciter
uoluti, peccatū confitentur & veniam expor-
Tunc ille pro iniuria beneficium referens
mice amplexatus est. Equis autem ut Domini
suis obedirent imperauit, qui quasi vinculis

*Iesus ira-
sci nescit
Martinus.*

teribusq; soluti statim abiire, inter captum maturantes.

25. *Benedictus* Abbas Florentinus presbyre-
tam vitæ suæ insidiantem patientissime tulisse
perhibetur. Panem veneno infectum sibi ab illo
muneri missum (licet dolos cognouisset) beni-
que accepit, ne recusando scelus hominis (quod
ceteros latebat) proderet. Ceterum abeuntibus
qui panem attulerant, coruo alici præcepit ut il-
lum rostro sublatum eo transportaret, ubi con-
tingi à nemine posset, & protinus volucris illa
missis eius obediuit. Florentius vero in flagitio
perseuerans, quem occulta fraude vincere nequi-
tatem aperto bello aggredi decreuit. Meretri-
culas ergo de prostibulo conuocatas in hortum
monasterij adduxit, quæ impudenter inter se la-
sciuiendo Monachos ad libidinem prouocarent.
Abbas autem cum iam non vitæ suæ vnus, sed
animabus cunctorum qui secum erant pericu-
lum creari vidisset, loco cessit. At Florentius infe-
licissima pugna victor exultans domum rediit
sed cum læta bundus tripudiaret, repentino pau-
menti collapsu elisus expirauit. *Benedictus* vero
hostis tristem exitum vehementer dolens, disci-
pulum suum Maurum, quod eo nuntio lætari vi-
deretur, puniuit.

Greg. dial.
li. 2. c. 7.
Syr. 18. Qui
vindicari
vult à Do-
mino inue-
niet vinda-
etiam.

Ibid. c. 8.

26. *Libertinus* Fundensis cœnobij Monachus
ab Abbate irato in facie scabello grauitè percuf-
sus, ne gemitum quidē edidit, sed tacitus in cel-
lam suam se recepit. Postero autē die negocij cau-
sa quod sibi iniūctum fuerat ad ciuitatem iturus,
Abba-

Greg. dial.
li. 5. c. 2.
V. Marulū
li. 5. c. 2.

Abbatem adiens eundi potestatem de more
tiit, ille ob acceptam iniuriam discessurum
Cur id peteret interrogat, sed cum causam
cisset, animaduertit, ipsum, tametsi liuidum
& tumens ex verbere esset facies, iniurie
cordari, & patientiam eius admiratus germa
misit, se peccasse, confitetur, veniam posce
bertinus vero & ipse in terram procidens
peccasse asserbat. Cum vero quo volebat
uenisset, & rogaretur unde liuorem in facie
beret, se in scabellum imegisse respon
dit,

27. Hadrianus vt Pontifex grauissime
tulit, se famosis carminibus apud Patrum
tuam fuisse laceratum, sed id postea ciuili
tulit, cum didicisset illam maledicendi licen
obscurorum hominum libertati atque ne
dari, vt cum insignes viros impure carpo
fortunam suam ea vindicta voluptate conu
tur.

1. Cor. 13.4.
Charitas
patiens est.
Ps. 47. 14.

Cassian. li. 4. instit. monast. c. 40. ait: Tran
congregatione necessario custodienda sunt tibi, vt
dum Psalmiste sententiam. Ego autem tanquam
non audiebam, & sicut mutus qui non aperit os
quoque velut surdus ac mutus & cecus incedas, &
contumacem, si inobedientem, si detrahentem
vel secus quam tibi traditum est aliquid admittere
non offendaris, nec ad imitandum eum tali
exemplo, sed vt surdus qui hac penitus nec audire
uersa transmittas. Si tibi, vel cuiquam conuul
gantur iniurie esto immobilis & ad responsione
nis vt mutus ausculta, semper hunc versiculum

de decantans: Dixi custodiam vias meas vt non delin- ^{Ps. 38. 2.}
 gam in via mea, posui ori meo custodiam, cū confisteret ^{Pro 14. 29.}
 peccator aduersum me, obmutui & humiliatus sum &
 cū a bonis.

Maxime debent Clerici patientes esse in tole-
 randis aliorum vitiis. Qui enim patiens est, ait Salo-
 mon, multa gubernatur sapientia, qui autem impatiēs ^{Rom 15. 1.}
 exaltat stultitiam suam. Vnde Paulus: Debemus ^{Gal. 6. 1.}
 nos firmiores, imbecilitates infirmorum suslinere, & nō
 nobis placere. Et: Si praeoccupatus fuerit homo in aliquo
 delicto, vos qui spirituales estis huiusmodi instruite in spi-
 rituali lenitate, &c. Alter alterius onera portate. S. Bern.
 4. 73. ad praelatum quendam scribit: Hoc onus ani-
 marum est & infirmarum. Nam quae sanae sunt portari
 non indigent, ac per hoc nec onus sunt. Quosunque igitur
 de tuis inueneris tristes, pusillanimes, ipsorum te Pa-
 trem, ipsorum te noueris esse Abbatem. Consolando, ex-
 hortando, increpando agis opus tuum, portas onus tuum,
 & portando sanas, quos sanando portas. Si quis vero ita
 sanus est, vt magis iuuat te quam iuuatur a te, huius te
 non Patrem sed parem, comitem non Abbatem agno-
 scias.

S. Greg. docet hanc patientiam a praelatis quo- ^{Pa. 2. past.}
 que seruandam esse cum iuste arguuntur a subdi- ^{c. 8.}
 tis, Nemo quippe est, ait, qui ita viuatur vt aliquatenus nō
 delinquat. Ille ergo se ipso amplius desiderat veri-
 tatem amari, qui sibi a nullo vult contra veritatē
 parci. Hinc etenim Petrus increpationem Pauli
 libenter accipit. Hinc David increpationem sub-
 diti humiliter audiuit, quia Rectores boni dum
 priuato amore diligere se nesciunt, liberæ purita-
 tis verbū a subditis obsequiū humilitatis credūt.

SIGNVM

Trip. li. 3. c. 1.

2.

S. Petrus noluit propriam filiam S. Petri
 lam febriliter laborantem sanitati restituere
 sciens illi morbum prodesse ad seruandam
 ginitatem. Cum enim quidam valde miraretur
 cur cum etiam alios sola umbra curaret, non
 dem beneficium præstaret filia, curavit quæ
 illam ad tempus iussitque discumbentibus
 strare, sed ministerio peracto voluit eandem
 lectulum redire.

2. Beniamin eremita cum sola oratione
 infirmos curaret, noluit tamen seipsum inter
 tis morbo laborantem curare, rogabatque
 qui sui miserebantur, ut non tam corporis
 animæ curam gererent, veniamque à Deo
 exorarent peccatorum quæ sanus commisit
 itaque quod peccator foret agebatur, quod
 ger nihil.

*V. II. PP. I.**p. 6. 148.*

3. S. Romitas eremita cum quotannis
 morbo tentaretur à Deo, doluit quod
 anno liber esset, atque si à Deo tum delectatus
 fuisset.

*Beda in**maritij. Sab.**V. 5. 6. 7.*

4. Pygmenius presbyter Romanus æquus
 Deo ferebat, se oculis captum, quod potestatem
 empta esset hostes Ecclesiæ cernendi, unde
 Iulianus apostata Cæsar ei obuiam factus
 fer. Gratias ago diis, ô Pygmeni, quod te video, contra
 le, Gratias ago Deo meo, respon. quod te non video.

forti animo tyrannum contemnens quam cecitatem, post martyrij corona donatus cœpit videre quæ oculus non vidit.

5. Abbatem *Spe* Deus ab æterno verberare, ut loquitur S. Gregorius flagellando protexit, & quantum eum diligeret postmodum perfecte faciendo monstravit. Eius namque oculos per 40. annorum spacium continuæ cecitatis tenebris preffit &c. qui cū flagello fatigaretur corporis habebat per Sp. S. custodiam cōsolationem cordis. Cum vero iam anni quadragessimus fuisset in cecitate tempus expletum ei dominus lumen reddidit, & vicenum suum obitum denunciauit, atq; ut monasteriis circumquaque constructis verbum vitz prædicaret admonuit, quatenus corporis recepto lumine visitatis in circuitu fratrib. cordis lumen aperiret. Quintodecimo autem die ad monasterium suum reuersus corpore Christi suscepto inter voces Psalmos cantantium fratrum animam Deo reddidit, exeunte ex eius ore colūba in conspectu omnium in testimonium simplicitatis qua Domino seruiuit.

Marul. li. 3.

6. 4.

Sab li. 5. c.

7.

ber esset.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

Michael
Fervus in
eius vita.

8. Io. Ant. Campanus Tiphernatium Episcopus medicinas omnes tamen si parum proficere cerneret, magno animo ne sibi defuisse & deesse rasset crederetur, forpsit. Non illum febres, non illum dolores qui in morte incrudefcunt, non mi deiecere, non querelis, non lamentationibus cubiculum oppleuit, ut ne vnum quidem bimestri agitudine verbum dolentius esse auditum sit. Neque quamdiu decubavit interitus gatus quam bene se haberet secus quam loquens vnquam respondit.

Sicut peritus pictor nouit quo loco portulacum, quo candidum vel aureum, in quo nouit quo loco in hoc vniuerso quemque collocet, probum, improbum, pium, impium, ex illa colorum apta distributione consurgit christudo picturae, ita ex hac animorum puritudo vniuersi, quod est veluti pictura quaedam diuinitatis, eius potentiam, sapientiam, bonitatem, prouidentiam, misericordiam, & infinitam mirifice nobis spectandam exhibens. Hinc Clerici de diuina prouidentia non murmurant nec conqueruntur, cum in hac vita rebus multis conflictantur, quia huius vitae calamitates breues sunt, & animo generoso exiguae, fructus earum maximus & aeternus. Ut enim loquitur Paulus quo fortasse nemo mortalium grauiora pertulit: *Momentaneum & leue tribulatio huius supra modum in sublimitate (in caelo) gloriam gloriae pondus in nobis operatur.* Non debet graue videri quod tanta mercede compensatur.

2. Cor.

Huc accedit quod aduersa etiam valent, ad am-
 morum rubiginem & quotidianas maculas ab-
 ergendas: Nemo enim hic est adeo purus quin
 binde labes aliquas animo contrahat, quæ hu-
 modi remedio tanquam acri sapore sunt eluc-
 ent. Non etiam indignantur Clerici boni prospe-
 ctu impiorum, quia hæc brevis est & multo
 le permixta, eamque æternus luctus excipiet.
 Nemo latroni, qui breui in rotam agendus est in
 det haustum vini, aut quod paucis horis ei pro-
 mittatur aliquid solatij. Noli, inquit Propheta, *Psal. 36.*
 mulari in malignantibus, neque zelaueris facientibus
 iniquitatem, quoniam tanquam fenum velociter are-
 scunt. Et Sapiens: Stupa collecta synagoga peccantium,
 consummatio eorum flamma ignis. Veniet messis *Syr 21.*
 cum omnes peccatores, tanquam noxiæ herbæ *Matth. 13.*
 & zizania in fasciculos colligentur, & igni tra-
 dentur.
 Certe optimum signum est boni Clerici libeter
 aduersa pro Christi nomine ferre usque gaudere,
 seu nullos labores, nulla discrimina, nulla aduer-
 sa in Christi causa reformidare. S. Paulus ait: *Rom. 8. 35.*
Phil. 4. 12.
 Quis separabit a Charitate Christi tribulatio an angus-
 tia, &c. Et: Scio & satiari & esurire, & abundare &
 penuriam pati, omnia possum in eo qui me confortat.
 S. Chrysost. ho. 5. de verbis Isaïæ, vidi Douanum, *2. Par. 26.*
 commendat fortitudinem Azaræ sacerdotis ob-
 urgantis Regem Oziam & fortitudinem S. Pau-
 li (ho. 4. de eius laudibus) & Eli. Prophetæ alio-
 rumque homin. 8 ad pop. Ant. S. Ambros. 1. de off.
 45. refert exempla S. Stephani, Laurentij Sixti,
 & alia.

Sf

Breui-

Breuit̃er cogitat Clericus in aduersis
aduersarios & certamina, varias virtutum
tribus coronas parere, & vti ex allisis lapidibus
gnis, ita claritatem veritatis ex persecutionibus
erumpere.

SIGNVM CLXI.

*SS. Patrum scripta secundum sacra
biblia diligenter legere, ex iisque sa-
pientiam hauri-
re.*

1. **E**piscope Græcæ homilias Cyrilli Alex-
andrini memoriæ mandatas populis
gestu (vt ait Gennadius) recitabant.

*In appa-
tu sacer. to.
1.*

2. Ioannes III. Sueciæ Rex retulit mihi
quit P. Ant. Possseuinus) sibi, cum Cyrilli
mentarij in D. Ioannis Euangelium legen-
sent traditi in Anglia (quod ab Erico fratre
fuerat ablegatus priusquam esset Rex) sordibus
cœpisse omnes Caluini libros vt & postea
per hæreses illius detestaretur. Sic, addit,
non experietur ex iis, qui in pedicas hæresum
inciderunt, si manus & mentes ad mouen-
ctioni patrum, non abibit longius, cum rati-
illa (potius quam scripta) hereticorum a
& probum aurum doctrinæ Catholicæ præ-
præstigiis chymicis amplectentur.

3. RR. PP. Soc. Iesu Patrum libris inhiant
cum sanctis interpretibus Bibliorum per-
ctant, quorum in scriptis nil putidum est, nisi

omnia graua, seuera, fructuosa, salutaria

4. B. P. Ignatius Layola vult vt PP. Soc. suæ com-
pendium aliquod colligant communium locorū
contra vitia, deque remediis eorum, de virtuti-
bus de præceptis, &c. Haud dubie autem voluit
eos eximia quædam & illustria SS. Patribus
excerpere.

Const. p. 4.
c. 8. de mo-
do conscri-
bendi locos
communes.
V. Lauren-
tium de
villa Vin-
centio in li.
4. de for-
mando.
Theologia
studio.

SIGNVM CLXII.

Paupertatem amare.

1. Filius Dei Dux & antesignanus Clericorum
cum diues esset, factus est pro nobis ege-
rus atque etiam mendicus. Atque hanc pauper-
tatem, ait S. Bern. ser. 4. de nat. Dom. statim in or-
tu in corpore suo dedicauit, cum infans in alieno
stabulo natus est, panis alienis inuolutus, & in
alieno præsepio positus. Huic pauperi initio re-
spondit reliquus vitæ progressus. Nam cum vul-
pes habeant foueas, & volucres cœli nidos, ipse
non habebat vbi caput reclinaret (Matt. 8. 20. at-
que etiam exitus cum nudus in cruce expi-
tauerit & in alieno sepulchro conditus sit.

2. Cor. 8.
Ps. 39.
Phil. 2. 7.
Formam
serui, &c.

2. Princeps Apostolorum exclamabat (Matt. Syr. 31.
19.) nomine omnium Apostolorum: Ecce nos re-
linquimus omnia, dicebat etiam Act. 3. aurum & ar-
gentum non est mihi.

3. Paulus ait de seipso 2. ad Cor. 11. in fame
& siti, in frigore & nuditate, & de reliquis
Sf 2 Apo-

Apostolis I. ad Cor. 4. *Vsque in hanc horam & esurimus & sitimus & nudi sumus.* Hic totius orbis agister, qui me Baptizandi quidem occupatus volebat distineri quo impensius ad praedicationis ministerium incumberet, tamen manibus laborabat ne cui molestus esset, cum tamen per in eos à quibus quid accepisset videretur beneficium collocaturus. Tantum momenti intellegebat esse in paupertate. *Luc. 9.* praescribit Dominus omnibus Apostolis hanc formulam: *Nolite possidere aurum neque argentum, neque cunctas nicas.*

4. Greg. Nazianzi *Sed paupertatem, inquit, inopiam improbarunt. At ista sunt diuitiae meae. Ego non solum gloriantem sed & arrogantem facit. Vis tur enim mihi inimici dum hoc obiciunt, id obiciunt in vestigiis illius incedam, qui propter vos inopi factus cum esset diues. Atque utinam exueremne possidemus culis istis quibus circumdari videor, ut nudus effugam spinas seculi, quae retinent & reuocant pergentem Deum.*

Bon. in vita S. Fran.

5. S. Franciscus paupertatem in omni sermone modo matrem, modo sponsam, modo Deum appellabat, saepe etiam Reginam, propter eam in Rege Regum, eiusque genitrice adeo interter effulisset. Quam ob causam cum mentem quempiam pauperiorem aspiceret, quam ipse haberet, ita sancta quadam inuidia commouebatur, ac si in re magna multumque expetenda se videret. Insuper cum ad principum hominum mensas inuitaretur, non ante eas adisset, quae liquor panis frustra per viciniam mendicasset.

deinde in mensa cum gaudio exponebat. Quade
te cum aliquando Cardinalis Hostiensis, is qui
postea Honorius Pontifex fuit, amanter cum eo
questus esset, quasi nonnullam iniuriam domui
fecisset, respondit ille, immo vero magnum
ibi ipsi honorem detuli, dum maiorem quam tu
dominum honoravi. Mihi vero certum est, di-
gnitatem hanc regiam quam pro nobis Dominus
suis egenus factus assumpsit nullo modo relin-
quere, pro ritu falsarum diuitiarum ad breuissi-
mum tempus concesso, dum cum fratrib. posita
mensa recumberet & lectorem mensarum de vir-
ginis puerperio in Bethlehem hospitantis angu-
stiam mentionem facere audiret, continuo consur-
gens humi resedit atque ait: Nunquid ego peccator,
ego nequam & inutilis seruus ad mensam sedere debeo,
cum Dei genetrici in diuersorio locus non fuerit cum
mundi opifex ac dominus in stabulo natus in praesepe re-
clinatus sit? Sic dicens panem suum prouoluit in
terra cum gemitu comedit,

6. Prosper adfert exemplum Paulini & Hilary *Li. 2 de vis
contempl.
c. 9.*
quorum vterque paterna praedia diuendita pau-
peribus erogant, iidem autem Episcopi facti
facultates Ecclesiae diligenter administrarunt, ve-
nus enim institutum fuit ut Clerici omnib. bonis
si que haberent, paternis cederent, nihilque suum
possidere possent. Testatur hoc S. Hieronymus, *P. Platus de
bono status
religiosi. li.
c. 23.*
qui hanc esse ait causam, cur ab ipso Ecclesiae ini-
cio Clericorum capita radi caperint, ut significa-
retur depositio, ut ille ait, omnium temporalium
quia victu & vestitu contenti nihil proprium ha-
bere debent, sed omnia communia. Hinc *V. Eundem
de periculo
status cle-
ricorum sa-
cularium.*

& Gregorius ad Augustinum Anglorum
piscopum scribens ita ei mandat, vni-
glicana illa, quæ tum surgebat, Ecclesia, tam
uerfationem inter Clericos instituat, quæ
nascentis Ecclesiæ fuit Patribus nostris
bus nullus eorum de iis quæ possidebant
quam suum esse dicebat, sed erant illis
communis.

*Effram. in
vit. PP.*

8. *Abraham* Ægyptius Eremita in vasta solitu-
dine & clausa cellula viuens vsque ad annu-
tatis suæ 50. nihil supellectilis habebat, par-
catinum, vestem cilicinam, & rusticum
gum.

9. *Ioan. Alexandrinus* Patriarcha cum ex
vita migraret haud parum lætatus fuisse di-
cum gratias Deo ageret, quod morienti ni-
hil superesset præter vnum nummum. Se-
hunc statim dari indigenti præcepit. Annus
enim illi Patriarchatus vestigal, annuatim
nos Eleemosynæ erant, nihil sibi referuam
ter Christum. Neque enim quicquam
suum esse dicebat, offerens ideo sacerdotibus
que possessionem neque partem neque ha-
ritatem inter reliquas tribus daram, quoniam
& hæreditas & possessio eorum esset Deo
in voluntaria paupertate omnes institutos
dinum religiosorum Regulam suam fundam
Illustris est hæc ratiocinatio S. Bernardi : *Quid
mei, qui ouis sum pastor meus & ipse incurvus gerens
vultum gerens deorsum, & terram semper respiciens
& soli ventri mente ieiunus pabula queritans, & non
discernimur? Vt si venerit lupo, non erit qui præcedat*

occurrat, qui eripiat. Decetne pastorem more peco-
ren sensibus incubare corporeis, harere in finis, inhiare
correns? & non potius erectum stare, vt hominem, cœlū
mente suspicere, quæ sursum sunt querere, & sapere,
non quæ super terram.

Plerique tum aliarum religionum primi se- *Li. 2. Chri-*
ratores tum nostræ Soc. (inquit Carolus Re- *stiani ora-*
gius) antiqui patres propterea tantum proficie- *toris. c. 14.*
bant initio, non quod singulare aliquod dicendi
genus afferrent, sed quod inter ceteras virtutes,
illustria perfectissimæ paupertatis documenta
preberent, in Xenodochiis diuersantes, & emen-
dicata stipe victitantes.

S. Franciscus teste D. Bonau. fratribus suis so-
lebat dicere, vt nullo modo Eleemosynas mendi-
care erubescerent, quod maiora ipsis largirentur
quam acciperent & dantes copiosius ditarent. Et
dicebat hanc nobilem esse prodigalitem, quæ
pro pane diuinum redderet amorem, addebat
etiam eo tempore, quo refrigebat hominū cha-
ritas mendicantium religiosos ordines institu-
tos esse, diuino consilio & beneficio vt hac occa-
sione homines diuina Charitate ditescerēt. Que-
rit quidā Theologus vtrum magis sit rationi cō-
sentaneum, vt diues quærat pauperem ad erogā-
dam ei Eleemosynam, an pauper diuitem ad pe-
tendam.

Et recte asserit æquius esse primum, cum
diues longe plus lucretur dando quam pau-
per accipiendo, vnde Chrylost. Vera, ait, E-
leemosyna est sic dare vt gaudeas te dare, pu-
tans te accipere magis quam dare, non enim tam

pauperibus quam nobis profumus plura accipere
dantes. Salomon ait. Dives & pauper obuiasunt
vtriusque operator est Dominus. In hoc certe
fortunatior est dives, quia pauper Christum reperit
& Christo datur quicquid in pauperem erogatur.
B. Catharina senensis, cum aliquando ro-
pauperi nil quod donaret haberet domi dispo-
ter quærens, paruulam argenteam crucem
n. tquam inopi continuo porrexit. Nocturno
stus ei apparens ostendensque illam crucem
die, dixit, iudicij se crucem illam publice ob-
rum in testimonium pietatis, sicut & D. Maria
apparuit veste indutus qua pauperem com-
rat.

SIGNVM CLXIII.

*Pauperum, infirmorum, & peregrinorum
diligentem curam gere-
re.*

Zozom. li. 1.
6. c. 33.

S. Ioan. Chrysostomus Episc. Constanti-
N. Nosocomium (receptaculum aegro-
Constantinopoli suis ædificauit sumptibus
2. Basilius Magnus Episc. Cæsar, pauperum
spitia, & Xenodochia (peregrinorum recep-
ta) extruxit.

Platina ex
Nicephori
li. 16. c. 35.

3. Symmachus 1. Episcopis ac cæteris
220. in Africa & Sardinia propter Catholice
dem exulantibus pecunias & vestes submini-
uit, multos etiam captiuos, in diuersis prom-
multa pecunia redemit.

4. D. Thomas Cantuariensis Archiep. pauperib. *Ex historia*
 quotidie 13. pedes primum deosculabatur, post passionis
 lavabat & detergebat quaternos in singulos dies
 distribuens argenteos.

5. Henricus de Aslo Archiep. Magdeburg. in le-
 to decumbens lauit quibusdam pauperibus pe-
 des, liberaliter distribuens illis eleemosy-
 nas.

6. Cum in tanta annonæ charitate vt neglecto
 agrorum cultu oppida passim defererentur Rode- *Quomoda*
 mus Semenus Toletanus Antistes suis opibus a- *puniti sine*
 posque sacris concionibus adhortando multum *oppressores*
 concitasset inopibus subleuandis, Alphonsus *pauperum*
 Castellæ Rex, pro eo merito templum Toleta- *V. in Thea*
 num, quoniam apud illud tanquam in publico *tro. vind.*
 erario optime deponi thesauros cogitabat, noua *diuina.*
 multorum oppidorum dititione auxit; Toleta-
 num præfulem iure perpetuo legeque in omne
 tempus lata regni Cancellarium fore sanxit, quo
 magistratu suprema & maxima authoritas secun-
 dum regiam olim continebatur, Ioan. Marc. lib.
 de Rege. c. vltim. in formula reformationis per
 Carolum V. statibus Ecclesiasticis in comitijs
 Augustanis Anno 48. ad deliberandum exhibita
 & ab iisdem probata ac recepta dicitur: Sancto-
 rum patrum constitutionibus olim sancitum fuit vt bo-
 norum Ecclesiasticorum pars quarta cederet pauperibus.
 Hinc apud collegia & monasteria antiqua hospitalia ex-
 structa sunt. Et: Verisimile est cum Ecclesiastici patres
 pauperum haberentur & essent fideliterque bona com-
 missa dispensarent, imperatores, Reges, principes, & lo-
 cupletes homines permotos, vt tam amplis præ-

diis Episcopos, collegia & monasteria duntaxat

8. S. Ambros. Valentiniano Imperatori
Episc. esse Epist. 27. Quos Episcopi magis quam pupilli
pupillis, orphanis, a- debemus tueri? Scriptum est enim (Ila. 1. Iudic.)
te pupillo & iustificate viduam & eruite iniuriam
pientem. Et: (Pl. 67.) Iudices viduarum & paru-
afflictis pa phanorum.
trocinari.

9. S. Hier. ad Nepot. Gloria Episcopii est
perum opibus prouidere, ignominia omni
Sacerdotum est proprijs studere diuitijs.

10. S. Aug. de verb. Apo. ser. 10. pro magno
mendantur Episcopis patrimonia pupillorum
quantum magis gratia paruulorum?

11. S. Greg. ad Ianuarium Archiep. Ep. 62. In
ralis regiminis necessitate compellimur, & orphanos
viduarumq; causis solertius quam curis ceteris
mus. Hom. 14. in Euangel. inde probat Episcopi
debere bona temporalia communicare ego-
bus, quod pastoris boni si per etiam animam pa-
re pro ouibus.

12. S. Chrysost. li. 6. De Sacerdotio hoc
officium etiam ad mulieres extendit. Cum
administrantibus Episcopatus sorte obueneris, pu-
lierum quoq; salute si non maiorem quam virorum
pare certe curam studiumq; oportet impendere. Nam
eas inuisere agrotantes & solari lugentes & in-
languentes, & adiuuare afflictas oportet, quia
dum sunt plures irrumpendi aditus demoni
uenire potest, nisi exactissima custo-
dia sese vallaue-
rint.

SIGNVM CLXIV.

Pacis auctorem esse.

Cum Gainas tyrannus omnia cæde & incendio in Thracia misceret, & ad huiusmodi auertendam populorū cladem legatus esset missus S. Ioannes Chrysostomus Episcopus Constantin. Gainas cognito legati aduentu, & animi eius alacritate pro pietatis defensione considerans longo interuallo ei lubens procedit obuiam, & prehlans illius dextram oculis suis apponit, liberosque sacra eius genua complecti cogit. Sic enim virtus vel infestissimos afficere pudore & obstupescere solet. Afferit autem Metaphrast. ex antiquioribus monumentis tunc suasionem Chrysostomi Gainam cum Arcadio contraxisse pacem. Hinc Chrysostomus reuersus Constantinopolim, ad populum habuit concionem, in qua inter cætera ait: Absui tumultus componens, fluctus sedans, tempestatem corrigens, eosque qui iam deueniri ceperant ad portum & in tranquillum porrecta manu deducere studens. Sum enim communis omnium pater eoque necesse est curam agere non tantum eorum qui stant, sed eorum quoque qui collapsi sunt, non illorum modo qui secundis nauigant ventis, sed & illorum qui tempestate iactantur, non eorum modo qui in tuto sunt, sed illorum qui periclitantur.

2. Agathō Abbas gloriatur se nunquā cœpisse somnū nisi prius & suam aduersum alios & aliorū aduer-

Theod. li 5.

c. 33.

Baro. To. 5

An. Chr.

401.

Hom. de

Auaritia.

& Homil.

Cum Satur

niis & An

rel. acti es-

sent in exi-

lum & c.

In vi. pp.

aduersum se indignationem placando sopor
idem dicebat, iracundos Deo & hominibus
esse.

Steph. Cre-
mon. Sur,
Tom. 3.

3. *Vbaldus* Eugulinæ vr̄bis Episcopus, cum
ues suos in seditionem versos verbis placare
potuisset, & iam ad aram esset concutium, cum
mis inter tela stratosque mucrones irrumpe
humi prono corpore sese prostravit, nec
rexit, donec illi saucium iactu rati, mutua
vnus miserationem conuertissent, iacenti
mit pugnam quam stans nequiuerat inhibere.
Audacem autem & periculi impavidum fecit
ipse pacis amor. Idem *Fredericum* Imp. Ego
nis infensum iratumque & ob id graue
etigal acceptis obsidibus imperantem super
teradiens placuit, ita vt ille & pecunia
mitteret, & obsides restitueret, & ipsi
multo honore affecisset discedentem de
beret.

Sur. To. 3.

4. *Iuo Presbyter* cum multis miraculis
pietatis operibus clarus dolens quendam
matre non leui odio dissidere, postquam
ciliare nulla ratione quiuisset missæ pro eis
cium obrulit Deo. Exinde nemine iam
tante solo diuino instinctu ita animis
puere vt & hic filium se agno
sceret & illa ma
trem.

SIGNVM CLXV.

*Malle mori quam peccatum aliquod datum
opera committere, seu euerſo-
rem & oſorem vitio-
rum eſſe.*

*S*anctus Paulus ait ad Rom. 8. 35. Quis nos ſe- *v. Baron.
parabit à charitate Chriſti? &c. Tom. 6.*

2. Cum Ruffinus magiſter militum hortare-
tur Theodoſium de ſua excommunicatione val-
de triftem ac ſolicum vt bono animo eſſet cura-
rum ſe dicens, vt Epifcopus Ambroſius etiam
ſua ſponte vincula excommunicationis ei laxa-
ret, reſpondit Theodoſius: Noui ego conſtan-
tiam Ambroſij & quod nullo regiæ maiſtatis ter-
rore diuinam legem transgredietur. Theod. lib. 5.
hiſt. c. 18.

3. Cum Eudoxia imperatrix Arcadij coniunx *Metaph.*
Iuſtini Chryſoſtomo Archiep. Conſt. per ſuos lega-
tos multas minas intentaret, eo quod iniquis eiſ
conatibus ſe oppoſuiſſet, legati ei reſponderunt,
*Fracta illum hominem terres, nihil ille niſi peccatum
timet.*

4. Sanctus Edmundus Cantuarienſis Archiepi- *Sur.*
ſcopus dicebat: *Malo infilire in rogum ardentissi-
mum quam peccatum vllum ſciens admittere in Deum
meum.*

5. S. Anſelmus Cantuarienſis item Archiepiſc.
dicere ſolebat: *Si hinc peccati horrorem inde inferni
dolorem corporaliter cernerem, & neceſſario vni illorū
immer-*

immergi deberem, prius infernum, quam peccatum
peterem. Idem scribit lib. de beatitud. 6. cap.
mallem purus à peccato & innocens gehennam
ire, quam peccati sorde pollutus coelorum regna
trare.

Quot Clerici maluerunt extremos crucis
mortemq; perpeti, quam idolum aliquod
honore afficere? quam hæresin amplecti?

Cum primis boni Clerici vitant peccata
talia, quæ mortem animæ adferunt multo
biliorem quam corporis, vitam enim eternam
fine comparatione meliorem & nobilioram
que adeo diuinam. Quare ita animis con-
sunt pij vt quiduis potius ferant & quidquid
tiantur, quam vt suum creatorem ac Dominum
tam grauitè offendant, & cum vel odorem
quem talis peccati teterrimum sentiunt, auer-
tunt, ita refugiunt atque auersantur, vt
stem vt exilium. Sed hoc non tam magnam
retur laudem si ab ipsis fiat, quam magnam
pam si non fiat.

Recte S. Ambros. ait: Non mediocriter
Sacerdotalis, cui cauendum non solum ne grauius
flagitiis sit affinis, sed ne minimis quidem. Neque
ideo contemnenda quia parua videntur, quia
Deum spectemus Deique dignitatem multo
Tenfa quæ in eum committitur leuis videbitur
vero damna nostra spectemus, hæc etiam non
leuia reputabit, quoniam (vt ait S. Greg. in
par. post. adm. 34.) Pluuiarum gutta exiguæ
sed quia multa magnos fluuium gurgites efficiunt.

in peccatis
id. 6. cap.
ebennam
rum rupa
mos conc
liquod
plectib
peccati
t multo
entim
oblation
mis com
quidam
ac Domi
el odore
ntiunt
fantur
magnam
magna
diocri
n ne gram
Nec
entur
tem m
s vide
c etiam
S. Greg
ra exigu
s effici

inugio tantum nocet sentina latentes per rimas ex-
rescens, quantum procella aperte sauiens, vtraque
tam demergit & obruit, sed illa sensim hac statim. Et
mutata sunt, quæ erumpunt in membris per scabiem
vulnera sed cum multitudo eorum innumerabiliter oc-
cupat, sic vitam corporis sicut vnum graue inflicturn pe-
cari vulnus necat. Hinc Syr. c. 19. ait: Qui modica
erunt paulatim decidet. Qui enim peccata minima
leuia deuitare negligit à statu iustitiæ non quidem re-
pente, sed partibus totus cadit. Ex his Sancti Gre-
gorij verbis patet quam obfirmanda sit Cleri-
cis mens etiam aduersus minima peccata, maxi-
me ea quæ ex habitu quodam fiunt.

Certe vt aqua cum in obiecto aggere mini-
mam sibi viam fecit, eam deinde continuis in-
crementis auget, donec magna fenestra pate-
facta non possit amplius restaurari: Sic natura
nostra si ei aliquid licentiæ concedatur, ita pau-
latim prouehitur, vt ægre interdum etiam
nullo modo reuocari queat. Et quis mentis
peccata etiam leuia non vitaret cum Syr. capite
agesimo tertio dicat: Oculi Domini decies millies
(infinites) sole lucidiores, inspicientes omnes vias
huminum, & considerantes in absconditis partibus, Deus oēs
cordis late-
bras intro-
spicit.

est, omnia quæ in penitissimis cordis recessi-
bas latent. Sicut enim essentia diuina est in-
finita & vniuersum ens eminenter in se con-
tinet: ita etiam intelligentia diuina infinita
est & ad omne intelligibile se extendit, idque
libique labore, & conatu, sola naturæ necessitate.
Neque multiplicitas rerū impedit attentionem ad
singula

singula, quia tam perfecte considerat singula
quam si ea sola proposita haberet, cum ad singula
lumen infinitum conferat. Quo maior autem
illa maiestas sapientia & potentia, & quomodo
eius in nos beneficia, eo magis & acius
iniurias & legum suarum prauaricationes
& ponderat & suo tempore vindicabit. Est
tem præcipuas peccatorum vindictas referre
Deus sæculo futuro, quando fiet omnibus
meritorum compensatio, tamen ipsum est
hoc sæculo non raro horrenda edere exempla
magna copia exemplorum in theatro videlicet
diuinæ demonstraui, quibus hæc pauca
cris biblijs à R. P. Lessio in lib. de promi-
nis pulchre disposita artex. Nam sicut sapi-
& prouidi principis est, leges, tribuna-
militiam & cætera omnia in regno ita dispo-
vt in commodum & quietem subiectorum
dant, quamdiu in sede & obedientia steterint
easdem causas conuertere ad eorum punitionem
si rebelles & inobedientes esse cœperint.
Deus etsi cælum & elementa in commo-
dum hominum instituerit, tamen ita regit omnia
subinde incommoda & damna per ea irrogat
ipsorum peccata vel maiora, vel minora,
quibus non viuitur) castiganda. Et tamen
ipsa castigatio in maximum commodum con-
uenit omnibus qui bona mente præditi ea probè
runt vt.

Gen. 6. 7. 8. 1. Cum Deus totum genus humanum
(ceptis octo hominibus) propter sua scelera
nerali diluuiò esset deleturus, hanc humanam

erac singulis interuentionem ipsi Noe prædixit centum
 & viginti annis ante euentum, & ad seminarium
 mundi iussit fabricari arcam, præscripta forma &
 mensura, quæ omnium animantium terrestrium
 & volatiliū species capere posset & ab interitu
 seruari, miro modo effecit, vt pluuia ingruente
 omne genus animantium ad arcam conflueret,
 se per mansiunculas aptatas distribui sineret,
 cunctarum autem lenitudine miseris hominibus tri-
 buit spacium pœnitentiæ, ne vna cum corpore
 perirent etiam animæ. Non enim dubitandum
 est, quin innumeri diuinam manum in tam hor-
 rendam castigatione sentientes pœnitentiam ege-
 rint, & veniam peccatorum cum ingenti dolore
 a Domino petierint & obtinuerint. Sicut fieri
 consuevit in periculis naufragij, vbi etiam sce-
 ratissimi quique magno pietatis affectu ad Deum
 confugiunt, pectora tundunt, dolorem malefa-
 ctorum concipiunt, emendationem promittunt
 & veniam obtinent, animæque salutem, corpo-
 ribus pereuntibus consequuntur.

11. Vix quadringenti anni erant elapsi à dilu-
 uio cum Deus totam Sodomæ regionem cum
 omnibus suis habitationibus propter peccata
 igne Sulphureo cœlitus immisso deleuit. In
 quo opere mirifice Dei tum misericordia tum
 iustitia eluxit. *Misericordia*, cum deprecante Abra-
 hamo ostendit Dominus se paratum parcere So-
 domæ, si vel decem iustitiæ cultores in ea repe-
 rentur. Quid benignius quam parcere de-
 cem millibus impiorum propter decem iustos
 illis permixtos?

Tt

Tanti

*Nota di-
gnam pro-
uidentiam*

*Magna Dei
benignitas.*

*V. c. ult. li-
belli de ter-
ra motu*

*V. Alber.
Heronem
de Prom.
Dei.*

*Ostendit
Deus pec-
catoribus
post hanc
vitam ex-
pectandum
Sulphureū
ignem, &
eternam
vassita-
tem.*

Tanti est apud Deum iustorum vita? cum eos ex inopinato & nihil tale meritis opprimit, vix modico ad poenitendum con-
so spacio idque supplicio adeo immani de-
rendo. Quid enim terribilius quam a-
Sulphuris immensa vis coelitus confestim
sa?

Hac repente omnia longe lateque asse-
ipsum solum in profundum ita exultum, &
ueum ingentem excipiendo mari innotum
72. miliaria in longum, & 13. in latum
buerit, aquæ huius amarissimæ nihil vici-
tinent, halitu adeo tetto, ut vicina reddantur
rilia, nec quidquam in hodiernum die
ferant putenti cinere plena, iræ diuinæ
bola.

Exo. 7. 8. 9.

III. Cum Pharaon & Ægyptij populum
nollent dimittere varijs DOMINVS D.
eos mactabat poenis. 1. Conuertebat
aquas Ægypti, quæ vel flumine, vel lacu
vel paludibus, vel puteis & cisternis con-
bantur in sanguinem, durabat ea plaga
ptem dies. 2. Educebat repente innume-
narum copiam, quæ totam terram & Æ-
gyptiorum implebat, omnia suo rabie
taminans. 3. Ranis succedere Cinipha-
uerso puluere Ægypti subito in Cinipha-
uerso. Erant Ciniphes culicum genus
tissimum, spiculo acutissimo intra pro-
dem armatum, cutem acri cum dolore
brans & sanguinem sugens. Iosephus
putat fuisse pediculos e corporibus Æ-
gypti

Lib. 2. c. 5.

rum infinita copia prorumpentes & eorum
 carnem depascentes. 4. His ad preces Moy-
 sis sublati, sicut & prioribus plagis, perli-
 stente in contumacia Pharaone, immisit mul-
 tarum omne genus & insectorum agmina,
 quibus Ægyptij mirum in modum sunt vexa-
 ti. 5. Mulcas excepit pestis animalium, qua
 in tempore omnes equi, Asini, Cameli, o-
 ves & boues aliaque animalia, quæ in agris e-
 rant per totam Ægyptum (saluis ijs quæ erant
 filiorum Israel) perierunt. 6. Hanc cladem
 mox secuta est scabies, hominum & iumento-
 rum superstitum corpora grauissime exulcerans
 & affligens. 7. Scabiem sequebatur grando
 immanis (qualis nunquam in Ægypto visa) ful-
 minibus permixta, qua omnia viuientia, quæ
 foris erant & arbuta prostrata, confecta & va-
 stata fuere. 8. Grandinem secuta immensa lo-
 cultarum agmina; hæc quidquid grando & ful-
 men reliquifecerant, deuorant, adeo ut ni-
 hil virens relictum fuerit. Homines quoque
 crebro assultu & diro morfu & acutis vnguibus
 & alarum strepitu, & fædis excrementis, & tabo
 abominabili discruciant. Hoc quoque malo
 ad preces Moylis repente sublato, cum Phara-
 o non staret promissis. 9. Inductæ sunt tene-
 bræ horribiles per totam Ægyptum (excepto
 loco vbi habitabant Israelitæ) eæque triduo
 continuatæ sunt, nemo alterum poterat vide-
 re, nemo se præ metu audebat loco, in quo con-
 stiterat mouere. 10. Post triduum restituta lu-

*Deum Moy-
 se ut in-
 strumen-
 to in his
 cladibus ir-
 rogandis,
 continuandis
 & desinendis u-
 sus est.
 O ingens
 benignitas.*

*Reputate
 cum quam
 graua post
 hæc vitam
 omnes ini-
 quos ma-
 neant sup-
 plicia.*

ce cum Rex in obstinatione peristeret inge-
clades immissa est occisis per angelum mede-
cte, vna hora, omnibus hominum & iumentorum
primogenitis, adeo vt nulla domus esset sine
nere & luctu perempto eo quod in quoque
gnissimum & charissimum erat.

Tantis calamitatibus fracti Ægyptij
Israelitis abitum liberum permilere : vna
paulo post ducti poenitentia eos ingenti
citu sunt persecuti, vt retraherent in
tutem, quibus inter mare & montes depre-
fis cum nullum esset effugium, Dominus
aperuit, latissima via in fundo à vicino
in littus oppositum patefacta, quæ im-
exercitui ad celerem transitum sufficeret, ita
per siccum medij maris alueum transeunt
uersam solitudinem, Ægyptijs prope sepe-
tibus, qui cum omnes in eundem alueum
scendissent, & Israelitæ iam euasissent in
nentem, Dominus relaxabat manum, &
se aquam eius iussu feriente imensa illa
aquarum, quæ veluti muris vtrique
sublimis steterat, subito cum ingenti
concidebat & in consuetum præcipitans
magna vi collisa Ægyptios omnes vna cum
equis, curribus, armis ita inuoluebat & ob-
vt ne vnus quidem euadere posset. Clades
Ægyptiorum populum Dei prosequenti-
pus quidam & adumbratio earum fuere
quibus sub finem mundi (quando Deus
lum suum ab impiorum tyrannide libera-
est, & in promissam terram traducturus

ij conflictabuntur. Postquam enim multas
eis calamitates vt resipiscant irrogauerit, & illi
nihil inde meliores effecti in contumacia per-
sisterunt, tandem omnes immisso igne terraque
dehiscite delebuntur.

IV. Cum Deus per Moysen ingentem illum
populum Israeliticum, seu ingentem illam Is-
raelitarum multitudinem, in qua facile ad vi-
cies centena millia capitum censebantur eduxis-
set in vastam solitudinem & alimenta, quæ ex
Ægypto secum detulerant iam essent absumpta
nouo & inaudito miraculo illis de annona pro-
vidit quotidie (Sabbatis exceptis) per noctem
celitus illis manna instar pruinæ vel minutif-
simæ grandinis effundens, quo cibo per annos
quadraginta sustentati sunt, & cum aquæ ibi-
dem essent amarissimæ eas mox in dulces con-
uertit & potabiles fecit. Quinquagesimo ab
egressu die omnibus inspectantibus & audien-
tibus legem dedit, omnium oculis in vertice
montis Sinai sub specie maximi ignis & caligi-
nosæ nubis se conspicuum exhibens, cum in-
genti sonitu buccinæ crebrisque tonitruis &
fulminibus terra tremante & monte crebro
subsultante. Per quadraginta annos assidue
suam præsentiam illis exhibuit, per diem in-
genti nubis columna ab æstu solis castra prote-
gens & noctu eadem columna instar ignis tunc
fulgente castra illustrans.

Hæc columna quando castra mouenda in al-
tum se leuans lento motu præcedebat, vt sci-
rent qua esset eundum, & rursus quando &

Tt 3 ybi

*Nota prou-
dentiam
diuinam.*

Exod. 16.

*2.
Cap. 15.
3.*

4.

vbi quiescendum fitebat: adeo vt omnis
strorum metatio & commoratio, & mutatio
& profectio ex directione ipsius DEI ageretur.

Iussu & præscripto DEI Moyses primo
no egressionis extruxit tabernaculum, illud
que anno secundo in medio castrorum erectum
quo erecto statim columna illa se directe super
tabernaculum stetit, ei perpetuo incumbens
præterquam cum esset pronoscendum, non
enim in altum se efferens præcedebat. Cum
Moyses Deum deprecaturus tabernaculum
ingrederetur, descendebat DEVS sub illa
be omni populo inspectante super tabernacu-
lum illud operiens, oratione per acta
nubes in consuetum locum ascendebat. Cum
populus siti laborasset mansione in Raphi-
m. Iussu diuino Moyses rupem arenam
que exustam virga percussit & egressa sunt
largissimæ. Idem factum mansione 33. in
des, vbi cum Moyses propter incredulami-
bem nonnihil hæsitasset, ambigens an De-
aquam esset daturus, punitus est hac pe-
a Deo inflicta, *populum in terram promissam
introduces*, sed ante eam vitam decedes. Cum
populus carnes appeteret eamque ob causam
uersus Moysen concitaretur, ollas Aegypti
suspiciens, Deus, etsi iratus, promissum
nes, & postridie tantam coturnicum multi-
dinem in castra immisit vt ad mentem integram
sufficerent.

Num. 11. Verum mox Deus hanc ingratißimi populi
impos-

oportunam creophagiam senere vindicauit,
plurimis eorum interfectis.

Exploratoribus reuerfis & robur aduersario-
rum extollentibus terramque promissam ca-
lamnitantibus populus timore correptus pro-
missis diuinis diffidere cepit, adeo vt terra pro-
missa renuntiaret, & in Aegyptum reuerti vel-
let. Quam ob causam iratus Dominus omnes *Num. 26.*
a viginti annis illos in deserto detinuit huc il-
lac circumducens, donec omnes consumpti,
filijs eorum qui intra vigesimum annum erant
in vita conseruatis, & loco parentum substitu-
tis. Vnde etsi anno quadagesimo cum terra
illa erat occupanda omnes illi murmuratores
essent mortui, inuenta tamen sunt ex filiis eo-
rum sexcenta millis Leuitici generis, adeo vt plu-
res tunc fuerint terram promissam ingressuri
quam primo anno fuerant.

Core, Dathan, & Abiron primarij viri inter *Num. 16. 9.*
Israelitas adiunctis sibi alijs ducentis quinquaginta
ex nobilioribus seditionem contra Moy-
sen & Aaron concitarunt, auerso ab ipsorum
obedientia populo, quasi ipsi sibi principatum &
Pontificatum per ambitionem & malas artes
vsurpassent, non diuino iussu & decreto susce-
pissent.

Itaq; ob rei indignitatem, Moyse diuinum iu-
diciu appellante Deus causam deiudicauit,
horrendo supplicio omnibus inspectantibus in
illos animaduertens. Vix enim Moyse ver-
ba minacia finierat, cum terra sub illis con-
temiscere & instar maris fluctuare cepit,

Tt 4 mox

mox vasto hiatu cum ingenti fragore decens, Core, Dathan & Abiron cum tabernaculis & vniuersa substantia absorpti, rursus ita se clausit vt nullum hiatus extaret stigium.

Reliquos vero 250. socios seditionis maximus diuinus accensus in eos irruendo bito consumpsit, ita vt ne cadaverum quidem extarent reliquiae. Postridie cum ob hanc famulus populus aduersus Moysem & Aaron surgeret, quasi ipsi eius cladis auctores essent, & DEVS in eorum gratiam Virescentis noxios (vt ipsi ferebant) morte affectis, ita in rebelles Deus ignem in eos immisit, statim quatuordecim millia septingenti in cione deleti sunt.

10. Alio tempore, populo contra Dominum ob laborem itineris murmurante, rursus Deus ignis flammam impisit, quae deo extremam castrorum partem, longius progressura, nisi Moyse deprecante fuisset, absorpta, cuius precibus, terra se aperiente, ignis absorptus est.

11. Aliquanto tempore post rursus ob molestiam populus contra DEVM murmurauit. Quamobrem ignitos serpentes in eos immisit, ad quorum plagas & morsus plurimorum venerunt ad Moysem peccatum suum confitentes. Itaque Moyse iussu diuino erexit serpentem aeneum, cuius si quis aspiceret, non moreretur. Quod cum fieri cepisset, multi furca suspendens, cuius solius aspectu moriebantur quicunque à serpentibus nocentissimi.

Num. 26.

Ioseph li. 4.

6.3.4.

Num. 30.

11.

Num. 21.

erant. Fuit hoc illustris typus Christi Domini ^{Ioan. 3. v.}
 in cruce suspensi, cuius solius fide antiqui serpē- ^{14.}
 tus ictus curantur, & salus æterna restituitur. To-
 nis etiam illis 40. annis quibus in illa solitudine
 & arenis circumducti sunt, nec vestes eorum nec
 calceamenta fuerunt detrita, aut vetustate con-
 sumpta, diuina prouidentia ea conseruante, quod
 aliorum non suppeteret copia.

His addo tot opitulationes in præliis & tot il- ^{Exo. 17.}
 lustres ac splendidas victorias quas de hostibus
 suis Israelitæ nullo vel certe quam minimo suo-
 rum damno reportarunt. Exercitus Amalec ad
 internecionem est cæsus Moyse ad Deum ma-
 nus leuante. Quamdiu eas leuabat, vincebat Il-
 rael, si paululum remisisset, vincebat Amalec.
 Iordanis ad præsentiam Arcæ diuisus (superiore ^{Ios. 3.}
 parte instar montis intumescēte, inferiore pror-
 lus deficiente) vniuerso populo transitum præ-
 buit. Muri Iericho validissimi ad sonitum bucci-
 narum & populi clamorem funditus in circuitu ^{Cap. 6.}
 corruerunt. Exercitus quinque Regum Amor- ^{Cap. 10.}
 thæorum victus ab Israelitis cum fugeret, in ipsa
 fuga lapidibus grandinis diuinitus immissis ma-
 gna ex parte contritus. Sol & Luna ad imperium
 Iosue (Deo eius petitioni obsequente) ad decem
 vel 12. horas inhibito cursu steterunt immobiles,
 donec ille hostes suos deleret. Hæc & multa alia
 illi populo, vt terram promissam assequeretur
 eo tempore diuinitus præstita, fuerunt figuræ &
 typi eorum, quæ tempore noui testamenti gerē-
 da erant in Ecclesia, & illius prouidentia qua
 Deus in populo suo tum è seruitute Diaboli libe-

Tt 5 rando

rando, tum ab inimicis defendendo, tum in colar
lestem patriam introducendo vlurus erat.

V. Quotiescunque Israelitæ postquam
promissam occuparant relicto Dei cultu ad
more aliarum gentium conuersi sunt grauius
fuere afflicti, & in potestatem hostium ac
tutem traditi: Quotiescunque vero poenite
ducti ad Deum ex animo redierunt, mox illi
calamitatem miseratus, excitauit illis duces
eos ab hostium oppressione eriperet, & in
tatem vendicaret, septies id eis (mirum
intra spacium quingentorum annorum con
iudiciis agerent accidit septies illo tem
intervallo idololatriæ se manciparunt, septi
seruitutem traditi, septies ad Dominum re
tes liberati sunt.

1. Mortuo Iosue & senioribus qui mi
lium Dei operum spectatores fuerant eorum
vera religione continuerant, recesserunt a
cultui idolorum Baalim & Astaroth se man
tes. Quamobrem tradidit eos Deus in ma
Chusan & Rasathaim Regis Mesopotamiæ
seruierunt octo annis. Tandem cum illis
pressio grauis admodum esset & monitu
sanctorum cognoscerent, eam propter pec
Deo inflatam poenitentia ducti veniam & op
flagitant. Itaque Dominus illorum miserum
scitauit illis Othoniel, qui coacto exercitu
Mesopotamiæ cecidit, eiusque iugum exci
& quiescit terra annis 40.

sed. 3.

2. Mortuo Othoniel rursus illi, aliarum
tium consuetudine veluti æstu pelagi abrep
Gede

idola rediere, omnium beneficiorum & mandatorum Dei immemores. Quare ad eos castigandos suscitauit Dominus Eglon Regem Moab Ammonitis & Amalectis, à quibus vehementer afflicti anni 18. Vnde cum rursus peccata sua detestati ad Deum confugerent excitauit illis Aod, qui occiso Rege & exercitu Moabitarum deletum populum liberauit, & quieuit terra à bellis annis 80.

3. Post mortem Aod iterum ad idololatriam conuersi sunt. Quare tradidit eos Dominus in manus Iabin Regis Chanaan, à quo oppressi sunt anni 20. Vexatione iterum illis intellectum habente rursus pœnitet scelerum & ad opem diuinam confugitur. Iterum Dominus misericordia motus suscitauit eis Deborah prophetissam & Barac virum strenuum, qui coacto exercitu deleuerunt exercitum Regis Iabin, occiso eius duce Sisara, per sceminam, hinc quies à bellis erat anni 40.

4. Quiete potiti rursus ad idola conuersi sunt, Quam ob causam traditi à Domino in manus Madian anni 7. grauissime ab his afflicti fuerunt, Madianitis quotannis cum infinita multitudine redeuntibus & omnia absumentibus. Vnde rursus opem à Domino flagitantes primum per Prophetam grauitè corripuntur, quod toties à Domino liberati & tot beneficiis affecti ab ipso desciscerent. Deinde cum illi perstarent, DEVM obnixe precari, suscitauit illis Gedeonem, misso ad eum Angelo specie huma-

humana, qui illum ad tantum opus animarum
 Hic cum miris indicis diuinitus ei ostensus
 tior esset redditus de victoria, trecentis vi-
 eribus sola buccina & vase fictili facem
 nente instructis rem tantam est aggressus
 per circuitum castrorum tribus locis
 perstrepentibus, & fictilia complodentibus
 inter hostes orta est perturbatio ut velis
 perciti partim se mutuis gladiis confode-
 partim in effusam fugam raperentur, inter
 ab ipsis amplius centum millibus,

Cap. 10. 5.

5. Mortuo Gedeone iterum ad idola
 sunt. Quam ob causam tradidit illos Dominus
 potestatem Philistinorum & Ammonitarum
 à quibus afflictis & oppressis annis 18. itaque
 rursus ad Dominum refugerent, & veniam
 que postularent, excitauit illis Iephte, qui
 comparato exercitu conflixit cum hostibus
 impetu 20. ciuitates Ammonitarum cepit
 rumque iugum, Israelitis in libertatem
 tis, excussit.

C. 14. 15. 16.

6. Vix à morte Iephte 25. anni effluxerat
 cum Israelitæ rursus ad vomitum redeunt
 vero, cuius beneficia toties fuerant experti
 cto, idolorum cultui (qui tot malorum causa
 fuerat) se mancipantes, itaque traditi sunt
 pus Philistinorum annis 40. à quibus comp-
 uiter affligerentur, Dominus misericorditer
 tus excitauit eis Sampsonem cuius tantum
 corporis robur, diuino spiritu illum agente
 hil ei posset resistere. Nam & leonem in
 ferocientem manibus discerpit, & portas

pus animam Gazan, vbi inclusus ab hostibus obsidebatur,
 ei ostentis cardinibus reuulsas, vna cum seris & vectibus in-
 centis virum orem suis humeris asportauit, & inermis mul-
 ti facem corporum millium armatorum exercitum, sola a fini-
 mandibula instructus inuasit, mille ex iis eo in-
 locis buccamento interemptis, reliquis in fugam actis:
 denibus, & eadem Dagon, concussis vi lacertorum duab.
 vt velitis primariis columnis, euertit, multis millibus Phi-
 confodit thinitum, qui ibi praesentes erant, ruina op-
 tur, intere- gressis. Quibus cladibus afflicti Philisthaei Israe-
 lis dedere spatium respirandi.

7. Qui rursus longa pace corrupti, cum pec-
 catis veteribus assidue noua adlicerent, traditi
 sunt iterum in manus Philistinorum, à quibus *Anno. 146*
 cesa Israelitarum triginta quatuor millia, arca *Heli.*
 capta, & primarij sacerdotes Arcæ custodes
 Ophni & Phinees (prout Dominus per Samue-
 lem futurum praedixerat) interfecti sunt. Verum
 hic ita puniti sunt Israelitæ victi, vt longe grauior-
 ibus plagis affecti fuerint Philisthaei victores.
 Cum enim Arcam Dei idolo suo tanquam vi-
 ctori spoliū obtulissent, Deus in vindictam in-
 iuriæ multis eos cladibus affecit, nam non solum
 ipsum idolum bis terræ afflictum coram arca, &
 capite palmisque fuit mutilatum, sed etiam cor-
 pora Philistinorum per omnes ciuitates acri &
 fe diffuso morbo percussa sunt extremo intesti-
 no putrescente forasque prominente, vnde mor-
 tui sunt innumerabiles. Deinde infinita vi mu-
 tui ex agris & villis ebulliente, omnes terræ
 fructus vastati, omnisque annona absorpta vel
 corrupta est. Longe acerbiora hæc erant quam si
 ab Is-

ab Israelitis in seruitutem redacti fuissent, que vel inuiti coacti sunt potentiam Dei confiteri, & Arcam cum donariis malorum Deo infligatorum testibus, honorifice tere.

Sub Regib.

2.

1. Reg. 13. 15.

VI. Saul mirabili modo & singulari Beneficio (electione diuina pariter & sorte peruectus ad Regnum, cum mandatis diuinis obtemperasset, rursus à Deo iure regnandi tota posteritate priuatus est, & tandem in praua cum filio primogenito, amisso exercitus, regnumque ad Dauidem translatum est.

2.

Dauid etsi maximus Deicultor esset, eius peccata (adulterium & homicidium) per sine à Deo etiam post peractam poenitentiam re vindicata. Nam & proli suscentæ, magno dolore, vita ablata, & filiarum ipsius pulcherrimæ primogenito infami incestu violata, & idem primogenitus à fratre proditorie interfectus, à filio turpiter regno deiectus est, eiusque in oculis totius populi à filio constupratus. Hæc omnia ei obuentura in ultionem ultionis, & homicidij prædixerat iussu diuinoathan Propheta.

2. Reg. 17.

12. Cap. 3.

2. Reg. 24.

Rursus cum Dauid peccasset animi elatione numerando populum, Deus in ultionem, ad illum Gad Propheta, è tribus flagellis eorum dedit, ut vel septem annis fame regnum fligeretur, vel tribus mensibus superaretur stibus, vel trib. dieb. vastaretur pestilencia, in angustias cum se videret coniectum Dauid, respondit: *Coarctor nimis, sed melius est ut moriar.*

manus Domini (multa enim misericordia eius sunt) quā
manus hominum. Itaque elegit pestilitatem, qua
repente diuinitus immissa, triduo absumpta sunt
hominum millia & oblato sacrificio clades
illa subito est cohibita.

Cum Salomon sapientia supra omnes mortales
a Deo esset ornatus, insuper opibus, gloria, di-
titiis & longa pace præ reliquis illius populi Re-
gibus cumulat, tandem mulierum amoribus, qui-
bus effusissime deditus erat, ita deprauatus est, ut
idolorum cultui in earum gratiam se manciparet. In
vitium tanti sceleris Deus statim ipso mortuo
regnum ipsius, decem tribub. ad Ieroboam trās-
latis, & duab. tantum filio Salomonis Roboamo
relictis, sicut Salomoni ante mortem fuerat mina-
tus. Ieroboam ex humili statu ad regnum euectus ni-
hil habuit antiquius quam ut sibi per fas & nefas
imperium stabiliret, itaq; cum metueret ne si po-
pulus sacrificij causa quotannis adiret templum
Domini in Ierusalem, sensim conuerteretur ad
Roboam Regem Iuda, & ipse regnum amitteret,
astutum in speciem excogitauit consilium quo
hoc impediret, formati & in Deos erectis duo-
bus vitulis aureis, & excitatis Phanis in Dan &
Bethel, addito edicto quo iuberetur populus
non adire Ierusalem, sed in Dan & Bethel illis
Idolis sacrificare, propter hanc causam euersa est
domus Ieroboam & deleta. Cum enim Nadab
eius filius vix biennium obtinuisset Imperium
ita pariter & regno a seruo suo Baasa no-
mine priuatus est, qui mox omnem fami-
liam Ieroboam ita deleuit ut ne vnus quidem
esset

4:

3. Reg. 11. 12

3. Reg. 13.

esset reliquus. Hoc ei Dominus per Prophetas minatus fuerat.

6. Post Ieroboam eiusque filium imperatoris Israeliticum tenuit Baasa, qui cum sciret Ieroboam cum vniuersa familia ob idololatriam peritum, nihilominus ipse eam non deseruit. Quod propter & ipsi per Prophetam Iehu exciditum, miles denunciatus, & euentus non ita diu secutus est. Anno enim secundo filij eius Baasus ex ducibus Zamri nomine aduersus eum insurrexisset, eoque occiso regnum inuadit, mox omnem familiam Baasa intermedium leuit.

7. Sic & Achab post triennalem & semel siccitatem aliasque calamitates in prælio cum Syros est occisus, & post mortem eius Iehu deditur a Deo excitus filium Achab Ochoziam successorem interfecit, & omnem progeniem eius e medio sustulit, & Iesabel Reginam eum præcipitatum canibus deuorandam obicit. Hæc omnia propter idololatriam, aliasque rebus illis obuentura Deus per suos Prophetas prænuntiabat.

8. Tandem post tot minas, tot Prophetarum monitiones & increpationes, tot clades & afflictas, cum Reges Israel & eorum populus nullum peccandi & præsertim idola colendi censem facerent, spoliati regno, urbibus, domibus, agris, possessionibus, libertate, & in perpetuam seruitutem traditi & in Assyriam translati sunt.

9. Sic etiam quotiescunque Reges Israel populus illorum ad Idololatriam deflexerunt.

paris bellis & calamitatibus attriti sunt, donec
resipiscerent: quando vero Deum pie colebant
magna prosperitate vsi sunt, multisque victoriis
copiis aucti, vt Abiam, Asa, Iosaphat, Eze-
chias. Contra Abiam Regem Iuda venit Ieroboam
cum octoginta millibus, ille se imparem videns
potentie, cum suis ad preces confugit, qui-
bus diuinam opem inclamantibus, Deus immis-
sit terrore exercitum Ieroboam in fugam com-
pulsit, quem insecutus Abia, quinquaginta mil-
ia occidit & multas ciuitates hosti ademit. Ma-
iorem longe victoriam obtinuit Asa.

Mouerat illi bellum Zara Æthiops maximo
exercitu (in quo decies centena millia armato-
rum) in eum producto. Huic tanto exercitui Asa
etiam viribus longe inferior obuiam prodit diuino
fretus auxilio, cumque instructa acie Deum sup-
plex inuocaret exterriti sunt diuinitus Æthiopes
& in fugam acti. Fugientes persecutus Asa eos
cum suis vsque ad interuicem deleuit, infini-
tis spoliis ditatus. Nec minus miranda victoria
Iosaphat, qui sua pietate maximum exercitum ex
tribus gentibus numerosissimis, Ammonitis,
Moabitibus & Idumæis conflatum absque armis de-
leuit. Eductis enim suis contra hostes copiis ius-
sit cantores qui diuinas laudes concinerent acie
antecedere, quibus continentibus & contra ho-
stilem exercitum canendo procedentibus hostes
subito veluti in rablem acti se mutuis vulneribus
confecere, & Iudæis immensam vim spoliiorum
reliquere. Quis hæc & similia vindictæ diuinæ
exempla ponderans peccata non vitaret? Boni

Vu

ele-

*Ecce quod-
modo Deus
pios inuat
& extollit,
impios hu-
miliat &
castigat.
2. Paral. 13.*

2.

3.
Ca. 10.

Testim.
crip. Syr. 3.
to. 42. pro
4.

Num. 33.

Num. 6.

Matth. 5.
1. Thess. 5.
Testi. PP.

Hom. 15. ad
pop. Ant.

Ep. 47 ca. 1.
2.

Clerici non peccata solum sed occasiones quoque
peccatorum (quasi matres ac nutrices eorum)
dolosissime vitant: Nam scriptura sacra docet
ita sit in occasione vis ad ruinam cum ait: Qui
periculum peribit in illo, & qui fodit foueam in
eam, & qui dissipat sepe eum mordebit coluber, &
inter spineta & vepres latitare serpentes, in mul-
lierum noli commorari, de vestimentis enim proci-
nea, & à muliere iniquitas Viri, ne deleterum in
impiorum, nec tibi placeat malorum via, fuge de-
transeas per illam, declina & desere eam. Ob id
pit Deus ut intrantes terram promissionis
derent omnes inhabitatores terræ, confingerent
titulos & statuas comminuerent, ut hoc
scelerum occasionem remouerent, subditum
abstuleritis erunt vobis clauis in oculis, & lan-
cibus. Nazaraeis, qui lege iuebantur abstinere
vino simul ad tollendam occasionem inter
vvas comederent, neque recentes neque
neque; delibarent acetum, neque; ipsum vuz
gustarent. Præcepit ut ne cum idolum
comminuerent, ex illo argento vas vllum
rent, quo nulla idoli memoria quæ noui
stitutionis causa foret apud ipsos aut poster-
neret. Christus ait: Si oculus tuus scandaliz-
eum & proiice abs te &c. Et S. Paulus: Ab omni
mala abstinete vos.
S. Chrysost. eos qui occasiones & pericu-
fugiunt belluis dementiores esse docet,
namque (ut ait) semel capta laqueo mox elapsa, &
in rete decidens & effugiens, iisdem iterum capi-
piuntur. S. Hierony. Quis iuxta viperam securus

nos capit? quæ etsi non percutiat, certe sollicitat? Quid
 tibi necesse est in ea versari domo, in qua necesse habes
 quotidie aut perire aut vincere? Securius est perire non
 posse quam iuxta periculum non perisse. Cypr. de singl.
 Cler. Nunquam securus cum thesauro latro tenetur
 inclusus, nec intra vnam cauernam habitans cum lupo
 tutus est agnus. Alligabit quis in sinu suo ignem, & vesti-
 menta eius non comburentur? ambulabit super carbo-
 nes & pedes illius non ardebunt? Lubrica Spes est quæ in-
 ter fomenta peccati saluari se sperat, incerta victoria est
 inter hostilia arma pugnare. Et impossibilis liberatio
 est flammis circumdari nec ardere. Difficile quis venenū
 habet & viuet. Verendum est dormienti in ripa ne cadat
 cum dicat Apostolus: Qui se putat stare videat ne cadat,
 in hac parte expedit plus bene timere quam male fidere.
 Et vilius est infirmum se homo cognoscat vt fortis
 existat, quam fortis videri velit & infirmus e-
 mergat.

Pro. 6. n. 27

I. Cor. 10.

v. 18.

Eadem fe-

re dicit Ba-

silius in

Reg. breu.

Rationes.

Cum hominis natura post miseram primi pa-
 rentis ruinam iam sit corrupta & sensus nostri ab
 adolescentia in malum proni sint, si obiciatur
 occasio quæ ad flagitia impellat, ac vehementer
 moueat appetitum, & fomitem deprauatum,
 quis dubitet præsentem obiecto affici turbarique
 hominem? actanto maiori ad ipsum impetu fer-
 ri quanto vehementior se occasio obiciat? perin-
 de enim tunc temporis accidit ac si quempiam
 ex graui morbo debilitatum in decliu ac lubri-
 co loco ambulanti tu brachio impellas.
 Certe sicut intra filicis venas latet ignis
 qui ferro percussus elicitur, ita peccato-
 rum semina & cupiditatum quasi flammæ

Corpus ex
 cera compa-
 ctum apud
 ignem li-
 quescit.

in membris ac sensibus nostris delitescunt, quæ oblati occasionibus excitantur. Accedit quod Demon variis artibus efficit ut obiecta pulcherrima appareant quam sunt, eoque vehementius mala impellant.

Exempla.

V. Exem

plū Jacobi

Eremita

apud Sur.

men. Ianua

rio.

To. 9. in

Reg. mona.

tit. de casti.

S. Bonau.

Cap. 3.

Quam multi nimium sibi arrogantes in foris peccatorum misere inciderunt, ut David cum auerteret oculos a muliere: Sampson cum fugeret contubernium Dalila: Salomon cum non abhorreret consuetudinem cum alienigenis mulieribus, Hierony. docet Ioannem Baptista in ipso matris utero singulari donatum sanctitate, licet sanctissimis ortum parentibus, tamen euitanda quæcunque pericula adhuc puerum eremum secessisse.

S. Franciscus qui ob magnum diuini amoris incendium Seraphici nomen obtinuit si quas mulieres admitteret ad colloquium illis non directis in terram oculis aures dabat, ita ut illam de facie nosceret. Usque adeo sibi diffusus vir sanctiss. ac pene diuinus.

Vtinam omnes Clerici irreprehensibiles & immunes essent ab omni vitio & querela, ut secum expenderent quod Paulus i. ad Tim. Titum velit Episcopum & quemlibet sacerdotem esse iustum & sanctum, imo irreprehensibilem. Namine enim Episcopi etiam intelligit sacerdotem ideoque post descriptionem Episcopi presbyteri sed diaconi descriptionem subiciunt.

S. Cyprianus li. 2. Ep. 1. ait: Oportet Sacerdotes ministros qui altari & sacrificiis deseruiunt integros & que immaculatos esse, cum Dominus Deus in Lev.

dicat: Homo in quo fuerit macula & vitium non
 accedet offerre dona Deo. Et in Exodo: Sacerdotes Cap. 21.
 qui accedunt ad Dominum Deum sanctificentur ne for-
 te derelinquat illos Dominus S. Greg. 2. p. Past. ca. 2. Cap. 19.
 Rector semper cogitatione sit mundus, quatenus nulla
 hunc immunditia polluat, qui hoc suscepit officium, ut in
 alienis quoque cordibus pollutionis maculas tergat, quia
 necesse est ut esse munda studeat manus, quæ diluere a-
 liorum sordes curat, ne tacta quæque deterius inquinet
 si sordida in se mens lutum tenet. Hinc namque per
 Prophetam Esaiam dicitur: Mundamini qui fertis
 vasa Domini. Etenim vasa Domini ferunt qui proximo- Cap. 52.
 rum animas ad æterna sacraria perducendas in sua con-
 uersationis fide suscipiunt. Ex: Tunc sacerdos irreprehē-
 sibiliter graditur, cum exempla patrum præcedentium
 indefinenter intuetur, cum sanctorum vestigia sine ces-
 satione considerat, & cogitationes illicitas deprimat, ne
 extra ordinis limitem operis pedem tendat.

SIGNVM CLXVI.

Perfectioni studere.

Quis nescit eos recte dici Clericos bonos,
 qui student & puritati & sanctitati vitæ, ab
 affectu terrenarum mentes suas auocant, & ad
 celestium amorem traducunt, à rebus, inquam,
 istis temporalibus ac infimis abducunt, ac ad coe-
 lestia & sempiterna cogitanda, amanda, persecuen-
 da eleuant, qui abstinent à voluptatibus carnis &
 illecebris huius vitæ, diuitias & honores cōtem-
 nunt, & iis propter Christum renuntiant, qui de-

*Volup. car-
 nis refeca-
 re.*

Vu 3

niq;

ni que ieiuniis, ciliciis, chameunia & aliis corporis afflictionibus carnem suam domant & sibi tui subiiciunt. Sant autem innumeri etiam Clerici qui contemptis diuitiis, honorib. & voluptatibus, quibus vel fruebantur vel fruiporant saeculo nuntium remisere, & carnem muerantes toti Deo rebusque caelestibus sunt intenti. Quot sunt qui Angelicam vitam imitantur terris, qui curas & sollicitudines huius vitae expiunt, saeculi vitia abruptunt & liberi ac expectantur? Christum sequuntur eiusque sanctiss. vitam imitantur?

SIGNVM CLXVII.

*Veram ac seriam peccatorum suorum agnitionem
pœnitentiam.*

Platina in 1. vita pon. **M** Arcellinus Pontifex Rom. Diocletiano & Maximiano persecutoribus tormentorum immanitate perterritus, diu posuerat, postea in Campaniam discedens, octoginta Episcopis astitit cilicio & cinere confitens peccatum suum ac petens poenam ab ipsis sibi poenam indicere atque decerni. Quam arbitrium in Praesidem recipere nolentibus se sententiam tulit, pontificatum deposuit, & pori sepulturae denegauit execrans eos qui non essent ipsum super terram putrescere ac dissolui ac confestim Romam ad martirium est reuersus ultro exponens se suppliciis quae modo expatiuntur. Decollati cadaver in sepulchrum iacuit timentibus Christianis violare pontificis interdictum. *Petrus*

*Viru May-
cellinus re-
uera sit la-
psus, an to-
ta ista hi-
storia se-
gmentis sit
vide apud
Baron. to. 2
An. Chri.
302.*

Petrus Apostolus nocte apparens Marcello Pref-
bytero illud iuxta corpus suum sepeliri iussit, di-
gnum esse asserens, vt qui secum peccauerat, se-
cum fleuerat, secum recumbens honoraretur.

2. S. Hier. de sua pœnitentia ad Eustochium:

Quotidie, ait, lacryma, quotidie gemitus.

3. Moyses Monachus latrocinis Ægyptum agi- *Hist. trip.*
tauerat, sed Anachoretarum inibi vitam contem- *lib. 8. c. r.*

platus Monachum se fecit. Quinq; & 70. annos
Deo in solitudine seruiuit, sex annos in cella in-
clusus permansit, ad multam noctem stans ora-
bat, pane solū & aqua sustentabatur. Deinde cha-
ritatis operi se accingens noctu peragrabat soli-
tiorum ruguria, hydriaq; eorum aqua replebat
vtrouel haustum petentibus laborem leuaret
peracto officio tacitus redibat. Sic faciendo qui
prius homicidiis infamis fuerat, factus est sancti-
tate clarus, & qui quondam rapinis terram infe-
stauerat, regnum rapuit cœlorum.

4. Maurilius Audegauenſis Episcopus dum ex- *Fortunat.*
spectaret donec sacrificium missę obtulisset, inte- *Sur. To. 5.*
rim puerum quem baptizaturus erat, vita defun-
ctum comperit, sueque id negligentie imputans
vique adeo doluit vt relicta Ecclesia nauim con-
scendens clam effugeret. Forte sanctuarij clau-
secum tulerat, quibus de manu in mare elapsis
existimauit eo indicio se prorsus Episcopatu in-
dignum, atque inde iam proposuit nunquam ad
sedem suam redire nisi inuentas clau-
es quis ad se
retulisset. Transmisso mari veste seculari indutus
cuidā Principi viro operam seruilem locauit, ol-
tor eius factus. Septennio sic peracto a Clericis

Vu 4 inuen-

*Matt. 17. di
drachma.*

*Pramiaba
nitentia in
Triumpho.*

Abdias.

*Amphiloch
in vita Ba-
filii.*

*In vitis
pp.*

inuentus & cognitus, nolebat cum illis re-
propter clauum illarum casum, ipsi ergo
Episcopus requirebat) clauēs in medium pro-
ferunt (eas autem in itinere capto pilce & cre-
terato inuenerunt) itaque iam manifesta de-
luntari contradicere nō ausum cum alacritate
cum reducunt, quem paulo ante earundem
uitum argumento in mari periisse suspicant
rant. Maurilium igitur ex Episcopo culpa letum
fecerat, sed rursus ex seruo Episcopum fecerunt
pæ pœnitudo. Fama est cum reductus esset, pri-
mum ad pueri illius urnam prostratum
atque ipsum à morte suscitatum baptismum
fudisse.

5. *Andreas Apostolus* cuiusdam Nicolai iam
fornicandi incontinentiam vehementer do-
ab hora 3. ad nonam Deum pro illo cum be-
mis obsecrasse dicitur, deinde cum etiam in
se conficeret, die tandem quinto de cœlo
Domino dictum audisse; *Tua opera o Andreas,*
laum quem amiseram inueni.

6. *Basilii Magni* studio is qui diabolo ser-
cipauerat, peracta pœnitentia, liber euasit. Cum
enim sunt maligni spiritus reddere chirogma-
quo ipsum sibi deuinctum tenuerat, cum po-
tentem tenere nullo modo possent.

7. *Murius Abbas* cuidam iam animam
genti Deum precatus trium annorum spatium
ad pœnitendum impetrauit, sanumque se-
ad eremum duxit. Et ille cum triennium
cata sua luxisset, in vigilijs, ieiunijs, obsecra-
bus decessit securus.

8. *Piamon* in Scythiotico monasterio spectatus sanctitatis Presbyter dum missæ sacra conficeret, Angelum Domini vidit, qui Monachorum nomina in codice partim scriberet, partim scripta deleteret, vita ergo Monachis explicans, eos peccatis obnoxios esse comperit, quorum nomina deleri vidit, actam diu cum illis lugens veniam oravit, donec iterum apparen's Angelus etiam illorum nomina conscriberet, quorum ante deleuerat, illi itaque quantum mœroris prius conceperant, tantum deinde lætati sunt, cum post poenitentiam se quoque conscriptos in cœlis ac in libro vitæ repositos agnouissent.

9. *S. Petrus* negationis culpam amare fleuerat, & tamen idem impetrata venia post Domini ad cœlos ascensum vix illo die à lachrymis temperasse dicitur, atq; ad eas identidem siccandas lineum linteolum de manibus nunquam dimis-
sile.

SIGNVM CLXVIII.

*Pœnitentia dignos operari fructus &
corpus suum castigare.*

1. *Sanctus Eligius* dum iuuenis esset, teste *Audoino Roto Magensi Episcopo* olim eius sodali, locuples erat, pulcher & omnibus charus, vestibus utebatur sericis auro & argento pertextis, cinguloq; gemmis & lapidibus pretiosis splē-
V u s dido

dido, consuetudine utebatur principum in
regia virorum, ipsiq; adeo Regi coniunctissimus
Postquam autem Deus cor eius tetigit, per
mortificationis desiderium in illud immulavit,
prorsus ut conatus & studia eius omnia super
vitæ essent contraria, nam vestimenta byssina
aurea conuertit in cilicium, cingulum gemm
fulgens in funere rudem; aulicos ludos & otia
nocturnas preces & vigilias; sodalitatem op
tum regni in familiaritatem peregrinorum, op
norum, infirmorum, captiuorum aliorum
hominum miserabilium, quibus omnia
seruilia (etiam dum ad Episcopatum, licet
tus esset euectus) detulit, aquam manibus
dendo, easque exosculando, cibum potumq;
sæ inferendo, pedes calida abluendo, & aliis
nus agendo. Recte enim ait S. Chrysost. in
Pauli I. Cor. II. S. nos ipsos diiudicare &c. Non
Inquit, à Deo castigari nec in hac nec in altera
index tui ipsius, rationes à te exige, te reprehende,
rige.

*Mortifica-
tio carnis
1. Per cili-
ciorum
usum.
Gaufrid.*

2. S. Ludouicus Francorum Rex, licet
corpore esset tamen aspero carnem domabat
licio, vel cum valetudo non ferret ex consue
fessarij cum alia poenitentia commutabat, sicut
Zenobius Episc. Florentius licet à parentibus
bilibus delicate enutritus esset, tamen postquam
Deus ei oculos mentis aperuit omnibus com
dis corporis renunciauit, magna; seueritatem
nem afflixit atq; in primis cilicio, nec, cum ad
copatum, hoc est, ad grauiiores labores esset
ctus quicquam de priori asperitate detrahit,
potius adauxit.

3. *S. Paulinus* Episcop. Nolanus (qui ex diuissi- *Ep 10. ad Sulp.*
factus est pauperrimus propter Christum) *Sulp.*
cilicio expilis camelorum contuto carnem do-
muit: cumque Seuerus Sulpitius singularis eius
amicus aliquando cilicium ei misisset, magnas ei
gratias egit, vsum eiusdem ceterarumq; asperita-
tum per epistolam valde collaudans.
4. *S. Edmundus* Cantuariensis Archiepiscopus
puero ex materna disciplina vsus est cilicio, &
cum Parisios studiorum causa amandaretur bina
secum derulit, ac quoties mater recentia ei mit-
teret indusia, cilicium quoque addebat, sua-
dens vt quaque hebdomada biduo triduoque eo
veretur.
5. *S. Dominicus* (vt & *S. Guilielmus* Aquitaniae *2. Per lori-*
Dux) loriceis ferreis corpus suum castigabat, vn- *cas ferreas.*
de & loriceatus est appellatus, immo non con-
tentus qualibet nocte catena ferrea corpus
suum tribus ictibus ferire, semel pro se, iterum
pro peccatoribus huius mundi, tertio pro anima
bus in purgatorio existentibus, ab aliis quoque
volebat eadem diuerberari. *Sut. in Aug.*
6. *S. Nicolaus* Tolentinas inter ceteras poeni- *3. Per disci-*
tencias, quas frequentabat duris disciplinis cor- *plinas, vel*
pus diuexabat. *flagella &*
virgis vel
7. *S. Laurentius* Archiepiscopus Dublirensis in hi- *nodosis sta-*
bernica ex regia stirpe oriundus à quodam familia *niculis con-*
tuo ter in dies singulos acrium ictus virgarum *fecta.*
tergo exceperat.
8. Idem legimus *S. Thomam* Cantuariensem post
initum Episcopatum à suo Diacono quotidie
sponte perpeffum.

9. S.

4. *Per du- rē lectum.* 9. *S. Audocnus* Rothmagenfis Archie. in virgultis somnum capiebat.

10. *B. Andreas* Fesulanus Episcopus in mentis.

11. *B. Iuo.* In nodosis virgis.

Per incom- modā habi- tationem. 12. *S. Olympius* Abbas in specu iuxta Iordanem fac- sedem delegerat, in quo & ardoribus solis tor- trebatur, & culicum aculeis miserabiliter con- erip- gebatur, rogatus quomodo æquo animo tam- 18. *S.* commodum locum perferre posset, respondit: quid ar- 19. *E.* æstum patienter ferte, vt liberari posses ab omni- 20. *S.* ribus inferni, culicum vero morsum ad mortem acci- 21. *E.* uendum vermem conscientie damnatos morsus quod ter- 22. *E.* petuum morsurum. Sic & Banadatus virgo quod ter- 23. *E.* sanctitate, tugurium longe suo corpore hinc inde 24. *E.* & aliquot partibus peruium, sic vt nec imus somni- 25. *E.* nec radios solares arceret, incoluit, & re multo te- 26. *E.* coelestium contemplationi suauissime Comple- 27. *E.* uir. 28. *E.*

6. *Per te- tros odores* 13. *Arsenius* à suis rogatus cur aquam in- 29. *E.* palmarum folia mollebat, & macerabat, 30. *S.* subinde mutaret, cum grauem & tetrum a- 31. *E.* dum odorem putrefacta naribus aspiraret, 32. *E.* spondit, ego me olim nimia suauium odor 33. *E.* fragrantia in perniciem animæ meæ oblecta- 34. *E.* nunc autem damnum compensare conor 35. *E.* bus contrarijs.

Per res in- sipidas. 14. *B. Richardus* confessor panem auenae 36. *E.* quo vescabatur cinere conspergebat. 37. *E.*

15. *S. Franciscus* nunc cinere, nunc frigida 38. *E.* cibos perfundebat. 39. *E.*

16. *B. Gregorius* Lingonensis Episcopus 40. *E.*

penitentiam suam allos cæaret, aquam quam bibebat solebat modico vino tingere, & sic nec aquam nec vinum gustabat.

17. Dominus Ferdinandus de Talavera Granatensis Archiepiscopus vir sanctitate conspicuus faciebat, nam denis aquæ partibus vnam tantaxat miscebat vini vt sic & vino & aquæ saporem eriperet.

18. S. Arnulphus Episcopus vt gustatum falleret bidam aquam bibere voluit.

19. B. Pater Ignatius Soc. Iesu auctor, ad mortificationes & asperitates quas vsurpabat, vt quod ter quotidie disciplinam faceret, quod tota hebdomade, dominico die excepto, ieiunaret, & ore tantum solo pane & aqua contentus esset, quod omnium humi caperet, hanc quoque adiecit, vt multo tempore nudis pedibus incederet, donec Compluti Episcopi Vicarius illi mandasset, vt indueret calceos, cui, vt vere humilis, paupiam inquit.

20. S. Antonius Eremita nunquam corpus suum cæcitilio testum, lauit, minus pedes, nisi quando opus erat flumén vadofum trajcere.

21. Hilarionem testatur S. Hieron. saccum quo semel fuerat indutus nunquam lauisse, ac putasse superfluum munditias in Cilicio quærere. Idem commemorat Greg. Nazianz. inter laudes B. Basilij & S. Gorgoniae.

22. De sanctissimo Abbate Aulentio refert Metaphr. in corpore eius nimia seueritate poenitentiae putrefacto enatos vermes, & tamen illam si forte in terram decidissent in vulnus vetus repon-

8. Per frigoris & alia incōmoda

repositus, qui vir ob crebra miracula tantum
 citatis nomen obtinuit, vt Synodus Oecumē-
 ca Chalcedonensis, quæ sexcentorum
 trum vna cum Imp. Martino illum ad se
 rit, vt probatis S. Synodi decretis sua
 hæreticos conuinceret.

23. De S. Augustino refert Possidius quod
 do se per poenitentiam ad felicem ad Deum
 situm pararit: Dicere, ait, nobis inter familiaria
Vixit An. 76. in Episcopali functione 36.
 quia consueuerat, post perceptum baptismum,
 laudatos Christianos & Sacerdotes, absque
 competenti poenitentia exire de corpore non debere,
 etiam ipse fecit vltima qua defunctus est agere.
 Nam sibi iusserat Psalmos Dauidicos qui sunt poenitentiae
 de poenitentia scribi, ipsosque quaterniones in arce
 cto contra parietem positos diebus suis infirmus
 tuebatur & legebat, & iugiter ac vbertim flebat.
 intentio eius a quoquam impediretur, ante
 decem quam exiret de corpore, a nobis postulauit
 tibus ne quis ad eum ingrederetur, nisi is tantum
 quibus medici ad inspiciendum intrarent, vel
 inferretur refectio. Et ita obseruatum factumque
 in illo tempore orationi vacabat.

SIGNVM CLXIX.

Prudenter cautionem adhibere in loquendo,
 in credendo, in promittendo, in
 concedendo, in irascendo.

Salomon Eccl. 19. v. 4. ait: Qui cito credit
 corde, & Prou. 19. Totum spiritum suum pro-

stultus, sapiens differt ac reseruat in posterum. Quo si-
gnificatur non esse prudentis vel iudicium suum
de quibusuis rebus statim proferre (quod qui fa-
cit se pessime eum errare necesse est) vel in calore
sermonis omnia expromere. Facile enim exci-
dunt, quæ magno emeretur non esse dicta. Ec-
clesiastes 7. c. ait: Ira in sinu stulti requiescit, prom-
ptum enim esse ad irascendum significat non ad-
esse maturitatem quandam mentis quæ perpe-
tua est comes prudentiæ, nec vnquam ab ea se-
ungitur.

S. Bernardus monet Rollandum Cardin. & Ep. 334.
 Cancellarium, vt quoniam Deus illum ordina-
 uerat consolatorem & consiliarium Eugenio Pa-
 pæ sollicitus sit cauteq; obseruet secundum datā
 sibi sapientiam ne forte inter tam multiplicium
 negotiorum tumultus malignorum fraude cir-
 cumueniri possi, vel subripiatur ei verbum quod
 indignum sit Pontificis dignitate. Et addit: Cura
 etiam in hac dispensatione inueniri fidelis Do-
 mini seruus & prudens, quatenus & pro te fa-
 ciat columbina simplicitas, & pro ea, quæ tuæ
 quam maxime fidei & sollicitudini credita est,
 Domini tui sponsa, aduersus venenata & maligni
 & antiqui serpentis astutias militet prudentia
 serpentina & in vtraque glorificetur Deus.

S. Chrys. hom. 16. ad pop. Ant. agit de prudentia
 colloquio B. Pauli cum Festo, Act. 26. v. 29. Vti-
 nam Clerici omnes sermones in iudicio dispo-
 nerent, vt à peccatis laicos auerterent & ad Deum
 reducerent.

Paulus

*Iob 30.
 Stultum
 interficit
 iracundia.*

Mat. 10.

Paulus prudentiam quoque in Catalogum
tum Episcopi retulit. 1. ad Tim. 3. Et Christus
Apostolis commendat dicens: *Estote prudentes
sicut serpentes. Quali autem prudentia ornati
debeant Episcopi exponit S. Ambrosius in libro
de dignitate Sacerdotali his verbis: Requiritur
Paulus in Episcopo prudentiam non mundanalem
dicitur, quod sit stultitia apud Deum, sed spiritualis
est, quæ & opere circumsperta sit, & verbo parata,
astutus sicut serpens, & simplex sicut columba.*

1. Cor. 3.

Potest hoc lumen prudentiæ augeri & in
confirmari, nihil temere aut inconiuncte, sed
gligenter agendo, sed sumpto ad cogitandum
spacio, diu multumque res expendendo, non
vero omnia circumspiciendo & considerando
quæ consequi possunt. Nam qui sine consilio
quali subito quodam vento ad res agendas
pellitur nulla consideratione aut meditatione
sine dubio errabit in maximis rebus, & non
committet, quæ postea commissæ nollet, nec
men reuocare poterit.

Prov. 4.

Palpebra
tua praece-
dant gres-
sus tuos.

SIGNVM CLXX.

*Nullo pudore à confessione vera fidei
confessione veritatis, vel observatione
iuniorum mandatorum aliorum
ue bonorum operum ab-
sterreri.*

1. **O**B copiosam remunerationem in
paratam (Matt. 5. v. 11. 2. Cor. 4. v. 16. Hebr.
10. v. 34.)

2. Ut vitetur confusio auerna in die iudicij
(Mar. 8. Qui me confusus &c.) SS. Prophetæ et-
iam in materia luminæ confusionis Domino ob-
temperabant. 1. *Esaias* iussus est nudus incedere,
& *Origenes* contra *Celsum* testatur, eum per
triennium integrum nudipedem ambulasse. 2. *C. 20. 10. 2.*
Jeremias iussus est primo se præcingere lumbari
lineo & abscondere illud in foramine Petræ do-
ne computresceret, putrefactum vero rursus
effodere & populo ostentare. Deinde iussus est
à senioribus accipere lagunculam testeam eam-
que frangere in oculis virorum ipsum comitan-
tium. Tum gestare è collo catenam ligneam &
alia ligneam, quod & fecit licet à populo irridere-
tur. *C. 1. 3. v. i.*

3. *Ezechiel* iussus est sartaginem ferream in-
ter se & ciuitatem ponere & dormire in latere si-
nistro 309. dies, in dextro vero 40. Deinde
iussus est comedere panem sub cineritium ster-
core humano, & cum illud deprecaretur, saltem
bouino. Tercio gladio acuto radere pilos capi-
tis & barbæ, vnamque eorum partem igni com-
burere in medio ciuitatis, alteram gladio conci-
dere in eius circuitu, tertiam dispergere in ven-
tum, & paruum numerum ex eadem ligare in
summitate sui pallij, & rursus eos in ignem
proicere. Quæ omnia licet ridicula videri pos-
sent, hominemque pūdefacere, tamen fe-
cit. *C. 4.*

4. *Christi* vita secundum mundi iudicium vi-
deri potest plena confusionis (sed salutaris.)
Natus est enim in loco vilissimo (stabulo) in-
C. 5. v. i.

Xx ter

ter bestias, & depositus in præsepio, adoratus
in summo genere hominū, educatus ab egenis
rentibus in summa rerum inopia, sicut iam
tus vixerit ex aliena liberalitate testatusque
nec habere, ubi caput suum reclinare posset.

Matt. 3. v. erubuit publice detractis vestibus baptismi.

10.

C. 3. v. 16. Ioanne recipere, permisit ut ab ipso Satana in

maculum templi & in montem excelsum de

retur, a quo quasi triumphans Hierosolymam

C. 4. v. 5. clamantibus pueris inuectus est, cum infanti

hominibus publicanis & meretricibus ve

non detrectavit, rudes & pauperes piscatores

discipulos adsciuit, contumelijs multis a sen

Io. 15. v. 15. & Phariseis affectus, ac tandem captus, con

Matt. 4. v. tus, velatus, flagellatus, spinis coronatus, pe

18.

C. 26. v. 69 dibrium veste purpura & alba indutus &

Rex flexo poplite salutatus, ac demum in ma

latronum velut mortalium deterrimus cruci

fixus est. Hinc Paulus (ad Heb. 13. v. 2. *Qui*

proposito sibi gaudio sustinuit Crucem, confas

tempta.

5. Apostoli insistentes magistri sui vestigijs

benter omnis generis contumelias & lani

post acceptam spiritus S. gratia sustinere. Na

cum ob prædicationem Evangelij cæsi fuerant

ibant gaudentes, &c. (Act. 5. v. 41.)

6. Paulus de se scribit (1. ad Cor. 4. Reg.

Et aculum facti sumus mundo & Angelis & hominibus

nos stulti propter Christum, &c. Purgamenta

mundi facti sumus, omnium peripsema

adhuc, imo nec gloriari & exultare dubitat in

irrisiōibus & probris. *Libenter, inquit, gloriari*

1. Cor. 12.

v. 9.

in infirmitatibus meis. Et: Mihi absit gloriari nisi in Gal 6. v.
 cruce Domini nostri Iesu Christi, per quem mihi mun- 14.
 dus crucifixus est & ego mundo. Præmia ingenui pu-
 doris & verecundiæ V. in Triumpho.

SIGNVM CLXXI.

*Relaxationes animi honestas duntaxat
 admittere & probare.*

Sanct. Ioannes Euangelista sæpe cum perdice lu-
 debat, propter quam rem cum eum adoles-
 cens irrideret, arbitratus parum convenire seni
 homini, qui sanctimoniz exemplum atque spe-
 cimen esset, ut otiosus cum aue animi laxamen-
 tum quæreretur, Ioannes pendere arcum ab eius
 humero conspicatus, petijt, ut arcum tenderet,
 quod cum egisset adolescens, sapiusque sagittas-
 set, demum à Ioanne dimissus arcum remisit,
 rursum Ioannes remittendi causam quæsiuit, re-
 spondente autem adolescente, arcui se funem
 detraxisse ut cum eo uti necesse fuerit, quia ni-
 mis tensus fuerat, sagittationi inutilem non inue-
 niat.

Tunc Ioannes & ego & ceteri mihi similes hone-
 sto otio interdum relaxamur, ut maioribus & cumula-
 tionibus viribus orationi atque ieiunio sufficere pos-
 simus quod fieri non posset si semper eodem
 rigiditatis tenore viue-
 remus.

*In Religionis negotiis de suo iure nihil de-
dere, in eum finem vt concor-
dia fiat cum here-
ticis.*

1. **Q** Via hac ratione nunquam pax con-
2. Neque detrahi aut concedi qu-
quam potest de articulis fidei, de sacramenta-
diuino verbo. 3. Et hoc à nemine, ne à sum-
quidem Pontifice ipso aut à Synodo quantu-
que vniuersali legitime congregata & confir-
ta attentatum est vnquam. Non enim domi-
tur fidei, sed dispensatores (vt inquit Apo-
lus) mysteriorum Dei sunt. Diuinaque immu-
tentia, vt neque apex vel vnum iota muta-
eorum quæ æterna lege sancita sunt. 4. Qu-
Augustinus (de ciuitate Dei libro 21. & 22.)
monstrat non esse eum Christianum, qui in Ec-
lesiæ non est, quin etiam Christum per-
ri aduersus Christum ab hæreticis, à quibus
pturæ teneantur ad speciem & necem abhor-
non ad salutem. V. Pa. Anton. Possenini. In
bro qui inscribitur iudicium de Nua milita-
io & aliis Pseudopoliticis & P. Leon. Lelli
disputat. an quilibet possit sal-
uari in sua fi-
de.

*Cadenti precipitanti que religioni succur-
rere, & laboranti Ecclesiæ
pro virili opem fer-
re.*

Mirabilis ille Aphraates in valentis hæretici ^{Trip. li. 7. c. 4. Theo.} Mac perfidi Imp. furore aduersus Ecclesiam eremo, in qua diu vixerat relicta, tanquam bonus miles ad certaminis locum venit, seque pugnantibus ultro miscuit. Quin etiam cum aliquando tyranno occurrisset in via, isque discessum à solitudine ut probrum ipsi obijceret (vel, cauillaretur quid ageret Monachus inter hominum turbas) intrepide respondit: Dic imperator si puella essem quam pudor in conclauis retineret, vidissem autem in patris mei domum ignem conijci eamque conflagrare, num intus sedens otiose incendia spectare deberem? atque si hoc facerem me quoque ipsum flamma absumeret. Sin autem laudabile duceres quod statim accurrerem, a- quam afferrem, & omni ope ignibus resisterem, hoc ipsum nunc ago, qui flamma à te in Dei domum, qui verissimus est pater, iniecta pro mea parte remedium afferre conor. Hæc tum Aphraates. Certe si pudicissima virgo & quietissima, si paterna domus flagraret incendio, cunctari & vno in loco consistere minime potest, sed huc atque illuc ad opem ferendam ignemque refrigerandum passu incitatis- simo rapietur, multo magis in tantis Ecclesiæ malis, in tot flagitiorum eorumque portentis ne-

mo bonus Clericus Christi adduci potest, ut ille
& turpiter ferietur, imo potius flammam ab heretici-
tis excitatas pro viribus restringere contemp-
terisq; suæ & voluntatis & fidei professionem
Chirographo expressam testatamque relin-

2. *Greg. Naz.* cognomento Theologus Ba-
silium & alios probos doctosque Episcopos con-
stituit, qui verbo, exemplo, Scriptis, Hære-
tum blasphemiam, improbitati, impertinenti-
rent. Basilium Magnum magna contentione
uit ad Cæsariensem Archiepiscopatum consecra-
tum, ut in Cappadocia serpens Pneumati-
chorum & amenium Apollinaristarum can-
restringeretur. Theodosij Christianissimi Im-
peratoris opem implorauit ad reuendendam
norum, Macedonianorum, Apollinariorum
pudentiam, qui verbo Dei se persuadendos
præbebant. Olympium, Sophronium, Asterium,
Victoriam, Modarium, Eutropium, Amphilo-
chium, Iulianum, Candianum principes pie-
tosq; ad perdendos istos, ac ea quæ sunt
Ecclesiasticæ præstanda impulit. Pacem foun-
ter principes & pastores Catholicos, ut Chri-
stiana acies contra impios esset firmior. Gladius
spiritus & ferri miscuit. Atque cum Apollina-
modo in virga venit, modo in charitate &
mansuetudinis, ut Ecclesiam hæresibus
corruptam suæ puritati re-
stitueret.

SIGNVM CLXXIV.

Ex astuante quodam zelo animose & intrepide, pro Religione, lege Dei ac veritate pugnare.

1. **M**agnanimus Petrus afflans cupidusque Christi salutis, generoso accensus animi ardore, enssem exerens auriculam amputabat Malcho, seu Apostolus Petrus ingentes sumens spiritus, solus aduersus cohortem multum intrepide gladium euaginabat, seruum principis sacerdotum vulnerabat, longeque his audaciora experturus fuisset, nisi Dominus ipsum cohibuisset.

Animositas & ingens vis animi Petri.

Mat. 26.

2. Quomodo S. Paulus Elimam magum excæcat, refert Lucas c. 13. Act.

3. Quanta fuerit S. Cypr. constantia & magnanimitas apparet ex his ipsius verbis: *Sacerdos Dei Epist. 55. Euangelium tenens & Christi præcepta custodiens occidipotest, vinci non potest &c. Et: Armant nos hæretici dum putant nos sua comminatione terreri, nec in pace nos deijciunt, sed magis erigunt & accendunt &c. Et: Si in suo furore permanserint (hæretici) ac in istius insidiis ac minis suis parricidalibus crudeliter perseuerauerint, nullus Dei Sacerdos sic infirmus est, sic iacens & abiectus, sic imbecillitate humana mediocritatis inualidus, qui non contra hostes & impugnatores Dei diuinitus erigatur, cuius non humilitas & infirmitas vigore & robore DOMINI protegentur animetur. Nostra nihil interest, aut à quo, aut*

xx 4 quando

quando perimamur, mortis & sanguinis premium
 mino recepturi, illorum flenda & lamentanda
 est quos sic Diab. lus excacat, vt aeterna gehenna
 cia non cogitantes, Antichristi iam propinquante
 tum conentur imitari. Cum idem Cypr. Episcopus
 mortem raperetur Galerius maximus pro-
 sulipsi dixit: Tu Papam te sacrilega mentis
 bus praeuisti? Cyprianus respondit: Ego. Procon-
 iterum dixit: Iusserunt te sacratissimi Imp. Com-
 niari. Cypr. dixit: non facio. Proconsul ait: Con-
 le tibi. Cypr. respondit: Fac quod tibi praecipiam
 in re tam iusta nulla est consultatio. Vbi vero
 consul sententiam mortis in ipsum tulisset,
 decretum ex tabella recitasset: *Thasium Cypr.*
num gladio animaduerti placet. Cyprian. dixit
 gratias qui me à vinclis huius corporis dignatur
 uere. Spiculatori 20. (ad 25.) aureos dare pro-
 pit, fratres vero flentes linteamina & ornata
 eum ponebant ne sanctus cruor defluens ab-
 beretur à terra. Tanti enim faciebant fideles
 cras reliquias Martyrum, vt sudoris si possent
 ras haurirent, & stillas sanguinis, etiam
 secutore vidente & inuidente atque exterius
 dio minitante qualibet arte suscipere atque
 conderent.

3. Mat. 3. 4. Ex vultu Onitae Pontificis & pietas & re-
 Color facie honoris diuini micantibus radiis effulgebant
 immuta- Heliodori temerario ausu ararium spoliatum
 tus de clara templumq; violandum conspiceret. Et cer-
 bat inter- Semiramis cum aliquando circa cultum corporis
 nam animi occupata, defecisse Babylonē intellexisset, locum
 dolorem. adhuc altera crinium parte, ad eam recuperatam

encurrit, nec prius decorem capillorum redegit
in ordinem, quam urbem in suam iterum pote-
statem vidisset redactam: quam exastuante Zelo
veri clerici pro domo Dei & animabus Christi
sanguine redemptis pugnabunt. S. in Concilio
Ariminensi scriptum erat decretum contra A-
rianos (teste Theod. li. 2. hist. c. 31.) illud decretum
ceteri Episcopi, Eusebio Samosetano Episcopo cu-
stodiendum dederant. Constantius Impe. Aria-
nis hoc cognito mittit ad Eusebium ut decretum
ad eum transmittat. Negat id se facturum Episco-
pus, nec depositum apud se alienaturum sine cō-
sensu patrum, qui deposuerant. Iratus Imperator
iterum mittit minitans dextram ei præscindere
si reddat, Episcopus lecta Epistola porrigit Nun-
cio utramque manum dicens: utramque potius
præscinde neque enim decretum hoc quod tam
illustre est impietatis Arianae testimonium red-
dam Augusto. Et laudauit Imperator Episcopi
constantiam.

V. Confess.
Hosii. c. 12.
24

6. Valenti Ariano Imp. ad bellum contra Go-
thos proficiscenti Isaacius Eremita occurrit &
frenum equi tenens, quo pergis, inquit, qui contra
Deum rebellasti & à Deo desertus es? hos enim barbaros
contra te excitauit sicut tu contra Ecclesiam Catholicā
Hereticorum linguas acuisisti, cessa ergo, Catholicis Eccle-
siis redde vel ex pralio nunquam uiuus reuerteris, quod
& sic accidit.

Theod. lib.
4. c. 34.
Michaas
contra A-
chab.
5. Reg. 22.

7. S. Ambrosius Theodosium Imperatorem
propter iniustam eadem Th. Salonicensium ex-
communicauit, & à templi ingressu prohibuit,
eundem post reconciliationem Chori cancellos

Ep. 29 &
32.

Xx 5

ingre-

*Magna for-
ritudo spi-
ritus.*

ingredi volentem exire per Diaconum iussit
dem iterum acriter reprehendit ob Iudeorum
Synagogam ab ipso Imper. ædificari iussam, et
cirque vt contrario mandato nullam Iudeorum
nagogam permetteret. Idem Valentiniano Im-
ri Imp. Ecclesiam pro Arianis constantissimam
gavit.

8. *Sanctus Chrysostomus* Eudoxiam Impera-
cem quia viduæ vineam iniuste ablatam re-
re admonita noluit, ab Ecclesiæ ingressu re-
hibuit, & Gainæ Gothorum præfecto Anti-
Ecclesiam Constantinopoli concedere non
misit.

9. *Thomas Cantuariensis* Archiepiscopus He-
rici II. iniustis legibus usque ad mortem se op-
puit.

*V. Locum
de concion.*

10. *Ioannes Rossensis* Episcopus (vt & *Th-*
mas morus alijque innumeri) Henrici VIII.
glia regis procaci libidini usque ad sanguine
restiterunt.

11. *Dunstanus* Archiepiscopus Cantuariensis
Edgarum Angliæ Regem adulterantem publicè
coercuit.

12. *S. Lampertus* Pipinum Austriæ Ducem
Alpaide pellice ius coniugale violantem,

13. Et: *Sanctus Stanislaus* Cracouiensis
Episcopus Roleslaum Poloniæ Regem
in scelere adulterantem, usque ad sangui-
nis effusionem redargue-

—

SIGNVM

SIGNVM CLXXV.

In suis Ecclesiis residere.

Sixtus V. Pontifex sciens plerosque Ecclesiasti- *An. Chr. 1585.*
 corum praelatorum opes durat, non opus
 ut vult Apostolus, desiderare, ac mercenarios in
 vinea Domini constituere edicto cauit, omnes
 ut Ecclesiae praelati, Pastores ac animarum curam
 habentes, intra certum tempus in suis Ecclesiis
 apud gregem resideant.

SIGNVM CLXXVI.

*Animosē sacerdotij & sacerdotum di-
 gnitatem tueri.*

i. Cvm S. Martinum Turon. Episcop. maxi- *Sulpit. li. v. Sur. To. 6.*
 mus Galliae tyrannus ad conuiuium in-
 uitasset honestissimo in loco sedere fecisset, Mar-
 tinique Presbyterum inter Consulem Euodium
 regiosque cognatos medium accumbere iussis-
 set, oblatam sibi inter epulas à pincernis pateram
 eidem Sancto Martino propinavit, sperans fore
 ut ab illo honoris causa poculum acciperet inli-
 batum: Principis enim poscere videbatur autho-
 ritas, ne quis illo prior esset in potando. Ceterum
 S. Praeful cum bibisset primus, suo poculum
 Pres-

Presbytero dedit, nullum existimans dignum
qui secundus biberet, barbatumque centum
agreste vel principem, vel etiam intimos
præponere Sacerdoti. Factum & Imperator
licet omnes probauerunt, nilque se contra
iudicauerunt, quanquam bibendi ordine
dos nulla fulgens purpura præcurret. Tu
abitinere recto defleximus, ut quorum
vel potentissimi quondam Reges contem
rent, eis nunc mulierculæ dominantur.

Cassiod.

tripar. li 9.

930.

2. Intra templi adyta rei diuinæ tempo
bis domino manenti Theodosio diuinus illu
brofius nuncium misit, qui diceret intra limen
crum solis permissum sacerdotibus, extra
Augustos debere consistere, cum purpura
res faciat, non presbyteros. Quæ admonitio
tum valuit apud Principem vere pium, ut mun
reliquo post tempore sacris mysteriis inter
rit, nisi in communi sibi loco cum profanis
minibus. Nam Constantinopolim rediens (qui
hæc Mediolani sint gesta) cum diuinum
cium extra Cancellos interioris sacelli
bundus spectaret, rogatus à Nectario vrbis
fecto cur in rogredi nolisset respondisse
à S. Ambrosio discrimen sacerdotis & p
se didicisse: qui vnus suo iudicio vere pontifi
ra appellandus. Est quod Episcopi Ambrosi
ueritatem singularem, & imperatoris piam
dientiam æqualiter admiremur.

3. Concilium Mutisconense 2. præcepit ut
quo defiliat vir prophanus, si forte sacris
nus pedes non longe gradiatur sitque conc
faciendus.

4. Quo tempore Constantius Imperator Arianis S. Athanasium Episcopum & doctorem maxime Catholicum communibus aliorum Episcoporum suffragiis deponi veller, & ad hanc animi sui libidinem explendam Episcopos vehementer vrgeret, atque inter ceteros Hosium Cor-
dubensem Episc. virum maximæ tunc auctoritatis per litteras ad hoc tentaret, respondit ei in hæc verba Hosius: Ne te misceas imperator rebus Ecclesiasticis: neque nobis in hoc genere præcipe, sed potius ea à nobis discere. Tibi Deus imperium commisit, nobis quæ sunt Ecclesiæ concredidit: Et quemadmodum qui imperium malignis oculis carpit, contradicit ordinationi diuinæ, ita & tu caue ne quæ sunt Ecclesiæ ad te trahens magno crimini obnoxius fias. Date (scriptum est) quæ sunt Cæsaris Cæsari & quæ Dei Deo. Neque igitur fas est nobis in terris imperium tenere, neque tu Thymiamatum & sacrorum potestatem habes imperator. Hæc Hosius quem Patrem Episcoporum vocat Athan. Hæc eadem Christi verba contra Valentinianum Iuniorum à matre Iustina hæresi Ariana infectum, & propterea in ciuitate Mediolanensi Ecclesiæ Arianis concedere volentem profert S. Ambrosius sic enim ei respondit: Nolite grauare, Imperator, vt putes te in ea quæ diuina sunt imperiale aliquod ius habere, noli te extollere, scriptum est, date quæ sunt Dei Deo, quæ Cæsaris sunt Cæsari, ad Imperatorem palatii pertinent, ad Sacerdotem Ecclesiæ. Athanasius certe Maximus Arianorum antagonista tam indigne tulit Constantij Arian Imp. arrogantiam de causis Episcoporum cognoscere volentis vt eum hoc nomine Antichristum vocet: Quid hic
(ait)

*Athan. Ep.
ad solitariam
vitam a-
gentes.*

*Ep. 33. ad
sororem.*

(ait) quod Antichristi sit omisit? Siquidem in
in locum Ecclesiastica cognitionis suum palatium
bunale earum causarum constituit, seque earum
sumum principem & auctorem facit. Quis tamen
in discernendo principem facere Episcoporum, &
dere iudiciis Ecclesiasticis non merito dicat illam
psam abominationem desolationis esse que a Do-
prædicta est.

Eundem Constantium huius arrogantie
mine Hilarius Galliarum decus in libro
eundem, & Leontius Tripollitanus Episcopus
& Martyr apud Suidam acerrime per-
gunt.

SIGNVM CLXXVII.

*In sacerdotali dignitate constitutis pluri-
noris deferre quam ulli alij Domi-
no vel Rēgi.*

I. **D**E Sacerdotibus & Monachis prin-
cipis Ecclesiæ Anglicanæ Ven. Bedæ
In hist. gē. Anglorum *l. 1. c. 26.* *ta, inquit, tunc fuit sollicitudo doctoribus illis De-*
uiendi non sæculo, tota cura cordis excolendi, mor-
tris, unde & in magna erat veneratione temporis
religionis habitus, ita ut ubicunque Clericus aliquis
Mōachus adueniret, gaudenter ab omnibus & a
Dei famulus exciperetur. Et si in itinere pergens in-
retur accurrebant, & flexa ceruice & manu signa-
ore illius se benedicere gaudebant. Verbis quoque

hortatorijs diligenter auditum præbebant. Quod si quis Sacerdotum in vicum forte deueniret, mox congregati in vicum vicini, verbum vitæ ab illo expetere curabant. V. Ignat. ad Philad. & Greg. Naz. orat. ad ciues Nazianz.

2. S. Antonius Ægyptius Abbas virtutibus & ^{Athan.} miraculis ubiq; clarus ipfos Presbyteros ac Sacerdotes in summa veneratione habuisse dicitur, solitusque iisdem caput submittere, benedictionem sibi captare, & pro magno beneficio ducere si accepisset. Benedici à Sacerdote voluit, vt benedici meretur à Deo.

3. S. Franciscum dicere solitum tradunt, si cui ^{Bonav. c. 4.} Sanctorum è cælo in terram delapsò & cum illo simul Sacerdoti forte occurrisset prius se Sacerdotis manibus osculum daturum, deinde reuerentiam facturum sancto, plus se debere illi significans, à quo ministrante sacratissimum Christi corpus acciperet, quam illi quem iam cum Christo regnare nosset. Ipsemet solo Diaconatus officio contentus fuit quo ad vixit, Sacerdotio se iudicans indignum.

4. Chrys. hom. 4. de verbis Esaia vidi Dominum: Alij sunt termini regni, alij termini Sacerdotij, hoc regnum illo maius est. Hom. 5. de verbis Esaia. Deus ipsum regale caput Sacerdotis manibus subiecit, nos erudiens, quod hic princeps est illo maior. Si quidem id quod minus est benedictionem accipit quod præstantius est,

5. Ambrosius libro de Sacerdotali dignit. capite 2. Honor & sublimitas Episcopalis nullis poterit, compa-

comparationibus adæquam. Si regum facies compares, & principum diademati longè ferius, quam si plumbi metallum ad aurum compares, quippe cum videas Regum principum submitti genibus sacerdotum osculatis eorum dexteris orationibus commendunt se muniri.

Nemini esse scandalo.

1. Cor. 8. Si
esca.

9. Omnia
sunt in.

6. Omnia.

10. Omnia.

Potissimum cauendum est prælati scandalum præbeant aut offensionem. enim locus ipse spectabiles facit, ut in eos oculi per se incurrant nullumque eorum actum vel factum possit esse obscurum, quod in clara luce versantur. Quare horum quod peccatum non ipsis tantum nocet sed etiam qui si improbent in detractionem & malefiam incidunt si probent facile ipsi quoque dem labuntur, quanquam etiam si non probent tamen facile labuntur, quoniam amicorum plurimum inducit licentiam. Quare præclarum S. Hieronimi ad Clericum: committas quod reprehendere volunt, digne lacerasse videantur, imitari cogantur delinquere.

Boni Clerici est, nihil committere quod malitia sit mali exempli, sed contra prælati virtutum specimen præbere. Qui autem in emulatione virtutis sperant se ita vitia sua polleant ut in lucem non prodeant vehementer.

Nihil enim fictum ac simulatum potest esse diu-
turnum, quoniam nec semper occultari possunt
quæ in tenebris fiunt, quin aliquo casu erumpât,
& ipsi domestici, atque intimi pleni rimarum
sunt, præsertim in aliena culpa. Denique hoc
etiam postulat Dei iustitia in eos qui peccant, ut
nihil ita occultum sit, quod non denique reuele-
tur. Accedunt etiam sapissime æmuli qui obser-
uant & expiscantur omnia, & cum interdum et-
iam falsa confingant, quanto magis aperient ve-
ra? Optime ergo S. Hier. Frustra inquit irascimur *Epist. 4.*
obrectatoribus nostris, si eis obrectandi materiam mi-
nistremus. Beatus qui tam sancte tamque grauitè
disponit vitam suam, ut de eo sinistra aliquid ne
fogi quidem possit, dum aduersus obrectato-
rum libidinem pugnat meriti magnitudo, nec
fingere quisquam ausus est, quod à nullo putat
credendum esse.

Quanta vitæ sanctitas requiratur in summo *Li. 4. const.*
Pontifice insinuat S. Bernardus his verbis ad Eu-
genium: Te ipsum considera formam iustitiæ, sancti-
monia speculum, pietatis exemplar, assertorem veritatis
fidei defensorem, doctorem gentium, Christianorum
ducem, amicum sponsi, Cleri ordinatorem, pastorem ple- *Grauiß. muneris*
bium, magistrum insipientium, refugium oppressorum, *Pontificis.*
pauperum aduocatam, spem miserorum, tutorem pupil-
lorum, iudicem viduarum, oculum cæcorum, linguam mu-
torum, baculum senum, ultorem scelerum, malorum me-
tum, bonorum gloriam, virgam potentum, malleum ty-
rannorum, regum patrem, legum moderatorem, canonum
dispensatorem, sal terræ, orbis lumen, Sacerdotem altis-
simi, vicarium Christi.

Yy

S. Greg.

1. Past. c. 10

S. Greg. ait: Ille modis omnibus debet ad corpore
viuendi pertrahi, qui cunctis carnis passionibus
iam spiritualiter uiuit, qui prospera mundi
nulla aduersa pertimescit, qui sola aeterna concupiscit.

21. Mo. c. 8.

3. Reg. 3.

Mulier.

Et: Eadem loci maiestas qua concionatorem graui
cere cogit etiam magna operari impellit. Et: *Aug.*
vigilantes quidem scientia, sed vita dormientes,
tores suos quos per vigilias predicationis nutrimus,
quod dicunt facere negligunt per somnum corporis
dunt, & negligendo opprimunt, quos alere videntur

Lib. 27. Mo

ral. c. 27.

lacte videbantur. Et: Viri arrogantes & docti
recte non uiuunt, & tamen recta dicere doctrina
fionibus coguntur, ipsi damnationis suae aliquando
cones sunt. Recte Seneca Ep. 6. Homines magis
quam auribus credunt.

Lib. 3. de

sum. bono.

Isidorus ait: Qui non uiuit sicut docet ipse
predicat veritatem contempnibilem facit. *Aug.*
uersus est lingua magistrorum docentium boni
uentium male, & ideo quasi ex peruerso an
tam emittunt, dum suam prauam vitam propa

V. Regulā

Canonico-

rum c. 29.

30.

Cereus dū

lucet aliis

se consu-

mit.

gue, ictu confodiunt. Qui bene docet & mal
uit tanquam es aut cymbalum sonitum facit
ipse tamen sibi manet insensualis. Et: *Aug.*
sunt qui siue doctrinis, siue exemplis vitam
bonorum corrumpunt, his qui substantiam
prædicaeque diripiunt. Hi enim ea quæ extrinsecus
tamen quæ nostra sunt auferunt, corruptores
morum proprie nos ipsos diripiunt, quoniam doctrina
minum iustorum mores eorum sunt.

Recte ergo Sanctus Augustinus sermone
De sanctis vult vt caueamus ne dum bonum interius
per

pendentem Carpinus manum laceremus, hoc est, ut mala facientem imitemur.

S. Chrysostomus Homilia 15. in Matthæ. indicat omni tuba documenta operum clariora esse, vitamque mundam ipsa luce clariorem, & multo fidelior, inquit, & certior doctrina operum quam sermonum. Nam qui talis est etiam silens & cum non videtur docere potest, & alios quidem qui illum vident, alios vero qui de illo audiunt, & multa fructur Dei gratia non solum propter se, sed etiam propter alios qui illum vident & imitantur ut glorificent Dominum. Talis per mille linguas & multo plures, gratias & laudes refert Deo. Neque enim soli noti testes sunt vite illius & ipsum imitantur ac ipsum Dominum, sed & qui non cognoscunt & ab aliis discunt, & qui valde procul habitant, & non amici soli sed & inimici reuerbuntur virtutis eminentiam. Id. Hom. 8. in Genes. Non tam considerantur ea quæ à nobis dicuntur, quam quæ à nobis aguntur, licet infinites tantum Philosophemur verbis & de patientia differamus, & cum tempus fuerit, eam operibus non demonstremus non tantum proderunt verba quantum nocebunt opera. Et in cap. 5. Matthæi: Qui docet, verborum suorum sit ipse exemplum, ut magis opere doceat quam sermone. Si in terra est animus tuus, ut quid de cælo loqueris? Si autem de cælo loqueris in cælo consiste, ut possis cum Paulo dicere: nostra conuersatio in cælis est, aut ubi stas inde loquere, aut vnde loqueris ibi sta.

Matt. 5. sic luceat.

D. Prosper ait: Non potest dicere Sacerdos contemptorib. admonitionis suæ futurū cogitare iudicium quod ipse forte non cogitat; amatoribus

De vita cont. l. 1. c. 15.

Yy 2 sæculi,

Phil. 4.

Quacumq;

2. Cor. 2.

Deo gra-
tias.

seculi, nolite diligere mundum si eum mundus
mor delectat; ambitionis ambitioni succum
ponite si eum ambitio ruinosam præcipiat, de
quid boni non facit aut mali committit, nec
bebit fieri nec verabit, quia necessariam domi
authoritatem contrarietate suæ actionis, au-
mittit, aut minuit.

Concil. Trid. an. Sess. 22. c. 1. de refor. Nihil est
alios magis ad pietatem & Dei cultum assidue
quam eorum vita & exemplum qui se diuino mun-
dedicarunt. Cum enim à rebus seculi in altiora
locum conspiciuntur in eos tanquam speculum
oculos coniungunt, ex eisq; sumunt quod imitentur
propter sic decet Clericos ad sortem Domini vocati
tam moresque suos omnes componere, ut habui-
incessu, aliisq; omnibus rebus nihil nisi graue, mo-
tum ac religione plenum præseferant.

Quanta fuerit vitæ ac morum probitas in
stolo Paulo patet ex his ipsius verbis 2. ad Th.
Tu affecutus es meam longanimitatem, dilectionem
patientiam, &c. Et 1. ad Cor. 11. Imitatores mei estis
ut & ego Christi, & ad Phil. 4. Sicut audistis & in
in me. Quod audiebant à Paulo hoc videbat
Paulo 1. ad Thess. 2. Vostestes estis & Deus
sancte &c. 1. ad Cor. 9. Omnia sustinemus &c.

Cor. 1. Gloria nostra &c. ad Cor. 1. Non sumus
&c. 1. ad Thessalonic. 2. Ne-
que aliquando,
&c.

SIGNVM CLXXIX.

*Scholarum accuratam habere curam &
in ijs iuuentutem eru-
dire.*

IN formula reformationis per Carolum V.
statibus Ecclesiasticis in Comitibus Augustanis
An. 48. ad deliberandum exhibita, & ab eisdem
probata & recepta, c. de Scholis & vniuersitati-
bus rectissime dicitur: *Schola seminaria sunt non
prelatorum tantum & ministrorum Ecclesiæ, verum
etiam magistratuum, & eorum qui consiliis suis respub-
licas gubernant, quæ si negligentur aut deprauentur,
neceſſe erit, & Ecclesias, & Resp. inde periclitari, pro-
pterea de earundem instauratione magna cura haben-
da est, &c.* Et: Præter pedagogia habeatur in collegiis
Theologus, qui certis horis interpretetur biblia, ac de re
Theologica doceat iuniores Canonicos, Vicarios & alia
Collegij membra, vbi quisq; ad lectionem suæ professioni
& instituto congruentem tenebitur comparere. Huic
vero quomodo & vnde prouidendum sit de victu, in Con-
silio Lateranensi constitutum est.

Richardus Monachus ille qui S. Bonifacij
Martyrium Heroico versu cecinit, Gymnasium
in quo domesticos & externos docebat omnibus
& diuitijs & honoribus prætulit, Episcopatumq;
quem ei Ludouicus Imp. offerebat, neglexit

Trithem. in histor. monasterij
Hirsaugienſis.

*Scripturarum lectioni diligenter incumbere
& diaboli telis Clypeum earum oppo-
nere atque obijce-
re.*

*Mal. 4.
Eph. 6. gla-
diū spiritus
assume.*

1. **S.** Hilarion Abbas scripturas diuinas per rationes & Psalmos quasi Deo prout recitabat, quæ enim per Prophetas vel Apostolos dictante Spiritu sancto prolata nouerunt non irreuerenter ac inconsiderate legendæ iudicabat.

2. Cum **Basilius Magnus** sacrarum literarum dulcedinem gustare cœpit, Philosophiam mundanam contempsit, sunt qui dicunt, eum passum vini usum sibi interdixisse, donec mysteriorum intelligentiam plenius perciperet.

3. **D. Hieronymus** ægre à lectione librorum utilium auulsus latentium sub velamento priorum dulcore tandem plenius hausto exiit, dicens: *Quæ pars fidelium infideli, quæ conuicatio luci ad tenebras? quis consensus Christi carnalis? quid facit cum Psalterio Horatius? cum Epicuri Pharo? cum Apostolo Cicerone? denique cum nobis bibere simul calicem Christi & calicem detestatorum.*

Rom. 13.

4. **S. Augustinus** dum inter Dialecticorum philosophata Christum quæreret hæresi se impinguerat Manichæorum. Tandem Pauli Apostoli

pistolas euoluens reperit scriptum: *Induimini Dominum Iesum Christum*, ac statim discussis erroris tenebris aspicere coepit lucē veritatis, consuluitque Ambrosium Episcopum quid primum de Scripturis legere deberet, quo iam confidentius fidei Catholicae posset adherere. Et audiuit Esaiā sibi legendum esse quia quæ in Christo contigerunt explicatius Prophetarum, & gentium vocatationem annis multis post futuram quasi præsentem viderit. Denique ab Ambrosio baptizatus diuinos codices perlegendo non solum fidelis, sed etiam Ecclesiae doctor præstantissimus nascitur, cuius Paulo ante dum sæculari duntaxat scientiæ studeret, fuerat oppugator contra Ecclesiam cum Manichæo consurrexerat, pro ea mox decertans & ipsum & reliquos omnes hæreticos facile conuicit.

S. Thomas Aquinas tam solerti studio lectitasse Scripturas perhibetur ut interdum neque propius altantes viderit, neque interpellantes audierit sensibus omnibus cum mente simul vni lectioni intentis. Hinc ad confirmationem fidelium & confutationem infidelium tales nobis commentarios reliquit, ut nihil in Ecclesia scrupuli sit, nihil nodi quod non explanatum in illis inuenias.

6. *S. Bernardum Abbatem* nullo magistro usum, sed sola legendi, orandi que assidue in mysticos de scripturis sensus elicuisse ut legeret intelligendi cupiditas fecit, ut intelligeret oratio impetravit, ut impetraret quid nisi vitæ sanctitas promeruit?

Yy 4

7. Ber-

*i. Tim. 3.
Ab infan-
tia & lite-
ras nosti.*

*Conf. lib. 8.
c. 12.*

Sur. Tom. 2.

Sur. To. 4.

7. *Bernhardinus* primum iuris Pontificii disciplinis operam dedit postquam autem ad Theologiam animum applicuit, ei studio se tradidit adeoque ipsum delectavit sermone deo ut mox relicto sæculo religionem suscepit.

8. *Equitius* *Valeriae* vrbis Monasterij aliquocunque ibat scortearum manticas libris refectum secum defererebat, ni sibi deesset quod legere (Greg. lib. 1. Dial. c. 5.) militem enim strenuum arma (ferrea lorica, cassis, ensisque) non parant.

9. *Geruasius* & *Prothasius* gemelli fratres persecutorem fugientes annos decem domum tenuissent, toto eo tempore nihil aliud, quam orasse atque legisse narrantur. Quamquam hoc vitæ institutum perfectionis esset, invidia patuit, qui in idolo loquens, consulere, non se prius responsa daturum dixit quam *Geruasius* *Prothasius*que sibi in adolerent. Sed qui legendo fidem, orando Constantianam perceiverant, quos perdere inimici cupiebat, eos Martyrij corona cohonestavit, & armis quæ de manibus illorum eripere gitauerat ipse victus succubuit, hoc est oratione & lectione.

10. Cum *Edmundus* Archiepiscopus Cantuariensis inter legendum obdormisset, moriens pergiscent lucernam extinctam reperit, de legendi sibi occasionem sublatam dolens Sanctam virginem inuocauit lucernaque repente illi

Amb. Ep.
ss.
Met. a. Sur.
Tom. 3.

Cum prius Deo & Deiparæ Virgini gratias e-
gisset, legendo quod cœperat profecutus est.

*V. Locum
de otio.*

11. Petrus Trecensis Presbyter assidua lectione
sacras litteras ita sibi familiares ad quemcunque
vsum fecit, vt Comesteris nomen meruerit,
quasi qui diligenter lecta assidue ruminando sua
faceret,

*Trith. de
scrip. Eccl.*

12. Gennadius Constant. Episcopus (vt & Leo
Rom.) neminem ad sacros codices admittebat,
qui non egregie Psalterium frequenti lectione
sibi familiare fecisset.

*Niceph.
Theodorigi
lector.*

13. S. Hieronymus in Clerici institutione ait,
Diuias scripturas sapius lege, vt nunquam de
manibus tuis sacra lectio deponatur.

Epist. 2.

14. In concilio Cabilonensi 11. sub Carolo
Magno Imp. habito inquit Patres: Decreui-
mus iuxta S. Canonum constitutionem, & caterarum
Scripturarum Sanctarum doctrinam vt Episcopi assidui
sint in lectione & scrutentur mysteria verborum Dei,
quibus in Ecclesia doctrina fulgore splendeant, & ver-
borum Dei alimentis animas sibi subditas satiare non
cessent, & cum David quotidie dicant: Reuela oculos
meos & considerabo mirabilia tua, &c.

C. 1. & 2.

Ps. 118.

15. In Concilio Moguntiaco 1. de Clericis
statutum est: His lege Patrum cauetur vt vulgari vita
seclusi à mundi voluptatibus se abstineant, in doctrina &
lectionibus, Psalmis & Hymnis, & Canticis exerciti-
ge incumbant, &c.

Cap. 10.

Diuus Chrysostomus affirmat nil temere ac
fortiter loqui diuinam scripturam. Sed & Syllaba
(addit) & apiculis reconditum habet thesaurum. S.

*Hom. 18. in
Gen.*

Yy s

Bafil.

Ho. 10. hexi Basil. ait: Otiosum verbum in Scriptura ponere
est blasphemia.

SIGNVM CLXXXI

S. Scripturam docere, seu Scripturarum
sauros explicare, & obscuros literarum
locos doctiss. commen-
tariis illustra-
re.

Fulg. lib. 8. 1.
e. 7.

S. Ambros. Mediol. Episcopus morbo
que confectus, & modo non animus
gens Psalm. 43. interpretari cœperat, ledum
præuentus absolueret non potuit,

Niceph. lib.
21. c. 7.

2. Basilus Magnus & Greg. Naz. reiectis
bus Gregorum Prophanis historijs in S. Scrip-
tæ libris se duntaxat exercuerunt, quorum
lectum non suo ingenio fidèles indagabant
auctoritate & maiorum suorum scriptis, quæ
ipsa Apostolorum traditione acceperant.
Naz. Orat. 2. in Pasch. Doctrina, ait, & infirmum
quoque qui alios alit, cibus est & alimentum.

Dum nu-
trix ut a-
lumna lac
preparat
lucius
pascitur,
& ipsa pin-
guescit.

Litera de
cælo ab i-
pso Deo da-

3. Clemens Alexander li. 1. Strom. Puti quæ
riuntur, emittunt aquam magis perspicuam, corripi-
tur autem hi quorum nullus est particeps. Ferrum
usus seruat purius, defectus autem usus ei rubiginem
nerat. Dicens sepe vna audit cum ijs qui ipsam
Vnus est enim Magister & eius qui docet, & eius qui
4. S. Chrys. Ho. 8. in Gen. Quæto plus proficiat
fluentorū horū spiritualium, tanto nobis & fluentior
auctiora. Tunc spirituales hæc opes magis augentur.

do audire volentibus doctrinam liberaliter profundimus. *ta de melle*
Idem Chryf. hom. 12. ad Theff. & Greg. li. 4. Ep. 40 *caeli (au.*
S. Scripturam vocant Epistolam Dei, ad nos mis- *ho. 10. in 1.*
sam, quia in ea Deus loquitur: Greg. 2. Moral. c. 1. *Tim.) mel*
vocat: speculum mentis, in quo interna facies no- *lea, & diui*
stra videtur. *ni erga nos*
amoris ple-
nissima.

5. Esdras Sacerdos & legis doctor prae parauit
cor suum vt inuestigaret legem Domini, & face-
ret, & doceret in Israel praeceptum & iudicium.

6. RR. PP. Soc. Iesu sacram scripturam diligen-
ter euoluunt, nocturna diurna; manu versant,
& in ijs intelligendis, enucleandis & ad verbum
ediscendis occupantur.

7. Regula Canonicorum ait: Praepositorum
officij est, vt subditorum mentes S. Scripturarum lectio-
nibus assidue muniant, ne lusus inuisibilis aditum inue-
niat, quo ouile Domini ingredi, & aliquam ouium subro-
pere valeat.

SIGNVM CLXXXII.

*Ne familia doctorum, nemine eam propa-
gante & quasi ferente, breui aboleatur, semi-
naria constituere iuuentutis & Dei mi-
nistrorum, & Scholas seu
officinas aperire pie-
tatis.*

1. **D**iuus Chrysostom. Scytharum quos Ariana Theo. hist.
pestis attigerat, saluti consuluit, Constā- *Eccl. li. 10.*
tinopoli *c. 5.*

*Labentis
disciplina
Christiana
remedium.*

tinopoli Ecclesia constituenda quam Scriba
quorum ea in vrbe Magnus numerus erat, &
gendam administrandamque permisit, quod
iple Chrysostomus per interpretes sapienter
uit, & in diuinæ legis præceptis instituit. In
certe Scytharum Ecclesia Constantinopolitana
fita nil aliud quam quoddam Scythicæ gentis
minarium fuit, constabat enim rudes Scythi
non nisi à suis excultis & doctis Scythis polle
iuuari.

*Sess. 23. c. 18
Amb. mo-
ralis in
Chronica.*

2. Sanctiss. Isidorus Collegium (illius era
plum quod à singulis Episcopis Tridentina
nodus erigi iubet) in Hispalensi vrbe, cuius
tistes erat, instituit, vbi adolentes generis
geniiq; laude commendatos, & in ijs D. Alphar
sum, qui postea Toletanus fuit, & S. Braulio
qui Cæsar Augustanus creatus est Pontifex
rabiliter erudiuit.

3. Gregorius tertius decimus Pont. Max. m
quoquo versum (in Indias, in Angliam, Co
stantinopolim, Alexandriam Ægypti, Syriam
Palæstinam, Babyloniam) operarios qui diu
verbo, ipso sanguine, ac pijs muneribus ad fide
atque ad pietatem allicerent: vt vero non
se superstitie quam è viujs abeunte res tantar
sisterent, seminaria Alumnorum liberaliter
ruit, alte id intelligens quod Christus dixit: *Ecce
Dominum messis vt mittat operarios in vineam* par
id videlicet spectans quod ipse Episcopus
marum nostrarum Dominus Iesus, vera sapien
tia Patris, & verus Architectus fundamentum
ponens, ac duo seminaria condens, alterum in
Apoli

Apostolorum, alterum 72. discipulorum per *V. Thom.*
eandem Ecclesiam seminavit & auxit. Itaque à *Bozium de*
Germanico exorsus, quod centum alumnis alen- *signis Eccla*
dis Romæ instituit: deinde alius, in eadem vrbe *li. 5. c. 3. &*
Anglicum, Græcum Maronitarum, qui è monte *P Ioan.*
Libano deuehuntur. Neophytorum item & Hun- *Bonif li. 1.*
garorum & instituit & perpetuis redivis de- *de instit.*
tauit aut firmavit. Inde quando ex antiqua stirpe *Christ.*
Germaniæ sui progenitores descenderant has *pag 31.*
cogitationes etiam ad Germanica seminaria fun- *Seminari*
danda conuertit, unde in Boemia, in Moravia, in *per amplâ*
Prussia, in Lituania, sed & Fuldæ in ipso Germa- *per ma-*
niæ centro quæ adhuc stant, cum & in Transy- *gnifica*
mania, in Belgio, & in Gallia aliqua alia (quin et- *multis in*
iam in ipsis Iaponicis regnis) nonnulla poni ius- *locis, erecta*
sit, quibus reditus ex Europa attribuit. De his *per orbis*
Ant. sti-
tem, & mis-
n fica Pon-
tificis libe-
ralitate
dotata.
Greg. 13. seminariis Stephanus Tuccius: *Certa &*
vos, inquit, lacerat ô nocturni prædones, vnus vos cru- *Sarmatiam, Pannoniam iuuenum seminariis tanquam firma sub-*
entat Gregorius, & excipitis per Germaniam, Galliam, *aggeribus fidei, vias vestris satellitibus intercludit, vestris fida fidei*
Sarmatiam, Pannoniam iuuenum seminariis tanquam firma sub- *vos implicat retibus, & intra fines ac parietes vestros,*
aggeribus fidei, vias vestris satellitibus intercludit, vestris fida fidei *In exequiis*
vos implicat retibus, & intra fines ac parietes vestros, *Greg 13.*
vestris vos liberis, vestris alumnis impugnat: neq, vero *Arceis reli-*
vnum ille aut alterum vobis opposuit propugnaculum, *Prutenis & gionis.*
sed suum singulis pene gentibus exstruxit. Prutenis & gionis. *Religio*
Suenis Bransbergenſe, Vilnenſe Lituaniſ, Bohemiſ Pra- *tam diu*
genſe, Moraviſ Olomucenſe, Austriaciſ Viennenſe, Græ- *stabit,*
cenſe Stiriaciſ: Dilinganum Germaniſ, Fuldense Sa- *quam diu*
xonibus, Niſſipontanum Scotiſ & Hiberniſ, Heluetiſ hæc erunt *erunt*
Mediolanenſe, Britanniſ Bohemenſe, Claudiopolitanum seminaria *fortiſſ. iu-*
Transylvaniſ &c. Hæc ille. Ecclesia certe in tem- *uenum.*
peſtatibus & procellis per bene moratos & ho-
neſtis

nestis artibus instructos iuuenes recreatur
religione vacillantes fulciunt atque confirmant
&c.

Rex ille Babylonicus, ut est apud Dan. ubi
pueros, formosos, & litteratos, ex illorum
mero quos in bello Iudaico captiuos cepit
litteris librisque Chaldaeorum addiscendis
pari iussit eo consilio ut post triennium, quo
rat ex Regis imperio in aliis studiis poneretur
Regem circumstarent.

Tale quiddam est in his seminariis, ubi
geniosis iuuenibus minimeq; indoctis, vitiis
& nobilitate & pulchritudine praeditis atque
tis peregrinae linguae condiscuntur &c. ut Ba-
lonios, hoc est, à virtute pierateq; alienos ling-
rum accessione rerumque scientia multorum
Christum adducant, Dei Ecclesiam imperium
dilatent. Natura ut esse perpetua possit, alibi
semine, siquidem aliis occidentibus & exor-
tibus alia vi seminis progignuntur & exor-
ita, ut Religio sit perpetua viui ex his & diuina
quam ex terrae vena lapides excinduntur, qui
Dei Opt. Max. templum ac domus partim ac-
catur, partim reponitur.

Lib. 3. hist.

c. 17.

Bar. 10. 1.

An. Ch. 98

Adolescen-

tes eligantur

et in semi-

naria intro-

mittantur

summa ex-

pectationis

de facene-

mo han-

riat.

4. Eusebius hanc refert ex Clement. Alexan-
drino Apostolo historiam: ubi ex insula Pama-
rat Ephesum reuersus, quorundam rogatu
nitimas gentes proficiscitur, (Ioannes) hie
copos constituturus, illic integras Ecclesias
dispensaturus, alibi certos homines sibi
tus Sancti instinctu demonstratos, in Cleme-
lecturus.

At cum ad urbem quandam non longe inde
 distantem (cuius etiam nomen nonnulli memo-
 rant) se contulisset; & alia quoque officia, quæ ad
 animos fratrum inter se dissidentium concilian-
 dos pertinebant, obijisset, ad extremum adoles-
 centulum corporis viribus valentem, vultu &
 oris conformatione venustum, animi impetu fla-
 grantem, forte conspicatus, statim in eum qui ibi
 Episcopus erat constitutus oculos conuertit, eū-
 que sic affatus est: Hunc adolescentulum, omni studio,
 cura & cogitatione, coram Ecclesia & Christo teste, tibi
 tuæque fidei commendo: quem cum Episcopus in
 suam tutelam accepisset, & omnia se facturum
 fuisset pollicitus, Ioannes eadem iterum atq; ite-
 rum illi edisserit, eiusque fidem contestatur. E-
 phesum deinde redit, Episcopus ille adolescentu-
 lum sibi concreditum in domum suam recipiens,
 educauit pro suo, in officio cōtinuit, fouitq; hu-
 maniter, ad extremū baptismi sacramento illumi-
 nauit. Postea vero ubi sigillo Domini (sacramen-
 to confirmationis vt addit interpret) tanquā per-
 fecta tutaq; eius animæ custodia obsignasset, nō
 nihil de cura & obseruatione in eo instituēdo sus-
 cepta remisit. Quem quidem non solum liberior
 viuendi potestas, quam fuerat paulo ante tem-
 pus adeptus, verum etiam quidam adolescentes
 eius æquales otio languidi, inertia dissoluti, &
 omni malorum genere assuefacti corruerunt.
 Et primum exquisitis conuiuiorum opiparo-
 rum delictis illum alliciunt, inuitumque noctu
 deinde educentes, ad furti societatem coeundam
 attrahunt: tum maiora moliri flagitia hor-
 rantur

V. locum de
 zelo anima-
 rum, & in
 Triumpho
 virtutum,
 locum de
 templis B.
 Virg. ex e s.

tantur, iste pedetentim assuescit & propter
nerosam animi magnitudinem, tanquam
effrænatus, & nimium sibi suisque viribus
dens, extra rectam viam impetu fertur, trā
acriter prēmordens, procliuius in profun
ditorum gurgitem se prācipitat. Atque
iam in desperationem salutis in Deo sitz
deinceps non de exiguis noxis cogitauit, sed
ximis quibusdam ac nefarijs facinoribus
sis: vbi semel omni improbitate & nequitia
ditus euaserat, nullam nō sceleris labem ex
cum alijs contrahere secum statuit, illis igne
familiaritatem adscitis, & magna latronum
ba collecta, animo prompto paratoque
cem manu violentissimum, sanguinis effu
crudelissimum, leueritate denique acerbissimū
præbuit.

Interea temporis vbi necessaria ad rem
bat occasio, Ioannes accersitur, ille vbi
quarum gratia venerat, recta ratione dispo
set. Age, inquit, Episcopo, depositum nobis redde
ego & Christus Ecclesia teste, quam gubernas, tibi
miserimus.

Hic vero primo attonitus obstupuit, an
tus pecuniam quam nunquam acceperat, &
fraudem & dolum malum repeti; & tamen
facile credere poterat ea à se repolci per
niam quæ neutiquam habuisset, neque
depositum repetenti omnino diffidere. Vnde
simulatque Ioannes dixerat adolescentulum
& animam fratris, senex demisso vultu ingre
dens & item lachrymans: Ille, inquit, m

est. Quo modo & quo genere mortis? Deo, inquit, mortuus es; nam nequam & perditus, & vno verbo latro euasit, & iam pro Ecclesia, in qua versabatur, montem cum nefaria hominum sui similium turba occupat. Apostolus ergo veste dilacerata, ingenti cum gemitu caput feriens: Bonum, inquit, custodem animæ fratris tui te reliqui. Equus iam iam mihi adsit, & dux aliquis iuueris. Inde ab Ecclesia, ita ut erat, cum festinatione se proripuit. Profectus autem ad locum à primis latronum excubitoribus prehēditur, qui neque fugam parare, neque euitare studens, sed vociferans admodum dixit: Huc huius rei causa accersi me ad principem vestrum deducite, qui quidem ad tempus ut erat armatus expectabat. Verum ut Ioannem aduentantem agnouerat præ pudore fugam capeffit. Hic vero ætatis suæ oblitus illum pro viribus propere insequitur, atque clamans: Quid, inquit, fili, me tuum ipsius patrem inermem & atate confectum fugis miserere laboris mei, fili, ne formides; adhuc tibi salutis spes reliqua est, ego Christo pro te reddam rationem, & si sit opus, pro te lubens mortem Ioannis. *Ardens* appetam, sicut Dominus pro omnibus nobis. Pro tua anima meam dabo, consiste, crede: Christus me misit ad te. Ille ubi hæc audierat: Primum oculis humi defixis, constitit, deinde arma abiecit: tum horrore perfusus, grauiter & acerbè lamentatus est, senem ad se aduentantem complectitur: Flexa & mœrore quo ad poterat, pro culpa satisfecit, & dextera sola occultata lacrymarum vnda secundo baptizatur. Apostolus rata & constanti assēuatione ei se à Salvatore veniam & remissionem peccatorum precibus suis impetraturum pollicetur:

Z z

cetur:

ceratur atq; ad genua accidens, ipsam manum
teram, tanquam aqua pœnitentiæ ablucatur
gatamq; osculatus illum ad Ecclesiâ redire
bris item precibus Deum pro illo inuocat
nui ieiunijs vna cum eo se macerat, varijs
sapientiæ sententijs eius animũ quasi quibus
blanditijs mitigat, tranquillatq; neq; prius
tur inde discessit, quam illum Ecclesiæ mini
præfecisset. Cuius conuersione magnum
pœnitentiæ exemplum, præclarum seculi
generationis specimen, illustre deniq; tropat
a peccatis resurrectionis, per exteriora pœni
tiæ signa hominibus proposuit ad imitand
&c.

5. *Ioannes Magnus* Vspalensis Episcopus, deduxit
litteras, quasdam Greg. 7. scriptas in Suenon
norum Regem, & Olauum Noruegiorum,
Regem V. sigotthorum, in quibus petunt
vt mittant Romam Clericos ac pueros
vt sacras litteras moresq; Christianos com
doceri possint.

6. *Societas Iesu* totius orbis loca peregrina
vnum præ oculis habet, vt in præcipuis
bet regionũ ciuitatibus excitentur Gymna
quib. ad bonas litteras moresq; pios adole
erudiantur. Exempli gratia: Goa est memo
nobilissima Indiarum Orientaliũ, in ea per
erecta est schola, ad quam confluunt vnde
diuersis regionibus oriundi Brachmanes,
Arabes, Æthiopes, Armeni, Chaldei, Arabi
Canarij, G. zarates, Dacarij, Malauaces, &
dis qui vltra & citra Gangem sedes habent

Insulas habitant ab indico Oceano circumdatas,
ex ea prodeuntes innumeri alumni, & plurimos
ad Christi cultum perducunt, & longe plurimos
ad veram pietatem corroborant.

7. Fortissimus Martyr *Babylas* Antiochenæ Ec-
clesiæ Episcopus, tres discipulos *Urbanum*, *Prili-*
dianum, *Epolonium* ab vno patre genitos secum
abduxit in cœlum. Imperator enim *Numerianus*
eos sæuissime cruciatos interemit. Et licet natu-
maximus 12. duntaxat annos vitæ cōplerat, medi-
9. vltimus 7. tamen id ætatis de immanissimo ho-
ste deq; superbissimo tyranno triumpharunt. Cū
enim magistri sui religionem tueri ac retinere se
velle dixissent, neq; eos verbera fregissent, quæ
pro annorum numero quisq; pertulerat, ferreis
sunt vnguibus *Numeriani* iussu dilacerati, quem
do'orem fortianimo tolerabāt, magisq; doctor's
sui cruciatu, qui in eculeum impositi: immanis-
sime torquebatur, quam suo commoti Impera-
torum his verbis accusabant: *Erubescere, erubescere, tri-*
bueq; minutissimis puerulis longe inferiorem imbecillio-
remq; te esse satere. Tu quidem ardes iracundia, nos his
tormentis tanquam floribus vernis exornamur, plaga-
rumq; vestigiis notatum, atq; adeo impressum corpus eni-
tescit. *Numerianus* Magistri præsentia confirmari
puerorū animos arbitrat' doctorē & discipulos se
dib' locisq; disclusit, seiunctisq; à *Babyla* præce-
ptore puerulis alia donabat, alia promittebat; nō
ignari tres fratres quo animo illa darentur, pro
donis & pollicitationibus tyranno hæc verba red-
diderunt: *Quid nos, insidiosus coluber, decipere,*
& vt auiculas in laqueos conaris inducere? nec à

Simeon Me-
taphr. de
uitis SS.
Chryf. ho.
de SS. La-
uentino &
Maximo.

fide Christiana deficiemus, nec magistrum Babylonem seremus.

Hæc audiens è carcere Babylas, & ex eo locum quem erat inclusus. Macli, inquit, virtute flecti, disciplina mea, gaudium meum, letitia mea, per amplexum educationis istud est præmium, laborum mei hodie fructum mirabilem capio, gratias tibi ago summe, qui talium me discipulorum magistrum esse videri.

*Pueri bene
educati co-
ronis ater-
nis redemi-
ti fulgent
in cælo.*

Hæc Numerianus perinuitus audiuit, Babylasque denuo persuadere cœpit, ut simulacrum neratus acerbissimæ mortis tormenta effugeret, quem cum de sententia dimouere non posset, una cum pueris capitis damnauit. Mortem perconstanter pertulerunt, post iugulatos magnus est, qui à tyranno contenderat ut pueri perirentur ad necem, veritus ne si prius impleveretur, constantia pueros firmitasque deficeret. Eodem modo quot millia studiosorum Societatis suæ à mortiferis culpis prohibuit quos erubescidos suscepit? quot auersis ab insidiosa vitiorum via directum ad cælum iter ostendit? Magna enim habet vim ad sanctitatis amorem in puerorum animis ingenerandum vita tam pio præceptorum. Nam est quasi compendium discipulorum virtutem via, ut talis magister quæres vult esse discipulos. Neque enim (ut Seneca) nulla res est, quæ magis impellat animos

ad honestatem, quæque dubios & ad vitia præcitateque proclines ad virtutem & rectam viam di rationem traducat & transferat quam virtutis consuetudo optimorum. Paulatim (ait) de

*Turpis vi-
ta venena
facile
serpunt.*

in pectora, & vim præceptorum obtinet frequenter audiri, aspici frequenter, occursum me Hercle ipse sapientium iuuat, & est aliquid quod ex magno viro vel tacente proficias. Thomas Bozius de signis Ecclesiæ lib. 5. cap. 3. probat exemplis diuersis olim cœnobîa Monachorum inter Barbaras nationes constituta eodem modo erudire plerumque consueuisse earum pueros ad Christianos mores. Sic Adalbertus Episc. Pragensis à Monachis Pragensibus & S. litteras & pietatem Christianam fuit edoctus, &c.

8. Memoriae proditum est Sturmium vîrum non modo genere, sed etiam virtute scientiaque nobilem eorum beneficiorum authorem fuisse Germanis quæ vere appellantur bona. Cum enim Germaniam à litteris & pietate alienam, variisque bellis & seditionibus agitatam vidisset, nec Germanæ iuuentutis indolem improbasset, quæ quales magistros haberet talis fere esset, morum, doctrinæ, & pietatis officinas, hoc est, scholas optauit erigere nec defuit voluntati facultas. Nam fauente Carolo illo Magno in vastas solitudines penetrauit, Fuldenseque Cœnobium bonis auspiciis ædificauit, in eo quadringentos Monachos docuit, ex quibus multi, quæ erant eruditione & scientia, ex Græco sermone in Latinum multa vertentes Gymnasium atque ædes insigni Bibliotheca nobilitarunt. Ne autem studiorum studiosorumque moles tanta concideret Caroli Imp. & Bonifacij Moguntini Archiepiscopi liberalitas summa prouidit, Monasterium enim quod à Fulda fluuiò nomen acceperat, agris, pos-

tionibus, prædiis, pecuniis, vectigalibusque
plurimis uterque locupletauerunt. Difficile
catu est quantos & quales viros Schola Faldens
enutriuere, ex qua velut sapientiæ, eruditionis
optimorum morum penu tot Episcopi, Ar
piscopi, & Cardinales, mundo exhausto
dammodo doctorum virorum ingeniis, pro
runt. Ex hoc Gynasio summi Pontifices, E
clesiarum præfules, hinc summum imperium
natores & consiliarios, hinc ceteri principum
rum suarum tutores & curatores petebant.

Langhe.

crucius de

vita & ho-

nest. Eccl.

li. 6. c. 14.

9. *Carolus Borromæus* Cardinalis Archiepiscopus
diol. ut Ecclesia Mediolanensis idoneos ser
ministros haberet, instituit amplissimum se
narium, ubi in literis ac pietate iuvenes edu
rentur.

10. *Sunt Louanij* quatuor collegia discipulo
rum omnium doctoribus referta, Lilius, Fale
nium, Castrense, & portum in quibus veteri
stituto honestis atque ingenuis, quos ege
premit in aliquot annos ad capiendum inge
cultum alimenta publice præbentur. *Iouan*
Hadriano VI.

Hedio in

Chro. Ger.

11. Historiæ referunt Episcopos Leodienses
quisia, hoc est loca venerabilia & Scholas
studia & bonas artes liberalissime fouisse, &
que ex patrimonio *Diu Lamberti* circiter annis
Christi 1473. sic floruit Leodientis Schola ut
bonis litteris inuigilarent nouem Regum
24. Filij ducum, 19. Filij Comitum, exceptis
ronum, nobilium & aliorum filijs quorum
mens fuit numerus.

12. Anno Christi 1604. Ioannes Miraus Clauo Epif. Ant-
uerpiensis Ecclesiæ manum admouere ius ^{uerp. erigit}
sus prouidi naucleri officia exequabatur. Nam ^{seminariis}
vix operi insistere cœperat, cum suæ fidei com-
missam nauiculam inter tot errorum procellas
fluctuantem intuitus, noua quadam insitione
Seminarium Theologorum ab Antecessoribus
vixaliter quam mente conceptum plantauit, è
quo mox epibaras & classarios educeret, qui
non ad gubernacula tantum, verum etiam ad
clauum intrepidi aduersus Syrenum blanditias
affiderent.

13. Ipsa diuina sapientia, vt dixi, cœlitus des-
cendens & nostram induens carnem duobus se-
minarijs vniuersam propagauit Ecclesiam, quo-
rum alterum 12. alterum 72 habuit alumnos. Ho-
rum autem eam curam gessit vt ad mortem vsque
illos excoluerit, ac deinceps Spir. illis sanctum de
cœlo dimiserit.

*Ant. Passé.
Bibl. selecta
li. 1. c. 8.*

14. Nullæ extant Synodi, in quibus de ratione
studiorum actum quin præcipua Scholarum cu-
ra Ecclesiasticis viris demandata sit. Et in ædibus
etiam Cathedralium Ecclesiar. nomina eorum
adhuc seruantur, cum Scholastici vel Magistri
Scholæ appellentur Canonici, quorum erat an-
tiquitus non tam Clericos quam Laicos & pau-
peres apud templa ipsa gratis instituere.

Seminaria Cleri instituuntur in Concilio To-
letano 2. c. 1. & Toletano 4. capite 29. eorundem
meminit Vasense 2. capite 1. & Taronense 2. ca.
13. Synodus Tridentina afflatu Spir. S. iussit insti-

tui seminaria Clericorum, vt in singulis diocesis
 bus efformentur operarij, in Concilio Constantien-
 censi hæc de seminarij institut. statuta leguntur
 (Anno 1565.) Cum ad hæreses extirpandas & vici-
 dum Ecclesiæ Dei pristinum suum nitorem, & Cleri-
 cerdotioq; pristinum suum decus, ac consequenter
 tra non multos annos Ecclesiæ mire floreat eruditi-
 sacra, pietate, vitæq; puritate, habeantq; singule
 ses plerosq; omnes ministros bene idoneos ad laudabi-
 obeundum munus suum, & non paucos excellenti
 ditione & pietate, nihil dici aut cogitari possit ex-
 rius illo decreto SS. Tridentina Synodi quo iubetur
 singulis diocesisbus instruatur seminaria ministrorum
 atq; adeo iam inde ab initio Ecclesiæ vix quilibet
 clarius aut efficacius institutum esse videatur ad
 dum Ecclesiæ Dei florentissimum statum, literarum
 crarum cognitione, pietate, religione, vitæq; puri-
 sanctissimum & vtilissimum illud decretum compo-
 S. Synodus vehementer hortatur & obsecrat omnes
 dinis Ecclesiastici viros, maximeq; eos qui bonis Exem-
 plicis vtuntur, in hanc rem & vtilissimam, & singulis
 apud Deum & homines meriti omnes conatus intendere
 quo breui perfici possit, vt vberem segetem Christi-
 Reip. hæc literarum seminaria proferant. Quæ
 etatem maturuerit, ornet Ecclesiam, & expleat
 Domini, neq; enim melius opes Ecclesiasticæ, neq; saluti
 collocari possunt. Nam cum sint varia officiorum
 quibus charitas erga proximum exercetur, tam
 genus officij ceteris est maxime laudabile, in quo
 cum Ecclesiastici præluce debeant ceteris, debent
 in tanta calamitate ac necessitate promptum, hilarem
 ac liberalem animum præbere. Quare præcipit S. Synodus

us ut quamprimum fieri possit modus constitutur facta sess. 23. c. 18.
 omnium beneficiorum atque eorum omnium quorum
 decretum Concilij Trid. mentionem facit estimatione,
 quo ad hæc seminaria ponenda & constituenda sufficiens
 contributio fiat.

15. Ferdinandus Castellus Dominicanus scri- *Possenu c. 10*
 bit id S. Dominico fuisse propositum, ut non solum
 Philosophiam & Theologiam sui docerent, ve-
 rum etiam inferiorum Scholarum susciperent
 curam, ad quas ipsi quoque laici confluerent,
 quod intelligeret hanc esse conuertendis ad
 Deum ciuitatibus compendiosissimam viam.

P. Possenuinus exponit rationem disponendi &
 administrandi hæc seminaria lib. 4. Bibliothecæ
 selectæ c. 11.

Quis nescit cum primis rebus aduersis & ca-
 lamitosi pauperum studiosorum, solarium, por-
 tum, ac refugium inuestigandum esse diligentis-
 sime?

Certe Scholarum ac pauperum studiosorum *Quia Col-
 legia Cleri-
 corum erunt
 Schola vir-
 tutum &
 seminaria
 Studioso-
 rum, ger-
 manice
 Studiosi
 vocantur
 Clerice.*
 in dispensatione patrimonij Christi præcipuam
 habendam esse rationem Clericis, facile videt,
 qui præstantissimos ponderat fructus qui ab his
 in vniuersam importantur Remp. Christianam.
 Nam quis nescit Scholas esse fontes illos augu-
 stos & sacros ex quibus Ecclesia, Resp. & tota
 hominum societas irrigatur? Quis ignorat Scho-
 las esse horrea seu promptuaria, ex quibus omnia
 Ecclesiæ & Resp. necessaria, sunt depromenda,
 atque adeo eas tanto vinculo Ecclesiis esse copula-
 tas ut sine mutua officiorum communicatione
 neutra possint esse saluæ?

Adhuc Aristophanes veteris comædia fac-
tissimus poeta in pluto suo paupertatem magis
se gloria efferentem introducit, quod sola ista
doctrinarum rerumque bonarum inuentum &
conseruatrix. Quod licet incredibile & poemati
quasi simile videatur, subductis tamen diligenter
rationibus illud ex oraculo Apollinis Pythia-
rum non sine causa arbitrari debemus. Numquid
enim Socrates non solum hominum sed & Deo-
rum consensu sapientissimus iudicatus, nec
paupercula, obsterice, in lucem susceptus, he-
lophilæ moralis inuentor & princeps à docto-
appellatus est? Nam is primus ab indoctis aliis
erroribus abducens animum suum, hanc partem
Philosophiæ, quæ est de vita & moribus, in opo-
rum extulit & cum hominibus communica-
uit. Nonne Demosthenes obscuro paruusq; opo-
prædito parente, cultellorum veditore, proco-
tus, primus intellexit quot modis hominum vi-
tes, & quibus rebus, & quo genere orationes
quamque partem moueantur, ideoque oratio-
nis faciendæ & ornandæ locupletissimus habuit
est auctor? De Euripide, cuius singuli versus
gula testimonia putantur Ciceroni, quid dicitur?
Eus certe mater domestica difficultate compo-
sa, ex olerum venditione sordidum quædam
illiberalem faciens, quid filio præter contemptum
relinquere potuit & egestatem? is tamen ad
ad Tragicam applicata, magna cum voluptate
occupatione & prudentia, princeps habitus
Tragicorum: multa enim ea; memorabilia
adiexit arti quibus ante ipsum usus fuit nemo.

Plauti pa-
ter mole-
bat in pi-
strino.

Sexcenta in istam sententiam proferre exempla mihi paratum & expeditum esset, nisi res & consilium breuitatem mandarent. Hæc autem satis aperte docent Scholarum atque Musarum patronos in hac vna cogitatione versari ac defixos esse oportere, vt Scholas ac pauperes studiosos moribus & pietate optime florentes nouis semper beneficiis ornatiore & celebriores omnibus & exteris & ciuibas suis commendent.

Quoniam enim haud facile emergunt vnquam quorum virtutibus obstat Res angusta domi, vt canit ille, & felicissima ingenia a suscepto studiorum itinere necessitate rei familiaris retrahuntur sæpissime, ideoque ex illis frustra Socratici, Demosthenici, & Euripidei expectantur, merito habent in more hoc positum non Reges modo & principes illustres, verum nobiles quoque Respub. (vt de Ecclesiasticis nihil dicam) vt eorum, de quibus spes est præclara concepta, annua stipe foueant studia, nec pecuniam in vllas res alias quam hanc melius conferri posse statuunt. Nam si lapide aliquo moto, aut alias, vitium fecerit domus, annosæ atque exesæ arbores nutare vel procumbere cœperint, patres qui sunt familias frugi, nouas substituunt: & iidem quæ ad familiam sunt sustentandam necessaria in æstate, non hyeme, cum sese defectus offert, parant: imperatores quoque prudentes in pace de bello cogitant: Multo magis hoc piis ac prudentibus magistratibus est prouidendum, vt eos liberalitate atque magnificentia sua alant, qui veluti lampade

tra-

*Aristoteles
Alexandri
Virgilius
& Horatius
Augusti liberalitate emer-*

tradita ab ijs quos per mortem ex auctoritate
mino placuit, auitæ religionis & veneranda
tiæ fidi sint custodes.

Decretum

Ecclesia de

Studioſis

alēdis Seſſ.

23. c. vlt.

De Semina

riis mini.

ſtorū Dei.

De 13. Semi

nariis Gre

gorij 13. itē

de Semina

riis Regis

Hiſp. & a

liorū lege

D. Ioan.

Mol. lib. 2.

de Can. &

Tho. Bozū

de notis

Eccleſia,

ſigno 42.

Eadem de caula, & quia lubrica iſta ætas
ſcentum, niſi ad pietatem inſormetur, antea
vitiſſimum habitus eam poſſideat, ægre in diſci
na Eccleſiaſtica perſeuerat, S. Synodus Tri
na pie & neceſſarie ſtatuit, vt ſingulæ Cathedra
les, Metropolitanæ, atque hiſ maiores Eccleſie
pro modo facultatum certum puerorum, pro
pue pauperum numerum alant, & diſciplinam
cleſiaſticis inſtituant, quorum indoles & vici
tas ſpem adferat eos Eccleſiæ miniſteris per
tuo inſeruituros. Iuxta hoc Spiritus Sancti de
tum multa, laus Deo, multis in locis, ad com
nem Eccleſiæ cauſam promouendam, erecta
Seminaria in quibus bonæ indolis & magnæ
ſpectationis adoleſcentes in ſtudiis & exercitiis
pietatis enutriuntur.

Genebrardus in Chronol. teſtatur Pariſienſem
eſſe Collegia ab Eccleſiaſticis pleraque omnia
ſtructa & dotata, in quibus ſtudioſi nulla impen
ſa ſtudent.

Vtinam autem ſicut olim Clericorum num
rus creuit, ita in hoc mundi delirio horum Semi
nariſſimum numerus in ſingulos creſceret, atque
cum tam multum interſit, maxime hac viciſſi
mundi ſenectæ, quomodo & ſtudia & mores
neræ iuuentutis formentur. Vtinam Rec
Eccleſiarum multos innocentes pueros, qui
Chriſtus ad ſe venire voluit, ad ſeruitium De
formarent, multoque ſtrenuos milites Chriſti
educerent.

Sap. 6.

Dan. 12.

educarent, attendentes illud Sapientis: *Multi-
tudo Sapientum est sanitas orbis terrarum & illud Da-
nielis: Qui docti fuerint fulgebunt quasi splendor fi-
mamenti: & qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi
stellæ in perpetuas æternitates.* Vtinam Deus Opt.
Max. (cui pia optimisque moribus gubernata
paupertas semper fuit gratissima) sic illorum
mentes & consilia ad pauperes flesteret ac tra-
duceret studiosos, ut amplissima Scholis ac se-
minarijs Ecclesiæ beneficia liberalissime & cu-
mulatissime suppeditarent. Vtinam omnes co-
gitarent quam difficile sibi sit futurum de bonis
Ecclesiæ & pauperum apud iustum iudicem ex-
actas reddere rationes. Vtinam omnes scirent
decimas sibi dari non solum ut seipsos pascant,
sed etiam ut in pauperibus cibent, potent, ve-
stiant Christum.

Hinc enim in iure Canonico expressum est, *Caus. 16.
decimas esse tributa egentium animarum.* Vti-
nam memores essent ad se pertinere quæcunque *q. 1. & tit.
de dec.*
in Corpore Iuris Canonici & sacris Conciliis de
vita & honestate Clericorum leguntur, & in
nullius Clerici Mensa deesset Christus. Vtinam
intelligerent se, quo plura possident, eo peri-
culosiori esse loco, & se multa ex portione aut
pauperum, aut Ecclesiarum possidere. Vti-
nam etiam ponderarent quam graui onere pre-
mantur illi studiosi qui vno eodemque tempore
& cum dura paupertate bellum gerere, & sese
inicitia opponere necesse habent. Vtinam per-
penderent quam multi quamuis excellentibus
ingeniis præditi in tenebris & nocte iaceant, qui
vel

veleximii Theologi, vel prudentissimi Iuristi, vel clari Oratores esse potuissent, si diuina liberalitas ipsis ad cumulatiorem doctrinam iumento fuisset. Vtinam sic secum rationentur omnes: Si Christo tam chara & accepta charitatis officia etiam minimo Christiano impensa, ut ea, velut sibi facta, sit remunerata, quid de illis dicemus qui semina & plantae Doctorum ac ministrorum Christi sua libertate fouent, bona sua in futuros pastores & discipulos Scholarumque Doctores impendunt, dignae spei ingenia suis foundationibus in studiis stentant, ut columina & columnas in domo aedificent, ac multa in eadem lumina accendant. Vtinam omnes ultimae voluntati & exspectationi satisfacerent illorum qui tot bonis Ecclesiae donarunt atque ditarunt. Vtinam denique bona sua Christi visceribus distribuerent bona, adhuc prospera & vegeta utuntur valeant iuxta versum publico sermone tritum:

*Esa. 38.
Dispone de
miseria tua.*

Da tua dum tua sunt, post mortem tunc tua non sunt.

Et iuxta illud: fax vna quae praefertur plus lucet fert per tenebras ambulantibus, quam quae sequitur. Recte S. Lucia virgo cum mater ad erogandas pauperibus facultates horaret ipsa quoque diceret ut vite suae finem exspectaret, respondit: Non est admodum gratum, o mater, Dominus, quod qui offert ideo offeri quia illius visum sibi interdixit dies. Da dum sana es, ne si moriens

*inuita dedisse arguaris, rem, quam velis nolis relinquere
cogeris, quam tecum ferre non potes, & qua ipse frui ne-
quis.*

IN SEMINARIUM DIOE-
cesanum LVI. Episcopi Monaste-
riensis, FERDINANDI BA-
VARI, &c.

Gaude ter felix FERNANDI Westphala terra.

Nam BAVARVS factis se probat esse patrem

Tu quereris steriles exortis sentibus agros,

Frigore & obscuram nubibus esse diem.

Ast hæc FERNANDVM contristant maxima
damna,

Firmaque muneribus gaudia ferre parat.

Dum Mimigardiaca pia germina nutrit in vr-
be,

Doctrinisque rigat quæ tua damna leuent.

Prouidus haud paucos, inquam dum pascit a-
lumnos,

Detegat vt vera religione dolos.

Nam quot sustentat veræ pietatis alumnos

Tot fidei accensas porrigit igne faces,

Quæ tibi lucebunt, spinas & frigora tollent,

Et veniet sic post nubila clara dies.

Impie facta times? longe maiora videbis,

Cum Domino fructus semina iacta ferent.

Quid facies versute tuis Caluine labru-
scis?

*Vtinam iam
aspicere
mæ flore-
scentes cam-
pos & ma-
turos fru-
tus.*

Quis enim.

Quis comedet glandes prae
tunas?

Vescetur miti postquam gens Westphalica
tu

Germina Fernandi quem bene ce-
rent.

Incluta Fernando nimium gens Westphalica
debēs

Syncerae fidei qui tibi germen alit.
Princeps magnanimus te plantat & in-
pse,

Incrementa dabit sed meliora Deus.

SIGNVM CLXXXIII

Sepelire mortuos.

1. **B**ethunia oppidum est Artelae apud
gas in quo sodalitas est civium, quae
tim ab effectu, partim ab auctore charitatis
gianam nominant, Graece non inepte Νεκρο-
γία, ab exportandis cadaveribus, siue fun-
efferendis nuncupare possis, qua fit ut nemini
cui cuiusmodi sit, conditionis supremo funus
sepulchri honore careat. Auctor seu portus
for huius instituti fertur fuisse S. Eligius verus
Flandrorum Apostolus idemque Norwic
ac Tormacensis Episcopus. Qui Anno 1080
dem temporis & horae articulo duobus
ferrareis vni Bethuniae, alteri Beuriaci (inter
interuallum est passuum amplius mille) sub-

etiam apparuisse, & ut cererum illum toto Belgia memoratissimum (qui etiamnum visitur, pompis solemnibus circumfertur ad sacra accenditur neque vlla tamen sui parte deperire perhibetur) formarent, commonefecisse proditur. Quam rem cum diligentissima inquisitione cognouisset Regon ad diui praeiecti in suburbijis occiduis Berhuniensibus prior singulari vitę sanctimonia praeclitus, suaserat ut eiusmodi sodalitas quaedam velut *traçcia* & *ççarçia*, charitatis & Christianae in defunctos pietatis alumna institueretur. Ad cuius legitimam & politicam administrationem quorundam 21. Viri ex honestissimo ciuium ordine deliguntur, qui communibus suffragijs praepositum & quatuor viros creant, quos maiores nominant, qui se duces praebeant & ceteros pro sua auctoritate sese subsequi cogant in aedium mortualium penetralia, inde cadauera exportare, & sandapila & sepulturam efferre, quocunque morbi genere etiam pestilenti extincta, modo in Sodalitatem nomina dederint, & intra statos oppidi limites mortui deprehendantur. Et annis iam abhinc quadragentis vsu & longinquo temporis periclitatione est compertum nihil vquam contagionis ex adfectis corporibus contraxisse eos qui tam pium Christianae charitatis munus exercerent. Hæc Aubertus Miræus Canon. Antwerp. in notatione ad auctarium Aquicinctium additum ad Anselmi Gemblacensis Chronicon.

2. Sunt etiam Romæ & alibi Sodalitates mortis (& Tobiae) institutæ & S. Hier. agens de muliere

Aaa

liere

liere septies ieta Ep. 49. & in Epitaphio Pauli
Greg. Niss. de funere Ieronis, & Sur. to. 1. in vi.
Fulgentij insinuant Clericorum aliquando
se officium mortuos sepelire. V. P. Gresserius
funere Christiano li. 2. c. 1. S. Hieron. ait. dicitur
49. Clerici quibus id officii erat ex more tumul-
rant, &c. V. Baron. to. 4. Anno. Christ. 367. & de
sub finem anni 396. & Lorinum in cap. 5. ad
Apost.

*Silentium colere seu taciturnita-
tem.*

*Hist. trip.
li. 8. ca. 1.*

Iac. 1. v. 22.

*De silentio
Monacho-
rum in Æ-
gypto.
Cassian. de
inst. li. 2. c.
10.*

I Ambo Abbas cum discere prius quam
qui proposuisset, ad illum qui 38. Pili-
sibi legere ceperat, hist. trip. li. 8. c. 1. Dixit
vias meas ut non delinquam in via mea, sat est, in
reliqua audiam, cum istud opere implevero. Multo
inde tempore post reuersus cum interrogaretur
cur tantum ad magistrum redire distulisset, re-
dum se illud quod didicerat perfecisse, dicit
postolicum esse praeceptum: *Esote factores
non auditores tantum.* Idem Theophilo Episcopo
si aliquando adeunti & aliquo sermone ab
spiritaliter refici petenti, respondit: Si tanta
tate sua non reficiebatur, nec sermonibus cum respo-
Hinc de vita sua iam lupremo audacter affirma-
uit, ex quo eremum incolere cepisset, nullum
vnquam proculisse verbum, quod prolatum nollet.

2. *Ammon* Pater rer mille Monachorum quos *Pallad. in*
vocabat Tabennositas tantum cum illis exercuit *hist. c. 42.*
silentium, ut viderentur esse in solitudine, vno *Al. mille*
quoque occulte peragente suum vitæ institu- *et quingē-*
tum. *torum.*
Ibi hist. 50.

3. *Theoma* Abbas in domuncula inclusus tem- *De 40. Si-*
pore 30. Annorum silentium exercuit. Vultum *lento.*
habebat Angeli, &c.

4. *Greg. Nazianzenus* toto aliquando quadra-
gesimæ tempore silentium sibi indixit, in solitu-
dinem digressus. Cuius facti mei, inquit, si causam
queris, idcirco a sermone prorsus abstinui, ut sermonibus
meis moderari discam.

5. *S. Arsenius* quondam filiorum *Theodosij*
Cæsaris præceptor cum in eremum secessisset,
fratri cupide eum inuiseri, post salutationem
peractam nihil locutus est, cum tamen diu sermo-
nem exhortatorium vna cum socio ab eo expe-
ctasset: sæpe secum ipse loquebatur in hunc mo-
dum: *Arseni*, cur egressus es, hoc est cur mundo
renunciasti: illud vero frequentius: Locutum fuisse
sæpe penituit, tacuisse nunquam.

6. *S. Ioannes silentiarius* ex Episcopo solitarius,
teste *Cyrillo* Monacho eius synchrono, totos 47
annos usque ad annum ætatis 104. siluit.

7. *Seuerus Sulpitius* Presbyter cum multa Ca-
tholice scripisset in senectute sua à *Pelagianis*
deceptus, agnoscens loquacitatis culpam, silen-
tium usque ad mortem tenuit, ut peccatum
quod loquendo contraxerat, tacendo penitus e-
mendaret.

Aaa 2

8. S.

Sur. To. 3.

8. *S. Romualdus* Abbas cum montē Syrie
tarius incoleret septenni silentio in summa
austeritate traducto spiritalem Psalmorum
telligentiam promeruit: Petrus Damian. Cal.
Sic & S. Hieron. ad Eustoch. scribit: plerique
in Eremo reperisse qui per septennium
prorsus verbum homini alteri emiserant.

An. vitis pp.

9. *S. Agathon* Abbatem lapillo affiden-
dito tacere didicisse ferunt, idque ab eom
tres observatum, ne etiam cum fari vellet
ditum sibi foret.

*Pf. 13. Qui
custodit os
custodit
animam.*

10. *Thomam Aquinatem* dum inter Schola-
cos versaretur, naturaque taciturnus esset, de-
poris habitu, reliquis Paulo obefiore, Bo-
mutum appellabant. Magister vero ubi
nium disputationibus experiri cepisset de-
hendens quorsum eius tenderent silentia. *Bo-*
mutus, inquit, *talem edet mugitum ut sonum eius*
admiraturus sit mundus. *Sur. Tom. 2.*

1. de aff. c. 2.

11. *Sanctus Ambrosius* Clericis suis scribens
Quid, inquit, præ cæteris debemus discere
tacere, ut possimus loqui, ne prius me vox
demnet mea, quam absoluat aliena? Scripsit
est enim: *Ex verbis tuis condemnaberis.*

Matt. 12.

opus est igitur ut properes periculum
cipere condemnationis loquen-
do, cum tacendo possis
esse tutior.

SIGNVM

SIGNVM CLXXXV.

*In simoniacos grauissimas pœnas
decernere.*

1. **B**eatus Petrus primum Simonie patrem damnatione æterna dignum pronunciauit, cum (A&. 8. v. 20.) dixit: Pecunia tua tecum sit in perditionem. Deinde fulmine excommunicationis à fidelium cætu, cui per baptismum iam insertus erat, eum leparauit, cum ait: Non est tibi pars neque sors in sermone isto, vel in fide ista. Nam Apostolico-
De pœnis
Simonie
V. Thea-
trum & si-
gnum de
auaritia.
Can. 18.

2. Apostolorum exemplum secuta est Synodus Oecumenica Chalcedonensis, & Synodus quæ dicitur sexta, aliæque generales quæ Ecclesiam vniuersalem repræsentarunt. Fulminarunt in Simoniacos. 1. Excommunicationem latæ sententiæ. 2. Suspensionem ab ordine per simoniam suscepto. 3. Restitutionem pretij dati & spiritualis rei resignationem cum potest resignari. 4. Infamiam. 5. Inhabilitatem ad beneficium simoniacè acceptum. 6. Priuationem omnium beneficiorum etiam iuste acquisitorum, & ad omnia inhabilitatem.

Lib. 1. septimi decretalium tit. 3. c. 1. constituit Iulius II. in Concilio Lateranensi vt electio Pontificis

tificis maximi simoniaca nundinatione indigne nulla sit, nulliusque potestatis, adeo ut sic electus exauctoretur ab omnibus dignitatibus & officio cum suis sequacibus & complicibus Cardinalibus. Idem ibidem c. 2. constituit: ut pontificali moniace electo nemo obedire teneatur, illius

Ius potestatis amittit simoniace electus, & solvuntur ab omni obedientia vinculo subditi. auctoritati detrudere omnibus liceat, & electione is è Pontificio solio deturbetur.

Greg. in registro reddit rationem cur simoniacus dicatur hæreticus: *Quisquis*, inquit, *per peccatum ordinatur, ad hoc ut hæreticus fiat ordinatur.* Nam hoc quod imprecabile licetur, verisimile est male sentire de sanctitate Ecclesie. Tanta Conc. Can. ult.

Vsq̃ue adeo exosa bonis clericis est simonia ut animas duntaxat hominum, non autem bonorum ipsorum temporalia capiant.

S. Paulus 2. ad Cor. 12. v. 14. non quero vestrum sed vos, nec enim debent filij parentibus inebriari, sed parentes filiis. v. 16. Ego vos non persequar, &c.

Schafnaburgensis.

3. Gregorius VII. Pontifex cum simonia exprobat, coram omnibus inter missarum solennem se purgaturus, inquit: *Ne humano magis quam divini non mihi videar testimonio, ut satisfactionis compunctum in nem omnibus scandali scrupulum de medio auferam.* ecce Corpus dominicum quod sumpturus sum in corpore meum mihi hodie fiat innocentia mea ut omnipotens Deus suo me hodie iudicio vel absoluat obiecti criminis suspitione, si innocens sum, vel subitanea interitu morte, si reus. V. Binsfeldium parte 4. p. 1.

stor. ca. 4.

SIGNVM

SIGNVM CLXXXVI.

Sobrietatis facem aliis præferre.

1. **C**hristus 40. dierum ieiunium absque omni cibo potuque haud sine graui carnis emaceratione transegit. Cum è Iudæa in Galilæam peregrinè proficiscens iter faceret per Samariam, itineris labore confectus, lassatus, ac sitibundus à muliercula Samaritana, non vinum non siceram petiit, sed haustum aquæ è puteo, quo emaceratum ac languidum corpusculum refocillaret, in cruce fel & acerum degustauit.

Matt. 4.

Ioan. 4.

Qui dat e-

scam &c.

Psalm. 82.

Ioan. 2.

Qui mihi

ministrat

me sequa-

tur.

2. Aaroni ac reliquis sacerdotali ordini adscripris Leuitis præcepti necessitate indicitur, vinum sobrie potandum, ac sacrificij tempore plene vitandum. Vinum dicitur Leu. 10. & omne quod inebriare potest non biberis, tu & filii tui, quando intra- bis in tabernaculum testimonij ne moriamini, &c. Nec sacrificium Deus ratum vult acceptare sobrietati non coniunctum, & ab ea quodammodo sanctificatum, nec pro tribunali iudicia exerceri, nec sententiam vllam ferri, nec ambigua discerni, nec populum erudiri nisi à sobriis.

Sobrietas

ad omnia

sacerdota-

lia munera

requisita.

Hæc lex per Ezechielem c. 45. renouatur quæ siac denuo promulgatur. Vinum, ait, non bibet omnis sacerdos, quando ingressurus est atrium interius.

Sapientia

in sicco re-

sudet, non

in paluibus.

& lacunis.

3. Nazaræi domino peculiari cultu dicati

Aaa 4

ac de-

ac deuoti præcipuo sobrietatis voto quasi vino
lo obstricti erant, Num. 6. A vino omni quod bibi
re potest abstinebunt, acetum ex vino, & ex quibus
lia porione, & quicquid de uia exprimitur non bibi
vuas recentes siccasq; non comedent, &c.

4. Ioannes Baptista vinum & ficeram non bibi
locustas & mel syluestre comedit, solo contentus
aque potu.

*Euseb. li. 2.
hist. eccl.
6. 23.*

5. Iacobus Apostolus qui frater Domini
gnominatus est, tota vita nec carnem comedit
nec vinum aut ficeram vnquam degustauit, nec
ex re tantam sibi sanctitatis famam corruptam
dicitur, etiam apud infideles Iudæos, ut quidam
sibi persuaderi permiserint ob eius inuitam
dem vrbs Hierosolymitana euerfionem
consecutam.

Cap. 22.

6. De S. Augustino sic scribit Possidonius
est frugali mensa & sobria, quæ quidem inter
lera & legumina etiam carnes aliquando pro
hospites & quosq; infirmiores continebat, in
per autem vinum habebat, quod tamen modica
tissime bibebat.

*Ep. ad Eu-
stochium.*

7. S. Hier. declarans quanto animi zelo
uore carnis tentationibus oblectando depu-
nerit, de cibis, ait, & poribus quibus tum temporis
tabam taceo, cum etiam languentes Monachi aqua
da vtantur, & coctum aliquid accepisse luxuria
exercitiis Monachorum Aegyptiorum, qui
communi habitabant subiecti: vinitur panis
guminibus & oleribus quæ se solo condiantur,
tantum sines accipiunt, quibus & paruulus sapiens

dium, ut aliorum fessa sustentetur etas, aliorum non frangatur incipiens.

8. Paulus Eremitarum Coriphæus plurima annorum spatia palma cibum præbente, & amictum, lymphæ vero potum, in eremo transegit. Iesum addit S. Hier Testor ac sanctos angelos eius, in ea Eremi parte quæ iuxta Syriam Saracenis iungitur, vidisse me Monachos, de quibus unus per 30. annos clausus hordeaceo pane & lutulenta aqua vixit, alter in cisterna veteri quinq; caricis per singulos dies sustentabatur, &c.

Paulus ille à Deo etatis anno vsque ad 103. quo terris relictis ad cælum migravit, dimidiati panis fragmentum quotidie coruo alite deferente accepit, in aduentu Antonij integer allatus, Deo donante quantum viriq; satis esset, qui cum comedissent, ad fontem accedentes, prono ore, manibus concavis, aquam hauriendo, sitim expulerunt.

9. De S. Hilarione ait: Quindecim tantum caricæ post solis occasum comedit. Herbarum succo, & paucis caricis atq; aquæ potu, post triduum vel quatrimum deficientem animum sustentabat. Nam sibi quandoq; iratus & pectus pugnis verberans quasi cogitationes cæde manus posset excludere, Ego, inquit, a se ille faciam ut non calcitres, nec te hordeo alam sed paleis, fame te conficiam & siti graui onerabo pondere, &c.

10. S. Antonium Abbatem Ægyptium, & Serapionem Arsenoitam Palladius testatur solo pane & aqua victitasse, & priorem illum cum ad extremam peruenisset senectutem consuetum victus rigorem ulterius tolerare non valentem, herbas & arborum poma pani & aquæ superaddidisse.

Aaa 5

II. Ful-

Sur. To. 1. 11. *Fulgentius Ruspensium Episc.* nec zger
vini potum & carniū esum à quoquam acci-
puit, ne à sobrietatis vsu, cui semel assueuerat,
duceretur.

Sur. Tom. 1. 12. *Amandus Turoni apud sepulchrum Dile-*
tini quinde cim annorum interuallo, hordeum
pane, solo & aquæ potu vitam diutissime magis
omnium stupore sustentavit, ac demum ob
guem sanctitatis opinionem Traiectensium
copus designatus miraculorum gloria fulgens
supertos abiit.

Sur. To. 4. 13. *Germanus Altifiodorensium Episc.* frugi-
lissimo, tenuissimo simplicissimoq; contentus
ctu, vini vsum è mensa penitus exclusit, prater
quam solemnioribus Ecclesiæ festis, quando
cyatho paucillum vini infundebat, vt nihil tunc
præter aquæ saporem gustaret. Antehac horde-
aceo pane & leguminibus vixerat, & his non
sed cinere conditis.

Pall. hist.
86. 14. *Euagrius Presbyter* 40. annis in victum
lum panem oleum & aquam adhibuit.

15. *Timotheus eremita Thebaidis* palmis
aqua vitam parce alebat.

16. *Dorothei Abbatis Ægyptij* quotidianæ
tiæ erant panis aliquot vnciæ, herbarum falsu-
lus, & aquæ vasculum.

17. *Maxentius Abbas Pictaviensis*, solo ho-
deaceo pane & aqua contentus vixit totius vi-
decursu.

Greg. Tur.
de vita pa-
trum Gal-
lia lib. 7. 18. *Gregorius Lingonensium Episcop.* panem
hordeaceum in delitijs habebat aliorum plane-
borum spretis cupedijs. Et aquæ tantum immu-
cebat

cebat vini vt amillo colore saporem tamen naturalem retineret.

19. S. Otto Bambergensium Episcopus Pomeranorum Apostolus, nunquam in Episcopatu ad facietatem bibit aut comedit: vinum modicissime ac parcissime, si quando vel ob exhaustos labores, vel senectutem extremam necessum erat, non tam bibebat quam pitissabat, aqua alias contentus. Cum aliquando Oeconomus Episcopalis Lucium piscem apposuisse, emptum duobus solidis, absit, inquit, vni miser Otto solus tot denarios hodie absumat, & pauperes Christi egeant. Defer igitur ad quendam egrotum. Ego enim adhuc firmo corpore me hoc pane possum resistere.

Auctor eius vita. li. 1. c. 32.

Admirabili frugalitas.

20. Petro Apostolorum principi post Christi triumphantem ad celos commigrationem panis cum olivis raro cum olivculis cibus fuit, vt moderati victus exemplum daret ijs quibus abstinentiae praecepta dabit.

21. Palamon Monachus in Thebaide deserto habitans celebri Paschae die Pachomium contubernalem suum rogauerat, vt solito largius obsonaret. Coxit ille olus, oleoq; & sale condidit, sed posita mensa Palamon parumper suspensus stetit, ingemuit, lachrymas effudit, & Dominus meus crucifixus, inquit, felle & aceto potatus est, & ego oleum edam? Auertentem ac lugentem Pachomium hortabatur vt sumeret, & illam olei lautitiam non tam sibi, quam festi solennitati concederet. Tantum tandem vrgendo profecit, vt nec ipse aliud gustarit, quam quod alios consueuerant panem. s. cum Sale. Sic refecti Deo gratias egere, hoc duntaxat festo tribuen-

In vitis pp.

buentes quod escas tum lapidiores patitur
quam comederint.

Sabell. li. 2.

p. 2. li. 4. c. 2.

23. *Onuphrius* Abbas cum sede incerta
litudinem vagaretur diu herbis tantum
bus sustentatus dicitur, demum pane & aqua
tritum fuit ab Angelo.

24. *Romualdus* Abbas ordinis Camaldulensis
Institutor, dum in eremo vitam ageret, panem
fabam aqua maceratam comedit.

S. Greg.

Dial. li. 1.

c. 1.

25. *Honoratus* Fundensis monasterii
puerulus adhuc à parentibus inuitatus
comederet, recusavit, cum ergo derisus
interrogaretur an piscari in montibus vellet,
tam procul à mari & fluminibus constitutus
carne, sed piscibus vesci exoptaret? Subiens
puerulus, & ecce is qui ad hauriendam aquam
perrexerat piscem de puteo situla captum
tulit, quo miraculo omnes conuiuium, cuius
nec nuntiam irriserant antea, venerari postea
runt.

26. *Pambo* Abbas cum animam ageret,
fessus est, quod ab eo die quo solitudine
clusus fuerat, panem haud vnquam gustavit,
quicquam cuius ipsum pœniteret, prole
fuerit, & tamen se sic à vita discedere, qualem
cœpisset, & necdum profecisset.

Palla. hist.

lib. 3.

27. *S. Philorionius* Presbyter annos 18
clusus pane & cocto omni abstinuit, deinde
nullum pomi genus gustavit, vt omni cibi
dulcedine seposita auiditatem edendi facilius
eraceret.

In vitis pp.

28. *Apollonius* Abbas, panem solum, herbas

edere solebat, sed ita ut ea sale condiret, vel aceto maceraret, coctum gustavit nihil.

29. *Theonem* Monachum cruda comedisse accepimus, nec in eduliorum apparatu ignis opera unquam usus.

30. *Hor* Abbas quamdiu solitudinem incoluit, herbis, radicibus, & aqua sustentatus est, pane abstinuit, donec monasterio prepositus communi cum aliis cibo uti cepit, tum ut ipsos lucrificaret, tum ut quadam vite aequalitate sub disciplina contineret.

Certe Clerici boni eos quorum vivere est bibere ad *Serm. 232.*
sobrietatem inflammare student, *S. Augustini consilium de Temp.*
sequentes qui ait: Qui pro Dei amore hoc tantum bibitis quod oportet, & quod ebriosis in terra perditur, & vobis in caelo per eleemosynam reponitur, non vobis sufficiat, quod vos honesti ac sobrii estis, sed quantum potestis ita castigat & corripit ebriosos, ut eis nunquam liceat vobis presentibus amplius bibere, quam oportet, ut dum ipsi sobrietatem diligitis & alios per vestram admonitionem ab ebrietatis perditione reuocatis, non solum pro vestra, sed etiam pro aliorum salute duplicia vobis premia in aeterna beatitudine preparetis. Sic & suavi iugo sobrietatis colla subdere nec ad praesepia pristina unquam retrocedere decet Clericum.

S. Petrus ad sobrietatem hortatur his verbis (Ep. i. c. 5.) Sobrii estote & vigilate, quia aduersarius noster diabolus tanquam leo rugiens circuit, quarens quem deuoret, cui resistite fortes in fide. Non enim solum ad carnis tentationes, quibus maxima pars mundi succumbit, vincendas valet sobrietas sed simpliciter ad omnes, sicut etiam ad omnes
iuvat

iuuat virtutes. Hinc Clerici bene ut in plurimum
annos ætatem prorogent, magna commoditas
ecclesiæ adferant, & Deo Domino nostro leni-
me & feruentissime seruiant, cum magna
spirituali voluptate, & ingenti merito viue-
re (seu ut magnam sibi coronam in celo
mereantur) non amplius cibi vel potus assunt
quàm corporis constitutio in ordine ad functiones
animi postulat, seu in cibo & potu debita men-
sam constantiter seruant. Maior autem mensura co-

*Vita sobria
ordinata,
regulata,
temperata.* uenit laicis, qui corporis exercitiis sunt dediti.
corpus assidue exercent quam Clerici qui
sunt in studiis, meditatione oratione, aliis
mentis functionibus. Functiones enim animi
de impediunt & retardant concoctione, vel quod
dum totam vim animæ sursum trahunt, virtutes
inferiorum quodammodo suspenduntur
experimur cum intenti studiis vel orationi
horas audimus, nec ea quæ ante oculos fuerant
uertimus, vel quia Spiritus non solum animales
sed etiam vitales & naturales auocant. Hinc

*Temperan-
tiâ presta-
re, atq; adeo
esurire in-
ter epulas
& cohibere
ventris in-
gluuiem il-
lecebris &
irritamētis
presentibus
hoc opus,
hic labor
est.* fit ut duplo minus cibi ac potus conueniat
studiis ac mentis functionibus est intentus
ei qui assidue corpus exercet, etiam si videretur
loquin & ætate sint pares. S. Aug. lib. 4. contra
Iulianum. c. 14. refert causam, ob quam difficile est
mensuram inuenire, in voluptatem, quæ facit
non sentiamus quando ad debitam mensuram
peruentum fuerit, & abscondit illam limitem
eum transiliamus nobisque persuadet nos
causam sanitatis cum agamus voluptatis. Quia
semper cauendum erit ne appetitus omnino lo-

tietur, cum id omnē mensuram temperantiæ excedat, quod superat eam quantitatem, quam ventriculus potest perfecte concoquere nulla cruditate relicta.

Ad hanc mensuram deprehendendam uti possumus, ait P. ter Leonhardus Lessius in libello de vera ratione conseruandæ valet. (Ex quo hæc cerpsi) hisce regulis & obseruationibus. 1. Reg. Si tantum ordinariē sumas ut postea parum si apte functionibus mentis, orationi, meditationi, studiis literarum, perspicuum est te mensuram iustam excedere. Natura enim & ratio postulat ut pars vegetans ita foueatur ut facultas animalis & rationalis non offendatur, quia illa his seruire debet, & esse ad miniculo ad earum functiones, non impedimento. Cum ergo tantum ingeritur pro parte vegetante ut functionibus superiorum facultatum (sensuum, imaginatricis, intellectus, memoriæ) notabile detur impedimentum, signum est congruentem mensuram excedi. Prouenit hoc impedimentum ex vaporum, qui potissimum è ventriculo in caput emittuntur redundantia, qui modice tantum eo mitterentur si mensura non excederetur.

Hinc qui sobriam vitæ rationem sectantur, tam sunt ad omnes animi functiones expediti post cibum quam ante. Non solum autem isti è ventriculo ascendentes fumi (qui cerebri serenitatem obnubilant) è cibo recens assumpto qui iam effervesce & concoqui incipit, proueniunt, sed etiam è copia sanguinis & humorum

morum qui sunt in hepate, liene & venis, qui
mul incalefcunt & magnam vim eiusmodi fuliginis
num sursum mandunt. Verum sobria vita hanc
hanc Plethoram vel Cacochymiam castigat in
debitum modum, tum in quantitate, tum in
litate reuocat, adeo vt cibo assumpto non
plus huiusmodi fuligines in caput emittat.

*Libra apud
veteres est
12. unciarum* Quando enim natura perfecte suos humores
per facultates vegetantes regit, ita omnia obsequi
sat, vt neque vlli nascantur morbi, neque fuit
nibus superioribus præbeatur impedimentum.

Clericis ad senium vergentibus & debilibus
communiter 12. 13. vel 14. vnciarum cibi sufficiunt
per diem, & totidem vel paulo plures vici-
tus: crescentibus ergo annis & viribus leui-
decrefcentibus cibi potusque mensura minu-
tur, vt patiens sit proportionatum agenti, homo
chi vis sensim fit imbecillior.

2. Reg. Si tantum cibi vel potus assumas,
postea sentias torporem quendam, grauitatem
lassitudinem corporis, cum antea esses agili-
excitatus, signum est mensuram congruentem
excedi, nisi forte ex morbo, vel morbi reliquiis
proueniat. Cibus enim & potus naturam & vires
corporis recreare debent, & alacriores redditos
non grauare & opprimere.

3. Reg. Etsi ordinata vitæ regula diu ob-
ta non sine grauiissimo incommodo violetur,
men ab inordinata viuendi ratione non est
te & immediate transeundum ad exactam re-
lam, sed id sensim faciendum, minuendo mor-
cis subtractionibus consuetam quantitatem.

nec ad eam proueniat mensuram, quæ nō amplius animi functiones offendit, nec grauat corpus, omnes enim subitæ mutationes, si sint notabiles offendunt naturam, propter consuetudinem (quæ velut est altera natura) à qua violente receditur & inducitur quod illi est contrarium singulis igitur diebus aliquid detrahendum donec ad iustam mensuram sit deuentum. Sep̄sim Stomachus contrahendus, inolita consuetudo veluti per exiguas particulas gradatim tollenda est & eneruanda.

4. Maxime cauenda est ciborum varietas & exquisita epularum instructio seu condiendi ratio, quia illa varietas temper nouo modo gulam prouocat, & appetitum excitat, vt nunquam videatur satis sumpsisse, quo fit vt iusta mensura enormiter excedatur, & triplo vel quadruplo amplius sumatur quam natura postulat. (Recte igitur Socrates monet illos cibos potusq; vitandos, qui vltra sitim famemq; sedandam appetentiam prouocant.) Deinde quia diuersorum ciborum diuersa est natura, diuersum temperamentū & sæpe contrarium, quo fit vt alij citius alij tardius concoquantur. Hinc mira in ventriculo cruditas, & totius concoctionis deprauatio, hinc inflationes, tormina, colicæ, obstructions, renum dolores & calculi, itaque & ratione quantitatatis nimix & ratione varietatis maxima chyli seu succi ex quo sanguis conficiendus, cruditas & inquinatio.

5. Cum appetitus sensualis cibi & potus proueniat ex apprehensione imaginationis qua

Rbb

cibi

cibi concipiuntur vt delectabiles, danda ma-
ma est opera vt talis imaginatio corrigatur.
quod valet i. subducere se ab epularum con-
ctu, ne specie & odore suo imaginationem
excitent & gulam alliciant. Præsentia
obiecti naturaliter mouet potentiam. Im-
to difficilius est continere appetitum epu-
præsentibus, quam absentes non concu-
cere.

Idem accidit in aliis omnibus sensuum ob-
iectis & lenocinijs. 2. Imaginari res eas ad qua
gula incitat, non vt blandas odoratas,
ues, palato oblectabiles, quales modo videntur,
sed vt fœdas, sordidas, olidas, de-
stabilis quales mox futuræ. Quælibet res
in sua resoluitur principia, tunc apparet quid
reuera sit, & quidnam sub amabili illa
specie lateat. At quidnam putentius aut facilius
illis delicijs simulatque leuem alterationem
Stomathos subierint? Immo quo quid grauius
videtur grauius, eo mox euadit delectabile
& maiorem fœtorem exhalat. Vnde quæ
delicijs diffluunt nisi externis odoribus vitijs
grauolentia corporis sui molesti sunt, iniuri-
dauorum putentes.

Similiter excretiones terribilissimæ sunt odore
& hæc fœtor intolerabilis: Contra fit in
cibus & mechanicis, qui cibis vulgaribus tempera-
te viuuntur.

Norunt Clerici sobrij vitam sobriam
ita corpori & animo conferre commodam. Nam
i. hominem ab omnibus pene morbis liberat.

*Docet nos
Deus deli-
cias asper-
nari & sim-
plici victu
esse conten-
tos.*

*Sobrietas
maximorum
bonorum*

ac defendit, aufert enim catarrhos, tusses, ^{& corporis} vertigines, capitis & stomachi dolores, arcet ^{& animo} apoplexiam, lethargiam, epilepsiam, alios- ^{& concilia-} que cerebri affectus: curat Podagram, Chi- ^{trix.} ragram, dolores Ischiadicos & articulares morbos. Aufert cruditatem omnium morborum matrem.

Denique ita humores temperat & in debita ^{1. Prestat} proportione conseruat, vt neque quantitate, ^{bonam va-} neque qualitate peccent. Vbi vero est congrua ^{letudinem} humorum Symmetria, ibi morbus locum non ^{& longauitatem.} habet, cum ratio sanitatis in tali proportione consistat. Videmus enim eos, qui sobriam victus rationem sequantur, raro vel nunquam morbis tentari, & quando tentantur facilius ferre quam alios qui prauis humoribus & in- ^{Beneficio} temperantia gulæ redundant, & breui tempore ^{temperat} restitui. ^{multi ab}

Hinc S. Patres in summa victus Parsimonia ^{omni nota} incolumes & alacres diutissime (& sanctissime) ^{bili morbo} vixerunt. Ratio huius est, quia omnes pene ^{tota pene} morbi, quibus ordinarie homines laborant ^{vita longa} nascuntur ex repletionem, quod plus assumatur ^{que aetate} quam natura requirat, & Stomachus possit ^{fuerunt} perfecte concoquere. Cuius signum est, quod ^{immunes.} omnes pene curentur euacuatione. Detrahitur enim sanguis per sectionem venarum, vel cucur- ^{Contraria} bitulas, vt natura leuetur, subducitur medica- ^{contraria} mentis maxima humorum colluies, quæ per viscera & corpus diffusa est, imperatur abstinencia ^{curantur.} & tenuissima victus ratio præscribitur. Hippocrates li. 6. epidemicon sec.

Bbb

2

4. Po-

*Sobrietas
efficit ut
humores in
corpore sint
pauci &
benigni.*

4. Ponens rationem conseruandæ bonæ re-
letudinis, in parsimonia victus, & exercitatione
corporis, ait: Ἀσχυροῖς ὕψιστος ἀνογὴν τροφῆς, ἀνα-
παύων: Studium sanctitatis est edere cura satietatis
& impigrum esse ad labores. Adhæc medici afferunt
cruditatem omnium morborum (quibus homi-
nes ordinarie laborant) esse seminarium. Vide
Galenus li. i. de cibis boni aut mali succi: Non
morbo corripitur qui accurate cauet ne in cruditate
incidat. Et Syrus 37. Propter crapulam multi oborunt,
qui autem abstinens est adiciet vitam. In multis quæ
erit infirmitas. Atqui sobria victus ratio prohibet
cruditatem ac proinde succidit morborum cau-
sam. Cruditas enim seu imperfecta ciborum con-
coctio, & Chylus crudus seu maligne à Stoma-
cho confectus & inquinatus potius quam con-
coctus multa adfert incommoda. 1. Replet ceru-
brum & viscera multis pituitosis & biliolis excre-
mentis. 2. Parit in exiguis viscerum meatibus
multas obstructions. 3. Vitiat totum corporis
temperamentum. 4. Venas implet humore po-
trido, ex quo grauissimi morbi. Nam ut 3. solum
aut 4. exponam ex chylo crudo non potest in He-
pate (sanguinis officina) confici probus san-
guis, sed solum vitiosus. Quia concoctio secundum
non potest emendare primam, ex vitioso sangui-
ne non potest fieri proba nutritio, sed necesse
est vitiosum existere corporis temperamentum

Vita sobria & morbis obnoxium.

*optima est
medicina
morborum.*

Hac ratione sensim per cruditatem moratur
& deprauatur totum corporis temperamen-
tum multisque incommodis subijcitur. Rati-
o

sus chyli cruditas efficit, ut venæ per totum cor- *Morborum*
 pus repleantur sanguine impuro multisque pra- *causa per*
 uis humoribus permixto qui tractu temporis *medicinā*
 sensim putrescunt, & tandem data occasione per *sobrietatis*
 laborem, æstum, frigus, ventum &c. in graues *excinduntur*
 & periculosas febres, quibus innumeri ætate
 florenti pereunt, accenduntur. Hæc incom-
 moda vitat sobriæ victus ratio, quia tollit crud-
 itatem horum omnium causam. Cum enim non
 plus ingeritur quam ventriculus probe potest
 conficere, & ad hoc sufficiens temporis inter-
 uallum conceditur non potest nasci cruditas,
 sed chylus existet probus & naturæ conueniens,
 ex probo chylo probus quoque fiet sanguis, ex
 bono sanguine bona totius corporis mutatio &
 bonum temperamentum. Præterea vitatur hoc
 modo putredo humorum in venis, vitantur ob-
 structiones viscerum, & excrementitiæ super-
 fluentes, quibus & caput & viscera & iuncturæ
 persæpe affliguntur, itaque conseruatur bona
 corporis constitutio & sanitas (quæ sita est in
 humorum debita secundum quantitatem & qua-
 litatem proportionem & Symmetria, & in totius
 corporis spongiato quodam habitu nullis ob-
 structionibus impedito, ut Spiritus & sanguis
 liberum, per omnes partes habeat discursum)
 neque solum cruditatem humorum & mala quæ
 inde sequuntur impedit Sobrietas, sed etiam
 superuacuos humores contumit, idque mul- *V. Doctore*
 to securius & efficacius quam corporis exerci- *Viringū li.*
 tatio. Labor enim confertim corpus agit, & *5. de ieiunio*
 solum partes quasdam præ cæteris exercet id- *c. 3. 4. 5.*

Bbb 3

que

que sæpe cum humorum perturbatione, cum magno æstu, & morborum periculo, præterit febrium, pleuritidis, & variarum in variis partibus destillationum, quæ magnos dolores adferunt, abstinencia vero magis intra ad viscera & ad omnes iuncturas ac articulos penetrat, omnia blande & æquabiliter euacuat, crassum enim extenuat, obstructa aperit, luescens consumit, spirituum vias referat, & ipsos spiritus clariores efficit, idque absque humorum perturbatione, absque defluxionibus & doloribus, absque æstu corporis & morborum periculo, absque iactura temporis & dispendio functionum meliorum.

II. Non solum à morbis, qui ex cruditate interna humorum corruptione nascuntur, tuetur, sed etiam aduersus externas causas munit. Nam qui corpus purum & humores bene temperatos habent, non ita facile læduntur æstu, frigore, labore, & similibus incommotis, sicut alij qui prauis humoribus abundant, & lædantur facilius & citius curantur. Idem accidit in vulneribus, contusionibus, luxationibus, fracturis ossium, quia nullus vel exiguus frigus humorum ad partem affectam, qui assiduum curationem maxime impedit & dolores & inflammationes efficit: munit & contra pestem facilius enim illi veneno resistitur si corpus purum. Vnde Socrates sua frugalitate & temperantia effecit, ut quamuis Athenas sæpe pestis raderet, ipse tamen nunquam ægrotarit.

*Laert. li. 2.
de vitis ph.*

III. Et si non curat morbos incurabiles, tamen eos ita mitigat ut facile tolerantur, nec magnopere functiones animi impendant. Multi enim cum ulcere pulmonis, cum Scirrho hepatis, vel lienis, cum calculo in renibus aut vesica, cum inueterata impetigine, cum antiqua & insolita intemperie viscerum, cum enterocoele, hydrocele, aliisque herniarum generibus, solius diætæ præsidio diu vitam producant, semper alacres & ad ingenij labores expediti. Sicut enim ista mala per ingluuiem valde exacerbantur, ita ut naturam grauius affligant, breuique tempore præcipient, ita per sobriam victus rationem mirifice mitescunt, adeo ut parum incommodi plerumque ex illis sentiantur, nec multum de ordinario vitæ studio accidant.

IV. Suis cultoribus non solum sanitatem sed etiam longæuitatem confert, eosque ad extremam senectutem perducit, adeo cum ex hac vita decedendum nullos ferè vel exiguos dolores sentiant, quia moriuntur per meram resolutionem. Nam constat multos sanctos in eremo & monasteriis fuisse admodum longæuos, etiam si asperam vitam omnibus pene corporis commodis destitutam ducerent, quod potissimum illorum Sobrietati acceptum ferendum est. Sic S. Paulus primus eremita ætatem ad annos fere 115. produxit, ex quibus circiter 100. egit in eremo, quadraginta quidem primos, paucis dactylis & haustu aquæ, reliquos cum dactyli defecissent panis dimidio, quem cornus ei quotidie subministrabat. S. Anton. ad annos 105. ex quibus 90. egit

Sobria victus ratione vi naturæ vita extenditur ad multos annos.

S. Hiero. in eiu. vita.

Hier.

in eremo solo pane & aqua (quibus aliquid oblatum
in extrema senectute addebat) corpus susten-
tans, teste Athanasio. *S. Paphnutius* excellit annos
90. solo pane vescens, vt colligitur ex *Cassiano*
coll. 3. cap. 1. *S. Hilarion* etsi naturæ esset tener
& semper rebus diuinis intentus vixit annos
84. ex quibus fere 70. transegit in ero-
mo, mira abstinencia, & cultus victulque po-
ritat.

Iacobus Eremita Persa genere partim in Eremo
partim in Monasterio transegit annos 104. victu
tenuissimo, vt refert *Theod. Historia religiosa*
in *Iuliano*. Et ipse *Iulianus* cognomento *Saba*
id est, senex, semel in Hebdomade reficieba-
tur pane Hordeaceo, sale & aqua contentus
vt ibidem *Theod. Sanctus Macarius*, cuius Ho-
milie extant, excessit annum nonagesimum
ex quibus in eremo assiduo ieiunio peregit
xaginta. *Arsenius* præceptor *Arcadij* Imp. annos
vixit 120. in sæculo 65. reliquos 55. transegit in
deserto abstinencia admirabili. *Simeon Stylita*
vixit annos 109. ex quibus 81. in Columna, 28.
in monasterio. Verum huius abstinencia & labo-
res naturam humanam superare videntur. *Sanctus Romualdus* Italus vixit annos 120. ex quibus
100. solidos egit in religione summa abstinencia
& cultu asperissimo. *Vdalricus* Episcopus
Patauiensis vir miræ abstinenciae vixit an-
nos 105. teste *Paulo Beruriedensi* in vita *Greg-
gorij VII. Sanctus Franciscus de Paula* abstinencia
admirabili (pane enim & aqua semel in die post
solis occasum reficiebatur, vt aliqui

aliquid obsonij quo vesci in quadragesima licet adhibens) superavit annum 90. *S. Martinus* 86. *S. Epiphanius* fere 115. *S. Hieronymus* circiter 80. *S. Augustinus* 76. *S. Remigius* exegit annos 74. in Episcopatu. Venerabilis *Beda* ab anno 7. ætatis vlg; ad 92. vixit in religione.

Quia *S. Ioannes Baptista* exactam illam sobrietatem se habebat vixit, annos 68. post Christi ascensionem, itaque credibile est eum ad centesimum pertigisse.

S. Simeon Annos 120. Habebat cum martyrio afficeretur *S. Dionysius* areopagita centesimum superabat Annum. *S. Iacobus* minor 96. ieiuniis & orationibus assidue vacans carne & vino semper abstinens.

Apud *Indos* diutissime viuunt *Brachmanes* ob victus frugalitatem, apud *Turcas* religiosi *Mahomedicæ* superstitionis qui abstinentiæ & austeritati plurimum dediti. *Iosephus* (2. de bello Indico c. 7.) scribit: *Essenos* longissima esse vitam ut pluri eorum vsque ad centenariam perueniant ætatem, propter simplicitatem victus & vitam bene ordinatam.

Quigulæ prout occasio se offert laxant habent nas quotidie pene ad satietatem cibo potuque se farcientes plerumque ante tempus extinguuntur. Nam necesse est eos qui non frugaliter viuunt multis prauis humorib. impleri, & sæpe morbis tentari, nec posse sine detrimento valetudinis acctius mentis functionibus diu intendere, tum quia in illis tota vis naturæ & spirituum concoctioni & digestionis ciborum mancipata est, à qua

Voraces ne sunt longam seu vitam diuturnam.

si violente per speculationem abstrahatur, necessario maligna erit concoctio, & multæ nascuntur cruditates: tum quia caput impletur vaporibus, qui mentem obnubilant, & dolorem, ac citius ingenio contendas, adferunt. Denique ipse illi s est crebra corporis exercitatione vel medicamentis quibus corpus vacuetur, itaque etiam si diu videantur vivere corpore, tamen animo & ingenio parum viuunt, cum exiguotempore ad functiones animi sint idonei, & maior pars temporis debeat impendi obsequio corporis.

Quod quid aliud est quam animum suæ carnis, hoc est, sui mancipij facere mancipium? Talis vita non decet hominem præsertim Christianum, cuius omne bonum spirituale est, & functionibus mentis ac corporis sensuumque mortificatione comparatur.

His adde eos qui debiliore sunt natura si temperate viuant multo esse secutiores de sua valetudine & vitæ productione quam sint robustissimi quique inordinate viuentes, illi enim scilicet non habere noxios succos in corpore, vel non ea copia ut morbum possint creare, illi vero necessario plurimis huiusmodi succis aliquot annorum tractu replentur, qui sensim magis ac magis putrescentes leui occasione in morbum grauem & æpe lethalem euadunt. Testatur Aristot. in problem. fuisse suo tempore quendam Philosophum Herodicum nomine, qui etiam in iudicio debilissimæ esset naturæ & tabebat tamen arte τῆς διατητικῆς (quæ vitæ ratio

*Eiusdem
rescinit
Plato. li. 3.
de Rep.*

rationem præscribit) ad centesimum annum
peruenit. Galenus facit mentionem cuiusdam *Lib. de tu-
dia fuita-
te.*
Philosophi, qui cum ad octogesimum annum
peruenisset, & adeo esset exhaustus vt nihil ei
præter ossa & cutem restare videretur, ante ta-
men & moderatione victus singulari effecit, vt
non nisi lentissima tabe confectus tandem oc-
cumberet. Idem agens de arte illa quæ dietam
præscribit, ait.

Ego tametsi nec salubrem corporis statum ab ipso or-
tu sum nactus, nec vitam plane liberam egerim, hac ta-
men ipsa arte vsus post 28. ætatis annum ne minimo
quidem laboraui morbo, nisi forte diaria febris ob lassitu-
dinem aliquando contracta.

Neque solum ad extremam senectutem
morborum & dolorum expertes perueniunt
sobrietatis cultores, sed etiam in ipsa mor-
te cum ad terminum tendunt & resolutioni
propinqui sunt, doloribus non affligun-
tur quia non vi illata naturæ sed simplici
resolutione, humidique radicalis consumptio-
ne vinculum animæ & corporis dissoluitur, *Mors sobrii
propinquas
leni & be-
nigno pas-
su.*
sicut lampas sponte sua absque strepitu ex-
tinguitur oleo consumpto. Sicut enim lam-
pas ardens tribus modis potest extingui. 1. Vi
extrinsecus illata, vt cum flatu vehementi
extinguitur 2. affusa multa aqua qua olei bo-
nus liquor opprimitur vel corrumpitur. 3. *Pul. bra &
desiderabi-
lis mors est
quam na-
tura nobis
adfert vi-
resolutionis.*
soliis olei consumptione: ita etiam vita huma-
na trib. modis extingui solet 1. Vi externa gladio
igne, suffocatione. 2. humorum noxiorum abun-

dan-

dantia vel qualitate maligna, qua humidum medicale opprimitur vel destruitur. 3. Cum ipsum humidum à calore naturali longo temporis tractu absumitur, & in auras diffilatur, quod eo modo quo aqua calida vel oleum calidum consumitur à calore sibi ab igne impresso. in 1. & 2. modo magna fit naturæ turbatio, ac proinde necesse est magnos sentiri dolores, si ea res duret, quia temperamentum vi contraria evertitur & vinculum naturæ violente dissolvitur. At in 3. nullus vel exiguus est dolor, quia ab ininfecto temperamentum sensim dissolvitur, & humidum primigenium (in quo maxime vita consistebat) una cum calore innato consumitur. Dum enim humidum illud minuitur, simul minuitur calor illi insertus, & consumpto humido simul extinguitur calor. Hoc modo moriuntur plerique qui exactam diætæ regulam seruarunt nisi forte extrinsecus illata pereant. Cum enim per diætam noxios humores euitent nihil in se habent quo temperamentum violente possit destruere, aut calorem naturalem opprimere, ac proinde necesse est ut viuant donec humidum primigenium una cum calore insito sit ita consumptum ut non sufficiat ad animam in corpore ulterius retinendam.

V. Sobria diætæ corpus reddit leue, agile, robustum, & ad omnes suos motus expeditum. Quia uamen enim naturæ oppressio & tarditas provenit ex humorum redundantia, qui vias spirituum obstruunt, & iuncturas obsident, nimiumque humectant. Itaque sublata humorum copia per

diætā tollitur causā illius grauaminis & tarditatis, & laxantur viæ spirituum. Deinde per eandem diætā fit vt concoctio sit bona, & probus conficiatur sanguis, ex quo deinde puri & copiosi suppeditantur spiritus à quibus omnis vigor & agilitas.

Commoda quæ sobrietas præstat animo etiam ad quinque reuocari possunt. i. incolumitatē & vigorem præstat sensibus externis. Sensus enim videndi in senibus potissimum hebetatur, eo quod nerui optici humoribus superfluis aut vaporibus obsideantur, quo fit vt spiritus animalis qui visioni deseruit, vel obscuretur, vel non possit ea copia subministrari quæ ad acute cernendum est necessaria. Hoc impedimentum tollitur vel multum minuitur sobrietate victus ac potus, & abstinētia ab iis rebus quæ caput fumis implent, qualia sunt pingua omnia & maxime butyrum copiose assumptum, cereuisia crassa, vel herbis caput tentantibus medicata. Sensus audiendi impeditur humoris superuacanei & crudi ex cerebri defluxu in organum auditus, vel in neruum qui ei deseruit. Talis defluxio facile arcetur & præuenitur sobrietate victus. Sensus gustandi potissimum vitatur prauis humoribus organum ipsius imbuentibus, vt si biliosi humores, vel acidi, vel falsi linguam faucesque occupēt (siue isti veniāt ex capite siue ex stomacho, cuius interior tunica cum illis organis continuatur) omnia videbuntur amara, acida vel salsa. Hoc vitium tollitur congruenti diætā, qua etiam fit vt communes cibi & panis siccus melius sapiant
ho-

homini moderato, & plus ei voluptatis, adfructum quam gulæ dedito pretiose & exquisite condit. Sublatis enim vitiosis succis, qui stomachum & organum gustus inficiebant, & appetitum fastidium inducebant, redit appetitus, & sensus ciborum sensus ac naturalis valde. Similiter modo conseruat sensum odorandi & tangendi. Longa tamen senectute vigor sensuum præsertim oculorum & aurium multum hebetatur, fere extinguatur, quia temperamentum organum vii & reliquarum partium paulatim debilitatur, consumpto sensum humore radicali calore innato, quo fit ut & temperamentum evadat siccius quam conveniat sensuum operibus, & omnes meatus ac pori pituita frigida repletur, quæ omnibus animæ functionibus maxime auersatur.

Sicut enim senes interno corporis temperamento fiunt siccissimi & frigidissimi, ita ex metuitis succis humidissimi, adeo ut senium sit aliud quam frigus & siccitas temperamentum ex consumptione humidi radicalis & caloris innati proveniens quibus necessario præter frigidæ copia toto corpore est contraria.

II. Valde minuit ac mitigat affectus leuiores præsertim iræ ac Melancholiæ, insensibilis in his excessum & inordinatum impetum. Idem facit circa affectum delectabilem gustus & tactus.

Non solum autem est turpe & virtuti aduersum esse iræ impotentem, esse subiectum

Melan-

Melancholiæ & tristissimis phantasie curis, esse mancipium gulæ & ventris cæcoque imperu inesculenta & venerea effundi, sed etiam valetudini noxium, & apud honestos probrosum.

Hiscæ malis sobrietas facili negotio medetur, partim subtractis, partim correctis humoribus qui illorum sunt causa. Quæ enim biliosis humoribus abundant sunt iracundi & præcipites, qui melancholicis continuo mærore ac metu conficiuntur, si humores isti in cerebro inflammentur phrenetidem & maniam procreant: si acidus humor stomachicis sit impactus, assiduam famem & voracitatem: si feruidi sanguinis in corpore sit copia, incitat ad libidinem præfertim si materia aliqua flatulenta sit coniuncta. Nam affectus animi sequuntur apprehensionem phantasie, phantasie autem apprehensio est conformis dispositioni corporis & humoribus, qui in corpore dominantur: Hinc biliosi somniant ignes, incendia, bella, cædes: Melancholici tenebras, fœnera, sepulchra, spectra, fugas, & foveas & tristitia omnia; pituitosi pluias, lacus, flumina, inundationes, submersiones, naufragia, sanguinei volatus, cursus, conuiuia, cantus, amores. Somnia vero nihil aliud sunt, quam phantasie apprehensiones cæteris sensibus sopitis.

Vnde sicut in somnis, ita etiam in vigilia phantasia pleraque apprehendit consentanea humori, & qualitati, prævalenti, præsertim primo obiecti

obiecti appulsu, priusquam à ratione corrigatur ac dirigatur. Itaque excessus istorum humorum peruertit naturalem phantasie statum & apprehensionem. Bilis quia amarissima & naturæ maxime aduersa facit ut phantasia dictum faciem alterius vel quidlibet aliud quod displicet apprehendat ut sibi aduersus inimicum, iniuriam & quia humor ardens est & impetuosis, facit ut apprehensio sit velox & vehemens, incitetque calorem mali repulsionem & vindictam. Humor melancholicus est grauis, frigidus, succosus, turpidus, acidus, atro colore & cordi valde infestus. Itaque facit ut phantasia apprehendat omnia tanquam infesta, inimica, tristitia, tenebrosa.

Ratione autem frigoris & grauitatis fit, ut incitet ad mali repulsionem, sicut bilis quæ leuior est, sed iniicit metum, fugam, cunctationem. Phantasia frigida est & humida, unde fit ut apprehensio ad omnia sit tarda, languida absque vigore, acrimonia, alacritate. Itaque bilis facit ut homo iracundus, præceps, velox, audax, vehemens, iracundus, morosus, ad quidlibet indignetur, & etiam quæ in ebrietate patrantur ex furore plerumque proueniunt, vino bilem augere accendit. Melancholia facit tristes, pusillanimos, meticulosos, solitarios cogitabundos, desperabundos.

Et sicut bilis ad breue tempus dum feruorem mentis iudicium peruertit, ita melancholia fere assidue, maxime ea quæ cerebrum occupat vel vel retros vapores sursum ad cor & cerebrum

ex hypochondriis emittit. Pituita efficit lentos, languidos, somnulosos, meticulosos, obliuio-
sos, denique ad omnia preclara inutiles, frigore
enim suo vigorem spirituum hebetat, & humi-
ditate cerebrum & meatus spirituum nimium
humectat.

Omniis hisce malis magna ex parte medici-
nam facit sobria diæta, hac enim adhibita sepi-
minuuntur prauis humores natura eos consumen-
te vel expellente. Corrigitur etiam corporis in-
temperies, tum purus & temperatus sanguis
subministratur, qui nullis cruditatibus sit per-
mixtus, nullis humoribus superfluis vitatus,
nulla qualitate noxia excedens. Hinc sobrii sunt
placidi affabiles, benigni, læti tractabiles & in o-
mnibus moderati. Benignus enim succus naturæ
affectus & mores facit benignos, & succus mali-
gnus (qualis est bilis & melancholia si qualitate
vel quantitate excedat) facit affectus & mores
malignos & efferatos. Neque solum prauis humo-
res excitant passiones, iisque dant initium sed vi-
cissim per quandam sympathiam ab ipsis passio-
nibus accenduntur, ac roborantur & accensi ro-
boratique efficiunt, ut ipsa quoque passio augea-
tur & confirmetur: Sic humor biliosus qui cum
abundat mediante apprehensione phantasie quæ
vitæ excitat passionem iræ iræ commotio per
quandam sympathiam accendit spiritus & hu-
morem biliosum, humor biliosus iam accessus
efficit ut phantasia fortius & vehementius rem
apprehendat, & maior videatur iniuria quam an-
tea, & sic ipsa quoque iræ commotio augetur &

Ccc

robo-

Auerte cogitationem ab acceptis iniuriis. roboratur. Hinc fit vt interdum ex ira tranſi-
tur in furorem, ſi phanſia multo tempore
imaginatione iniuriæ perſiſtat. Simili modo hu-
mor melancholicus mediante phanſia exacer-
maerorem, nulla alia cauſſa maeroris ſuppreſſe
maeror per quandam ſympathiam concuſſus
& impedit liberam eius diaſtolem, quo fit vt
humor melancholicus aduratur fiatq; malignior
& quod terræ fulgines non poſſunt diſſipare
ctus malignior auget maeroris affectum, de-
pe adigit ad deſperationem funeſtaque con-
ſilia.

*Sobrietas memoriam reddit te-
nacem, in-
tellectum
vinacem.* II. Conſeruat memoriam: hæc enim maerore
leſi ſolet ab humore frigido cerebrum occupa-
te, qui potiffimum intemperantibus & leni-
eſt infeſtus. Hic enim humor & vitæ ſpiritus
angultiores obſtruit & ſpiritus ipſos refrige-
& torpidos reddit, quo fit vt apprehenſiones in-
lentæ, languidæ & fluxæ, & ſæpe in media narra-
tione hominem ira deficiant, vt neſciat quid dixe-
rit, aut qua de re locutus fuerit, rogetque ſocios
quid tractacimus? imo interdum acci-
omnem pene memoriam perdat, & omnium
ſciplinarum obliuiſcatur, vt cum pituitæ ſuper-
copia meatus angultiores cerebri obſtruit, ſpi-
ritus torpidos reddit, totamque cerebri ſubſtan-
tiam nimium humectat & refrigerat.

Totum hoc malum mirifice vel arcetur vel
ratur ſobria & congruenti victus ratione, ab-
nendo à potu calido & fumoſo, niſi forte er-
ſit quantitas. Eſi enim vinum ſit calidum
crebro & magna copia hauſſu frigidos meatus

paris, destillationes, tussiles coryzas, apoplexiā, paralyſim, quin caput vaporib. implet, qui ibidē refrigerati in frigidam pituitā, quæ istorum malorū causa est, densantur. Neque solū à potu calido & fumoso sed etiam à copia omnis humidi abstinēdum, & quantum fieri potest sicca diæta utendū: Hac enim fit, ut superflua humiditas vel non gignatur vel genita consumatur, & consequenter ut obstructions, quæ ab ea proueniebant tollantur, & viæ spirituum laxentur, & ipsi spiritus extenuentur, debitumque statum consequantur, & cerebro natiuum redeat temperamentum fiatque vna cum spiritu idoneum ut phantasiæ & memoriæ deseruiat.

IV. Tuetur vigorem ingenii in excogitando, ^{Quia sobrio cerebrum est purum insar speculatio, facile ex infimis istis & terrenis ad diuinorum rerum sublimis ascendit cōsiderationes, cum summa animi voluntate & consolatione.} ratiocinando, inueniendo, iudicando, facitque aptum ad diuinas illustrationes suscipiendas. Hinc homines abstinentiæ dediti sunt vigilantes circumspecti, prouidi, boni consilij, recti iudicij. Si de disciplinis agatur facile excellunt in his quibus animum applicuerunt. Si de oratione, meditatione, contemplatione, magna facilitate, vorum voluptate, & gustu spiritali ea obeunt. Antiqui Patres & Eremitæ cum essent abstinentissimi semper mente vigeabant, & totas noctes in oratione rerumque diuinarum commentatione traducebant, tanto animi solatio ut in paradiso versari sibi viderentur, & temporis fluxum non perciperent. Hac ratione ad summam sanctitatem & familiaritatem Dei peruenierunt, & dono Prophetiæ ac miraculorum donati sunt, & toti mundo admirabiles exitere.

Ccc 2

Cum

Cum enim perpetuo mentem sursum erectam Deoque intentam tenerent, digni habiti fuerunt ad quos Deus vicissim se inclinaret, eos enim illustrando (iuxta illud Ps. 33. *accedite ad eum et illuminamini*) suorumque secretorum facili participes, & operum mirabilium administratores, ut mundus hinc intelligeret quantum operum suorum Deo placeret, & ad eorum imitationem ac venerationem excitaremur.

Sunt etiam hoc tempore plurimi qui eam abstinentiæ via ad sapientiæ virtutum Christianarum culmen nituntur, e quibus aliqui scripturarum suorum multitudine & eximia eruditione omnibus sunt admirationi. Nemo absque sobrietatis præfidiō simile quid præstare poterit, quod si obstinate conetur, se ipse ante tempus conciet: nemo sine huius virtutis ope passiones suas frænare, animi tranquillitatem obtinere, mentis functiones circa res diuinas facili modo & cum voluptate obire ad insignem sanctitatis gradum perungere.

Horum enim omnium veluti basis & fundamentum est sobrietas, ut docet Cassianus lib. 1. cap. 1. est de gastrimargia c. 14. & 17. Vnde sancti qui celsam perfectionis Evangelicæ turrim adificare voluerunt, ab hac tanquam fundamentum totius ædificij spiritualis inceperunt, quoniam sobrietas tollit ea quæ functionē potentiam mentis seu mentis considerationem vel impediunt vel difficilem laboriosam & inamænam reddunt suppeditat ea quæ facilem, delectabilem & beatam efficiunt, merito fundamentum secundum sapientiam.

sapientiæ & profectus spiritualis dicenda est. Fides est fundamentum intrinsecum & primarium cui directæ cæteræ virtutes innituntur: abstinentia extrinsecum secundarium, & subseruiens, quatenus remouet, quæ vsum fidei impediunt, Vel inamanum reddunt. Impediunt autem ac difficilem reddunt speculationem nimia cerebri humiditas, vaporum & fuliginum abundantia, meatuum cerebri obstructio nimia sanguinis copia, spirituum feruor à sanguine vel bile proueniens, vapores biliosi & melancholiæ adustæ caput petentes, humor biliosus & melancholicus cerebrum occupans. Hæc omnia impedimenta si nondum absint ea præcauentur sobria diæta vt non irrepant: Si autem adsint sensim vincuntur & emendantur. Neque solum tollit impedimenta speculationis, sed etiam suggerit adminicula speculandi, probum sanguinem & consequenter puros & bene temperatos spiritus, & congruum cerebro temperamentum. Nam & ipsum temperamentum cerebri quod per intemperantiam factum est, nimis vel humidum vel frigidum, vel siccum, vel calidum, per diætam sensim emendatur, & ad mediocritatē reducitur.

Quid autem optabilius homini Christiano & religioso (& Ecclesiastico) quam longa senectute *Quanti hic fructus sit momenti.* vri mente sana alacri, expedita, & vegeta ad omnes suas functiones? Tunc enim post longam experientiam præcedentis ætatis mundi vanitas clarius cognoscitur & animo vilescit: tunc celestia magis nobis sapere, & terrena contemni incipiunt: tum futura quæ impendent assidue ver-

fantur ob oculos ut digna ad ea nos comparemus: tunc omnis ea notitia & experientia quam ab ineunte aetate usque ad illud tempus nobis comparauimus nobis est adminiculo, eiusque suaves fructus carpinus. Tunc sedatis animi affectibus & turbellis cum magna voluptate & facilitate incumbere possumus orationi, meditationi rerum diuinarum, lectioni sacrae scripturae & sanctorum patrum, & assidue aliquid proprio mouere, aliquam diuini eloquii sententiam (more S. Patrum) ruminare, preces canonicas insigni attentione persolvere, sacrificium multis magna reuerentia & deuotione offerre, mirum dictu est quanta in omnibus istis mentis officis sobriae senectuti sit facilitas, quanta voluptas, quanta animi consolatio, & consequenter quantum meriti & praemij hinc sibi sobrius possit comparare.

Addit hic P. Lessius se hac potissimum de causa hygiasticon suum seu veram rationem valendinis bonae & vitae una cum sensum iudicij & memoriae integritate ad extremam senectutem conseruandae scripsisse, ut hominibus pijs & discretis religiosis tantum bonum commendaret quo & ipsi diu sani viuere, & Deo cum magnificentia & gaudio seruire, & animum suum diuinis inspirationibus & illustrationibus suscipere aptare, & maximos bonorum operum thesauros sibi congregare possint. Parui quidem facienda parumque utilis est longa vita aut, adminiculo potius quam Deo seruit, si auaritia vel ambitioni, vel voluptati dedicata est: verum si Deo

ra est mancipata virtutisque officiis addicta maximè est pendenda & utilissima. Itaque etsi sobrietas eam vim habeat ut omnibus non solum qui pietati, sed etiam sæculo dediti, corpus sanum & mentem vegetam præstet, tamen illis potissimum est sectanda, qui pietatem colunt, & Deo quam maxime placere student, quia his maximè voluptatem etiam in hac vita & postea copiosissimam in æternitate fructum confert.

V. Libidinis impetum extinguit, & tentationes carnis mitissime sedat, & magnam carni & spiritui tranquillitatem conciliat, quia & materiam libidinis (copiam spermatis) & causam impulsivam (copiam spiritus animalis quo sperma expellitur) & causam excitantem imaginationem rerum venerearum subtrahit, imaginatio hæc excitat primam concupiscentiæ passionem, hæc statim commouet spiritus ad expulsionem, si commotiurgent, & nisi voluntas cohibeat, perficiunt. Vincere hunc impetum est præcipuum certamen hominis Christiani, præsertim florenti ætate & natura adhuc robusta:

Sobrietas subtrahit naturam & causam impellentem libidinis, quia si adsit copia spermatis facit ut sensim minuatur tum quantitate, tum calore, similiter minuit copiam & feruorem spirituum abstinendo à calidis & stultis cibis, à vini & cereuisiæ potentis vsu saltem quamdiu opus est ut ad mediocritatem deueniatur: immutato autem & temperato spermate ac spiritibus, sponte cessant libidinosæ imaginationes, vel si occurrant facile excutuntur (nisi forte Dei pmissa à diabol. suggerantur).

Ccc 4 quia

*Stimulos
carnis mi-
tigat.
Sine cerere
& baccho
friger ve-
nus.*

quia oriuntur per quandam sympathiam ex dispositione corporis ex copia seminis & spiritus sicut imaginationes aliae quae humoris dominantis conditionem sequuntur. Hinc sobrietatis cultores ab huiusmodi imaginationibus & sensationibus plerumque sunt liberi & ratio illis modum illis vexantur. Quod si carnis rumorum causa non adsit facile sobrietas praecognoscitur, dum facit ut non comedas aut bibas amplius quam sustentatio corporis postulat. Non enim quantitatem eorum quae assumit mens appetitu, qui maxime fallax, sed ratione quae praestat quid & quantum corpori conservando & functionibus animi congruat. Ratio enim dicitur iis qui caste vivere & incitamento libidinis carere volunt non esse obsequendum appetitui, sed dimidia solum ex parte ei satis faciendum quatenus appetit necessaria corporis sustentationi quod si fiat nulla erit seminis copia, & nulli vel qui libidinis stimuli, semen enim est superfluum alimenti, quod corpori alendo non erat necessarium. Vbi ergo non plus alimenti sumitur, quam alendo corpori sit opus, ibi vel nihil vel parum est superflui quod in semen dispensetur.

*V. Signum
de Tempe-
rantia.*

Est in sobrietate & abstinencia ad libidinem domandam longe maior vis quam in aliis corporis afflictationibus, ciliciis, disciplinis, chaenoma, labore manuum.

Hae enim exterius tantum corpus affligunt & cutem perstringunt, causam vero mali quae interiorius latet non attingunt, abstinencia vero tantum ipsam ex fibris & venis intimis subducit, & con-

turæ temperamentum ad mediocritatem reuocat. Hæc omnia ex Lessio placuit huic intexere speculo, propterea quod vti & ipse merasset Lessius ea maxime perpendenda sunt Ecclesiasticis & Deo dicatis, quorum professio est functionibus mentis vacare, & rebus diuinis intendere. Si enim ista accurate expendant fieri nequit quin sobrietas ipsis sit placitura, & facilis ac iucunda futura, intemperantia vero horrore & detestationi. Pudebit multos suæ mollietiei, pudebit tantæ vilitatis & imbecillitatis animi, quod gulæ obsequijs ita sint subiecti, quod duro eius imperio adeo seruiliter pareant, quod vilissimis & momentaneis eius illecebris non possint resistere.

SIGNVM CLXXXVII.

*Intra limites habitationis suæ se continere
nec temere egredi, sed solitudi-
nem amare.*

i. **E**liseus Propheta Naaman principi militæ ^{4. Reg 5 v.}
Regis Syriæ de finibus Syriæ venienti mi- ^{1. v 9.}
nime occurrit, sed cum Princeps ille venit cum
equis & curribus, & stetit humiliter ad ostium
domus Elisei, limen habitaculi sui egredi minime
dignum duxit, neque ianuam vt egredere cur ape- ^{Tulerat}
ruit, sed per nuncium potius quæ fuerant facien- ^{Naaman}
da mandauit (H. Eliseus, ait D. Petrus Damianus, ^{secum decem}
Spiritus S. discipulus, spe diues, thesauro fidei ^{talenta}
locuples, licet centum Prophetarum filios sub ^{argenti.}

Ccc 5 disci-

disciplinæ suæ magisterio sustentaret, pecuniam spreuit, munera repulit.) Cum tamē Giezi, puer Elisæi, filium Sunamitidis mortuum excitare non potuit (4. Reg. 4. v. 30.) ipse Propheta tandem venit, & filium eius à mortuis ad vitam reuocauit, ita viri alias solitudini dediti ad sæculares exercitia cum licentia possunt, ob certam proximi utilitatem, ubi illi opitulari non possunt alij. Sic tempore seditionis excitatæ cum Theodosius Imperator exercitus duci inquisitionem demandasset, eorum qui statuas subuerterant, egregios se in sedanda seditione præstiterunt. Monachi, paucam solitudinem relinquentes, ut tumultum in Philosophia compesterent, sed statim refelicitate confecta (nam malum ut loquitur I. Chrysostom. 17. ad pop. Ant. d. soluerunt non multis diebus, sed breui temporis momento) ad solitudinem & monasteria remearunt, seu (ut vult verbum S. Chrysostomi) die vna & descenderunt, & discreuerunt, & soluerunt caliditatem, & ad propria remearunt tabernacula. Sic & S. Antonii Abbas (teste Ioanne Gersono sermone in Concilio Constant. habito in festo S. Antonij) accessit aliquando à sua solitudine in Alexandrinam ciuitatem magnam, quatenus fidem beatissimæ Trinitatis quam corde credebat ad iustitiam operam toto populo cōfiteretur ad salutem, quod & factum est. Quamuis enim docuerit quod Monachus extra cellam aut solitudinem sit sicut piscis extra aquam: Euicit tamen eum zelus fidei & obedientia prælati Ecclesiæ debita ut iret Alexandriam. In qua ciuitate dum premeretur

turbis certatim irruentibus, vt virum fama nomi-
nis celeberrimum apud eos, ipsi vel visu cerne-
rent, vel manu tangerent, timentibus & compa-
tientibus nonnullis vt moleste ferret, fertur re-
spondisse, mihi quidem assueti turbis insulsi-
que demonum nihil affert hic populosus homi-
num concursus molestiæ & turbationis. Nota
versus cuiusdam religiosi.

*Si vis pace frui vitamq; tenere beatam,
Contempto mundo, Disce manere Domi.
Est in eundo foras semper tentatio multa,
Vt non vincaris, Disce manere Domi.
Ne sol, neue gelu, nebula seu putridus aer
Ladere te valiant, Disce manere Domi.
Ne potior, stultus, rabidus canis, aut furiosus
Perturbent mentem, Dilige stare Domi.
Ne tibi visa diu mentem de nocte molester
Illiciens facies, Dilige stare Domi.
Ores sancta legas, scribas ac otia vites
Semper agens aliquid, Dilige stare Domi.*

*Pramiare
ligiosorum
verorum,
seu eorum
qui vt pec-
cata fugiāt
& soli Deo
vivant, so-
litudinem
amant. V.
in Trium-
pho.*

Christus tamen binos Apostolos mittebat ad
prædicandum vt in rebus agendis & consilio &
opera subinuicem opem ferrent: Et Carolus
Borromæus nunquam solus esse volebat, sed
assidue etiam noctu aliquos habebat inculpata
virtutis ac bonæ famæ Clericos qui ante cubiculi
sui fores cubarent.

Claustra Canoniorum firmis vndique vide-
mus circumdata munitiōibus vt nulli intrandi
aut exeundi sine prælatorū consensu detur facul-
tas. Nec sine causâ habent dormitoria, refe-
ctoria,

etoria, cellaria, & alias habitationes vltibus fructibus
in vna societate viuendum necessarias, in quibus
canonicis ipsis viuendum est vt suam incontinentiam
nem vita & moribus exornent potius quam de
honestent, ne regno Dei indigni fiant. Non enim

E. 117. 143.
144.

ait regula Canonicorum in cauendis vitijs & de-
plectendis virtutibus Canonicorum à Monachorum
distare debet vita, ait regula Canonicorum,
Quis etiam hæc sunt verba: Is cuius est potestas
tam Canonicorum claudere, & reserare caueat ne

Vbi nunc
lex Julia?
dormis?

quibus cordi est plus otius vacare quam diuinum obsequium
incubare, foris euagandi locum prebeat, & eorum regum
rum quod nefas est particeps fiat. Debet etiam aduocantes
tes quosque cum charitate suscipere, & ex pluri-
torio obseratisq; portis earum clauis ei qui vnum
prelati ferre, vt nulli horis incompetentibus intrare
aut excundi maneant facultas. Helias & Ioannes Baptista

Matt. 11.

(quo inter natos mulierum non surrexit maior)
ob solitariam & eremiticam vitam commendatur
in sacris literis. Helias, vbi plurimum versatus
tur in monte Carmelo & pilis induebatur, 200
pellicea præcinctus. Ioannes ab infantia vsque
finem vitæ vixit in deserto &c. Ipse Christus sepe
ad montem secessit, secumque per otium versatus
est. Matth. 6. 46. Luc. 21. 37. Paulus ait ad Romanos
11. 37. Circumierunt in melioris in pellibus caprimulgum
tes, angustati, afflicti, quibus dignus non erat mansus
in solitudinibus errantes, & in montibus & speluncis
in cauernis terræ.

4. Reg. 1.

Matt. 3. 4.

Sanctus Basilius scripsit librum de laude vite
litarie, in cuius initio ait: Solitaria vita celsior
doctrina Schola est ac diuinarum artium disciplina

illic Deus est totum quod discitur, via qua tenditur, &c.

Greg. Naz. in Apologia 2. post reditum à fuga ait: *Helia Carmelum agitabam, Ioannisq; desertum, ac cœlestem eorum qui hoc Philosophia genus profiterentur, viuendi rationem, præsentiāq; omnia tempestatis instar existimabam.* &c. Ego in Orat. ad Iulian. Illud imprimis optabo vt mihi liceat toto hoc vitæ & curriculo mundo emori vitamq; in Christo absconditam ducere, & magni cuiusdam negotiatoris instar facultatibus omnibus meis præiosam illam margaritam emere, ac fluxas ac fragiles opes cum firmis & cœlestibus commutare.

S. Hieron. ad Helioc. ait: O eremis familiaris Deo gaudens. Quis agis frater in saeculo, qui maiores mundo? &c. Et adu. Vigil. Cur, inquires, pergis ad eremum? ne me capiat oculus meretricis, ne forma pulcherrima ad ill. citos ducat complexus. S. Chryl. Hom. 8. in Matth. Si quis nunc ad Aegypti veniat solitudinem vid. bit innum. rabiles angelorum cœtus in corporibus fulgere mortalibus, omnem diaboli tyrannidem dissolutam, Christi regnum coruscans, &c. Secessio certe in loca deserta i. reddit Clericos aptissimos ad contemplandum Deum & cœlestia, vnde ipse Christus quoties orare volebat in montes & loca deserta secessit. Luc. 5. 16. Immo & Plato locum pestilentem elegit, vt discipuli eius nil nisi sapientiam amarent. Pythagoræi non modo vrbes, sed & hortos omniaq; loca, quæ voluptatem adferre videbantur vitabant, ne animi eorum mole ierent & virtutum studio retardarentur. Et Galenus scribit animos hominum delitiis

litiis deditorum in multo sanguine tanquam
luto demeritas nihil subtile & celeste contem-
ri posse. S. Chrys. Hom. 69. in Marc. ait: Anach-
retæ urbis & tumultus platearū fugientes in mo-
nasteriis vivere maluerunt, ubi nihil tibi cum huius-
modi saecularibus commune est, ubi nihil huma-
rum rerum perturbat, non molestia, non dolor,
non acerbius cura, non pericula, non luor, non
turpis amor, non aliud huiusmodi, sed quæ
futura regni iam meditantur.

2. Iuvat ipsos ad expugnanda vitia, maxime
tem ad excidendam fornicationem. Cass. in
li. 6. instit. c. 3. Sicut plerumque certa agri-
cultura laborantibus utile est ut cibi noxæ ne oculorum
dem ipsorum obtutibus offeratur, ne quocumque
actus occasione desiderium eis lethale gignatur
ita plurimum confert ad depellendum hunc
cialiter morbum quies & sollicitudo, &c.

SIGNVM CLXXXVIII.

*Exquisitis ac mollibus non uti stratis
sive lectis.*

*Am. 6. Va-
vobis qui
dormitis in
lectis &c.
In vitis pp.*

1. **B**. Hilarion. S. Hier. refert super nuda hor-
strato iunco usque ad mortem cuba-
2. **P**astumio quamdiu in Eremita moratus est
dum atque interdum sparsis ex industria stratis
asperatum solum lectus fuit.
3. **H**onophrio neque tectum ullum, neque cen-
quietis locus fuit, ibi somnus erat ubi per de-
tum vaganti mox occurrisset.

4. *Arsenius* tam breui somno naturæ satisfecit, *Metaph.*
 vt etiam diceret Monacho satis esse, si horam vñā *Sur. To. 4.*
 dormierit. Surreptu somno obnixè repugnans
 illum improbum feru in appellabat, quoniam
 non vocatus sese ingereret, & inuitum traheret
 ad quiescendum. Sabbatis omnibus hoc diligen-
 tissime obseruauit, vt cum occidente sole orare
 cœpisset non nisi exoriente cœlaret, nihil somno
 cedens.

5. *B. Hier.* dum quibus in eremo corporis fati- *Ep. ad Eus-*
 gationibus contra vrbanaum voluptatum cogi- *stoch. virg.*
 tationem contenderet enarrat, de ipsa etiam cu-
 bandi austeritate ait: Si quando repugnantem som-
 nus imminens oppressisset nuda humo vix ossa hærentia
 collidebam.

6. *S. Martinus* Epif. Turonensis substrato humi *Euseb. ad*
 cilicio cubas frangebat somni mollitiæ lectulū ri- *Senerum.*
 gore. Idem cum in monasterio quodā suæ diœce- *Sulp. dial. 2*
 sis reuerenter susceptus hora quiescendi cellā in-
 grederetur cubili paulo apparatius instructo of-
 fensus stragula paleasq; euerit, & in nudis tabulis
 (sicut vestitus erat) sese collocauit, iamq; delibutis
 leni sopore membris quiescebat cum stramē-
 ta quæ eiecerat igni succensa iacentem excitauerunt.
 Illico exurgens ac trepidans cum cellæ exitum
 per quem effugeret fumo omnia inuoluente
 non inuenisset ad orationem se vertit, mox flamma
 vis illa omnis extincta fumusq; consumptus
 illæsum reliquerunt.

7. *Germanus* Antisiodorensis Epif. lectulū suū
 cilicio saccoq; & cinere strauit, vt non lectum, sed
 luctum, & doloris potius quam quietis locum
 dice-

diceres, sic autem iacens idem idem suspirare in
gemiscereq; audiebatur ad nocturnas ceremo-
nias celebrandas primus exurgens.

8. *S. Vincentius* prædicator diem penitus
sermonibus ad populum faciendis, noctem
tam obsecrationibus lectonibusq; partem
minimam somno dicitur impendisse, curat
autem cum duris sarmentis substratis, cum
ius paleis, cum honestius sacco.

*Anto. hist.
par. 3.*

9. *S. Bernardinus* etiam antequam religionem
proficeretur, ut ad offerendum Deo laudis fac-
cium noctu confurgeret contemptis lectilibus
super pavimento vestitus iacebat.

SIGNVM CLXXXIX.

*Temperanter & parce vivere nec ventri
& deliciis indulgere.*

1. **A**postolorum Princeps *Petrus* tanta
sobrietate, ut lupinis minuto alle-
neuntibus famem urgentem pelleret, carens
ro, abundans gratia, vino & carne abstinens, qui
fere omnes fecerunt Apostoli, ait P. Antanap-
ratu facio.

Luc. 3.

2. *Ioannes Baptista* consuevit famem pellen-
cistis & melle Sylvestri, pane & vino carulle
statur Christus Luc. 7.

*Pelag. le 2.
c. 1.*

3. *Clemens Alexan. Mattheus*, ait, Apo-
stolus feminibus, baccis, oleribusque absque
nibus utebatur, *Ioannes* continentiam vltimus
tenet.

tendens, locustas & mel sylvestre comedebat. *Marc. 11.*
 Hæc ille. Non ergo Ioannes communibus cæte- *Non man-*
 ris usus est cibis, nec feminibus, nec oleribus, sed *ducans (cō-*
 eo qui præ manibus habebatur, nec vlllo labore *munes ei-*
 longe quæ sitis vel arte paratus erat. Dum Ga- *bos) neq; bi-*
 briel Archangelus eius ortum Zachariæ annun- *bens.*
 ciat, inter admirandæ eius sanctitatis signa po- *Locusta in-*
 nit quod à vino & sicera sit abstinens, in quem *ter comesti-*
 locum Euseb. scribens, ait: Deum voluisse ea re *bilia recen-*
 indicare abstinentiæ meritum, arduumq; militia *sentur.*
 spiritualis iter. *Leu. 11.*
V. Baron,
An. Chr.

4. *S. Timotheus* B. Pauli discipulus quamvis E- *31.*
 piscopus & laboribus gubernationis prædicatio- *Luc. 1.*
 nisq; diuini verbi admodum districtus, dum sa- *1. Tim. 5.*
 nus esset vinum non bibebat, sed aquam, qua in
 virtute vt in cæteris omnibus, creditur diui Pauli
 exemplum secutus. Nec licet infirmus consue-
 tudinem illam mutauit, donec à Paulo admoni-
 tus est vt modicum saltem vini ob frequentes in-
 firmitates biberet.

5. *S. Marcus Euangelista* antistes & doctor fide- *Euseb. lib. 2*
 lium in vrbe Alexandria degentium (quos in- *c. 7.*
 stituit secundum morem & doctrinam ab Apo-
 stolis traditam Hierosolymis) inter cætera virtu-
 tum exercitia eis commendauit abstinentiam, à
 vino, imo Marci discipuli pane, sale, hysopo, & a-
 qua contenti fuere, vt Euseb. li. 2. hist. & Hist. de
 viris illust. probant ex Philone.

6. Ob eandem abstinentiam laudat Sulpitius
S. Marini Turonensis Episcopi discipulos, & ad-
 dit *S. Martinum* eis huius abstinentiæ fuisse au-
 ctorem.

7. S. Aug. li. i. de moribus Ecclesie commentans virtutes sanctorum hominum, suo tempore in Ecclesia Dei florentium ut Eremitarum, Cenobitarum, Episcoporum, Sacerdotum, & Diaconorum, inter cetera eos laudat quod à vino se continent, sola aqua contenti.

*De virg. ad
Eustoch.*

8. S. Hier. in coelum ferens Palaestina Monachos quorum vitam ieiunabat, scribit ne agros vendiderit sibi vinum indulgisse (intellige quandoque moderat infirmitas ut possent & que offensa fueris fungi ac dum essent sani) Etiam languet Monachi, inquit, aqua frigida utuntur, & coctum quid accepisse luxuria est. Et describens Paulum mi eremitæ vitam Iesum & angelos eius testatur se vidisse Monachos quorum unus per annos octo clausus hordeaceo pane & lutulenta aqua, alter quinque caricis sustentabatur.

*Baro. To. 5.
An. Chr.
398.*

9. S. Chrys. Episc. Constant. hortabatur Clericum ut contenti stipendiis suis nidores divitiarum non querentur, ne fumum huius insequentes libidinis flammæ traderentur, assentatorum & paratorum stituto viuentes. Adhuc inutiles Ecclesie sumus, ait Palladius, amputari hoc opus debet. Accessit & ad solemnes Episcopos opus inspiciendos, inueniensque immodicam pensionem, transferri hanc magnificenciam ad monachi solatia præcipit. Et cum superessent penuria noua quoque infirmorum receptacula constituit præficiens his duos ex Sacerdotum numero, gionis summæ viros, & medicos, & coquos ministros qui sine vxoribus essent, eis ad ministerium statuens ut aduentantes hospites ministrarent.

*Superflui
sumptus re
secantur.
Ad Aaron
& reliquos
Sacerdotes
dicitur Lu.
10. Vinum
& oë quod
inebriare
potest non
bibetis, &c
Idē dicitur
Ezech. 45.*

deprehenſi & eo maxime qui ſacer appellatur, curarentur, & ob ipſum bonum & pro gloria redemptoris. Hæc Paulinus.

10. *Apoſtoli* ſpicas ſegetum manibus confricabant, & hoc tam ſimplici cibo eſuriam quomodo poterant leuabant, cumq; num. 12. eſſent, nihil aliud quã quinq; panes hordeaceos duosq; piſces habebant in deſerto, quando Dominus turbam quinq; millium paut: iterum nihil præterquam ſeptem panes & pauculos piſculeulos, quãdo quatuor millia virorum ſatiata ſunt. Rurſum tranſſeantes obliſi ſunt panes ſecum ferre. Quanto continentius & tenuius eos victiſſe cenſebimus poſtquam ablato ſponſo (Chriſto crucifixo) nuptiarum gaudium verſum eſt in perſecutionis ludum?

11. *Fulgentius Ruſpenſis* Epifc. ne morbo quidem affectus carnis alimento vel vino vti voluit. *Sur. Tom. 2*

12. *Pafſunio* Abbati panis ſolum & aqua victus erat, antea vero dum ſolitariuſ viueret crudæ herbarum illi cibum, fontes potum ſuppeditabant. *In vitis pp.*

13. *Pion* Abbas deambulando ſumebat cibum aqua in potu uſus, quam ipſe effoſſo puteo amarum in dulcem verterat exorato Domino. *In vitis pp.*

14. *Hoſpitiuſ* ille qui Longobardoru in Italiam aduentu longe ante prædixit pane & pomis veſcebatur, quadreſime ieiunia herbaru ſolu radicibusq; reſectione tranſigebat, ſemper abſtemiuſ. *Paul. Dia. de geſtis Lon. li. 3. c. 1. Greg. Tur. li. 6. c. 6. 7.*

15. *Maxentiuſ* Pictauieniſis Abbas pane hordeaceo & aqua victitauit. *Marul. lib. 4. c. 2.*

16. *Greg. Lingonenſis* Epif. panes hordeaceos triticea cruſta obliſos (vt tenuem victum occultaret) *Greg. Tur. de vi. pp. Gallia. li. 7.*

Ddd 2

taret)

taret) esitabat in aquæ poculum tantillum vinum addere solitus vt aqua suum saporem seruaret colore mutato.

In vitis pp.

17. *Columbanus* in Gallia Abbas annis 60. huiusmodi solum ac radicibus sustentatus est.

18. In monasterio Tabernensi vbi Amoldus bas mille quingentis Monachis præfuit, fures ad mensam congregati pendentes à frontibus oculis ita regebant, vt alius alium nec comedentem non posset, ita singulorum cuncta uentia alios latebat.

*Hie. Ziegl.
de vitis il.
lustr. Ger.*

19. *Albertus Magnus* Philosophus doctissimus Episcopatum Ratisponensem consecutus, et aliorum superiorum Pontificum luxu contrarium breui dissoluit, Parsimonia loco amplissimi uelut galis usus.

20. S. Hier. Ep. 4. Clericorum profusio nescit: Noui, ait, genera & nomina piscium & ciborum raritas ac nouissime damna ipsi delectant. Delectant, ait, damna, quoniam interdum etiā eiusmodi non tam sapore ipso, quam sumptu commendantur, idq; magis placet quod pluris conficitur. Quanta ciborum abundantia? tam multa comenda, tamque varia gulæ lenocinia?

21. *Pius II. Pont.* Mediocri cibo uti solitus, non lauto non delicato, eoq; semper fuit contentus, quod apponebatur quodcumq; esset, vino uero parissime fuit usus eoq; bene diluto.

Omnia certe pericula quæ aliis ex intemperantia luxu & delicijs Clericis quoq; impendunt. Ratio obruitur & obscuratur, & grauatur corpora & ebrietate, vt enim terræ vapores & exhalationes

Luc. 20.

nes solis lumen caligine quadam offundunt, ita hæ ventris exhalationes crassa & concretæ animi lumen eripiunt, ut ad cœlestia cogitanda sæpe etiam ne ad humana quidem vlla ex parte idoneus sit.

2. Appetitus etiam vsq; eo effertur insolentia & contumacia ut à ratione desciscat, ex quo fit ut motus & perturbationes, quæ in hac animæ parte existunt (cupiditas, amor, odium & reliquæ) insolentescant & fiant indomitæ, ut ijs resisti nō possit, & mentis obedientia abiecta eam captivā trahant, & rapiant, impellantq; quo volunt. 3. Si corpus *ps. 48. ho-* impinguatū fuerit necesse est recalcitrare, ut fiat *mo.* sicut equus & mulus quibus non est intellectus. Ut hæc omnia mala ex delitijs & mollitie oriūtur, sic contra temperantia animum acuit ad cœlestia penetranda, ad gustanda diuina, appetitum eiusq; motus comprimit, sedat iracundiam, cupiditates mitigat, affectus deniq; omnes edomat, ut vel nō infesti sint, vel si interdum insurgant nullo negotio subigantur. Postremo ipsius corporis insolentiam fragit, ut se aduersus rationem commouere non possit, sed in eius sit ditione ac potestate. *Hom. ss. ad* S. Chrys. ait: Vilem tenuemq; mensam esse ma- *pop.* trem sanitatis, ut contra saturitas mater est ægritudinis atque infirmitatis morbosque parit quibus nulla ars medicorum mederi potest. Adiungit eam quidem quæcunq; sit voluptatem non nisi ad linguam & guttur provenire, infra vero nihil sentire delectationis, sed potius multum molestiæ, onerato ventre & capite grauato.

Templa (seu ædes sacras) *vel* edificare
reficere, *vel* *sarta tecta con-*
seruare.

A Rist. 4. Eth. c. 2. de magnificentia dicitur
ex omnibus expensis eas honorari
esse dicit quæ fiunt ad templa extruenda, re-
naria iis offerenda, & omnino quæ conueniunt
duntur ad publicam utilitatem & ornam.

Card. Farnesius dignum familia, digna
plitudine sua Templum Iesu Dei filio
Præmia ædificantium & exornantium templum
in Triumpho.

Templa deuotissime frequentare

Li. 3. vita I.
c. 12.

D. Dominicus nullam fere aliam cel-
Ecclesiam habebat, postquam
ploris lucris animarum institerat in Ecclesia
ad conclaue Domini sui se recipiebat, & ibi
ni, orationi, gemitibus, & suspiriis se dabat
ita se angelis Christo (in SS. Euch.) præse-
stentibus adiungebat.

Dan. 7. v.
10. millia
c. 6.

2. B. Franciscus Borgias prius dux Gasc-
Magnas Hispaniæ, postea seruus Iesu Ch-
tertius Societ. Iesu generalis septies qu-

in Ecclesia Domino presentabat, & pro 7. donis
 Sp. S. semel dominicam orationem & salutationem
 angelicam fundebat in honorem 7. effusio-
 num sanguinis Domini. 1. in honorem sanguinis
 effusi in circumcisione & petebat donum sapien-
 tiæ & virtutem castitatis. 2. In honorem sangui-
 nis effusi in horto & petebat donum intellectus
 & virtutem abstinentiæ. 3. In honorem effusi
 sanguinis in columna & petebat donum scientiæ
 & vinculum charitatis. 4. In honorem sangui-
 nis effusi in coronatione spinarum, & pete-
 bat donum timoris, & virtutem humilitatis.
 5. In hon. &c. in fixura manuum, & petebat
 donum consilij & virtutem misericordiæ. 6. in
 hon. in fixura pedum & petebat donum for-
 titudinis & virtutem perseverantiæ. 7. in hon.
 &c. ex vulnere lateris, & petebat donum pietatis,
 & virtutem patientiæ.

SIGNVM CXCI.

*Traditionem Apostolorum fideliter conserva-
 re, eaque omnem hereticorum per-
 tinaciam infringe-
 re.*

1. **I**renæus Episc. Lugdunensis: Maxima, a
 antiquissima & omnibus cognita, a gloriosissimis
 duobus Apostolis Petro & Paulo Romæ fundata & confi-
 tutæ Ecclesiæ, eam quam habet ab Apostolis traditionem
 & annunciata hominibus fidem, per successiones Episco-
 porum prouenientem vsq; ad nos, indicantes, confundimus

Lydius
 pis discrimi-
 nās aduix-
 ta metalla
 ab auro.
 Potentissi-
 mum telū
 aduersus
 hereticos.

Ddd 4

vniuers

omnes eos, qui quoquo modo vel per sui placentiam malam vel vanam gloriam, vel per cecitatem & malensentiam, præterquam oportet colligunt. Ad hanc causam Ecclesiam, propter sui potentioris principatum, necesse est omnem conuenire Ecclesiam. hoc est, eos quos vndique fideles, in qua semper ab his qui sunt vndique, seruata est ea quæ est ab Apostolis traditio. Hæc prouocans ad omnem antiquarum Ecclesiarum, potissimum Romanæ ab Apostolis manentem traditionem, hæreses omnes prole- nit.

De præscr.

c. 6. 20. 21.

32.

V. Baron.

An. Chr.

746.

2. *Tertullianus* Presbyter etiam prouocat Ecclesias Apostolicas & sic infert: Constat proinde omnem doctrinam, quæ cum illis Apostolicis Ecclesiis, matricibus & originalibus fidei conspiceret, veritati deputandum, id sine dubio tenentem quod Ecclesiæ ab Apostolis, Apostoli à Christo Christus à Deo suscepit: reliquam vero doctrinam de mendacio præiudicandam, quæ sapienter contra veritatem Ecclesiæ, & Apostolorum Christi, & Dei.

3. Cum sub Pont. Maximo *Stephano* graui-
ma esset mota quæstio de hæreticis ad Ecclesiam redeuntibus sintne illi baptizandi, emicuit plane quanta in Petri successore esset auctoritas cum nullis alijs ferme armis, quam maiorem traditione vallatus, omnium ferme Orientalium & Occidentalium imperum sustinuerit Episcoporum, vndique valida confertim sacra ex diuinis scripturis vibrantium, quoniam fir-
tissimos ictus vnus ille semper obiectus clypeus traditionum excepit, atque reiecit, reddiditque
pro-

protus inanes. Hinc Vincentius Lir. contra hæ. ca. 9. ait hunc Stephanum Pont. ad Africanas Ecclesias scripsisse: *Nihil innouandum. nisi quod traditum est* (seruetur) intelligebat enim Vir sanctus & prudens, nihil aliud ratione pietatis admittere nisi vt omnia qua fide à patribus suscepta forent, eadem fide filii consignarentur, nosque religionem non qua vellemus ducere, sed potius qua illa duceret sequi oportere: idque esse proprium Christianæ modestiæ & gratitatis non sua posteris tradere sed à maioribus accepta seruare,

SIGNVM CXCIIL.

Venationes illicitas execrari.

SYnodus Trident. sessi. 24. De reforma. ca. 12. præcipit clericis *vt ab illicitis venationibus, aucupis, choreis, tabernis, lusibusque abstineant, atque morum integritate polleant.* Illicitæ autem sunt venationes clamoræ, cum si sine clamoribus & magno strepitu instituantur causa recreationis vel necessitatis (quando feræ noxiæ sunt alienis agris vineis vel hortis) licitæ sunt vi. P. Busæum de statu Cleric.

SIGNVM CXCIIV.

Constanter veritatem & liberrimæ equitatem tueri.

I. CVM Card. Contarenus magna auctoritate *Platus de offi. Card. c. 28.*
& libertate in dicendo esset vsus in ma-
Ddd s gna

gna quadam causa quæ inter duas principes familias agitabatur, atque ipsum quoque Pontificem valde attingebat, ac deinde gratie illigerentur, respondit nihil esse opus quod enim egisset,

*Ne motus
illud.
Veritas o-
dium pa-
rit.* *fici sui gratia egisse. Tantus est integritatis & innocentie splendor apud omnes homines ut in quocunque ea sit eum amabilem reddat, atque etiam hostem conciliet homini.*

3. De Iacobo Sadoleto hoc traditum est cum à Paulo III. factus est Card. nihil propius fuisse quam ut Cardinalatum recusaret, sed amicorum consilio & hortationibus victum, admissit tandem, verum hoc illi fixum ac statutum fuisse, ut nihil aliud unquam propositum haberet, quam Reip. Christianæ commodum & Dei vultus honorem.

Quare ita accepimus eius semper sententias liberrimas fuisse plenæque dignitatis. Nec tamen id eum minus gratum pontifici reddidit, sed potius gratiorem, quæ eum novis auxiliis, honoribus, & nominatim Gallica legatione.

4. Nicolaus Fliscus Cardinalis cum se Iulio II. tum in eius electione tum deinde in ipso pontificatu sæpe ut res poscebat opposuisset, & quidem acerrime, tamen tantum abest ut damnum ullum acceperit ut insuper ab eo ditatus sit redditu septem millium aureorum, quin etiam tanto in pretio habitus ut scriptum sit consecratum esse communem hominum opinionem, non posse Cardinalem non amoris à pontifice etiam non bono. Antiqui philosophi opes & voluptates

corporis alpernati sunt vt ad veritatem & sapientiam sectandam essent expeditiores.

Quot vero concionatores pro veritate mortem subierunt? *Isaias* post multas conciones habitas in duas partes sectus occubuit. *Hieremias* Hoc est cō-signare sua post carcerem & cathenas lapidibus obrutus, *Ezechiel* occisus, *Amos* veste per tempora transfigurare Eue-
xus, *Michaeas* precipitatus interiit. *Apostoli* omnes angelum.
post tot labores, post tot peregrinationes, post tam varias persecutiones Christo adiuncti sunt in cruce ac variis tormentis. *Hieremias* dicitur. c. 1. Dedi te in ciuitatem munitam, &c. & *Ezech.* 3. Dedi faciem tuam via lentiores, &c.

SIGNVM CXCIV.

Vestes modestas amare, & simplici cultu incedere, seu vestitu non eleganti, compto, & pretioso, sed vulgari corpus exornare.

1. **C**VM *Macharius* ille *Alexandrinus* vna cum *P. Platina* altero *Machario* Nilum transmissurus *li. 2. de bona* *Naum* conscendisset, vterque pannis obsitus, status reli-
habituque desplicato, eademque naui duo quoq; *girosi c. 1.*
tribuni veherentur cum maxima pompa equorum, famulorum, aurearum vestium, alior ex his Dei famulos conspicatus sedentes in angulo: *Be-*
ti vos, inquit qui mundum illuditis: cui Macharius, nos
quidem mundum, Vos autem mundus illudit. Quo ille
tam breui dicto ita compunctus & quasi illumi-
natus est vt domum reuersus statim omnib. quæ
habe-

habebat distractis monasticam vitam secutus sit. Fecit quod Bernardus (ecce nos reliquimus omnia) consulit, melius esse hæc terrena relinquere, quam ab illis relinqui. Idq; vere intellexit quod Greg. (18. mor. 12.) scriptum reliquit. *Diu cum nostris rebus durare non possumus, aut illa nos viuentes quasi deserunt pereundo.*

*P. Platus
li. 2. c. 28.*

2. *Eugenius III. Pont.* Cum Pontificiis vestibus exterioribus fulgeret, interius tamen semper monasticum habitum retinuit, laneam tunicam & cucullam, in qua etiam cubabat. Foris hominum oculis pontificis maiestatem, intus Deo oculis religiosam humilitatem perpetuo exhibebat. Quin etiam lectus tamen si purpureis cortinis autisque fulcris ornatus, tamen ex poris paleis duroque stramine fuit. De hoc consule Epist. 236. S. Bern. ad omnem Romanam curiam.

*Circiter
An. M.C.L*

3. *Bonifacius* (Romualdi discipulus) regio ortus sanguine (Othonis 3. Imp. propinquus itaq; ei charus ut animam suam eum appellare solebat) à Pontifice gentis Russiæ Archiepiscopus institutus, nihil tamen de pristino vestium & inedie rigore remisit: quin imo cum nudis pedibus equitaret, tanta erat vis frigoris ut ex equo descendens congelatum pedem à subhærente ferro uellere non posset, nisi aqua calida superfusa. Cui ad barbaram Rusorum gentem venisset, Christusque legem Regi prædicare cœpisset, creditus est primum ab eo, victus quærendi causa, non commenta circumferre. Verum cum multa munera quæ ei obtulerat, constanter recusantem, insuper etiam per medios ignes transeuntem vi-

*Ingentes
fructus nu-
ditatis.*

diffet, non modo cum toto suo regno Euangelium complexus est, sed ipsemet, filio quem habebat hærede instituto, Bonifacij discipulus fieri decreuerat, idque perfecisset nisi Paulo post Bonifacius à Regis fratre impie mactatus esset, quod ipsi quidem bene euenit, atque ex vetere eius desiderio vt martyr fieret, & vineam à se plātatam sanguine irrigaret.

4. Ioannes Baptista vestimentum ex p̄lis Camelorum erat contextum, rude ergo & asperum erat indumentum quod Cilicium appellatur. De hoc amictu Paulinus consularis:

*Ioannem
pili Came-
lorum hir-
to tegmine
vestiebant.*

*Vestis erat curui seris conferta Cameli
Contra luxuriam molles duraret vt artus,
Arceretque graues compuncto corpore somnos.*

*V. Baron.
An. Ch. 31.*

Adhæc cum in Palæstina Zonis vterentur laneis, Ioannes ex Zona etiam corporis afflictionem pellicea cingebatur. Vnde S. Hierony. vterque (Helias & Ioan. Bap.) Zona pellicea adstrinxit & mortificauit lumbos suos.

*ad Deme.
Ep. 8.*

4. Ioannes secessit in solitudinem pene infatulus, hominum conuictus & frequentiam bestiarum societate commutans. Credebat enim cum facilius tum esse securius feris obsistere quā hominum dementiæ. Quæ solatia habuerit, quibusue in deliciis alitus sit tenerrimus Ioannes & generosis ortus parentibus ex Euangelio notum est. Nam locustis & rusticano melle victitauit, in asperis cauernis diutissime latuit, & Camelorum pellibus delicatum corpusculum vestiuit.

*Prodigiosa
sanctitatis
puer.*

5. S. Ia-

De anti-
quo usu
vestium
clericorum
consule Ba-
ron. to. 4.
an. Ch. 194.
pag. 585.
Baron. to. 6.
an. Ch. 158.

5. S. Iacobus lineum habuit amiculum, minus quam attensus, nec oleo unctus, nec balneoribus. Hinc apud Iudeos in tanta veneratione fuit, ut soli permissum sit sancta sanctorum intrare, & Deo laudis sacrificium pro populo offerre. Ego. sip. li. 5. Euseb. li. 2. c. 23.

Ad imitationem autem primi huius Ecclesie Hierosolymitanæ Episcopi qui sindone tantum simplici induebatur S. Iacobi fratris Domini, & in ipsius domini in eo loco Crucifixi memoriam factum est ut Hierosolymitani Episcopi hanc circumspicere vestiti incederent, sed viliori habitu quam illius Ecclesie Clerici.

6. S. Ioannem etiam Euangelistam sindone amictum Hierosolymis aliquando fuisse constat. Bede in ca. 14. Mar. 7.

Serm. de
vita cleri-
Sabel le. 2.
c. 8.

7. S. Augustinus Episc. veste non magis composita, magisque ambitiosa quam illi quibus praeerat, voluit. Si quis elegantiores sibi dono offerret acceptam, venum iubebat dari, ut pecuniam inde exactam cum aliis communicaret. Vestimenta enim ait possidius, & calceamenta, vel lectualia ex marito & competentis habitu erant, nec nitida nimium, & abiecta plurimum.

In vita.

8. S. Bernardus Abbas veste quidem satis vilibili, nimium squalenti usus est, ac dicere solitus, & nican sordibus obsoletam, testem desidii, & socordiae esse, & eius immunditiam interitum ad hipocrisin spectare, qua inanis gloria dum detur contemni queritur. Quare etiam cum cilicio latenti sub veste carnem attereret, & illi re-

restitum est ipsum deposuit nec vnquam deinceps asperius indumentum quam ceteri fratres ferre voluit. Idem in declamatione ad verba: Ecce nos reliq. ait: *Res pauperum non pauperibus dare sacri. legij crimen est. &c.*

9. *Paulus primus Eremita tunica de palmæ foliis contexta nuditatem texit, hanc tunicam S. Antonius cum defunctum Paulum sepeliuisset habuit in deliciis, non nisi festis solemnibus eam induens, de hac etiam ait S. Hieron: Si mihi Dominus optionem daret, multo magis eligerem tunicam Pauli cum meritis eius quam regum purpuram cum regnis suis.*

10. *Hilarionem Abbatem accepimus nihil aliud quo corpus suum operiret habuisse præter saccum, ac pellicum ependitem, rusticumque sagam.*

11. *S. Hieronymus etiam sacco indutus erat quæ Eusebius discipulus eo defuncto accepit, & in honore habuit, tactus eius valetudinarios curans, & ad vitam mortuos reuocans. Augu. Epi. 206. ca. 2.*

12. *Tegendo corpori S. Erancisci tunica vna ea que crassi sili impolitæque texturæ satis fuit. Nuditatem hanc hyemis tempore calumnianti ac petenti vt sibi guttulam sudoris venderet, respondit, eam se Christo non hominibus vendere.*

13. *S. Chrysostomus vehementer in albulum calceamentorum inuehens ait: Quam veniam habere poteris, cum neque Vxori, iubente Paulo, pretiosas vestes permittantur, tu calceos luxuriosissime polias? & cetera. Et: Adiuumenta sunt vt lutum & omnes terræ*

Hieron. c. 3.

Bonav.

Hom. 50. 17

Matt. 1.

Tim. 2. Nā

implicat.

terra

terra sordes audacter conculcemus. Si tu ab huiusmodi
labe munda cupis calceamenta seruare, cernicibus tuis
atque capiti connecte.

Langheer.

de vita &

hon. cler. li.

6. c. 14.

14. Carolus Borromæus Archiep. Mediolanensis
vestes sacras maxime curaret, suas tamen possi-
mum interiores negligebat, ita ut aliquando
habere putaretur præter unum thoracem & tri-
par caligarum, nullus ex tota ipsius indusibus
plicas ferebat, aut gladios vel arma ge-
bat.

15. In Epitaphio Berengarii Ecclesie And-
gauensis in Francia diaconi (qui hæresin suam de
SS. Eucha. in Concilio à Nicolao 2. Congregato
anathematizauit, præbendam suam reliquit &
in insula S. Cosmi 28. Annos pœnitentium egit
mortuus An. 1088.) in huius inquam Epitaphio
inuenio hosce versus.

Cui vestis textura rudis, cui non fuit unquam
Ante sic impotus, nec cibus ante famem.

Sur. tom. 3.

16. D. Antonius Archiep. florentinus fecerat
omnes impudico & meretricio habitu vestitus
quasi instrumenta Dæmonum ad perdendas
animas ex templis omnibus sue ciuitatis
pulit.

Cap. 144.

Quarant
potius cul-
tum cordis
quam cor-
poris.

Regula Canonicis in Cōcilio primo Aquie-
præscripta ait: Canonicis totis viribus elaborandum
ut & indumenta virtutum habeant interius. & pri-
moderatum cultum caueant de honestate religio-
gnitatem exterius. Oportet Canonicos S. Scripturam
auctoritati parere, sanctorumque patrum docemur
vigilanter perpendere, ut humilitatem quam contem-
plari

stant, actu, habitu, incessu, ipsa etiam equitatione religiosissime demonstrent, plusque velint S. conuersatione eximieque moribus quam ornatu vestium fulgere. Si enim more coniugatorum in se ornandis nitore vestium, phaleris equorum, ceterisque humana vanitatis rebus abusi fuerint, scilicet ut se similibus uti debere contendant, in quo eorum conuersatio à laicis distare videbitur. Decet porro ut talis sit vestium cultus qui occasione vanitatis careat, & nihil nouitatis, nihil superfluitatis redeat, nihilque reprehensionis aut detractionis habeat. Synodus Carthag. 4. ait c. 45. Clericus professionem suam & habitu, & incessu probet, & ideo nec vestib. nec calceamentis decorem querat.

Synodus VII. An. Chr. 16. Omnis iactantia & ornatura corporalis à sacro ordine aliena est. Eos ergo Episcopos vel Clericos, qui se fulgidis vel clavis vestibus ornant, emendari oportet. Quod si in hoc permanserint, epitomio tradantur, omne quippe quod non propter necessitatem suam, sed propter venustatem accipitur elationis habet calumniam: Quemadmodum magnus ait Reg. breu. c. 2. Basilius. A prisca enim vsque temporibus omnis sacerdos vir tum mediocri & vili veste conuersabatur. Sed neque ex sericis texturis vestem quis variatam induebat, neque apponebat variorum colorum ornamenta in summitate vestimentorum, audierant enim ex Deifona lingua: Qui mollibus vestiuntur in domo Regum sunt. Syn. Matt. 11. 8. Trid. in decreto de reformatione c. 6. ait: Et si habitus non facit monachum oportet tamen clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, ut per decetiam habitus extrinseci morum honestatem intrinsecam ostendant. Tanta autem hodie aliquorum inoleuit temeritas religionisque contemptus, ut pro-

Eee

priam

pria dignitatem & honorem clericalem pariter
 dentes vestes etiam deferant publice laicales, pe-
 des in diuersis ponentes, vnum in diuinis ali-
 rum in carnalibus. Propterea omnes Ecclesi-
 cae personae, si postquam ab Episcopo suo etiam
 per edictum publicum moniti fuerint, honesti
 habitum clericalem, illorum ordini & dignitati
 congruentem & iuxta ipsius Episcopi ordina-
 nem & mandatum non detulerint per simu-
 lationem ab ordinibus, vt officio & benefici-
 fructibus, redditibus, & prouentibus ipsorum be-
 neficiorum, nec non si semel correpti deinceps
 hoc deliquerint etiam per priuationem officio-
 rum & beneficiorum coerceri possint & debeant
 secundum constitutionem Clementis V in con-
 cilio Viennensi editam.

De offic.

Card. c. 15.

Cardinalibus splendorem aliquem & orna-
 tum & maiestatem permittit P. Platus ne dignitas
 vilescat. Est enim hoc valde proprium humane
 naturae vt sensibus moueatur, quia quomodocumque
 in hoc corpore viuit propter admirabilem
 coniunctionem, quae est inter vtrumque
 minime necesse est vt velit nolit iis afficiatur
 per sensus ac praesertim per oculos ingeratur.
 Quae fuit causa cur Deus ipse animo quidem pri-
 cipue ac spiritu coli se voluerit, sed praeterea
 etiam quaedam iusserit adhiberi, vt se homi-
 ni captui accommodaret. Itaque in veteribus
 etiam de vestimentis & ornatu summi sacerdotis
 multa praescripsit quae omnia praeter mysterium
 quod continebant eo etiam pertinebant vt
 admirationem quandam apud populum mouerent.

Nec valet quod obici possit de Ss. Apostolis, qui nullo eiusmodi externo apparatu, ac potius in ^{2. Cor. 11.} summa paupertate, in fame & siti, in frigore & nuditate, vt Paulus ait, prælatorum statum cum tanta dignitate tenuerint. Hæc enim fuit certa quædam ratio & illorum temporum propria, cū Ecclesiæ fundamenta iacienda essent, ne orbis conuersio humanæ potentia tribueretur. Accedebant miracula quibus sibi venerationem satis superque conciliabant. Num autem cum & hæc signa prodigiaque cessarint, & Ecclesia iam satis fundata, & propagata sit, sine dubio nisi aliquid esset quod hominum oculos caperet, non modo apud rudes & vulgares (qui fere tantum capiunt quantum vident minimumque ratione vtuntur) sed plane apud omnes minor esset reuerentia & auctoritas prælatorum, labaretque in multis Ecclesiastica obedientia, ex quo etiam contemptus sequeretur. Etiam S. Augustinus Episcopalis vitæ exemplar aliquid argenti ad suam mensam ^{c. 16. p. 3. tit. 21. c. 2.} adhibuisse perhibetur. Vult tamen dictus P. Platus ne extra modum sumptu & magnificentia procedant Cardinales in domo, in suppellectili, numero & vestitu famulorum, & reliquis B. Antonius inter alia Cardinalium peccata commemorat si nimiam familiam alant. Idem confirmat Aluarus: Si, inquit, excedant in familiis nimis magna, in famulis, in equis, in vestibus pomposis, in suppellectili pretiosa.

Recte S. Bernardus de omnibus Ecclesiasticis: Conceditur vt si bene deseruis de altari viuas, non autem vt de altario luxurieris, vt de altario
Eee 2 super-

v. locum de diuitiis. Superbias, vt inde compares tibi fræna aurea, sellas depictas, calcaria de argentata, varia griseaque pellicea ex collo & manibus ornata purpureo diuersificata. Denique quicquid præter necessarium victum simplicemque restitutum de altario retines tuum non est, rapina est, sacrilegium est, &c. Et li. 3. ad Eugen. ponti. Quid sibi vult quod Clerici aliud esse, aliud videri volunt? nempe habitum milites, quæstu clericos, actu neutrum exhibent. Nam neque vt milites pugnant, neque vt Clerici Evangelizant, cuius ordinis sunt cum vtriusque esse cupiunt, vtrumque deserunt, vtrumque confundunt, vniuscuiusque in suo ordine resurget isti in quo? an qui sine ordine percauerunt sine ordine peribunt? aut si summe sapienter Deus veraciter creditur à summo vsque deorsum, nihil inordinatum relinquere, vereor non alibi ordinem quam vbi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. O miserandam sponsam talibus creditam parantibus, qui assignata eius cultui proprio retinere quæstu non verentur! Et: qui stipendiis quæ sufficere debebant minime contenti superflua quibus egeni sustentandi forent impie sacrilique sibi retinent, & in vsus sua superbia, atque luxuria victum pauperum consumere non verentur.

Ser. 23. in
Cant.

Ser. 33.

Et cum persecutiones quasdam Ecclesiasticissimas descripsisset, hanc vnâ describit vitanam maximam, quando, inquit, Ministri Christi sunt & seruiunt Antichristo. Honorari incedunt à bonis Domini qui Domino honorem non deferunt. inde splendida mensæ, & cibus & scyphis: inde comestiones & ebrietates: inde redundantia torcularia, & præturiaria plena, eructantia ex hoc in illud, inde dolia pimentaria, inde referta marsupia. Pro huiusmodi vitiis

esse & sunt Ecclesiarum Præpositi, Decani, Archidiaconi, Episcopi, Archiepiscopi, intestina & insanabilis est plaga Ecclesiæ. & ideo in pace amaritudo eius amarissima. Et: intueri quomodo incedunt, nitidi & ornati, circumamicti varietatibus tanquam sponsa procedens de thalamo suo. Vnde vero hanc illis exuberare existimas rerum affluentiam, vestium splendorem, mensarum luxuriam, congeriem vasorum argenteorum & aureorum nisi de bonis sponsa? inde est quod illa pauper & inops & nuda relinquitur, facie miseranda, inculta, hispida exanguis. Propter hoc non est hoc tempore ornare sponsum, sed spoliare, non est custodire, sed perdere, non est defendere, sed exponere, non est instituere, sed prostituere, non est pascere gregem sed mactare & deuorare.

Hæc & plura alia de hoc argumenta multis in locis S. Bernardus adfert. Concilium Tridenti. *Sess. 25. c. 7.* de Episco. & Card. sanxit vt modesta suppellectili, & in mensa frugali victu contenti sint, & in reliquo vitæ cultu, atque in tota domo nihil appareat, quod à sancto hoc instituto sit alienum, quodque non simplicitatem Dei, & elum, & vanitatum contemptum præ se ferat. Externam amplitudo auctoritatem quidem & reuerentiam *Intra fines conciliat, sed habet ea res modum suum, ex de- te contine.* coro personæ, qui modus si transeat, non tantum non conciliatur auctoritas sed potius imminuitur. Concilium Carthaginense ait: Episcopus *d. 41. pen.* Noli transvilem suppellectilem, & mensam & victum pauperem *filire fines.* habeat, & dignitatis suæ auctoritatem fide & vitæ meritis quærat.

Ecc 3

Hæc

Hæc est, ait P. Platus, via certissima & optima
venerationis acquirendæ inter homines, si vir-
tus emicet, si integritas, si grauitas, religio, & pie-
tas ita emineat vt ab omnibus conspiciatur. De
magno illo Nicolao Myrensi Episcopo ita tradi-
tum est, cum Episcopus esset factus, cepille vi-
veste etiam vilidri, & neglectiori quam antea so-
leret, in qua nullus omnino esset nitor, aut solus
sed castigatæ potius humilitatis & modestiæ si-
gnificatio. Et tamen tantum abfuit vt ea res ali-
quid detraxerit de opinione, vt etiam multum
auxerit.

*Imitare
clericos
frugi.*

Cardinalis Borromæus omnem suppellectilem
alicuius pretij, conopæa, aulæa, aliaque eius ge-
neris abs se remouit. Vestibus utebatur externis
quidem vt Cardinalis, interioribus vero et
simplici panno & tela, quin etiam cubicularis a-
mictus ex panno erat cineritio, rudi & crasso, qui
ipsam vestem quatuordecim totis annis non
mutauit.

Quid hæc & multa alia quæ constanter ad
mortem vsque seruauit de eius celebritate im-
minuerunt? potius multum addiderunt. Nam
qui hæc speciosa habent multi sunt, neque id vi-
tutis est sed copiarum, quæ etiam in insipientem
cadere possunt & sæpe cadunt. At vero illa spe-
nere sapientiæ est, ideoque admirationem potius
& commendationem parit.

*3. doct.
Christ. c. 22*

At inquis quæ forma mediocritatis tenenda
est? S. Aug. ait: *Quisquis rebus prætereuntibus
alius utitur quam sese habent mores eorum, cum quibus
viuit, aut temperans aut superstitiosus est. Quisquis*

sic eis vitur ut metas consuetudinis bonorum inter quos versatur excedat aut aliquid significat aut flagitiosus est. In omnibus enim talibus non usus rerum sed libido utentis in culpa est. fieri enim potest ut sine aliquo vitio cupidinis vel voracitatis preciosissimo cibo sapiens utatur, insipiens autem foedissima gula flamma in vilissimum olus inardescat.

Clericalis habitus gravitatem, & illis, V. lo-
cum de familia, ipsis clericis maioris modestiae *V. Locum de familia.*
necessitatem quandam imponit. Velim omnes ponderare illud S. Bernardi: Cur carnem tuam pretiosis rebus impinguas & adornas quam post paucos dies vermes in sepulchro sunt deuoraturi? & animam tuam bonis fidei operibus non adornas *Quid. Sint procul a nobis iuvenes ut femina culti.*
quae Deo & Angelis eis praesentanda est in iudicio? cur animam tuam vili pendis & ei carnem praeponis? dominam ancillari & ancillam dominari magna equidem abusus est. Tanta, ait, S. Hieron. *Ep. 128. ad Fab.* debet esse scientia & eruditio Pontificis, ut & gressus eius & mores, & omnia vocalia sint, veritatem mente concipiat & toto eam habitu resonet & ornatu.
Et: Sunt quidam mei ordinis quibus omnis cura est de vestibus, si bene oleant, si pes laxa pelle non folleat, crines calamistri vestigio rotantur, digiti de annulis radiant, & ne plantas humidior via spargat vix imprimant summa vestigia. Tales cum videris sponso magis existimato quam clericos. Et ad Nepot. de vita Cler. Ornatus & sordes pari modo fugienda sunt, quia alterum delicias, alterum gloriam redolet. Ut etiam ad Eustoch. scribit: nec affertate sordes nec exquisitae munditiae conueniunt Christiano.

Ecc 4

Ad

Ad Oceanum Ep. 80. ait : comunt le vestibul
& munditiis corporis, cum omnis istiusmodi oc-
natus & cultus sordibus foedior sit.

1. Pet. 3.

S. Greg. hom. 6. in Euang. inquit : Nemo existens
in luxu neque studio pretiosarum vestium peccatum de-
esse, quia si hoc culpa non esset nullo modo Ioannes
Dominus de vestimenti sui asperitate laudasset. Si cultus
vestium culpa non esset, nequaquam Petrus Apostolus per
Epistolam suam feminas a pretiosarum vestium appetitu com-
pesceret quasi dicat, quæ culpa est viros hoc appe-
tere, à quo curavit Pastor Ecclesiæ & feminas
prohibere? Zacharias Papa in synodo Romana c.
3. Episcopi, Presbyteri, Diaconi, sæcularibus indumento
non utantur, nisi ut condecet tunica sacerdotali (tale-
ri) &c.

Leo IV. in Synodo Roma. ca. 12. sine ornatu sacer-
dotali extra domos sacerdotes apparere non conueniunt,
&c.

S. Bernardus in Exod. li. 3. de confid. non dubita-
uit arguere summum Pontificem Eugenium
quod neglexisset obseruationem legum de ha-
bitu Clericorum in Synodo Remensi latarum.
Falleris si teneri, putas, si non putas ipse peccasti, aut po-
tuens quæ non tenerentur, aut quæ non tenerentur dis-
mulans : præcipimus iuste, ut tam Episcopi quam
clerici neque in superfluitate seu inhonesta ve-
rietate colorum aut fissura vestium intuentium
(quorum forma & exemplum esse debent) offe-
dant aspectum, sed potius ita in suis actibus et
ta condemnent & amorem innocentie conser-
uatione demonstrent, sicut dignitas exigit orbi-
nis Clericorum.

Quid

Quod si moniti ab Episcopis suis intra 40. dies non obtemperauerint Ecclesiasticis beneficiis eorundem Pontificum auctoritate priuentur. Episcopi vero si præfixam pœnam irrogare neglexerint, quia inferiorum culpæ ad nullos magis referendæ sunt, quam ad desides negligentisque rectores tam diu ab officio Pontificali abstinêat donec pœnam à nobis constitutam Clericis sibi subiectis imponant. &c.

Luxus vestium interdictus, sed non restrictus pœna dictata, sed minime secuta est. Idem term. i. Supermissus est alloquens Monachos ait: *In habitu non iam calor, sed color requiritur, magisq; cultui vestium quam virtutum insistitur, &c.*

Sanctus Ambrosius de dignitate Sacerdotali capite quarto ait: Apostolus non carne Episcopum, sed mente docet esse ornatum, vt ille Sacerdos placeat Deo qui animam habuerit compositam Deo. 1. Tim. 3.
Tit. 2.

Sanctus Augustinus ad Ediciam Epistol. 199. dicit fuscam vestem suo tempore fuisse insigne continentiam profitentium. Cassianus libro 1. de vestibus cœnobiorum ait: Monachos vt cucullis vt sciant infantilem simplicitatem sibi imitandam esse, iuxta illud Matt. 18. v. 4. Nisi efficiamini sicut paruuli non intrabitis in regnum cœlorum.

Carolus Borromæus Cardin. in tractatu de ratione administrandi sacramentum confessionis docet: Quando propter ornatum & luxum in vestitu, fastumque animi ingentem plerumque mortaliter peccetur his fere verbis, i. Primo

Eee s mor-

mortaliter peccat si quis vestitu splendidiore inducitur (veleose ornat) ob finem peccati mortalis. 2. Qui vestimenti sumptuosi gratia, vel ipse delinquit, vel si alij eius nomine præceptum Domini vel Ecclesiæ transgrediuntur, ita ut, ut vestis non conficiatur festis diebus Sartori operandum sit, vel ipse faciat eum operari, aut eorum missæ officium omittere, vel ut alij omittant præbetur ab eo occasio. 3. Si causam præstat coniugi, iisque ad quos spectat eius sustentatio, ut plus quam privatae opes ferunt in vestitum impendant. 4. Si prævidet, ut merito debet prævidere, aut saltem probabiliter dubitat, quod odia vestium causa gignantur, dissensionese in ædibus fiant, vel quod indumenti causa coniux aut aliorum quispiam blasphemias euomat, aut lucra illicitosque contractus exerceat. 5. Si ornatus causa non sine peccato mortali supersedeat eleemosynis necessariis, aut legata pia non exequatur, aut similibus quibus obstrictus est complere negligat. 6. Si pro veste mercedem operariis denegat solvere vel differt, aut ære alieno sic se obruit, ut cum tempore soluendo non sit futurus. 7. Si vestis splendide vestiat detrimentum proximo notabile infert, vel ita se exhaurit ut filias cum ad ætatem nubilem peruenerint, in matrimonio collocare non possit, quæ ex re magna damna solent existere. 8. Si prudenter colligi possit (repetest si quis supra quam suæ copię fuerint informat) quod non mediocria peccata similiaque

quæ dicta sunt inde prodibunt, aut dubitatio
 verisimilis habeatur quod accidere possint. 9. Si
 ornatus ad lasciuiam pertrahat & ad inhone-
 stum amorem sollicitet. 10. Si per se quidem eo
 non adducat, eo tamen indutus suspicetur occa-
 sionem ex eo ornamento datum iri certæ per-
 sonæ, vt illum inhonesto amore prosequatur,
 vel ne sic accidat probabiliter timeat. 11. Si quem
 ex sumptuosius quibus incedit vestibibus per occa-
 sionem misere salutem perdere conspiciat, ta-
 men eum non studeat deponere.

Dionysius Richelius ait de vita Ecclesiastic.
 artic. 11. *Vir aut mulier se ornans, & suo ornatu in se
 hominum oculos prouocans, etiamsi nullum malum
 inde sequatur, tamen æternum supplicium patietur,
 quia venenum præbuit si fuisset qui biberet, &c.* Ergo
 Clericus spiret virtutem, non oleat vnguen-
 tum.

SIGNVM CXCVI.

*Virtutem cum eruditione con-
 iungere.*

1. **F**erdinandus Castillus Centuria 1. de Historia
 Dominicanorum: *Expedi, inquit, in pri-
 mis, vt qui sapientiæ huius (Theologiæ) studiis sese
 dat, eo cogitationem intendat, vt non tam discat, quam
 vt operetur. Cum enim hæc studia suauissimum man-
 na pluant ac stillent quo mentes saturantur &
 ad virtutes solidas alliciuntur, exercitant semper*
 nouos

uos (vt ita dicam) gustus de Deo, quibus sic pascuntur
vt nunquam fatigentur. Neq; enim fieri potest vt Deus
fatiget aliquem cui in corde is ipse sit Deus, &c. Sancti
Theologi orationibus, lectionibus, laboribus, ieiunijs, lac-
rymis, solitudine curarunt vt quicquid addiscentis
suis mentibus restaret infixum, cumq; animas suas me-
gis diligerent quam scientias docti simul & sancti ex-
debant, prudentes & probi, litterati & humiles. Sapi-
tia enim supernaturalis quæ non ita tractatur gignit
animis vanitatem, nec aliud quidquam parit, quam
mala conscientia sit accusatrix & restis. Scriptum est
tem: Seruus sciens voluntatem Domini sui, & non se-
ciens vapulabit multis, &c. V. Lud. Granat. 2. par.
2. de orat. & medit. & Ant. Poileu. Bibl. selectæ. li.
3. c. II.

2. S. Chrys. lib. 6. de dign. fac. ait: Eum qui pro
muni ciuitate (quid dico pro ciuitate? immo pro vniuerso
mundo) legatione fungitur, & deprecatur inquit
omnium propitium Deum fieri, non solum viuorum, sed
etiam mortuorum qualem putas esse debere? Ego quidem
Moyse & Helie confidentiam huic non puto supplicem
posse sufficere. Sed ut enim cui sit commissus vniuersus
mundus & qui sit pater omnium ita accedit ad Deum
crans extingui quicquid vbiq; pugnarum est, dissipans
multus, placari omnia, & tam priuatis malis, quam pu-
blicis imponi finem. Itaq; tantum prestare debet
peccator virtutis eminentia quantum praeclit &
distat officio. Cum vero etiam Sp. Sanctum aduocaret
& reuerendam illam immolauerit hostiam communi
que omnium Dominum subinde contigerit vbi illam
mibi) nostra aestimatione ponemus? Quantum illi
splendore poscimus & quantam religionem? Experi-

enim quales oporteat eius esse manus tantarum rerum
 ministras, qualem linguam talia verba fundentem? Et
 Hom. 43. ad 23. Matth. Malus Sacerdos de sacerdotio
 suo crimen acquirit, non dignitatem, &c. Hom. 3. in
 acta: Non arbitror inter Sacerdotes multos esse
 qui salui fiant, sed multo plures qui pereant, in
 causa est quoniam res excelsum requirit animum
 multas enim habet causas quæ depellant ipsum à
 suis moribus & innumeris oculis illi opus vndi-
 que. Non vides quam multas res oporteat ad e-
 piscopum ut sit appositus ad docendum, ut tole-
 rans malorum, ut tenax sit & fidelis in doctrina
 sermonis. Quanta hoc difficultatis? & quod alij
 peccant illi imputatur. Si bene viuendo & bene
 docendo populum doces quomodo viuere de-
 beat: Bene autem docendo & male viuendo
 Deum doces quomodo te debeat condemnare.
 Et Greg. de cura pastoralis pa. i. c. ii. Cum in qui displi-
 cet ad intercedendum mittitur irati animus ad deterio-
 ra prouocatur. D. Alexander Papa & Martyr. Quan-
 to Sacerdotes meliores & digniores fuerint, tanto faci-
 lius in necessitatibus pro quibus clamant exaudiuntur.
 Greg. Naz. in Apologetico: Ut etiam se aliquis (E-
 piscopus) ab omni peccati labe purum tueatur, aut ad id
 certe quam proxime accedat, haud tamen scio id ne ei
 sufficiat, qui alios ad virtutem erudire parat. Neque enim
 ab eo cui hæc cura commissa sit hæc solum requiritur, ut
 à vitis alienus sit (quod subditorum quoque plerisque tur-
 pissimum esse censetur) verum etiam ut virtute præcel-
 lat, iuxta illud scripturæ præceptum, quo declinare à ma-
 lo & bonum facere iubemur. Nec satis habere vitiosas a-
 nimæ formas obliterare, nisi meliores quoque notas ipsis
 sub-

Ep. 2. & 8.
 ipsi sac. i. q.
 1.

substituatur, ut et integritate magis quam dignitate
authoritate præstet, nec modum sibi vllum honeste viue-
di atq; in virtute progrediendi constituat.

Decet certe Clericum cum omnem tum eum
qui munere concionandi fungitur, sinceris
incorruptis moribus esse præditum, & omni vi-
tutum splendore esse insignem & ornatum, quippe
qui in loco superiore positus in omnium sit ocu-
lis. Decet eum habere animum ab omni cupidi-
tate, ira, odio, ambitione, auaritia expurgatum, &
in peruersas cupiditates ita dominatum tenere,
ut cum magna mentis tranquillitate ac libertate
alios ad virtutes instituere & vitia reprehendere

Serm. 18. in Cant. possit. *Quanta*, inquit, S. Bernhardus, *infor-*
da sunt ut effundere audeamus, de plenitudine, non de

penuria largientes? compunctio deuotio, patientia
labor, pietatis opus, orationis studium, contemplatio
otium, plenitudo dilectionis. Idcirco nos, inquit Sanctus

Hom. 10. in 1. ad Tit. Chrysostomus, elegit, ut simus quasi luminaria,
veluti fermentum euadamus, ut magistri exterorum
ficiamur ut veluti angeli cum hominibus versetur,
tanquam viri cum pueris, quasi spirituales cum animi-
libus.

Eos quorum mores & vita verbis & officio
respondet, grauissimæ pœnæ manent. Legant
sunt, quid ergo pœnæ merentur si fidem fallant?
Si lædant eum à quo sic honorantur? Sunt in Ec-
clesia loco oculi ac dentium, quare non possunt
sine iactura totius corporis lucem vltro abijcere,
vel in cibis parum salubribus occupari. Sancti
strumenta ad conuertendos populos, si carnis
influens gratiæ diuinæ impediunt, si sanguinem
Christi

Christi inutilem reddant, si æterna salute priuent
 quos potuissent saluare, quantum denique cri-
 men est: Væ Scribarum & Phariseorum imita-
 toribus qui alligant onera graua & importabilia
 & imponunt ea in humeros hominum, digito au-
 tem suo nolunt ea mouere, qui dicunt & non fa-
 ciunt, imo contra quam dicunt faciunt. Hi Achi-
 tofeli & Vriæ similes sunt, ille disposita domo sua
 laqueo se suspendit, aliis consulens seipsum ne-
 gligens, tales qui consilio & doctrina alios ita
 uant, seipsos perdunt. alter Epistolam defere-
 bat, suam mortem & exitum continentem. S.
 Chrys. Si bene vixeris, ait, & bene docueris omnium iu-
 dex es, si autem bene docueris & male vixeris, tui solus
 condemnator es. Ven. Beda ait: Sicut pastores qui bene
 administrant bonum gradum sibi acquirunt & Presby-
 teri qui bene præsumt duplici honore digni habentur, ita
 qui officium docendi sibi indoctus & ineptus vsurpare tẽ-
 tauit, vel Christi doctrinam non sincere annuntiauerit
 maius iudicium damnationis meretur, quam si solus in
 suo scelere periret.

Nisi Clerici thorace fuerint induti virtutum sa-
 pientia rerũ sacrarum nunquã erũt digni, ea enim
 in animam maleuolam pñ introibit. Impossibile est,
 ait Cass. immundam mentem donum scientiæ spiritualis
 adipisci. Nemo enim in vas foetidũ atq; corruptũ vnguen-
 tum aliquod nobile, aut mel optimũ, aut pretiosũ quiddã
 liquoris infundit, &c. Christus amicis arcana sua re-
 uelare se dixit. Syr. cap. 15. ait: Qui continens est
 iustitiæ apprehendet illam (Sapientiam) &c. Cibabit
 illum pane vitæ & intellectus, & aqua sapientiæ salutaris
 potabit illum &c. Exaltabit illum apud proximos suos,
 sola

Lut. 12. Ser-
 uus qui scit
 voluntatẽ.

Ro. 1. Cum
 Deum co-
 gnouit, Qui
 iudicat,
 &c.

Greg. 31.
 Mor. c. 11.

Ho. 43. in
 Matt.

Pf. 49. Quis
 retinẽt enar-
 ras, &c.

Ep. 1. ad
 Tim. c. 3.
 v. 5.

Coll. 14. c.
 10. & 16.

stola gloria vestiet illum, &c. Longe abest sapientia a superbia & dolo, &c.

Emunctoria quæ lucernis expurgandis vni-
erant Deus aurea esse voluit, quales ergo vult es-
se Clericos ad purganda peccata populi milles.
Non confundant, inquit S. Hieron. sermonem tuum
opera tua, ne cum in Ecclesia loqueris tacitus quilibet
respondeat, cur ergo hæc quæ dicis ipse non facit? Sacerdos
Christos, mens, manusq; concordent.

Ep. 2. ad
Nep.

Apol. 1.

Greg. Nazianzen. malos concionatores multis
comparat pictoribus, qui lingua pingunt vitia ex-
pungunt. Ideo, ait, purgari prius debent quam purgan-
lux fieri & alios illuminare: ad Deum appropinquare
& ita alios adducere, sanctificari & ita alios iustificare
prius manibus ducere, id est, exemplo suarum actionum,
inde consilium dare.

In c. 5. Can.
S. Paulus
bonus odor
sumus.

Hom. 38.
ad popul.
Ant.

S. Greg. ait: Quid est quod labia sponsi lilia esse di-
cuntur? nisi quod illi per quos Christus loquitur necesse est
ut mundi sint, & per eos bonus odor aspergatur.

S. Chryl. Si non habueris opera non tantum loquens
non profuisti, sed & potius laesisti: cogita namq; quid
tu tanta differens non efficias, multo magis ego vniu-
gnus sum.

Nunquam
bene audi-
tur qui ma-
le audit.

Plutarch. (de audit. offic.) & (Gel. lib. 3. c. 1.)
referunt Lacedæmonum iudices cum orationem
fatis bonam audissent, quam improbus orator
habuerat, probasse quidem quæ ille dixerat, sed
dileplicuisse eis quod malus esset author sequen-
dis ideoq; decreuisse ut alius bonis ornatus mo-
ribus eadem repeteret, ne prauis hominibus
consilium viderentur.

Iustinus in parænetica ad gentes: Non in

bis, ait, sed factis & operibus res religionis nostra posita sunt.

Magna certe virtus requiritur in Clericis quorum officium est loqui sermones Dei, ut sermones Dei, pro dignitate dispensare mysteria Dei, consummare ac perficere sanctos & reddere omnem hominem non modo innocentem, sed etiam quoad fieri potest perfectum in Christo, & ipsum Christi corpus edificare. ^{Eph. 4. Eius qui ad alios ad virtutes volūt promouere sitienda est propria perfectio.} Christus erat docens tanquam potestatem habens, & quia Deus erat, & quia quod sermone prædicabat representabat facto, & prius cœpit facere quam docere, & libere obmurmurantibus Hebræis obiecit: *Quis ex vobis arguet me de peccato?* Sanctus Paulus dicebat se pugnare non quasi aerem verberaret, & imitatores mei estote, sicut & ego Christi.

Vtinam de omnibus Clericis dici posset quod Syracides de Onia Sacerdote capite 50. dicit: *Tanquam vas auri solidum, ornatum omni lapide pretioso (virtutum.)*

SIGNVM CXCVII.

*Semper in virtutibus proficere
velle.*

Sanctus Chrysostomus 2. in Gen. Si Paulus ait qui per praeclaris operibus excelluit & quasi Angelus subit de per terram apparebat, quotidie studebat lucrifacere & virtute in pro veritate stare in acie contra pericula, & sibi colligere virtutem. Spirituales merces, & semper progredi, qualem habebimus.

Fff

mus

Qui virtu-
tem serit
bonam fa-
mā merit.

mus nos defensionem qui non solum bonis omnibus opor-
bus destituti sumus, sed & malis grauari, quorum vnum
duntaxat in ipsum perditionis profundum detrudere nos
sufficeret, nullumq; prater ea studium est, vt vel has sal-
tem emendemus?

Sigismundo Imp. Theodoricum Colon. Archiep.
roganti quibus mediis felicitatem consequi pos-
sit, respondit Episcopus, frustra eam in hac vita
quæris? Tum Imp. At illam alterius vita quomodo
indipiscar? Si, inquit Episcopus, ita vixeris quomodo
admodum calculi aut alterius morbi dolore vexatus, re-
cturum te promittis.

SIGNVM CXCVIII.

*Ex bonis presentis vite conijcere futu-
ra vite æternæ.*

Aug. solilo. l.
c. 21. & in
Ps. 85.
Sur. Tom. 2

Beatus Fulgentius Ruspensis Episcopus per-
secutionem Arianorum fugiens Romam
cum peregrinaretur, visa Romani senatus & vrbis
Romæ gloria, sic ad fratres peregrinationis sue
comites, loquitur: Quam speciosa potest esse Hieru-
salem cœlestis, si sic fulget Roma terrestris? Et si in
seculo datur tanti honoris dignitas diligentibus verita-
tem, qualis honor & gloria præstabitur sanctis diligen-
tibus veritatem?

Tom. 1.
P. 1068.

2. S. Porphyrius Gazæorum Episc. cum ex ca-
sa quadam Constant. existens Theodosij iunioris
infantuli baptismum ingenti cum pompa & ma-
gnificencia celebratum cerneret, dicebat: Scio
qui

quæ paulo post evanescent tantam habent gloriã, quanto magis cœlestia, quæ parata sunt sanctis Dei?

3. Recte S. Petrus Ep. 2. c. 3. asserit promissiones divinas quibus regnum promissit æternum non esse idcirco vacuas putandas quod videantur in longum differri, quia quod nobis longum, Deo est brevissimum, cum mille anni apud eum qui æternitatem complectitur, sint instar diei vnius, imo instar momenti. Deinde omnem illam moram procedere ex illius benignitate qua omnes ad salutem expectat. Errare vero eos, qui mundum in eodem semper statu perseverare existimant, nam & olim aquis deletum, & in futurum igni delendum reservari, tunc novos cœlos & novam terram exhibitum iri.

SIGNVM CXCIX.

*Non ulcisci iniuriam ab aliis
factam.*

S. Amb. Ep. 25. Non hac, inquit, sola est forma iustitiæ, ut nō ladas eum qui te non laeserit, sed etiam illa, ut etiam remittas ei qui te laeserit. Etenim si iustitia virtus est, crimine debet vacare, nec improbitatem improbitati refellere. Quæ enim virtus hoc à te fieri quod in altero ipse punias? Contagio ista improbitatis non vicio est. Nihil autem interest cui malefacias, utrum iusto an iniusto cum te malefacere non oporteat. Neq. distat quomodo malignus sis, utrum iusto vindicandi studio an voto nocendi cum malignitas in utroq. genere non careat reprehensione.

Fff 2

SI.

SIGNVM CC.

*Magno zelo negotium salutis animarum
suscipere, eo peruigilare quasi ratio red-
denda sit pro animabus mul-
torum.*

Heb. 13.

*Bib. select.
L. 4. c. 1. 2. 3*

D Ecet Clericum in captura hominum ne-
que maris vel monstra vel procellas peri-
mescere. Quia enim apud Deum anima vnus est
timentis magis aestimatur quam mille filij impij,
qui (ait P. Ant. Possen.) nihil in tota vita sua age-
ret aliud quam vt hominem vnum accurate vias
Domini doceret, is certe tanquam angelus Dei
operam suam vtilissime poneret. Cum autem
aliquis amicus Dei efficitur nihil non obtinere
potest à Deo qui voluntatem timentium se facit.
Qui enim apud principem aliquem gratiosissi-
mus est, multo plura vnico verbo & momento
ab eodem, quam reliqui plurimi ne multis qui-
dem supplicibus libellis ac diuturno studio asse-
quuntur. Notissimum autem est illud exemplum
ancillæ Iudææ, cuius vnus opera vt voluit Deus
vt à lepra Naaman Syrus liberaretur, ac Deus re-
rus in eam ipsam perfidiam agnosceretur & col-
leretur. Noe centum totos annos Arcæ ædificandæ
ac tantum octo animabus humanis adferendis
impendit, vnde postea factum est, vt ex inuicta
patientia paucissimæ illæ animæ totam postea ter-
rarum orbem instaurarent. Non parum igitur
pro

*4. Reg. 5.
Luc. 4.*

proficit qui paucissimos cum Deo coniungit eos
que in tuto collocat.

1. *Christus Iesus* æterna Patris sapientia docuit
rationem expectandi, patiendi, & lucrandi ani-
mas, dum spinas, flagella, clauos, vulnera & i-
psam crucem ostendit, quia his regnum suum
fundauit. Exinaniuit semetipsum vsque ad mortē
pro animabus nostris saluandis, vt suo exemplo
nos doceret omnem iniuriam, omne priuatum
commodum saluti animæ vnus posthabere.
Idem flagrans zelo vindicandi honoris diuini
in profanatione Hierosolymitani templi emen-
tes & vendentes templo exturbauit. Ioan. 2. ver-
sic. 15.

2. Cum *S. Iacobus* Apostolus octo solum ani-
mas in Gallæcia Christo Domino adiunxisset,
per illos denique Gallæcia magnaue pars Hi-
spaniæ conuersa est, & diuinitus factum est, vt
cum viuentem Apostolum audire nolissent, ad
eius demortui cadauer postea vndique accurre-
retur, cuius fidem & orationem per tot sæcula im-
plorarunt atque etiamnum imploant.

3. *B. Apollinaris* duodecim annos in Rauennæ
suburbis demoratus, terque ad eam ciuitatem
rediens, licet denique martyrium subiit, opere
tamen inchoata constantissimam operam naua-
uit.

Quare quod viuens efficere non potuerat, de-
cedens ex hac vita consecutus est. Sic Rauenna-
tes per tot sæcula insignem venerantur docto-
rem & Patronum quem non vno supplicio ex-
cruciarunt. Alij vero qui variis & pluribus cru-
ciati-

ciatibus plures annos fuerunt attriti, sicutamen perseuerarunt in orando ut deniq; feritate deposita ciuitates patientiam eorum admirata fidem Christi receperunt.

Cum in primitiua Ecclesia fundanda Christus Dominus voluerit ut trecentos ferme annos quicunq; Pontifices maximi fuere, hi pro eius fide martyrium aut varias persecutiones subirent, intelligitur certe non esse ignaui aut commodi vel studia querentis propria salutis animarum procurationem.

4. *S. Antonius* Alexandriam veniens breuissimo temporis spatio miram Arianis intulit cladem, quantam fortasse perdocti & literati multo longissimo vitæ spatio non intulerunt. Perspicax enim diuinæ maiestatis oculus aptiora instrumenta cognoscit & deligit, perq; eos in momento temporis sæpe efficacius agit quam diuturno tempore per plerosq; homines, qui vel sibi vel mundo melius aliis sapere videntur.

Quia tamen humilitatē amisit, in multos errores miserrime cecidit.

5. Niceph. scribit *Originem* plures atq; ipsius lum genitorem martyres præmisisse in celum, summosq; labores in conuertendis animabus per tulisse, ita ut è domo in domos, per foramina clam ad fidem piorum fouendam inter summa pericula penetraret.

Baron. An. Chr. 360.

6. Cum omnibus Orientis Ecclesiis ex sacropto ab Ariano Eudoxio baptismate innotuisset perfidia Imp. Valentis, Orthodoxi omnes Episcopi, tanquam ad prælium Classico excitati, arma capecebant, contraq; oēs aduersariorum futuros insula-

insultus se muniebāt, & obfirmabant. Tunc nā-
 que oportunū visum est tempus vt duo illa cœli
 tonitrua *Greg. Naz.* atq; *Bas.* ex eremo ad aenā cer-
 taminis prodeuntes, in hostes fidei cominus ful-
 mina verbi iacerent. Primum id obtinuit *Greg.*
 Pater iam senio prægrauatus, vt sibi ad subeundā
 senil. bus humeris iam imparem sarcinam filius
 robustus virib. præsto esset, licet id sæpe ante fru-
 stra tentasset, illumq; penitus refragantem exper-
 tus esset. At cum infelix status orientalis Ecclesiæ
 iam colla erigentibus Arianis, & minas cædēq;
 spirantibus, tum etiam sacri parentis senectus
 sub onere pastoralis fatiscens eum, inuitum licet
 diuq; refugientem ac periculis renitentem, tra-
 xere tamen è Pontica solitudine Nazianzenum
 &c. Vbi illam potissimam sibi partem curæ pa-
 storali arripuit, quæ in Dei verbo prædicando,
 simulq; hæreticos insectando, veritatemq; Ca-
 tholicam illustrando versatur, quod & ab eo in-
 primis oportunitas temporis exigebat, cum hæ-
 resis Ariana decorata diademate Imperatoris pe-
 tulans procaxq; gestiret, instarque filia Herodia-
 dis Saltatricis, non vnius tantum Ioannis capitis
 dono contenta, omnium Episcoporum Oriho-
 doxorum sanguinem temulenta sitirer.

*De S. Bas.
 officiis erga
 Ecclesiam
 cōsule Bar.
 ibid.*

Amphila.

7. Cū Ioseph Iudæus medicus Basilium ma-
 gnum morbo grauitè affectum adiens depre-
 hensis signis mortis eum vesperi illius diei de-
 cessurum dixisset. Quid, inquit, *Basilius*, si & alte-
 rum diem superuixero. Respondit Iudæus se tum
 Christianum fore. Igitur *Basilius* non vitæ suæ

Fff 4 in

in terris producendę, sed salutis proximi cupidus orando a Domino impetrauit exitus dilationem maneq; hora tertia Ianus de lectulo confurgens Ecclesiā venit, ac Iudęum tanto miraculo stuporem baptizauit. Et quia sæpe antehac testimoniū conuictum scripturarum flectere nequiebat dei tantum virtute molliuit, post ad stratum suū rediens statim exspirauit.

Gal. 4. Filii quos iterum parturio. Ecce comparat se mulieri parturienti ob laborem Ecce.

8. S. Chrys. Archiepiscopus Constantinopolitanus tam multos labores & molestias, scribens dicendo, & communi bono prouidendo perlit, ita etiam exagritatus est inimicorum iniuriis principum (quibus audacter resistebat) potens ut in exilio & magnis ærumnis mortuus non vacari possit Martyr,

Absens sollicitus est pro suis ouibus. Ep. 11.

9. S. Ignatius Episcopus Antiochenus cum sub Traiano tyranno, Romam ut poenas sumere perduceretur, scribebat ad Ephesios: Oramus Ecclesia Antiochena, quæ est in Syria, unde uacillat meam adducor, nouissimus fidelium eorum qui in me Commendabat etiam suis literis Polycarpo Smyrniensi Episcopo Ecclesiam Antiochenam.

Imago pastoris ouem gestantis. Baro. An. Chr. 216. Luc. 13.

10. In nascente Ecclesia iussu Clericorum in sacris calicibus, qui diuino ministerio celebrando erant vsui, effigiari consuevit Pastor ouem humeris gestans, quo Sacerdotes admonerentur imitandum sibi esse diuinum illum pastorem qui primus tam eximium pastoralis curæ ac charitatis specimen edidit. Neque solum in Ecclesia calicibus exprimebatur imago pastoris, ouem gestantis, pastoralis indigentia atq; clementia typum præferentis, sed etiam

sacris quoque vestibus: aliis tamen signis idem *Baron An.
Chr. 1047*
representabatur exemplum, nempe Episcopali
illo indumento, magni honoris insigni, ex lana *De palio
Episcopali.
li. I. Ep. 136.*
confecto quod dicimus Pallium. de quo hæc Isi-
dorus pelusiota ad Herminum scribens: Id autem
amiculum quod Sacerdos humeris gestat, atque ex lana
non ex lino contextum est, cuius illa quam Dominus ober-
rantem quaesuit inuentamque humeris suis sustulit, pel-
lem designat. Episcopus enim qui Christi typum gerit,
ipsius munere fungitur, atque ipso etiam habitu illud o-
mnibus ostendit, se boni illius ac magni pastoris imitato-
rem esse, qui gregis infirmitates sibi ferendas proposuit:
Hæc Isid.

11. Apostoli nulli labori parcebant, nullum
vitæ discrimen deuitabant, vt communi omnium
saluti consulere. Petrus Apostolorum prin-
ceps post acceptum spiritum S. Zelo maximo do-
ctrinæ Christi diuulgandæ accensus vno die tria
millia, altero quina millia hominū oratione sua
Christo adiunxit, ac alia multa Zeli sui testimonia
reliquit.

12. Apostolus Paulus cum Ephesiis valediceret
Acto. 20. v. 31. dicebat: per triennium nocte & die non
cessaui, cum lacrymis monens vnumquemque vestrum.
Eiusdem Epistolæ nihil aliud spirant quam Ze-
lum ardentissimum animarum, in Ep. ad Roma-
nos c. 9. v. 1. non dubitauit scribere: Veritatem di-
co in Christo non mentior, optabam ego ipse anathema
esse à Christo pro fratribus meis. 2. Cor. 11. Quis scanda-
lizatur & ego non vror? & ad Cor. Ep. 2. cap. 12. v. 15.
Ego libentissime impendam & super impendar ipse pro
animabus vestris: ad Phil. 3. v. 18. multi ambulant, ait,

Fff 5 de

de quibus dixi, & nunc iterum flens dico, inimici crucis Christi. &c. I. ad Cor. 9. v. 19. Cum, ait, liber essem ex omnibus omnium me seruum feci, ut plures lucrifacerem. Sortiti sunt discipulorum alij alias orbis terrarum prouincias, at Paulus gentium doctor de vniuerso orbe optima spolia Christo retulit, & cum eodem æternum triumphabit. Ad eundem zelum imitandum inuitat Timotheum Episcopo: *Prædica verbum, noli opportune importune, argue obsecra, mone, &c.* Qui hoc Zelo destitutus erat Episcopus Lodientis Spiritus S. eum iugillat velut tepidum & miserabilem dignumque qui ex ore Dei euomatur suadetque ut à se emat *aurum ignium* (hoc est Zelum ardentem animarum)

R. P. Ioan.
Bonifac. li.
1. de insti-
tut. Chri-
stian puer.
in hom. ser.
68.

Quanto
Zelo & Phi-
lippus Apo-
stolus vena-
tus sit ani-
mas docet
c. 8. Act. S.
Lucas.

13. Eusebij Versellensis Episcopi omnes filij Euangelico pabulo nutriti, aut martyres aut sacerdotes fuerunt: quo vero pietatis commento Dionysium, quem filium appellabat ab Arianis liberauerit non est prætereundum. Nouerat Eusebius hostium fidei nefariis cohortationibus tractum fuisse Dionysium ut errori subscriberet nomenque apponeret ideo se protinus ad Arianos contulit multumque initio gratulatus quod Dionysium filium charissimum chirographo deuinctum tenerent tandem cum hominibus expostulauit questusque est grauius filium subscribendi ordine patri esse prælatum, quam rem eo magis vitare debuissent quod filium illi in diuinis personis patre multo inferiorem esse arbitrentur, itaque se in eorum sententiam faciliorem simulauit modo deletio Dionysij nomine sedes sibi prima ad subscribendum relinquere-

tur. Id hæretici sine mora faciunt, tunc Eusebij recuperato obside hiantes eludit coruos, erepta- que è manibus præda cum Dionysij tum maxime aliorum qui illius exemplo labi potuissent inco- hunitati prouidit. Verum Dionysio tanta dein- cept constantia fuit vt ne morte quidem quam acerbissimam pro fide catholica pertulit ab in- cepto potuerit reuocari, ita qui Arianus futurus erat optimi præceptoris opera Christianorum est integerrimus annunciat.

14. Cum Ioannes Euangelista per Asiæ ciui- tates iter faceret adolescentem reperit facie plu- rimum elegante quem vt vidit morib. pulchrio- rem optauit efficere locique illius Episcopo e- rudiendum tradidit. Antistes pupilli tutelam as- sumit, seque omnem curam in eo instituendo peritum recipit. Tum S. Apostolus Ephesum rediit. Sed tamen adolescens principio educatus in mature ab Episcopo qui illius curam suscepe- rat tanquam probe instructus & qui per se sapere iam posset relinquitur. Qui amoto custode sui dissimilis esse cepit & comitum perditissimo- rum in quos inciderat, mores ac vitam imitari. Quid multa in vitiorum schola tam large pro- cessit, vt grassatorum princeps fieret, incautosq; viatores non spoliaret modo, sed etiam vita pri- uaret.

Succedente deinde tempore Ioannes reuertitur, depositumque repetit ab Episcopo, tum ille Apostolo ingemiscens ait, iste quem petis latrocinis & impurissima sceleratorum manu infestat itine-
ra.

At

Euseb. hist.
Eccles. li. 3.
c. 23.
V. Locum
desemina-
riis.

Adolescens
peruerso-
rum soda-
lium con-
suetudine
seductus, in
omnium
vitiarum
gurgitem
se eoque
precipitat,
vt ex salu-
tis despera-
tione Prin-
ceps latro-
num factus
fuerit.

*Ætatis ob-
litus eques
in viam se
dat.*

*Iuuenem
fugientem
insequitur
& assequi-
tur.*

At Christi discipulus cum multa de curatori
& magistri negligentia conquestus esset, lacry-
misque ac mærore ingentem dolorem, quem
iuuenis lapsu capiebat, significauisset, sumptuo-
quo præter vires & ætatem (cerne amoris flam-
mam hærentem in visceribus) perditam ouem
Pastor bonus per saltus & prærupta montium
inuestigat inter lupos. Et cum longum iter tener
confecisset, à latronibus capitur, quorum an reli-
gionum ipse quærebat. Latrones comprehen-
sum Apostolum pertrahi ad Dominum oportere
clamant: quibus Ioannes nil sibi futurum gra-
tius dixit, quam ut ad principem duceretur. At
vero latronum ille dux cum propius accedentem
sacrum virum contemplatus esset prædamque
suorum comitum agnouisset, fugam arripuit co-
spectum tanti hominis reformidans. Apostolus
fugientem insequitur clamans à tergo, atque ob-
secrans ne filius patrem timeret, armatus in-
tem, iuuenis senem, robustus imbecillum, an-
nisque ac labore fessum sacerdotem: spem salu-
tis promittit, & animam pro eius anima positu-
rum, & in extremo iudicii die pro eo rationem
redditurum, ac veniam omnium criminum à
Christo impetraturum: Ego, inquit, pro te in seueris-
simo iudicio prætorio respondebo, ipse causam perorabo
tuam, si ergo & me cælitus missum, ut tibi promittam
arbitrare.

His vocibus confirmatus expectat venientem,
armaque abiiciens, & ad pedes illius se pronu-
luens perditam suam vitam acerbissime deservit.
Plorat vicissim Apostolus non tam mærore sed
in te-

incredibili affectus gaudio, complexusque iuuenem ad Ecclesiam reduxit: cuius medelæ vacauit ipse, vicario non satis fidens, cuius nimiam socordiam inculabat: nec prius à se iuuenem diuellit quam esse videt firmissimum. Hæret nescio quomodo magistris ac institutoribus amor paterno fortior, qui deploratos ad non speratam reducit sanitatem.

15. Quid S. Honoratus Episcopus Ardatensis lucrandi Hilarij charissimi discipuli, qui ei in Episcopatu successit, consilio & causa pertulerit, fecerit, inuenerit, quemadmodum illum perrenaciter resistentem patientia, lacrymis, precibusque mollierit, ipse narrat Hilarius in orat. de vita & obitu S. Honorati magistri sui.

Baron. An.
Chr. 261.

16. Cum S. Cyprianus Episcopus Carthag. ea nocte quæ diem martyrij sui præcessit apud statorem detineretur, illuc vniuersus populus fratrum conuenit. Et cum hoc S. Cyprianus comperisset custodiri puellas præcepit, quorum omnes in uico ante ianuam hospitij principis manserant: Hinc S. Aug. de sollicita eius pastoralis cura: Quid, inquit, illud quod cum in alium diem dilatus apud custodes esset, atque illuc se multitudo fratrum & sociorum congregans pro foribus pernoctaret custodiri puellas præcepit? quanta intentione considerandum? quanta laude predicandum? quanto præconio commendandum est? vicina corporis morte non moriebatur in animo pastoris vigilantia pastoralis. Quod enim militibus omnia conferta essent, ne quid dispendij pateretur virgineus pudor, puellas custodiri mandauit. Fuisse namque Ecclesiam Carthaginensem fecundam prole

Statores erant proconsulum ac præsidum ministri qui ad stabant, & ad delinquentes ad carceri nunc cupandos obsequio præstiterat. Sermon. 12. edit. Parisiensis.

prole sanctarum virginum, commentarij ab eo conscripti eo argumento (de disciplina & habitu virginum, de disciplina & bono, pudicitia &c.) significant.

17. Cum S. Edmundus Cant. Archiep. aliquando in hominem de salute sua desperantem incidisset, nec rationibus ullis ad exomologesin de peccatis faciendam per mouere posset, dixit se animam suam pro eius anima deponere, modo peccata sua confiteatur, qui & confessus est.

Ephram

to 3. in vi-
ris PP. Sur.
16. mart.

18. Ante eum S. Abraham Eremita, ut neptem suam Mariam quam in omni pietate instituerat a flagitiosa vita qua biennium consumpserat reuocaret, abiecto amictu eremitico, & emento habitu militis eques ad eam ob lapsum in fornicationem fuga elapsam profectus est, inuentam remotis arbitris allocutus est, dicens: Super me sit peccatum tuum quo haecenus foeda prostitisti corpus tuum amatoribus. Ego pro eo satisfaciam, ego in iudiciu pro te filia mea, rationem reddam. Cumque illa regereret, nimis magna est iniquitas mea, non potest mihi esse spes salutis, respondit, super me sit iniquitas tua filia mea, ex meis manibus Deus hoc peccatum requirat, tantum veni mecum. Ita venit & poenitentia pro peccatis suis reliquo vitae tempore cursu tantam egit ut etiam miraculis clara & vita excellenti & in cœlitum numerum relata sit.

Nullis sum
pribus la-
boribusque
parcebat
donec eam
inueniret,
inuentam
conuertere-
ret.

19. S. Franciscus Seraphicus (teste S. Bonau. &c.) animas Christi Iesu sanguine pretioso redemptas cum cerneret inquinari sorde peccati, tantam ferationis teneritudine deplorabat, ut eas tamquam mater in Christo quotidie parturiret. Et

ob hanc potissimum causam venerabatur verbi Dei ministros, quod semen fratri suo defuncto Christo pro peccatoribus Crucifixo per ipsorum conuersionem, & pia sollicitudine suscitent, & sollicita pietate gubernent idem totus in amore Dei, vt carbo ignitus, etiam hyeme vnica tantum veste contentus erat, affirmans, non posse frigere foris qui intus calefceret. *Bonaui.*

20. *Franciscus Xauerus* inter labores conuersionis Indiarum nonnunquam ita ardebat vt acclamare cogeretur ad Dominum satis est.

21. *Pacomius* Monachus animaduertens proximi vici colonos rerum ignaros à cultu abesse diuino, vehementer indoluit, nihilque moratus eremum dereliquit & inter illos tuguriolum sibi constituit. Neque prius ad solitudinis locum rediit, quam illos edocuiisset Deum honorare, Christo credere, pio atque innocenter viuere. *In vitis PP.*

22. *Vitalius* Monachus Alexandrinæ prostibula adibat fœminarum & cum ea quæ impudentiore lasciuia dffluere videbatur noctem pactus pretium offerebat. Admissus autem in aliquo fornicis angulo procumbens deprecando peruigilabat, donec illi accresceret dies, factum admirans mulier, coge batur interim tacita inter se cogitare non iam quantum lucri fecisset, sed quantopere turpiter viuendo Deum offenderet. Itaque multæ ab eo hoc modo conuersæ vitam corrigere, ipse vero peruersa hominum opinione iactatus quoniam circa lupanaria frequenter

frequens erat palamque reprehensus patienter tolerabat. Cum plus utilitatis ex correctione alieni delicti caperet, quam ex sua infamii damni.

*Dionysius
ad Theophilum.*

23. *Carpus* Apostoli Pauli discipulus cum fidelem quendam ab infideli subuersum ceruicem præ dolore languere cepit. Cumque ut conuerterentur orare debuisset, ut ambo à vita decederent optauit, veritus ne alterius suauis alterius exemplo alij corrumperetur. Vidit autem in quiete in fornacem ardentem à spiritibus immundis trahi violenterque impelli, & cum eo spectaculo delectari cepisset, aspexit Christum cum Angelis è caelo delatam terram, ipsoque ab ignis periculo ut eriperet accedere, à quo & audiuit paratum se iterum pro peccatoribus pati. Hac visione monitus pro vtriusque conuersione Dominum supplicauit.

*Pallad.
Laus hist.
83.*

24. *Serapion* Abbas oppidum quoddam infidelium ingressus cum publice prædicantem perlerent, venundare se illis cepit in seruum, vtilem cum Domini priuatim colloquendi potestatem haberet. Vbi vero frequenti assidueque suasionem illum cui seruiebat credentem de idolorum seruitute in fidei Christianæ libertatem vendicasset reddito ei pretio ad alium transibat.

Aug. de ciuit. Dei li. 10. c. 10. maluit vitam quam proximam periclitari.

25. *Paulinus* Nolæ urbis Episcopus. Vidit cum filium in Africa apud Vandalos captum cum pecunia non suppeteret vicaria seruitute redemit, mulieris orbitatem miseratus, & ne minus seruire inciperet Domini sui Domino, hoc est diabolo.

26. *Vincentius Ferrerius* ordinis prædicatorum conuertit ad fidem Catholicam ad 25. millia partim Iudeos, partim Saracenos.

RR. PP. *Soc. Iesu* non quiescunt nisi Deo, quem intimis sensibus amant, quam plurimos aggrent, Ecclesiæque regnum, quod exiguis definiri terminis dolent, amplificent.

Vt clerici ad feruentem celum salutis animarum excitentur 1. Perpendant quæso Dei maiestatem ac bonitatem infinitam omni adoratione & amore ac veneratione dignissimam, & doleant talem tantumque dominum à tam paucis coli & amari. 2. Considerent quam multæ & graues non imagini alicuius sancti sed ipsi Deo irrogentur iniuriæ tot tantisque hominum flagitiis & peccatis. 3. Quanta sit non corporum solum in vndis, sed & animarum pereunium strages, quam sæde viua Dei templi, animæ fidelium conspurcentur & quantopere properent ad fauces infernarum bestiarum. 4. Quot labores subeant multi in cura rerum mortalium, quam multa patiantur avari cumulandis opibus intenti &c. 5. animo voluant Dei filium è cælo lapsum 33. annos laborasse, regnum Dei per vicus & ciuitates prædicasse, cum tanto zelo & amore mortuum esse, omnia quæ habebat nobis dedisse, & corpus suum sanctum & aliorum sacramentorum medicinas ac præsidia reliquisse. Vt autem serui Benadad Regis Syriæ victoriam de hostibus reportarent, dicebant ad Dominum suum: *Amoue reges singulos ab exercitu suo & pone principes pro eis & instaure numerum militum qui crediderunt: ita amouendi sunt à fortissima*

Antonius eiusdem ætatis scriptor 3 p. h. tit. 23. c. 8.

§. 4. Præmia Xelo Dei & animarum ardentium V. in fine triumph.

Christus est valde liberalis & prodigus erga animas.

3. Reg. 20. v. 24. 25.

Ggg

Eccle-

Ecclesiasticorum acie Reges delicatuli, qui nolunt seruire sed ab illis ministrari. & loco illorum principes, id est, viri robustissimi zelum animarum habentes constituendi sunt. Instaurandi sunt milites, equi & currus secundum viros Apostolicos qui vita functi sunt, ut eorum presidio diaboli vincatur, & animæ à Christo redemptæ virtuti subiiciantur.

*Regat & consulat Lector de his 200 signis
clericorum bonorum*

1. **S**. Augustini duos sermones ad populum Hipponensem de communi vita & moribus Clericorum. 2. D. Dionysium Richelium de debita conuersatione Ecclesiasticorum & præsertim Canonicorum. 3. Amalarii Fortunati Episcopi Treuirensis tractatum de ordine Antiphonarum & lib. 4. de Ecclesiasticis officiis 4. Albinum Flacium Caroli Magni præceptorem de diuinis officiis 5. Rabani Mauri Archiep. Moguntini li. tres de institutione Clericorum. 6. Walafridi Strabi librum de exordiis & incrementis rerum Ecclesiasticarum 7. Rudolphi de Rivo Ecclesiæ collegiæ à Tongensibus decani librum de Canonum obseruantia 8. Francisci Duareni I. C. tractatum de sacris Ecclesiæ ministris ac beneficiis 9. Indoci Clichth. tractat. de vita & moribus sacerdotum 10. Ioannis Longo-crucii I. V. L. libros sex speculi Ecclesiastici de malorum horum temporum causis & remediis ad diuina officia pertinentibus, & libros 6. de causis & remediis quæ ad vitæ & morum honestatem Eccle-

Ecclesiasticorum spectant 11. Institutionem Sacerdotum *Alphonsi de Torres* è sacris literis & veteribus PP. Collectam, & Anno 1604. Ingolstadtij impressam. 12. Speculum Sacerdotum *Hugonis Carenfis* (Lugd. An. 1559.) & 13. Speculum Sacerd. *Iacobi de Grayrode*.

Epilogus huius speculi continens votum authoris.

VTinam Speculum hoc omnibus Clericis semper esset in sinu, semper in manu, semper in oculis, quo omnes ipsorum & sensus & actus dirigerentur in sanctos. Habet hic namque vnde actus suos vel prauos corrigant, vel minus perfectos aimpleant, & in rectis ac bonis augeantur vehementer, itemque vnde sensus suos aut se uentre corrumpantur, aut corruptos restaurent. Utinam quemuis Clericum permoueret, ne suo exemplo cuiquam offendiculo esset vel occasionem delinquendi præberet. Utinam omnes illud Apostoli obseruarent: *Ne ponatis offendiculum fratri vel scandalum.* Et illud: *Nemini dantes ullam offensionem ut non vituperetur ministerium nostrum: maxime cum grauius peccet quisquam alijs prauum præbet exemplum.* ait enim Christus; *Va homini per quem scandalum venit.* Qui scandalizauerit vnum ex pusillis istis minimis, qui in me credunt expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius, &c. Utinam omnes alijs bonum præberent exemplum ex præscripto Pauli: *Vnusquisque vestrum proximo suo placeat in bonum ad edificationem.* Et: *Sitis sine querela & simplices filij Dei, sine reprehensione*

Ggg

2

hensione

1. Pet. 2.
11. 12.

benfione in medio nationis praua, inter quos lucetis sicut luminaria in mundo. Et: Modestia vestra nota sit omnibus hominibus. Et S. Petri: Conuersationem vestram inter gentes habentes bonam, ut &c. ex bonis operibus vos considerantes glorificent Deum.

In const.
mon. c. 2.
Visibili suo
exemplo omnes ad
virtutem
informant.

Vtinam tot sanctorum exempla omnes ad sancte viuendum inflammarent. Ex vnius Christi exemplo consecuta est Apostolorum discipulorumque eius, ac per illos & successores ipsorum totius orbis vsque ad nostram aetatem conuersio. Nam ut ait Basilius, ideo naturam humanam suscepit ut in se velut in tabula quadam veram nobis pietatem depingeret, eamque omnibus ante oculos statutam pro viribus imitandam ceu archetypum proponeret. Nec enim alia de causa corpus nostrum gessit, nisi ut nos quoad fieri possit ad imitanda vita ipsius studia conformemus. Adhuc B. Antonius, Augustinus, Benedictus, Bruno, Bernardus, Dominicus, Franciscus, Ignatius & alij sancti infinita millia hominum exemplo suo ad vitam religiosam, eremiticam, vel cœnobicam ducendam commouerunt. Quam multi vnius sæpe martyris in perferendis tormentis constantia ad fidem Christi complectendam sanguinem etiam pro ea profundendam sunt pellekti? Quanto numero etiam hac extrema mundi senecta ad B. Virginis et aliarum pie institutas sodalitates omnis ætatis & ordinis homines se certatim ob præclara peccati exempla quæ in sodalibus cernunt, se adiungunt. S. Bernhardus ait: Alium intueor singulari athenientia, alium vero patientia admiranda, alium summa humilitatis & mansuetudinis, alium multa maior

Serm 54.
in Cant.

cordia & pietatis, istum in contemplatione frequenter
excedere, hunc pulsare coelos orationum instantia,
aliosque in alijs praeeminere virtutibus. Filioli hac co-
gitatione tollit excellentiam oculorum, conciliat gra-
tiam. Et: Monachus isque laicus ad pedes meos se abij-
ciens ita se accusabat. *Va mihi quia fratrem vnum hac*
nocte consideravi, in quo triginta virtutes numeravi
quarum ne vnā quidem in me inuenio Sanctus Au-
gustinus fatetur se conuersione Victorini do-
ctissimi senis ad suam conuersionem esse per-
motum, & cum postea graui luctu carnis & spi-
ritus excrucietur, dubitaretque num castita-
tem seruare posset, rursus exemplorum prae-
sidio hanc tentationem discussit. Idem refert de
duobus Imperatoris aulicis quod cum extra vi-
bem Treuironum forte incidissent in casam
quandam eremiticam ibique codicem in quo
scripta erat vita S. Antonij Aegyptij perlegissent
sic ambo accensi sunt sectandae illius vitae reli-
giosae desiderio, vt relicta militia saeculari se sta-
tim seruitio diuino consecrarint. Et ambo, ait S.
Augustinus, habebant sponsas, quae posteaquam hoc
audierunt dicauerunt etiam ipsa Virginitatem Deo.
Sic & B. Pater Ignatius Socier. Iesu fundator cum
militiae saeculari deditus lectoque ob laesum gra-
uiter pedem affixus codicem sibi aliquem por-
rigi fallendi temporis ergo postulasset, nec alius
ad manum esset nisi qui vitam Christi ac Sancto-
rum contineret, lectione illa sensim ita immuta-
tus est, vt abiectis armis mundoque contempto
totum se diuino cultui manciparit, ac tandem vi-
ros doctissimos propositi sui sectatores sibi ad-

Serm. 1. de
alt. & Ba.
Card.
8. Conf. c.
2. s. 11.

Tu non po-
teris quod
isti & ista?
Ib c. 6.

Ribad. li. 1.
c. 2.

Ggg 3 iunxe-

iunxerit ac religionem Societ. Iesu iam toto orbe profeminatam condiderit.

Si vel vnius sancti vel paucorum sanctorum exempla tantum apud multos etiam laicos valuerunt, in spem adducor firmissimam, magnam eamque principem Ecclesiasticorum partem promptissimam fore ad vitam & res præclare gestas in hoc speculo breuiter adumbratas strenue ac generose imitandum. Vtinam autem omnes magnopere cauerent ne oscitantibus ac supinis illis verbi diuini lectoribus & auditoribus concenturiarentur quos Apostolus Iacobus cum obliuiosis specularioribus non sine pudoris pun-
C. I. v. 22. ctura redarguit. Quemadmodum homines in-
Estote &c. sti ac puræ mentis in verbo DEI tanquam in speculo seipsos contemplantes conscientie suæ faciem cum illo conuenire desiderant; ita peccatores in eodem vident maculas animæ suæ, quas immaculatum eis speculum prodit atque redarguit. Sed quando quis obiter duntaxat leu per transennam, vt dicitur, ac perfunctorie se in Dei verbo vel audito vel lecto intuetur atque ab illo recedens statim obliuiscitur eorum, quæ in hoc speculo notauerat esse emendanda, atque ita non solum immundus & coram Deo deformis manens seipsum fallit, verum etiam multo magis quando vita functus pro cælo infernum consequitur.

Vtinam igitur omnes Clerici hoc speculum sæpius legerent ac relegerent, imo nunquam de manibus deponerent, nunquam ab oculis mentis amouerent, sed assidue in eo Dei voluntatem

contemplarentur, seque semper ad eam conformare studerent atque ita post hanc vitam ad immortalia & incommutabilia bona, ad sempiternam, inquam, felicitatem, ad quam omnes aspiramus peruenirent.

*Ad Dei & Ecclesie gloriam & honorem atq;
omnium Ecclesiasticorum utilitatem & salutem, non enim admirationem & laudem
quero, neque hac ad ostentationem sed
ad fructum legentium comparata
esse desidero.*



Ggg 4 INDEX

DVCENTA CLERICORVM

BONORVM SIGNA, NO-

TÆ AC PROPRIETATES

Indice hoc desi-
gnantur.

1. Abusus corrigere seu extinguere, & consuetudines
salutares inducere. pag. 15.
2. Adulationem & Adulatores fugere. 26
3. Ægros blande inuisere & benigne tractare, seu,
pietatis studia erga morbos exerceere. V. si-
gnum 46.
4. Affabilem se præbere. 59
5. ab Ambitione alienissimum esse. 64
6. Avaritiæ infestissimum hostem esse. 71
7. Beneficia Ecclesiastica plura nolle acceptare. 81
8. ad Beneficia Ecclesiastica indignos non promovere.
86
9. Beneficium in proximos esse. 87
10. Beneficium esse. 88
11. Bibliothecas instituere. 83
12. Blasphemos dignis pœnis mactare. 91
13. Bona Ecclesiastica non alienare, nec consanguineis
dare V. Signum 68. 91
14. Bona ex rebus Ecclesiæ quæ sita in pauperum erige-
re. 104
15. Breuiarium seu Codicem precum horarium ac-
centissime amare. 101

Cant.

I N D E X.

*Ceremonias & ritus veteris Ecclesie diligenter ob-
servare V. Triumphum virtutum.*

16. Calumnias non leuiter contemnere, nec præter mo-
dum reformidare. 107
*Calumniatores detestare V. Theatrum vindictæ
diuinæ.*
17. Horas Canonicas quotidie religiose persolvere, seu
preces Canonicas insigni attentione recitare. 108
18. Officium Ecclesiasticum per se obire. 113
19. Castitatem amare ac tueri. V. Signum de continen-
tia. 117
20. Catechesin docere ac promouere. 140
21. Charitate Dei flagrare. 142
22. Charitate magna erga proximum inflammatum
esse. 147
23. Pari amore nobiles & ignobiles prosequi. 159
24. Etiam inimicis benefacere. 161
25. Concionandi munus libenter subire. 165
26. Non temere ad munus Concionatorium proficere.
179
27. Etiam paucos docere non erubescere. V. Signum 34.
181
28. In labore Concionandi laudes hominum non venari.
182
29. Vomere verbi Dei Ecclesias reddere frugiferas. 184
30. Se primum docere quam alios. 185
31. Accommodare se ad captum auditorum. ibid.
32. Non plus æquo elegantiam & nitorem sermonis se-
ctari. 186
33. Non lucrum suum querere sed animarum. 187
34. Propter obstinationem auditorum non facile à
labore desistere. V. Signum 27. 189

Ggg s

35. Pa-

I N D E X.

35. Paratum esse animam pro auditoribus, si opus sit,
ponere. 191
36. Summa animi magnitudine ac liberrime nec non
prudenter in vitia etiam principum inuehi, V. Si-
gnum 49. 192
37. Alios prudenter corrigere. 193
38. Concordia in omnibus rebus studere. 197
Concubinatum t. Aquilam ipsum infernum deuta-
re. V. Theatrum. Si relictæ Ecclesiæ retinuerit
concupiscit illa te ut pauperem relinquet.
39. Confessionem scelerum sine villo tadio excipere, &
pœnitentibus condolare. 210
40. Tentationes suas & peccata patri spirituali confi-
teri. 212
41. Non Confessis denegare SS. Communionem. ibid.
42. Generose confiteri Catholicam fidem. 213
43. Conscientiæ puritati studere. 217
44. Consilijs non solum doctiorum & c. libenter uti, sed
etiam inferiorum. 220
45. Etiam ab inferioribus consilia petere. 221
46. Consolari morientes omnesque eos qui in luctu &
squalore versantur. 224
47. Consortium bonorum amare V. Triumphum. 226
48. Constantiam & magnitudinem animi in tribula-
tionibus adhibere. V. Signum 37. 227
49. Contentiones vitare. 231
50. Continentiam suadere & seruare. V. Signum de
Castitate. 232
51. Conuertere infideles ad fidem Cach. V. Signum 12.
233
52. A Conuiujs abstinere. 235
53. Detractionem & detractores execrari. 237

14. Dis-

I N D E X.

54. Disciplinam Ecclesiasticam restituere. 240
55. Vt alij Corrigan- tur seipsum immunem à vitijis custodire. 255
56. Disciplinam à domesticis inchoare. 256
57. In irrogatione poenarum magna vti discretionem. 258
58. Disputationes doctorum virorum libenter audire. 263
59. Diuitias aliasque res terrenas amore Christi contemnere. 264
60. Diuitiis relectari. 277
61. Ebrietatem execrari. 283
62. Magna constantia Ecclesiasticam dignitatem & immunitatem tueri. 285
63. Strenue pro vniuersa Ecclesia militare. 287
64. In Ecclesia sua tota vita permanere, & tenue beneficium pinguiori non mutare. 289
65. Ab Ecclesia sua, non nisi graui & iusta de causa abesse. 290
66. Plus Ecclesie quam omnibus hominibus tribuere. 291
67. In electione praelatorum Ecclesie suam vtilitatem non spectare. ibid.
68. Eleemosynas largas dare. 293
69. Eleemosynas dare Religiosis. 307
70. Eloquentiam amare. 318
71. Ab Eruditionis thesauro instructum esse. 320
72. Sanctam Eucharistiam diuinis honoribus afficere. 325
73. Exemplo suo multos ad amorem virtutis inflammare. ibid.
74. Nimias familiaritates & crebras visitationes vitare. 327

I N D E X.

- tare. 331
75. Familia domestica bene praesse. 331
76. Optimos quosque in familiam suam recipere, & omnia vitia domo sua exturbare. 336
77. Mercedem iustam solvere familia, & omni liberalitate eam prosequi, nec non pari amore omnem ea complecti. 339
78. Firmum & constantem in Fide Catholica esse. 341
79. Pro fide Catholica paratum esse mori. 343
80. Magno zelo fidem Catholicam tueri ac propagare. 352
81. Fortem esse non tam corpore, quam anima. 358
82. Frugalem & sobrium in cibo & potu. 360
83. Gloriam vanam fugere. 361
84. Gratum se praeberē. 369
85. De Gula praclaram ac splendidam victoriam reportare. ibid.
86. A lautitia eduliorum abstinere. 373
87. Haereticorum consortium & libros abominari. 377.
88. Haeresin nunquam simulare. 380
89. Haereticos verbis pellere. 382
90. In Haereticos asperere & acerbè inuehi, &c. 383
91. Haereticorum hypocrisis exercitia vera pietati opponere. 385
92. Haereticos aliosq; infideles convertere. ibid.
93. Bona Ecclesiae nolle haereticis possidenda tradere. 395.
94. Haereticos cum non parent excommunicare. 398
95. Honoribus recte uti. 399
96. Ho-

I N D E X.

96. Hospitalem esse. 408
97. Humanitatem in alios exercere. 413
98. Humilem esse & tanquam rem vilem se despiciere. 413
ibid.
99. De bonorum suorum operum meritis humiliter
sentire & loqui. 419
100. Ob eruditionem non superbire. 420
101. Non iactare genus suum. • • • • • ibid.
102. Laudes in rebus suis refugere. • • • • • 421
103. In omnibus potiores partes alijs deferre. 423
104. Humilitatem seu infimam conditionem cognato-
rum suorum non erubescere. 425
105. Virtutes suas occultare. 427
106. Nunquam plus suo quam aliorum iudicio fidere.
428
107. Humilia officia & vilia ministeria amare. ibid.
108. Sui contemptum exoptare. 434
109. Admonitionibus aliorum etiam inferiorum liben-
ter locum relinquere. 438
110. Munere condonandi se indignum iudicare.
439
111. Libenter servire proximis aequè infimis ac summis.
441
112. Honores ultra delatos tanquam magna onera con-
stanter repudiare. 442
113. Honores ut maximum onus cum gemitu perferre.
469
114. Reprehensiones etiam inferiorum non contemnere
& ab iisdem veniam delictorum petere. 474
Hypocrisin summo studio vitare. V. Theatrum.
115. Ieiunijs corpus religare. 479
Imagines sacras honorifico cultu prosequi. V. Triam.
116. In-

I N D E X.

116. Intemperantiam vt nouam mortem abigere. 484
117. Intentionem in omni actione rectam habere. 486
118. Omnes motus animi nimios præsertim iracundiam
frenare. 493
119. Ad iustitiam incumbere seu causas populæ recte
dicare. & non recte iudicata rescindere. 494
120. De alijs temere non iudicare. 497
121. Labores constanti animo perferre & nullis respo-
ndere. 499
122. Ob sua & aliorum peccata lachrymari. 508
123. Ad Dei gloriam pro Ecclesiastica causa libros con-
scribere. 509
124. Libros bonos disseminare ac distribuere. 511
125. Libros spirituales libenter euoluere. 512
126. Libris suis ora hæreticorum obstruere, & S. Scri-
pturam commentarijs illustrare. 514
127. Libros impuros & moribus noxios vitare.
521
128. Liberalem esse in viros doctos & rem literariam.
522
129. Liberalem esse in Religiosos & cultum diuinum.
524
130. Libidinem seu Luxuriam extraordinarijs penis
profligare. 525
131. Linguam suam prudenter regere. 526
132. Loquacem in senectute linguam coercere. 527
133. In sermone veritatis germanam seruari & seruitu-
tem. 528
134. Otiosa & vana colloquia vitare. 529
135. Luxum abominari.
Luxuriam detestari V. Signum 130. & Thea-
trum. 532

I N D E X.

136. Magnitudine animi tanquam Clypeo pectus protegere. 533
137. Aversis ab omni asperitate animis mansuetum vivere. 534
- Mariam Deiparam Virginem religiose colere V. Triumphum.
138. Meditationi rerum diuinarum incumbere seu de rebus diuinis magna cum voluptate Meditari. 538
139. Assidue nouissima Meditari. 541
140. Mori malle quam vnicum proferre mendacium. 551
141. Missæ sacrificium magna reuerentia & deuotione offerre. 553
142. Mores solutos vitare. 557
143. Feliciter mori. 559
144. Mortem non reformidare sed optare. 565
145. Mortificare se. V. Signum 168. 568
146. Mulierum consortium fugere. 578
147. Munera accipere reuere. 590
148. Negotia secularia studiosissime vitare. 593
149. Promptissime & sine fastidio suis maioribus obtemperare seu ascultare, & eorum qui præsumunt nutum obseruare. 598
150. Oculos prudenter regere. 600
151. Assidue orare. 601
152. Orationes iaculatorias in ipsis actionibus adhibere. 606
153. Tempore Orationis tentationibus non cedere. 607
154. Preces Concionibus suis præmittere. 609
155. Ante alios labores preces absoluer. 611
156. Ad

I N D E X.

156. Ad sacros Ordines aliasque dignitates Ecclesiasticas idoneos duntaxat & dignos promoveri.
614.
157. Otium execrari. 617
158. Parsimonia sumptuaria studere. 619
159. Patienter ferre iniurias, ludibria, contumelias &c. 621
160. Patientem esse morbis. 631
161. SS. Patrum scripta diligenter legere. 642
162. Paupertatem amare. 643
163. Pauperum, inferiorum, & peregrinorum diligentem curam gerere. 648
164. Pacis auctorem esse. 651
165. Malle mori quam aliquod peccatum data opera committere. 653
- Recidivam & occasiones peccatorum vitare V. Theatrum.
166. Perfectioni studere. 677
- In bono perseverare, recte enim incipendi exigua est gloria nisi bene progrediendi & ad finem vite perseverandi laus adsit V. Triumphum.
167. Veram ac feriam peccatorum suorum agere poenitentiam. 679
168. Poenitentia dignos fructus operari, & corpus suum castigare V. Signum 145. 681
- Pontifici Romano ut capiti Ecclesia obedire V. Theatrum.
169. Prudentiam adhibere in loquendo, credendo, premitiendo, concedendo, irascendo, &c. 686
170. Nullo pudore à bono deterreri. 688
171. Relaxationes animi honestas duntaxat admitti.
re. 691

I N D E X.

172. In Religionis negotiis nihil de suo iure decedere. 692
173. Cadenti Religioni succurrere. 693
174. Animosè pro Religione, ac veritate pugnare. 695
Religiosis fauere. V. in Theatro locum de perfec-
piorum.
- Reliquias sanctorum venerari, V. Trium-
phum.
175. In suis Ecclesiis residere. 699
176. Intrepide Sacerdotij dignitatem tueri. ibi-
dem.
177. Sacerdotibus plus honoris deferre quam vlli alijs. 702
Sanctorum intercessionem implorare. V. Trium-
phum.
178. Nemini scandalum præbere. Schismata vitare. V.
Theatrum. 704
179. Scholarum accuratam habere curam & in ijs in-
uentutem docere. 709
180. Scripturas S. diligenter legere. 710
181. Scripturam S. docere. 714
182. Seminaria ministrorum Dei constituere. 715
183. Mortuos sepelire. 736
184. Silentium colere. 738
185. In Simoniacos grauissimas pœnas decernere. 741
186. Sobrietatis facem alijs præferre aliosque ad hanc
virtutem irritare. 743
Sodalibus Deiparæ Virg. concentuari, seu eius
Sodalitio inscribi, V. Triumphum.
187. Solitudinem amare. V. Buseum de statu eremi-
tarum.

H h h

tarum.

I N D E X.

- 777
- tarum.*
188. *Stratis non uti mollibus.* 771
- Superbiam cupidius quam ipsam mortem fugere.*
- V. Theatrum.*
- Supplicationibus publicis feruenter Deum colere.*
- V. Triumphum.*
- Non male de alijs suspicari. V. Signum de temerario iudicio.*
189. *Tēperanter & parce viuere.* 714
190. *Templa edificare.* 790
191. *Templa deuotissime frequentare.* 791
192. *Traditionem Apostolorum fideliter conferuere.* 791
193. *Venationem illicitam execrari.* 793
194. *Veritatem constanter tueri.* 794
195. *Vestes modestas amare, & simplici cultu incedere.* 795
196. *Virtutem cum eruditione coniungere.* 811
197. *Semper in virtutibus proficere velle.* 817
198. *Ex bonis presentis vitæ conseruare futura uitæ.* 818
199. *Non vlcisci iniuria.* 819
- Vota sua non violare. V. Theatrum.*
200. *Zelo magno ardere salutis animarum.* 824

P. CAROLVS RE-
GIVS DE CHRISTIANO

ORATORE LIBRO 6.

Capit. 31.

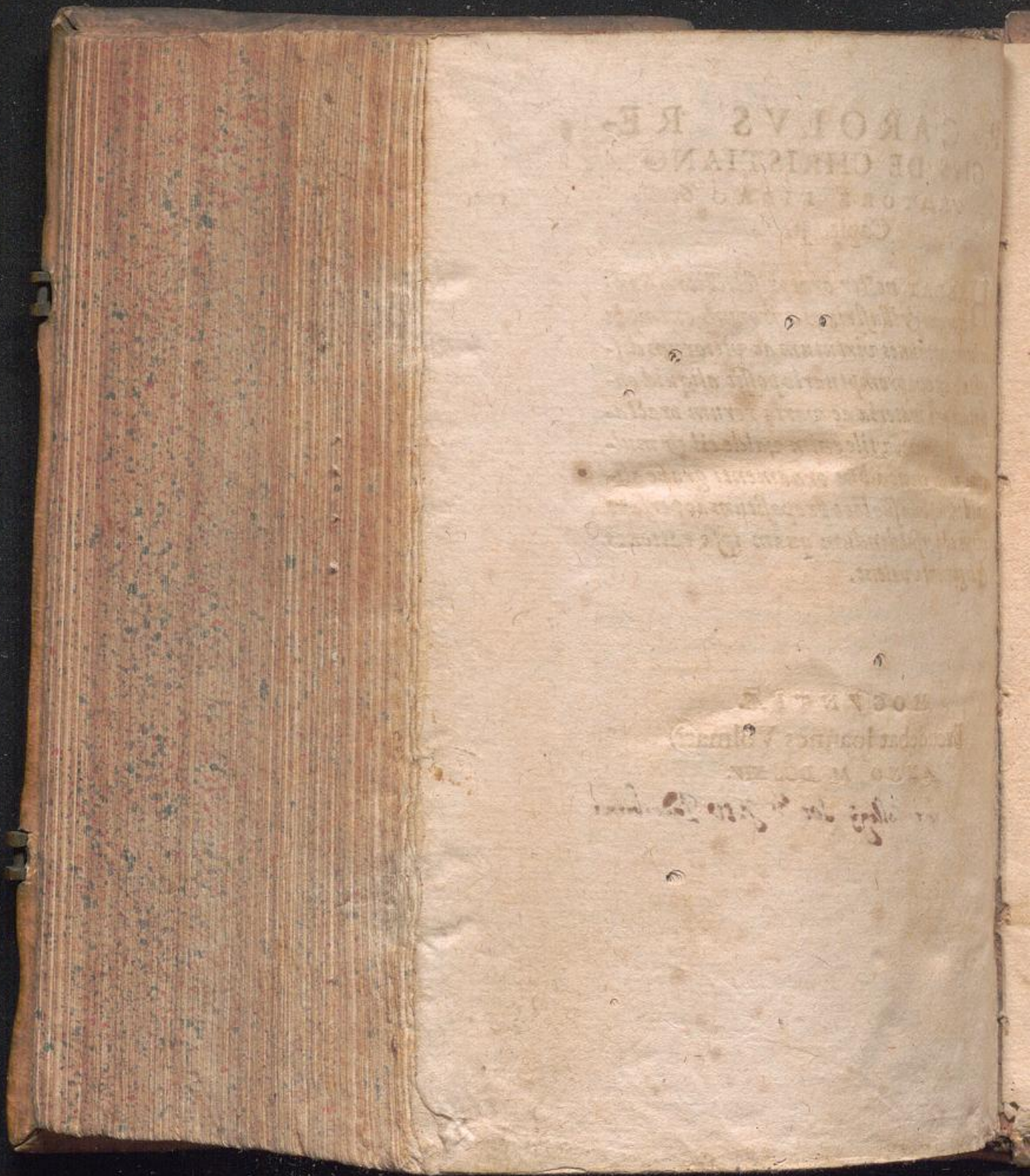
HABEAT noster orator selectiora San-
ctorum & illustrium virorum exempla
in locos communes virtutum ac vitiorum dis-
posita, ex quo promptuario possit aliquid op-
portune pro materia ac varia rerum tracta-
tione depromere, utile enim valde est & mul-
tum addit concionibus ornamenti graue ali-
quod exemplum suo loco propositum ac persepe
magis ad persuadendum quam ipsa rationes
& argumenta valent.

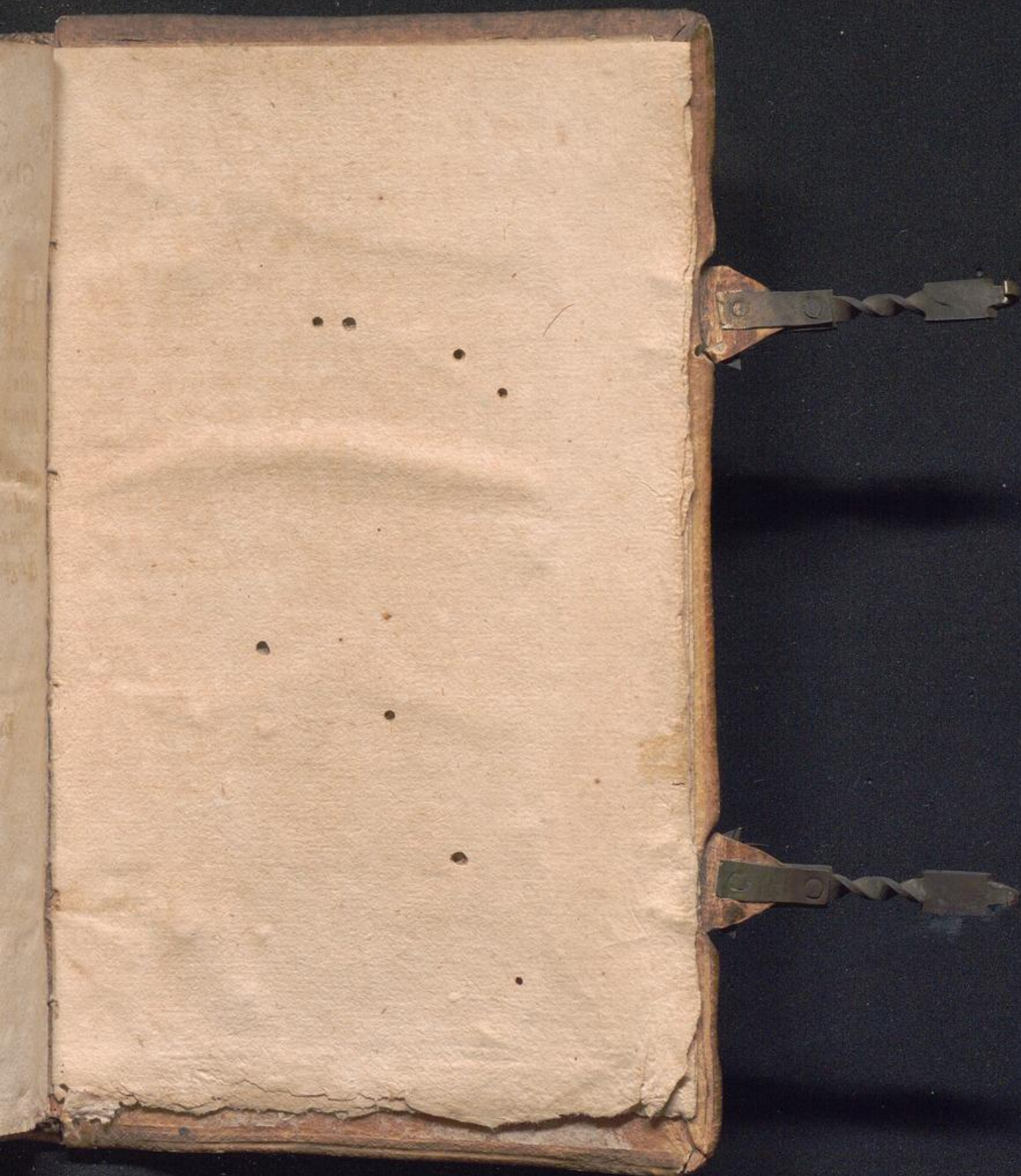
MOGVNTIÆ.

Excudebat Ioannes Völmari.

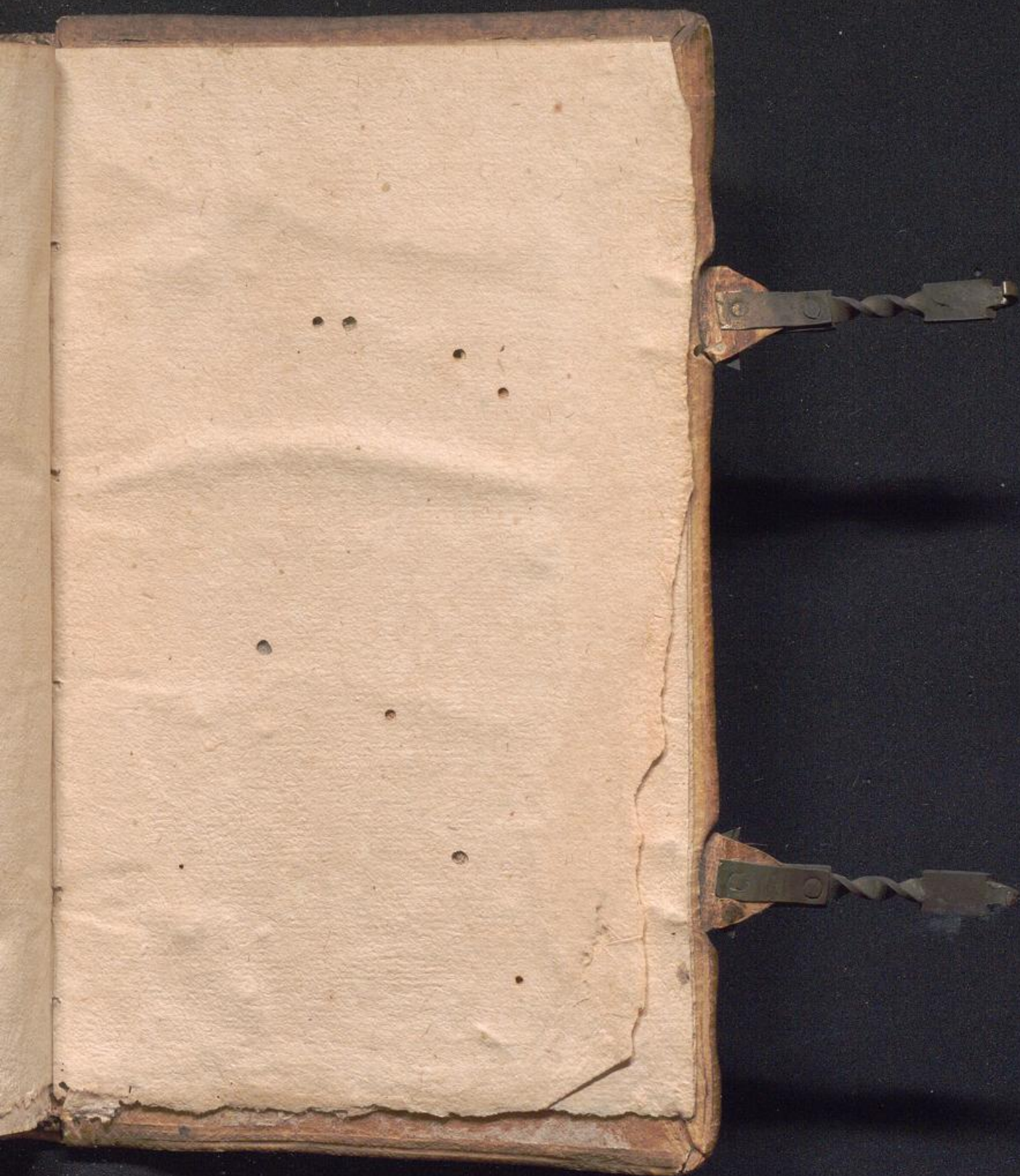
ANNO M. DC. XIV.

Liber Collegij Societatis Jesu Paderborn.







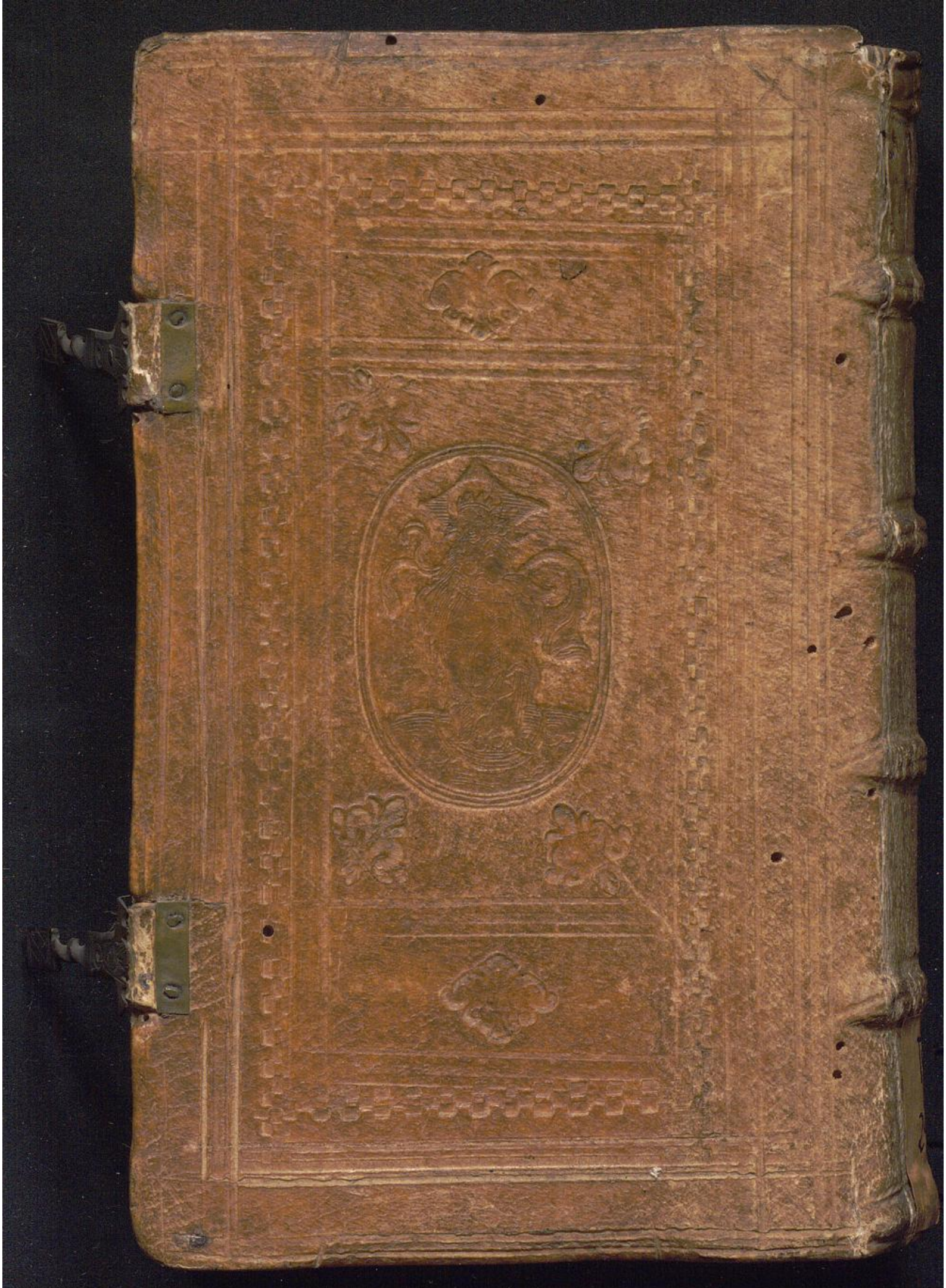














Th
2990